

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2021	1
Inhoudsopgave.....	3
Inleiding en statenvoorstellen.....	3
Kerntaak 1: Ruimtelijke ordening en waterbeheer	7
Kerntaak 2: Milieu en energie	51
Kerntaak 3: Vitaal platteland	80
Kerntaak 4: Mobiliteit	133
Kerntaak 5: Regionale economie	188
Kerntaak 6: Cultuur en sociale kwaliteit.....	239
Kerntaak 7: Kwaliteit openbaar bestuur.....	271
Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.....	288
Paragrafen	305
Provinciale heffingen.....	305
Weerstandsvermogen	310
Kapitaalgoederen	314
Financiering.....	317
Bedrijfsvoering.....	321
Verbonden partijen.....	326
Grondbeleid.....	352
Jaarrekening.....	356
Overzicht van baten en lasten	356
Analyse van het resultaat over 2021	364
Structurele en incidentele baten en lasten	378
Balans	389
Personeelsgebonden lasten.....	485
Organisatie.....	490
Organisatie.....	490
Controleverklaring	493
Controleverklaring accountant.....	493

Inleiding en statenvoorstellen

Inleiding

Inleidende samenvatting

In Overijssel kennen we elkaar en hebben we wat voor elkaar over. Als echte noabers werken we aan een vitale en inclusieve samenleving, waarin iedereen meetelt en meedoet. Aan de andere kant zien we ook dat de verdeeldheid in de samenleving zich duidelijker aftekent. Discussies op sommige onderwerpen zijn soms verhit en scherp. Het is goed om te zien dat er ook tegengeluiden komen die oproepen tot verbroedering en gezamenlijke inzet. Want hoewel we nog te maken hebben met de gevolgen van de coronapandemie, zoals in de culturele sector, de woningmarkt en vitaliteit van centra, was er ook in 2021 een enorme inzet te zien van onze inwoners om de samenleving draaiende te houden. Er werden nieuwe initiatieven genomen, concepten bedacht en volop kansen benut. Dat gaf onder andere een sterke impuls aan onze digitale ontwikkeling en voeding aan onze creativiteit. Nog meer dan in 2020 werkten we digitaal zodat congressen en evenementen konden doorgaan. We hebben stevig ingezet op digitalisering zowel in productieprocessen in de ontwikkeling naar 'smart industry' als in e-commerce en cyberveiligheid. We hebben slimme oplossingen georganiseerd om duurzame energie-opwekking te ontsluiten en lokaal toe te passen. Wij hebben bedrijven geholpen met onderzoek naar het benutten van

restwarmte. De MaaS pilot (Mobility as a Service) in Twente is gestart waarmee we actief aan oplossingen werken om verschillende mobiliteitsvormen te combineren in één reis. We hebben gewerkt aan versnelling van de woningbouw door te investeren in gebiedsontwikkelingen, wooninitiatieven, circulair bouwen, flexibele huisvesting, provinciaal aanjaagteam wonen en flexpools. En 'last but not least' zijn we gestart met de gebiedsgerichte aanpak stikstof, dat vanuit het landelijk coalitieakkoord van december 2021 een landelijk vervolg zal krijgen.

In 2021 hebben we in de vorm van Panorama's vier wenkende perspectieven geschetst voor de Omgevingsvisie Overijssel waar verschillende ruimtelijke hoofdkeuzes aan ten grondslag liggen. Het Perspectief Zelfbewust Overijssel geeft de voorkeursrichting aan voor het nieuwe beleid, zoals wij aan uw Staten hebben geschetst, en dit zal de richting zijn voor de verdere uitwerking van de Nieuwe Omgevingsvisie. Voor de overige opgaven beschrijven we hieronder onze belangrijkste resultaten van het afgelopen jaar.

Inleiding Jaarverslag 2021

Krachtige economie

In 2021 is gebleken dat het fundament van de Overijsselse economie stevig en veerkrachtig is. Want ondanks dat sectoren als de horeca, evenementen- en culturele sector het zwaar hebben gehad, heeft de economie zich goed hersteld. De diversiteit van onze economie, het brede MKB en gewortelde familiebedrijven, in samenhang met krachtige concentraties rond gezondheid en technologie hielpen daarbij.

Binnen onze structurele ondersteuning van het MKB hebben wij onze aandacht gericht op het ondersteunen van (familie)bedrijven en start-ups bij het tijdig innoveren. Daarnaast hebben wij ons gericht op vernieuwing en vergroening om de afhankelijkheid van bedrijven van kwetsbare mondiale productieketens te ondervangen. We investeerden in lokale en regionale (cruciale) ketens en hergebruik van materialen om minder afhankelijk te zijn van grondstoffen van elders. Via MKB- en Regio Deals, onze fondsen en EU-programma's versterken we samen met gemeenten, kennisinstellingen en ondernemers de brede welvaart in onze regio's.

In het afgelopen jaar is de krapte op de arbeidsmarkt alleen maar toegenomen. Dit belemmert in toenemende mate het groei- en verandervermogen van het bedrijfsleven. Wij hebben daarom ingezet om de arbeidsmobiliteit en de wendbaarheid van de beroepsbevolking te vergroten. Met het opzetten van scholings- en digitaliseringsvouchers en het opzetten van scholingsfondsen dragen wij bij aan de ontwikkeling van (digitale) vaardigheden van de beroepsbevolking, in combinatie met het in stand houden van een goed vestigingsklimaat.

Hitte, droogte en wateroverlast

In 2021 hebben alle werkregio's van het DeltaPlan Ruimtelijke Adaptatie uitvoeringsstrategieën en -programma's opgesteld. De maatregelen voor de korte, middellange en lange termijn in de Adaptieve Strategie Drinkwatervoorziening (ASV) hebben we in gang gezet.

We zien dat hitte, droogte en wateroverlast inmiddels overal op de agenda staat. Samen met onze partners werken we aan de uitvoering om in 2050 klimaatrobust te zijn. De beleidskaders voor een klimaatrobust Overijssel waarin water en bodem leidende principes zijn, maken onderdeel uit van het proces om te komen tot een nieuwe Omgevingsvisie. Ook zien we dat de drinkwatervoorziening met name in Twente een grote opgave is en het een uitdaging is om verschillende belangen (waaronder met name economische) met elkaar in balans te brengen.

Aantrekkelijk wonen en ruimte

Mede door de gevolgen van de coronapandemie tekent een aantal ontwikkelingen zich scherper af: de vitaliteit van centra, de veranderingen in de binnensteden en de druk op de woningmarkt. Wij werken samen met onze netwerken zoals de Woonkeuken, Retailplatform Overijssel en het centrummanagersnetwerk aan versnelling van de woningbouw en

toekomstbestendige binnensteden. Dit doen we door gezamenlijk gebiedsontwikkelingen mogelijk te maken. Daarnaast stimuleren we, wooninitiatieven, circulair bouwen, flexibele huisvesting en flexpools. Verder geeft het Perspectief Zelfbewust Overijssel de voorkeursrichting aan voor de richting van de nieuwe Omgevingsvisie. In onder meer gebiedsateliers en gesprekken met inwoners en partners hebben we besproken welke ruimtelijke lange termijn keuzes voor Overijssel mogelijk zijn.

Milieubeleid

Een opvallende ontwikkeling is dat de aandacht voor Milieueffectrapportage weer toeneemt. Via de ontwikkeling van het omgevingseffectrapport (OER) voor de Omgevingsvisie zorgen we dat onze kennis op dat gebied verder ontwikkelt. We werken meer vanuit het begrip gezondheid aan ons milieu. We hebben daarom de samenwerking met de GGD's versterkt. Tenslotte hebben we met u ons beleidsplan voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) besproken.

Energietransitie

Warmtenet

Met begeleiding van de provincie is eind 2021 een intentieovereenkomst getekend voor het versneld in kaart brengen van de haalbaarheid van een regionaal warmtenet in Twente. Dit netwerk kan de warmte van Twente optimaal benutten en in meerdere gemeenten zo'n 100.000 woningen verwarmen. Met de ELENA subsidie zijn verschillende warmtenetten gerealiseerd en is maatschappelijk vastgoed zoals scholen en zwembaden verduurzaamd.

Gebouwde omgeving

De provincie zet in op de stapsgewijze verduurzaming van woningen, wijkaanpakken naar een aardgasvrije energievoorziening. Vanaf 2021 werken 22 Overijsselse gemeenten samen in de vorm van een gezamenlijk Energieloket. Zestien gemeenten hebben gebruik gemaakt van deze subsidie, waarmee ruim 100.000 particuliere woningeigenaren energiemaatregelen kunnen nemen. Het ELENA project is juni 2021 afgerond en ingediend bij de Europese Investeringsbank (EIB). Verder is de INDU-ZERO showcase woning (tevens bezoekerscentrum) van woningcorporatie Domijn in Enschede gerealiseerd.

Bedrijven

In het kader van 'Ieder dak een zonnedak' hebben bedrijven met het plaatsen van een zonnedak een extra vermogen van ruim 14 MW gerealiseerd. Bij bedrijven in Almelo en Delden gaan diverse projecten de volgende ontwikkelfase in om te zien of hier de restwarmte benut kan worden.

Tot slot

Het goedkeuren van de Regionale Energiestrategie 1.0 (RES) in 2021 is het startschot voor de RES 2.0 met een aantal aanbevelingen voor de uitwerking.

Goede bereikbaarheid

Weginfrastructuur

Bij de Vechtdalverbinding is de nieuwe aansluiting op de A28, het nieuwe tracé van de N340 en knooppunt Varsen twee jaar eerder dan gepland in gebruik genomen. Daarnaast hebben in 2021 twee opleveringen plaatsgevonden: de rotonde N343 Het Stift als volgende stap voor rondweg Weerselo en de N307 Flevoweg. Op diezelfde N307 zijn de werkzaamheden Roggebot-Kampen begonnen.

Openbaar Vervoer (OV)

Door de gevolgen van de coronamaatregelen is het aantal reizigers in het OV met een derde afgenomen. Het OV-aanbod kon zoveel mogelijk in stand blijven door medefinanciering vanuit het Rijk om de bereikbaarheid voor onze inwoners te kunnen waarborgen. De noodconcessie IJssel-Vecht is gestart. Daarmee hebben we in West-Overijssel Zero Emissie Openbaar Vervoer gerealiseerd. Deze nieuwe ontwikkeling heeft wel opstartproblemen gekend. Verder hebben we de nodige voorbereidingen getroffen voor de nieuwe openbaar vervoerconcessie IJssel-Vecht, de kortlopende openbaar vervoer concessie in Twente, inclusief bus en trein voor het tracé Zutphen – Hengelo – Oldenzaal. Tot slot

ontwikkelen we voor OV-knooppunten en hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) betere en snellere oplossingen voor forenzen en studenten.

Realisatie onderdelen fietsnetwerk (Kernnet Fiets)

Op diverse deeltrajecten tussen Zwolle – Hardenberg, Zwolle – Staphorst – Meppel, Zwolle – Nijverdal zijn verbeteringen in de fietsinfrastructuur aangebracht. Ook zijn in 2021 onderdelen van de F35 gerealiseerd en/of verbeterd binnen gemeenten Wierden, Enschede, Borne en Almelo.

Kanaal Almelo De Haandrik

Het verdiepende onderzoek naar de schade aan woningen langs Kanaal Almelo-De Haandrik door Deltares is afgerond. De schaderegeling is uitgebreid met funderingsonderzoek en funderingsverbetering. Inmiddels zijn de eerste funderingsonderzoeken gestart.

Vitaal landelijk gebied

Natuurherstel blijft grote opgave

We werkten verder aan natuurherstel in de Natura-2000 gebieden. Met de rijksmiddelen uit het Programma Natuur versnellen we, om zo eerder ruimte te maken voor ontwikkelingen die stikstof uitstoten. Met middelen uit het Programma Natuur werd het tevens mogelijk te starten met de compensatie van boskap die nodig was voor natuurherstel. Het tweede spoor van het Programma Natuur is de Agenda Natuurinclusief. Wij participeren in de totstandkoming van deze agenda, waarbij onze rijke ervaring met ons programma Natuur voor Elkaar goed van pas komt.

Stikstof blijft aandacht vragen

Daarnaast zijn we begonnen met de Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof. We hebben in de zes deelgebieden verkenningen gedaan om de opgave natuurherstel én ruimtelijke ontwikkeling met elkaar in balans te brengen. We hebben gebiedsanalyses opgeleverd die input geven voor de gebiedsagenda's. Daarnaast zijn we gestart met de aankoopregeling veehouderijen en hebben we besloten een stikstofbank mogelijk te maken.

Rechterlijke uitspraken hebben vergaande gevolgen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Termijnen en processen staan onder druk en zorgen voor toenemende onzekerheid bij ondernemers. We balanceren tussen economische en natuurbelangen en hebben het moeilijke besluit genomen om extern salderen op te schorten.

Het nieuwe kabinet erkent met de aankondiging van het Nationaal Programma Landelijk Gebied en een bijbehorend investeringsbudget de noodzaak van een fundamentele aanpak van het stikstofvraagstuk. Met de rol die daarbij aan provincies wordt toegeschreven, ligt voor ons een grote extra opgave in het nabije verschiep. Verschillende prestaties staan onder druk omdat het werven van gekwalificeerd personeel in een overspannen arbeidsmarkt lastig is.

Initiatieven om gericht te werven en het zelf opleiden van collega's bieden perspectief.

Perspectief voor de landbouw

Voor de ontwikkeling van een perspectief voor de landbouw voerden wij in 2021 gesprekken met ketenpartners, boeren en maatschappelijke partijen, waardoor de eerste contouren zich aftekenen. De totstandkoming van het puerspectief is vertraagd door het lange wachten op het regeerakkoord, waarin het Rijk, als eerste verantwoordelijke voor de landbouw, zich zou uitspreken. Onze erfcoaches merken hoeveel onzekerheid dit oplevert in de sector.

Sinds de start van het programma Toekomstgerichte Erven in 2019 zijn ruim 1600 erven bezocht door de erfcoaches. Wij zijn er trots op dat nu in alle gemeenten in Overijssel erfcoaches beschikbaar zijn. Gemeenten leveren vooralsnog geen financiële bijdrage.

Samenleven in Overijssel

Begin 2021 hebben provincie en gemeenten de herziene bestuursovereenkomst Interbestuurlijk toezicht afgesloten, als resultaat van een evaluatietraject. Eén van de conclusies was dat de inhoud (uit 2012) nog wel actueel is, maar dat de afspraken over de uitvoering toe waren aan een update, meer passend bij het partnerschap zoals dat in het kader van het IBT wordt nagestreefd. Het vertrouwen van de burger in de overheid hebben

wij onderzocht. We hebben een peiling onder volksvertegenwoordigers (raads- en statenleden) laten uitvoeren naar de onderlinge samenwerking en hun betrokkenheid bij het werkveld. We hebben een samenwerkingsagenda afgesproken op het gebied van ondermijning/criminaliteit bestrijding, met onze partners gemeenten, RIEC, politie en openbaar ministerie . We hebben onze lobby op Europa en Duitsland geïntensiveerd en werken nauw samen met Gelderland om de Agenda Oost onder de aandacht te brengen van het nieuwe kabinet. En tot slot hebben we in 2021 maar liefst nieuwe 13 burgemeesters benoemd.

Cultuur

De verbindende en aanjagende, creatieve functie van cultuur is in het afgelopen jaar meer zichtbaar geworden. Het Versterkingsprogramma cultuur maakt de culturele sector sterker, wendbaar en weerbaar. We hebben gezorgd voor een opleiding voor cultureel ondernemers. We investeerden in nieuwe samenwerkingsverbanden, innovaties, producties en talentontwikkeling om een sterk maaklimaat te hebben voor het culturele aanbod. Via slimme en samenhangende cultuurinvesteringen, met onder andere de culturele stedelijke regio's, bereiken we meer maatschappelijke impact. De creatieve denk- en ontwerpkracht van de cultuursector zetten we in voor maatschappelijke vraagstukken en transitieopgaven. Dit alles met een winstwaarschuwing: het versterkingsprogramma heeft weliswaar geholpen om de wendbaarheid en weerbaarheid van de culturele sector te versterken. Maar de elkaar opvolgende lockdowns hebben cultuurliefhebbers onzeker gemaakt, culturele makers hebben noodgedwongen ander werk moeten zoeken en het kost tijd om de sector weer optimaal te laten draaien.

We hebben onze samenwerking met GGD-s en zorgpartners versterkt in een succesvolle regioaanpak positieve gezondheid. Talentregisseurs zijn vanuit het sportakkoord aan de slag. En het noaberschap dat kenmerkend is voor Overijssel werd zichtbaar in de uitreiking van de Overijsselse Vrijwilligersprijs.

Vanuit het programma Leefbaar Platteland hebben we met 'Platteland kiest positie' gewerkt aan een krachtig, zelfbewust en toekomstbestendig platteland. Vanuit dit programma hebben wij ruim 45 initiatieven ondersteund.

Statenvoorstellen

Onder de knop 'bijlagen' in de rechter bovenhoek van de pagina, treft u twee statenvoorstellen aan. Dit zijn de besluitvormende stukken over de jaarstukken. Het statenvoorstel 'jaarstukken 2021' heeft betrekking op het vaststellen van de jaarstukken en het resultaat. Het statenvoorstel 'resultaatbestemmingen en begrotingswijzigingen', is besluitvormend over de bestemming van het resultaat, en de per 2022 door te voeren begrotingswijzigingen.

Kerntaak 1: Ruimtelijke ordening en waterbeheer

Dit is hoe wij denken

Overijssel biedt een aantrekkelijke en veilige woon-, werk- en leefomgeving voor inwoners, bedrijven en bezoekers. Zij voelen zich thuis in het afwisselende landschap, de fraaie dorpen en de bruisende steden, alle goed bereikbaar. Om onze inwoners blijvend een prettige en veilige plek te bieden, bundelen we onze krachten en vervullen we een sterke regierol voor de leefomgeving.

In onze steden en ons landelijk gebied is ruimte nodig voor de overgang (transitie) naar duurzame energie, klimaatbestendigheid, duurzame landbouw en kringlooeconomie. Als gebiedsregisseur vinden we met onze partners geschikte plekken voor deze ontwikkelingen en maken we ruimtelijke keuzes. Met onze Omgevingsvisie en Omgevingsverordening stellen we de kaders voor het gebruik van de ruimte op en onder de grond.

Bij een aantrekkelijke leefomgeving horen schoon en voldoende (drink)water en bescherming tegen overstromingen. Hierbij vervullen we als provincie een regierol vanuit onze kaderstellende en toezichthoudende taken.

Ook voeren we als provincie de regie op een evenwichtige woningmarkt per regio. We zien erop toe dat de juiste woningen voor verschillende doelgroepen worden (her)ontwikkeld. Dit vraagt maatwerk, omdat de woningmarkt in elke regio anders is.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

1.1 Een goede ruimtelijke ordening op en onder de grond

De Omgevingswet en de transities vragen de komende jaren om herziening van de Omgevingsvisie en -verordening. Hierbij stimuleren en bewaken wij ontwikkelingen met betrekking tot kwaliteit, zoals de Kwaliteitsimpuls groene omgeving (1.1.1). Om het beleid uit onze Omgevingsvisie uit te voeren, werken we zo vroeg mogelijk in een proces samen met partners. Onze rol verschilt hierbij per opgave (1.1.2). Zo werken wij met partners aan het ontwikkelen en uitvoeren van beleid voor de ondergrond (1.1.3). Ook zetten we ons grondeigendom en grondbeleid in om onze doelen te bereiken (1.1.4). Waar nodig zetten we wettelijke instrumenten in zoals zienswijzen en inpassingsplannen. Wij bereiden onszelf en onze partners voor op de invoering van de nieuwe Omgevingswet (1.1.5).

Prestaties

1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid

Acties 2021

1. Wij houden de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening actueel en zorgen ervoor dat deze Omgevingswetproof zijn.
2. Wij zetten indien nodig of wenselijk ons wettelijk ruimtelijk instrumentarium in.
3. Wij bereiden de Herziening Omgevingsvisie voor conform de in de 'Startnotitie Omgevingsvisie Overijssel Herziening' aangegeven ambitie, vertrekpunten en focus van het proces en de inhoud. Wij bieden u een lange termijn visie/wenkend perspectief aan met onder meer strategische keuzemogelijkheden voor hoofdlijnen van het beleid en een procesvoorstel voor de participatie en communicatie rondom de Omgevingsvisie Overijssel, tijdens de creatie-fase (2021).

Statenvoorstellen en -besluiten

Huidige Omgevingsvisie Overijssel

- Statenvoorstel - Vaststelling Revisie Omgevingsvisie PS/2017/119 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Vaststelling Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2017-2018 PS/2018/494 (bijbehorend besluit)
- Amendement Kerkhoff c.s. - Giethoorn toeristische trekpleister
- Statenvoorstel - Wijziging Omgevingsverordening Geitenstop PS/2019/69 (bijbehorend besluit)
- Amendement Folkerts c.s. - Uitzondering afmesten biologische geitenbokjes deel 1 ; deel 2
- Amendement Wertheim c.s. - Overgangsrecht deel 1 ; deel 2 ; deel 3
- Amendement Brommer c.s. - Uitzondering afmesten geitenbokjes
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2018-2019 2019/1100997 (bijbehorend besluit)

- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2019/2020 2020/1105210 (bijbehorend besluit)
- Motie Jansen c.s. – Niet meewerken aan olie-afvalwaterinjecties

Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel

- Statenvoorstel - Startnotitie focus en bandbreedte 'Omgevingsvisie Overijssel; Herziening' 2020/1100931 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Omgevingsvisie: Opmaat naar beleid 2021/1101151 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Vaststelling onderzoeksagenda omgevingseffectrapportage (o.e.r.) nieuwe omgevingsvisie 2021/1103935 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

108

Inhoud

In maart en in december heeft u een actualisatie van de Omgevingsvisie vastgesteld. Hiermee is ons ruimtelijk beleid weer up-to-date gemaakt met zaken welke niet kunnen wachten op de nieuwe Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie en Omgevingsverordening zijn Omgevingswetproof gemaakt in de Actualisatie 2021 die op 15 december 2021 door PS is vastgesteld. Deze wijzigingen treden pas in werking op het moment dat Omgevingswet in werking treedt.

We hebben dit jaar geen gebruik hoeven maken van ons instrumentarium om zienswijzen, beroep of een reactieve aanwijzing in te dienen. Wel hebben wij twee maal verweer gevoerd in zaken van voor 2021 die in 2021 voor lagen bij de Raad van State.

In 2021 hebben we in de vorm van Panorama's vier wenkende perspectieven geschetst waaraan verschillende ruimtelijke hoofdkeuzes ten grondslag liggen. Het Perspectief Zelfbewust Overijssel geeft de voorkeursrichting aan voor het nieuwe beleid. In onder meer gebiedsateliers en andere gesprekken met inwoners en partners is doorgesproken over mogelijke ruimtelijke lange termijn keuzes voor Overijssel.

Financiën

Binnen beleidsdoel 1.1 is € 0,7 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid. Op deze prestatie is € 0,1 miljoen niet tot besteding gekomen. Op de structurele budgetten van deze prestatie (IPO projecten ruimte en water en actualiseren omgevingsvisie) is het begrote bedrag van € 0,3 miljoen grotendeels besteed (€ 0,2 miljoen), hetgeen voor de reguliere budgetten een groene score oplevert in de kleurensystematiek van de financiële verantwoording.

GS begrotingswijziging:

Herziening Omgevingsvisie Overijssel

Bij het statenvoorstel 'Omgevingsvisie Overijssel; Herziening' in 2020 is € 0,7 miljoen beschikbaar gesteld. In 2020 is € 36.000 besteed. In 2021 is € 0,4 miljoen begroot, waarvan € 0,3 miljoen is besteed. In 2021 levert dit een ruimte op van € 0,1 miljoen. Dit bedrag schuiven we door naar 2022.

In 2021 blijven we binnen de begroting. Het stoplicht staat toch op oranje, omdat op het totale budget een overschrijding wordt verwacht zoals ook gemeld bij de 2e monitor 2021. De verwachte overschrijding komt door een brede participatieve aanpak die dit omgevingsvisietraject vraagt. Hierdoor is extra inzet van personeel voor het ontwerpen van kaartmateriaal voor het goede gesprek en een uitgebreide

Omgevingseffect Rapportage nodig gebleken. De volgende fase van de Nieuwe Omgevingsvisie gaat hierdoor ook meer tijd vragen dan in onze planning voorzien. Bij de Perspectiefnota 2023 komen we terug op wat dat in financiële zin betekent. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.1 van de begroting 2022.

1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid

Acties 2021

1. Wij ondersteunen onze partners bij de omslag naar de Omgevingswet
2. Wij borgen de uitvoering van de Omgevingsvisie in onze projecten en in voorkantsamenwerking met onze partners
3. Wij ontwikkelen een pilot voor het gebiedsgericht toepassen van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving.
4. Wij voeren samen met regionale partners de Omgevingsagenda Oost en de IJsselmeer Gebiedsagenda uit.
5. Wij maken deel uit van de netwerkorganisatie Ruimte voor de Vecht waarin we onder andere werken aan het kunstwerk Poort van het Vechtdal.
6. Wij voeren de lopende afspraken uit de ontwikkelagenda's voor Twente en Zwolle Kampen Netwerkstad (Spoorzone Zwolle) uit.
7. Wij stellen een investeringsvoorstel op voor de resterende impuls van € 0,55 miljoen voor samenwerkingsverbanden water uit het Coalitieakkoord.
8. Wij begeleiden de gemeenten Kampen ('s Heerenbroek), Deventer, Almelo en Enschede bij onderzoek naar mogelijkheden voor de ondergrondse verkabeling van hoogspanningsleidingen en de gemeente Raalte bij de start van de realisatie hiervan.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Werkprogramma Netwerkstad TwentePS/2013/846 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Spoorzone Zwolle PS/2013/537 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsbesluit Ruimte voor de Vecht PS/2015/917 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsbesluit Ruimte voor de Vecht (programmaplan) PS/2011/950 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsbesluit Samenwerkingsverbanden Water PS/2021/1102793 (bijbehorend besluit).

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- Resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging

2354

Resultaatbestemming

383

Resultaatbestemming toelichting

Inhoud

We hebben in 2021 8 maal een Omgevingsplatform georganiseerd. In dit Omgevingsplatform delen gemeenten en ketenpartners kennis met elkaar over uiteenlopende onderwerpen rond de implementatie van de Omgevingswet zoals het

instellen van een advies commissie ruimtelijke kwaliteit, hoe neem ik de raad mee met de veranderingen, de overdracht van rijksregelgeving aan gemeente en gezondheid .

Wij hebben in 2021 periodiek overleg gevoerd met de gemeenten in het kader van voorkantsamenwerking.

Wij onderzoeken met een aantal pilot gemeenten en experts of het haalbaar is om 'rood voor rood' initiatieven waarbij stallen gesloopt worden in ruil voor nieuwbouw van woningen ook geclusterd kunnen worden bijvoorbeeld rond de dorpen.

Wij voeren samen met onze partners bij rijk en regio in het kader van de Omgevingsagenda Oost de volgende onderzoeken uit:

- Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle
- Gebiedsgericht MIRT onderzoek Zwolle en omgeving

Wij hebben in het kader van de Agenda IJsselmeergebied de handreiking Omgevingskwaliteit IJsselmeergebied opgesteld en de campagne IJsselmeerkusten gelanceerd.

In de netwerkorganisatie Ruimte voor de Vecht en de projecten die daar worden uitgevoerd zoals Regiodealproject Brede Welvaart in het Vechtdal hebben wij ambtelijk en bestuurlijk onze provinciale belangen en expertise ingebracht. Op 17 december 2021 heeft de Stuurgroep Poort van het Vechtdal en Zwolle het definitief ontwerp goedgekeurd van Giny Vos voor de Poort van het Vechtdal en Zwolle: de Feniks.

In de ontwikkelagenda Twente wordt gewerkt aan de projecten. Stationsgebied Almelo, Versterking stationsgebied Oldenzaal, Verbinding Stadscampus – Binnenstad in Enschede en Pilot Spontane Binnenstad. Het project "Ondertunneling Borne" dat een sterke relatie heeft met de randwegastructuur zoals de Vloedbeltverbinding , wordt als zelfstandig project van Borne en provincie verder opgepakt.

In Spoorzone Zwolle is het stationsplein aan de noordzijde opgeleverd.

Op 1 juli 2021 heeft uw staten het investeringsvoorstel samenwerkingsverbanden water vastgesteld.

In juni hebben wij met de gemeente Raalte een bestuursovereenkomst getekend over onze bijdrage in het ondergronds brengen van de hoogspanningskabels. Met de gemeenten Almelo, Deventer en Enschede werken we aan een vergelijkbare overeenkomst. Met de gemeente Kampen hebben wij een bestuursovereenkomst getekend voor onze bijdrage in de ondergrondse verkabeling van de hoogspanningslijn in 's-Heerenbroek. Hiervoor heeft uw staten bij de vaststelling van de begroting 2022 €1,7 miljoen extra beschikbaar gesteld. In totaal komt onze bijdrage hiermee op een totaal bedrag van € 3,7 miljoen. De uitvoering van de verkabeling wordt volgens de planning eind 2025 opgeleverd.

Financiën

Binnen beleidsdoel 1.1 is € 3,8 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit. Op deze prestatie resteert een saldo van € 2,8 miljoen.

Resultaatbestemming:

Ondergronds brengen van hoogspanningskabels 's-Heerenbroek

De onderbesteding wordt o.a. veroorzaakt doordat een geraamde bijdrage voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels ter hoogte van 's-Heerenbroek niet is gerealiseerd (€ 0,2 miljoen). Inmiddels is er een bestuursovereenkomst getekend en zal het onderzoek voorafgaand aan de uitvoering in 2022 starten. Wij stellen u voor om middels resultaatbestemming voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels € 0,2 miljoen door te schuiven naar 2022.

Wij stellen u voor om middels resultaatbestemming voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels € 0,2 miljoen door te schuiven naar 2022 voor prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid.

Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle

Voor de verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle werken wij samen met onze partners bij de rijksoverheid en regionale overheden en ontvangen wij bijdragen in de gezamenlijke kosten. Zowel de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle als het NOVI gebied regio Zwolle kennen een meerjarige doorlooptijd. Voor het provinciale aandeel in deze kosten hebben wij in de budgetten van 2021 middelen gereserveerd. In 2021 is niet het gehele budget tot besteding gekomen. Vanwege meerjarige doorlooptijd van deze projecten stellen wij u voor, zoals reeds bij de 2e monitor aangekondigd, de niet bestede gelden door te schuiven naar 2022 en beschikbaar te houden voor dekking van de kosten in 2022.

Wij stellen u voor om middels resultaatbestemming voor de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle € 0,2 miljoen door te schuiven naar 2022 voor prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid.

GS begrotingswijziging:

Verreweg het grootste deel van het resterende saldo van € 2,8 miljoen wordt veroorzaakt doordat de lastneming subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. De meerjarig verleende subsidie voor het project 'Brede Welvaart in het Vechtdal' moet nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van het project worden toegerekend. Dat veroorzaakt in het boekjaar 2021 een onderbesteding. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 2,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit van de begroting 2022.

Poort van het Vechtdal

Voor het onderdeel Poort van het Vechtdal en Zwolle was voor 2021 € 107.000 opgenomen waarvan € 101.000 niet is gerealiseerd. De reden hiervan is dat de opdracht voor het maken van een Definitief Ontwerp voor een kunstwerk vertraging heeft opgelopen. In 2021 is het Definitief Ontwerp afgerond, en door de Stuurgroep geaccordeerd. Nadat aanvullende financiële middelen zijn gevonden (Mondriaanfonds) zal een opdracht voor de realisatie gegeven zal worden. De realisatie zal doorlopen tot in 2023. De provinciale middelen zullen voor het grootste deel in 2022 worden besteed. De overige middelen (€ 0,3 miljoen) zullen door de gemeenten Zwolle, Dalfsen, Ommen en Hardenberg en door de waterschappen DODelta en Vechtstromen in 2022 aan de provincie Overijssel (zijnde kassier) worden overgemaakt.

Wij hebben besloten de niet bestede middelen van € 0,1 miljoen beschikbaar te houden voor Poort van het Vechtdal en schuiven deze door naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 101.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.2 Uitvoering ruimtelijk en waterbeleid van begroting 2022.

Samenwerkingsverbanden Water

Op de post Samenwerkingsverbanden Water is van het beschikbaar gestelde bedrag van € 0,2 miljoen een bedrag van € 0,1 miljoen niet tot besteding gekomen. De middelen worden ingezet voor Samenwerkingsverbanden Water, om uitvoering te geven aan de hoofdpoging Hitte, droogte en wateroverlast. Het gaat om investeringen in de netwerkorganisatie Ruimte voor de Vecht, regiodealproject Brede Welvaart in het Vechtdal, Agenda IJsselmeergebied en netwerk IJssel-Vecht Delta, voor de periode 2020-2023. Wij hebben besloten de niet bestede middelen beschikbaar te houden voor de Samenwerkingsverbanden Water en schuiven deze door naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid van de begroting 2022.

**Wijziging verwerkt in Kerntaak 20 (Algemene dekkingsmiddelen):
Vrijvallende middelen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel**

Op prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid zijn incidentele middelen uit de vorige coalitieperiode gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel voor € 30.000 niet tot besteding gekomen (post Kwaliteit Groene Omgeving). Dit restant valt vrij naar de algemene middelen en wij stellen voor € 30.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie wordt verwerkt in Kerntaak 20.

1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren beleid voor de ondergrond

Acties 2021

1. Wij werken samen met partners aan bewustwording en participatie rond het benutten en beschermen van de ondergrond zoals het organiseren van de maand van de bodem.
2. Wij stimuleren gemeenten om ruimtelijk beleid op te stellen waarbij de ondergrond een bijdrage levert aan de maatschappelijke opgaven. Hiermee zorgen we dat de gemeenten zijn voorbereid op hun nieuwe taken onder de Omgevingswet.
3. Wij scherpen het provinciaal beleid aan op bodemenergie en geothermie in het licht van de regionale energiestrategieën. En wij sluiten aan bij de RES en de gemeentelijke warmtevisie op het onderdeel bodemenergie.
4. Wij werken met regionale partners aan een nieuw provinciaal programma bodem en ondergrond als nadere invulling van onze Omgevingsvisie en de maatschappelijke opgave.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Gebruik van de diepe ondergrond PS/2015/867 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Gebruik diepe ondergrond in Overijssel PS/2017/417 (bijbehorend besluit)
- Amendement Rutten c.s. - Voorstel gebruik diepe ondergrond
- Motie Stelpstra c.s. - Schadeprotocol gasvelden
- Motie Broekhuijs c.s. – Geen afvalwater in onze Overijsselse ondergrond
- Statenvoorstel - Herijking boringsvrije zone Salland Diep in Zwolle en aanpassing boringsvrije zone Engelse Werk 2020/1100954 (bijbehorend besluit)
- Motie Hermans c.s. - Geen opslag radioactief afval in Duitse zoutkoepels
- Motie Huizenga - Minder medicijnresten in (oppervlakte)water
- Motie Jansen c.s. - Niet meewerken aan afvalwaterinjectie
- Statenvoorstel - Perspectiefnota 2022 2021/1103154 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

Doorlopend en in samenwerking met partners vergroten we de bewustwording en participatie van bodem en ondergrond. Landelijk is aangesloten bij het project Ondergrond InZicht met een pilot in de gemeente Zwolle. In 2021 is in samenwerking met Twents Waternet en Mineral Valley het symposium Twente Ondersteboven georganiseerd. En is de publicatie 'Naar een nieuw Twents productielandschap' in 2021 verschenen. Deze publicatie is resultaat van een onderzoek gericht op de betekenis van de diepe ondergrond voor het Twente door Saxion.

Met de Omgevingswet vindt overdracht plaats van enkele provinciale bodem taken. In

samenwerking met gemeenten en omgevingsdiensten is de voorbereiding op de Omgevingswet en overdracht van bodeminformatie ingevuld. Ook is de Omgevingsverordening beleidsneutraal, op basis van de Omgevingswet, omgezet. In webinars en bijeenkomsten is meerwaarde van de bodem- en ondergrond in de energietransitie inzichtelijk gemaakt. Hierbij sluiten we aan bij de lopende processen vanuit regionale energiestrategieën (RES) en gemeentelijke warmtevisies als mede de implementatie Omgevingswet en de gemeentelijke omgevingsvisie. Medio 2021 hebben wij de agenda bodem- en ondergrond vastgesteld. Dit als leidraad voor de provinciale inzet op bodem en ondergrond. Op basis hiervan gaan we de samenwerking aan, bepalen de prioriteiten, initiëren trajecten en voeren projecten uit. Ook de landelijk bestuurlijke afspraken bodem worden hierin ingebed.

■ Financiën

Het jaar 2021 was (ook voor het Rijk) een overgangsjaar waarin we met het vaststellen van de agenda bodem & ondergrond in kaart hebben gebracht welke bodemopgaven er de komende jaren voor ons liggen en welke investeringen hiervoor benodigd zijn.

Wij verwachten in 2022 en verder onze inzet, en daarmee onze bestedingen, te intensiveren. De in 2021 begrote, maar niet onttrokken middelen uit de Reserve Bodemsanering blijven beschikbaar voor beleidsuitvoering- en ontwikkeling voor de bodem en ondergrond. Bij de eerste Monitor 2022-I doen wij u een voorstel de benodigde middelen toe te voegen aan de Begroting 2022.

Bij de Perspectiefnota 2022 heeft u voor het jaar 2021 € 85.000 beschikbaar gesteld voor het opstellen en uitvoeren van de agenda bodem & ondergrond. Hiervan is circa € 60.000 besteed.

De niet bestede middelen, circa € 25.000, maken onderdeel uit van het jaarrekeningresultaat .

1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium

Acties 2021

1. Wij kopen, verkopen en beheren gronden en opstallen ten behoeve van provinciale doelen en projecten, binnen de kaders van de Nota Grondbeleid 2018.
2. Wij informeren u met de Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG) bij de jaarrekening over de ontwikkelingen in ons grondeigendom.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Kaderstelling Grondbeleid/Nota Grondbeleid 2018 PS/2018/984 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Perspectiefnota 2022 2021/1103154 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

- Geen

■ Inhoud

Wij hebben in 2021 cultuurgrond, natuurgrond en opstallen gekocht en verkocht. Daarnaast hebben we gronden in pacht uitgegeven en panden in gebruik gegeven en beheerd ten behoeve van het tijdelijk beheer. We hebben een informatiesessie met u gehouden over de mogelijkheden voor een Anticiperend GrondFonds. Wij hebben de jaarlijkse Meerjaren Investeringsprognose grond (MIG) opgesteld. De paragraaf Grondbeleid van dit Jaarverslag is hierop gebaseerd.

■ Financiën

De baten en lasten op deze prestatie hebben betrekking op drie onderdelen:

1. Overtollig bezit

De verkoop van gronden en opstallen die niet langer benodigd zijn voor programma's

en projecten.

2. Tijdelijk beheer

Het beheer van gronden en opstallen die nog niet worden ingezet voor programma's en projecten. Het gaat hierbij om het onderhoud van deze eigendommen en het in gebruik geven van de gronden en opstallen via verhuur en pacht.

3. Grond voor Grond

De verkoop van in het verleden verkregen gronden van het Rijk, ter dekking van de kosten van de Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland.

Het resultaat op deze prestatie is € 1,7 miljoen positiever dan begroot. De lasten voor deze prestatie zijn € 0,6 miljoen hoger dan begroot. De baten zijn € 2,3 miljoen hoger dan begroot.

Overtollig bezit

Voor overtollig bezit zijn de lasten € 0,7 miljoen lager dan begroot. Bij Monitor 2021-II meldden wij u al dat dit voornamelijk is veroorzaakt door een lagere nabetaling voor een grondaankoop. De nabetaling is een afgesproken compensatie voor gronden waarvan de bestemming na aankoop is omgezet naar een hoogwaardiger bestemming. Een kleiner deel van de gronden dan verwacht is omgezet naar die hoogwaardiger bestemming.

De baten voor overtollig bezit liggen € 1,0 miljoen hoger dan begroot. Bij de tweede Monitor meldden wij u al een voordeel van € 0,8 miljoen. Een tweetal niet voorziene transacties in het vierde kwartaal zorgt voor de extra meeropbrengst.

Ten opzichte van de begroting is een voordeel behaald van € 1,7 miljoen. Dat betekent dat wij het begrote nadeel van € 1,2 miljoen niet hebben onttrokken aan de Algemene reserve grondzaken. Per saldo levert dit onderdeel van deze prestatie daarmee een positieve bijdrage van € 0,5 miljoen aan het jaarrekeningresultaat 2021.

Tijdelijk beheer

De voorraad gronden en opstallen voor tijdelijk beheer is groter dan waarvan is uitgegaan bij de begroting. De lasten (€ 0,3 miljoen) en de baten (€ 0,7 miljoen) zijn daarom hoger dan begroot. In lijn met de prognose bij de tweede Monitor bedraagt het voordeel ten opzichte van de begroting op tijdelijk beheer € 0,4 miljoen.

Grond voor Grond

Een beperkt aantal grondtransacties is, anders dan verwacht bij de tweede Monitor, afgewikkeld in 2021. Dit leidt op Grond voor Grond tot hogere baten ten opzichte van de begroting van € 0,6 miljoen. Daar staat tegenover dat de lasten voor dit onderdeel € 1,0 miljoen hoger zijn dan begroot. Dit hangt samen met het bedrag dat wij aan de voorzieningen hebben moeten toevoegen ter afdekking van het waarderisico op gronden en opstallen.

Het nadeel ten opzichte van de begroting voor dit onderdeel bedraagt dan € 0,4 miljoen.

Wijziging verwerkt in Kerntaak 20 (Algemene dekkingsmiddelen):

Voorstel begrotingswijziging

In de nota Grondbeleid is bepaald dat de risicobuffer binnen de Algemene reserve grondzaken 10% bedraagt van de boekwaarde van de restgronden. De boekwaarde van de restgronden is als gevolg van gerealiseerde verkopen gedaald. Daarom kan de risicobuffer worden verlaagd met € 0,1 miljoen.

Wij stellen u voor om vanuit de Algemene reserve grondzaken € 0,1 miljoen over te hevelen naar de Algemene reserve. Deze wijziging wordt verwerkt in Kerntaak 20.

Voorstel resultaatbestemming

Het resultaat op het onderdeel tijdelijk beheer is € 0,4 miljoen hoger dan begroot. Wij stellen u voor om dit resultaat via resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene reserve grondzaken, compartiment tijdelijk beheer. Deze resultaatbestemming wordt verwerkt via kerntaak 20 (Overhead, financiering en

dekkingsmiddelen).

1.1.5 Programma Omgevingswet

Acties 2021

1. Wij optimaliseren de samenwerking met onze ketenpartners ter voorbereiding op de komst van de Omgevingswet. Dit doen we onder andere met 'omgevingstafels'.
2. Wij maken onze interne werkprocessen Omgevingswet-proof en sluiten deze aan op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

338

Inhoud

De Omgevingstafels IJsselland en Twente werken als de plek om als één overheid complexe initiatieven in de fysieke leefomgeving te bespreken, met gemeenten en alle ketenpartners aan tafel.

De ingangsdatum van de Omgevingswet is eind januari 2022 wederom uitgesteld. Oorspronkelijk zou de wet in 2018 inwerking treden. Dat deze wet al zo vaak is uitgesteld heeft te maken met de complexiteit van de wet en de vertraging in de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet(DSO).

Financiën

Voor 2021 is € 0,67 miljoen begroot op deze prestatie. Er is € 0,33 miljoen besteed, waardoor er € 0,34 miljoen overblijft in 2021. In 2021 blijven de kosten dus binnen budget, maar zoals bij de 2e monitor 2021 al gemeld is zal er voor het totale project extra geld nodig zijn.

Resultaatbestemming:

Oorspronkelijk zou het project in 2021 eindigen vanwege de inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2022 voor de Omgevingswet. Daarom is er voor 2022 nog niks opgenomen in de begroting. Nu de inwerkingtredingsdatum is uitgesteld zal dit voor 2022 extra kosten met zich meebrengen. De komende periode wordt in kaart gebracht wat de verwachte financiële impact zal zijn van deze verschuiving van de datum en een mogelijk nog beperkt werkend digitaal systeem. Voor de financiële impact valt te denken aan extra personele inzet, hogere implementatiekosten en tijdelijke oplossingen. Hierop komen we terug bij de P-nota 2023. Wij stellen u voor om de ruimte uit 2021 te gebruiken om de kosten in de eerste maanden van 2022 te dekken. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,3 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.5 'Programma Omgevingswet' van de begroting 2022.

Dit is wat wij doen

1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen

Bij de uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn water werken we met partners aan de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater (1.2.1). Met ons netwerk werken we aan de juiste hoeveelheid oppervlakte- en grondwater (1.2.2). Vanuit onze wettelijke taak zorgen we voor voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst (1.2.3). Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast is belangrijk voor een veilige woon- en werkomgeving. In onze Omgevingsvisie en -verordening stellen wij de normering vast voor regionale keringen (dijken langs regionale waterwegen) en wateroverlast (1.2.4). Wij verlenen vergunningen, houden toezicht en handhaven op grond van de Waterwet, Wet

hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden en onze Omgevingsverordening (1.2.5).

Prestaties

1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit

Acties 2021

1. Wij co-financieren samen met de waterschappen projecten in het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer.
2. Wij implementeren instrumentarium en afspraken uit de Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater om de Kaderrichtlijn Water te realiseren.
3. Wij doen u in afstemming met onze partners een voorstel voor de doelen voor de planperiode 2021-2027 van de Kaderrichtlijn Water.
4. Wij breiden in overleg met waterschappen en agrarische collectieven de blauwe diensten uit

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

We hebben in samenwerking met waterschap Drents Overijsselse Delta de subsidieregeling Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) Overijssel" uitgevoerd in het kader van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. Voor de nieuwe periode, 2023-2027, voeren we gesprekken met waterschappen, DAW-organisatie, agrarische collectieven en boerenorganisaties om dit vorm te geven. De Europese subsidies uit het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) zetten we hiervoor in.

Wij hebben een start gemaakt met een intensivering en professionalisering van de Vergunningverlening en Handhavingstaken voor zeer zorgwekkende stoffen (ZZS'en). Ook hebben wij financieel en met inzet van medewerkers bijgedragen aan de nationale Kennisimpuls Waterkwaliteit. Tenslotte hebben wij samen met de waterschappen en het rijk afstemming gezocht met de beide Duitse deelstaten aan onze grens over het grensoverschrijdende waterbeheer met de nadruk op waterkwaliteit.

De doelen voor de planperiode 2021-2027 van de Kaderrichtlijn Water hebben wij opgenomen in het Regionaal Water Programma (RWP). Het definitieve Regionaal Water Programma (RWP) is op 15-12-2021 vastgesteld door Provinciale Staten. Wij hebben in 2021 een uitbreiding van de blauwe diensten kunnen realiseren, zoals vastgelegd in het Natuurbeheerplan dat in de zomer van 2020 vastgesteld is.

Financiën

Bestedingen in lijn met de begroting.

1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater

Acties 2021

1. Wij werken met partners aan de uitvoering van het lopende maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland 2016-2021.
2. Wij stellen samen met partners een maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland op voor uitvoeringsperiode 2022-2027.
3. Wij werken met partners aan de actualisatie van de waterverdeling IJsselmeergebied.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Hitte, Droogte en Wateroverlast 2021/0016746 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Provinciale cofinanciering Europese programma's 2021-2027 2021/1103304 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Perspectiefnota 2022 2021/1103154 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- PS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

875

Inhoud

Zoals eerder gerapporteerd in het jaarverslag 2018, 2019 en 2020, blijkt uit de tussenevaluatie van de Bestuursovereenkomst Zoetwatervoorziening Oost Nederland dat er naar verwachting enige vertraging is bij de uitvoering van de zoetwatermaatregelen door de provincie Overijssel. Het betreft zoetwatermaatregelen in een 2-tal verbetervoorstellen Ecologische Hoofdstructuur (prestatie 3.5.1). De vertraging wordt veroorzaakt omdat realisatie in de betreffende gebieden alleen op vrijwillige basis plaatsvindt en gekoppeld is aan de realisatietermijn van de natuurmaatregelen (gereed uiterlijk eind 2026). De druk om de zoetwatermaatregelen voor eind 2021 uit voeren, is hiermee vervallen. Dit betekent wel dat een deel van de Rijksbijdrage uit het Deltafonds zal worden verschoven naar Drenthe en Gelderland, die deze gelden wel tijdig voor eind 2021 kunnen besteden aan zoetwatermaatregelen. Hiermee wordt onderbesteding van Rijksgeld op regionaal niveau voorkomen. Voor het ZON maatregelenprogramma in Overijssel betekent dit dat een deel van in de periode 2016-2021 geplande zoetwatermaatregelen rond natuurgebieden pas na 2021 zullen worden uitgevoerd, maar wel voor eind 2026. In 2021 is er samen met de partners een maatregelenprogramma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland 2022-2027 opgesteld. Dit werkprogramma is, gekoppeld aan de Bestuursovereenkomst Zoetwatervoorziening Oost-Nederland 2022-2027, op 4 november 2021 door alle partners ondertekend. In 2021 zijn nieuwe afspraken gemaakt rond de waterverdeling IJsselmeergebied met waterschappen, provincies en Rijkswaterstaat. Dit heeft geleid tot de ondertekening van het bestuurlijk Waterverdelingsakkoord IJsselmeergebied in januari 2022. Naar verwachting zullen enkele onderdelen van het akkoord leiden tot een voorstel om de prioritering van de waterverdeling over te nemen in de Omgevingsverordening in 2022.

Financiën

PS begrotingswijziging:

In 2021 zijn geen subsidies verstrekt voor het uitvoeren van zoetwatermaatregelen in de land- en tuinbouwsector. De land- en tuinbouwsector heeft eind 2021 al wel subsidie aanvragen ingediend maar deze zullen in 2022 worden beschikt (ca € 0,3 miljoen). De niet gerealiseerde middelen (€ 0,8 miljoen) blijven beschikbaar in de Reserve Zoetwater Oost-Nederland en wij stellen u voor deze in 2022 in te zetten voor projecten gericht op het uitvoeren van zoetwatermaatregelen in de land- en tuinbouw. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,8 miljoen te onttrekken aan Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater van de begroting 2022.

GS begrotingswijziging:

Blauwe diensten

Via 'blauwe diensten in het agrarisch natuurbeheer' dragen agrariërs bij aan de verbetering van de waterkwaliteit en een klimaatbestendig landelijk gebied.

Vooruitlopend op het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid is voor € 0,1 miljoen beschikbaar gesteld als cofinanciering voor de Overijsselse agrarische collectieven Midden-Overijssel en Noordoost Twente om deze blauwe diensten uit te breiden. De realisering hiervan zal in 2022 plaatsvinden.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.2 van de begroting 2022.

Wijziging verwerkt in Kerntaak 20 (Algemene dekkingsmiddelen):

Van de beschikbare middelen voor 2021 is per saldo een bedrag van € 2,9 miljoen niet gerealiseerd. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat een bedrag van € 2 miljoen voor de uitvoering van programma's Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON) bedoeld is voor de periode 2022-2027. Deze bijdrage is afkomstig uit het investeringsprogramma Hitte, Droogte en Wateroverlast.

Daarom wordt voorgesteld dit bedrag toe te voegen aan de reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland zodat het programma 2022-2027 kan worden gefinancierd. Deze toevoeging wordt verwerkt in Kerntaak 20 (Overhead, financiering en dekkingsmiddelen).

1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst

Acties 2021

1. Wij voeren het programma Boeren voor Drinkwater uit in het kader van de bestuursovereenkomst Nitraat.
2. Wij werken in het Maatregelenprogramma Gebiedsdossiers Drinkwaterwinning met partners aan het veiligstellen van onze drinkwaterwinningen.
3. Wij voeren het eind 2020 vast te stellen investeringsvoorstel drinkwater uit.
4. Wij voeren de adaptieve strategie drinkwater uit.
5. Wij doen u een voorstel voor de grondwaterheffing voor de periode 2022-2024

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Opnemen nieuwe drinkwaterwinlocatie Vriezenveen-Daarle in Omgevingsvisie en -verordening PS/2017/674 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Actualisatie Belastingverordening Overijssel en tarieventabel voor het jaar 2019 PS/2018/647 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Rapport Rekenkameronderzoek Oost-Nederland: Drinkwaterbronnen grondig beschermd? 2019/1100893 (bijbehorend besluit)
- Amendement Van Toorn c.s. - Statenvoorstel Rapport Rekenkameronderzoek Oost-Nederland: Drinkwaterbronnen grondig beschermd?
- Motie Brinkhuis c.s. - Drinkwater voor de toekomst
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit)
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Robuuste Drinkwatervoorziening 2020/1102873 (bijbehorend besluit)
- Amendement Van Moorsel - Benut mogelijkheden van winning drinkwater uit oppervlaktewater als volwaardig alternatief voor de middellange termijn
- Motie Huizenga - Minder medicijnresten in (oppervlakte)water
- Motie Jansen c.s. - Niet meewerken aan afvalwaterinjectie
- Statenvoorstel - Belastingverordening 2022 Overijssel 2021/1103909 (bijbehorend besluit - vaststelling eind 2021?)

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- PS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

1172

Inhoud

Het programma Boeren voor Drinkwater is conform de afspraken uitgevoerd. Door lagere deelnemersaantallen staat het doelbereik op gebiedsniveau onder druk; in geen van de 6 Overijsselse grondwaterbeschermingsgebieden wordt het doel bereikt binnen de looptijd van de Bestuursovereenkomst (2018-2021). In het Landelijk bestuurlijk overleg is besloten de Bestuursovereenkomst nitraat tot eind 2022 te verlengen. Er wordt bepaald wat er nodig is voor doelbereik en daarop wordt de aanpak bijgesteld. De uitvoering van het Maatregelenprogramma Gebiedsdossiers Drinkwaterwinning 2018-2022 loopt. Uit de Bestuurlijke Voortgangsrapportage 2021 'Samen werken aan schone bronnen' (december) komt naar voren dat 90% van de maatregelen in uitvoering is of afgerond. Voor de maatregelen die nog aandacht vragen wordt een plan gemaakt om deze tijdig te realiseren.

Het investeringsvoorstel drinkwater wordt conform uitgevoerd via het uitvoeringsprogramma van de Adaptieve strategie drinkwatervoorziening.

De maatregelen voor de korte, middellange en lange termijn in de Adaptieve strategie drinkwatervoorziening (ASV) zijn in gang gezet. Enkele korte termijn maatregelen lopen vertraging op omdat zorgvuldige maatschappelijke afstemming extra tijd in beslag neemt, waardoor de drinkwatervoorziening extra onder druk komt te staan. Hiervoor worden diverse beheersmaatregelen getroffen. Op 4 januari 2022 hebben wij u hierover per brief geïnformeerd.

In de door uw staten vastgestelde Belastingverordening 2022 is een herziening opgenomen van de grondwaterheffing voor de periode 2022-2024. Dit houdt in dat de heffing voor genoemde periode wordt gehandhaafd op het huidige niveau van €0,016 per m³ onttrokken grondwater. De tarieven zijn hiermee kostendekkend voor de activiteiten tot en met 2024, waarna er een nieuwe evaluatie zal plaatsvinden.

Financiën

PS begrotingswijziging:

Binnen beleidsveld 1.2 is op prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van het geraamde budget van € 2,8 miljoen een bedrag van € 1,0 miljoen niet tot besteding gekomen. Voor de baten geldt een hogere ontvangst uit de grondwaterheffing van € 0,175 miljoen. Van de ontvangsten opbrengsten is € 1,1 miljoen toegevoegd aan de voorziening Grondwater.

De onderbesteding op de lasten wordt veroorzaakt door de volgende onderdelen: voor de post 'Drinkwater 6e Actieprogramma nitraatuitspoeling' is er een onderbesteding omdat deelnemersaantallen lager zijn dan de oorspronkelijke verwachting. De aanbesteding van de agrarische advisering en de grondwatermonitoring is daardoor jaarlijks lager uitgevallen. In het Landelijk bestuurlijk overleg van de BO is afgesproken het project met een jaar te verlengen en in de eerste helft van 2022 een analyse uit te voeren van wat er aanvullend nodig is voor doelbereik. Op basis daarvan worden er afspraken gemaakt over de vorm en inhoud van een vervolg. De uitvoeringskosten voor dit extra jaar kunnen worden gedekt door de in de Reserve Drinkwater nog resterende middelen.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve Drinkwater en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van de begroting 2022.

GS begrotingswijziging:

Robuuste Drinkwatervoorziening

Voor de post 'Robuuste Drinkwatervoorziening' is er wat vertraging opgetreden in de uitvoering van de onderzoeken binnen de Adaptieve strategie drinkwatervoorziening omdat zorgvuldige maatschappelijke afstemming extra tijd in beslag neemt. Er zijn

beheersmaatregelen afgesproken om de uitvoering van de korte termijn maatregelen weer op schema te brengen. Dit gebeurt conform het investeringsvoorstel Robuuste Drinkwatervoorziening. Voor de uitvoering van de onderzoeken binnen de Adaptieve strategie drinkwatervoorziening zullen de kosten grotendeels in 2022 worden gemaakt.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,9 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van de begroting 2022.

1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast

Acties 2021

1. Wij ontwikkelen met onze partners nieuw beleid ten aanzien van wateroverlast en de bijbehorende normering.
2. Wij participeren in projecten in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma.
3. Wij werken samen met onze partners aan het verder uitwerken van de integrale benadering van het regionale watersysteem.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Rapport Rekenkamer Oost-Nederland - "Boven water; rol van de provincie Overijssel bij waterveiligheid en -overlast PS/2018/452 (bijbehorend besluit).
- Amendement Wertheim c.s. - Wijziging m.b.t. een aanbeveling in het Rekenkamer rapport Boven water.
- Motie Kleinsman c.s - Normering wateroverlast.
- Statenvoorstel - Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening 2018-2019 2019/1100997 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Regionaal Waterprogramma Overijssel 2019/1101815 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Cofinanciering dijkverlegging en natuurontwikkeling Paddenpol 2020/110474 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Aanwijzing en normering regionale keringen in Overijssel 2021/1100067 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsbesluit Samenwerkingsverbanden Water PS/2021/1102793 (bijbehorend besluit).

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

Naar aanleiding van de overstromingen en wateroverlast in Limburg is een landelijke beleidstafel gestart. Wij participeren in de landelijke ontwikkelprogramma's.

In 2021 hebben we in de volgende projecten uit het

Hoogwaterbeschermingsprogramma geparticipeerd: Zwolle Stadsdijken, Zwolle IJsselwerken (Olst – Zwolle), Stenendijk Hasselt, Noordelijke Randmeerdijk en Veilige Vecht (Dalfsen-Zwolle). Het projectplan Noordelijke Randmeerdijk is afgelopen jaar goedgekeurd door GS. Voor de dijkverlegging Paddenpol (onderdeel IJsselwerken) heeft de provincie in juli 2021 een samenwerkingsovereenkomst getekend.

Wij participeren onder andere in de verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle (Quickscan water en klimaatadaptatie), Novi gebied regio Zwolle, Integraal riviermanagement en diverse projecten en programma's. We werken aan een ruimtelijke vertaling van de opgaven voor de nieuwe omgevingsvisie en plannen van onze partners.

■ Financiën

Bestedingen in lijn met de begroting.

1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water

Acties 2021

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af, binnen de wettelijke termijn.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.
3. Wij informeren inwoners, ondernemers en medeoverheden over de regelgeving om de bekendheid te vergroten.

Begrotingswijziging

- Geen

■ Inhoud

Er is een achterstand in de verlening van aanvragen in het kader van de Waterwet.

Enkele daarvan zijn complex. Deze aanvragen lopen allemaal uit de termijnen.

Ondanks schaarste in de markt, op de valreep van het jaar gelukt. We verwachten dat we in de loop van 2022 de achterstanden op dit terrein kunnen inhalen.

Voor zwemwater en grondwaterbescherming en -meldingen zijn alle ontheffingen binnen de wettelijke termijn verleend. Wel is de werkvoorraad opgelopen door meer en complexere initiatieven (zoals nieuwe drinkwater onttrekkingen) en verschuivingen in taakvelden.

Op grondwaterbescherming hadden we gepland om met name gemeente te gaan voorlichten over de regels van grondwaterbescherming. Dit is vanwege Covid-19 niet doorgegaan en zal in 2022 uitgevoerd worden.

In de eerste maanden van 2021 zijn er geen controlebezoeken uitgevoerd bij zwembaden. Vanwege Covid-19 waren de zwembaden veelal gesloten. Na de versoepeling van de landelijke regelgeving omtrent Covid-19 zijn de meeste zwembaden weer open gegaan. Op dat moment hebben wij de controles bij zwembaden weer opgepakt. Voorgaande betekent dat we in 2021 niet alle baden hebben kunnen bezoeken. De capaciteit die we niet op zwembaden hebben kunnen inzetten, hebben we ingezet op grondwaterbeschermingstaken en de implementatie van het zaakstelsel.

Bij de controles op waterwetvergunningen (met name KWO's) is een achterstand opgelopen, die we met extra menskracht proberen in te halen.

■ Financiën

Bestedingen zijn in lijn met de begroting

1.2.7 IJsseldelta programma

Acties 2021

1. Wij realiseren de hoog- en laagwatermaatregelen op de recreatieterreinen rondom Roggebot in overleg met partners en stakeholders.
2. Wij starten onder regie van Flevoland met het verwijderen van de Roggebotsluis en de Roggebotkering en de realisatie van vaarvoorzieningen en een nieuwe brug (zie ook prestatie 4.6.6).
3. Wij zetten ons in om de overlast zoveel mogelijk te voorkomen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Provinciale Coördinatie-regeling IJsseldelta fase 2 PS/2019/53 (bijbehorend besluit).

- Statenvoorstel - Ombouw provinciale weg N307 Roggebot-Kampen PS/2019/54 (bijbehorend besluit).

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

1654

Lasten begrotingswijziging

1654

Resultaatbestemming

1091

Inhoud

Voor het deelproject hoog- en laagwatermaatregelen Recreatieterreinen is afgesproken om de werkzaamheden door het projectteam N307 uit te laten voeren. Door een wijziging in de Samenwerkingsovereenkomst met Provincie Flevoland is dit geformaliseerd. De voorbereidingen zijn gestart, de uitvoering van de werkzaamheden vindt voornamelijk in 2022 plaats.

De werkzaamheden voor de aanleg van het infra en brug zijn gestart.

De overlast voor (vaar)weggebruikers en omwonenden is tot nu toe beperkt gebleven.

Financiën

In deze prestatie zijn 2 componenten samengevoegd, te weten het treffen van hoog- en laagwatermaatregelen op de recreatieterreinen gelegen aan het Drontermeer en de coördinatie tussen de projecten in het IJsseldelta plan. Hieronder worden beide componenten verder toegelicht:

Resultaatbestemming:

Coördinatiebudget:

Het project loopt door t/m 2023. Doordat een groot deel van de coördinatie is opgenomen in het programmamanagement van de N307 is er in deze prestatie sprake van onderuitputting. Het voorstel is om de overblijvende middelen toe te voegen aan de jaarschijven 2022 en 2023.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,1 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 (€ 0,6 miljoen) en 2023 (€ 0,5 miljoen) van prestatie 1.2.7 IJsseldelta programma van de begroting 2022 en 2023.

GS begrotingswijziging:

Recreatieterreinen:

In 2021 zijn beperkte voorbereidende acties genomen. De uitvoering van de werkzaamheden vinden voornamelijk in 2022 plaats. In het vierde kwartaal van 2021 zijn de Rijksmiddelen (€ 1,7 mln.) ontvangen in de vorm van een specifieke uitkering. Deze is conform de voorschriften opgenomen op de balans onder doeluitkeringen. In 2021 is € 40.000 ten laste gebracht van de doeluitkering.

Wij hebben het overblijvende bedrag van de specifieke uitkering ad € 1,7 miljoen toegevoegd aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.7 IJsseldelta programma van de begroting 2022.

Dit is wat wij doen

1.3 Woningbouwontwikkelingen die aansluiten bij de regionale vraag

Om de woningvoorraad toekomstbestendig te maken werken wij met onze partners aan een evenwichtige woningmarkt (1.3.2). Belangrijk instrument hierbij zijn de regionale woonagenda's (1.3.1), deze ontwikkelen we en voeren we uit samen met onze partners.

Prestaties

1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's

Acties 2021

1. Wij voeren de woonagenda's uit
2. Wij voeren onze wettelijke taken uit als toezichthouder huisvesten statushouders

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Rekenkamerrapport inzake wonen PS/2018/813 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte, Wonen, (Binnen)steden en Retail Fase 1 2019/1101901 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte Wonen en Retail fase 2 2020/1103074 (bijbehorend besluit).
- Motie Schaaïj c.s. - Voldoende sociale huur in de regio

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

De regionale woonagenda's zijn in maart 2021 ondertekend door de colleges van alle gemeenten en de provincie. Inmiddels zijn we voortvarend aan de slag met de uitvoering van de woonagenda's waarbij de nadruk vooral ligt op de versnelling van de woningbouw en voldoende huisvesting voor doelgroepen als starters en ouderen. Asielzoekers met een verblijfsvergunning (statushouders) hebben recht op huisvesting. Gemeenten krijgen ieder half jaar vanuit het Rijk een wettelijke taakstelling waarin staat hoeveel statushouders zij moeten huisvesten. Provincie Overijssel houdt toezicht op deze halfjaarlijkse taakstelling. Elk half jaar worden toezichtbeoordelingen opgesteld voor alle gemeenten aan de hand van huisvestingscijfers en aanvullende rapportages. De halfjaarlijkse beoordelingen worden daarnaast meegenomen in de totaalbeelden interbestuurlijk toezicht 2022 onder het domein huisvesting statushouders. Conform de toezegging die op 2-2-2022 aan uw staten is gedaan zullen wij u de realisatiecijfers over 2021 toesturen.

Financiën

Bestedingen in lijn met de begroting.

1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad

Acties 2021

1. Wij ontwikkelen met partners een provinciebrede aanpak vakantieparken, waarin we ook de effecten van de coronacrisis meenemen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Motie Hof c.s. - Verpaupering recreatieparken
- Statenvoorstel - Beleidsaanpassing omgevingsbeleid voor verblijfsrecreatie 2020/1100794 (bijbehorend besluit).
- Motie Hof c.s. - Ondernijning door verpaupering
- Statenvoorstel - Perspectiefnota 2022 2021/1103154 (bijbehorend besluit)
- Motie Recreatie & Waterbed (aangenomen). Link naar Notubiz

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

100

■ Inhoud

Wij hebben samen met kwartiermaker burgemeester Vroomen van de gemeente Ommen en de betrokken partners een provinciedekkende aanpak Vitalisering vakantieparken ontwikkeld. Op 19 januari 2021 hebben wij u hier per brief over geïnformeerd. Dit heeft geresulteerd in de oprichting van het Expertisecentrum Vitale vakantieparken Overijssel dat gemeenten ondersteunt bij de revitalisering van vakantieparken. In zijn algemeenheid lijken de gevolgen van de coronacrisis voor vakantieparken mee te vallen. We hebben geen signalen gekregen vanuit de gemeenten dat het aantal niet-vitale parken sterk is toegenomen. Mocht dit wel zo zijn, dan is te verwachten dat het beroep op het Expertisecentrum zal toenemen.

■ Financiën

Resultaatbestemming:

Provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken

Vanuit de reeds eerder door u beschikbaar gestelde middelen is in 2021 een start gemaakt met het inrichten van het Expertisecentrum vitale vakantieparken Overijssel en de uitvoering van parkgerichte onderzoeken. De gesprekken tussen de gemeenten en de vakantieparken en de daarmee samenhangende besluitvorming hebben vanwege de complexiteit van de problematiek meer tijd gekost dan verwacht. Het incidentele budget (€ 0,1 miljoen) dat door u bij de perspectiefnota 2021 extra beschikbaar is gesteld voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken is daardoor in 2021 niet tot besteding gekomen. De middelen zijn nodig in 2022 voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken.

Wij stellen u het incidentele budget (€ 0,1 miljoen) dat door u bij de perspectiefnota 2021 extra beschikbaar is gesteld voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken beschikbaar te houden voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken en middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2022 (prestatie 1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad).

Wijziging verwerkt in Kerntaak 20 (Algemene dekkingsmiddelen):

Startersleningen SVN

Onder deze prestatie is de financiële afwikkeling opgenomen van de startersleningen. Deze leningen zijn tot 2016 door de provincie verstrekt en de afwikkeling is voor de provincie niet beïnvloedbaar. Deze bestaat uit enerzijds de beheersvergoeding aan de Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en betreft verder de rentebaten voor verstrekte leningen. De aflossing van de leningen, beheersvergoeding en rentebaten vloeien voort uit contractuele afspraken. Doordat verstrekte leningen vervroegd worden afgelost zijn de verwachte rentebaten lager dan het geraamde bedrag in de begroting (€ 0,3 miljoen lager). Verder zijn de verwachte beheerskosten lager uitvallen dan geraamd (€ 34.000 lager). Door de aflossing van de leningen ontstaat er vrijval in de Algemene Financieringsreserve dat wordt toegelicht onder kerntaak 20 Algemene dekkingsmiddelen.

Dit is wat wij doen

1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving

Met onze partners onderzoeken we wat het betekent voor onze leefomgeving dat het natter, droger en warmer wordt. Wij zorgen er voor dat de leefomgeving in 2050 zo is ingericht dat we hier zo weinig mogelijk last van hebben en zo veel mogelijk kansen benutten (klimaatadaptief ingericht) (1.4.1). We werken aan toekomstbestendige steden door in te zetten op gebiedsontwikkeling, wonen, binnensteden en retail (1.4.2). We werken daarnaast aan een vitaal platteland en de verbinding tussen stad en land (1.4.3).

Prestaties

1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050

Acties 2021

1. Wij stellen samen met gemeenten en waterschappen uitvoeringsprogramma's op (actieplannen), op basis van de risicodialogen. Daarin staan de maatregelen die nodig zijn om klimaatadaptief te kunnen handelen.
2. Wij stellen een investeringsvoorstel op voor de resterende impuls van € 7,45 miljoen uit het Coalitieakkoord, voor actieplannen hitte-, droogte- en wateroverlast en starten met de uitvoering hiervan.
3. Wij stellen beleidskaders op voor hitte, droogte en wateroverlast die meegenomen gaan worden in de herziening van de Omgevingsvisie.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Motie Huizenga c.s. - Meer drinkwaterpunten in Overijssel
- Statenvoorstel - Hitte, Droogte en Wateroverlast 2021/0016746 (bijbehorend besluit)

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

4351

Inhoud

In 2021 hebben alle werkregio's van het DeltaPlan Ruimtelijke Adaptatie uitvoeringsprogramma's opgesteld op basis van de risicodialogen. De projecten in deze uitvoeringsprogramma's zullen vanaf 2022 tot en met 2026 gestart worden. Met alle werkregio's hebben wij afgesproken dat we 20% bijdragen aan deze projecten. In 2021 hebben wij een investeringsvoorstel opgesteld voor het totale programma klimaatadaptatie van de provincie. In het provinciale programma wordt rekening gehouden met de programma's van de werkregio's en het programma Zoetwater Oost-Nederland. Daarnaast is er een provinciale subsidieregeling en ruimte voor Pilots tot en met 2023.

De beleidskaders voor hitte, droogte en wateroverlast zijn onderdeel van het proces om te komen tot een nieuwe Omgevingsvisie. Binnen het perspectief 'Zelfbewust Overijssel' werken wij deze kaders in 2022 verder uit.

Financiën

GS begrotingswijziging:

Binnen beleidsdoel 1.4 is per saldo € 5,2 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050. Op deze prestatie resteert een saldo van € 4,3 miljoen. Het resterende saldo in 2021 van € 4,3 miljoen wordt grotendeels veroorzaakt doordat de geraamde cofinancieringsbijdrage voor de uitvoering van het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie niet is gerealiseerd (€ 3,4 miljoen). Daarnaast zijn er achterblijvende lasten op de post klimaat adaptieve pilots (€ 0,8 miljoen) omdat deze afhankelijk zijn van bovengenoemde cofinancieringsbijdrage. In 2021 was de verwachting dat de cofinanciering direct gerealiseerd zou worden. Gaandeweg in het jaar is gebleken dat de werkregio's de impulsregeling in fasen aanvragen. Dat betekent dat de cofinanciering in 2022 en 2023 steeds in delen zal worden gerealiseerd. De doelen van de cofinanciering worden daardoor nog steeds voor 2026 behaald.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 4,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.4.1 van de begroting 2022.

1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail

Acties 2021

1. Wij voeren het investeringsprogramma Ruimte, Wonen en Retail uit.
2. Wij werken samen met onze netwerken aan toekomstbestendige steden
3. Wij benutten onze netwerken zoals de Woonkeuken voor netwerksturing en samenwerking op het woondomein

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte, Wonen, (Binnen)steden en Retail Fase 1 2019/1101901 (bijbehorend besluit).
- Motie Brinkhuis c.s.- Groen bouwen.
- Motie Veltmeijer c.s. - Retail II.
- Motie Courtz c.s. - Retail en centra in en na Corona.
- Statenvoorstel - Crisisarrangementen voor de Retail 2020/1102359 (bijbehorend besluit).
- Statenvoorstel - Investeringsvoorstel Ruimte Wonen Retail fase 2 2020/1103074 (bijbehorend besluit).
- Amendement Duitman - Monitoring investeringsprogramma Ruimte Wonen en Retail.
- Amendement Wissink - Sleutelprojecten compacte centra en wonen.

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

5622

Inhoud

Op 27-1-2021 heeft u het investeringsprogramma Ruimte Wonen en Retail fase 2 vastgesteld. Vanuit dit programma hebben wij in 2021 samen met onze netwerken zoals de Woonkeuken, het Retailplatform Overijssel en het centrummanagersnetwerk geïnvesteerd in gebiedsontwikkelingen, crisisarrangementen, binnenstadsarrangementen, wooninitiatieven, circulair bouwen, flexibele huisvesting, provinciaal aanjaagteam wonen en flexpools. Op 22-12-2021 hebben wij u middels een voortgangsbrief geïnformeerd over de voortgang van dit programma.

Financiën

GS begrotingswijziging:

Binnen beleidsdoel 1.4 is € 14,7 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail. Op deze prestatie resteert in 2021 een saldo van € 5,6 miljoen. Verreweg het grootste deel het resterende saldo van € 5,6 miljoen wordt veroorzaakt doordat de lastneming subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. De meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van het project worden toegerekend. Dat veroorzaakt in het boekjaar 2021 een onderbesteding. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 5,6 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail.

1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland

Acties 2021

1. Wij geven uitvoering aan het investeringsvoorstel Leefbaar Platteland. Dit doen wij op drie hoofdlijnen: het opstellen van een wetenschappelijk kader, het maken van een plattelandsgeschiedenis en een subsidieregeling Leefbaar platteland.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel - Leefbaar platteland 2020/1100879 (bijbehorend besluit).

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

323

Inhoud

Wij hebben vanuit het programma Leefbaar Platteland 44 initiatieven ondersteund. Wij hebben een podcast Platteland kiest positie ontwikkeld. Daarnaast hebben wij verschillende netwerkbijeenkomsten georganiseerd. Er is een documentaire 'Plattelandologisch Instituut' voor ons gemaakt en door RTV Oost uitgezonden.

Financiën

GS begrotingswijziging:

Binnen beleidsdoel 1.4 is ruim € 2,2 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland. Op deze prestatie is bijna € 0,3 miljoen niet tot besteding gekomen. Dit wordt veroorzaakt doordat twee bijeenkomsten vanwege Covid-19 zijn doorgeschoven naar 2022. Daarnaast heeft een aantal initiatieven net eind 2021 een subsidie aanvraag gedaan. Deze subsidies worden in 2022 beschikt. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.4.3 van de begroting 2022.

Financiën

In onderstaande tabel staan de lasten, baten en saldo van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details.

Bedragen x €1.000

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond						
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	693	-4	689	528	161	108
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	1.181	2.782	3.963	1.091	2.872	2.737
1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren beleid voor de ondergrond	129	85	214	60	153	0
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	1.244	1.432	2.676	3.345	-668	0
1.1.5 Programma Omgevingswet	388	281	669	359	310	310
Totaal 1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	3.634	4.577	8.211	5.384	2.827	3.154
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen						
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	748	700	1.448	1.291	157	0
1.2.2 Werken aan voldoende	284	3.188	3.472	324	3.147	875

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
oppervlakte- en grondwater						
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	1.660	1.210	2.870	1.851	1.018	1.172
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	107	1.700	1.807	1.815	-8	0
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	64	0	64	25	39	0
1.2.7 IJsseldelta programma	0	2.902	2.902	230	2.672	2.745
Totaal 1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	2.862	9.700	12.562	5.536	7.025	4.793
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht						
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	253	0	253	240	13	0
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	62	188	250	93	157	100
Totaal 1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht	315	188	503	333	170	100
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving						
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	0	5.410	5.410	1.047	4.363	4.351
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	0	14.774	14.774	9.106	5.668	5.622
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	1.250	996	2.246	1.924	323	323
Totaal 1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	1.250	21.180	22.430	12.077	10.353	10.296
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	7.228	-209	7.019	6.911	108	0
Totaal Lasten	15.288	35.436	50.724	30.242	20.482	18.343
Baten						
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond						
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	0	80	80	41	39	0
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	3.691	200	3.891	6.240	-2.349	0
1.1.5 Programma Omgevingswet	0	0	0	28	-28	-28
Totaal 1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	3.691	280	3.971	6.309	-2.338	-28
1.2 Schoon en voldoende						

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
(drink)water en veilig tegen overstromingen						
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	0	648	648	498	150	0
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	10	820	830	665	165	0
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	1.257	0	1.257	1.491	-234	0
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	0	0	0	29	-29	0
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	34	0	34	9	26	0
1.2.7 IJsseldelta programma	0	3.567	3.567	1.987	1.580	1.654
Totaal 1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	1.301	5.035	6.337	4.677	1.659	1.654
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht						
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	579	0	579	287	292	0
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving						
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	0	160	160	148	12	0
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	0	906	906	870	36	0
Totaal 1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	0	1.066	1.066	1.018	48	0
Totaal Baten	5.572	6.381	11.953	12.292	-339	1.626
Resultaat	-9.716	-29.055	-38.771	-17.950	-20.822	-16.717

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	Voorgestelde Baten	Lasten	Saldo	PS/GS	Financiële toelichting
	begrotingswijziging/resultaatbestemming			Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	-108	0	108	-108 GS	Begrotingswijziging Herziening Omgevingsvisie Overijssel: Bij het statenvoorstel 'Omgevingsvisie Overijssel; Herziening' in 2020 is € 0,7 miljoen beschikbaar gesteld. In 2020 is € 36.000 besteed. In 2021 is € 0,4 miljoen begroot, waarvan € 0,29 miljoen is besteed. In 2021 levert dit een ruimte op van € 0,11 miljoen. Dit bedrag schuiven we door naar 2022. In 2021 blijven we binnen de begroting. Het stoplicht staat toch op oranje, omdat op het totale budget een overschrijding wordt verwacht zoals ook gemeld bij de 2e monitor 2021. De verwachte overschrijding komt door een brede participatieve aanpak die dit omgevingsvisietraject vraagt. Hierdoor is extra inzet van personeel voor het ontwerpen van kaartmateriaal voor het goede gesprek en een uitgebreide Omgevingseffect Rapportage nodig gebleken. De volgende fase van de Nieuwe Omgevingsvisie gaat hierdoor ook meer tijd vragen dan in onze planning voorzien. Bij de Perspectiefnota 2023 komen we terug op wat dat in financiële zin betekent. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,11 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.1 van de begroting 2022.
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-383	0	383	-383	Resultaatbestemming Ondergronds brengen van hoogspanningskabels 's-Heerenbroek: De onderbesteding wordt o.a. veroorzaakt doordat een geraamde bijdrage voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels ter hoogte van 's-Heerenbroek niet is gerealiseerd (€ 170.000). Inmiddels is er een bestuursovereenkomst getekend en zal het onderzoek voorafgaand aan de uitvoering in 2022 starten. Wij stellen u voor om middels resultaatbestemming voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels € 0,17 miljoen door te schuiven naar 2022. Wij stellen u voor om middels resultaatbestemming voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels € 0,17 miljoen door te schuiven naar 2022 voor prestatie

1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid.

Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle:

Voor de verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle werken wij samen met onze partners bij de rijksoverheid en regionale overheden en ontvangen wij bijdragen in de gezamenlijke kosten. Zowel de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle als het NOVI gebied regio Zwolle kennen een meerjarige doorlooptijd. Voor het provinciale aandeel in deze kosten hebben wij in de budgetten van 2021 middelen gereserveerd. In 2021 is niet het gehele budget tot besteding gekomen. Vanwege meerjarige doorlooptijd van deze projecten stellen wij u voor, zoals reeds bij de 2e monitor aangekondigd, de niet bestede gelden door te schuiven naar 2022 en beschikbaar te houden voor dekking van de kosten in 2022.

Wij stellen u voor om middels resultaatbestemming voor de Verstedelijkingsstrategie regio Zwolle en het NOVI gebied regio Zwolle € 213.000 door te schuiven naar 2022 voor prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid.

1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid

-2354 0 2354 -2354 GS Begrotingswijziging

Verreweg het grootste deel van het resterende saldo van € 2,8 miljoen wordt veroorzaakt doordat de lastneming subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. De meerjarig verleende subsidie voor het project 'Brede Welvaart in het Vechtdal' moet nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van het project worden toegerekend. Dat veroorzaakt in het boekjaar 2021 een onderbesteding. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 2,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit van de begroting 2022.

Poort van het Vechtdal:

Voor het onderdeel Poort van het Vechtdal en Zwolle was voor 2021 € 107.000 opgenomen waarvan € 101.000 niet is gerealiseerd. De reden hiervan is dat de opdracht voor het maken van een Definitief Ontwerp voor een kunstwerk vertraging heeft opgelopen. In 2021 is het Definitief Ontwerp afgerond, en door de Stuurgroep

geaccordeerd. Nadat aanvullende financiële middelen zijn gevonden (Mondriaanfondsen) zal een opdracht voor de realisatie gegeven worden. De realisatie zal doorlopen tot in 2023. De provinciale middelen zullen voor het grootste deel in 2022 worden besteed. De overige middelen (€ 283.000) zullen door de gemeenten Zwolle, Dalfsen, Ommen en Hardenberg en door de waterschappen DODelta en Vechtstromen in 2022 aan de provincie Overijssel (zijnde kassier) worden overgemaakt. Wij hebben besloten de niet bestede middelen van € 101.000 beschikbaar te houden voor Poort van het Vechtdal en schuiven deze door naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 101.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.2 Uitvoering ruimtelijk en waterbeleid van begroting 2022.

Samenwerkingsverbanden Water:

Op de post Samenwerkingsverbanden Water is van het beschikbaar gestelde bedrag van € 178.000 een bedrag van € 99.000 niet tot besteding gekomen. De middelen worden ingezet voor Samenwerkingsverbanden Water, om uitvoering te geven aan de hoofdpoging Hitte, droogte en wateroverlast. Het gaat om investeringen in de netwerkorganisatie Ruimte voor de Vecht, regiodealproject Brede Welvaart in het Vechtdal, Agenda IJsselmeergebied en netwerk IJssel-Vecht Delta, voor de periode 2020-2023. Wij hebben besloten de niet bestede middelen beschikbaar te houden voor de Samenwerkingsverbanden Water en schuiven deze door naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 99.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid van de begroting 2022.

1.1.5 Programma
Omgevingswet

-338 -28 310 -338 Resultaatbestemming

Oorspronkelijk zou het project in 2021 eindigen vanwege de inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2022 voor de Omgevingswet. Daarom is er voor 2022 nog niks opgenomen in de begroting. Nu de inwerkingtredingsdatum is uitgesteld zal dit voor 2022 extra kosten met zich meebrengen. De komende periode wordt in kaart gebracht wat de verwachte financiële

					<p>impact zal zijn van deze verschuiving van de datum en een mogelijk nog beperkt werkend digitaal systeem. Voor de financiële impact valt te denken aan extra personele inzet, hogere implementatiekosten en tijdelijke oplossingen. Hierop komen we terug bij de P-nota 2023. Wij stellen u voor om de ruimte uit 2021 te gebruiken om de kosten in de eerste maanden van 2022 te dekken.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,338 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.1.5 'Programma Omgevingswet' van de begroting 2022.</p>
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-775	0	775	-775 PS Begrotingswijziging	<p>In 2021 zijn geen subsidies verstrekt voor het uitvoeren van zoetwatermaatregelen in de land- en tuinbouwsector. De land- en tuinbouwsector heeft eind 2021 al wel subsidie aanvragen ingediend maar deze zullen in 2022 worden beschikt (ca € 0,250 miljoen). De niet gerealiseerde middelen (€ 0,775 miljoen) blijven beschikbaar in de Reserve Zoetwater Oost-Nederland en wij stellen u voor deze in 2022 in te zetten voor projecten gericht op het uitvoeren van zoetwatermaatregelen in de land- en tuinbouw.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,775 miljoen te onttrekken aan Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater van de begroting 2022.</p>
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-100	0	100	-100 GS Begrotingswijziging	<p>Blauwe diensten: Via 'blauwe diensten in het agrarisch natuurbeheer' dragen agrariërs bij aan de verbetering van de waterkwaliteit en een klimaatbestendig landelijk gebied. Vooruitlopend op het nieuwe Europese GLB is voor € 0,1 miljoen beschikbaar gesteld als cofinanciering voor de Overijsselse agrarische collectieven Midden-Overijssel en Noordoost Twente om deze blauwe diensten uit te breiden. De realisering hiervan zal in 2022 plaatsvinden.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.2 van de begroting 2022.</p>
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-286	0	286	-286 PS Begrotingswijziging	<p>Binnen beleidsveld 1.2 is op prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van het geraamde budget van € 2,8 miljoen een bedrag van € 1,0 miljoen niet tot besteding gekomen. Voor de baten geldt een hogere ontvangst uit de grondwaterheffing van € 0,175 miljoen die aan de voorziening Grondwater wordt toegevoegd.</p>

					<p>De onderbesteding op de lasten wordt veroorzaakt door de volgende onderdelen: voor de post 'Drinkwater 6e Actieprogramma nitraatuitspoeling' is er een onderbesteding omdat deelnemersaantallen lager zijn dan de oorspronkelijke verwachting. De aanbesteding van de agrarische advisering en de grondwatermonitoring is daardoor jaarlijks lager uitgevallen. In het Landelijk bestuurlijk overleg van de BO is afgesproken het project met een jaar te verlengen en in de eerste helft van 2022 een analyse uit te voeren van wat er aanvullend nodig is voor doelbereik. Op basis daarvan worden er afspraken gemaakt over de vorm en inhoud van een vervolg. De uitvoeringskosten voor dit extra jaar kunnen worden gedekt door de in de Reserve Drinkwater nog resterende middelen.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,286 miljoen te onttrekken aan de Reserve Drinkwater en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van de begroting 2022.</p>
<p>1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst</p>	-886	0	886	-886 GS Begrotingswijziging	<p>Robuuste Drinkwatervoorziening:</p> <p>Voor de post 'Robuuste Drinkwatervoorziening' is er wat vertraging opgetreden in de uitvoering van de onderzoeken binnen de Adaptieve strategie drinkwatervoorziening omdat zorgvuldige maatschappelijke afstemming extra tijd in beslag neemt. Er zijn beheersmaatregelen afgesproken om de uitvoering van de korte termijn maatregelen weer op schema te brengen. Dit gebeurt conform het investeringsvoorstel Robuuste Drinkwatervoorziening. Voor de uitvoering van de onderzoeken binnen de Adaptieve strategie drinkwatervoorziening zullen de kosten grotendeels in 2022 worden gemaakt.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,886 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.3 Schone drinkwaterbronnen van de begroting 2022.</p>
<p>1.2.7 IJsseldelta fase 2</p>	-1091	0	1091	-1091 Resultaatbestemming	<p>Coördinatiebudget:</p> <p>Het project loopt door t/m 2023. Doordat een groot deel van de coördinatie is opgenomen in het programmamanagement van de N307 is er in deze prestatie sprake van onderuitputting. Het voorstel is om de overblijvende middelen toe te voegen aan de jaarschijven 2022 en 2023.</p>

1.2.7 IJsseldelta fase 2	0	1654	1654	0	GS Begrotingswijziging	<p>Recreatieterreinen:</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,091 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 (€ 0,6 miljoen) en 2023 (€ 0,491 miljoen) van prestatie 1.2.7 van de begroting 2022 en 2023.</p> <p>In 2021 zijn beperkte voorbereidende acties genomen. De uitvoering van de werkzaamheden vinden voornamelijk in 2022 plaats. In het vierde kwartaal van 2021 zijn de Rijksmiddelen (€ 1,694 mln.) ontvangen in de vorm van een specifieke uitkering. Deze is conform de voorschriften opgenomen op de balans onder doeluitkeringen. In 2021 is € 40.000 ten laste gebracht van de doeluitkering.</p> <p>Wij hebben het overblijvende bedrag van de specifieke uitkering ad € 1,654 miljoen toegevoegd aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.7 van de begroting 2022.</p>
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	-100	0	100	-100	Resultaatbestemming	<p>Provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken:</p> <p>Vanuit de reeds eerder door u beschikbaar gestelde middelen is in 2021 een start gemaakt met het inrichten van het Expertisecentrum vitale vakantieparken Overijssel en de uitvoering van parkgerichte onderzoeken. Het werven van personeel en het infomeren en consulteren van de verschillende stakeholders hebben meer tijd gekost dan verwacht. Het incidentele budget (€ 0,1 miljoen) dat door u bij de perspectiefnota 2021 extra beschikbaar is gesteld voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken is daardoor in 2021 niet tot besteding gekomen. De middelen zijn nodig in 2022 voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken.</p> <p>Wij stellen u het incidentele budget (€ 0,1 miljoen) dat door u bij de perspectiefnota 2021 extra beschikbaar is gesteld voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken beschikbaar te houden voor de provincie dekkende aanpak niet-vitale vakantieparken en middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2022 (prestatie 1.4.2 Stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit van bebouwd gebied).</p>
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	-4351	0	4351	-4351	GS Begrotingswijziging	<p>Binnen beleidsdoel 1.4 is per saldo € 5,2 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050. Op deze prestatie resteert een saldo van € 4,3 miljoen. Het resterende saldo in 2021 van € 4,3 miljoen wordt grotendeels veroorzaakt doordat de geraamde cofinancieringsbijdrage voor de uitvoering van het Deltaplan Ruimtelijke</p>

					<p>adaptatie niet is gerealiseerd (€ 3,4 miljoen). Daarnaast zijn er achterblijvende lasten op de post klimaat adaptieve pilots (€ 0,75 miljoen) omdat deze afhankelijk zijn van bovengenoemde cofinancieringsbijdrage. In 2021 was de verwachting dat de cofinanciering direct gerealiseerd zou worden. Gaandeweg in het jaar is gebleken dat de werkregio's de impulsregeling in fasen aanvragen. Dat betekent dat de cofinanciering in 2022 en 2023 steeds in delen zal worden gerealiseerd. De doelen van de cofinanciering worden daardoor nog steeds voor 2026 behaald.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 4,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.4.1 van de begroting 2022.</p>
<p>1.4.2 Stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit van bebouwd gebied</p>	<p>-5622</p>	<p>0</p>	<p>5622</p>	<p>-5622 GS Begrotingswijziging</p>	<p>Binnen beleidsdoel 1.4 is € 14,7 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail. Op deze prestatie resteert in 2021 een saldo van € 5,6 miljoen . Verreweg het grootste deel het resterende saldo van € 5,6 miljoen wordt veroorzaakt doordat de lastneming subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. De meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van het project worden toegerekend. Dit veroorzaakt in het boekjaar 2021 een onderbesteding. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 5,6 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail.</p>
<p>1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland</p>	<p>-323</p>	<p>0</p>	<p>323</p>	<p>-323 GS Begrotingswijziging</p>	<p>Binnen beleidsdoel 1.4 is ruim € 2,2 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland. Op deze prestatie is bijna € 0,3 miljoen niet tot besteding gekomen. Dit wordt veroorzaakt doordat twee bijeenkomsten vanwege Covid-19 zijn doorgeschoven naar 2022. Daarnaast heeft een aantal initiatieven net eind 2021 een subsidie aanvraag gedaan. Deze subsidies worden in 2022 beschikt.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan</p>

de jaarschijf 2022 van prestatie 1.4.3 van de begroting 2022.

Totaal kerntaak 1 -16717 1626 18343 -
16717

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	-111	0	111	-111	PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	<p>Herverdeling centraal IPO budget Op 24 maart jl. is de IPO-meerjarenbegroting behandeld in de commissie Bestuur & Financiën. Hierbij bent u meegenomen in het vernieuwde proces van de meerjarenraming van het IPO. De vernieuwde opzet zorgt voor meer transparantie en leesbaarheid van de begroting. Bijkomend voordeel is dat deze vernieuwde begroting nu makkelijker te verdelen is naar de prestaties van de Provincie Overijssel. Omdat tot nu toe die toedeling niet te maken was werd een deel van de IPO begroting centraal begroot onder prestatie 7.3.1.</p> <p>De nieuwe opzet van de begroting is aanleiding om u voor te stellen om het centrale IPO budget, budgettair neutraal, te herverdelen over de prestaties waar de kosten van het IPO betrekking op hebben.</p> <p>Voor prestatie 1.1.1 betekent dit dat er € 0,11 miljoen van prestatie 7.3.1 (Samenwerking met partners) overgeheveld wordt naar deze prestatie om de kosten van het IPO binnen dit budget te dekken. Het voorstel hiertoe is opgenomen bij prestatie 7.3.1.</p>
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	115	0	-115	115	PS 001 Herprioritering	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Herprioritering
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-2005	0	2005	-2005	GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	<p>Project 'Brede welvaart in het Vechtdal' (Regiodeal Zwolle) Voor de cofinanciering van de Regiodeal Zwolle is voor het project 'Brede welvaart in het Vechtdal' € 1,98 miljoen gereserveerd in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Voor dekking van de subsidiebijdrage aan het project in 2021 onttrekken wij bij deze monitor € 1,98 miljoen aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Verder is er in de jaarschijf 2022 € 34.000 geraamd voor het Vechtdal. Hiervan zetten wij in 2021 € 28.000 in als mede dekking voor het project 'Brede welvaart in het Vechtdal' en laten de resterende € 6.000 vrijvallen. Wij stellen u voor € 6.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie wordt verwerkt in Kerntaak</p>

1.1.2 Uitvoering van ons
ruimtelijk- en waterbeleid

-378 0 378 -378 PS 009 Jaarverslag 2020

20.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,98 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 voor het project 'Brede welvaart in het Vechtdal' van prestatie 1.1.2 Uitvoering ruimtelijk en waterbeleid. Verder hebben wij besloten € 28.000 uit de jaarschijf 2022 toe te voegen aan de jaarschijf 2021.

Vorbereidend onderzoek ondergronds brengen van hoogspanningskabels
Binnen beleidsdoel 1.1 is € 1,6 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit. Op deze prestatie is € 0,7 miljoen niet tot besteding gekomen. Deels wordt dit, zoals bij de 2e Monitor 2020 aangekondigd, veroorzaakt doordat een geraamde bijdrage voor het voorbereidend onderzoek van Tennet voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels ter hoogte van 's-Heerenbroek niet is gerealiseerd (€ 170.000). Het onderzoek zal naar verwachting in 2021 starten.

Wij stellen u voor om middels resultaatbestemming voor het ondergronds brengen van hoogspanningskabels € 170.000 door te schuiven naar 2021 naar 2021 voor prestatie 1.1.2 Ruimtelijke ordening en kwaliteit.

MIRT-onderzoek bereikbaarheid van Zwolle en omgeving en verstedelijkingsstrategie voor de regio Zwolle.
In het Bestuurlijk Overleg MIRT Oost-Nederland zijn naar aanleiding van de omgevingsagenda Oost met het Rijk in 2020 afspraken gemaakt voor de start van een gezamenlijk MIRT-onderzoek naar de bereikbaarheid van Zwolle en omgeving, in combinatie met het opstellen van een verstedelijkingsstrategie voor de regio Zwolle. De provincie Overijssel en de gemeente Zwolle en het Rijk hebben daarbij eind 2020 afgesproken dat de onderzoekskosten gezamenlijk worden gefinancierd. Voor de provinciale bijdrage aan de kosten voor het gezamenlijk MIRT-onderzoek is in 2020 € 90.000 beschikbaar op reguliere budgetten binnen prestatie 1.1.2 Uitvoering ruimtelijk en waterbeleid. Hiervan is € 46.000 niet gerealiseerd.

Wij stellen u voor het in 2020 resterende bedrag van € 46.000 beschikbaar te houden voor MIRT onderzoeken voor de regio Zwolle en dit bedrag middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2021 op prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid.

Poort van het Vechtdal

Voor het onderdeel Poort van het Vechtdal en Zwolle was voor 2020 € 140.000 opgenomen waarvan € 108.000 niet is gerealiseerd. De reden hiervan is dat de opdracht voor het maken van een Definitief Ontwerp voor een kunstwerk onder meer door Corona vertraging heeft opgelopen. In 2021 wordt het Definitief Ontwerp afgerond, waarna een opdracht voor de realisatie gegeven zal worden. De realisatie zal doorlopen tot in 2022. De provinciale middelen zullen voor het grootste deel in 2021 worden besteed. De gemeenten Zwolle, Dalfsen, Ommen en Hardenberg en de waterschappen DO Delta en Vechtstromen dragen financieel bij aan dit project voor in totaal € 283.000. Deze bijdragen worden in 2022 aan de provincie Overijssel (zijnde kassier) overgemaakt. De opdrachtverlening voor de realisatie van het Kunstwerk Poort van het Vechtdal en Zwolle na afronding van het Definitief Ontwerp noodzaakt het doorschuiven van de middelen naar 2021.

Wij willen de niet bestede middelen beschikbaar houden voor de realisatie van een kunstwerk Poort van het Vechtdal en Zwolle en stellen u voor € 108.000 middels begrotingswijziging door te schuiven naar 2021 voor prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid.

Project 'Brede welvaart in het Vechtdal' (Regiodeal Zwolle) Binnen prestatie 1.1.2 Uitvoering ruimtelijk en waterbeleid is voor de cofinanciering van de Regiodeal Zwolle, in 2020 € 104.000 bestemd uit middelen die zijn gedekt uit de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel. Daarvan komt € 50.000 uit een lopend programma en € 54.000 betreft gelden uit een programma met een looptijdtermijn die per 2020 eindigt. Omdat de Regiodeal pas eind 2020 is afgesloten zal de uitvoering van het project 'Brede welvaart in het Vechtdal' in 2021 en later plaatsvinden. Wij hebben besloten € 50.000 uit het lopende programma beschikbaar te houden voor het project 'Brede welvaart in het Vechtdal' en schuiven deze door naar 2021. Voor de cofinanciering vanuit het per 2020 aflopende programma stellen wij u voor € 54.000 beschikbaar te houden voor de uitvoering van de Regiodeal Zwolle en dit bedrag voor doorlopende verplichtingen door te schuiven naar 2021.

Wij stellen u voor € 54.000 voor het Project 'Brede welvaart in het Vechtdal' (Regiodeal Zwolle) toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 1.1.2 van de Begroting 2021.

1.1.2 Uitvoering van ons
ruimtelijk- en waterbeleid

-228	0	228	-228	GS 109 Investeringsvoorstel Samenwerkingsverbanden Water
------	---	-----	------	--

Project 'Brede welvaart in het Vechtdal' (Regiodeal Zwolle) Voor de cofinanciering van de Regiodeal Zwolle is voor het project 'Brede welvaart in het Vechtdal' € 1,98 miljoen gereserveerd in de Reserve uitvoering Kwaliteit van

					Overijssel. Voor dekking van de subsidiebijdrage aan het project in 2021 onttrekken wij bij deze monitor € 1,98 miljoen aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Verder is er in de jaarschijf 2022 € 34.000 geraamd voor het Vechtdal. Hiervan zetten wij in 2021 € 28.000 in als mede dekking voor het project 'Brede welvaart in het Vechtdal' en laten de resterende € 6.000 vrijvallen. Wij stellen u voor € 6.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze wijziging wordt verwerkt in Kerntaak 20.
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,98 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 voor het project 'Brede welvaart in het Vechtdal' van prestatie 1.1.2 Uitvoering ruimtelijk en waterbeleid. Verder hebben wij besloten € 28.000 uit de jaarschijf 2022 toe te voegen aan de jaarschijf 2021.
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-50	0	50	-50 GS 105 Jaarverslag 2020	Binnen prestatie 1.1.2 Uitvoering ruimtelijk en waterbeleid is voor de cofinanciering van de Regiodeal Zwolle, in 2020 € 104.000 bestemd uit middelen die zijn gedekt uit de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel. Daarvan komt € 50.000 uit een lopend programma en € 54.000 betreft gelden uit een programma met een looptijdtermijn die per 2020 eindigt . Omdat de Regiodeal pas eind 2020 is afgesloten zal de uitvoering van het project 'Brede welvaart in het Vechtdal' in 2021 en later plaatsvinden. Wij hebben besloten € 50.000 uit het lopende programma beschikbaar te houden voor het project 'Brede welvaart in het Vechtdal' en schuiven deze door naar 2021.
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-41	0	41	-41 PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	Rijksbijdrage Nationale Omgevingsvisie: Via de septembercirculaire stelt het ministerie van OCW voor 2021 eenmalig € 41.000 beschikbaar aan de provincie Overijssel voor het maken van een gebiedsbiografie van de NOVI (Nationale Omgevingsvisie) gebied regio Zwolle. Middels dit instrument worden de ontstaansgeschiedenis, de logica en de bestaande kwaliteiten van een gebied in kaart gebracht. De gebiedsbiografie kan diverse ruimtelijke inrichtingsvraagstukken in de fysieke leefomgeving voeden, zoals verstedelijking en woningbouw, klimaatadaptatie en natuur en waterveiligheid. Wij stellen u voor € 41.000 aan lasten toe te voegen aan de Begroting 2021 voor prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid.
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	0	80	80	0 GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	Optimalisatie Ruimtelijke Kwaliteit; bijdrage Waterschap Drents Overijsselse Delta: Voor de realisatie van het project Optimalisatie Ruimtelijke

					Kwaliteit ontvangen wij een bijdrage in de kosten van het Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD) van € 115.000 in de periode 2021-2022. Wij hebben de baten en lasten voor prestatie 1.1.2 in 2021 en 2022 budgettair neutraal verhoogd met respectievelijk € 80.000 en € 35.000.
1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren beleid voor de ondergrond	-85	0	85	-85 PS 013 Perspectiefnota 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 013 Perspectiefnota 2022
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	-1232	200	1432	-1232 Adm. 201 doorwerking PS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 doorwerking PS 2020
1.1.5 Programma Omgevingswet	-281	0	281	-281 PS 009 Jaarverslag 2020	In verband met het verschuiven van de ingangsdatum van de Omgevingswet zijn er dit jaar minder kosten gemaakt dan vooraf ingeschat. Omdat de Omgevingswet een jaar is doorgeschoven stellen wij u voor om middels een resultaatbestemming het overgebleven geld (€ 0,281 miljoen) beschikbaar te houden voor 2021 en verder. Wij stellen u voor om € 0,281 miljoen middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2021 onder prestatie 1.1.5 'Programma Omgevingswet'.
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	-52	0	52	-52 PS 009 Jaarverslag 2020	Gebundelde resultaatbestemming: Voor nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen, die gezien het gepubliceerde plafond nog toegewezen dienen te worden, doen wij u een gebundeld resultaatbestemmingsvoorstel. Het bedrag van € 52.000 voor de subsidieregeling Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) Overijssel (2.09) maakt deel uit van dat voorstel.
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	0	648	648	0 GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Bijdrage Rijn Oost Dergengeld algemeen In het kader van het programma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland worden van projectpartners bijdragen ontvangen voor een bedrag van € 0,28 miljoen voor het gemeenschappelijke budget Rijn-Oost (onderdeel Rijn Oost Dergengeld algemeen). De begroting wordt met deze bijdragen verhoogd. Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om € 0,28 miljoen aan baten en lasten toe te voegen aan de Begroting 2021 voor prestatie 1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit. Bijdrage Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) Overijssel Als cofinanciering voor de subsidieregeling Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) Overijssel draagt het Waterschap WDOD € 0,37 miljoen bij in de kosten. Conform ons begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om € 0,37 miljoen aan baten en lasten toe te voegen aan de Begroting 2021 voor prestaties 1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit.

1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-2000	0	2000	-2000	GS 106 Investeringsvoorstel hitte, droogte en wateroverlast	Deze wijziging heeft betrekking op GS 106 Investeringsvoorstel hitte, droogte en wateroverlast
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-368	80	448	-368	PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	<p>Afwikkeling rijksbijdrage Deltafondsgelden In 2019 hebben de provincie Overijssel en Gelderland vanuit het Rijk € 2 miljoen extra Deltafondsmiddelen gekregen voor het programma ZON (periode 2020-2021). De financiële afwikkeling van de verdeling resulteert in een ontvangst voor Overijssel van € 80.000</p> <p>Wij stellen u voor om de baten voor prestatie 1.1.2 te verhogen met € 80.000 en eenzelfde bedrag toe te voegen aan de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland.</p> <p>Subsidieregeling Zoetwatervoorziening Overijssel In het werkprogramma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland hebben een groot aantal partijen (waterschappen, provincies, Rijk, gemeenten, terrein-beherende organisaties, waterleidingsector, landbouwsector) afgesproken om maatregelen uit te voeren om de huidige zoetwatervoorziening in Oost-Nederland klimaatbestendiger te maken. Voor de beoogde maatregelen is o.a. een subsidieregeling ingesteld waarvoor middelen zijn gereserveerd in de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland. Voor dekking van de subsidiekosten in 2021 stellen wij u voor € 348.000 te onttrekken aan de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland.</p> <p>Wij stellen u voor ter uitvoering van de subsidieregeling Zoetwatervoorziening Overijssel de lasten van prestatie 1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater te verhogen met € 348.000 en hetzelfde bedrag te onttrekken aan de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland</p> <p>Blauwe diensten Bij de Perspectiefnota 2021 heeft u besloten vooruitlopend op het nieuwe Europese GLB € 100.000,- beschikbaar te stellen voor de Overijsselse agrarische collectieven Midden-Overijssel en Noordoost Twente om deze blauwe diensten uit te breiden en deze aan de begroting 2021 toe te voegen. Via 'blauwe diensten' dragen agrariërs bij aan de verbetering van de waterkwaliteit en een klimaatbestendig landelijk gebied.</p> <p>Wij stellen u voor € 100.000 aan de begroting 2021 toe te voegen en op te nemen bij prestatie 1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater en eenzelfde bedrag te onttrekken aan de Algemene Reserve Kwaliteit van Overijssel.</p>
1.2.2 Werken aan voldoende	0	440	440	0	GS 110 Monitor Overijssel	Bijdrage Rijn Oost Dergengeld ZON

oppervlakte- en grondwater				2021-I	In het kader van het programma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland worden van projectpartners bijdragen ontvangen voor een bedrag van € 0,44 miljoen voor het gemeenschappelijke budget Rijn-Oost (onderdeel Rijn Oost Dergengeld ZON). De begroting wordt met deze bijdragen verhoogd.
					Conform het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij een bedrag van € 0,44 miljoen toegevoegd aan de begroting van 2021 voor prestatie 1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater (zowel de baten als de lasten; bijdragen derden).
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	0	300	300	0 GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	Wateronttrekking Twentekanalen: Voor de onttrekking van water aan de Twentekanalen brengt het Rijk ons kosten in rekening die wij vervolgens doorbelasten naar de waterschappen. Voor 2021 zijn de verwachten kosten € 0,3 miljoen. De baten en lasten worden verhoogd naar het niveau van de verwachte kosten.
					Wij stellen u voor om de baten en lasten voor prestatie 1.2.2 in 2021 budgettair neutraal te verhogen met € 0,3 miljoen.
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-700	0	700	-700 GS 101 Investeringsprogramma Robuuste drinkwatervoorziening	Deze wijziging heeft betrekking op GS 101 Investeringsprogramma Robuuste drinkwatervoorziening
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-310	0	310	-310 PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	6e actieprogramma Nitraat Het 6e actieprogramma Nitraat is een programma van het Rijk waarvoor de afspraken zijn vastgelegd in een Bestuursovereenkomst tussen Rijk, provincies, LTO en de drinkwaterbedrijven over aanvullende (vrijwillige) maatregelen om te komen tot het verbeteren van de grondwaterkwaliteit in grondwaterbeschermingsgebieden.
					De bijdrage van de provincie Overijssel in de kosten voortkomend uit de bestuursovereenkomst Grondwaterbescherming 6e actieprogramma nitraat, totaal € 1,1 miljoen, is gestort in de reserve Drinkwater. De bijdrage van het Rijk, € 1,2 miljoen, is in 2018 eveneens gestort in de reserve. Van de kosten voor uitvoering van deze overeenkomst ontvangen wij 1/3 deel van Vitens. Voor de uitvoering van het programma in 2021 zijn middelen gereserveerd in de reserve Drinkwater.
					Wij stellen voor de lasten op prestatie 1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst te verhogen met € 0,31 miljoen voor de realisatie van het 6e actieprogramma Nitraat en dit bedrag te onttrekken aan Reserve Drinkwater.
1.2.3 Werken aan voldoende	-200	0	200	-200 Adm. 202 doorwerking GS	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 doorwerking

schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	2020				GS 2020	
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	-2000	0	2000	-2000	PS 009 Jaarverslag 2020	<p>In lijn met de vooraankondiging in de brief over de afronding IJsseldelta fase 1 met kenmerk 2020/0282381 resteert na financiële afsluiting van IJsseldelta fase 1 een overschot van € 5,0 miljoen op de beschikbare provinciale middelen. Dit overschot is € 0,3 miljoen hoger dan de vooraankondiging doordat het eind 2020 gelukt is om de compensatieverplichtingen voor weidevogelgebied van een andere overheid, tegen een passende financiële vergoeding, onder te brengen bij IJsseldelta-Zuid (waar een gebied in beheer is genomen dat groter was dan noodzakelijk).</p> <p>Via het voorstel met kenmerk 2020/1104074 heeft u in december 2020 reeds ingestemd met het inzetten van € 2,0 miljoen van dit overschot voor de cofinanciering van de pilot dijkverlegging en natuurontwikkeling Paddenpol. Deze cofinanciering was beoogd in 2020, maar doordat het tot stand komen van de 'Samenwerkingsovereenkomst Dijkverlegging Paddenpol' tussen alle bestuurlijke partners meer tijd vergt dan voorzien stellen wij voor dit budget door te schuiven naar 2021. Het resterende overschot van € 3,0 miljoen valt, conform de spelregels van de Reserve Uitvoering Kansen voor Overijssel, vrij naar de algemene middelen.</p> <p>Begrotingswijziging Wij stellen u voor om een bedrag van € 2,0 miljoen te onttrekken aan Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast van de begroting 2021.</p> <p>Tevens stellen wij u voor een bedrag van € 3,0 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze wijziging wordt verwerkt in Kerntaak 20.</p>
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	300	0	-300	300	GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	<p>Dijkverlegging en natuurontwikkeling Paddenpol: Voor de dijkverlegging en natuurontwikkeling Paddenpol (onderdeel van het dijkversterkingsproject Zwolle-Olst) is € 2,0 miljoen geraamd in de begroting. Daarvan zal dit jaar voor schadeloosstelling en afwaardering in totaal € 1,7 miljoen tot besteding komen. Het resterende bedrag van € 0,3 miljoen is in 2022 nodig voor de financiële afwikkeling en schuiven wij door naar de jaarschijf 2022.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,3 miljoen door te schuiven naar de jaarschijf 2022 van prestatie 1.2.4 van de begroting 2021.</p>

1.2.7 IJsseldelta programma	0	1694	1694	0 Adm. 201 doorwerking PS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 doorwerking PS 2020
1.2.7 IJsseldelta programma	665	1873	1208	665 PS 009 Jaarverslag 2020	<p>Planuitwerking Recreatieterreinen en CoördinatiePlanuitwerking Recreatieterreinen:</p> <p>Planuitwerking Recreatieterreinen: Geen financiële afwijkingen te rapporteren.</p> <p>Coördinatie: In 2017 heeft het Rijk via het provinciefonds een € 2,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de Coördinatie van de planuitwerking van de drie regionale deelprojecten van het MIRT-project IJsseldelta Fase 2. Dit is vastgelegd in de Bestuursovereenkomst IJsseldelta Fase 2, welke op 14 december 2016 is ondertekend, en uitgekeerd aan Overijssel. De planuitwerking van de drie regionale percelen is in 2020 afgerond en op het Coördinatiebudget resteert een € 1, 208 miljoen In het Ambtelijk Opdrachtgeversoverleg IJsseldelta fase 2, waarin zowel de ambtelijk opdrachtgevers van de individuele deelprojecten als de ambtelijk opdrachtgever van het ministerie van I&W deelnemen, is besloten het resterende Coördinatiebudget door te schuiven naar de realisatiefase van de deelprojecten (2021-2022).</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,208 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 1.2.7 van de begroting 2021.</p> <p>Realisatie Recreatieterreinen In het 4e kwartaal van 2020 is het 6e recreatieterrein, de voormalig camping & jachthaven en aangrenzende gronden, door de provincie verkocht aan de (nieuwe) eigenaar en ontwikkelaar van dat gebied. Het (boekhoudkundig) verlies op deze transactie, welke volledig door het Rijk gefinancierd wordt, bedroeg in het jaar 2020 een € 1,387 miljoen. en was minder groot dan de € 3,260 miljoen zoals aangekondigd in Monitor 2020-II. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat Overijssel reeds in 2016 de aankoop van de aangrenzende percelen via de Algemene reserve grondzaken uit eigen middelen heeft gedekt vanwege onzekerheid rondom de ontwikkeling van deze percelen (dit was niet voorzien bij Monitor 2020-II). De totale Rijksbijdrage ten aanzien van het 6e recreatieterrein bedraagt € 3, 260 miljoen. Van deze doeluitkering (MIRT-gelden) wordt in 2020 een € 1,387 miljoen ingezet ter dekking van de gemaakte kosten (daarmee budgetneutraal voor Overijssel).</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,873 miljoen vanuit de Doeluitkering MIRT 3 toe te voegen aan de Algemene</p>

						reserve grondzaken.
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	-100	0	100	-100	PS 013	Perspectiefnota 2022 Deze wijziging heeft betrekking op PS 013 Perspectiefnota 2022
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	-88	0	88	-88	PS 009	Jaarverslag 2020 Provinciedekkende aanpak vakantieparken Het incidentele budget (€ 93.000) voor onderzoek met betrekking tot de verpaupering van recreatieparken niet geheel tot besteding gekomen (€ 88.000). De onderzoeksfase heeft meer tijd in beslag genomen dan verwacht en de middelen zijn nodig in 2021 voor de provincie dekkende aanpak vakantieparken. Wij stellen u voor de resterende middelen op de post onderzoek verpaupering van recreatieparken (€ 88.000) beschikbaar te houden en middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2021 voor de provinciedekkende aanpak vakantieparken (prestatie 1.4.2 Stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit van bebouwd gebied).
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	-5000	0	5000	-5000	GS 106	Investeringsvoorstel hitte, droogte en wateroverlast Deze wijziging heeft betrekking op GS 106 Investeringsvoorstel hitte, droogte en wateroverlast
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	-140	0	140	-140	Adm. 202	doorwerking GS 2020 Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 doorwerking GS 2020
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	-100	0	100	-100	Adm. 201	doorwerking PS 2020 Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 doorwerking PS 2020
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	-10	0	10	-10	GS 105	Jaarverslag 2020 Het werkbudget voor de investeringsimpuls Klimaatadaptatie is in 2020 niet tot besteding gekomen. We schuiven dit bedrag door naar 2021 voor de uitvoering van het investeringsvoorstel actieplannen hitte-, droogte- en wateroverlast. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 10.000 door te schuiven naar de jaarschijf 2021 van prestatie 1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050 .
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	0	160	160	0	GS 110	Monitor Overijssel 2021-I Klimaatadaptatie RIVUS In het Regionaal Adaptatie Plan hebben we samen met partners een regionale vertaling gemaakt van de Nationale Adaptatie Strategie en het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Voor de uitvoering hiervan werken wij samen met onze partners en voeren in dit kader o.a. pilots en onderzoeken uit. Verder voeren we samen met gemeenten en waterschappen stresstesten uit om de effecten van klimaatverandering beter in beeld te krijgen. Hiervoor ontvangen wij van onze partners in 2021 een bijdrage in de kosten van € 0,16 miljoen. Conform het begrotingswijzigingenbeleid hebben wij een bedrag van € 0,16 miljoen toegevoegd aan de begroting van

1.4.2 Stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit van bebouwd gebied	-9000	0	9000	-9000	GS 102 Ruimte,Wonen,Steden en Retail	2021 voor prestatie 1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050 (zowel de baten als de lasten; bijdragen derden). Deze wijziging heeft betrekking op GS 102 Ruimte,Wonen,Steden en Retail
1.4.2 Stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit van bebouwd gebied	-3967	0	3967	-3967	GS 105 Jaarverslag 2020	Project Woonkeuken Op prestatie 1.3.2 is € 250.000 geraamd voor het project Woonkeuken met middelen die zijn gedekt uit de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel. In 2020 zijn de middelen niet volledig gerealiseerd (€ 147.000). Dit wordt veroorzaakt doordat er als gevolg van de coronacrisis minder activiteiten zijn uitgevoerd en de uitgevoerde activiteiten ook volledig digitaal waardoor de kosten lager zijn uitgevallen. Vanwege het meerjarig karakter van het Woonkeuken project willen wij de niet gerealiseerde middelen beschikbaar houden voor 2021 en later. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 147.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 1.4.2 van de begroting 2021. + Binnen beleidsdoel 1.4 is € 8,9 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.2 Stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit van bebouwd gebied. Op de prestatie is ruim € 5,0 miljoen besteed voor o.a. ruimtelijke kwaliteit in bebouwd gebied en de stadsbeweging met incidentele middelen die zijn gedekt uit de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel. De onderbesteding in 2020 van € 3,8 miljoen wordt grotendeels veroorzaakt door minder lasten op de subsidieregeling Vitale binnensteden (€ 1,2 miljoen) en achterblijvende lasten op de post toekomstbestendige binnensteden en retail (€ 1,9 miljoen). Dit betreft voor € 2,2 miljoen subsidieaanvragen die al wel in 2020 zijn binnengekomen maar begin 2021 zijn beschikt. Voor € 0,5 miljoen betreft het gelden uit het besluit crisisarrangementen voor de Retail waarover de gesprekken met gemeenten en ondernemers in 2021 tot investeringen zullen leiden. Voor het overige betreft het lagere kosten doordat er als gevolg van de coronacrisis minder activiteiten zijn uitgevoerd en de uitgevoerde activiteiten ook volledig digitaal waardoor de kosten lager zijn uitgevallen en partners meer tijd nodig hebben om tot goede subsidieaanvragen te komen.
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	-729	0	729	-729	PS 009 Jaarverslag 2020	Flexibele huisvesting De onderbesteding komt mede door de Coronacrisis waardoor een aantal projecten rondom de realisatie van

					flexibele huisvesting vertraging heeft opgelopen en er minder een beroep op de regeling flexibele huisvesting is gedaan. We willen de niet gerealiseerde gelden in gaan zetten voor de uitvoering van de regionale woonagenda's waarbij we een link leggen met de provincie brede aanpak recreatieparken die op dit moment ontwikkeld wordt. We willen de middelen benutten voor onder andere via het realiseren van tijdelijke wooneenheden. De middelen zijn gedekt uit de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel maar de beschikbaarheidstermijn van de middelen eindigt per 2020.
					Wij stellen u voor om voor de (tijdelijke) transformatie van recreatieparken naar wonen de in 2020 niet gerealiseerde middelen beschikbaar te houden voor 2021 en later en € 0,728 miljoen door te schuiven naar 2021 en op te voeren bij prestatie 1.4.2 Stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit van bebouwd gebied.
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	-200	0	200	-200 Adm. 201 doorwerking PS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 doorwerking PS 2020
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	28	906	878	28 GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Onttrekking doeluitkering 'flexpools' (stimuleringsmaatregelen woningbouwproductie) Via de specifieke uitkering 'Flexpools' ontvingen wij in 2020 van het Rijk een bijdrage van € 0,9 miljoen om ervoor te zorgen dat gemeenten sneller plannen maken en daardoor sneller bouwen. Via de flexpools kunnen gemeenten expertise en capaciteit inhuren ten behoeve van versnelling van de woningbouw. De provincies hebben de rol om deze gelden te verdelen.
					Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten de lasten op prestatie 1.4.2 te verhogen met € 0,9 miljoen voor de inzet van de flexpool gelden in 2021 en dit bedrag te onttrekken aan de doeluitkering 'flexpools'.
					Doorschuiven middelen aanjagen van de kwalitatieve balans op de woningmarkt In het Investeringsvoorstel Ruimte Wonen Retail fase 2 (PS/2020/1103074) is voor het aanjagen van de kwalitatieve balans op de woningmarkt, wooninitiatieven en circulair bouwen een bedrag van € 0,7 miljoen opgenomen in de begroting 2021. Wij hebben besloten € 0,3 miljoen hiervan in te zetten in 2022 en dit bedrag door te schuiven naar de jaarschijf 2022.
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 1.4.2 samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, in de jaarschijf 2022 te verhogen met € 0,3 miljoen, en tegelijkertijd het budget en de onttrekking

						aan de reserve in 2021 met hetzelfde bedrag te verlagen.
						Verhoging subsidieplafond subsidieregeling Vitaliteit van steden
						Voor de uitvoering van het investeringsvoorstel Ruimte Wonen Retail fase 2 (PS/2020/1103074) zijn middelen gereserveerd voor de subsidieregeling Vitaliteit van steden (stadsarrangementen). Wij hebben het subsidieplafond verhoogd en onttrekken ter dekking € 0,27 miljoen aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,27 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail.
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	-886	0	886	-886	GS 105 Jaarverslag 2020	Binnen beleidsdoel 1.4 is ruim € 1,1 miljoen beschikbaar gesteld voor prestatie 1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland. Op deze prestatie is bijna € 0,9 miljoen niet tot besteding gekomen. De onderbesteding wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de subsidieregeling Leefbaar Platteland in de loop van het jaar is opengesteld en de subsidieaanvragen pas aan het eind van het jaar zijn ontvangen. De lopende aanvragen zullen in 2021 worden beschikt en betaalbaar gesteld. Verder is de post voor onderzoek niet volledig gerealiseerd. De wetenschappelijke onderzoeken zullen in 2021 worden uitgevoerd op basis van de initiatieven die vanuit de subsidieregeling 2020 zijn verkregen. De verwachting is dat er in het voorjaar makkelijker met initiatiefnemers kan worden gesproken als de lockdown hopelijk voorbij is.
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	-110	0	110	-110	Adm. 202 doorwerking GS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 doorwerking GS 2020
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	209		-209	209	Adm. 220 herverdeling personeelsgebonden kosten	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 220 herverdeling personeelsgebonden kosten
Totaal	-29055	6381	35436	-	29055	

Kerntaak 2: Milieu en energie

Dit is hoe wij denken

Onze inwoners hebben recht op een gezonde leefomgeving in de volle breedte: lucht, water, ondergrond, licht, geluid, welzijn en veiligheid. Daarom investeren we in een leefomgeving waarin de milieucondities op orde zijn en in een robuust en duurzaam energiesysteem. De kwaliteit van het milieu is één van de factoren in de leefomgeving die van invloed zijn op de gezondheid van mensen. Luchtkwaliteit, geluidsbelasting, waterkwaliteit (kerntaak 1), en bodemkwaliteit zijn hier voorbeelden van. Wij borgen de basiskwaliteit van het milieu om nu en in de toekomst gezond en veilig te kunnen leven. Wij schuiven negatieve milieueffecten en -kosten niet af op toekomstige generaties of andere gebieden. We benutten de in de samenleving aanwezige kennis bij het bereiken van ons doel. Voor de gezondheid van onze inwoners zijn ook andere factoren in onze leefomgeving belangrijk, zoals de aanwezigheid van groen (kerntaak 3). De inrichting van de omgeving kan gezond gedrag uitlokken. Hernieuwbare energie draagt bij aan een duurzame leefomgeving en is noodzakelijk vanwege de negatieve effecten van fossiele brandstoffen (CO₂, fijnstof). Het realiseren van energiemaatregelen biedt economische kansen en werkgelegenheid. De energietransitie vergt inzet van inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden, en komt grotendeels in regionaal verband tot stand. De provincie verbindt partijen, organiseert uitvoeringsallianties en zorgt voor een koppeling met andere opgaven in het ruimtelijke domein.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen
Wij borgen de basiskwaliteit van de leefomgeving door beleid te maken en kaders te stellen (2.1.1). Wij stellen de gezondheid van onze inwoners meer centraal in ons milieu- en omgevingsbeleid en verwerken 'gezondheid' als rode draad in de Omgevingsvisie. Iedere vier jaar herzien we ons beleid ten aanzien van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Wij maken jaarlijks een uitvoeringsplan, waarin we de prioriteiten vastleggen. Wij stemmen vergunningverlening, toezicht en handhaving door verschillende bestuursorganen op elkaar af. Wij bereiden ons voor op besluitvorming over vliegveld Lelystad en de herziening van het luchtruim. Door vergunningverlening, toezicht en handhaving zorgen de Omgevingsdiensten er namens ons en gemeenten voor dat de basiskwaliteit van de leefomgeving voldoet aan de wettelijke eisen (2.1.2). We voeren milieueffectrapportages uit voor onze projecten (2.1.3). Met monitoring en evaluatie (2.1.4) kijken we of de basiskwaliteit van lucht, geluid en bodem blijft voldoen aan de wettelijke normen.

Prestaties

2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid

Acties 2021

1. We ontwikkelen samen met gemeenten, GGD en andere partners provinciaal milieubeleid waarbij gezondheid van inwoners centraal staat en verankeren deze in de Provinciale Omgevingsvisie.

2. Wij leveren inbreng in nationale en interprovinciale beleidstrajecten, zoals Schone Lucht Akkoord, Zeer Zorgwekkende Stoffen, de IPO programmaliijnen gezondheid, omgevingsveiligheid en Europese 8e milieuactieprogramma.
3. Wij stellen het beleidsplan vergunningverlening, toezicht en handhaving vast voor 1 december en het jaarprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving voor 31 december.
4. Wij voeren de wettelijke coördinatietaak uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
5. Wij bepleiten een andere volgorde van besluitvorming in het luchtvaartdossier via een transparant en navolgbaar proces: eerst de luchtvaartnota, dan de herziening van het luchtruim en daarna besluiten over Lelystad Airport.
6. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de leefomgeving willen wij hinder van vliegtuiglawaai zoveel mogelijk beperken. Mede daarom zullen wij nabij Zwolle een meetpost inrichten om hinder te monitoren.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Kenmerk 2020/1105575
- Kernmerk 2021/0214119

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

345

Resultaatbestemming toelichting

Inhoud

In 2021 hebben we op basis van de provinciale milieunota (2020/1105575) diverse activiteiten uitgevoerd samen met partners.

We werkten in 2021 intensiever dan in het verleden samen met gemeenten en GGD. Voor een concreter beeld van de samenwerkingsbehoefte hebben we individuele gesprekken gevoerd met GGD's, gemeenten en Omgevingsdiensten. Ook werkten we in 2021 ambtelijk en bestuurlijk samen met gemeenten op gebied van afval, circulaire economie en zeer zorgwerkende stoffen. Het thema milieu en gezondheid/gezonde leefomgeving is onderdeel van de samenwerkingsagenda die we met GGD's (en gemeenten) opstellen en die we in 2022 in besluitvorming willen brengen.

Binnen de actielijn kennisontwikkeling bespraken we met de GGD's de mogelijkheden tot het samen opzetten van twee onderzoeken naar 1) gezondheidseffecten van milieuverontreiniging en 2) de relatie tussen gezondheid en milieugerelateerde en sociale factoren in Overijssel. De uitvoering zal doorlopen in 2022.

We hebben in 2021 de projecten Schone Rivieren en Clear Rivers ondersteund.

Hierbinnen zijn schoonmaakacties gehouden met als resultaat dat op veel plekken langs de IJssel en de Vecht afval is opgeruimd (circa 500 vrijwilligers hebben meer dan 16.000 stuks afval opgeruimd). Clear Rivers heeft in de IJssel sinds vorig jaar een pilot "afvalvanger" liggen die plastic afval uit de rivier haalt.

Binnen deze prestatie onderzoeken en monitoren we de invloed van kruidenrijke bermen op de beheersing van de eikenprocessierups in de bomen die in de bermen staan. Dit monitoren we tot en met 2024.

We namen in 2021 deel aan een onderzoek om te kijken of het werkt om feromonen (soort specifieke geurstoffen) in te zetten om paringen van eikenprocessievinders te voorkomen. Uit het onderzoek blijkt dat dit inderdaad werkt. Daarnaast hebben we ingezet op kennisdeling, zoals webinars voor gemeenten, waterschappen, Prorail, GGD en terreinbeherende organisaties en via informatiemails met een bereik van meer dan honderd personen.

We hebben gewerkt aan de uitwerking van de rode draad gezondheid als onderdeel van de Omgevingsvisie. Eind 2021 is de concept Rode Draad Gezondheid

gereeedgekomen. Daarvoor doorliepen we een intensief proces met partners (gemeenten, GGD's en andere partners).

Onze inzet in interprovinciaal verband en andere overlegstructuren betrof onder andere de regionale uitvoeringsagenda van het Schone Lucht Akkoord, Circulaire Economie, de integrale aanpak ZZS en de totstandkoming van het nationale milieuprogramma. Hiermee hebben wij de (samenwerkings-)noodzaak op deze provincie-overstijgende onderwerpen verduidelijkt en onze positie verstevigd.

Dit najaar zijn we gestart met het project Overijsselse harmonisatie Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) waaronder PFAS. Dit kijkt breed naar het onderwerp ZZS met als resultaat een plan van aanpak gericht op de Overijsselse uitvoeringspraktijk. Het resterende incidentele budget ZZS wordt ingezet voor de uitvoering in 2022 en 2023.

Het concept-beleidsplan VTH 2022-2025 stuurden wij op 12 oktober 2021 voor consultatie naar Provinciale Staten. Op 1 december is het in de commissie besproken. Zowel het jaarprogramma als het beleidsplan worden in het eerste kwartaal 2022 definitief vastgesteld. Tot die tijd gelden het huidige beleidsplan en programma. De totstandkoming van de definitieve Voorkeursbeslissing en andere gerelateerde trajecten (zoals opening Lelystad Airport) zijn doorgeschoven naar het nieuwe kabinet. Daarom is ook nog geen meetpost voor vliegtuiglawaai ingericht.

Financiën

De lagere realisatie ten opzichte van de begroting heeft betrekking op meerdere onderwerpen.

Ten eerste, in samenwerking met andere partijen hebben wij in 2019 een aantal projecten opgezet en ondersteund om de bewustwording van duurzaamheid te vergroten. Twee van deze projecten, Ecologische bestrijding van de Eikenprocessierupsen en Aanpak schone rivieroevers Overijssel, hebben een langere doorlooptijd.

Ten tweede, onder deze prestatie is het incidenteel budget opgenomen voor de aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) waaronder PFAS. Dit najaar is gestart met een plan van aanpak met als doel te komen tot een eenduidige uitvoeringspraktijk en regelgeving in de provincie. Grootste deel, waaronder de uitvoering, zal doorlopen naar 2022 en 2023.

Tot slot, in 2021, is geen meetpunt voor vliegtuiglawaai ingericht.

Voor bovengenoemde onderwerpen leggen wij een voorstel voor resultaatbestemming voor.

Resultaatbestemmingen:

Budget (beleidsontwikkeling en kaderstelling) milieu en gezondheid:

Zoals hierboven toegelicht hebben wij in samenwerking met een aantal partijen in 2019 een aantal project opgezet die doorlopen naar 2022 en 2023. Omdat als gevolg van ombuiging (conform opdracht uit ons coalitieakkoord 2019-2023) vanaf 2021 beperkt financiële ruimte is binnen deze prestatie en wij beoogde bijdrage alsnog willen realiseren stellen wij u een resultaatbestemmingsvoorstel voor van € 0,1 miljoen.

Wij stellen u voor het restant budget van € 0,1 miljoen voor de uitfinanciering van projecten onder prestatie 2.1.1 door te schuiven naar 2022 en daar opnieuw toe te voegen aan prestatie 2.1.1 (beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid).

Budget aanpak Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS):

In dit najaar is gestart met het opstellen een plan van aanpak om te komen tot een eenduidige uitvoeringspraktijk en regelgeving in de provincie. Daardoor is in 2021 een beperkt deel, € 6.000, van het beschikbare budget, ad. € 0,2 miljoen, besteed. Voor het niet bestede deel doen wij u hierbij een voorstel voor resultaatbestemming.

Wij stellen u voor het om het niet bestede budget, ad. € 0,2 miljoen, voor de aanpak ZZS onder prestatie 2.1.1 door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 2.1.1 (beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid).

Budget voor monitoring Lelystad Airport:

In 2021 is er (nog) géén meetpost ingericht voor vliegtuiglawaai. Lelystad Airport was door de Tweede Kamer, tot het aantreden van een nieuw kabinet, controversieel verklaard. Wachten is nu op een behandeling en debat over de wijziging van het luchthavenbesluit van Lelystad Airport in de Tweede Kamer. Zolang er geen definitief gewijzigd luchthavenbesluit ligt, heeft het geen zin om een meetpost in te richten. Het budget van € 50.000 willen we daarom doorschuiven naar 2022 ten behoeve van het inrichten van een meetpost.

Wij stellen u voor om het beschikbare bedrag voor de monitoring van Lelystad Airport van € 50.000 onder prestatie 2.1.1 volledig door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 2.1.1 (beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid).

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Acties 2021

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving.
3. Wij geven opdrachten aan de omgevingsdiensten voor uitvoering van de ingebrachte taken.
4. Wij beoordelen bij risicovolle bedrijven de vergunningen jaarlijks op actualiteit, bij overige bedrijven doen wij dit eenmaal in de vijf jaar.

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

195

Resultaatbestemming toelichting

Inhoud

Zowel voor ontgrondingen, vuurwerk, luchtvaart als mijnbouw zijn de vergunningen/ontheffingen en adviezen binnen de wettelijke termijnen verleend. Het aantal aanvragen voor het afsteken van vuurwerk en de ontheffingen luchtvaart blijven achter bij de verwachting. Dit komt doordat er van vanwege corona veel minder evenementen zijn gehouden. Om dezelfde reden hebben we nauwelijks vuurwerkevenementen gecontroleerd. Voor ontgrondingen zien we een verschuiving van grootschalige naar kleinschalige initiatieven.

Niet alle vergunningen en ontheffingen voor Wabo-inrichtingen kunnen binnen de wettelijke termijn worden afgehandeld. Dit betreft de afval- en industriële bedrijven waar de provincie bevoegd gezag voor is. Dit komt door een aantal zeer complexe aanvragen waarbij veel overleg met de aanvrager en belanghebbende nodig is. Dit proces kost tijd en wij kiezen voor zorgvuldigheid boven snelheid. Daar waar sprake is van termijnoverschrijding vindt dit plaats in overleg met de aanvrager.

Financiën

Bestedingen liggen in lijn met de begroting. Voor het deel dat betrekking heeft op het transitiebudget omgevingsdiensten doen wij een voorstel voor resultaatbestemming.

Resultaatbestemming:

Transitiebudget

De Omgevingsdiensten zitten in de transitie van inputgestuurde naar outputgestuurde financiering. Deze ontwikkeling is in volle gang. De kosten die hiervoor in 2021 zijn gemaakt konden worden opgevangen binnen het reguliere budget op prestatie 2.1.2. Het incidenteel beschikbare gestelde budget (Transitiebudget OD) is daardoor nog niet belast. De piek van de kosten voor de ontwikkeling zullen in 2022 (en wellicht 2023) plaatsvinden.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,2 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 2.1.2 (Uitvoeren vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu) van de begroting 2022.

2.1.3 Ondersteunen en (laten) uitvoeren van milieueffectrapportages / duurzaamheidsrapportages (plan MER)

Acties 2021

1. Wij adviseren over en toetsen op het gebied van milieu- en duurzaamheidseffecten van voorgenomen plannen en projecten van derden.
2. Wij brengen milieu- en duurzaamheidseffecten van (eigen) plannen en projecten in beeld.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

In 2021 is tijdig getoetst en geadviseerd over m.e.r.-plichtige plannen en projecten van derden en intern binnen de provincie. De projecten en programma's betreffen: plannen voor hoogwaterbescherming, natuurbeheerplannen, plannen en projecten die grensoverschrijdende invloed kunnen hebben, plannen rondom nieuwe energie en de provinciale omgevingsvisie.

Met de Commissie voor de m.e.r. en landelijke provinciale m.e.r.-coördinatoren is structureel overleg en afstemming over de toepassing van het instrument m.e.r. en verbreding naar Omgevingseffectrapportages (o.e.r.).

In 2021 hebben we met name onze inzet gericht op de ontwikkeling van de Herziening van de Overijsselse Omgevingsvisie en de Omgevings-Effect-Rapportage (OER). Het o.e.r.-proces draagt bij aan een onderbouwde besluitvorming bij de herziening van de omgevingsvisie. Overige inzet was gericht op het adviseren op m.e.r. procedures bij dijkversterkingsprojecten, drinkwaterwinning, beide RES regio's, PIP's natura 2000 gebieden. Twee keer is een Duits plan ter inzage gelegd in kader van grensoverschrijdende samenwerking.

Financiën

2.1.4 Monitoring en evaluatie milieu en gezondheid

Acties 2021

1. Wij monitoren de luchtkwaliteit in Overijssel.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

Luchtkwaliteit werd in 2021 nog gemonitord via het samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Er zijn geen overschrijdingen van de wettelijke normen geconstateerd. In het kader van het Schone Luchtakkoord is een nieuw monitoringsprogramma in voorbereiding.

Financiën

Dit is wat wij doen

2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst

De milieusituatie in Overijssel is overwegend op orde. Voor de sanering van vervuilde bodems voeren we programma's uit voor met asbest verontreinigde bodems en voor spoedeisende en overige bodems (2.2.1). Asbestdaken blijft een vraagstuk als het gaat om het creëren van een gezonde leefomgeving. Wij blijven inzetten op een spoedige sanering van in Overijssel aanwezige asbestdaken (2.2.2). Goed beheer van stortplaatsen voorkomt dat de basiskwaliteit van bodem, lucht en leefmilieu wordt aangetast. Vanuit onze wettelijk taak verzorgen wij het financieel beheer voor de nazorg van stortplaatsen (2.2.3).

Prestaties

2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties

Acties 2021

1. Wij werken voor Blekerijweg, IJsselmuiden de saneringsvariant uit en starten de sanering.
2. Wij beheersen bestaande spoedeisende bodemsaneringen.
3. Wij monitoren conform het programma 2021 Bureau Asbestbodem Sanering.
4. Wij stellen het programma 2022 Bureau Asbestbodem Sanering vast.

Begrotingswijziging

- Geen

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

0

Inhoud

Sanering Blekerijweg IJsselmuiden

Het project Blekerijweg kent vertraging. De vertraging wordt grotendeels veroorzaakt door de wettelijke flora- en faunaonderzoeken voor de sloop van de opstallen. Belanghebbenden en omwonenden zijn per brief geïnformeerd over de ontstane vertraging door het noodzakelijke flora en fauna onderzoek.

Olasfa

Fase 2 is zo goed als afgerond. Het project bevindt zich nu in de beheerfase.

Asbestprogramma 2016-2022

In 2021 is het Asbestprogramma 2016-2022 onder leiding van Projectbureau BAS uitgevoerd. De samenwerking met het projectbureau verloopt naar tevredenheid.

Voor een aantal gemeenten blijkt het echter lastig om projecten van grotere omvang aan te dragen bij het projectbureau. Dit geldt in

mindere mate voor Hof van Twente. Zij dragen, naast locaties zoals speeltuinen en openbare plekken met gevoelig gebruik, ook projecten van grotere omvang aan.

Voor dit jaar heeft het projectbureau aangegeven extra in te zetten op gebiedsgerichte aanpakken waardoor meer omvang kan worden gemaakt. En wordt extra ingezet op het intensiveren van verbinding met gemeenten en woningbouwcorporaties. Passend binnen het programma en de gemaakte afspraken worden niet bestede middelen uit 2019 en 2020 doorgeschoven voor uitvoering in 2023. Dit betekent een doorloop van het programma van 1 extra jaar.

Financiën

Sanering Blekerijweg IJsselmuiden

Vertraging bestedingsritme

Door vertraging (zie inhoudelijke toelichting) in de saneringsopgave Blekerijweg vertraagt ook het bestedingsritme. Dit heeft in 2021 geleid tot een onderbesteding ten opzichte van het begrote budget. Wij verwachten in 2022 de onderhandelingen met de betrokken bewoners af te ronden. Daarmee komen de middelen die begroot waren voor 2021 tot besteding in 2022. De verwachting is dat begin 2023 gestart kan worden met de sanering. De bestedingen volgen het saneringstempo.

Ontvangen specifieke uitkering (SPUK) sanering Blekerijweg

Voor de sanering Blekerijweg hebben wij een specifieke uitkering (SPUK) van € 8,9 miljoen toegekend gekregen vanuit het Rijk. Vanuit de SPUK worden de saneringskosten in de periode 2021-2025 gedekt.

Het verschil tussen de SPUK-bijdrage en de totale projectkosten, circa € 3,1 miljoen, wordt gedekt vanuit de Reserve Bodemsanering. De kosten die gedekt worden vanuit de reserve betreffen monitoringskosten, die na 2025 zullen worden onttrokken uit de reserve. De ontvangen SPUK-uitkering is van positieve invloed op het verloopoverzicht van de reserve. De gevolgen voor de reserve worden toegelicht in de paragraaf 'Balans' onder het kopje 'Reserves'.

Asbestprogramma

Het Rijk heeft in totaal € 38 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het Asbestprogramma 2016-2022. In het verleden ontvingen wij de Rijksbijdragen in tranches via decentralisatieuitkeringen (DU). Deze middelen zijn toegevoegd aan de Reserve Bodemsanering. De laatste tranche ad. € 5,5 miljoen is in december 2020 beschikbaar gesteld via een specifieke uitkering (SPUK). Conform bestuurlijke afspraken hebben wij de SPUK-middelen als voorschot doorbeschikt aan de betreffende gemeenten en projectbureau BAS. De verantwoording over de bestedingen in 2021 van de deelnemende gemeenten volgt in de loop van 2022.

Doordat een aantal gemeenten moeite hebben met het aandrazen van projecten met omvang blijven de bestedingen achter bij hetgeen is begroot. Na afrekening (beschikte voorschotenbedragen minus de werkelijke bestedingen) is in 2021 over de jaren 2018 en 2019 € 2 miljoen door deelnemende gemeenten teruggestort. Over 2020 ontvangen wij spoedig eenzelfde bedrag retour. Door informatieveiligheidsproblemen bij de gemeente Hof van Twente hebben de afrekeningen over 2019 en 2020 langer op zich laten wachten. Nu de informatieveiligheidsproblemen bij de gemeente Hof van Twente zijn opgelost, zal de afrekening over het jaar 2021 tijdig plaatsvinden.

De retour gekomen bedragen worden gesaldeerd met de onttrekkingen waardoor de daadwerkelijke onttrekkingen aan de Reserve Bodemsanering lager zijn dan begroot. De niet bestede middelen blijven beschikbaar in de Reserve Bodemsanering voor de uitvoering van het Asbestprogramma. Zoals vermeld in de inhoudelijke toelichting worden de niet bestede middelen ingezet in 2023, hetgeen de doorlooptijd van het

programma met 1 jaar verlengd.

2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken

Acties 2021

1. Wij zorgen ervoor dat ook niet draagkrachtige eigenaren de sanering van hun asbestdak kunnen financieren.
2. Wij vergroten de opties voor sanering door middel van het aanjagen van nieuwe marktinitiatieven.

Statenvoorstellen en -besluiten

- <https://overijssel.stateninformatie.nl/document/8318679/1#search=%2220190409161%22>

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

77

Lasten begrotingswijziging

217

Inhoud

We hebben de subsidieregelingen asbest eraf, zon erop en de verwijdering van geschakelde leidaken opengesteld. Met name van de regeling asbest eraf, zon erop wordt al veel gebruik gemaakt. De verwachting is dat dit een vervolg zal krijgen in 2022. Voor wat betreft de verwijdering van geschakelde leidaken is tijd nodig om als buurt gezamenlijk een aanpak op te zetten. We verwachten dat de meeste straten met geschakelde leidaken in 2022 een aanvraag indienen.

De overeenkomst die wij als provincie hebben met het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) moet aangepast worden. Dit is noodzakelijk voordat er door gemeenten leningen verstrekt kunnen worden. De verwachting is dat in de loop van 2022 de overeenkomst gesloten kan worden. Dat betekent dat er tot die tijd voor niet draagkrachtige eigenaren nog geen financiële mogelijkheid is om hun asbestdak te saneren.

We hebben volop ingezet op het vergroten van de opties voor sanering. Dit heeft er onder andere voor gezorgd dat inwoners van de gemeente Raalte en Deventer een aanbod krijgen voor het saneren van kleine daken (35-500m²). Bij succes kunnen ook andere gemeenten dit toepassen. Daarnaast hebben we ingezet op verwijdering van asbestdaken door inzet van de postcoderoos en het saneren van kleine schuurtjes door eigenaren zelf.

Financiën

Toelichting lagere realisatie / GS begrotingswijziging doorschuiven restant budget asbestdaken:

Zoals inhoudelijk toegelicht is er van de subsidieregeling asbest eraf, zon erop veel gebruik gemaakt in 2021. Een groot deel van de aanvragen die in december 2021 zijn binnengekomen, komt ten laste van de begroting 2022. Daarnaast heeft het rijk een specifieke uitkering verstrekt voor onderzoek naar verwerking van asbestdaken, daarvoor is een opdracht verleend aan TNO die ook grotendeels doorschuift naar 2022. Voor het resterende Kwaliteit van Overijssel budget (€ 0,1 miljoen) en de specifieke uitkering (€ 76.500) is een begrotingswijziging opgenomen om dit budget door te schuiven naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het restant Kwaliteit van Overijssel budget, ad. € 0,1 miljoen, onder prestatie 2.2.2 door te schuiven naar 2022. Daarnaast hebben wij besloten om, budgettair neutraal, de restant middelen uit de doeluitkering Meetstudie verwerking

asbestdaken en de bijdragen van provincies en gemeente (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.2.2 door te schuiven naar 2022 en daarmee te verhogen met € 76.500.

2.2.3 Beheer nazorgfonds

Acties 2021

1. Wij stellen het jaarverslag 2020 en de begroting 2021 op voor het Nazorgfonds gesloten stortplaatsen in Overijssel.
2. Wij hebben bestuurlijk overleg met de exploitanten van de stortlocaties.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

Het jaarverslag 2020 en de begroting 2022 zijn, na bespreking met de exploitanten, vastgesteld.

Wij hebben in juli en december 2021 bestuurlijk overleg gehad met de exploitanten van de nog in gebruik zijnde stortlocaties.

Financiën

Dit is wat wij doen

2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem

We zetten in op 20% hernieuwbare energie in 2023. We stimuleren en steunen initiatieven om het gebruik van fossiele energie terug te dringen. We helpen projecten voor hernieuwbare energie en energiebesparing te realiseren met het programma Nieuwe Energie Overijssel 2017 - 2023 (2.3.1). We maken met partners plannen voor een meer duurzame energievoorziening met minder CO₂-uitstoot. Dit doen we door Regionale Energiestrategieën (RES-en) voor 2030 op te stellen voor Twente en West-Overijssel. De uitvoering van de RES-en integreren we in het lopende programma Nieuwe Energie Overijssel. Door het beschikbaar stellen van leningen, garanties en participaties via het Energiefonds Overijssel (2.3.2), maken we investeringsprojecten mogelijk gericht op energiebesparing en opwekking van hernieuwbare energie of energie-infrastructuur. Door het aandeelhouderschap in Enexis (2.3.3) beheren en ontwikkelen we de energie-infrastructuur voor inwoners, ondernemers en instellingen, gericht op energiezekerheid, betaalbaarheid, duurzaamheid en uitvoerbaarheid.

Prestaties

2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie

Acties 2021

1. Wij ondersteunen de totstandkoming van warmtenetten voor gebruik van restwarmte, aardwarmte en aquathermie als alternatief voor aardgas.
2. Wij stimuleren huishoudens en bedrijven om te investeren in maatregelen gericht op energiebesparing.
3. Wij ondersteunen het ontwerp en de inrichting van twee energiegebieden, inclusief innovatieve oplossingen voor de netproblematiek.

4. Wij ondersteunen de ontwikkeling van zonne-energie op bedrijfsdaken met de inzet van het versnellingssteam: 'Ieder dak een zonnedak'.
5. Wij implementeren het te actualiseren biomassabeleid voor Overijssel, in de lijn met het te verwachten nieuwe nationale biomassabeleid en zoals aangekondigd in de Statenbrief Biomassaroute deel 1 (PS kenmerk2020/1101909).
6. Wij geven samen met gemeenten en andere partners uitvoering aan de Regionale Energie Strategieën. Daarbij zijn de volgende hoofdlijnen van belang: participatie, lokaal eigendom en de toepassing van het afwegingsvierkant (met aandacht voor hoekpunten Ruimtelijke Kwaliteit en Maatschappelijke Kostenefficiëntie)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Vaststelling Res 1.0: besluitvorming RES Twente 1.0 en RES West-Overijssel 1.0
- Tussenevaluatie Programma Nieuwe Energie 2017 - 2023:
- Investeringsimpuls Energietransitie 1e tranche

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- Resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging

977

Resultaatbestemming

255

Resultaatbestemming toelichting

Inhoud

Naast de investeringssubsidie warmtenetten hebben wij samen met het Nationale Expertisecentrum Warmte een checklist ontwikkeld voor warmtenetprojecten. Deze ondersteunt initiatiefnemers bij het bepalen van de haalbaarheid van een idee voor een warmtenet. Zo wordt snel duidelijk of de initiatiefnemer het warmtenet verder kan uitwerken of dat gezocht moet worden naar een alternatieve oplossing.

December 2021 is een intentieovereenkomst getekend voor het versneld in kaart brengen van de haalbaarheid van een regionaal warmtenet in Twente. Wij begeleiden dit traject. Met een regionaal warmtenet kan de warmte van Twente en mogelijk ook van andere warmtebronnen optimaal benut worden en 100.000 woningen verwarmen.

In Zwolle en Kampen (Koekoekspolder) wordt gewerkt aan geothermie. Wij zijn betrokken en ondersteunen waar nodig, bijvoorbeeld door lobby, financieringsonderzoek (EFO) en haalbaarheidsonderzoek voor warmtenetontwikkeling. Voor de potentiële geothermiebron in Zwolle is een Europese subsidie verworven om een innovatieve boortechniek toe te passen. In de Koekoekspolder zijn alle vergunningen verkregen om in 2022 uit te kunnen breiden. Met middelen uit de tweede investeringsimpuls Energietransitie kunnen we ook financieel bijdragen aan de voorbereidingsfase van geothermieprojecten. Daarnaast jagen wij restwarmteprojecten aan, waarbij terugdringing van de hoeveelheid restwarmte bij bedrijven het primaire doel is. Wij helpen daarna ook onderzoeken of de restwarmte intern of extern benut kan worden. Dit heeft ertoe geleid dat diverse projecten in een volgende ontwikkelfase zijn gekomen, zoals bij bedrijven in Almelo en Delden.

Voor de energietransitie in de gebouwde omgeving zet de provincie in op de stapsgewijze verduurzaming van woningen, wijkaanpakken naar een aardgasvrije energievoorziening en de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed. Vanaf januari 2021 werken 22 Overijsselse gemeenten samen in de vorm van een gezamenlijk Energieloket. Voor Overijsselse huishoudens is een eenduidige kernboodschap vastgesteld, berust op de 'Altijd-goed-aanpak'. Daarnaast kunnen Overijsselse gemeenten vanaf april 2021 subsidie ontvangen voor het organiseren

van inkoopacties op isolatiemaatregelen of bijvoorbeeld de inkoop van zonnepanelen. In 2021 hebben zestien gemeenten gebruik gemaakt van deze subsidie, waarmee in totaal ruim 100.000 particuliere woningeigenaren energiematregelen kunnen nemen.

Gemeenten blijven werken aan de wijkgerichte aanpak richting een aardgasvrije energievoorziening. Wij ondersteunen de wijkaanpakken met diverse activiteiten van het Expertiseteam Aardgasvrije Wijken. De eerste wijkuitvoeringsplannen zijn opgeleverd. Wijkaanpakken gaan daarmee richting de uitvoeringsfase. We zien in Overijssel de beweging naar een meer stapsgewijze aanpak richting een aardgasvrije wijk.

Sinds 2021 biedt de provincie Overijssel met het Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed advies en ondersteuning aan eigenaren van klein maatschappelijk vastgoed. Duurzaamheidscoaches brengen de mogelijkheden voor verduurzaming in kaart. Daarna wordt er gewerkt aan een plan van aanpak voor de verduurzaming.

Voor bedrijven staan subsidieregelingen open om energiebesparing te stimuleren. Verder wordt, met steun vanuit het programma, toezicht op de verplichte energiebesparende maatregelen uitgevoerd door de beide omgevingsdiensten. Het blijkt dat circa $\frac{3}{4}$ van de bedrijven die onder de wet Milieubeheer vallen nog één of meerdere energiebesparende maatregelen dient te nemen om te voldoen aan de Wet Milieubeheer

In 2021 zijn twee energiegebieden en vier locaties voor Smart Energy Hubs aangewezen. In de energiegebieden wordt langs drie lijnen gewerkt

- Ontwikkeling van opwek clusters: de provincie neemt hierin een rol als gebiedsregisseur, omdat het een bovenregionale opgave betreft. Dit ter uitvoering van de RES.
- Netwerkversterking door de netbeheerders
- Systeemintegratie, opslag en innovatie.

Met Smart Energy Hubs realiseren we duurzame energie opwek, duurzame hoge temperatuur en laad- en tankvoorzieningen. De realisatie van een Smart Energy Hub is een gebiedsgerichte ontwikkeling, samen met lokale partijen. Er worden slimme oplossingen georganiseerd om duurzame energie opwek te ontsluiten en lokaal toe te passen. Bij de ontwikkeling van Smart Energy Hubs werken we samen met Provincie Gelderland in Oost-Nederlands verband.

Het versnellingsteam 'Ieder dak een zonnedak' ondersteunt bedrijven die een SDE-beschikking hebben, maar belemmeringen tegenkomen bij het plaatsen van het zonnedak. Sinds de zomer 2020 werkt het versnellingsteam aan verhoging van de realisatiegraad van zonnepanelen op daken van bedrijven met reeds afgegeven SDE-beschikkingen.

Tot en met 2021 heeft het versnellingsteam met ruim 280 partijen met een SDE-beschikking contact opgenomen. 110 partijen gaven aan geen ondersteuning nodig te hebben of toch niet over te gaan tot het plaatsen van een zonnedak. 70 partijen willen graag gebruik maken van de ondersteuning van het versnellingsteam.

De inzet van het versnellingsteam heeft geleid tot een extra totaal gerealiseerd vermogen van ruim 14 MW. Ook in 2022 blijft het versnellingsteam zon op dak bij bedrijven aanjagen.

We moesten langer wachten op het nieuwe nationale biomassabeleid dat de basis is voor de aangekondigde actualisatie van ons provinciale beleid (het demissionair kabinet heeft dit dossier controversieel verklaard). We komen vóór de zomer 2022 met het Statenvoorstel Biomassaroute, de herziening van ons bio-energiebeleid. De herziening is eerder aangekondigd. In de Biomassaroute is ons nieuwe beleid opgenomen voor de gewenste inzet van biomassa voor energieopwekking en wordt ingegaan op mogelijke provinciale steun aan projecten met houtige biomassa.

Op 30 juni 2021 heeft PS ingestemd met de RES1.0 (PS 2021/1103404). Op regionale schaal is hiermee invulling gegeven aan de nationale doelen en afspraken vanuit het Klimaatakkoord. De RESsen (Twente en West-Overijssel) vormen de eindproducten van het proces dat in beide regio's in de afgelopen tijd is doorlopen. Onderdeel hiervan is geweest het ophalen van onder meer de reacties vanuit de Staten over het Voorlopig ontwerp-RES Twente 1.0 en het Hoofdlijnenakkoord RES West-Overijssel. Deze reacties zijn bij de totstandkoming van de definitieve RESsen 1.0 betrokken. Na de vaststelling is door beide RES regio's een begin gemaakt met de RES 2.0, waarbij de uitvoering van de ambities, het opnemen in het omgevingsbeleid en de verhouding van 60% wind en 40% zon centraal staan.

Het ELENA project is mei 2021 afgerond. In juni 2021 is het eindrapport met accountantscontrole ingediend bij de Europese Investeringsbank (EIB), waarna een audit is uitgevoerd door de EIB. De EIB geeft de prognose af dat we € 2.147.989 subsidie krijgen. In 2022 wordt de definitieve subsidie vastgesteld. Met de ELENA subsidie zijn verschillende warmtenetten gerealiseerd en is maatschappelijk vastgoed zoals scholen en zwembaden verduurzaamd.

De INDU-ZERO showcase woning van woningcorporatie Domijn in Enschede is gerealiseerd. Inmiddels zijn veel bezoeken door Domijn en de provincie Overijssel gepland, om de project resultaten van INDU-ZERO te communiceren. De showcase locatie, die als bezoekerscentrum ingericht is, wordt gebruikt om het verhaal en de resultaten van het project INDU-ZERO te vertellen.

Domijn heeft een subsidieaanvraag ingediend voor beheer- en onderhoudskosten, facilitaire kosten en communicatiekosten van de showcase woning. Hiermee wordt het bedrag vanuit het Investeringsimpuls Energietransitie 1e tranche in 2022 volledig benut.

Financiën

Toelichting: Afronding en eindverantwoording ELENA:

De Europese Commissie heeft in 2016 een subsidie van € 2,6 miljoen toegekend aan de provincie Overijssel in het kader van European Local ENergy Assistance, het zogenaamde ELENA-fonds. De provincie werkt hierbij samen met de gemeente Zwolle, Deventer, Almelo, Hengelo en Enschede. De eindverantwoording voor deze subsidie is conform de voorwaarden opgesteld en met een accountants verklaring halverwege juni 2021 verzonden aan de Europese Investeringsbank (EIB). Deze eindverantwoording is door de EIB beoordeeld en de subsidie vaststelling zal begin 2022 worden verleend. Op basis van huidige informatie zal de vaststelling sluiten op € 2,15 miljoen, de lagere vaststelling (ten opzichte van de verlening) hebben wij verwerkt bij het jaarverslag 2021.

Resultaatbestemmingen:

Restant budget Regionale Energiestrategie:

In de septembercirculaire 2021 hebben wij extra budget ontvangen van het Rijk (aanvullend op de bestaande RES middelen 2021) voor de Regionale Energiestrategie West Overijssel en de Regionale Energiestrategie Twente. Het bedrag is bedoeld om de RES-organisatiekosten te dekken. De Provincie voert de administratie voor de beide RESsen en fungeert als tussenpersoon. , Deze organisatiekosten lopen door naar 2022, omdat het Rijk voor 2022 nog geen nieuw budget beschikbaar heeft gesteld, stellen wij u voor het restantbudget door te schuiven naar 2022.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 255.000 miljoen middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2022 (waarvan € 121.545 voor RES West-Overijssel, € 111.102 voor RES Twente en € 22.093 voor Kennisprogramma NWO) van prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie.

GS begrotingswijziging:

In behandeling zijnde subsidieaanvragen 2021 (UBS Regelingen 3.1, 3.3, 3.6, 3.10, 3.12, 3.16 en 3.19):

Eind 2021 hebben wij diverse subsidie aanvragen ontvangen die passen binnen het gepubliceerde subsidieplafonds van de hierboven genoemde regelingen. Deze aanvragen zullen begin 2022 worden afgehandeld. Bijbehorende KvO budget van € 1 miljoen schuiven wij daarom door naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een deel van het restant Kwaliteit van Overijssel budget, ad. € 1 miljoen, onder prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie door te schuiven naar 2022.

Resultaatbestemming Kerntaak 20:

Afdekken lening (in de vorm van een subsidie) aan de gemeente Kampen - project Aardwarmte Koekoekspolder - in de Algemene Financiering Reserve (zie kerntaak 20): Voor het project Aardwarmte in de Koekoekspolder is aan de gemeente Kampen in 2010 een IMG (investeren met gemeente) subsidie verstrekt. Met deze subsidie heeft de gemeente Kampen een lening verstrekt met een looptijd van 15 jaar aan de Aardwarmtecluster KKPI BV. Mede met deze lening heeft de Aardwarmtecluster KKPI BV een aardwarmtebron en een warmtenet tussen de drie betrokken tuinbouwbedrijven kunnen realiseren. Conform onze beleidsregel, zoals vastgesteld in het statenvoorstel PS/2014/1051 Optimalisatie inrichting provinciale administratie had de lening in 2015 afgedekt moeten worden in de Algemene financieringsreserve (AFR). In 2021 is de subsidielast uit 2010 gecorrigeerd en opgenomen als positief resultaat onder prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie.

Wij stellen u voor om, conform de vastgestelde beleidsregels, een bedrag van € 1 miljoen van het resultaat onder prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie middels een resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene financieringsreserve. Deze wijziging wordt verwerkt onder Kerntaak 20 (Overhead, financiering en dekkingsmiddelen).

2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel

Acties 2021

Wij oefenen het aandeelhouderschap van Energiefonds Overijssel uit door:

1. De inzet van Energiefonds Overijssel als financier van lokale energie-initiatieven te evalueren en te besluiten over een eventueel vervolg op de pilot die in 2020 gestart is
2. Het Jaarplan en de Begroting van Energiefonds Overijssel 2021, alsmede het Jaarverslag over 2020 vast te stellen. In onze 'beleidsbrief' geven wij richting aan de inzet van het fonds voor 2021.
3. Toe te zien op de uitvoering van het Jaarplan 2021 van Energiefonds Overijssel.

Begrotingswijziging

- Geen

Resultaatbestemming toelichting

Inhoud

In 2021 hebben wij u geïnformeerd over ons voornemen om de pilot LEI-F, de ontwikkelfaciliteit voor lokale energie-initiatieven te continueren, als onderdeel van het Statenvoorstel Scopeverbreding Energiefonds. Op 2 februari 2022 heeft u ingestemd met het voorstel om LEI-F te continueren onder toevoeging van

windenergie.

De door ons aan Energiefonds Overijssel meegegeven extra aandachtsgebieden voor 2021 (beleidsbrief) zijn ongewijzigd ten opzichte van 2020:

- intensivering aandacht voor projecten gericht op energie-infrastructuur en -opslag;
- (plan van aanpak voor) vergroten aandeel lokale energie-initiatieven in de portfolio;
- innovatieve projecten: marktverkenning voor projecten met andere synthetische gassen (waaronder waterstof) als energiedrager.

In maart 2021 is daarnaast een tussentijdse instructie aan het fonds gegeven betreffende een tijdelijke stop op financiering van projecten met houtige biomassa. Hiermee is uitvoering gegeven aan de motie Folkerts inzake de duurzaamheidscriteria van biomassa. De Statenbrief hierover is door ons aangemerkt als 'beleidsbrief'.

Financiën

Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel

Het fondsbeheer van Energiefonds Overijssel B.V. wordt uitgevoerd door CL Venture Partners. Voor de uitvoering van het fondsbeheer heeft CL Venture Partners (handelend onder de naam StartGreen Capital) in 2018 het vergunningstraject MiFID2 (Markets in Financial Instruments Directive II) doorlopen bij de Autoriteit Financiële Markten (de AFM). De vergunning en de bijbehorende vereisten worden jaarlijks getoetst door de AFM.

Op basis van de vereisten, die voortvloeien uit MiFID2 en zijn geïmplementeerd in de Wet op het financieel toezicht (Wft), moet het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. minimaal € 0,125 miljoen positief zijn. Als gevolg hiervan moeten participaties, totdat het minimale eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. van € 0,125 miljoen is bereikt, gefinancierd worden door middel van agiostortingen.

Resultaatbestemming storting AFR in Kerntaak 20 (Algemene dekkingsmiddelen):

Het (geconsolideerde) eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. bedraagt per ultimo 2021 € 1,5 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. en het totale door de provincie gestorte (agio) vermogen is in 2021 een deel van getroffen voorziening, ad. € 0,8 miljoen, vrijgevallen. In de Algemene financieringsreserve (AFR) is € 200 miljoen opgenomen ter dekking van de beoogde omvang van het Energiefonds, een deel daarvan is in voorgaande jaren toegevoegd aan de voorziening. Naar aanleiding van deze vrijval stellen wij u voor om de vrijval van € 0,8 miljoen weer toe te voegen aan de Algemene Financieringsreserve.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,8 miljoente storten aan de Algemene financieringsreserve.

Deze resultaatbestemming wordt verwerkt via Kerntaak 20 (Overhead, financiering en dekkingsmiddelen).

2.3.3 Realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk (deelneming Enexis)

Acties 2021

1. Te sturen op de doelen in het Strategisch plan van Enexis
2. Toe te zien op uitvoering van het beleidsplan voor 2021
3. De jaarrekening over 2020 vast te stellen, met inbegrip van het daarbij horende dividendbeleid.

4. Toe te zien op en u te rapporteren over de door Enexis beoogde en gerealiseerde investeringen in Overijssel.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbesluit verstrekken lening aan Enexis van € 102 miljoen in 2020

Begrotingswijziging

- Geen

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

0

Resultaatbestemming

0

Inhoud

Met statenbrief van 22 juni 2021 (kenmerk 2021/0134797) bent u geïnformeerd over de transportschaarste op het elektriciteitsnet in Overijssel. Op steeds meer plekken wordt duidelijk dat het huidige elektriciteitsnet de groei in opwek van duurzame energie niet bij kan benen. Er is te weinig transportcapaciteit voor teruglevering van duurzaam opgewekte energie. Het tijdig voldoen aan de klantvraag en daarmee het faciliteren van de energietransitie is de komende jaren een grote opgave voor de netbeheerders, waaronder Enexis. Dit wordt versterkt door een tekort aan gekwalificeerd technisch personeel dat in de hele sector speelt.

De investeringsgroei in de energie-infrastructuur is elk jaar zichtbaar in het jaarplan Enexis (zie statenbrief Jaarplan Enexis, kenmerk 2021/0018343) en het tweejaarlijks investeringsplan. Na publicatie van het jaarverslag 2021 van Enexis Netbeheer, kunnen we vaststellen in hoeverre de voorgenomen investeringen in 2021 van € 163 miljoen in het energienet in Overijssel (waarvan € 26 miljoen voor het gasnetwerk, € 122 miljoen voor het elektriciteitsnetwerk en € 15 miljoen voor het plaatsen van slimme meters) zijn gerealiseerd. In 2022 lopen de investeringen van Enexis in Overijssel op naar € 185 miljoen.

Voor het tweejaarlijkse investeringsplan met een tijdshorizon van 10 jaar is op 24 november 2021 een informatieve statensessie georganiseerd.

Vanwege de energietransitie hebben de regionale netbeheerders een toenemende kapitaalbehoefte. De rekening van de energietransitie kan echter niet uitsluitend bij de aandeelhouders van de regionale netbeheerders terecht komen. Vanuit ons aandeelhouderschap van Enexis en vanuit onze beleidsinhoudelijke ambitie zullen wij onze inspanningen in 2022 voortzetten om met het Rijk en andere betrokkenen te komen tot een efficiënte sturing op het energiesysteem van de toekomst en een passende financiering van de energietransitie.

Financiën

Het dividend dat in 2021 over het boekjaar 2020 is uitgekeerd bedraagt € 14,8 miljoen. Via de perspectiefnota 2022 is het oorspronkelijk geraamde bedrag van € 16,9 miljoen daarom verlaagd naar € 14,8 miljoen. De belangrijkste oorzaak voor de lagere winst Enexis (en dus dividenduitkering) over 2020 is een stijging van de inkoopkosten Tennet met € 63 miljoen. Tennet belast namelijk kosten door aan de regionale netwerkbeheerders zoals Enexis. Aan deze stijging van de inkoopkosten Tennet liggen met name correcties van voorgaande jaren en nieuwe investeringen in het kader van de energietransitie ten grondslag.

De gerealiseerde dividend opbrengsten zijn verantwoord onder kerntaak 20.

Dit is wat wij doen

2.4 Een duurzaam landelijk gebied

In het landelijk gebied helpen wij met het programma Toekomstgerichte erven individuele erfeigenaren beslissingen te nemen over de structurele verduurzaming van hun erf (2.4.1).

Prestaties

2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven

Acties 2021

1. Wij stellen samen met gemeenten in heel Overijssel een erfcoach beschikbaar voor eigenaren die dat willen.
2. Wij ondersteunen erfeigenaren in het landelijk gebied bij actuele vraagstukken zoals stikstof, aanpassing in de bedrijfsvoering en leegstaande gebouwen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Tussenevaluatie Toekomstgerichte erven

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

-30

Resultaatbestemming

0

Inhoud

In alle gemeenten in Overijssel is een erfcoach beschikbaar. Sinds de start van het programma Toekomstgerichte Erven in 2019 zijn ruim 1600 erven bezocht door de erfcoaches. We merken dat de behoefte aan iemand die meedenkt over de toekomst van het erf met name bij agrarische ondernemers groot is. Mede doordat door corona er minder mogelijkheid is om informatieavonden bij te wonen en te sparren met andere ondernemers.

Financiën

Extra onttrekking bestedingen Toekomstgerichte erven:

Ten opzichte van de begroting 2021 (€ 1,2 miljoen) hebben wij in 2021 € 30.000 meer uitbetaald aan de inzet van Erfcoaches. De meeste erfcoaches hebben een opdracht die over de jaargrens 2021 - 2022 heen gaat. Op basis van de (grote) vraag naar gesprekken hebben erfcoaches hun eigen inzet in 2021 vergroot. De overschrijding in 2021 kan echter opgevangen worden met het beschikbare (Kwaliteit van Overijssel) budget in 2022.

Op basis van de spelregels van de Uitvoering reserve Kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 2.4.1 € 30.000 extra onttrokken. In 2022 wordt het beschikbare budget (€ 1,2 miljoen) en de bijbehorende onttrekking uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel verlaagd met € 30.000.

Financiën

In onderstaande tabel staan de lasten, baten en saldo van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details.

Bedragen x €1.000

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu (veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen						
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	190	315	505	237	269	345
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	3.747	263	4.010	3.838	172	195
Totaal 2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu (veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	3.938	578	4.515	4.075	440	540
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst						
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	8.253	2.749	11.001	6.984	4.017	0
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	200	477	677	459	218	217
2.2.3 Beheer nazorgfonds	46	0	46	50	-4	0
Totaal 2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	8.499	3.225	11.724	7.493	4.231	217
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem						
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	8.164	2.332	10.496	6.668	3.827	1.232
2.3.2 Financiering van projecten door Energiefonds Overijssel	62	0	62	-716	778	0
Totaal 2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	8.226	2.332	10.558	5.952	4.605	1.232
2.4 Een duurzaam landelijk gebied						
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	1.200	0	1.200	1.230	-30	-30
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
2.66.66	4.904	1.873	6.777	6.436	341	0

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Toegerekende personeelsgebonden kosten						
Totaal Lasten	26.767	8.008	34.774	25.186	9.588	1.958
Baten						
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu (veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen						
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	0	50	50	129	-79	0
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	230	0	230	367	-137	0
Totaal 2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu (veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	230	50	280	496	-216	0
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst						
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	0	5.500	5.500	5.495	5	0
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	0	130	130	54	77	77
2.2.3 Beheer nazorgfonds	51	0	51	55	-4	0
Totaal 2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	51	5.630	5.681	5.604	77	77
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem						
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	246	290	536	673	-137	0
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	41	0	41	29	12	0
Totaal 2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	287	290	577	702	-125	0
Totaal Baten	567	5.970	6.537	6.802	-264	77
Resultaat	-26.199	-2.038	-28.237	-18.385	-9.852	-1.882

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	Voorgestelde begrotingswijziging/resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Financiële toelichting
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	-345	0	345	-345	Resultaatbestemming	<p>Budget (beleidsontwikkeling en kaderstelling) milieu en gezondheid:</p> <p>Zoals bij de prestatie toegelicht hebben wij in samenwerking met een aantal partijen in 2019 een aantal project opgezet die doorlopen naar 2022 en 2023. Omdat als gevolg van ombuiging (conform opdracht uit ons coalitieakkoord 2019-2023) vanaf 2021 beperkt financiële ruimte is binnen deze prestatie en wij beoogde bijdrage alsnog willen realiseren stellen wij u een resultaatbestemmingsvoorstel voor van € 140.000.</p> <p>Wij stellen u voor het restant budget van € 140.000 voor de uitfinanciering van projecten onder prestatie 2.1.1 door te schuiven naar 2022 en daar opnieuw toe te voegen aan prestatie 2.1.1 (beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid).</p> <p>Budget aanpak Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS):</p> <p>In dit najaar is gestart met het opstellen een plan van aanpak om te komen tot een eenduidige uitvoeringspraktijk en regelgeving in de provincie. Daardoor is in 2021 een beperkt deel, € 6.000, van het beschikbare budget, ad. € 160.000, besteed. Voor het niet bestede deel doen wij u hierbij een voorstel voor resultaatbestemming.</p> <p>Wij stellen u voor het om het niet bestede budget, ad. € 155.000, voor de aanpak ZZS onder prestatie 2.1.1 door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 2.1.1 (beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid).</p> <p>Budget voor monitoring Lelystad Airport:</p> <p>In 2021 is er (nog) géén meetpost ingericht voor vliegtuiglawaai. Lelystad Airport was door</p>

					de Tweede Kamer, tot het aantreden van een nieuw kabinet, controversieel verklaard. Wachten is nu op een behandeling en debat over de wijziging van het luchthavenbesluit van Lelystad Airport in de Tweede Kamer. Zolang er geen definitief gewijzigd luchthavenbesluit ligt, heeft het geen zin om een meetpost in te richten. Het budget van € 50.000 willen we daarom doorschuiven naar 2022 ten behoeve van het inrichten van een meetpost.
					Wij stellen u voor om het beschikbare bedrag voor de monitoring van Lelystad Airport van € 50.000 onder prestatie 2.1.1 volledig door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 2.1.1 (beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid).
					In 2021 is geen meetpunt voor vliegtuiglawaai ingericht. Voor bovengenoemde onderwerpen leggen wij een voorstel voor resultaatbestemming voor.
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	-195	0	195	-195	Resultaatbestemming Transitiebudget: De Omgevingsdiensten zitten in de transitie van inputgestuurde naar outputgestuurde financiering. Deze ontwikkeling is in volle gang. De kosten die hiervoor in 2021 zijn gemaakt konden worden opgevangen binnen het reguliere budget op prestatie 2.1.2. Het incidenteel beschikbare gestelde budget (Transitiebudget OD) is daardoor nog niet belast. De piek van de kosten voor de ontwikkeling zullen in 2022 (en wellicht 2023) plaatsvinden.
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	-140	77	217	-140	GS Begrotingswijziging Wij stellen u voor om een bedrag van €195.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 2.1.2 (Uitvoeren vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu) van de begroting 2022. Doorschrijven restant budget asbestdaken: Zoals inhoudelijk toegelicht is er van de subsidieregeling asbest eraf, zon erop veel gebruik gemaakt in 2021. Een groot deel van de aanvragen die in december 2021 zijn binnengekomen, komt ten laste van de begroting 2022. Daarnaast heeft het rijk een specifieke uitkering verstrekt voor onderzoek naar verwerking van asbestdaken, daarvoor is een opdracht verleend aan TNO die ook

						grotendeels doorschuift naar 2022. Voor het resterende Kwaliteit van Overijssel budget (€ 140.000) en de specifieke uitkering (€ 76.500) is een begrotingswijziging opgenomen om dit budget door te schuiven naar 2022.
						Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het restant Kwaliteit van Overijssel budget, ad. € 140.000, onder prestatie 2.2.2 door te schuiven naar 2022. Daarnaast hebben wij besloten om, budgettair neutraal, de restant middelen uit de doeluitkering Meetstudie verwerking asbestdaken en de bijdragen van provincies en gemeente (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.2.2 door te schuiven naar 2022 en daarmee te verhogen met € 76.500.
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-255	0	255	-255	Resultaatbestemming	Restant budget Regionale Energiestrategie: In de septembercirculaire 2021 hebben wij extra budget ontvangen van het Rijk (aanvullend op de bestaande RES middelen 2021) voor de Regionale Energiestrategie West Overijssel en de Regionale Energiestrategie Twente. Het bedrag is bedoeld om de RES-organisatiekosten te dekken. De Provincie voert de administratie voor de beide RESsen en fungeert als tussenpersoon. , Deze organisatiekosten lopen door naar 2022, omdat het Rijk voor 2022 nog geen nieuw budget beschikbaar heeft gesteld, stellen wij u voor het restantbudget door te schuiven naar 2022. Wij stellen u voor om een bedrag van € 255.000 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2022 (waarvan € 121.545 voor RES West-Overijssel, € 111.102 voor RES Twente en € 22.093 voor Kennisprogramma NWO) van prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie.
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-977	0	977	-977	GS Begrotingswijziging	In behandeling zijnde subsidieaanvragen 2021 (UBS Regelingen 3.1, 3,3, 3,6, 3,10, 3,12, 3,16 en 3,19): Eind 2021 hebben wij diverse subsidie aanvragen ontvangen die passen binnen het gepubliceerde subsidieplafonds van de hierboven genoemde regelingen. Deze

						aanvragen zullen begin 2022 worden afgehandeld. Bijbehorende KvO budget van € 977.000 schuiven wij daarom door naar 2022.
						Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een deel van het restant Kwaliteit van Overijssel budget, ad. € 977.000, onder prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie door te schuiven naar 2022.
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	30	0	-30	30	GS Begrotingswijziging	Extra onttrekking bestedingen Toekomstgerichte erven:
						Ten opzichte van de begroting 2021 (€ 1,2 miljoen) hebben wij in 2021 € 30.000 meer uitbetaald aan de inzet van Erfcoaches. De meeste erfcoaches hebben een opdracht die over de jaargrens 2021 - 2022 heen gaat. Op basis van de (grote) vraag naar gesprekken hebben erfcoaches hun eigen inzet in 2021 vergroot. De overschrijding in 2021 kan echter opgevangen worden met het beschikbare (Kwaliteit van Overijssel) budget in 2022.
						Op basis van de spelregels van de Uitvoering reserve Kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 2.4.1 € 30.000 extra onttrokken. In 2022 wordt het beschikbare budget (€ 1,2 miljoen) en de bijbehorende onttrekking uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel verlaagd met € 30.000.
Totaal kerntaak 2	-1882	77	1959	-1882		

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	-330	0	330	-330	PS 009 Jaarverslag 2020	Voorstel resultaatbestemming budget (beleidsontwikkeling en kaderstelling) milieu en gezondheid In samenwerking met andere partijen hebben wij in 2019 een aantal projecten opgezet en ondersteund om de bewustwording van duurzaamheid te vergroten. Twee van deze pilot projecten, Ecologische bestrijding van de Eikenprocessierupsen en Aanpak schone rivieroever Overijssel, hebben een langere doorlooptijd. Daarnaast zijn de beoogde bijdrage voor het Schone Luchtakkoord, de bijdrage aan ontwikkeling "rode draad

gezondheid" verhoogd. Omdat als gevolg van omhuiging (conform opdracht uit ons coalitieakkoord 2019-2023) vanaf 2021 beperkt financiële ruimte is binnen deze prestatie en wij beoogde bijdrage vanuit 2020 in 2021 alsnog willen realiseren stellen wij u een resultaatbestemming voor van € 0,18 miljoen.

Wij stellen u voor het restant budget voor beleidsontwikkeling en kaderstelling van € 0,18 miljoen onder prestatie 2.1.1 volledig door te schuiven naar 2021 en toe te voegen aan prestatie 2.1.1 (beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid).

Voorstel resultaatbestemming budget voor monitoring Lelystad Airport

Het beschikbare budget van €50.000 is in 2020 niet besteed. Het inrichten van een meetpost vliegtuiglawaai bij Zwolle/Kampen kan starten als er een definitief luchthavenbesluit voor Lelystad Airport ligt. Dat hangt mede af van afronding van de voorhangprocedure in de Tweede Kamer (TK) over de luchtvaartnota én wijziging van het luchthavenbesluit Lelystad Airport. Deze procedures zijn nog niet afgerond. Het debat in de TK hierover was gepland op 16 december 2020, en staat nu gepland op 4 februari 2021. Het budget van €50.000 willen we doorschuiven naar 2021 ten behoeve van het inrichten van een meetpost.

Wij stellen u voor om het beschikbare bedrag voor de monitoring van Lelystad Airport van € 50.000 onder prestatie 2.1.1 volledig door te schuiven naar 2021 en toe te voegen aan prestatie 2.1.1 (beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid).

Resultaatbestemming ontwikkeling aanpak kaders vergunningverlening en handhaving op Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

In de Perspectiefnota 2021 is, incidenteel en voor een helft van het benodigde bedrag, € 100.000 beschikbaar gesteld voor de jaren 2021 en 2022 om bij te dragen aan een landelijk (integrale) aanpak te ontwikkelen om deze stoffen zoveel mogelijk te weren uit de leefomgeving. Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2021 is aangegeven dat het andere deel van het benodigde bedrag gedekt kan worden uit bestaande budgetten. Het voorstel is om uit het restant budget van 2020 € 100.000 beschikbaar te stellen voor ZZS / PFAS.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 100.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 2.1.1 (Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid) van de begroting 2021.

2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid

0 50 50 0 GS 110 Monitor Overijssel 2021-I

Specifieke uitkering Jong Leren Eten: In december 2020 hebben wij een specifieke uitkering ontvangen van € 50.000 voor Jong Leren Eten. In de afgelopen twee jaren

					(2018-2019) zijn de middelen voor Jong Leren Eten beschikbaar gesteld via het provinciefonds, deze middelen zijn via een ASV subsidie doorgezet. Deze specifieke uitkering is de laatste termijn om de provinciale ASV subsidie te dekken.
					Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking aan de doeluitkering Jong Leren Eten (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 2.1.1 in 2021 te verhogen met € 50.000.
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	65	0	-65	65 PS 001 Herprioritering	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Herprioritering
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	-165	0	165	-165 PS 009 Jaarverslag 2020	<p>Resultaatbestemming transitiebudget omgevingsdiensten (prestatie 2.1.2)</p> <p>Voor het oprichten van de omgevingsdiensten en de overdracht van de bijbehorende taken is een transitiebudget beschikbaar. Hiervan is in 2020 beperkt gebruik gemaakt, omdat de reguliere budgetten voor de drie Omgevingsdiensten voldoende bleken. Voor de Omgevingsdienst IJsselland (OD-IJ) en de Omgevingsdienst Twente (OD-T) gold een vooraf vastgesteld budget (inputfinanciering) en de Omgevingsdienst Regio Nijmegen is binnen het begrote budget (outputfinanciering) gebleven. De komende jaren gaan de OD-IJ en de OD-T ook toewerken naar een outputgerichte financieringssysteem. De ombouw van input gestuurd naar output gestuurd start in het derde bestaansjaar van de betreffende Omgevingsdienst en zal gefaseerd worden ingevoerd, met een geplande doorlooptijd van 4 jaar. Dit proces kan leiden tot incidentele kosten, waarvoor het transitiebudget beschikbaar is. Conform de ingezette lijn in 2019 stellen wij voor om het restantbudget ad € 0,165 als resultaatbestemming mee te nemen naar 2021 en verder (2021-2024) tot de outputfinanciering volledig is doorgevoerd.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 165.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 2.1.2 (Uitvoeren vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu) van de begroting 2021.</p>
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	-56	0	56	-56 PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	<p>Herverdeling centraal IPO budget</p> <p>Op 24 maart jl. is de IPO-meerjarenbegroting behandeld in de commissie Bestuur & Financiën. Hierbij bent u meegenomen in het vernieuwde proces van de meerjarenraming van het IPO. De vernieuwde opzet zorgt voor meer transparantie en leesbaarheid van de begroting. Bijkomend voordeel is dat deze vernieuwde begroting nu makkelijker te verdelen is naar de prestaties van de Provincie Overijssel. Omdat tot nu toe die toedeling niet te maken was werd een deel van de IPO begroting centraal begroot onder prestatie 7.3.1.</p> <p>De nieuwe opzet van de begroting is aanleiding om u voor te stellen om het centrale IPO budget, budgettair neutraal, te</p>

						hervredelen over de prestaties waar de kosten van het IPO betrekking op hebben.
						Voor prestatie 2.1.2 betekent dit dat er € 56.000 van prestatie 7.3.1 (Samenwerking met partners) overgeheveld wordt naar deze prestatie om de kosten van het IPO binnen dit budget te dekken. Het voorstel hiertoe is opgenomen bij prestatie 7.3.1.
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	-42	0	42	-42	Adm. 201 doorwerking PS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 doorwerking PS 2020
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	-500	0	500	-500	PS 009 Jaarverslag 2020	Afronding Olasfa Een deel van de afrondende werkzaamheden, zoals de aanvoer van ophoogzand om daarmee het terrein op te hogen en daarmee oplevering gereed te maken, konden onder andere vanwege lage waterstand in de IJssel niet worden afgerond. Deze werkzaamheden en bijbehorende verplichtingen schuiven door naar 2021. Wij stellen u voor om een bedrag van € 500.000 door te schuiven naar 2021 en te onttrekken aan de Reserve Bodemsanering en toe te voegen aan prestatie 2.2.1 (sanering en beheersing verontreinigde bodemlocaties).
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	-29	0	29	-29	Adm. 201 doorwerking PS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 doorwerking PS 2020
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	3280	5500	2220	3280	PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	SPUK Asbest 2021: Deze wijziging heeft betrekking op toevoeging budget Blekerijweg en Olasfa 2021 en de bijdrage SPUK Asbest 2021
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	-1936	130	2066	-1936	GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op de subsidie asbest eraf/zon erop
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	89	0	-89	89	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	1500	0	-1500	1500	GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	Subsidieregelingen 'Asbest eraf, Zon erop' en Geschakelde asbestleidaken: Bij de 1e monitor is voor 2021 € 1,75 miljoen opgenomen voor de subsidieregelingen 'Asbest eraf, zon erop' en voor geschakelde asbestleidaken. De openstelling van deze regelingen is vertraagd. In het Statenvoorstel (PS/2021/1101552) wordt voor de subsidieregeling 'Asbest eraf, Zon erop' als ondergrens 15kW (ca 50 panelen) gehanteerd. Gemeenten geven aan grote moeite te hebben eigenaren met kleinere daken te bewegen hun asbest te verwijderen. Omdat daarnaast niet alle grote daken (momenteel) op het net aangesloten kunnen worden is het van groot belang dat ook kleine daken belegd worden met zonnepanelen. Daarom worden de subsidieregelingen (momenteel) zodanig aangepast dat ook kleine daken subsidie kunnen ontvangen. De verwachte opstelling zal daarom verschuiven naar einde van dit jaar. Om die reden hebben wij besloten om het grootste deel van het budget

						bestemd voor de subsidieregelingen door te schuiven naar 2022.
						Op basis van de spelregels van de reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het beschikbare budget onder prestatie 2.2.2 voor de subsidieregelingen te verlagen met € 1,5 miljoen in 2021 en door te schuiven naar 2022. Gelijktijdig wordt de onttrekking uit de reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel in 2021 verlaagd en in 2022 verhoogd met € 1,5 miljoen.
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-5183	0	5183	-5183	GS 105 Jaarverslag 2020	Doorschrijven restant budget programma Nieuwe Energie Overijssel (NEO) Van het voor 2020 beschikbare budget voor het programma NEO is circa € 6,4 miljoen niet besteed. Een deel van deze lagere realisatie wordt veroorzaakt doordat de subsidieverlening achterbleef. In december is voor circa € 1,6 miljoen aan subsidieaanvragen binnengekomen, die in 2021 zijn of zullen worden verleend. Daarnaast is in 2020 een subsidie verleend en lening verstrekt voor het warmtenet project Slim Warmtenet Zandweerd. In de begroting was voorzien dat deze subsidie last van € 2 miljoen volledig ten laste van het budget voor 2020 zou komen. Echter op basis van voorwaarde in de beschikking en accountants-voorschriften is dit slechts € 0,2 miljoen en zal hiervan € 1,8 miljoen in 2021 en 2022 worden gerealiseerd. Per saldo resteert daardoor nog een onderbesteding van € 3 miljoen. Daarvan heeft de helft betrekking op warmtenetprojecten (binnen het in het vierde kwartaal van 2020 vastgestelde stimuleringsprogramma) en de helft als gevolg van diverse opdrachten die wel zijn verstrekt in 2020, echter waarvan de realisatie is doorgeschoven naar 2021.
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en rekening houden met onderstaande begrotingswijziging hebben wij besloten om € 5,183 miljoen door te schuiven naar 2021 en toe te voegen aan prestatie 2.3.1 (Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie) van de begroting 2021.
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-412	0	412	-412	PS 009 Jaarverslag 2020	Administratieve afwikkeling Regionale energiestrategie West-Overijssel en Twente Vanuit de decembercirculaire 2019 heeft de Provincie Overijssel in totaal € 2,6 mln ontvangen t.b.v. de Regionale Energiestrategie West-Overijssel en Twente. Het bedrag is bedoeld voor het totaal van de RES-looptijd (2019, 2020 en 2021). De Provincie voert de administratie voor de beide RESsen en fungeert als tussenpersoon. Na aftrek van de gemaakte kosten in 2019 en 2020 resteert nog € 873.000 voor 2021. Hiervan heeft € 212.000 betrekking op niet bestede middelen uit de jaarschijf 2020. Het restant van € 661.000 is opgenomen in de begroting 2021.
						We stellen u voor om een bedrag van € 212.000 middels

					<p>resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2021 (waarvan € 114.000 voor RES West-Overijssel en € 98.000 voor RES Twente) van prestatie 2.3.1 (Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie) van de begroting 2021.</p> <p>Daarnaast is vanuit de decembercirculaire 2019 een RES-bedrag van € 200.000 vooruit ontvangen voor het programma Maatschappelijke aspecten van de regionale energietransitie. De uitgaven hierop worden gemaakt in 2021.</p> <p>We stellen u voor om een bedrag van € 200.000 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 2.3.1 (Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie) van de begroting 2021.</p>
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-306	0	306	-306 PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	<p>Aanvullend budget voor de Regionale Energiestrategie (RES): Vanuit de septembercirculaire 2021 ontvangt de Provincie Overijssel in totaal € 0,31 miljoen van het Rijk (aanvullend op de bestaande RES middelen) voor de Regionale Energiestrategie West Overijssel en de Regionale Energiestrategie Twente. Het bedrag is bedoeld om de RES-organisatiekosten over 2021 te dekken. De Provincie voert de administratie voor de beide RESsen en fungeert als tussenpersoon.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,31 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2021 (waarvan € 136.792 voor RES West-Overijssel, € 147.167 voor RES Twente en € 22.093 voor Kennisprogramma NWO) van prestatie 2.3.1. De baten worden verantwoord op Kerntaak 20.</p>
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-50	-50	0	-50 PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	<p>Vrijval lening Gemeente Enschede - aframing rentebaat 2021 en 2022</p> <p>In 2012 hebben wij een lening van € 4 miljoen, met een looptijd van 10 jaar, verstrekt aan de gemeente Enschede voor het nemen energiebesparende maatregelen en het realiseren van duurzame energieopwekking bij openbare gebouwen. Eind 2020 heeft de gemeente aangegeven vervroegd te willen aflossen, de leningsovereenkomst bood deze mogelijk. Op 1 maart 2021 heeft deze vervroegde aflossing van de lening plaatsgevonden. De budgettaire gevolgen van deze aflossing is verwerkt bij de Perspectiefnota 2022.</p> <p>De budgettaire gevolgen van de rentebaten zijn voor 2021 en 2022 echter nog niet verwerkt bij de Perspectiefnota 2022. Wij stellen u voor om bij de 1e monitor 2021 de rentebaten onder prestatie 2.3.1 in 2021 te verlagen met € 50.000 in 2021 en € 49.000 in 2022.</p>
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de	0	500	500	0 PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	<p>Specifieke uitkering Ontzorging Maatschappelijk vastgoed</p> <p>In december 2020 hebben wij de subsidieverlening ontvangen van € 1,873 miljoen. Dit bedrag hebben we in december 2020 en</p>

opwekking van hernieuwbare energie

februari 2021 ontvangen. Op basis van het opgestelde bestedingsplan is voor 2021 een budget benodigd van € 0,5 miljoen.

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering Ontzorging Maatschappelijk vastgoed (baten) en de gerealiseerde exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 2.3.1 in 2021 te verhogen met € 0,5 miljoen.

Vaste / tijdelijke inzet NEO

Voor het NEO programma is (extra) inzet nodig, voor de dekking van de benodigde (extra) capaciteit, hevelen wij vanuit prestatie 2.3.1 € 682.494 over naar het personeelsbudget in de jaren 2022 en 2023 (jaarlijks € 341.247 voor twee projectleiders- en twee projectsecretaris functies). De overheveling van programmabudget naar personeelsbudget past bij de beweging naar een betere balans tussen vast, flexibel en inhuur zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2021.

Op basis van de spelregels van de reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor de jaren 2022 en 2023 een bedrag van € 682.494 (€ 341.247 per jaar) in te zetten voor de dekking van personeelskosten in de jaren 2022 en 2023 en gelijktijdig de onttrekking uit de reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel te verhogen.

2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie

341 0 -341 341 Adm. 203 doorwerking Adm. 2020

Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020

2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie

3500 -160 -3660 3500 GS 114 Monitor Overijssel 2021-II

Vertraging subsidie warmtenetprojecten:
In het vierde kwartaal van 2020 is het stimuleringsprogramma warmtenetten vastgesteld door GS, inclusief de regeling investeringssubsidie warmtenetprojecten. Vanuit deze regeling is in 2020 een bijdrage toegekend aan het project Slim warmtenet Zandweerd. Voor 2021 is € 3,5 miljoen begroot, voor ondersteuning van andere warmtenetprojecten. In 2021 vonden gesprekken plaats met verschillende initiatiefnemers van warmtenetprojecten. Aanvragen zijn echter niet ingediend en worden in het vierde kwartaal van 2021 ook niet voorzien. Gelet hierop is het voorstel om € 3,5 miljoen door te schuiven naar 2022.

Op basis van de spelregels van de reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 2.3.1 de lasten met € 3,5 miljoen te verlagen onder gelijktijdige verlaging van de onttrekking uit de reserve en dit budget door te schuiven naar 2022 en 2023.

Specifieke uitkering Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk

						<p>vastgoed: Het bestedingsritme van de specifieke uitkering is bij de 2e monitor geactualiseerd. Op basis van deze actualisatie zal de besteding naar verwachting € 160.000 lager zijn dan begroot. Bij een volgende monitor in 2022 zullen wij het budget voor 2022 gaan actualiseren.</p> <p>Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk vastgoed (baten) en de gerealiseerde exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 2.3.1 in 2021 te verlagen met € 160.000.</p>
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	68	0	-68	68	Adm. 216 najaarswijziging inhuur naar vast personeelsgebonden kosten	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 216 najaarswijziging inhuur naar vast personeelsgebonden kosten
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-655	0	655	-655	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-68	0	68	-68	Adm. 216 najaarswijziging inhuur naar vast personeelsgebonden kosten	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 216 najaarswijziging inhuur naar vast personeelsgebonden kosten
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-1150		1150	-1150	Adm. 220 herverdeling personeelsgebonden kosten	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 220 herverdeling personeelsgebonden kosten
Totaal	-2038	5970	8008	-		
				2038		

Kerntaak 3: Vitaal platteland

Dit is hoe wij denken

Het platteland in Overijssel is van ons allemaal. Onze ambitie is dat landbouw, natuur, recreatie, energieproductie, klimaatadaptatie en toerisme duurzaam samengaan en profijt hebben van elkaar. Al deze sectoren dragen bij aan het welzijn en de welvaart in het landelijk gebied. In het landelijk gebied komen veel verduurzamingsopgaven samen. Deze opgaven beïnvloeden elkaar. Daarom pakken wij deze opgaven in samenhang op.

Wij zijn trots op ons platteland met zijn prachtige (boeren)landschappen en afwisselende natuur. We willen deze landschappen voor de toekomst behouden door ze te koesteren én te ontwikkelen. Onze ambitie om de biodiversiteit te herstellen, draagt bij aan een aantrekkelijke leefomgeving voor onze inwoners, nu en in de verre toekomst. Dit vergt verbetering van de leefgebieden van planten en dieren, zowel in beschermde natuurgebieden, als in de stad en in het agrarische cultuurlandschap.

Gezonde natuur en een gevarieerd landschap zijn ook belangrijk voor de waterhuishouding, een goed woon- en vestigingsklimaat en voor recreatie en toerisme. Groen-blauwe dooradering van het landelijk gebied is van belang voor klimaatadaptatie, biodiversiteit en de beleving van het landschap. De natuur voorziet ook in onze basisbehoeften: voedselproductie dankzij bodemvruchtbaarheid, schoon water uit de kraan dankzij natuurgebieden, koelte en zuivere lucht dankzij bomen, en bestuiving van onze gewassen dankzij insecten. Daarnaast levert ze ons grondstoffen, zoals hout. Wij willen het 'natuurlijk kapitaal' van Overijssel duurzaam beheren en benutten.

Natuur is noodzakelijk, mooi en kwetsbaar. Sinds de uitspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 over het Programma Aanpak Stikstof is duidelijk dat we geen hypotheek op de toekomst mogen nemen met betrekking tot kwetsbare natuur. Het rapport van het Adviescollege Stikstofproblematiek geeft aan dat we aanvullende maatregelen moeten nemen om de Natura 2000 gebieden te herstellen, onder andere door de stikstofdepositie terug te brengen tot onder de grens van de kritische depositie waarde. Deze uitdagende opgave willen we in samenhang met andere opgaven oppakken maar zal desondanks ingrijpende keuzes vragen.

We pakken onze verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid breed op en we zetten in op beleven, benutten en beschermen van natuur. Natuur is belangrijk voor het welzijn van onze inwoners. Wij willen ook dat onze inwoners zich verbonden voelen met natuur en landschap en daarvoor verantwoordelijkheid nemen. Daarom brengen we natuur dichterbij mensen zodat natuur meer beleefbaar wordt.

We stimuleren plannen voor de inrichting van het platteland die zowel voordelen voor de economie als de natuur hebben. Hierdoor houden we het platteland vitaal. De agrarische sector willen we toekomstbestendig maken door innovaties in de agrarische keten – van boer tot consument - te stimuleren en te faciliteren.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit

Met beleidsontwikkeling en kaderstelling rondom natuur en landbouw spelen we in op nieuwe ontwikkelingen (3.1.1). Met de andere provincies en het Rijk spelen we in op en beïnvloeden waar mogelijk het Europese natuurbeleid. Door onderzoeken krijgen we inzicht in maatschappelijke vraagstukken. Wij borgen de basiskwaliteit van de natuur en landbouw door vergunningen te verlenen voor de Wet Natuurbescherming en te controleren of regels

nageleefd worden (3.1.2). Voor de Europees beschermde Natura2000-gebieden stellen we plannen op voor het beheer en we houden deze plannen actueel (3.1.3). We werken aan herstel van de biodiversiteit door het subsidiëren van natuurbeheer (3.1.4), agrarisch natuurbeheer (3.1.5) en projecten om de leefomgeving van bedreigde soorten te herstellen (3.1.6). Door te monitoren en te evalueren zien we hoe natuurwaarden zich ontwikkelen en kunnen we bijsturen (3.1.7).

Prestaties

3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap

Acties 2021

1. Wij doen beleidsontwikkelen onderzoek in relatie tot natuur en klimaat voor stedelijk en landelijk gebied.
2. Wij bepalen, op basis van onze ervaringen bij de uitvoering van ons natuurbeleid, welke onderdelen van het beleid om bijstelling vragen. Deze verwerken wij bij de periodieke actualisatie van de Omgevingsvisie.
3. Wij beoordelen of relevante ontwikkelingen in 'de buitenwereld', zoals nieuwe kennis of jurisprudentie, aanleiding zijn voor bijstelling van beleid.
4. Wij ontwikkelen producten en instrumenten waarmee we het voor initiatiefnemers gemakkelijker maken te voldoen aan de Wet natuurbescherming.
5. Wij organiseren jaarlijks een natuurcongres om met onze partners de uitvoering van de natuurvisie te optimaliseren.
6. Wij stellen het beleidsplan vergunningverlening, toezicht en handhaving vast voor 1 november en het jaarprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving voor 31 december.

Begrotingswijziging

- Geen

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

0

Resultaatbestemming

0

Inhoud

Het natuurdossier is flink in beweging en blijft dat de komende jaren, onder meer als gevolg van het nieuwe Regeerakkoord, met daarin onder andere het Nationaal Programma Landelijk gebied, en het Programma Natuur. Maar ook door de herziening van de Overijsselse omgevingsvisie. Waar mogelijk zijn we betrokken bij en benutten we onderzoeken van IPO, LNV en de onderzoeksagenda van Ongedierte Bestrijding Nederland (OBN) om onze effectiviteit te vergroten.

In 2021 werkten we aan de ambitiekaart natuur, als vervolg op de vaststelling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de Overijsselse natuurgebieden. De ambitiekaart geeft de potenties voor natuur (waaronder bos) binnen het NNN aan en ondersteunt de uitvoering van ons natuurbeleid voor het NNN. Dit traject wordt begin 2022 afgerond. Daarnaast rondde we het traject Koersontwikkeling Landelijk Gebied af, waarin we werkten aan de ontwikkeling van een 'heldere koers voor het landelijke gebied', waarbij verduurzamingsopgaven in samenhang worden opgepakt. De resultaten worden begin 2022 aangeboden aan Provinciale Staten.

Met de landelijke actualisatie van het Natura 2000-doelensysteem wordt beoogd om met de Natura 2000-beheerplannen effectiever en (maatschappelijk) efficiënter de landelijk gunstige staat van instandhouding te realiseren. Eind 2022 verwachtten we een drietal eindproducten van de actualisatie. Deze worden doorvertaald naar

aanwijzingsbesluiten en beheerplannen.

We onderzochten de aanwezigheid van gebouwbewonende soorten (zoals vleermuizen) en werkten aan diverse producten die het voldoen aan de Wet Natuurbescherming vereenvoudigt:

- Een onderzoek in de drie grootste steden van Overijssel (Deventer, Enschede en Zwolle) naar massawinterverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuizen.
- Een voorspellend model waarmee op basis van o.a. gebouwkenmerken een inschatting gemaakt kan worden of er gebouwbewonende vogels en vleermuizen te verwachten zijn.
- Een catalogus voor particulieren om het verlies aan nest- en verblijfplaatsen door woningisolatie op een juiste manier te mitigeren, door het plaatsen van bewezen voorzieningen.

In het kader van de ontwikkeling van soortenmanagementplannen (SMP's) hebben we:

- Gesprekken gevoerd met gemeenten over het opstellen van een SMP;
- Gewerkt aan een handreiking en brochure om het gebruik van SMP's en gebiedsontheffing te stimuleren.
- Gestart met de ontwikkeling van een natuurinclusieve aanpak van woningverduurzaming door particulieren. We streven ernaar om in 2022 een aanpak gereed te hebben.

In november vond de 3e editie van het congres Natuurlijk2020! online plaats, met wederom ruim 400 deelnemers.

Het concept-beleidsplan VTH 2022-2025 stuurden wij op 12 oktober 2021 voor consultatie naar Provinciale Staten. Op 1 december is het in de commissie besproken. Het jaarprogramma VTH krijgt een nieuwe vormgeving. De uitwerking daarvan vraagt meer tijd dan voorzien. Zowel het jaarprogramma als het beleidsplan worden in het eerste kwartaal 2022 definitief vastgesteld. Tot die tijd gelden het huidige beleidsplan en programma. De geplande werkzaamheden voor 2022 worden opgepakt vanuit de concept versies.

■ Financiën

3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap

Acties 2021

1. Wij verlenen vergunningen en ontheffingen en handelen meldingen af binnen de wettelijke termijn.
2. Wij voeren het toezicht op de naleving uit overeenkomstig het jaarprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
3. Wij voeren onze wettelijke coördinatietaak met betrekking tot handhaving van de groene wetten uit.
4. Wij informeren inwoners, ondernemers en medeoverheden over de regelgeving om de bekendheid te vergroten.

Begrotingswijziging

- Geen

■ **Inhoud**

Voor houtopstanden, de Natuurschoonwet en schadebestrijding worden de wettelijke termijnen gehaald.

Voor soortenbescherming zien we een toename van 11% van het aantal geplande ontheffingen. Door deze toename en personeelsverloop staan de termijnen onder druk.

Bij gebiedsbescherming (stikstof) worden veel juridische uitspraken gedaan die de

uitvoering raken en vertragen. Door actualisaties van het rekeninstrumentarium (Aerius) hebben we twee keer enkele weken stilgelegd. Deze periodes worden gevolgd door actualisaties van alle lopende aanvragen.

Wij voeren legalisatie van de meldingen die geen extra ruimte vragen voortvarend uit. Waar er wel extra ruimte nodig is, wachten we op de concrete doorvertaling van landelijke maatregelen naar de verschillende gebieden.

Het blijkt moeilijk om vacatures in te vullen met ervaren collega's, ook dit zorgt ervoor dat termijnen onder druk blijven. Wij leiden nu zelf nieuwe collega's op. Dit verloopt voorspoedig.

In het afgelopen jaar organiseerden we door de beperkingen die corona met zich meebrengt, geen fysieke voorlichtingsbijeenkomsten. Wel communiceerden we met name in het stikstofdossier zeer actief via mail, brieven en onze website over lopende en komende veranderingen als gevolg van jurisprudentie of andere veranderingen. Ook op gebied van soortenbescherming organiseerden we digitale bijeenkomsten voor gemeenten en adviseurs. Deze gingen over de soortenbescherming van marterachtigen en over evenementen in relatie tot stikstof en/of soortenbescherming. Daarover brachten wij brochures uit.

In de eerste maanden van 2021 hebben we geen controlebezoeken uitgevoerd bij bedrijven, dit in lijn met de Covid-19 maatregelen. De capaciteit die we niet op fysieke controles konden inzetten, zetten we in op het luchtwasserproject en het met behulp van data-analyse inventariseren en dossieronderzoek van bedrijven zonder Wnb-vergunning.

Daarnaast vroeg de afhandeling van handhavingsverzoeken, waarvoor intensief onderzoek nodig was, veel van de beschikbare capaciteit.

In de zomer 2021 hebben we 50 handhavingsverzoeken van de stichting MOB (Mobilisation for Environment) ontvangen tegen voormalige PAS-melders. Gezien de complexiteit van deze verzoeken, is een groot deel van de reguliere capaciteit op de behandeling van deze handhavingsverzoeken ingezet. Voorgaande betekent dat we in 2021 niet alle geplande controles hebben kunnen uitvoeren.

■ Financiën

Het budget op prestatie 3.1.2 is opgebouwd uit drie onderdelen:

- Reguliere kosten en opbrengsten (leges) voor de Wet Natuurbescherming: bestedingen en opbrengsten zijn met elkaar in balans.
- Kaderstelling Groene wetten (dekking Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland): besteding in lijn met de begroting.
- Uitvoering VTH stikstof: op een budget van € 1,15 miljoen is € 0,25 miljoen overgebleven. In 2021 is capaciteit via inhuur en tijdelijke contracten geworven. De start van de contracten vond later plaats dan van tevoren was ingeschat. Het resterende budget blijft beschikbaar in de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel.

3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000

Acties 2021

1. Wij ronden de eerste generatie beheerplannen af.
2. Wij maken een begin met het opstellen van de tweede generatie beheerplannen op basis van de laatste inzichten.

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

0

Resultaatbestemming

70

Resultaatbestemming toelichting

Voorstel resultaatbestemming restant middelen Beheerplannen:

Zoals bij de financieel toelichting beschreven doen wij het voorstel om de restant middelen op het structurele budget van € 70.000 door te schuiven naar 2022 voor het voorbereiden en opstellen van tweede generatie beheerplannen.

Wij stellen u voor om € 70.000 onder prestatie 3.1.3 (Opstellen en actualiseren beheerplannen Natura 2000) door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 3.1.3 (Opstellen en actualiseren beheerplannen Natura 2000).

■ Inhoud

Het definitief gewijzigd beheerplan Achter de Voort, Agelerbroek en Voltherbroek (AVAV) lag van 1 oktober tot en met 11 november ter inzage. Het ontwerp-beheerplan Bergvennen en Brecklenkampse Veld is vastgesteld en lag gelijktijdig met het ontwerp-PIP van 7 december eind 2021 tot en met 17 januari 2022 ter inzage. Het gebiedsproces Wierdense Veld wordt in 2022 weer opgestart. Het beheerplan Wierdense Veld wordt in samenhang met het gebiedsproces vastgesteld. De landelijke Actualisatie Natura 2000 Doelensystematiek en de Natuurdoelanalyses (in het kader van de Aanpak Stikstof) hebben gevolgen voor de tweede generatie beheerplannen. De Doelensystematiek en de Natuurdoelanalyses waren in 2021 nog niet gereed, waardoor we nog niet aan de slag konden met de tweede generatie beheerplannen. We komen in 2022 met een plan van aanpak voor het opstellen van de tweede generatie beheerplannen. Door de huidige beheerplannen te verlengen kunnen we de tweede generatie beheerplannen gelijkmatiger in de tijd opstellen. Voor nieuwe inzichten die niet kunnen wachten tot een volgend beheerplan, stellen we addenda op.

■ Financiën

Resultaatbestemming:

Bij de 2e monitor 2021 hebben wij de beschikbare middelen die in het investeringsvoorstel aanpak stikstof (2020/1101921) onder prestatie 3.1.3 zijn opgenomen, (in 2021) af geraamd en geparkeerd voor uitvoering in latere jaren in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.

Deze middelen zijn beschikbaar gesteld voor de "schakel" natuurherstel, waarbij de volgende activiteiten zijn beschreven:

- 1) opstellen provinciale inzet Programma Natuur,
- 2) inhoud en proces actualisatie beheerplannen N2000,
- 3) proceskosten intensivering / versnelling natuurherstel.

Zoals inhoudelijk toegelicht is het opstellen van de tweede generatie beheerplannen afhankelijk van de landelijke Actualisatie van de Doelensystematiek en Natuurdoelanalyses; die zijn in 2021 niet gereed gekomen. Naast het "parkeren" van de tijdelijke investeringsmiddelen is dit is ook terug te zien bij het structurele deel van het budget: van het beschikbare budget € 186.000 is € 115.000 uitgegeven.

Gelet op de omvang van de uit te voeren werkzaamheden stellen wij voor om het niet gerealiseerde budget door te schuiven naar 2022.

Wij stellen u voor om € 70.000 onder prestatie 3.1.3 (Opstellen en actualiseren beheerplannen Natura 2000) door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 3.1.3 (Opstellen en actualiseren beheerplannen Natura 2000).

3.1.4 Beheer natuurterreinen

Acties 2021

1. Wij subsidiëren het beheer van natuur volgens het Natuurbeheerplan.

2. Wij actualiseren jaarlijks het Natuurbeheerplan.
3. Wij werken samen met de beheerders aan de verdere verbetering van de kwaliteit van het natuurbeheer.
4. Wij stellen een ambitiekaart op voor de natuur in het Natuurnetwerk Nederland.

Begrotingswijziging

- Geen

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

0

Resultaatbestemming

2319

Resultaatbestemming toelichting

Resultaatbestemming aanvullend budget via decembercirculaire 2021 voor Natuurbeheer (verhoging 75% naar 84%):

Vanuit de decembercirculaire 2021 ontvangt de Provincie Overijssel in totaal € 2,3 miljoen (extra) vanwege de verhoging van de beheervergoeding vanuit het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL), welke onderdeel is van het Uitvoeringsprogramma Natuur. De Provincies voeren het SNL uit en vergoeden tot 75% van de standaardkostprijs voor het beheren van natuur. De vergoeding wordt met ingang van het beheerjaar 2021 verhoogd naar 84%. De provincies gaan de beheers subsidies dus met ingang van 2021 verhogen naar 84% van de standaardkostprijs. Voor 2021 is landelijk totaal een bedrag van € 18 miljoen beschikbaar gesteld. Voor Overijssel komt dit neer op € 2,3 miljoen voor 2021. Over de bedragen voor 2022 en verder volgt meer informatie in een volgende circulaire. De aanpassing van deze verhoging over het beheerjaar 2021 is grotendeels financieel verwerkt in 2022. Onder kerntaak 20 stellen wij u voor om een bedrag van € 2,3 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.1.4 Beheer Natuur. De baten zijn (eveneens) in 2021 verantwoord onder Kerntaak 20 (Overhead, financiering en dekkingsmiddelen).

Inhoud

In 2021 subsidieerden we het beheer van circa 48.700 hectare natuur. Ook actualiseerden we het Natuurbeheerplan.

In 2019 zijn we gestart met de structurele organisatie van de 'goede gesprekken' met beheerders gezamenlijk. Ook voeren we individuele gesprekken over het uitgevoerde beheer en eventueel benodigde aanpassingen in afspraken. Dit jaar hebben we deze gesprekken doorgezet. Daarnaast hebben we eind dit jaar een medewerker aangesteld die regelmatig in het veld aanwezig is om samen met de beheerders het gesprek te voeren over mogelijkheden voor verbetering van de kwaliteit van het natuurbeheer. In 2021 hebben we de Ambitiekaart Natuurbeheerplan opgesteld. Op die kaart geven we de potentiële ontwikkelrichting aan voor de natuur binnen het NNN, die grotendeels is gebaseerd op de eerder door u vastgestelde Wezenlijke kenmerken en waarden en beheerplannen N2000. Wij stellen deze vast als onderdeel van het natuurbeheerplan 2023.

Financiën

(Overhead, financiering en dekkingsmiddelen) Resultaatbestemming aanvullend budget via decembercirculaire 2021 voor Natuurbeheer (verhoging 75% naar 84%):

Vanuit de decembercirculaire 2021 ontvangt de Provincie Overijssel in totaal € 2,3 miljoen (extra) vanwege de verhoging van de beheervergoeding vanuit het Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL), welke onderdeel is van het Uitvoeringsprogramma Natuur. De Provincies voeren het SNL uit en vergoeden tot 75% van de standaardkostprijs voor het beheren van natuur. De vergoeding wordt

met ingang van het beheerjaar 2021 verhoogd naar 84%. De provincies gaan de beheersubsidies dus met ingang van 2021 verhogen naar 84% van de standaardkostprijs. Voor 2021 is landelijk totaal een bedrag van € 18 miljoen beschikbaar gesteld. Voor Overijssel komt dit neer op € 2,3 miljoen voor 2021. Over de bedragen voor 2022 en verder volgt meer informatie in een volgende circulaire. De aanpassing van deze verhoging over het beheerjaar 2021 is grotendeels financieel verwerkt in 2022.

Onder kerntaak 20 stellen wij u voor om een bedrag van € 2,3 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.1.4 Beheer Natuur. De baten zijn (eveneens) in 2021 verantwoord onder Kerntaak 20 (Overhead, financiering en dekkingsmiddelen).

3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied

Acties 2021

1. Wij subsidiëren agrarisch natuurbeheer volgens het Natuurbeheerplan.
2. Wij actualiseren jaarlijks het Natuurbeheerplan.
3. Wij stimuleren dat de agrarische collectieven aanvullende maatregelen uitvoeren voor behoud en inrichting van de leefgebieden voor weidevogels.
4. Wij onderzoeken mogelijkheden om de groen blauwe dooradering te versterken door uitbreiding van het agrarisch natuurbeheer en versterking van het randenbeheer

Begrotingswijziging

- Geen

Lasten begrotingswijziging

0

Resultaatbestemming

0

Inhoud

In totaal is in 2021 6.650 hectare agrarisch natuurbeheer gesubsidieerd. Dit betreft 5.250 hectare open grasland voor weidevogels en 1.400 hectare in de droge dooradering (landschapselementen en botanisch beheer). Wij hebben, in overleg met de agrarische collectieven, kleine wijzigingen in de begrenzing van te subsidiëren gebieden in het Natuurbeheerplan aangebracht.

Samen met de collectieven zijn wij voorbereidingen gestart voor de uitvoering van het Nationaal Strategisch Plan (NSP) ter uitvoering van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) dat vanaf 1 januari 2023 in werking treedt en loopt tot en met 2027. Deze voorbereidingen voorzien in de verbreding van het agrarisch natuurbeheer met klimaatmaatregelen, de implementatie van het Aanvalsplan Grutto en de afstemming op de nieuwe eco-regelingen binnen het NSP.

In 2021 hebben wij tevens met de partners van 'Rijp en Groen' verkend welke mogelijkheden er zijn om de groenblauwe dooradering te versterken in het landelijk gebied. Wij hebben u daarover geïnformeerd met een brief van 6 juli 2021 met kenmerk 2021/0157385. Aan de in deze brief opgenomen acties, alsmede de door u op 10 november 2021 aangenomen motie Wissink e.a. over aanvullende ambities (waaronder die voor groenblauwe dooradering), geven wij op dit moment uitvoering.

Financiën

3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit

Acties 2021

1. Wij ontwikkelen en ondersteunen maatregelen om de condities voor aandachtsoorten te verbeteren.
2. Wij stimuleren dat kennis over aandachtsoorten wordt gedeeld, zodat maatregelen geoptimaliseerd kunnen worden.
3. We stimuleren activiteiten om de samenleving te betrekken bij de soorten die Overijssel rijk is.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Impuls voor Natuur
- Besluit Impuls voor Natuur

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

48

Resultaatbestemming toelichting

Resultaatbestemming in behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.05 Verbetering condities voor Aandachtsoorten 4.0):

Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van (een deel van) de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021. Voor deze regeling is in 2021 een meerjarig (2021 en 2022) subsidieplafond gepubliceerd. In december 2021 zijn totaal 14 aanvragen met een omvang van € 0,5 miljoen ontvangen die voldoen aan de gestelde voorwaarde(n). Van deze aanvragen wordt het grootste deel gedekt uit de Coalitieakkoord middelen, die beschikbaar zijn in de begroting 2022 en de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Een klein deel wordt gedekt uit het structurele budget onder prestatie 3.1.6 Projecten voor verbetering biodiversiteit. Voor dit laatste deel doen wij een voorstel voor resultaatbestemming om het restant budget van € 48.000 door te schuiven naar 2022.

Voor deze regeling is daarin het voorstel opgenomen om € 48.000 middels het collectieve resultaatbestemmingsvoorstel voor ingediende subsidieaanvragen, toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.1.6 (Projecten voor verbetering) van de begroting 2022. Overige aanvragen worden gedekt uit de beschikbare Coalitieakkoord middelen die gekoppeld zijn aan prestatie 3.1.6.

■ Inhoud

In 2021 namen we met de subsidieregeling "Verbeteren condities voor aandachtsoorten" inrichtingsmaatregelen voor een deel van de 114 aandachtsoorten buiten Natura 2000 gebieden aan. We hebben onder andere subsidies verleend voor zes natuurvriendelijke ervenprojecten, een project voor structuurrijke bosranden en twee projecten voor heide verbindingen.

De regeling heeft in 2021 meer bekendheid gekregen en daardoor hebben we meer voorstellen ontvangen dan voorgaande jaren. Veel voorstellen komen van particulieren of organisaties die minder of niet gewend zijn om subsidie aan te vragen en dan ook nog over onderwerpen die de nodige kennis vereisen. Om hen te helpen hebben de vliegende ecologen 27 veldbezoeken afgelegd en adviezen geschreven. In gevallen waar ook aandachtsoorten zitten, hebben de bezoeken geleid tot een aanvraag. In andere gevallen is er een advies geschreven om de algemene biodiversiteit te verhogen. Met het waterschap Vechtstromen hebben we de eerste officiële otterholt geplaatst. Een otterholt is een kunstburcht voor een otter.

We hebben in 2021 onderzoek gedaan naar verschillende aandachtsoorten, zoals de Boomkikker, de Knoflookpad, de Adder, bosbewonende vleermuissoorten, paddenstoelen in bermen, mossen, Gentiaanblauwtje, Breed- en Smal wollegras. Dankzij deze onderzoeken kunnen we bepalen welke maatregelen of beheer nodig zijn om de leefomstandigheden van de soorten te verbeteren.

Wij stimuleren gemeenten om maatregelen te nemen ten behoeve van biodiversiteit.

Zo hebben we vier gemeenten gesubsidieerd waarmee zij een beheerplan opstellen om hun bermbeheer natuurvriendelijker te maken.

Ook besteedden we in 2021 aandacht aan de bewustwording bij inwoners van Overijssel over de aandachtsoorten. We zijn gestart met het verspreiden van 'dichterbijtjes', dit zijn korte en gemakkelijke artikeltjes over aandachtsoorten maar ook andere soorten. Voor de kleine marterachtigen zoals de hermelijn, organiseerden we een themabijeenkomst. Voor de ringslang maakten we een instructievideo om te laten zien hoe een broeihoop gemaakt wordt.

■ Financiën

Resultaatbestemming:

In behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.05 Verbetering condities voor Aandachtsoorten 4.0):

Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van (een deel van) de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021. Voor deze regeling is in 2021 een meerjarig (2021 en 2022) subsidieplafond gepubliceerd. In december 2021 zijn totaal 14 aanvragen met een omvang van € 0,5 miljoen ontvangen die voldoen aan de gestelde voorwaarde(n). Van deze aanvragen wordt het grootste deel gedekt uit de Coalitieakkoord middelen, die beschikbaar zijn in de begroting 2022 en de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Een klein deel wordt gedekt uit het structurele budget onder prestatie 3.1.6 Projecten voor verbetering biodiversiteit. Voor dit laatste deel doen wij een voorstel voor resultaatbestemming om het restant budget van € 48.000 door te schuiven naar 2022.

Voor deze regeling is daarin het voorstel opgenomen om € 48.000 middels het collectieve resultaatbestemmingsvoorstel voor ingediende subsidieaanvragen, toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.1.6 (Projecten voor verbetering) van de begroting 2022. Overige aanvragen worden gedekt uit de beschikbare Coalitieakkoord middelen die gekoppeld zijn aan prestatie 3.1.6.

3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap

Acties 2021

1. Wij coördineren de monitoring van het Natuur Netwerk Nederland in Overijssel.
2. Wij leveren gegevens aan voor de landelijke Voortgangsrapportage natuur.
3. Wij voeren de monitoring van het agrarisch natuurbeheer uit.
4. Wij voeren de monitoring van Natura2000 uit.
5. Wij monitoren soorten buiten het Natuur Netwerk Nederland.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Staat van de biodiversiteit in Overijssel:

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

245

Resultaatbestemming toelichting

Voorstel resultaatbestemming Monitoring Natuur en Landschap:

Zoals genoemd in de financiële toelichting hebben wij in 2021 een aantal voorgenomen activiteiten niet uitgevoerd. Bij het jaarverslag stellen wij u daarom voor om voor deze activiteiten € 0,2 miljoen door te schuiven en het restant bedrag van de onderbesteding van € 0,1 miljoen, te laten vrijvallen naar de Algemene middelen.

Wij stellen u voor een deel van het restant budget, namelijk € 0,2 miljoen, voor de financiering van voorgenomen activiteiten 2021 in 2022 onder prestatie 3.1.7 middels

resultaatbestemming door te schuiven naar 2022 en daar toe te voegen aan prestatie 3.1.7 (monitoring en evaluatie natuur en landschap).

■ **Inhoud**

Voor de bepaling van de kwaliteit van de natuur en voor het uit te voeren natuurbeheer binnen het Natuurnetwerk Nederland in Overijssel monitoren wij alle natuurterreinen. Hierbij wordt een meerjarige cyclus gehanteerd. Jaarlijks leveren wij data over inrichting, verwerving en beheer aan voor de Landelijke Voortgangsrapportage Natuur. Voor de zomer van 2021 hebben wij de gevraagde gegevens aangeleverd. In het kader van het agrarisch natuurbeheer monitoren wij jaarlijks de weidevogels.

Binnen de Natura2000-gebieden worden maatregelen uitgevoerd voor het behoud en verbetering van de natuurwaarden. De effecten van deze maatregelen zijn vaak pas op lange termijn zichtbaar. Om op korte termijn inzicht te krijgen in de verwachte effectiviteit van de maatregelen, hanteren we procesindicatoren. Hiervoor is een meetnet ingericht. We leggen nu de 0-situatie vast, zodat wij later het effect van onze maatregelen kunnen bepalen. De vraag naar gegevens over onze natuurgebieden is in 2021 toegenomen vanuit bijvoorbeeld het Programma Natuur. De gegevens moeten ook vaker verzameld, geanalyseerd en toegezonden worden voor landelijke rapportages en voor de actualisering van de beheerplannen. Dit is nodig om vergunningverlening mogelijk te houden.

Landelijk zijn afspraken gemaakt over het in beeld brengen van de habitatrictlijn- en vogelrichtlijnsoorten. Hiervoor hebben wij informatie over slakken, kevers, vissen en amfibieën vergaard.

■ **Financiën**

Databank Flora & Fauna:

In de Perspectiefnota 2021 is budget beschikbaar gesteld voor de databank Flora en Fauna. Met de decentralisatie van de natuurtaken, zijn de provincies verantwoordelijk geworden voor het verzamelen en verwerken van natuurgegevens. Naar aanleiding van de voorjaarnota 2022 van het IPO is in de Perspectiefnota 2022 aanvullend budget beschikbaar gesteld voor de jaren 2021-2024. Voor 2021 is op basis van de IPO begroting 2021 (en daarbij behorende verrekening) het aanvullende budget voor 2021 niet nodig. Dit bedrag, ad. € 0,1 miljoen, valt bij dit jaarverslag vrij naar Algemene Middelen.

Resultaatbestemming:

Monitoring Natuur en landschap:

Een aantal voorgenomen activiteiten in 2021, zoals monitoringswerkzaamheden voor het opstellen van de Staat van de Biodiversiteit zijn niet of deels uitgevoerd in 2021. Ook bereiden we ons in 2022 voor om aankomende vragen vanuit stikstof, natuur en landelijk gebied adequaat te kunnen beantwoorden, onder meer door verbetering van onze bedrijfsvoering via het verbetertraject 'Samen optimaliseren Monitoring (SOM)'. Om deze activiteiten volledig te kunnen uitvoeren in 2022 doen wij een voorstel voor resultaatbestemming.

Wij stellen u voor een deel van het restant budget, namelijk € 0,2 miljoen, voor de financiering van voorgenomen activiteiten 2021 in 2022 onder prestatie 3.1.7 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2022 en daar toe te voegen aan prestatie 3.1.7 (monitoring en evaluatie natuur en landschap).

Dit is wat wij doen

3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur

De natuur toont zich in het landschap. Om ons mooie Overijsselse landschap te kunnen blijven beleven, moeten we dit beheren. Wij bevorderen dat lokale gemeenschappen zich eigenaar voelen van hun landschap en ondersteunen het beheer (3.2.1). Het beleven van de natuur bevorderen we door projecten uit te voeren waarin natuur en mensen elkaar ontmoeten (3.2.2). Wij brengen kinderen in aanraking met de natuur door het vergroenen van schoolpleinen, en door speelnatuur en natuureducatie te stimuleren. We stimuleren het vergroenen van steden en dorpen, waarmee we ook negatieve effecten van klimaatverandering als hittestress en wateroverlast verminderen. In projecten stimuleren we dat mensen die weinig toegang hebben tot de natuur, bijvoorbeeld vanwege ziekte of gezondheidsproblemen, van de natuur kunnen profiteren.

Prestaties

3.2.1 Beheer landschap

Acties 2021

1. Wij stimuleren het opstellen en uitvoeren van bidbooks voor Streekeigen Landschapsbeheer, onder meer met inzet van de landschapscoördinator.
2. Wij zorgen in samenwerking met onze partners voor ondersteuning van vrijwilligers in natuur en landschap.
3. Wij verbreden samen met partners het vrijwilligerswerk om in te spelen op nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en ambities.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Aanpak Streekeigen Landschapsbeheer
- Actieplan bomen
- Gezamenlijke bossenstrategie Rijk en provincies
- Statenvoorstel Impuls voor Natuur:
- Besluit Impuls voor Natuur

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

670

Resultaatbestemming toelichting

Voorstel resultaatbestemming beheer landschap:

Zoals beschreven bij de Financiële toelichting is een groot deel van het budget niet besteed. Bij de 2e monitor hebben wij eerder al de Coalitieakkoord middelen doorgeschoven naar latere jaren. Ook voor het incidentele budget voor landschap beheer, dat niet tot besteding is gekomen in 2021, willen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voorleggen.

Wij stellen u voor het restant budget van € 0,7 miljoen onder prestatie 3.2.1 door te schuiven naar 2022 en daar toe te voegen aan prestatie 3.2.1 (Beheer Landschap).

Inhoud

Samen met Landschap Overijssel voeren wij het Streekeigen landschapsbeheer uit. De Landschapscoördinator onderhoudt contact met de lopende pilots, stimuleert onderlinge samenwerking en ondersteunt nieuwe initiatieven tot het opstellen van een bidbook. In een bidbook geven de initiatiefnemers hun plannen weer voor het langjarig beheer van landschapselementen. Voor het uitvoeren van bidbooks en vergoeding van procesondersteuning hebben wij subsidieregelingen en een

Dienstenbundel vastgesteld.

Hoewel er meerdere initiatieven zijn, is er mede vanwege Corona in 2021 slechts subsidie aangevraagd voor één bidbook. Online vergaderen en plannen maken is voor veel inwoners lastig gebleken. Daarnaast bleek er meer behoefte te bestaan aan maatwerkregelingen voor landschapsbeheer passend bij de ambities en mogelijkheden van de initiatieven. Wij hebben daarom in december een nieuwe regeling vastgesteld voor kleinschalig streekeigen landschapsbeheer die ruimte geeft voor flexibiliteit in activiteiten, beheergebied en beheertermijn (kenmerk 2021/0239135). Wij verwachten hiermee beter invulling te geven aan de doelen van deze prestatie. Met een kennis- en netwerkbijeenkomst op locatie hebben we een doorstart gemaakt van het netwerk van initiatieven voor landschapsbeheer. Groepen doen kennis op, leren van elkaar en wisselen ervaringen uit.

Wij hadden toegezegd u via de P&C cyclus te informeren over de opvolging van de aanbevelingen van de Rekenkamer voor de compensatie van het NNN (Kenmerk 2019/0407872). Afgelopen jaar hebben wij de aanbevelingen opgevolgd en het proces geoptimaliseerd voor de toetsing, monitoring, opvolging van en informatieverstrekking voor de compensatie van het NNN. In de loop van 2022 krijgt het proces definitief vorm bij de uitrol van een nieuw systeem voor zaakgericht werken.

Samen met provincie Gelderland startten wij, met ondersteuning van Ministerie van BZK, een project voor het ontwikkelen van een innovatief registratie- en monitoringsysteem voor landschapselementen. Daarmee krijgen we een actueel beeld van aanwezige landschapselementen en de veranderingen ervan in de tijd. De resultaten verwachten we in 2022 toe te kunnen passen.

Ook in 2021 was corona een beperkende factor in het groene vrijwilligerswerk. Desondanks zijn er veel activiteiten uitgevoerd. Het reguliere groene vrijwilligerswerk werd uitgevoerd, gecoördineerd en gefaciliteerd.

Daarnaast zijn er verschillende vernieuwende projecten uitgevoerd. Zo is er een Natuurwerkdag georganiseerd met speciale aandacht voor jongeren. Er zijn in twee gemeenten projecten opgezet voor het ondersteunen van groene vrijwilligers in de stad, waarbij gebruik is gemaakt van de ervaringen met de Groene Lopers. En er is een handleiding voor het werven en faciliteren van groene vrijwilligers bij zorginstellingen opgeleverd. Begin 2021 heeft het digitale Groen Bezig Festival plaatsgevonden waar veel reeds aangesloten vrijwilligers maar ook nieuwe vrijwilligers op af kwamen. Er zijn nieuwe cursussen ontwikkeld voor het platform 'Leer je Groen in Overijssel'. Eind 2021 hebben we in samenwerking met het programma Sociale Kwaliteit de Overijsselse Vrijwilligersprijs georganiseerd. In totaal zijn daardoor dit jaar (tevens ook het nationale jaar van de vrijwillige inzet) 25 groene vrijwilligers/groepen in het zonnetje gezet.

Financiën

Vanaf 2017 werken wij binnen het programma Natuur voor Elkaar aan een nieuwe vorm van landschapsbeheer. In het Koersdocument Natuur voor Elkaar is, onder bestuurlijk trekkerschap van Landschap Overijssel, gekozen voor een aanpak die wij uiteindelijk hebben uitgewerkt in een aantal subsidieregelingen voor Streekeigen landschapsbeheer. Wij zien dat, buiten de bestaande groepen uit de pilots streekeigen landschapsbeheer, slechts enkele nieuwe groepen daadwerkelijk toe komen aan het opstellen van een bidbook. Dat is minder dan wij verwacht hadden. Naast corona, spelen met name de lange termijn van binding aan afspraken, financieel- en organisatorische zaken en bijbehorende verantwoordelijkheden hier een rol in. Bovenstaande is terug te zien in de achterblijvende besteding van het budget. We werken inmiddels aan een verbrede aanpak om nieuwe groepen op hun eigen niveau te ondersteunen en te laten groeien in hun organisatie en ambities in het organiseren en uitvoeren van landschapsbeheer. Wij verwachten daarmee de

resterende middelen binnen de coalitieperiode effectief te kunnen inzetten voor landschapsbeheer. Deze inzet past ook bij de aanbevelingen zoals de Rekenkamer Oost-Nederland in de zomer van 2021 heeft gedaan in haar rapport 'Beheer landschap, niet voor niets!' <https://rekenkameroost.nl/gepubliceerde-onderzoeken/125-landschapsbeheer-overijssel>, zie ook onze brief aan PS van 5 oktober 2021 met kenmerk 2021/209465 (GS behandeling - 5 oktober 2021, kenmerk 021/0209802).

Resultaatbestemming:

Beheer landschap:

Zoals hierboven beschreven is een groot deel van het budget niet besteed. Bij de 2e monitor hebben wij eerder al de Coalitieakkoord middelen doorgeschoven naar latere jaren. Ook voor het incidentele budget voor landschap beheer, dat niet tot besteding is gekomen in 2021, willen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voorleggen.

Wij stellen u voor het restant budget van € 0,7 miljoen onder prestatie 3.2.1 door te schuiven naar 2022 en daar toe te voegen aan prestatie 3.2.1 (Beheer Landschap).

3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen

Acties 2021

1. Wij ondersteunen samen met partners basisscholen bij het aanleggen van groene schoolpleinen via een subsidieregeling en het toegankelijk maken van kennis. Daarbij hebben we specifiek aandacht voor Groene schoolpleinen in lage sociaal economische status wijken.
2. Wij werken samen met gemeenten en inwoners aan het vergroenen van de bebouwde omgeving onder meer door het organiseren van netwerkbijeenkomsten, faciliteren van gemeentelijke Natuur voor Elkaar plannen en het realiseren van concrete groene maatregelen.
3. Wij werken samen met partners aan het verbinden van natuur en gezondheid onder meer door financiële ondersteuning van groenprojecten en het ontwikkelen van groene zorgmodules.
4. Wij bevorderen met communicatieactiviteiten het bewustzijn over de betekenis van natuur voor mensen.
5. Wij voeren in samenwerking met Studio Vers Bestuur experimenten uit om inwonersinitiatieven optimaal te kunnen ondersteunen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Impuls voor Natuur
- Besluit Impuls voor Natuur

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

43

Resultaatbestemming toelichting

Resultaatbestemming in behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.3 Natuur en Samenleving 2.0):

Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van (een deel van) de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021. In december 2021 zijn totaal 10 aanvragen met een omvang van € 215.195 ontvangen, waarvan € 145.885 passen binnen het gepubliceerde plafond van 2021. Een deel van de aanvragen (€ 43.000) kan gedekt worden uit het restant budget 2021 onder prestatie 3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen. Het overige deel van de aanvragen wordt gedekt uit het beschikbare budget 2022.

Voor deze regeling is in het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel € 43.000 opgenomen om toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.2.2 (Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen) van de begroting 2022.

■ Inhoud

Groene schoolpleinen

In 2021 hebben wij de samenwerking met de gemeenten verder versterkt. Inmiddels hebben wij acht partnergemeenten voor het vergroenen van schoolpleinen. In september organiseerden wij met alle partnergemeenten een intervisiebijeenkomst om van en met elkaar te leren. Daarnaast werkten wij aan een toolkit voor gemeenten.

We benaderden twintig scholen in Overijssel in een laag sociaal economische status wijk met het aanbod voor extra ondersteuning. Met drie scholen daarvan maakten wij een start met ondersteuning bij de realisatie van een groen schoolplein. Er zijn in 2021 totaal 22 subsidies verleend. Dat is minder dan eerdere jaren. Dit komt vooral door de coronapandemie, door andere prioriteiten en omdat de voorlopers reeds een groen schoolplein hebben.

Vergroenen bebouwde omgeving

Afgelopen jaar startten wij een pilot waarbij vijf gemeenten een Natuur Voor Elkaar-plan opstellen. Deze samenwerking stelt de gemeenten in staat om het beleven, beschermen en benutten van natuur op gemeentelijk niveau te verankeren. In 2021 organiseerden doe- en leernetwerken voor groene gemeenteambtenaren met de thema's 'groen en spelen' en 'groen en gezondheid'.

Daarnaast ondersteunden wij 16 vergroeningsprojecten. Een mooi voorbeeld van een project is de bijentuin in Steenwijkerland. Een jonge club mensen - unusual suspects - realiseerden een openbare bijentuin. Met name gemeenten zien steeds meer kansen en mogelijkheden voor vergroening en weten de regeling goed te vinden. Ook gaven wij 275 'plant- en klaarboxen' uit aan volgers van de facebookpagina 'Mooi Leven'. Daarnaast zetten we samen met een woningbouwcorporatie een pilot voor balkonieren (tuinieren op balkons) op.

Natuur en zorg

De Dimence Groep (GGZ) werd een nieuwe partner van Natuur voor Elkaar. Met deze partner werkten we voor drie locaties aan een vergroeningsplan. Daarnaast legden wij nieuwe contacten met een organisatie voor ouderenzorg. Dit resulteerde in contacten met vier locaties die willen vergroenen. Wij maakten een start met het opbouwen van een provinciaal netwerk met huisartsen.

Communicatie

Wij zijn de afgelopen maanden doorgegaan met communicatieactiviteiten. Onze community 'Mooi Leven' op Facebook heeft meer dan 2250 leden. We maakten een digitaal magazine over Natuur voor Elkaar, met onder andere podcasts, artikelen en filmpjes. Daarnaast startten we met het verspreiden van 'dichterbijtjes', dit zijn korte en gemakkelijke artikeltjes over (aandachts)soorten. Ook communiceerden we met artikelen via de website van Natuur voor Elkaar, met een bereik van enkele honderden (via nieuwsbrieven) tot duizenden mensen (via de website).

Studio Vers Bestuur

Tenslotte voerden we in 2021 in samenwerking met Studio Vers Bestuur experimenten uit onder de noemer NuWijErbij om inwonersinitiatieven optimaal te ondersteunen. Hiervoor werken we met verbindingsofficieren die op zoek gaan naar maatschappelijke energie en initiatieven om die verder te helpen. Inmiddels hebben we drie verbindingsofficieren in de regio's Zwolle, Hardenberg en Enschede. Zo worden in Zwolle parkeerplaatsen omgetoverd naar minituintjes en gaat in Hardenberg een vrijwillige tuinbrigade tuinieren bij statushouders. Met dit soort experimenten zoeken we ook antwoord op de vraag hoe de veronderstelde kloof tussen overheid en samenleving verkleind kan worden.

■ Financiën

Resultaatbestemming:

In behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.3 Natuur en Samenleving 2.0):

Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van (een deel van) de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021. In december 2021 zijn totaal 10 aanvragen met een omvang van € 215.195 ontvangen, waarvan € 145.885 passen binnen het gepubliceerde plafond van 2021. Een deel van de aanvragen (€ 43.000) kan gedekt worden uit het restant budget 2021 onder prestatie 3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen. Het overige deel van de aanvragen wordt gedekt uit het beschikbare budget 2022.

Voor deze regeling is in het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel € 43.000 opgenomen om toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.2.2 (Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen) van de begroting 2022.

Dit is wat wij doen

3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van mensen met natuur

We blijven - binnen de juridische kaders van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn - werken aan de balans tussen natuur en economie. We versterken de natuur, ook om ruimte te creëren voor economische ontwikkelingen (3.3.1). De Nationale Parken richten zich op de bescherming en ontwikkeling van natuur en landschap en op het versterken van natuurgerichte recreatie. Wij ondersteunen deze ontwikkeling (3.3.2). We bevorderen natuurinclusief denken en werken in de bouw en infrastructuur (3.3.3). Soms staan natuur en economische belangen op gespannen voet. Door het beheren van in het wild levende dieren minimaliseren we economische schade (3.3.4). Ook bieden wij, onder voorwaarden, een tegemoetkoming in de schade. Tot slot bestrijden wij schadelijke invasieve exoten (3.3.5).

Prestaties

3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof

Acties 2021

1. Wij dragen bij aan de gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie voor het stikstofbeleid, waaronder een bijdrage voor het programma Aerius.
2. Wij werken nationale wetgeving en interprovinciale afspraken uit tot passend Overijssels beleid op het gebied van stikstof (beleidsregels, bronmaatregelen, verdeling van stikstofruimte).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Aanpak Stikstof
- 2021/0060635, stand van zaken en vooruitblik aanpak stikstof
- 2021/0119925, stand van zaken en vooruitblik aanpak stikstof
- 2021/0206263, stand van zaken en vooruitblik aanpak stikstof
- 2021/0264214, stand van zaken en vooruitblik aanpak stikstof
- 2021/0131450, beschikbaar stellen verslagen BC stikstof inzake WOB-verzoek NRC Handelsblad
- 2021/0131161, aanpassing kaarten leefgebieden
- 2021/0157104, uitvoering motie meten is weten
- 2021/0261657, propositie stikstof en natuur.

Begrotingswijziging

- Geen

■ Inhoud

Wij namen actief deel aan de diverse overlegstructuren voor de gemeenschappelijke stikstofaanpak en het hiervoor te formuleren beleid. Een voorbeeld hiervan is de evaluatie van de beleidsregel intern- en extern salderen. Hierbij namen wij het voortouw .

Daarnaast speelden wij een belangrijke rol bij de aanpassing van de beleidsregels natuur, hoe om te gaan met intern salderen naar aanleiding van de uitspraak Logtsebaan, de eerste aanzet om te komen tot een stikstof registratiesysteem en het aanpassen van het programma Aerius. Daarnaast stelden wij een zogenaamde stikstofladder op. Deze wordt gebruikt als handelingsperspectief voor nieuwe projecten.

■ Financiën

.

3.3.2 Nationale parken

Acties 2021

1. Wij werken met onze Nationale Parken samen om de synergie tussen economie, natuur en samenleving optimaal te benutten.
2. Wij ondersteunen beide Parken met cofinanciering in de uitvoering van plannen die zij in 2020 bij het ministerie van LNV hebben ingediend.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Subsidieverzoeken Nationale Parken Weerribben-Wieden, Sallandse Heuvelrug en Twents Reggedal
- Statenbesluit Nationale Parken

Begrotingswijziging

- Geen

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

0

Resultaatbestemming toelichting

0

■ Inhoud

In 2021 hebben de beide Nationale Parken van het Rijk -en ook van de provincie- een bijdrage van elk € 291.000,- ontvangen voor uitvoering van hun plannen, die begin 2021 bij het Rijk zijn ingediend. Een tweede bijdrage van de provincie (circa € 199.000,- per park) is afhankelijk van plannen van de Parken in 2022 en verder. De plannen worden getoetst aan criteria, conform de wens van Provinciale Staten.

■ Financiën

3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken

Acties 2021

1. Wij voeren in het kader van het uitvoeringsprogramma Natuur voor Elkaar, de onderdelen Wonen en Welzijn uit van het Plan van Aanpak voor "Natuurinclusief werken in de bouw en infrastructuur opschalen".
2. Wij voeren het Plan van Aanpak "Natuur en economie verbinden" uit in het kader van ons Uitvoeringsprogramma Natuur voor Elkaar.

3. Wij ronden de pilotprojecten voor een soortenmanagementplan af en analyseren welke resultaten om opvolging in beleid vragen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Impuls voor Natuur
- Besluit Impuls voor Natuur

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

-25

Inhoud

Wonen en welzijn

In 2021 hebben we samen met partners natuurinclusief werken onder de aandacht gebracht bij belangrijke stakeholders, zoals gemeenten, projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties. Zo spraken we met verschillende gemeenten over Natuurinclusief bouwen en over het opzetten van een maatwerkplan. Er zijn in 2021 negen natuurateliers georganiseerd. De Community of Practice (het leren van én met elkaar over Natuurinclusief bouwen) is in 2021 drie keer gehouden. Ook is het congres Natuurlijk 2021! georganiseerd, waarvoor ongeveer 450 deelnemers zich hebben aangemeld. In het kader van het thema Welzijn, versterkten we de samenwerking met Deventer en Kampen. In beide steden werkten wij aan een uitvoeringsproject om samen met bewoners versterkende wijken te vergroenen waarbij de focus is gericht op het vergroten van welzijn van bewoners.

Natuur en economie verbinden

In 2021 hielpen wij bedrijventerreinen om (verder) te vergroenen, onder andere bij een bedrijventerrein in Twente dat een aantal pilots heeft uitgevoerd. Op een ander bedrijventerrein zijn bij een aantal panden bomen geplaatst. In de VTE-sector zijn er met partners bedrijfsnatuurplannen gemaakt. Ook organiseerden wij verschillende ontwerpateliers en inspiratiesessies, onder andere bij een aantal agrariërs.

Soortenmanagementplannen

De laatste van de drie pilots Soortenmanagementplannen is in het voorjaar afgerond. Wij hebben de ontheffing verleend in augustus 2021. De evaluatie van de pilots ronden wij eind 2021 af. In de evaluatie bepaalden wij welke resultaten om opvolging in beleid vragen. Dit krijgt in 2022 een vervolg.

Gescheperde schaapskuddes

We zagen toe op de besteding van de subsidies voor de gescheperde schaapskuddes. Met de uitvoering daarvan wordt voorzien in een belangrijke behoefte om de Overijsselse gescheperde schaapskuddes in stand te houden.

Financiën

GS Begrotingswijziging:

Extra onttrekking Natuur voor Elkaar - Natuurinclusief denken en werken:

In 2021 hebben wij ten opzichte van de begroting € 25.000 meer uitgegeven voor het Stimuleren van natuur inclusief denken en werken. Binnen het meerjarig beschikbare budget vanuit het Coalitieakkoord is nog voldoende budget beschikbaar in 2022 en 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.3.3 € 25.000 extra onttrokken. In 2022 wordt het beschikbare budget (€ 0,5 miljoen) en de bijbehorende onttrekking uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel verlaagd met € 25.000.

Vrijval Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel - Gescheperde

Schaapskudde:

Voor de periode 2018 tot en met 2021 is € 0,3 miljoen (jaarlijks € 75.000) beschikbaar gesteld vanuit de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Over deze

periode is van dit budget € 65.000 niet gerealiseerd. Aanzien in 2022 bij de begroting 2022 nieuw budget beschikbaar is gesteld stellen wij u voor de niet bestede middelen te laten vrijvallen uit de uKvO en over te hevelen naar de Algemene Reserve. We verwerken dit via kerntaak 20.

3.3.4 Faunabeheer

Acties 2021

1. Wij verlenen subsidie aan de Faunabeheereenheid (FBE).
2. Wij vergoeden faunaschade onder voorwaarden.
3. Wij onderzoeken de balans tussen populaties van wilde dieren, menselijk gebruik en natuurdoelen en verbeteren dit waar dat mogelijk en nodig is.
4. Wij verkennen de mogelijkheden voor ganzenrustgebieden.

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

22

Resultaatbestemming

0

Inhoud

Een meerjarensubsidie is verleend voor de resterende looptijd van het faunabeheerplan. De vergoeding wordt verstrekt binnen de daarvoor gestelde voorwaarden. Wij zien dat de uit te betalen faunaschade op blijft lopen. Met het gestarte proces voor de actualisatie van het beleid van faunabeheer maken we samen met partners beleid dat aansluit bij de ontwikkelingen van aantallen wilde dieren en de effecten daarvan in Overijssel. Wij verwachten dat het proces in 2022 tot afronding komt.

Financiën

Toelichting: extra onttrekking U-NNN als gevolg van uitbetaling faunaschades BIJ12 2020 en 2021:

De eindafrekening faunaschades (via BIJ12) over 2020 was hoger dan voorzien, deze extra kosten (€ 0,5 miljoen) komen ten laste van het budget 2021. Daarnaast zijn in 2021 ook het aantal aanvragen en uitbetaalde schadevergoeding fors toegenomen, ten opzichte van het oorspronkelijke budget 2021 van € 1,9 miljoen zijn de kosten op basis van de laatste cijfers van BIJ12 in 2021 gestegen tot € 2,2 miljoen (inclusief uitvoeringskosten BIJ12). De totale overschrijding sluit hiermee op € 0,8 miljoen (2020 - € 0,5 miljoen en 2021 - € 0,3 miljoen).

Bij de 2e monitor 2021 hebben wij besloten om € 0,6 miljoen toe te voegen aan de begroting 2021 voor afrekening 2020 en de verwachte extra kosten voor 2021. Het extra tekort dat bij het jaarverslag overblijft na deze wijziging sluit daarmee op € 175.000. De (extra) schade wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door ganzen. Landelijk lopen, via IPO en BIJ12 enkele trajecten om meer grip te krijgen op de omvang van faunaschade in relatie tot de tegemoetkomingen in die schade en de beheersbaarheid daarvan.

Op basis van de spelregels van de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland hebben wij voor prestatie 3.3.4 in 2021 € 0,2 miljoen extra onttrokken uit de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland.

GS begrotingswijziging:

Actualisatie faunabeleid:

In 2021 is gewerkt aan het actualiseren van het faunabeleid. Bij de 2e monitor 2020

hebben wij hiervoor budget beschikbaar gesteld, hiervan is in 2021 nog € 21.500 beschikbaar. Het laatste deel van de werkzaamheden loopt door naar 2022. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het restantbudget van € 21.500 door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 3.3.4 Faunabeheer. Tevens wordt de bijbehorende onttrekking uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hierop aangepast.

3.3.5 Invasieve exoten

Acties 2021

Wij bestrijden schadelijke plant- en diersoorten die van nature niet in Nederland voorkomen door:

1. Het plan van aanpak bestrijding invasieve exoten uit te voeren.
2. Aanpak van urgente gevallen financieel te ondersteunen.

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

72

Resultaatbestemming toelichting

Resultaatbestemming in behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.17 Aanpak van Invasieve Exoten 2.0):

Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021. De subsidieregeling 4.17 Aanpak van Invasieve Exoten 2.0 wordt verantwoord onder deze prestatie en heeft volledig betrekking op het resultaatbestemmingsvoorstel.

Voor deze regeling is in de gebundelde resultaatbestemming het voorstel opgenomen om € 72.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.3.5 (Invasieve exoten) van de begroting 2022.

Inhoud

2021 was het eerste uitvoeringsjaar van de aanpak invasieve exoten in Overijssel nadat wij het plan in november 2020 vaststelden. Sinds februari 2021 hebben we een subsidiemogelijkheid voor bestrijding of beheersing van alle Unielijstsoorten en een aantal aanvullende soorten. Wij subsidieerden drie projecten waarin de Grote waternavel, de Waterteunisbloem, het Parelvederkruid, de Amerikaanse vogelkers, de Reuzenbereklaauw en de Reuzenbalsemien zijn bestreden.

Urgente gevallen hadden betrekking op de bestrijding van de Grote Waternavel, de Waterwaaier en de Verspreidbladige waterpest in ons vaarwater in de Wieden. De invasieve faunasoorten Wasbeer en Sikahert zijn bestreden door het specialistisch interventieteam en de Nijlgans door de Wildbeheereenheden.

Wij voerden onderzoek uit naar de aanwezigheid en beheersingsmogelijkheden van de invasieve waterplant Watercrassula en diersoort Wasbeerhond. Wij stelden een taakgroep met partners in waarmee de samenwerking en kennisuitwisseling wordt bevorderd.

Financiën

Van het beschikbare budget is € 80.000 niet besteed. In december zijn echter diverse subsidieaanvragen van in totaal € 72.000 ingediend voor de subsidieregeling 4.17 Aanpak Invasieve Exoten 2.0, die passen binnen het subsidieplafond 2021, waarvan de verleningen in 2022 zullen plaatsvinden. Wij stellen voor het bedrag door te schuiven naar jaarschijf 2022 van prestatie 3.3.5 Invasieve exoten. Het voorstel maakt onderdeel uit van het collecties resultaatbestemmingsvoorstel inzake ingediende subsidieaanvragen.

Resultaatbestemming:

In behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.17 Aanpak van Invasieve Exoten 2.0):

Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021. De subsidieregeling 4.17 Aanpak van Invasieve Exoten 2.0 wordt verantwoord onder deze prestatie en heeft volledig betrekking op het resultaatbestemmingsvoorstel.

Voor deze regeling is in de gebundelde resultaatbestemming het voorstel opgenomen om € 72.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.3.5 (Invasieve exoten) van de begroting 2022.

Dit is wat wij doen

3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem

Het Rijk is primair verantwoordelijk voor het landbouwbeleid. We ontwikkelen aanvullend beleid gericht op een toekomstbestendige Agro & Food-keten. Daarbij willen we helpen om - waar mogelijk - de regelgeving te vereenvoudigen en experimenteerruimte te zoeken (3.4.1). Wij leveren een bijdrage aan de verduurzaming van de Agro & Food-keten door innovaties te stimuleren, concrete initiatieven te ondersteunen en zo te komen tot nieuwe verdienmodellen. We voeren dit uit met ons innovatieprogramma Agro & Food (3.4.2). Door het uitvoeren van een herverkkavelingsprogramma (3.4.3) helpen wij de sector zich voor te bereiden op de toekomst.

Prestaties

3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw

Acties 2021

1. Wij doen verkenningen en ontwikkelen beleid voor de provinciale rol bij de verduurzaming van de landbouw. Daarbij bepalen wij ook onze inzet voor het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (EU).
2. Wij onderzoeken welke instrumenten de provincie kan inzetten om de omschakeling naar kringlooplandbouw te bevorderen. Daarbij bekijken we onder andere de mogelijkheden van actief grondbeleid en ruilverkaveling/landinrichting/ruimtelijke zonering.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

Voor het nieuwe GLB hebben we eind 2021 onze inzet in IPO ingebracht. Daarnaast onderzochten we welke instrumenten de provincie kan inzetten om de omschakeling naar kringlooplandbouw te bevorderen.

Daarbij bepalen wij ook onze inzet voor het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (EU). Wij hebben in 2021 onze inzet bepaald en ingebracht in het bestuurlijk landelijk overleg IPO/LNV/UvW. Deze inzet hebben we bepaald aan de hand van onze beleidskaders voor het landelijk gebied en in samenwerking met een grote groep maatschappelijke organisaties. We hebben in landelijk verband meerdere onderzoeken uitgevoerd om effecten op doelbereik en inkomensposities van de boeren inzichtelijk te maken. Dit is verder uitgewerkt in het Nationaal Strategische Plan (NSP). Het NSP heeft LNV eind 2021 aangeboden aan de Europese Commissie.

Financiën

3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food

Acties 2021

1. Wij faciliteren en stimuleren agrariërs, ondernemers in de Agro & Food keten, en hun partners, bij een transitie naar kringlooplandbouw.
2. Wij zetten een voucherregeling in voor ondernemers met kennisvragen om hun innovatieve ideeën verder te brengen.
3. Wij zetten een subsidieregeling in ter bevordering van de transitie naar kringlooplandbouw bij grote groepen en het realiseren van verdienmodellen hiervoor.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Agro & Food: kringlopen sluiten 2020-2023
- Statenbesluit Investeringsvoorstel Agro & Food: kringlopen sluiten 2020-2023
- Uitvoeringsprogramma Agro & Food

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

729

Lasten begrotingswijziging

854

Inhoud

In 2021 zijn onze subsidieregelingen goed benut. De vouchers (actie 2) waren dit jaar opgenomen in de brede MKB voucher regeling, waar zeer veel vraag naar was. Maar ook voor de regeling 'Stimulering toekomstbestendige verduurzaming AgroFood sector' (actie 3) zijn veel projecten opgestart door inzet van de subsidie. Vanuit het Agro & Food-programma zijn door verschillende initiatieven agrariërs, ondernemers in de Agro & Food keten, en hun partners gefaciliteerd en gestimuleerd wat positief heeft bijgedragen aan transitie richting kringlooplandbouw (actie 1).

Financiën

GS-Begrotingswijzigingen:

Subsidieregeling UBS 6.2 Agro & Food ondersteuning business case (oud)

In 2020 is een beschikking afgegeven die in fases uitgekeerd wordt op basis van go/no go momenten. Het laatste go/no go moment is verschoven naar 2022, waardoor we ook dit budget doorschuiven naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.4.2 van de begroting 2022.

LNV L7 Specifieke uitkering (SPUK) IBP Twente

In 2020 is een bedrag ontvangen van het Rijk ad € 1,9 miljoen. In 2021 is door de Provincie een beschikking afgegeven van € 1,5 miljoen. De lasten zijn verdeeld over 3 jaar conform de uitgavenplanning. € 0,4 miljoen heeft betrekking op 2021 en is als last verantwoord in 2021. De overige middelen van de Specifieke Uitkering worden ingezet in 2022 en 2023.

Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 3.4.2 op de jaarschijven 2022 en 2023 te verhogen met respectievelijk € 0,7 miljoen en € 0,8 miljoen en deze bedragen gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.

3.4.3 Landbouwstructuurversterking

Acties 2021

1. Wij voeren het lopende landinrichtingsproject Blokzijl-Vollenhove uit en ronden landinrichting Staphorst af.

2. Wij ondersteunen vrijwillige planmatige kavelruilprojecten via een subsidieregeling en het Revolving Fund.
3. Wij onderzoeken hoe we het instrument vrijwillige planmatige kavelruil na 2021 inzetten.

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

1000

Lasten begrotingswijziging

1000

Inhoud

Begin van 2021 vond de aktepassering Staphorst plaats. De aktepassering in Blokzijl-Vollenhove staat gepland in het najaar 2022. In Staphorst start in maart de laatste fase van het project, de Lijst der Geldelijke Regelingen. In Blokzijl-Vollenhove zal dit in begin 2023 zijn. De definitieve administratieve afronding van de landinrichtingsprojecten Staphorst en Blokzijl-Vollenhove loopt door tot in 2025. In 2021 verleenden we aan vier integrale vrijwillige kavelruilprojecten subsidie. Twee projecten ondersteunden we met de provinciale subsidieregeling en twee andere projecten zijn met een POP subsidie ondersteund via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). In totaal ondersteunden we in 2021 tien vrijwillige kavelruilprojecten, waarvan vijf projecten een POP subsidie kregen en vijf een provinciale subsidie. Deze projecten zijn in 2021 gestart

- Holten-Rijssen
- Albergen
- Twentse Maat (POP)
- Salland (POP)

Andere kavelruilprojecten die in 2021 liepen

- Markelo-Noord
- Wijhe – Zuthem
- Schuinesloot de Krim
- Kampereiland (POP)
- Deventer (POP)
- Markvelde e.o (POP)

De meeste projecten maken gebruik van het Revolving Fund. De projecten die in 2021 gestart zijn lopen door tot 2023, 2024 en 2025. In totaal wordt met de lopende projecten circa 1400 hectare grond geruimd. Hiermee werken we in gebieden aan een betere landbouwstructuur, realisatie van natuur, stikstof en waterdoelen. Ook dragen de projecten bij aan meer verkeersveiligheid en leefbaarheid.

In 2021 was nog niet duidelijk welke (rijks)instrumenten beschikbaar zouden komen om bij te dragen aan de opgaven in het landelijk gebied, waaronder landbouwstructuurversterking. We willen de mogelijke inzet van het instrument vrijwillige planmatige kavelruil na 2021 bezien in samenhang met ander beschikbaar instrumentarium. We verwachten dat dit 2022 duidelijker wordt en dat we daarmee ook zicht hebben op de benodigde inzet van het instrument vrijwillige kavelruil.

Financiën

Extra kosten Landinrichtingsproject Staphorst:

De realisatie van de landinrichtingsprojecten Staphorst en Blokzijl past binnen de afgeronde jaarbegroting voor 2021. Echter, de meerjarige raming voor met name het landinrichtingsproject Staphorst zal ten opzichte van de totaal beschikbare middelen binnen de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel, naar verwachting, een fors tekort gaan opleveren van circa € 2 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door hogere proceskosten als gevolg van vertragingen binnen het project. Ook de gebrekkige

ruilclassenkaart, een extra herziening van het ruilplan, vele zienswijzes en weerstand en tegenstroom tegen de wettelijke verkaveling hebben bijgedragen aan de vertraging, die tevens hebben geleid tot extra kosten binnen het project. Momenteel is het toekomstige (verwacht) tekort binnen het project niet gedekt. Wij zullen u in de toekomst (2022 of 2023) een voorstel voorleggen om het tekort te dekken. De planning is nu gericht op het versturen van de eindafrekening in 2025.

POP3 subsidie kavelaanvaardingswerkzaamheden in landinrichtingsproject Staphorst:

In 2018 heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvON) aan de provincie Overijssel een aantal POP3 (plattelandsontwikkelingsprogramma) subsidies verleend voor onder andere investeringen in biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS en kavelaanvaardingswerkzaamheden in een landinrichtingsproject. Deze POP3 subsidies bedragen circa € 10 miljoen en moeten op basis van het BBV (Besluit begroting en verantwoording) verantwoord worden via een doeluitkering. In de begroting 2021 is onder prestatie 3.4.3 - € 1 miljoen opgenomen als POP bijdrage voor de kavelaanvaardingswerkzaamheden binnen het project Staphorst. De declaratie hiervan is voor de zomer ingediend bij RvON, de ontvangst van deze middelen heeft echter niet plaatsgevonden in 2021, deze schuift door naar 2022. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering POP3 (baten) en de begrote exploitatielast voor prestatie 3.4.3 te verhogen met € 1 miljoen in 2022.

Toelichting resultaat Revolving Fund (prestatie 3.4.3):

Voor het realiseren van landbouwdoelen hebben wij in 2002 het Revolving Fund ingesteld. Als gevolg van het opheffen van Dienst Landelijk Gebied (DLG) zijn de gronden in het Revolving Fund in 2014 juridisch overgedragen aan de provincie waardoor het Revolving Fund in 2014 is gewijzigd van een financieringsfonds naar een grond voorraadpositie.

Financieel uitgangspunt van het Revolving Fund is dat dit een meerjarig budgettair neutraal resultaat oplevert voor de provincie. Het resultaat over de jaren kan echter wel fluctueren. Zo is in de afgelopen jaren (2014-2020) een positief resultaat gerealiseerd van € 0,8 miljoen.

Op basis van aan- en verkopen is in 2021 een positief resultaat gerealiseerd van € 0,1 miljoen. Daarnaast valt van de getroffen voorziening op de grondvoorraad € 0,5 miljoenvrij. Dit positieve resultaat, ad. € 0,6 miljoen, zal bij het jaarverslag 2021 toegevoegd worden aan de algemene reserve.

Dit is wat wij doen

3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave en Veenweideprogramma

In het programma Ontwikkelopgave Natura 2000 werken we aan het herstel van de biodiversiteit door de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (3.5.1). We nemen maatregelen om de natuur te behouden, herstellen en versterken. Dit is noodzakelijk om ruimte te creëren voor economische ontwikkeling. De 24 projecten van Natura2000 worden in Overijssel uitgevoerd door 'Samen werkt beter'. Hierin zijn natuurorganisaties, landbouworganisaties en gemeenten verenigd. We hanteren een gebiedsgerichte aanpak die recht doet aan de verschillende belangen.

Elk van de 24 Natura 2000-gebieden in Overijssel is uniek en heeft specifieke maatregelen nodig voor behoud en herstel van biodiversiteit. In het kader van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn onderzoeken we voor elk Natura 2000-gebied welke herstelmaatregelen nodig zijn en voeren deze uit.

Om de klimaatverandering tegen te gaan, moet de uitstoot van broeikasgassen in het Veenweidegebied worden teruggedrongen. Dat heeft gevolgen voor de hier gevestigde

agrarische bedrijven. Voor het Veenweidegebied maken we met de huidige gebruikers een gebiedsprogramma waarin de opgaven voor dit gebied in onderlinge samenhang worden uitgewerkt (3.5.2).

Op 28 oktober 2020 zijn door Provinciale Staten de inhoudelijke en procesmatige kaders voor de Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof (GGA) vastgesteld. Met de GGA starten we een proces waarbij we samen met inwoners, bedrijven, overheden en maatschappelijke organisaties op zoek gaan naar oplossingen voor de stikstofproblematiek die passen bij de gebieden, zodat we samen kunnen blijven bouwen aan Overijssel. Aan prachtige natuur, voldoende woningen, een krachtige economie, een prettige leefomgeving, goede bereikbaarheid en een vitaal platteland.

Prestaties

3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland

Acties 2021

1. Wij ronden voor vrijwel alle Natura-2000 gebieden de (voor)ontwerp ruimtelijke plannen voor de externe maatregelen af.
2. Wij hebben in 2021 in 10 gebieden de feitelijke uitvoering van de externe maatregelen afgerond of gestart.
3. Wij hebben in 2021 in 12 gebieden de uitvoering van de interne maatregelen binnen N2000 gebieden afgerond of gestart.
4. Wij stimuleren de totstandkoming van de verbetervoorstellen, als onderdeel van de NNN.
5. Wij voeren gesprekken over schadeloosstelling met de grondeigenaren die geraakt worden door de uitvoering van de herstelmaatregelen.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenbesluiten over EHS/Ontwikkelopgave Natura 2000:

- Samen verder aan de slag met de EHS
- Besluit decentralisatie natuurbeleid - Natuurpact ontwikkeling en beheer van natuur in Nederland - Advies Commissie-Jansen 2 - Bestuursovereenkomst grond
- Besluit addendum kerntakenbegroting 2014
- Besluit uitvoeringsreserve EHS

Begrotingswijziging

- Geen

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

0

Resultaatbestemming

0

Inhoud

De stand van zaken m.b.t. de planuitwerkingsfase voor de 22 gebieden waarvoor een PIP nodig is, is als volgt:

- PIP vastgesteld door PS: 10 gebieden
- (Voor)ontwerp PIP vastgesteld door GS: 3 gebieden
- Voorbereiding PIP vergevorderd: 3 gebieden
- Specifieke situatie: 6 gebieden (er is mogelijk geen PIP nodig, het gebiedsproces loopt nog, het gaat om maatregelen voor 2e beheerplan periode, gebiedsproces eind 2021 weer opgestart na tijdelijke pauze).

De stand van zaken bij de fysieke uitvoering van de externe maatregelen buiten N2000 (gebiedsprocessen) is als volgt: in 4 gebieden is de uitvoering (vrijwel) afgerond en in 5 gebieden loopt de uitvoering.

In 12 gebieden is de fysieke uitvoering van maatregelen binnen N2000 (interne maatregelen) afgerond. In 16 gebieden loopt de uitvoering nog. In sommige gevallen gaat het om hetzelfde gebied, inrichtingsmaatregelen zijn al wel afgerond maar (aanvullend) beheermaatregelen lopen dan nog door (b.v. begrazing, extra maaien). In lijn met het Natuurpact en overeenkomstig de Omgevingsvisie is de uitvoeringstermijn van de verbetervoorstellen verlengd tot 2027. Er is een aanzienlijk risico dat de SamenWerktBeter-partners met inzet van het beschikbare budget niet de volledige 500ha uitbreiding van Natuurnetwerk Nederland zullen realiseren. Wij verwachten dat 350 – 400ha gerealiseerd kan worden. Er lopen gesprekken met betrokken partners over de vooruitzichten voor realisatie van de oorspronkelijke opgave. Door de vertraging bij de verbetervoorstellen hebben wij € 1,1 miljoen minder ontvangen uit het programma Zoetwatervoorziening Oost Nederland (ZON) 2015-2021 dan eerder was toegekend.

Inmiddels wordt in alle gebiedsprocessen gesproken met eigenaren die met de (effecten van de) maatregelen te maken krijgen. Er zijn bij deze eigenaren momenteel 770 dossiers in beeld. Over ca 360 dossiers is overeenstemming, en over ruim 200 dossiers lopen er gesprekken. Na een wat trage start, onder meer door vertraging bij het opstellen van de inrichtingsplannen en PIP's, die de basis voor de schadebepaling vormen, is het beschikbaar krijgen van de gronden goed op gang gekomen. Na uw besluit "Voornemen tot aanwijzing en dekking extra uitwerkingsgebied Natura2000" (22 september 2021, 2021/1103534) is het nu mogelijk om in Engbertsdijkvenen en Wierdense Veld overeenkomsten te sluiten in het zoekgebied voor de grotere bufferzones.

■ **Financiën**

De bestedingen zijn met € 26,5 miljoen achtergebleven en de ontvangsten zijn met € 1 miljoen toegenomen ten opzichte van begroting. De lagere besteding wordt voornamelijk veroorzaakt door het later opstarten van uitvoeringswerkzaamheden (€ 12 miljoen). In een aantal gebieden is de uitvoering vertraagd vanwege uitspraken van de Raad van State, waardoor RO-plannen deels aangepast moeten worden. Ook is er in een enkel geval sprake van aanbestedingsvoordelen, die nog niet in de Monitor verwerkt waren.

Het later afronden van de planfase in enkele gebieden zorgt voor vertraging in de opstart (en daarmee besteding van de middelen) van de uitvoeringswerkzaamheden en grondaankopen.

Bij grondtransacties wordt de vertraging grotendeels veroorzaakt door het nog niet bereiken van overeenkomsten met grondeigenaren (€ 2,5 miljoen) en het afronden van afgesloten transacties (€ 6,5 miljoen) in 2022. Grondeigenaren willen het geheel goed overzien voordat de transactie daadwerkelijk gesloten wordt. Tot slot is er technische waarderingscorrectie verwerkt op de natuurgronden op basis van geregistreerde transacties bij het kadaster (€ 2,5 mln.).

Bij de verbetervoorstellen (€ 3 miljoen) is meer tijd nodig voor planvorming, o.a. bij Ottershagen en Beneden-Dinkel.

In 2021 zijn er middelen beschikbaar gesteld onder het Programma Natuur in de vorm van een specifieke uitkering. Er is € 0,5 miljoen besteed ten laste van de specifieke uitkering. De verdere bestedingen zullen plaatsvinden in de periode tot en met 2025. Hierbij is het nodig dat er uiterlijk eind 2023 een bestuurlijke verplichting is aangegaan.

3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel

Acties 2021

1. Wij maken, samen met overheden en maatschappelijke partners, een Veenweidestrategie voor Noordwest Overijssel (NWO). Daarin verweken wij de afspraken uit het Klimaatakkoord, het IBP Vitaal Platteland, de Gebiedsgerichte aanpak stikstof en andere relevante opgaven.
2. Wij voeren de gemaakte afspraak over de besteding van de rijksuitkering IBP Vitaal Platteland uit en zetten deze waar nodig door naar de verschillende IBP-projecten van de partners.
3. Wij monitoren, samen met betrokken overheden, de voortgang van de IBP-projecten en acteren waar nodig.
4. Wij voeren de gemaakte afspraak over de besteding van de rijksuitkering Klimaatakkoord Veenweide uit.

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

2500

Lasten begrotingswijziging

2665

Inhoud

Het afgelopen jaar (2021) is de Gebiedsgerichte aanpak Noordwest Overijssel (GGA NWO) verbreed van een organisatie van overheden (IBP) naar een organisatie van overheden en maatschappelijke partijen, conform de opdracht uit het Klimaatakkoord en de werkwijze vanuit de GGA stikstof. In het Startdocument staat zowel het wat (op basis van Gebiedsanalyse) als het hoe beschreven van de vervolgwerkzaamheden van de GGA NWO. In het eerste kwartaal van 2022 is een Statenvoorstel aan PS voorgelegd om het vervolgproces mogelijk te maken. Op basis van subsidieaanvragen van de IBP-partners, zijn eind 2021 zes IBP-subsidies toegekend. In 2022 verwachten we voor de andere twee projecten de subsidieaanvragen. Wij voeren zelf ook een project uit, waarvan in 2021 het eerste deel is uitgevoerd. In 2021 zijn er vanuit de Impulsgelden Veenweide (rijksmiddelen) nog geen kosten gemaakt. De meeste kosten zullen worden gemaakt voor aankoop van agrarische bedrijven of gronden. Naar verwachting zal in 2022 wel een start met de besteding van de impulsgelden worden gemaakt.

Financiën

Toelichting 1) Specifieke uitkering Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) gebiedsplan Noordwest Overijssel en 2) gebiedsplan Impuls Veenweide Overijssel:

In de begroting 2021 hebben wij, van de toegekende middelen (€ 4,295 miljoen) voor IBP-VP, € 3,170 miljoen opgenomen. Hiervan is € 1,795 miljoen besteed. Voor twee projecten, waarvoor nog geen subsidieaanvraag is gedaan, is € 1,5 miljoen gereserveerd en voor het provinciale uitvoeringsproject nog € 0,75 miljoen. Voor de impulsgelden (totaal € 15 miljoen) zijn in 2021 nog geen begrote middelen opgenomen, er zijn ook nog geen bestedingen gerealiseerd. Voor beide specifieke uitkering is de looptijd nog tot eind 2025.

Wij hebben besloten om de restant begrote middelen uit 2021 van € 1,375 miljoen en de restant middelen in de doeluitkering van de specifieke uitkering IBP-VP van € 1,125 miljoen, toe te voegen aan de begroting 2022 en toe te wijzen aan prestatie 3.5.2.

Toelichting Coalitieakkoord middelen Veenweide (€ 3 miljoen) :

Van de in het coalitieakkoord beschikbare middelen is voor proceskosten veenweideproblematiek € 0,2 miljoen opgenomen in de begroting 2021. Hiervan is in 2021 beperkt gebruik gemaakt (€ 35.000). De restant proces middelen schuiven wij door naar 2022. Begin 2022 wordt met een investeringsvoorstel (PS 2022/0015017) voorgesteld om de resterende gereserveerde middelen voor veenweideproblematiek

(€ 2,8 miljoen) beschikbaar te stellen. Als het voorstel door de Staten wordt goedgekeurd dan zullen wij met een begrotingswijziging € 1 miljoen in 2022 beschikbaar stellen voor de uitvoering.

Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 165.000 door te schuiven naar de begroting 2022 en toe te voegen aan prestatie 3.5.2.

3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten

Acties 2021

1. Wij handelen de jaarbijdrage Groenfondsleningen (via het Nationaal Groenfonds en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) ten behoeve van particuliere natuurrealisatie (SKNL) administratief af.
2. Wij handelen de subsidieregeling Tender Particuliere Natuurrealisatie, gericht op het realiseren van 70 ha nieuwe natuur, administratief af.

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

750

Inhoud

De jaarlijkse aflossing aan het Groenfonds is gedaan. De landinrichting Enschede-Zuid is in 2021 afgerond. De Tender particuliere natuurrealisatie voor inrichting van 70 ha natuur is in 2020 verlengd. Inmiddels is binnen de beschikbare financiële ruimte 72 hectare beschikt door RVO. Op de reservelijst staan nog twee projecten waarmee gesprekken gaande zijn. In die projecten kan nog maximaal negen hectare van functie veranderen. Wanneer deze tot realisatie komen wordt het oorspronkelijk budget van vijf miljoen euro volledig uitgeput.

Financiën

GS wijziging: Particulier natuurontwikkeling en Tender particuliere natuurrealisatie:

Bij de 1e Monitor 2016 is door PS besloten om € 6 miljoen van de middelen voor particuliere natuurontwikkeling in te zetten voor de Tender nieuwe particuliere natuuraanleg en beheer. In de begroting 2021 is hiervoor € 1,4 miljoen opgenomen. Van de ingediende aanvragen is in 2021 € 0,6 miljoen gerealiseerd; het restant van het budget van € 0,8miljoen schuift door naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.5.3 het restant budget van € 0,8 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2021 naar 2022.

GS: Extra onttrekking uitfinanciering SKNL - ILG periode:

In 2021 hebben wij ten opzichte van de begroting € 86.000 meer uitbetaald aan de RvON voor de uitfinanciering van verplichtingen uit de ILG-periode voor particuliere natuurrealisatie (SKNL).

Op basis van de spelregels van de Uitvoeringsreserve NNN hebben wij voor prestatie 3.5.3 € 86.000 extra onttrokken aan de voor deze prestatie beschikbare middelen in de Uitvoeringsreserve NNN.

PS: Financiële afronding Twickel:

In 2021 is conform begroting een subsidie verleend voor de herbouw van de Eschmolen in Delden. Daarnaast is aanvullend € 160.000 beschikbaar gesteld voor het zekerstellen van de VRI-aansluiting N346-N741 en de herinrichting van het fietspad.

Voor de afronding van de financiële aansprakelijkheid voor de geconstateerde verontreiniging is bestuurlijk afgesproken om restant middelen binnen de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel van € 28.000, volledig in te zetten voor het Pact van Twickel. Hiermee wordt bijgedragen aan een betere landschappelijke inpassing van de werkzaamheden. De onderzoekskosten naar de verontreiniging van € 8.000, neemt de provincie voor haar rekening. Dekking vindt plaats uit het restant budget binnen de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel voor de uitfinanciering van pMJP projecten.

Wij stellen u voor om totaal € 36.000 van prestatie 3.5.3 te onttrekken uit de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel en te storten in de reserve Dekking Kapitaallasten activa, bestemd als dekking voor toekomstige afschrijvingen. Deze wijziging wordt verwerkt onder Kerntaak 20.

3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof

Acties 2021

1. Wij stellen gebiedsanalyses op voor zes gebieden
2. Wij stellen gebiedsagenda's op voor zes gebieden

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof
- Statenbesluit Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof
- Investeringsvoorstel Aanpak Stikstof

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

De gebiedsanalyses zijn in 2021 opgesteld en in december 2021 samen met een informerende brief (2021/0264214) aan uw Staten toegezonden. In deze brief gingen wij specifiek in op de rol die de gebiedsanalyses spelen bij de Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof (GGA). Door het werken aan de gebiedsanalyses is er een steeds beter en scherper beeld gekomen van de lokale situaties in Overijssel.

De Gebiedsanalyses zijn het inhoudelijk vertrekpunt voor de Gebiedsagenda's. Gelet op deze afhankelijkheid was het niet mogelijk om de Gebiedsagenda's in 2021 af te ronden, zoals wij aangaven in de 1e en 2e monitor 2021. De Gebiedsagenda's moeten volgens de huidige planning eind 2022 gereed zijn.

Financiën

Van het begrote bedrag van € 3,6 miljoen uit het investeringsvoorstel Stikstof, is € 2,0 miljoen besteed onder prestatie 3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof en € 0,2 miljoen onder het reguliere personeelsbudget. Een belangrijke reden voor de lagere realisatie, is dat de subsidiebeschikkingen voor een bijdrage in de loonkosten van gebiedspartners voor deelname aan het gebiedsteam pas begin 2022 verleend zijn en niet zoals verwacht in 2021. Het betreft subsidies voor de periode 15 september 2021 tot en met 30 juni 2022.

Een tweede reden is dat het langer heeft geduurd om de benodigde informatie (waaronder de gebiedsdata) beschikbaar te krijgen en daarover af te stemmen met de gebiedspartners. Een deel van de geplande uitgaven is daarom niet in 2021 gedaan.

Dit gaat bijvoorbeeld om middelen voor inhuur, onderzoek en advisering.

Verder is een groter deel van de ingezette capaciteit bekostigd uit het reguliere personeelsbudget.

Het niet bestede deel blijft beschikbaar in de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel

3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie

Acties 2021

1. Wij bevorderen binnen het Actieplan 1,1 miljoen bomen het bewustzijn onder inwoners van het belang van bomen en stimuleren wij initiatieven om bomen te planten.
2. Wij verbinden partijen met belang bij aanplant van bomen en grondeigenaren.
3. Wij stellen een provinciale Bossenstrategie op en starten met de uitvoering.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief Actieplan 1,1 miljoen bomen
- Gezamenlijke bossenstrategie Rijk en provincies

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

51

Inhoud

De motie Bakker "1,1 miljoen bomen erbij in Overijssel" is in november 2018 door Provinciale Staten aangenomen. Ter uitvoering van de motie stuurden wij in juli 2019 het Actieplan 1,1 miljoen bomen (2019/0158060) naar Provinciale Staten. Daarin gaven wij aan het aantal van 1,1 miljoen over te nemen als streefwaarde, en in de uitvoering de verbinding te willen leggen met andere provinciale doelen.

Op basis van het actieplan startten wij in 2020 het project 'Iedereen een boom'. Alle korte termijn acties uit het actieplan lopen: we verbinden initiatieven en grondeigenaren via een online platform (www.iedereeneenboom.nl), we hebben 44 hectare provinciale grond beschikbaar gesteld voor initiatieven en hebben via campagnes boomaanplant gefinancierd en gestimuleerd. Op het platform zijn tot nu toe ruim 330.000 geplante bomen gemeld, grotendeels door partners en inwoners. Daarvan hebben we de aanplant van circa 35.000 bomen medegefinancierd. Met de al ingediende maar nog te beoordelen aanvragen, verwachten we nog 60.000 te planten bomen op de 44 hectare provinciale grond en nog eens 12.000 bomen via de regeling kleinschalige aanplant.

De lange termijn acties uit het actieplan zijn gedeeltelijk in gang gezet. Deze vallen grotendeels samen met de uitwerking en uitvoering van de Bossenstrategie.

In 2021 werkten wij aan het vertalen van de landelijke bossenstrategie naar een strategie voor Overijssel in samenwerking met onze Samen werkt beter partners. Voor de uitwerking zijn de uitkomsten van landelijk beleid en uitwerking nodig. Door vertraging in de landelijke uitwerking van de componenten 'vitaliteit', 'meer bos binnen NNN' en 'landschapselementen' lukte het niet de Overijsselse bossenstrategie in 2021 af te ronden. Wij verwachten dit nu in de eerste helft van 2022.

Wel konden we de eerste uitgangspunten van de strategie met u delen evenals de uitvoering van de eerste 60 ha nieuw aan te leggen bos (2021/0146709) in verband met de beperkte beschikbaarheid van plantgoed en de te doorlopen procedures zal de daadwerkelijke aanplant van de eerste 60 ha naar verwachting plaatsvinden in plantseizoen 2022/2023.

Financiën

Toelichting lagere realisatie:

Doordat enkele onderzoeken die gefinancierd worden vanuit de specifieke uitkering Programma natuur zijn vertraagd, is een (klein) deel van dit budget besteed in 2021. Met betrekking tot het budget Actieplan 1,1 miljoen bomen wordt het saldo van de bestedingen verlaagd omdat wij in 2021 de gemeente bijdrage voor "Iedereen een boom" als opbrengst hebben verantwoord. Voor de subsidie regelingen 4.13 (Iedere Inwoner een Boom in het Bos) en 4.16 (Iedereen een Boom) zijn in december 2021 nog diverse aanvragen (totale omvang € 51.000) binnengekomen die niet zijn

beschikt in 2021. Voor dit deel leggen wij een begrotingswijziging voor om het bijbehorende budget door te schuiven naar 2022.

Begrotingswijziging in behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.13 Iedere Inwoner een Boom in het Bos en 4.16 Iedereen een Boom):

Zoals hierboven toegelicht schuiven diverse verleningen van subsidies door naar 2022. Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 51.000 door schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 3.5.5 (Bossenstrategie en Boscompensatie).

Financiën

In onderstaande tabel staan de lasten, baten en saldo van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details.

Bedragen x €1.000

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit						
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	470	20	490	436	54	0
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	710	1.111	1.821	1.283	538	0
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	619	-433	186	115	71	70
3.1.4 Beheer natuurterreinen	19.328	500	19.828	18.067	1.761	2.319
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	3.648	85	3.733	2.845	889	0
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	1.026	200	1.226	753	473	48
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	616	588	1.204	732	471	245
Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	26.418	2.071	28.489	24.232	4.257	2.682
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur						
3.2.1 Beheer landschap	1.654	-306	1.348	675	673	670
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	1.486	-102	1.384	1.197	187	43
Totaal 3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	3.141	-408	2.733	1.873	860	713
3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie						
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof	672	565	1.237	1.022	215	0
3.3.2 Nationale parken	0	700	700	606	94	0
3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken	650	-101	549	544	5	-25
3.3.4 Faunabeheer	2.135	654	2.789	2.935	-146	22

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
3.3.5 Invasieve exoten	300	0	300	220	80	72
Totaal 3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie	3.757	1.818	5.575	5.328	248	69
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem						
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	276	215	491	439	52	0
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	1.500	555	2.055	2.151	-96	854
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	3.000	911	3.911	2.466	1.445	1.000
Totaal 3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	4.776	1.681	6.457	5.056	1.401	1.854
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie						
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	120.597	-65.840	54.757	28.293	26.464	0
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	0	3.370	3.370	1.829	1.541	2.665
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	5.137	1.480	6.617	5.957	660	750
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	0	3.364	3.364	2.059	1.305	0
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	0	316	316	98	218	51
Totaal 3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie	125.734	-57.310	68.424	38.236	30.188	3.466
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	9.454	1.071	10.525	10.008	517	0
Totaal Lasten	173.279	-51.077	122.203	84.732	37.471	8.783
Baten						
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit						
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	496	0	496	267	228	0
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	0	0	0	54	-54	0
Totaal 3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	496	0	496	322	174	0
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem						
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	0	0	0	408	-408	729

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	0	1.000	1.000	239	761	1.000
Totaal 3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	0	1.000	1.000	647	353	1.729
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie						
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	0	3.560	3.560	4.585	-1.025	0
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	0	3.170	3.170	1.794	1.376	2.500
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	0	0	0	1	-1	0
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	0	30	30	41	-11	0
Totaal 3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie	0	6.760	6.760	6.421	339	2.500
Totaal Baten	496	7.760	8.256	7.390	866	4.229
Resultaat	-172.783	58.837	-113.947	-77.342	-36.605	-4.555

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	Voorgestelde Baten Lasten Saldo PS/GS				Financiële toelichting	
begrotingswijziging/resultaatbestemming				Begrotingswijziging of Resultaatbestemming		
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	-70	0	70	-70	Resultaatbestemming	<p>Bij de 2e monitor 2021 hebben wij de beschikbare middelen die in het investeringsvoorstel aanpak stikstof (2020/1101921) onder prestatie 3.1.3 zijn opgenomen, (in 2021) af geraamd en geparkeerd voor uitvoering in latere jaren in de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.</p> <p>Deze middelen zijn beschikbaar gesteld voor de "schakel" natuurherstel, waarbij de volgende activiteiten zijn beschreven:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) opstellen provinciale inzet Programma Natuur, 2) inhoud en proces actualisatie beheerplannen N2000, 3) proceskosten intensivering / versnelling natuurherstel. <p>Zoals inhoudelijk toegelicht is het opstellen van de tweede generatie beheerplannen afhankelijk van de landelijke Actualisatie van de Doelensystematiek en Natuurdoelanalyses; die zijn in 2021 niet gereed gekomen. Naast het "parkeren" van de tijdelijke investeringsmiddelen is dit is ook terug te zien bij het structurele deel van het budget: van het beschikbare budget € 186.000 is € 115.000 uitgegeven. Gelet op de omvang van de uit te voeren werkzaamheden stellen wij voor om het niet gerealiseerde budget door te schuiven naar 2022.</p> <p>Wij stellen u voor om € 70.000 onder prestatie 3.1.3 (Opstellen en actualiseren beheerplannen Natura 2000) door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 3.1.3 (Opstellen en actualiseren beheerplannen Natura 2000).</p>
3.1.4 Beheer natuurterreinen	-2319	0	2319	-2319	Resultaatbestemming	<p>(Overhead, financiering en dekkingsmiddelen) Resultaatbestemming aanvullend budget via decembercirculaire 2021 voor Natuurbeheer (verhoging 75%</p>

3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit

-48   0   48   -48 Resultaatbestemming

naar 84%):

Vanuit de decembercirculaire 2021 ontvangt de Provincie Overijssel in totaal € 2,3 miljoen (extra) vanwege de verhoging van de beheervergoeding vanuit het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL), welke onderdeel is van het Uitvoeringsprogramma Natuur. De Provincies voeren het SNL uit en vergoeden tot 75% van de standaardkostprijs voor het beheren van natuur. De vergoeding wordt met ingang van het beheerjaar 2021 verhoogd naar 84%. De provincies gaan de beheersubsidies dus met ingang van 2021 verhogen naar 84% van de standaardkostprijs. Voor 2021 is landelijk totaal een bedrag van € 17,96 miljoen beschikbaar gesteld. Voor Overijssel komt dit neer op € 2,32 miljoen voor 2021. Over de bedragen voor 2022 en verder volgt meer informatie in een volgende circulaire. De aanpassing van deze verhoging over het beheerjaar 2021 is grotendeels financieel verwerkt in 2022.

In behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.05 Verbetering condities voor Aandachtsoorten 4.0):

Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van (een deel van) de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021. Voor deze regeling is in 2021 een meerjarig (2021 en 2022) subsidieplafond gepubliceerd. In december 2021 zijn totaal 14 aanvragen met een omvang van € 0,485 miljoen ontvangen die voldoen aan de gestelde voorwaarde(n). Van deze aanvragen wordt het grootste deel gedekt uit de Coalitieakkoord middelen, die beschikbaar zijn in de begroting 2022 en de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Een klein deel wordt gedekt uit het structurele budget onder prestatie 3.1.6 Projecten voor verbetering biodiversiteit. Voor dit laatste deel doen wij een voorstel voor resultaatbestemming om het restant budget van € 48.000 door te schuiven naar 2022.

3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	-245	0	245	-245 Resultaatbestemming	<p>Voor deze regeling is daarin het voorstel opgenomen om € 48.000 middels het collectieve resultaatbestemmingsvoorstel voor ingediende subsidieaanvragen, toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.1.6 (Projecten voor verbetering) van de begroting 2022. Overige aanvragen worden gedekt uit de beschikbare Coalitieakkoord middelen die gekoppeld zijn aan prestatie 3.1.6.</p> <p>Monitoring Natuur en landschap:</p> <p>Een aantal voorgenomen activiteiten in 2021, zoals monitoringswerkzaamheden voor het opstellen van de Staat van de Biodiversiteit zijn niet of deels uitgevoerd in 2021. Ook bereiden we ons in 2022 voor om aankomende vragen vanuit stikstof, natuur en landelijk gebied adequaat te kunnen beantwoorden, onder meer door verbetering van onze bedrijfsvoering via het verbetertraject 'Samen optimaliseren Monitoring (SOM)'. Om deze activiteiten volledig te kunnen uitvoeren in 2022 doen wij een voorstel voor resultaatbestemming.</p>
3.2.1 Beheer landschap	-670	0	670	-670 Resultaatbestemming	<p>Wij stellen u voor een deel van het restant budget, namelijk € 245.000, voor de financiering van voorgenomen activiteiten 2021 in 2022 onder prestatie 3.1.7 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2022 en daar toe te voegen aan prestatie 3.1.7 (monitoring en evaluatie natuur en landschap).</p> <p>Beheer landschap:</p> <p>Zoals beschreven bij de Financiële toelichting is een groot deel van het budget niet besteed. Bij de 2e monitor hebben wij eerder al de Coalitieakkoord middelen doorgeschoven naar latere jaren. Ook voor het incidentele budget voor landschap beheer, dat niet tot besteding is gekomen in 2021, willen wij bij het jaarverslag een voorstel voor resultaatbestemming voorleggen.</p> <p>Wij stellen u voor het restant budget van €</p>

3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	-43	0	43	-43 Resultaatbestemming	<p>670.000 onder prestatie 3.2.1 door te schuiven naar 2022 en daar toe te voegen aan prestatie 3.2.1 (Beheer Landschap).</p> <p>In behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.3 Natuur en Samenleving 2.0):</p> <p>Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van (een deel van) de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021. In december 2021 zijn totaal 10 aanvragen met een omvang van € 215.195 ontvangen, waarvan € 145.885 passen binnen het gepubliceerde plafond van 2021. Een deel van de aanvragen (€ 43.000) kan gedekt worden uit het restant budget 2021 onder prestatie 3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen. Het overige deel van de aanvragen wordt gedekt uit het beschikbare budget 2022.</p> <p>Voor deze regeling is in het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel € 43.000 opgenomen om toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.2.2 (Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen) van de begroting 2022.</p>
3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken	25	0	-25	25 GS Begrotingswijziging	<p>Extra onttrekking Natuur voor Elkaar - Natuurinclusief denken en werken:</p> <p>In 2021 hebben wij ten opzichte van de begroting € 25.000 meer uitgegeven voor het Stimuleren van natuur inclusief denken en werken. Binnen het meerjarig beschikbare budget vanuit het Coalitieakkoord is nog voldoende budget beschikbaar in 2022 en 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 3.3.3 € 25.000 extra onttrokken. In 2022 wordt het beschikbare budget (€ 0,475 miljoen) en de bijbehorende onttrekking uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel verlaagd met € 25.000.</p>
3.3.4 Faunabeheer	-22	0	22	-22 GS Begrotingswijziging	Actualisatie faunabeleid:

						<p>In 2021 is gewerkt aan het actualiseren van het faunabeleid. Bij de 2e monitor 2020 hebben wij hiervoor budget beschikbaar gesteld, hiervan is in 2021 nog € 21.500 beschikbaar. Het laatste deel van de werkzaamheden loopt door naar 2022.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het restantbudget van € 21.500 door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 3.3.4 Faunabeheer. Tevens wordt de bijbehorende onttrekking uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hierop aangepast.</p>
3.3.5 Invasieve exoten	-72	0	72	-72	Resultaatbestemming	<p>In behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.17 Aanpak van Invasieve Exoten 2.0):</p> <p>Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor van de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021. De subsidieregeling 4.17 Aanpak van Invasieve Exoten 2.0 wordt verantwoord onder deze prestatie en heeft volledig betrekking op het resultaatbestemmingsvoorstel.</p> <p>Voor deze regeling is in de gebundelde resultaatbestemming het voorstel opgenomen om € 72.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.3.5 (Invasieve exoten) van de begroting 2022.</p>
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	-125	729	854	-125	GS Begrotingswijziging	<p>Subsidieregeling UBS 6.2 Agro & Food ondersteuning business case (oud):</p> <p>In 2020 is een beschikking afgegeven die in fases uitgekeerd wordt op basis van go/no go momenten. Het laatste go/no go moment is verschoven naar 2022, waardoor we ook dit budget doorschuiven naar 2022.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 125.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering</p>

3.4.3
Landbouwstructuurversterking

0 1000 1000 0 GS Begrotingswijziging

Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 3.4.2 van de begroting 2022.

LNV L7 Specifieke uitkering (SPUK) IBP Twente:

In 2020 is een bedrag ontvangen van het Rijk ad € 1,9 miljoen. In 2021 is door de Provincie een beschikking afgegeven van € 1,5 miljoen. De lasten zijn verdeeld over 3 jaar conform de uitgavenplanning. € 0,4 miljoen heeft betrekking op 2021 en is als last verantwoord in 2021. De overige middelen van de Specifieke Uitkering worden ingezet in 2022 en 2023.

Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 3.4.2 op de jaarschijven 2022 en 2023 te verhogen met respectievelijk € 0,7 miljoen en € 0,8 miljoen en deze bedragen gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.

POP3 subsidie kavelaanvaardingswerkzaamheden in landinrichtingsproject Staphorst:

In 2018 heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvON) aan de provincie Overijssel een aantal POP3 (plattelandsonwikkelingsprogramma) subsidies verleend voor onder andere investeringen in biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS en kavelaanvaardingswerkzaamheden in een landinrichtingsproject. Deze POP3 subsidies bedragen circa € 10 miljoen en moeten op basis van het BBV (Besluit begroting en verantwoording) verantwoord worden via een doeluitkering. In de begroting 2021 is onder prestatie 3.4.3 - € 1 miljoen opgenomen als POP bijdrage voor de kavelaanvaarderingswerkzaamheden binnen het project Staphorst. De declaratie hiervan is voor de zomer ingediend bij RvON, de ontvangst van deze middelen heeft echter niet plaatsgevonden in 2021, deze schuift door naar 2022.

Wij hebben besloten om, budgettair

3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak
Noordwest Overijssel

-165 2500 2665 -165 GS Begrotingswijziging

neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering POP3 (baten) en de begrote exploitatielast voor prestatie 3.4.3 te verhogen met € 1 miljoen in 2022.

Specifieke uitkering Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) gebiedsplan Noordwest Overijssel:

In de begroting 2021 hebben wij, van de toegekende middelen (€ 4,295 miljoen) voor IBP-VP, € 3,170 miljoen opgenomen. Hiervan is € 1,795 miljoen besteed. Voor twee projecten, waarvoor nog geen subsidieaanvraag is gedaan, is € 1,5 miljoen gereserveerd en voor het provinciale uitvoeringsproject nog € 0,75 miljoen. Voor de impuls gelden (totaal € 15 miljoen) zijn in 2021 nog geen begrote middelen opgenomen, er zijn ook nog geen bestedingen gerealiseerd. Voor beide specifieke uitkering is de looptijd nog tot eind 2025.

Wij hebben besloten om de restant begrote middelen uit 2021 van € 1,375 miljoen en de restant middelen in de doeluitkering van de specifieke uitkering IBP-VP van € 1,125 miljoen, toe te voegen aan de begroting 2022 en toe te wijzen aan prestatie 3.5.2.

Coalitieakkoord middelen Veenweide (€ 3 miljoen):

Van de in het coalitieakkoord beschikbare middelen is voor proceskosten veenweideproblematiek € 0,2 miljoen opgenomen in de begroting 2021. Hiervan is in 2021 beperkt gebruik gemaakt (€ 35.000). De restant proces middelen schuiven wij door naar 2022. Begin 2022 wordt met een investeringsvoorstel (PS 2022/0015017) voorgesteld om de resterende gereserveerde middelen voor veenweideproblematiek (€ 2,8 miljoen) beschikbaar te stellen. Als het voorstel door de Staten wordt goedgekeurd dan zullen wij met een begrotingswijziging € 1 miljoen in 2022 beschikbaar stellen voor de uitvoering.

Op basis van de spelregels van de Reserve

3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	-750	0	750	-750 GS Begrotingswijziging	<p>Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 165.000 door te schuiven naar de begroting 2022 en toe te voegen aan prestatie 3.5.2.</p> <p>Particulier natuurontwikkeling en Tender particuliere natuurrealisatie:</p> <p>Bij de 1e Monitor 2016 is door PS besloten om € 6 miljoen van de middelen voor particuliere natuurontwikkeling in te zetten voor de Tender nieuwe particuliere natuuraanleg en beheer. In de begroting 2021 is hiervoor € 1,35 miljoen opgenomen. Van de ingediende aanvragen is in 2021 € 0,6 miljoen gerealiseerd; het restant van het budget van € 0,75 miljoen schuift door naar 2022.</p>
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	-51	0	51	-51 GS Begrotingswijziging	<p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.5.3 het restant budget van € 0,75 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2021 naar 2022.</p> <p>Subsidiereregelingen 4.13 Iedere Inwoner een Boom in het Bos en 4.16 Iedereen een Boom:</p> <p>Doordat enkele onderzoeken die gefinancierd worden vanuit de specifieke uitkering Programma natuur zijn vertraagd, is een (klein) deel van dit budget besteed in 2021. Met betrekking tot het budget Actieplan 1,1 miljoen bomen wordt het saldo van de bestedingen verlaagd omdat wij in 2021 de gemeente bijdrage voor "Iedereen een boom" als opbrengst hebben verantwoord. Voor de subsidie regelingen 4.13 (Iedere Inwoner een Boom in het Bos) en 4.16 (Iedereen een Boom) zijn in december 2021 nog diverse aanvragen (totale omvang € 51.000) binnengekomen die niet zijn beschikt in 2021. Voor dit deel leggen wij een begrotingswijziging voor om het bijbehorende budget door te schuiven naar 2022.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben</p>

wij besloten om € 51.000 door schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 3.5.5 (Bossenstrategie en Boscompensatie).

Totaal kerntaak 3

-4555 4229 8784 -4555

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	-59	0	59	-59	PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	<p>Herverdeling centraal IPO budget</p> <p>Op 24 maart jl. is de IPO-meerjarenbegroting behandeld in de commissie Bestuur & Financiën. Hierbij bent u meegenomen in het vernieuwde proces van de meerjarenraming van het IPO. De vernieuwde opzet zorgt voor meer transparantie en leesbaarheid van de begroting. Bijkomend voordeel is dat deze vernieuwde begroting nu makkelijker te verdelen is naar de prestaties van de Provincie Overijssel. Omdat tot nu toe die toedeling niet te maken was werd een deel van de IPO begroting centraal begroot onder prestatie 7.3.1.</p> <p>De nieuwe opzet van de begroting is aanleiding om u voor te stellen om het centrale IPO budget, budgettair neutraal, te herverdelen over de prestaties waar de kosten van het IPO betrekking op hebben.</p> <p>Voor prestatie 3.1.1 betekent dit dat er € 59.000 van prestatie 7.3.1 (Samenwerking met partners) overgeheveld wordt naar deze prestatie om de kosten van het IPO binnen dit budget te dekken. Het voorstel hiertoe is opgenomen bij prestatie 7.3.1.</p>
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	39	0	-39	39	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	-1300	0	1300	-1300	Adm. 202 doorwerking GS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 doorwerking GS 2020
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	238	0	-238	238	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	-500	0	500	-500	Adm. 202 doorwerking GS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 doorwerking GS 2020
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	200	0	-200	200	PS 001 Herprioritering	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Herprioritering
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	233	0	-233	233	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
3.1.3 Opstellen en actualisatie	500	0	-500	500	GS 114 Monitor	Aanpak Stikstof / schakel natuurherstel:

beheerplannen Natura2000

Overijssel 2021-II

In het investeringsvoorstel aanpak stikstof (2020/1101921) zijn onder deze prestatie 3.1.3 middelen beschikbaar gesteld voor de "schakel" natuurherstel, waarbij de volgende activiteiten zijn beschreven: 1) opstellen provinciale inzet Programma Natuur, 2) Inhoud en proces actualisatie beheerplannen N2000, 3) Proceskosten intensivering / versnelling natuurherstel. Zoals inhoudelijk toegelicht wordt er momenteel gewerkt aan een plan van aanpak voor het opstellen van de tweede generatie beheerplannen. De inzet van middelen vanuit het investeringsvoorstel zal als gevolg inhoudelijk genoemde vertraging niet plaatsvinden in 2021 maar doorschuiven naar latere jaren.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 3.1.3 in 2021 te verlagen met € 0,5 miljoen, en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen.

3.1.4 Beheer natuurterreinen

-500 0 500 -500 GS 114 Monitor
Overijssel 2021-II

Coronasteun natuurgebieden:
Als gevolg van coronadrukke en -maatregelen in natuurgebieden is incidenteel € 0,5 miljoen beschikbaar gesteld (aanvulling op besluit 2020/1102399). Dit bedrag is vanuit het Stimuleringsfonds overgeheveld naar de Uitvoeringsreserve NNN. De beschikbare middelen worden ingezet om extra kosten te vergoeden die terreinbeheerders en landgoederen maken voor toezicht, handhaving en beheer als gevolg van de toegenomen drukke door de coronacrisis. Deze vergoedingen voor 2020 en 2021 tot een maximum van € 0,5 miljoen zijn ondertussen verleend en uitbetaald.

Op basis van de spelregels van de Uitvoeringsreserve NNN hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Uitvoeringsreserve NNN en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 3.1.4 van de Begroting 2021.

3.1.5 Beheer natuurwaarden in
agrarisch gebied

-85 0 85 -85 PS 009 Jaarverslag
2020

Actieplan Weide en Akkervogels:
De lagere realisatie op de uitbetaalde subsidie agrarisch natuurbeheer wordt veroorzaakt doordat wij hogere EU co-financiering hebben ontvangen, de niet bestede middelen blijven beschikbaar in de uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland. Van de niet bestede middelen is voor € 85.000 een voorstel voor resultaatbestemming opgenomen voor het Actieplan weide- en akkervogels 2019-2021.

In de begroting 2019 (PS/2019/458) is besloten om voor de jaren 2019-2021 incidenteel, aanvullend € 0,15 miljoen beschikbaar te stellen voor de realisatie van het Actieplan weide en akkervogels 2019-2021 (PS/2018/498). Deze middelen zijn voor een deel in 2019 en 2020 besteed, maar voor een andere deel eind 2020 (grotendeels) verplicht voor 2021. Het restant van de bestedingen (€ 85.000) zal plaatsvinden in 2021.

3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	-200	0	200	-200 PS 009 Jaarverslag 2020	<p>Wij stellen u voor om voor prestatie 3.1.5 een budget van € 85.000 door te schuiven naar 2021 en toe te voegen aan prestatie 3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied.</p> <p>In behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.5 Verbeteren Conditie voor Aandachtsoorten 3.0 en 4.12 Ecologisch Bermbeheer Gemeenten): Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2020. De subsidieregelingen 4.5 Verbetering Conditie voor aandachtsoorten (€ 160.000) en 4.12 Ecologische Bermbeheer Gemeenten (€ 40.000) die worden verantwoord onder deze prestatie, maakt deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel.</p>
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	-515	0	515	-515 PS 009 Jaarverslag 2020	<p>Voor deze regelingen is daarin het voorstel opgenomen om € 200.000 toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 3.1.6 (projecten voor verbetering van biodiversiteit) van de begroting 2021.</p> <p>Monitoring en evaluatie natuur en landschap: De voorbereiding van een aantal activiteiten kost meer tijd dan voorzien. We hebben onderzocht op welke wijze habitattypenkarteringen en het bepalen van aanwezigheid van vissen en amfibieën binnen habitatrichtlijngebieden het best uitgevoerd kan worden. De aanbesteding van deze activiteiten kunnen we daardoor pas in 2021 uitvoeren.</p> <p>De pilot om met remote sensing en kunstmatige intelligentie de ligging van vegetatietypen te bepalen, is dit jaar gestart maar loopt door in 2021. Ook het onderzoek om grondwaterstandsbuizen over te laten nemen door een externe partij loopt langer dan verwacht. We onderzoeken de mogelijkheden om kostenefficiënt de biodiversiteit in het landelijk gebied in beeld te brengen. Dit kunnen we in 2021 starten.</p> <p>Na het vervallen van de Programmatische Aanpak Stikstof hebben de provincies en het rijk de monitoringsbehoefte in het kader van Natura2000 tegen het licht gehouden. Daaruit bleek dat voor vergunningverlening en landelijke rapportages meer en vaker gegevens geleverd en bewerkt moeten worden. Dit vraagt een extra inspanning ten opzichte van de huidige inspanning. Het Programma beheer vraagt daarnaast ook om een extra monitoringsinspanning.</p> <p>Tot slot; voor de monitoring van procesindicatoren is in 2018 een opdracht verleend die een periode van 4 jaar (2018-2021) beslaat. Het meetnet daarvoor is ingericht. Omdat veel maatregelen in de Natura2000-gebieden nog moeten worden uitgevoerd zal de monitoring van de procesindicatoren de komende jaren doorgaan. Om deze doorlopende en nieuwe</p>

					activiteiten te kunnen uitvoeren is het nodig om het niet bestede budget mee te nemen naar 2021. Zo wordt voorkomen dat wij de acties zoals opgenomen in de begroting 2021 niet kunnen uitvoeren.
					Om deze doorlopende activiteiten te kunnen uitvoeren is het nodig om het niet bestede budget mee te nemen naar 2021. Zo wordt voorkomen dat wij de acties zoals opgenomen in de begroting 2021 niet kunnen uitvoeren.
					Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,515 miljoen onder prestatie 3.1.7 middels resultaatsbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 3.1.7 (monitoring en evaluatie natuur en landschap) van de begroting 2021.
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	-85	0	85	-85 PS 013 Perspectiefnota 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 013 Perspectiefnota 2022
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	12	0	-12	12 Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
3.2.1 Beheer landschap	-545	0	545	-545 PS 009 Jaarverslag 2020	Restantbudget landschapsbeheer en groene vrijwilligers: De COVID-19 maatregelen hebben veel beperkingen opgeleverd om de gestelde doelen te realiseren. Dit heeft veel impact op de financiële realisatie. Wij verwachten na COVID-19 een versnelling te kunnen maken in het opstellen en uitvoeren van bidbooks en stellen daarom voor om het restant budget door te schuiven naar 2021. Dit probleem speelt ook bij de verbreding van vrijwilligerswerk zoals omschreven onder actie 3. Door digitale overleggen zijn nieuwe plannen moeilijker te maken en komen minder snel op gang. Met betrekking tot het actieplan bomen, dit jaar is veel tijd en aandacht besteed aan publiekscampagnes en het verbinden van initiatieven. Het daadwerkelijke aanplanten van bomen zal naar verwachting vanaf 2021 echt op gang komen.
					Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,545 miljoen onder prestatie 3.2.1 middels resultaatsbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 3.2.1 (beheer landschap) van de begroting 2021.
3.2.1 Beheer landschap	-286	0	286	-286 GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op prestatie actieplan bomen
3.2.1 Beheer landschap	101	0	-101	101 Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
3.2.1 Beheer landschap	286	0	-286	286 PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	Overheveling budget actieplan 1,1 miljoen bomen: Bij de 1e monitor 2021 is het besluit genomen om voor de bossenstrategie en boscompensatie een nieuwe prestatie in te stellen, namelijk prestatie 3.5.5. Bij dit besluit zijn de bijbehorende acties van het actieplan 1,1 miljoen bomen overgezet naar de nieuwe prestatie. Echter het bijbehorende coalitieakkoord budget beschikbaar vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel is nog niet overgezet.

3.2.1 Beheer landschap	750	0	-750	750 GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	<p>Wij stellen u voor om het beschikbare budget in 2021 en 2022, respectievelijk € 286.000 en € 207.000 over te hevelen van prestatie 3.2.1 naar 3.5.5.</p> <p>GS begrotingswijziging als gevolg van lagere realisatie landschapsbeheer: Vanaf 2017 werken wij binnen het programma Natuur voor Elkaar aan een nieuwe vorm van landschapsbeheer. In het Koersdocument Natuur voor Elkaar is, onder bestuurlijk trekkerschap van Landschap Overijssel, gekozen voor een aanpak die wij uiteindelijk hebben uitgewerkt in een aantal subsidieregelingen voor Streekeigen landschapsbeheer. Wij zien dat, buiten de bestaande groepen uit de pilots streekeigen landschapsbeheer, slechts enkele nieuwe groepen daadwerkelijk toe komen aan het opstellen van een bidbook. Dat is minder dan wij verwacht hadden. Naast corona, spelen met name de lange termijn van binding aan afspraken, financieel- en organisatorische zaken en bijbehorende verantwoordelijkheden hier een rol in. Bovenstaande is terug te zien in de achterblijvende benutting van het budget.</p> <p>We werken inmiddels aan een verbrede aanpak om nieuwe groepen op hun eigen niveau te ondersteunen en te laten groeien in hun organisatie en ambities in het organiseren en uitvoeren van landschapsbeheer. Wij verwachten daarmee de resterende KvO middelen binnen de coalitieperiode effectief te kunnen inzetten voor landschapsbeheer. Deze inzet past tevens bij de aanbevelingen zoals de Rekenkamer Oost-Nederland deze zomer heeft gedaan in haar rapport 'Beheer landschap, niet voor niets!' https://rekenkameroost.nl/gepubliceerde-onderzoeken/125-landschapsbeheer-overijssel, zie ook onze brief aan PS van 5 oktober 2021 met kenmerk 2021/209465 (GS behandeling - 5 oktober 2021, kenmerk 021/0209802).</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het budget voor prestatie 3.2.1 in 2021 te verlagen met € 0,75 miljoen, en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel met hetzelfde bedrag te verlagen.</p>
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	-106	0	106	-106 GS 105 Jaarverslag 2020	<p>In behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.8 Groene schoolpleinen): In december 2020 is voor € 0,106 miljoen subsidieaanvragen ingediend die begin 2021 op basis van de subsidieregeling toegekend zullen gaan worden. Hiervoor is het subsidieplafond in januari 2021 opgehoogd om deze aanvragen te kunnen toekennen.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.2.2 een budget van € 0,106 miljoen, samen met de bijbehorende</p>

3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	-102	0	102	-102	PS 009 Jaarverslag 2020	<p>onttrekking uit deze reserve, door te schuiven naar 2021 en toe te voegen aan prestatie 3.2.2 (projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen).</p> <p>In behandeling zijnde subsidieaanvragen (Regeling 4.3 Natuur en Samenleving): Wij leggen u bij dit jaarverslag een gebundelde resultaatbestemming voor de nog in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2020. De subsidieregeling 4.3 Natuur en Samenleving (€ 0,102 miljoen) die wordt verantwoord onder deze prestatie, maakt deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel.</p> <p>Voor deze regeling is daarin het voorstel opgenomen om € 0,102 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 3.2.2 (projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen) van de begroting 2021.</p>
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	310	0	-310	310	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
3.3.1 Beleidsontwikkeling Stikstof	-650	0	650	-650	Adm. 202 doorwerking GS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 doorwerking GS 2020
3.3.1 Beleidsontwikkeling Stikstof	-77	0	77	-77	GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	<p>Bijdrage Interprovinciale Programma organisatie Stikstof: Onder deze prestatie is (onder andere ook) de jaarbijdrage aan BIJ12 voor de Interprovinciale Programmaorganisatie Stikstof (IPS) opgenomen. In de begroting 2021 (en 2022) is hiervoor jaarlijkse een bijdrage van € 350.000 opgenomen. Vanwege extra capaciteit (via IPO) en extra ondersteuningscapaciteit (via BIJ12) zal deze bijdrage de komende jaren hoger worden. Via de Perspectiefnota 2022 is hiervoor € 77.000 (extra) budget beschikbaar gesteld. Dit (extra) budget is per abuis beschikbaar gesteld in jaarschijf 2022 in plaats van 2021 en moet naar voren worden gehaald.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.3.1 het budget in 2021 met € 77.000 te verhogen, onder gelijktijdige verhoging van de onttrekking uit de reserve. Daarnaast hebben wij het budget 2022 en de bijbehorende onttrekking verlaagd met € 77.000 in 2022.</p>
3.3.1 Beleidsontwikkeling Stikstof	162	0	-162	162	Adm. 210 diversen personeelsgebonden kosten 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 210 diversen personeelsgebonden kosten 2021
3.3.2 Nationale parken	-700	0	700	-700	GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op het budget van prestatie Nationale parken
3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken	101	0	-101	101	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
3.3.4 Faunabeheer	-600	0	600	-600	GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	Uitbetaling faunaschades BIJ12 2020 en 2021: De eindafrekening faunaschades (via BIJ12) over 2020 was

3.3.4 Faunabeheer	-54	0	54	-54 GS 105 Jaarverslag 2020	<p>hoger dan voorzien, deze extra kosten komen ten laste van het budget 2021. Daarnaast zijn in 2021 ook het aantal aanvragen voor schadevergoeding fors toegenomen. De schade wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door ganzen. Landelijk lopen, via IPO en BIJ12 enkele trajecten om meer grip te krijgen op de omvang van faunaschade in relatie tot de tegemoetkomingen in die schade en de beheersbaarheid daarvan.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland hebben wij, als gevolg van de extra schade uitkeringen in 2020 en 2021, besloten om een bedrag van € 0,6 miljoen te onttrekken aan de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 3.3.4 van de Begroting 2021.</p> <p>Actualisatie faunabeleid: Bij de 2e monitor 2020 hebben wij voor het actualiseren van het faunabeleid incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de inzet van extra capaciteit. Hiervan is in 2020 € 20.000 besteed, het restantbudget 2020 en het restant beschikbare bedrag in de reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel is nodig om de werkzaamheden in 2021 te kunnen voorzetten en af te ronden.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 54.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 3.3.4 Faunabeheer van de begroting 2021.</p>
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	-215	0	215	-215 PS 009 Jaarverslag 2020	<p>Beleidsdoel 3.4 (prestatie 3.4.1 en 3.4.4): Zoals bij de inhoudelijke toelichting gemeld, ondervinden wij vertraging bij de uitwerking van de acties. Een groot deel van het beschikbare budget onder beleidsdoel 3.4 (prestatie 3.4.1 en 3.4.4) is daarom ook niet tot besteding komen. Eind van het jaar hebben wij nog wel een aanbesteding gedaan voor de koersontwikkeling landelijk gebied. Aangezien we verwachting het budget 2021 volledig nodig hebben om de acties 2021 te kunnen realiseren, willen wij voor deze opdracht, bij het jaarverslag een voorstel opnemen voor een resultaatbestemming van € 0,215 miljoen.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,215 miljoen onder prestatie 3.4.1 middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 3.4.1 (beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw) van de begroting 2021.</p>
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	-305	0	305	-305 GS 105 Jaarverslag 2020	<p>Subsidieregelingen Agro & Food De regelingen 6.1 Kennisondersteuning Agro&Food en 6.39 Stimulering Toekomstbestendige Verduurzaming Agro&Food Sector zijn in het najaar open gegaan. Er zijn in 2020 al wel aanvragen gedaan, maar deze zullen in 2021 beschikt worden. De hoogte van de aanvragen voor beide regelingen samen is €0,305 miljoen. Dit bedrag schuiven we door naar 2021.</p>

3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	-250	0	250	-250	Adm. 201 doorwerking PS 2020	Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.4.2 een budget van € 0,305 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2020 naar 2021. Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 doorwerking PS 2020
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	0	1500	1500	0	GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op POP3 Kavelruil
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	0	-500	-500	0	GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	POP3 subsidie kavelaanvaardingswerkzaamheden in landinrichtingsproject Staphorst: In 2018 heeft het Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvON) aan de provincie Overijssel een aantal POP3 (plattelandsontwikkelingsprogramma) subsidies verleend voor onder andere investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS en kavelaanvaardingswerkzaamheden in een landinrichtingsproject. Deze POP3 subsidies bedragen circa € 10 miljoen en moeten op basis van het BBV (Besluit, begroting en verantwoording) verantwoord worden via een doeluitkering. Bij de eerste monitor hebben wij € 1,5 miljoen opgenomen in de begroting, de werkelijk toezegging vanuit de beschikking is echter € 0,5 miljoen lager waardoor wij maximaal € 1 miljoen kunnen declareren. Deze declaratie is voor de zomer ingediend bij RvON, ontvangst zal naar verwachting voor het eind van dit jaar worden gerealiseerd.
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	89	0	-89	89	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkeringen POP3 (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 3.4.3 in 2021 te verlagen met € 0,5 miljoen. Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	14400	-1240	-15640	14400	GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	Begrotingswijziging bestedingsritme tlv Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland: Zoals bij de 1e monitor gemeld blijven de bestedingen achter bij de begroting, bij die gelegenheid hebben wij de begroting verlaagd naar € 65,6 miljoen. Als gevolg van moeilijkere omstandigheden in het landelijke gebied komt de uitvoering later op gang dan verwacht. Een andere oorzaak is dat het tempo van beschikbaar komen van de gronden lastig voorspelbaar blijft. Er lopen veel gesprekken met eigenaren, die hun eigen afweging maken over de effecten van de maatregelen voor hun situatie. Zowel voor de uitvoering van de maatregelen als voor de (grond) verwerving zijn de verwachtingen voor de 2e

3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk
Nederland

55000 4800 -50200 55000 GS 110 Monitor
Overijssel 2021-I

monitor qua besteding opnieuw beoordeeld. Op basis van deze nieuwe inventarisatie hebben wij besloten om de begroting opnieuw te verlagen van € 65,6 miljoen naar € 52,7 miljoen. De aframing van € 12,9 miljoen heeft betrekking op de maatregelen (vertraging o.a. door recente uitspraken Raad van State). Daarnaast verlagen wij de raming vanuit de reserve uitvoering Natuurnetwerk Nederland omdat wij € 1,5 miljoen van de bestedingen kunnen onderbrengen onder de specifieke uitkering Programma Natuur.

Op basis van de spelregels voor de reserve uitvoering Natuurnetwerk Nederland verlagen wij de lasten op prestatie 3.5.1 met € 14,4 miljoen (€ 12,9 + € 1,5) onder gelijktijdige verlaging van de onttrekking van de reserve uitvoering NNN.

Begrotingswijziging Specifieke uitkering Programma Natuur:

Halverwege juli hebben wij van het Rijk de beschikking (DGNVLG/21161511 - 1400011899) ontvangen voor het Programma Natuur en Boscompensatie. Voor het Programma Natuur is voor periode 2021-2023 totaal € 87.090.233 beschikbaar waarvan voor Boscompensatie € 16.937.150 (toelichting zie prestatie 3.5.5). Het voorschot voor 2021 van het Programma Natuur (€ 18.288.410) is eind augustus 2021 ontvangen. Zoals hierboven toegelicht kunnen wij circa € 1,5 miljoen van de bestedingen in 2021 onder het Programma Natuur brengen.

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering Programma Natuur (baten) en de gerealiseerde exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.1 in 2021 te verhogen met € 1,5 miljoen.

Begrotingswijziging bestedingsritme tlv Uitvoeringsreserve
Natuurnetwerk Nederland

Het bestedingspatroon blijft achter bij de begroting. Als gevolg van bovengenoemde moeilijkere omstandigheden in het landelijke gebied komt de uitvoering later op gang dan verwacht. Een andere oorzaak is dat het tempo van beschikbaar komen van de gronden lastig voorspelbaar blijft. Er lopen veel gesprekken met eigenaren, die hun eigen afweging maken over de effecten van de maatregelen voor hun situatie.

Zowel voor de uitvoering van de maatregelen als voor de (grond) verwerving zijn de verwachtingen qua besteding opnieuw beoordeeld. Op basis van deze inventarisatie verlagen wij de begroting 2021 voor de uitgaven van € 120 miljoen naar € 65 mln. De aframing van € 55 miljoen heeft voor € 38 miljoen

betrekking op verwerving en € 17 miljoen op maatregelen.

Op basis van de spelregels voor de reserve uitvoering Natuurnetwerk Nederland verlagen wij de lasten op prestatie 3.5.1 met € 55 miljoen onder gelijktijdige verlaging van de onttrekking van de reserve uitvoering NNN.

Begrotingswijziging / onttrekking doeluitkeringen POP3 / LIFE
In 2019 heeft de Europese Commissie een LIFE subsidieaanvraag toegekend. LIFE is een subsidiecompetitie waarbij met andere Europese natuurprojecten wordt geconcurrereerd om een subsidie binnen te krijgen. De toegekende aanvraag van de provincie Overijssel heeft betrekking op het natuurherstel in het gebied Engbertsdijkvenen. Het verleende bedrag bedraagt 60% van de totale projectkosten, ad. € 11,750 miljoen. Deze LIFE subsidie bedraagt € 7,050 miljoen en moet op basis van het BBV (Besluit, begroting, verantwoording) verantwoord worden via een doeluitkering. In 2020 is reeds € 167.000 onttrokken uit deze doeluitkering, de verwachting voor 2021 is dat circa € 1 miljoen van deze subsidie besteed zal gaan worden.

In 2018 heeft het Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvON) aan de provincie Overijssel een aantal POP3 (plattelandontwikkelingsprogramma) subsidies verleend voor onder andere investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS en kavel aanvaardingswerkzaamheden in een landinrichtingsproject. Deze POP3 subsidies bedragen circa € 10 miljoen en moeten op basis van het BBV (Besluit, begroting en verantwoording) verantwoord worden via een doeluitkering. In 2021 verwachten wij voor € 3,8 miljoen aan subsidies te gaan ontvangen op basis van ingediende declaraties.

Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkeringen POP3 en LIFE+ (baten) en de gerealiseerde exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.1 in 2021 te verhogen met € 4,8 miljoen.

3.5.2 Gebiedsprogramma Veenweidegebied	-170	0	170	-170	Adm. 202 doorwerking GS 2020
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	-30	0	30	-30	GS 105 Jaarverslag 2020

Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 doorwerking GS 2020

De begrote procesmiddelen zijn in 2020 niet uit gegeven. Dat komt o.a. doordat het brede gebiedsproces later start dan bij het Klimaatakkoord voorzien. Er zijn ook nog veel onzekerheden over de werking van maatregelen en over de randvoorwaarden. De ontwikkeling van het landelijke 'borgingssysteem' (zie achtergrondinfo) loopt bijvoorbeeld een jaar achter op de planning.

Het anders (digitaal) organiseren van het gebiedsproces en de overleggen met andere overheden en partners als gevolg van COVID 19 heeft ook geleid tot lagere proceskosten. We verwachten de resterende middelen 2020 in 2021 alsnog nodig te

3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	0	3170	3170	0	GS 110 Monitor Overijssel 2021-I
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	-1000	0	1000	-1000	Adm. 202 doorwerking GS 2020
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	-350	0	350	-350	GS 105 Jaarverslag 2020
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	-100	0	100	-100	GS 110 Monitor Overijssel 2021-I
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	-30	0	30	-30	PS 020 Monitor Overijssel 2021-II

hebben voor het uitvoeren van het gebiedsproces.

In november 2020 hebben wij een specifieke (rijks)uitkering ontvangen van € 4,295 miljoen voor het Interbestuurlijke Programma (IBP) Vitaal Platteland (VP) Veenweide Noordwest Overijssel. Van deze rijksmiddelen is in 2020 € 46.000 besteed en onttrokken uit de doeluitkering IBP VP Veenweide NWO. Daarnaast hebben in november 2020 een rijks beschikking van € 15 miljoen ontvangen voor de specifieke (rijks)uitkering klimaatakkoord Veenweide. Hiervan is in december 2020 € 8,625 miljoen ontvangen en in januari 2021 het resterende bedrag van € 6,375 miljoen. In 2020 zijn er nog geen bestedingen gerealiseerd ten laste van de specifieke uitkering.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om de restant middelen 2020, ad. € 30.000, door te schuiven naar 2021 en toe te voegen aan prestatie 3.5.2 (gebiedsprogramma Veenweidegebied)

Deze wijziging heeft betrekking op IBP VP Veenweide NWO

Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 doorwerking GS 2020

Particuliere natuurontwikkeling en Tender particuliere natuurrealisatie

Bij de Monitor I-2016 hebben uw Staten besloten om € 6 miljoen van de middelen voor particuliere natuurontwikkeling in te zetten voor de Tender nieuwe particuliere natuuraanleg en beheer. In 2020 is hiervan € 1,25 miljoen opgenomen in de begroting 2020. Van de ingediende aanvragen wordt € 0,350 miljoen gerealiseerd in 2021.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 3.5.3 een budget in 2020 van € 0,350 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2020 naar 2021.

Deze wijziging heeft betrekking op UBS 4.4 Twickel

Afronding Landinrichtingsprojecten Enschede Zuid:

Binnen deze prestatie is ook het budget opgenomen van de afronding van pMJP/ILG projecten, zoals 'oude' landinrichtingsprojecten vanuit de DLG periode. Op basis van (bijgestelde) prognose van de landinrichtingsprojecten hebben we in 2021 € 30.000 nodig voor de uitvoering en afronding van het project Enschede Zuid.

Wij stellen u voor om het budget voor prestatie 3.5.3 in 2021 te verhogen met € 30.000 en dit bedrag te onttrekken uit de Reserve afrekening pMJP/ILG.

3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	-3600	0	3600	-3600	Adm. 202 doorwerking GS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 doorwerking GS 2020
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	187	0	-187	187	Adm. 210 diversen personeelsgebonden kosten 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 210 diversen personeelsgebonden kosten 2021
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	-286	0	286	-286	PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	Overheveling budget actieplan 1,1 miljoen bomen: Bij de 1e monitor 2021 is het besluit genomen om voor bossenstrategie en boscompensatie een nieuwe prestatie in te stellen, namelijk prestatie 3.5.5. Bij dit besluit zijn de bijbehorende acties, bij het actieplan 1,1 miljoen bomen, overgezet naar de nieuwe prestatie. Echter het bijbehorende coalitieakkoord budget beschikbaar vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel is nog niet overgezet van prestatie 3.2.1 naar 3.5.5. Onder prestatie 3.2.1 is het voorstel opgenomen om het beschikbare budget van € 286.000 over te hevelen naar prestatie 3.5.5. Tevens is bij de 1e monitor budget opgenomen voor de subsidieregelingen "iedere bewoner een boom # in het bos" (grootschalige aanplant), "iedereen een boom" (kleinschalige aanplant) en een regeling voor bomen voor particulieren en kleine initiatieven. Aanvragen voor deze regelingen blijven voorsnog achter, een deel van de aanvragen zal naar verwachting pas in 2022 binnenkomen.
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	0	30	30	0	GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	Specifieke uitkering Programma Natuur - Boscompensatie: Halverwege juli hebben wij van het Rijk de beschikking (DGNVLG/21161511 - 1400011899) ontvangen voor het Programma Natuur en Boscompensatie. Voor het onderdeel Boscompensatie is voor periode 2021-2023 totaal € 16.937.150. Het voorschot voor 2021 (€ 4.131.012) is eind augustus 2021 ontvangen. Voor de opstart van het programma boscompensatie en de uitwerking van de strategie hebben wij in 2021 € 30.000 aan budget nodig, voor 2022 verwachten wij € 0,5 miljoen aan proceskosten, zoals personele inzet en onderzoeken, nodig te hebben. Concrete uitvoeringsmaatregelen volgen in 2022. Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de onttrekking uit de doeluitkering Programma Natuur, onderdeel Boscompensatie (baten) en de gerealiseerde exploitatie uitgaven (lasten) voor prestatie 3.5.5 in 2021 te verhogen met € 30.000 en in 2022 met € 0,5 miljoen.
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-1124	0	1124	-1124	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-348	0	348	-348	Adm. 210 diversen personeelsgebonden kosten 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 210 diversen personeelsgebonden kosten 2021
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	401		-401	401	Adm. 220 herverdeling personeelsgebonden kosten	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 220 herverdeling personeelsgebonden kosten

Totaal

58837 7760 - 58837
51077

Kerntaak 4: Mobiliteit

Dit is hoe wij denken

Goede bereikbaarheid is een voorwaarde voor (economische) ontwikkeling en draagt bij aan een goed vestigingsklimaat. In de Omgevingsvisie en de Koersdocumenten fiets, OV, auto en goederenvervoer is de koers bepaald voor acties op het gebied van mobiliteit. Aan de hand van de Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO, 2018) maken wij per verbinding de afweging tussen mogelijke investeringen in weginfrastructuur, OV en/of fiets.

We voeren de wettelijke regie en coördineren de inbreng van alle betrokken partijen binnen het beleidsveld mobiliteit. Als beheerder van provinciale (vaar)wegen werken we aan een veilig en goed onderhouden (vaar-) wegennet. Maar hoe goed de wegen ook zijn, veiligheid heeft steeds meer te maken met gedrag. Daarom stimuleren we veilig gedrag van weggebruikers.

Om de alsmat toenemende mobiliteit te verwerken, zetten we in op duurzaam Openbaar Vervoer en stimulering van fietsgebruik naast een betere autobereikbaarheid. Dat draagt tevens bij aan schonere lucht en daarmee aan een gezonder leefmilieu. We stimuleren het maken van bewuste, duurzame en slimme keuzes en combinaties van de verschillende manieren om je te verplaatsen.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken

We optimaliseren de (benutting van) vervoersystemen en netwerken. Op basis van de Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO) maken we keuzes ten aanzien van de kwaliteitsniveaus van onze infrastructuur. In onze mobiliteitsaanpak zetten we met gemeenten en partners in op gedragsbeïnvloeding en een betere onderlinge aansluiting van verschillende vervoerswijzen voor personen en goederen (4.1.2). Voor een betere bereikbaarheid stimuleren we het bewust kiezen of, hoe, en op welk tijdstip men zich verplaatst. Ook het slim combineren van systemen en netwerken draagt bij aan optimale bereikbaarheid (4.1.3 en 4.1.4).

Prestaties

4.1.1 Beleidsontwikkeling mobiliteit

Acties 2021

1. Wij hebben de relatie van de veranderende mobiliteit en andere transitieën verkend. Wij werken de kansen uit.
2. Wij combineren onze strategische koers op mobiliteit in Overijssel samen met de provincie Gelderland en gemeenten uit tot een regionaal mobiliteitsplan voor Lansdeel Oost
3. Wij verwerken de effecten van Covid-19 voor het beleidsveld mobiliteit.
4. Wij voeren studies uit ter onderbouwing van mobiliteitsvraagstukken en/of lobbydossiers.
5. Wij zijn samen met de provincies Friesland en Drenthe met het Rijk in gesprek over mogelijke decentralisatie van de stoptreinverbinding Leeuwarden-Zwolle per 2025.
6. Wij hebben, als uitwerking van de afspraken uit het verkort MIRT onderzoek A1-A35, samen met gemeenten Borne en Hengelo de nut en noodzaak van de aanleg van een

nieuwe regionale weg tussen Borne en Almelo (project Vloedbeltverbinding, gestart 2020) onderzocht. De PlanMER is in 2020 afgerond. Besluitvorming door de colleges is voorzien in het voorjaar 2021 waarna wij bij voortzetting van het project een realisatieovereenkomst opstellen.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

1. De resultaten uit de strategische verkenning mobiliteit & ruimte zijn (en worden) gebruikt als input voor de Nieuw Omgevingsvisie Overijssel. Mobiliteit en de daarmee samenhangende transitie, waaronder klimaat en energie, worden beschouwd in relatie tot het omgevingsbeleid waaronder locatiekeuzes en gebiedsinrichting. De mobiliteitstransitie (minder, anders, schoner) draagt substantieel bij aan een goede en gezonde bereikbaarheid en past naadloos in de door uw Staten gekozen voorkeursrichting van het toekomstperspectief van Zelfbewust Overijssel.
2. Het in het klimaatakkoord benoemde RMP is eigenlijk bedoeld als een Regionaal Mobiliteits Programma en zou als tactisch verbindend document tussen beleid en uitvoering gepositioneerd moeten worden, waarin minimaal de afspraken uit het klimaatakkoord een plek zouden moeten krijgen. In de afgelopen periode werd het echter ook vaak een regionaal mobiliteits plan genoemd en is het door diverse provincies opgepakt als beleidsplan met uitvoeringsagenda. Binnen Oost-Nederland werd de noodzaak van een RMP plan niet zo gezien, aangezien (duurzaam) beleid al vastligt in koersdocumenten (Overijssel), mobiliteitsvisie (Gelderland) en omgevingsvisies in beide provincies. Daarnaast hebben de afspraken vanuit het klimaatakkoord al een plek in diverse uitvoeringsprogramma's. Vandaar dat deze actie nog niet was opgepakt. Recent is echter duidelijk geworden dat een RMP, maar dan als programma, wellicht een rol gaat spelen als voorwaarde voor rijks financiering bij mobiliteitsprojecten. Vandaar dat er in de 1e helft van 2022 nu wel prioriteit wordt gegeven aan een RMP (programma). Mogelijk wordt daarbij samengewerkt met Gelderland, maar anders zal er een Overijssels RMP (programma) worden gemaakt, waarbinnen de koppeling wordt gelegd met bestaand beleid en bestaande uitvoeringsprogramma's.
3. Covid-19 heeft digitaal en op afstand vergaderen versneld. Via de Werkgeversaanpak hebben wij werkgevers vouchers aangeboden voor het opstellen van een thuiswerkplan/hybride-werkenplan voor na de coronacrisis. Doel is om werknemers een deel van hun werktijd structureel te laten thuiswerken en tegelijk te zorgen voor meer spreiding van mobiliteit. Samen met partners hebben we gewerkt en werken we aan een transitie naar meer vraagafhankelijke vervoersvormen.
4. Wij hebben diverse studies uitgevoerd onder andere ter verbetering van treinverbindingen (zie beleidsdoel 4.2), het Nationaal Toekomstbeeld Fiets (zie beleidsdoel 4.3) en de inventarisatie risico gestuurde aanpak Verkeersveiligheid (zie beleidsdoel 4.5).
5. Op deze actie, waarvoor het initiatief bij provincie Friesland ligt, is geen voortgang te melden. In verband met de demissionaire status van het kabinet zijn er geen gesprekken gevoerd.
6. De PlanMER is door de colleges van Almelo, Borne en de provincie vastgesteld. U heeft in uw vergadering van december 2021 op basis van het PlanMER Vloedbeltverbinding steun uitgesproken voor het voorkeursalternatief tracé 'Bundeling A1/A35. In 2022 brengen wij een provinciaal inpassingsplan in procedure om het voorkeurs-tracé planologisch mogelijk te maken.

Financiën

4.1.2 Regionale Mobiliteitsaanpak

Acties 2021

1. Wij actualiseren samen met onze partners ons meerjarig investeringsprogramma Mobiliteit op basis van onze Koersdocumenten en Beleidsimpulsen.
2. Wij stellen samen met onze partners de bestedingsplannen Mobiliteit 2022 op en verwerken dit in onze begroting.
3. Wij stellen samen met de gemeenten het uitvoeringsprogramma (UVP) voor 2022 op waarin gemeentelijke en provinciale projecten en/of maatregelen worden gesubsidieerd.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Integrale Netwerkvisie Overijssel en besluit PS/2018/576
- Statenvoorstel Koersdocument Fiets en besluit
- Uitwerking Koersdocument Fiets en besluit
- Statenvoorstel Koersdocument Openbaar Vervoer en besluit
- Statenvoorstel Koersdocument Goederenvervoer en Logistiek en besluit
- Koersdocument Verkeersveiligheidsaanpak Overijssel
- Statenvoorstel Beleidsimpuls Verkeersveiligheid
- Statenvoorstel Beleidsimpuls Verkeersveiligheid PS/2016/781
- Meerjarenprogramma Verkeersveiligheid Overijssel 2017-2020
- Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid Overijssel 2021-2024

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

1. In het eerste kwartaal van elk jaar gaan wij in gesprek met onze partners over het meerjarig investeringsprogramma Mobiliteit. Klopt de focus nog, moet er iets meer of iets minder. Zijn er nieuwe ontwikkelingen en wat betekent dit. Het door de bestuurders vastgestelde inhoudelijk meerjarenprogramma is input voor het bestedingsplan.
2. Samen met de gemeenten in Overijssel hebben we het jaarlijkse bestedingsplan voor de inzet van beschikbare regionale mobiliteitsgelden opgesteld. Dit bestedingsplan is de basis voor het integraal meerjarig uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP). In het UVP zijn de projecten, acties en maatregelen van gemeenten en provincie opgenomen waarvoor financiële middelen uit de regionale mobiliteitsgelden beschikbaar zijn gesteld.
3. Het uitvoeringsprogramma geeft een goed beeld van de mobiliteitsopgaven in de komende jaren en de daarvoor benodigde financiële middelen. In 2021 is bijna € 24 miljoen beschikbaar gesteld voor gemeentelijke mobiliteitsprojecten in Overijssel op het gebied van bereikbaarheid, verkeersveiligheid en gedragsbeïnvloeding. Het totale investeringsbedrag in de Overijsselse infrastructuur van provincie en gemeenten samen komt neer op circa € 50 miljoen.

Financiën

4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken

Acties 2021

1. Wij maken met het Rijk afspraken over het programma Slimme, Duurzame en Veilige mobiliteit en voeren deze uit .
2. Wij geven invulling aan de uitwerking van het Klimaatakkoord om onze systemen te verduurzamen. Dit doen we onder andere door de aanleg van openbare laadinfrastructuur te stimuleren.

3. Wij werken samen met de wegbeheerders aan de digitaliseringsopgave mobiliteit.
4. Wij werken binnen de Werkgeversaanpak aan de vermindering van autogebruik en het veranderd mobiliteitsgebruik door in te zetten op bewustwording en beloning. Covid-19 jaagt deze gedragverandering nader aan.
5. Wij stimuleren de ontwikkeling van hubs voor de overstap van personen en goederenoverslag.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

1. Programma Slimme, Duurzame en Veilige mobiliteit

In 2021 zijn de afspraken die wij in november 2020 met het Rijk over verkeersveiligheid en Slimme en Schone mobiliteit hebben gemaakt, stevig opgepakt. Zo wordt het momentum van de Corona-maatregelen aangegrepen om duurzame mobiliteit bij de werkgevers te bestendigen, met het accent op thuiswerken en slim reizen. Daarbij sluiten we ook aan op een gebiedsgewijze aanpak, zoals de A28-corridor. Het mobiliteitssysteem krijgt innovatieve impulsen, met onder andere slimme verkeerslichten, digitalisering van mobiliteitsdata en ICT-toepassingen die bijdragen aan een veiliger en duurzamere manier van verplaatsingen. Vanwege de kabinetsformatie heeft het BO MIRT van 2021 (nog) niet plaatsgevonden.

2. Laadinfrastructuur

Met het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst in juni 2020 tussen provincies Gelderland en Overijssel, het ministerie van I&W en Netbeheer Nederland vormen Gelderland en Overijssel NAL-Samenwerkingsregio Oost. In november 2020 is de Gelders-Overijsselse Regionale Aanpak Laadinfrastructuur vastgesteld en gestart met de uitvoering. De Pilot Laadvisie & Plaatsingsbeleid en het aanstellen van Laadconsulenten zijn belangrijke pijlers binnen deze aanpak waarmee we inliggende gemeenten in Gelderland en Overijssel ondersteunen. In 2021 zijn de formats voor de Laadvisie en Plaatsingsbeleid aan gemeenten beschikbaar gesteld. Daarnaast is de aanbesteding van de nieuwe concessie in 2021 opgestart, die naar verwachting medio februari 2022 zal worden afgerond. In Overijssel doen alle gemeenten mee. Daarbij richten we een portal in waarin gemeenten en inwoners laadpalen kunnen aanvragen, alsmede een monitoringssysteem waarmee we de verbruikscijfers van alle laadpalen in Overijssel kunnen monitoren.

3. Digitaliseringsopgave mobiliteit

Overijssel pakt de regierol bij digitalisering van de zogenaamde 'data top 15' en is koploper op de levering van mobiliteitsdata. Wij faciliteren inliggende gemeenten door ze te ondersteunen in deze technische, maar zeker ook organisatorische opgave. Vanuit de regierol van Overijssel organiseren wij webinars en 1op1 gesprekken met gemeenten. Op basis van deze gesprekken zijn de 15 data-items geprioriteerd waarmee met de ontsluiting en borging in 2021 een start is gemaakt. Concreet gaat het hierbij om: geplande en actuele wegwerkzaamheden, logistieke data, statische en dynamische parkeerdata en iVRI-data.

4. Werkgeversaanpak

Met de werkgeversaanpak is in 2021 ingezet op de borging van het thuiswerken en het spreiden van woon-werk mobiliteit verdeeld over de dag en de week. De subsidieregeling Voucherregeling Thuiswerkplannen is hiervoor voor ruim 52% benut. Met fietsstimuleringsinterventies is een bijdrage geleverd aan het mijden van de spits en het stimuleren van schoner vervoer.

5. Hubs

Via het jaarverslag zijn uw Staten geïnformeerd over het in gezamenlijkheid met partners opgestelde Toekomstbeeld Knooppunten. Dit jaar is gewerkt aan een concrete visie op hubs, inclusief een routekaart voor de implementatie daarvan. Parallel is met diverse partijen/partners binnen Overijssel gesproken over concrete

plannen op locaties om tot de ontwikkeling van hubs te komen. In 2022 zal dit binnen de kaders van de visie worden voortgezet en geïntensiveerd, waarbij nadrukkelijk ook de vraag naar benodigde menskracht en financiering op dit thema aan bod zal komen. Dat zal ook in de provinciale begroting voor de komende jaren een plek moeten gaan krijgen.

■ **Financiën**

Binnen beleidsdoel 4.1 is er aan lasten € 3,1 miljoen geraamd voor prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken. Hiervan is € 2,7 miljoen gerealiseerd. Verder zijn er baten gerealiseerd voor € 1,0 miljoen waarvan € 0,6 miljoen niet was geraamd. Deze baten zijn specifieke rijksuitkeringen voor mobiliteitsprojecten (Specifieke uitkering, (SPUK) Laadinfrastructuur GO-Ral en Specifieke uitkering (SPUK) Veilige Duurzame Doelmatige Verkeersinfrastructuur). Door deze specifieke uitkeringen was het mogelijk kosten van mobiliteitsprojecten die ten laste van reguliere budgetten komen gedeeltelijk toe te rekenen aan de specifieke rijksuitkeringen. Dit heeft mede geresulteerd in de onderbesteding van € 0,4 miljoen op de lasten.

Voucherregeling thuiswerkplannen

Verder is er een onderbesteding € 0,1 miljoen op de subsidieregeling Voucherregeling thuiswerkplannen omdat niet het volledige beschikbare subsidiebudget is aangevraagd.

Dit restant valt vrij naar de algemene middelen.

Vrijval Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel, prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken

Op prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken zijn incidentele middelen gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel voor € 0,1 miljoen niet tot besteding gekomen (post Voucherregeling Thuiswerkplannen). Dit restant kan vrijvallen. Wij stellen u voor om € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze mutatie wordt verwerkt in Kerntaak 20.

4.1.4 Slimmer maken van systemen en netwerken

Acties 2021

1. Wij voeren meerjarig samen met onze partners innovatieve slimme mobiliteitsprojecten uit, waaronder: slimme verkeerslichten, open data (ten behoeve van Talking Traffic), innovaties rond fiets (zoals B-ITS) en innovatieve mobiliteitsdiensten (MaaS = Mobility as a Service).

Begrotingswijziging

- Geen

■ **Inhoud**

Sinds 2018 is provincie Overijssel partner in het innovatieve partnerschap Talking Traffic, een samenwerkingsverband tussen overheden en marktpartijen. Samen met een aantal inliggende gemeenten, hebben wij in 2021 ingezet op het (verder) uitrollen van slimme verkeerslichten, de zogenaamde iVRI's. Deze zijn mede mogelijk gemaakt door cofinanciering vanuit het Uitvoeringsprogramma (UVP) 2021 en het Rijk. Ook in 2022 geven we hier een vervolg aan.

De innovatieve mobiliteitsdienst MaaS (Mobility as a Service) Twente is op 16 juni 2021 is, als één van de zeven landelijke pilots, operationeel geworden. Door middel van de 'Goan'-App is het mogelijk een reis te plannen, boeken en te betalen. Inmiddels zijn de OV-bedrijven, Regiotaxi en een aantal aanbieders van deelfietsen, -scooters en -auto's aangesloten.

■ Financiën

Dit is wat wij doen

4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer

Als opdrachtgever voor het regionale openbaar vervoer verlenen wij OV-concessies voor bus en trein. Wij zetten in op kwaliteitsverbetering en het overstappen op schone energie in het openbaar vervoer. Daarvoor stemmen we het vervoersaanbod af op de vraag, versterken het kernnet en vinden alternatieven voor de nog overblijvende vraag naar vervoer. We stimuleren en realiseren maatregelen om het trein- en busvervoer te verbeteren en duurzamer te maken (4.2.3 t/m 4.2.6). We werken mee aan het Rijksprogramma 'Toekomstbeeld OV 2040' en behartigen daarin de belangen van Overijssel. We werken aan gezamenlijke kennisontwikkeling (4.2.1).

Prestaties

4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer

Acties 2021

1. Wij werken mee aan het Rijksprogramma 'Toekomstbeeld OV 2040', waarin alle betrokkenen nadenken over knooppunten, de aansluiting van nationale treindiensten op de regionale treindiensten en busdiensten. Leidraad voor onze inbreng daarbij is ons koersdocument OV.
2. Wij stellen kaders en begeleiden de vervoerders bij de uitrol van nieuwe betaalwijzen in het openbaar vervoer.

Begrotingswijziging

- Geen

■ **Inhoud**

1. In 2020 is een landelijke ontwikkelagenda Toekomstbeeld OV 2040 opgesteld, die als basis dient voor prioritering en realisatie van OV-verbeterprojecten in de komende jaren. Voor Oost-Nederland zetten we in op een integrale corridor aanpak, waarbij we ook de opgaven op de weg en de verstedelijkingsopgaven zoals verwoord in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) betrekken. De focus ligt op een snellere treinverbinding naar de landsdelen (Sallandlijn Twente) en internationaal (Berlijnlijn en Zwolle-Münster) en hogere frequenties in de brede stedenring Nederland, waartoe ook de Regio's Zwolle en Stedendriehoek behoren. In 2021 is beperkt voortgang geboekt door ontbreken van een kabinet om koers te geven op het vervolg.
2. De uitrol van nieuwe betaalwijzen in het openbaar vervoer is opnieuw gepland voor 2022. De focus op de activiteiten rondom de corona crisis en nieuwe aanbesteding concessie IJssel-Vecht zijn daar de oorzaak van. De verwachting is dat in de 2de helft van 2022 de nieuwe betaalwijzen in Overijssel beschikbaar zijn.

■ Financiën

Op deze prestatie is het geraamde budget aan lasten van ruim € 4,3 miljoen voor € 1,1 miljoen niet tot besteding gekomen. Tegenover de geraamde baat van € 2,9 miljoen staat een gerealiseerde baat van 3,2 miljoen.

De onderbesteding op de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt doordat vrijwel geen gebruik is gemaakt van de subsidieregeling 'nieuwe mobiliteit' in 2021 (€ 0,65 miljoen). Verder loopt de afwikkeling van de ingetrokken OV concessie IJssel-Vecht

waarover wij u bij monitor II 2021 hebben wij u geïnformeerd, nog door naar 2022. De hogere baten zijn terug te voeren op doorbelasting van een gedeelte van de kosten van gezamenlijke OV concessies aan de Provincies Gelderland en Flevoland.

4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen

Acties 2021

1. Wij laten door ProRail een verkenning uitvoeren naar de elektrificatie van de treinverbinding Almelo-Mariënberg-Hardenberg ter voorbereiding op besluitvorming over een verdere planuitwerking.
2. Wij laten door ProRail een verkenning uitvoeren naar de elektrificatie van de treinverbinding Zutphen-Hengelo-Oldenzaal ter voorbereiding op besluitvorming over verduurzaming van de treindienst Zutphen-Oldenzaal, samen met de provincie Gelderland (zie prestatie 4.2.3)
3. Wij onderzoeken samen met de Duitse partners en Euregio via Interregstudie EuregioRail de mogelijkheden van verduurzaming van de treinverbindingen Enschede-Gronau- Münster/Dortmund in relatie tot de concessiewissel in 2026

Statenvoorstellen en -besluiten

- Voorstel Verkenningfase elektrificatie spoorlijnen
<https://overijssel.notubiz.nl/document/8487770/1/document>

Begrotingswijziging

- PS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

482

Inhoud

1. en 2.

De Verkenningen elektrificatie Zutphen-Hengelo-Oldenzaal en Almelo-Mariënberg-Hardenberg worden door ProRail Q1 2022 afgerond. Conform afspraak heeft ProRail in 2021 ook een herijking opgesteld om te kijken of het oorspronkelijke advies voor verduurzaming (bovenleiding) nog altijd de beste keuze is, of dat er inmiddels ook andere technieken beschikbaar zijn. Uit deze herijking blijken batterijtreinen een mogelijk alternatief. Om deze vergelijking volledig te maken waarop besluitvorming kan plaatsvinden, voert ProRail aanvullend onderzoek uit.

Mede op basis van de resultaten van de verkenningen en het advies van ProRail trachten we samen met de provincie Gelderland (voor ZHO) en het ministerie van I&W tot afspraken te komen tijdens het BO MIRT najaar 2022. De resultaten van de onderzoeken zullen wij u voorleggen.

3. Het Ambitiedocument EuregioRail is in het najaar 2021 vastgesteld door de Stuurgroep EuregioRail. Op basis hiervan willen we, eveneens tijdens het BO MIRT in het najaar 2022, afspraken met het ministerie van I&W maken over verduurzaming en doorontwikkeling van de treindiensten naar Gronau en Münster/Dortmund.

Financiën

PS begrotingswijziging:

Op deze prestatie is van het geraamde budget aan lasten van € 1,7 miljoen voor € 0,5 miljoen niet tot besteding gekomen.

De onderbesteding op de lasten (€ 0,5 miljoen) is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door ProRail van de onderzoekskosten voor de verduurzaming van de spoorlijnen Almelo-Mariënberg en Zutphen-Hengelo afwijkt van het verwachte bestedingsritme. De overgebleven gelden zullen in 2022 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve Sporen en Wegen.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan Reserve Sporen

en Wegen en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen van de begroting 2022.

4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein

Acties 2021

1. Wij beheren de concessies en contracten van het regionale openbaar vervoer.
2. Wij geven uitvoering aan het investeringsbesluit voor OV; stations en sociale veiligheid dat najaar 2020 / aanvang 2021 aan Provinciale Staten wordt aangeboden
3. Wij starten de her-aanbesteding OV-concessie IJssel-Vecht (2022).
4. Wij starten de aanbesteding OV-concessie Berkel-Dinkel (2023).
5. Wij doen een meervoudige onderhandse uitvraag voor een concessie van 3 jaar in verband met de verduurzaming van de treindienst Zutphen-Hengelo-Oldenzaal (zie prestatie 4.2.2).
6. Wij begeleiden de wervingsacties van vervoerders voor nieuwe reizigers.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Ontwerp Programma van Eisen concessie IJssel-Vecht
- Aanbesteding concessie IJssel-Vecht 2022-2035 is gestart
- Statenvoorstel Sociale Veiligheid Openbaar Vervoer

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- Resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging

1622

Resultaatbestemming

376

Resultaatbestemming toelichting

Resultaatbestemming Haltevoorzieningen IJssel-Vecht

Als gevolg van wijzigingen in de dienstregeling van de concessie IJssel-Vecht worden er aanpassingen aangebracht aan de halte infrastructuur. Inmiddels is van het beschikbaar gestelde bedrag € 0,349 miljoen gerealiseerd.

Wij stellen u voor om voor dekking van doorlopende verplichtingen € 0,376

miljoen middels resultaatbestemming beschikbaar te houden en toe te voegen aan de begroting 2022 op prestatie 4.2.3.

■ Inhoud

1. Het beheer van de concessies en contracten is in 2021 vooral beheerst door de corona crisis, waarbij het voorzieningenniveau aangepast is op het aantal reizigers. Samen met het Rijk is er een basis voorzieningenniveau in stand gehouden om de bereikbaarheid in de provincie te kunnen handhaven.
2. Het Statenvoorstel "Investeringsvoorstel Sociale veiligheid Openbaar Vervoer" (2021/1103754) is op 22 september 2021 door uw Staten aangenomen. Het voorstel is na goedkeuring uitgevoerd waardoor de sociale veiligheid op de treindiensten in de provincie beter gefaciliteerd kan worden.
3. De concessie IJssel-Vecht is in 2021 opnieuw aanbesteed en er zijn in december 2021 biedingen ontvangen van 3 vervoerders. De gunning van de concessie zal in mei 2022 plaatsvinden waarna de provincie, samen met de geselecteerde vervoerder, de concessie zal implementeren voor 10 december 2022.
4. De marktomstandigheden zijn door de Coronacrisis veranderd. Hierdoor is er noodzaak de concessie-indeling te herzien. Dit heeft gevolgen voor de aanbesteding OV concessie Berkel-Dinkel waarbij voorlopig uitgangspunt is deze te splitsen in Twente en Achterhoek. Voor het Twentse deel wordt een kortlopende concessie Twente bus in combinatie met de treindienst Zutphen-Hengelo-Oldenzaal in 2022

aanbesteed.

5. Er is voor gekozen de meervoudige onderhandse uitvraag voor de overbruggingsconcessie Zutphen-Hengelo-Oldenzaal om te zetten in een Europese aanbesteding en deze, naar aanleiding van het genoemde onder 4, samen te voegen met de aanbesteding van Twente Bus in één kortlopende concessie. De concessieduur is afhankelijk van de te kiezen verduurzamingstechnologie en wordt gesteld op maximaal 5 jaar.

6. Door de maatregelen rondom de Coronacrisis, is het werven nieuwe reizigers in 2021 beperkt realiseerbaar geweest. De acties die wel zijn uitgevoerd, zijn gericht op de veiligheid van het reizen in het OV. Als de Coronamaatregelen het toelaten, zullen de acties op het gebied van werving en terugkeer van reizigers ingezet worden zijn.

Financiën

Van de geraamde lasten van bijna € 116,8 miljoen zijn op € 0,1 miljoen na geheel besteed. Tegenover de geraamde baat van € 53,4 miljoen staat een realisatie van € 65,7 miljoen. In de gerealiseerde baten zijn incidentele bijdragen van het Rijk (Specifieke uitkering) opgenomen voor in totaal € 28,2 miljoen (het betreft de beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven voor € 18,5 miljoen en de specifieke uitkering decentraal spoor € 9,7 miljoen). De onderbesteding van € 12,4 miljoen wordt nagenoeg geheel verklaard door hogere baten.

Baten

De hogere baten zijn te hoofdzakelijk verklaren uit de ontvangen Specifieke uitkering (SPUK) Decentraal spoor voor de treindiensten € 9,7 mln. Provincie Overijssel ontving in december 2021 op basis van de SPUK decentraal spoor € 9,7 mln. Deze structurele baat werd tot en met 2020 ontvangen als decentralisatie uitkering via het provinciefonds en is op basis daarvan geraamd op de post Overhead, financiering en dekkingsmiddelen ('kerntaak 20') in de begroting 2021. Conform de verslagleggingsregels is de SPUK als baat verantwoord op prestatie 4.2.3 van kerntaak 4.

Exploitatie OV concessies

De structurele lasten van exploitatiesubsidies voor het openbaar vervoer komen circa € 1,2 miljoen hoger uit dan begroot als gevolg van hogere indexatie en het nakomen van afspraken voortvloeiend uit de beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-concessies (BVOV) (aanvulling tot nul-rendement). De bestedingen voor inhuur en onderzoek en concessiebeheer vallen circa € 0,4 miljoen lager uit, deels doordat deze incidenteel gedekt worden binnen prestatie 4.2.1 Herijking Openbaar Vervoer. Ten slotte zijn de baten in 2021 € 0,4 miljoen hoger dan begroot vanwege niet begrote doorbelaste kosten en een eindafrekening van de bijdrage aan de samenwerking OV Oost over 2020.

Daarnaast is er nog een aanvullende vordering van € 1,6 miljoen vastgelegd op het Rijk voor de beschikbaarheidsvergoeding Openbaar Vervoer.

Resultaatbestemming Haltevoorzieningen IJssel-Vecht:

Als gevolg van wijzigingen in de dienstregeling van de concessie IJssel-Vecht worden er aanpassingen aangebracht aan de halte infrastructuur. Inmiddels is van het beschikbaar gestelde bedrag € 0,3 miljoen gerealiseerd.

Wij stellen u voor om voor dekking van doorlopende verplichtingen € 0,4 miljoen middels resultaatbestemming beschikbaar te houden en toe te voegen aan de begroting 2022 op prestatie 4.2.3.

GS begrotingswijziging:

Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO's)

Via PS 2020/0058230 is € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanpak van NABO's. Hiervan is € 2,0 miljoen gedekt uit KVO middelen en € 0,5 miljoen binnen de regulier mobiliteitsmiddelen (prestatie 4.2.3). Er zijn tot en met 2021 slechts enkele subsidieverzoeken ontvangen van de betrokken gemeenten. De niet bestede middelen dienen beschikbaar te blijven voor de aanpak van NABO's. Wij schuiven de niet bestede KVO middelen (€ 1,6 miljoen) door naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,55 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein van de begroting 2022.

GS begrotingswijziging

Sociale veiligheid Openbaar Vervoer

In 2021 is op de post Sociale veiligheid Openbaar Vervoer (Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel) per saldo € 71.500 niet besteed. Wij schuiven deze middelen door naar 2022 en zetten deze in om de sociale veiligheid op stations te verbeteren.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 71.500 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.3 van de begroting 2022

Reisproduct Vechtdallijn Zwolle-Emmen tijdens verbreding N340

In 2021 was € 0,5 miljoen beschikbaar om reizigers de mogelijkheid te bieden tijdens de overlast van de verbreding van de N340, gebruik te maken van de Vechtdallijn Zwolle-Emmen (motie Abbema c.s.). In 2021 is hiervan € 30.000. besteed. Deze is gebruikt voor een beperkte stimulering van het gebruik van de trein en het stimuleren van (deel)fietsen. Extra OV capaciteit was niet nodig omdat sinds het aannemen van de motie Abbema c.s. de treinverbinding is uitgebreid met extra capaciteit (spitstreinen). Door de onderbesteding wordt er minder onttrokken aan de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer.

4.2.4 Verbeteren infrastructuur openbaar vervoer

Acties 2021

1. Wij voeren onderzoeken uit naar de opwaardering van de diverse treinverbindingen in Overijssel waarbij prioriteit wordt gegeven aan de treinverbinding Zwolle – Enschede (-Münster).
2. Wij werken samen met ProRail en de betreffende gemeenten aan de uitvoering van het programma 'niet actief beveiligde overwegen' (NABO).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Aanpak niet actief beveiligde overwegen (2020/1100577) en bijbehorend besluit (2020/1100676) vastgesteld op 3 juni 2020

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

1. In 2021 hebben we in Euregioverband een ambitedocument opgesteld waarin diverse varianten voor een rechtstreekse verbinding Zwolle-Enschede-Münster zijn onderzocht. Daarnaast is onderzoek gedaan naar een snelheidsverhoging (200 km/u) op deze verbinding en is een lobby voor verbetering van deze verbinding rondom de inrichting van het nieuwe kabinet gehouden waarbij leden van de Tweede Kamer werden bijgepraat over onze ambities. (zie verder ook prestatie 4.2.6).
2. Van de te saneren openbare NABO overwegen zijn er eind 2021 9 afgerond en 2 in uitvoering. De overige overwegen bevinden zich in de

planuitwerkingsfase. Het project loopt hiermee in 2021 op schema waarbij volgens planning uiterlijk eind 2024 alle openbare NABO's uit het project aangepakt zullen zijn.

■ Financiën

4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede

Acties 2021

1. Wij voeren onderzoeken uit naar verdere kwaliteitsverbeteringen van de treinverbinding Zwolle-Enschede (versnellen intercity en perronverbreding Heino en Raalte), rekening houdend met onze lange termijn-ambities zoals verwoord in onze Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO).

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

239

■ Inhoud

Resultaat van de onderzoeken is een maatregelenpakket waarmee de perronveiligheid op Heino en Raalte verbetert, de treinen op dit traject punctueler worden en vast de eerste stappen kunnen worden gezet richting realisatie van onze lange termijn ambities. Ondanks uitstel van het BO-MIRT hebben wij met het ministerie van IenW besloten Prorail opdracht te geven de planuitwerking voor deze verbeteringen uit te voeren, vooruitlopend op een investeringsbesluit dat we in 2022 aan uw Staten willen voorleggen.

■ Financiën

GS begrotingswijziging:

Op prestatie 4.2.6 Spoor Zwolle – Enschede is het geraamde budget van ruim € 0,8 miljoen voor € 0,3 miljoen niet tot besteding gekomen. Van de geraamde baat van € 0,4 miljoen is € 0,3 miljoen gerealiseerd. De geraamde baat betreft een Rijksbijdrage voor een verkenningstudie naar verbetermaatregelen van de treinverbinding Zwolle-Enschede.

De onderbesteding op de lasten (€ 0,3 miljoen) is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de kosten van een verkenningstudie afwijkt van het verwachte bestedingsritme. De overgebleven gelden zullen in 2022 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en het restant op de Rijksbijdrage.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.6 van de begroting 2022.

Dit is wat wij doen

4.3 Vaker op de fiets

Wij stimuleren het gebruik van de (elektrische) fiets op afstanden tot ongeveer vijftien kilometer als alternatief voor de auto en het openbaar vervoer. En ook als vervoermiddel

van en naar stations of carpoolplaatsen (4.3.1). Een kwalitatief goed en veilig fietsnetwerk is belangrijk voor woon-werkverkeer, en daarmee ook voor de werkgelegenheid. (4.3.2.)

Prestaties

4.3.1 Stimuleren fietsgebruik

Acties 2021

1. Wij stimuleren het fietsgebruik door infrastructurele projecten te ontwikkelen en uit te voeren in samenhang met gedragsbeïnvloeding en techniek. Dit doen wij samen met onze partners.
2. Wij maken afspraken met gemeenten en het Rijk over de nadere voorbereiding om tot realisatie over te gaan van de 9 vastgestelde regionale snelle fietsroutes en deeltrajecten van de F35 waaronder Enschede – Oldenzaal (planstudie zie ook prestatie 4.6.9) en Borne - Almelo.
3. Wij overleggen met de partners over de resultaten van het knooppuntontwikkeling onderzoek en verkennen of en op welke wijze vervolg kan worden gegeven aan knooppuntontwikkeling / overstappunten (hubs) inclusief het fietsparkeren in Overijssel.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investerings Fiets d.d. 3 juni 2020 en Besluit Investeringsvoorstel Fiets
- Atlas van Overijssel (Kernnet Fiets Overijssel)

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- Resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging

880

Resultaatbestemming

1330

Resultaatbestemming toelichting

Resultaatbestemmingen:

Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP 2020

Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 0,3 miljoen door te schuiven naar 2023 op prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik.

Lastneming meerjarige verleende subsidies

Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 1,0 miljoen door te schuiven voor dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies op prestatie 4.3.1. Waarvan € 0,9 miljoen naar de begroting 2022 en € 0,1 miljoen naar de jaarschijf 2023.

■ Inhoud

1. In 2021 hebben we samen met gemeenten, Rijk, Fietsersbond, onderwijsinstellingen en Stichting 365 dagen fietsen uitvoering gegeven aan fietsstimulering in Overijssel. Dit doen we aan de hand van de drie pijlers: infrastructuur, gedrag en techniek.

Gedragsbeïnvloeding

Op de N340 zijn infrastructurele maatregelen gekoppeld aan maatregelen die het gedrag beïnvloeden. Er zijn deelfietsen beschikbaar gesteld aan inwoners en werknemers. Het doel van deze actie was het bieden van een reisalternatief tijdens de drieweekse afsluiting in augustus. We zien een blijvend effect, want

ook na de wegafsluiting is gebruik gemaakt van de deelfietsen.

De werkgeversaankpak heeft zich in 2021 met fietsstimulering gericht op probeeracties rondom e-bike en speed pedelec gebruik, in relatie tot het woon-werkverkeer rondom de steden Zwolle en Enschede. 25% van de deelnemers heeft hierna aangegeven vaker op de fiets naar het werk te gaan. Ook zijn werkgevers in de provincie Overijssel geïnformeerd over de fiscale mogelijkheden rondom de inzet van de fiets in het woon-werkverkeer.

In Twente helpt de "aanjager fietsstimulering" gemeenten om gedragsinterventies te koppelen aan infrastructurele maatregelen.

In 2021 zijn er fietsstimuleringsprojecten uitgevoerd op scholen gericht op gedragsbeïnvloeding en verkeersveiligheid. Leerlingen denken zelf actief mee over de fietsstimulering en de verkeersveiligheid in de omgeving rondom hun school. Het gaat onder andere om concrete acties in de schoolomgeving of met behulp van een app en VR brillen interactieve virtuele verkeerslessen volgen.

Voor de oudere fietser is het project Doortrappen in Overijssel doorontwikkeld. Er zijn doortraproutes in de gemeenten Raalte, Rijssen-Holtten en Oldenzaal van 25km per route om senioren te stimuleren te blijven fietsen over infrastructuur die senior-proof is. Coaches van de Fietzersbond begeleiden de activiteiten voor de senior fietsers.

Techniek

Overijssel is lead partner in het project Bicycle and ITS (fiets en slimme technieken). Hier worden meer dan 30 pilots in 5 landen uitgevoerd met als doel het fietsen te stimuleren door het veiliger en comfortabeler te maken met behulp van slimme technieken. Toepassingen in Overijssel vinden o.a. plaats in Zwolle waar fietskoeriers voorrang krijgen bij verkeerslichten en dynamische verlichting is toegepast in het buitengebied. In Hengelo wordt de fietsketting toegepast, waar fietsers als ze in groepen fietsen voorrang krijgen bij het verkeerslicht. Met het BITS project lopen we wereldwijd voorop als het gaat om slimme toepassingen voor de fiets.

2. In 2021 zijn op verschillende trajecten verbeteringen aangebracht: Zwolle – Hardenberg, Zwolle – Staphorst – Meppel, Zwolle – Nijverdal. Gemeente Raalte en Deventer hebben een verkenning uitgevoerd naar de kanaalroute tussen Deventer en Raalte. In Twente is gewerkt aan de fietsverbindingen tussen Haaksbergen en Enschede en Vriezenveen en Vroomshoop. De gemeenten Enschede, Borne en Almelo hebben onderdelen van de F35 gerealiseerd en/of verbeterd. Er zijn bestuurlijke afspraken gemaakt over het vervolg van het traject Enschede – Oldenzaal (zie 4.6.9).
3. Via het Jaarverslag 2020 zijn uw Staten geïnformeerd over het in gezamenlijkheid met partners opgestelde Toekomstbeeld Knooppunten. Dit jaar is gewerkt aan een concrete visie op hubs, inclusief een routekaart voor de implementatie daarvan. Parallel is met diverse partijen/partners binnen Overijssel gesproken over concrete plannen op locaties om tot de ontwikkeling van hubs te komen. In 2022 zal dit binnen de kaders van de visie worden voortgezet en geïntensiveerd waarbij nadrukkelijker ook de vraag naar benodigde menskracht en financiering op dit thema aan bod zal komen. Dat zal

ook in de provinciale begroting voor de komende jaren een plek moeten gaan krijgen.

■ Financiën

Op deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 11,5 miljoen voor € 2,2 miljoen niet gerealiseerd en zijn de baten nagenoeg gerealiseerd zoals begroot (€ 0,5 miljoen). De gerealiseerde baat is een incidentele baat van het Rijk Specifieke uitkering (SPUK) snelfietsroutes 2020-2022.

De belangrijkste verklaringen van de onderbesteding van per saldo € 2,2 miljoen zijn:

Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP 2021

Op prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik is € 6,4 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het UVP 2021 welke is gerealiseerd. Er is echter een onderbesteding ontstaan van € 1,3 miljoen. Van de onderbesteding is € 1,0 miljoen veroorzaakt doordat de lastneming van subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd.

Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend in plaats van het jaar waarin de subsidie is beschikt. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar.

Daarnaast is er € 0,3 mln. vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren.

Resultaatbestemmingen:

Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP 2020

Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 0,3 miljoen door te schuiven naar 2023 op prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik.

Lastneming meerjarige verleende subsidies

Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 1,0 miljoen door te schuiven voor dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies. Waarvan € 0,9 miljoen naar de begroting 2022 en € 0,1 miljoen naar de jaarschijf 2023.

GS begrotingswijziging:

Uitvoering Koers Fiets:

Op deze prestatie is € 4,5 miljoen beschikbaar gesteld voor uitvoering van het koersdocument Fiets. In totaal gaat het om een onderbesteding van € 0,9 miljoen die wij in komende jaren willen inzetten voor realisatie van Koers Fiets. Voor het hele bedrag geldt dat dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten € 0,88 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2021.

4.3.2 Goed en veilig fietsnetwerk

Acties 2021

1. Wij (mede) financieren gemeentelijke en provinciale fietsinfrastructuur om te komen tot een kwalitatief goed en veilig fietsnetwerk.

Begrotingswijziging

- Geen

■ Inhoud

We investeren gezamenlijk met gemeenten in snelle fietsroutes en de F35, zie actie 4.3.1/2. Daarnaast investeren we ook gezamenlijk in de regionale en lokale routes. In

2021 is het kernnet fiets geactualiseerd, deze vormt de basis voor de samenwerking en afspraken over financiën.

In 2021 hebben we samen met gemeente Deventer geïnvesteerd in een aantal regionale routes. Zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Tussen Hasselt en Zwartsluis is het fietspad langs de N331 verbeterd.

In Twente hebben we samen met gemeente Almelo, Enschede en Rijssen – Holten geïnvesteerd in een aantal fietsvoorzieningen, waaronder het fietspad langs de Brugstraat in Almelo.

We werken samen met het Rijk toe naar structurele (financiële) afspraken over de realisatie van onze gezamenlijke fietsambities (infrastructuur, gedrag en techniek) . In maart 2021 is het Nationaal Toekomstbeeld Fiets gepubliceerd waarin de opgave per provincie is geschetst. Eind 2021 is een routekaart opgesteld, waarin het BO MIRT najaar 2022 wordt genoemd als moment om (financiële) afspraken te maken voor uitvoering.

■ Financiën

Dit is wat wij doen

4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek

Met onze partners (4.4.1) werken we aan efficiënt (4.4.2) en schoon (4.4.3) goederenvervoer. Dat vergroot de bereikbaarheid, de werkgelegenheid en de toegevoegde waarde van de logistieke sector. We zorgen voor een optimale bereikbaarheid van de logistieke hotspots in Overijssel zodat ze goed kunnen opereren op de Europese corridors (4.4.4).

Prestaties

4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO)

Acties 2021

1. Wij geven onder regie van Port of Logistics Overijssel (POLO), samen met de logistieke stakeholders, uitvoering aan het meerjarenprogramma Goederenvervoer en logistiek.
2. Wij ondersteunen de POLO (secretariaat, aanjager kernteam en werktafels) en de logistieke netwerkorganisaties bij cluster- en netwerkactiviteiten.
3. Wij geven via de thema's ruimte en bereikbaarheid, onderwijs en arbeidsmarkt, profilering en acquisitie en innovatie uitvoering aan het meerjarenprogramma.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investerings Goederenvervoer en Logistiek - € 1,8 miljoen uit het Coalitieakkoord "Samen bouwen aan Overijssel"

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

267

■ Inhoud

1. Via Stuurgroep en kernteam POLO hebben we actief uitvoering gegeven aan het Meerjarenprogramma Goederenvervoer en Logistiek. Het belang en de kracht van de samenwerking is bevestigd in een gezamenlijke heisessie.
2. Met ondersteuning van het provinciale POLO team zijn er diverse Webinars en events georganiseerd. Dit doen we samen met onze partners. Ook is de

campagne STAP IN gelanceerd voor Zero Emissie Stads (ZES) logistiek en combineer weg, water & spoor in Overijssel.

3. Via ontwikkelde programma's geven we samen met onze stakeholders uitvoering aan onze ambitie. Dit doen we voor vrachtwagenparkeren, binnenvaart, GO-RAL en ZES. Er zijn 3 nieuwe subsidieregelingen voor stimulering van efficiënte en duurzame logistiek opengesteld. Om onze zichtbaarheid te vergroten hebben we samen met de regionale Ports en Oost NL een profileringsplan opgesteld om onze gezamenlijke lobby te intensiveren.

■ Financiën

Binnen beleidsdoel 4.4 is op prestatie 4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO) van de geraamde lasten van € 0,8 miljoen is ruim € 0,5 miljoen besteed in 2021. Afgerond € 0,3 miljoen is niet tot besteding gekomen hetgeen voornamelijk veroorzaakt wordt doordat er minder aanvragen zijn geweest voor de beschikbare subsidiegelden. De subsidieregeling loopt door in 2022 en daarvoor dienen de resterende middelen beschikbaar te blijven. Wij schuiven deze door naar de jaarschijf 2022 van de begroting 2022.

GS begrotingswijziging

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO) van de begroting 2022.

4.4.2 Slimme logistiek (Smart Logistics)

Acties 2021

1. Wij bedenken met partners maatwerkoplossingen voor logistieke vragen, onder meer stadslogistiek (koppeling met het Klimaatakkoord), afvallogistiek, zorglogistiek en bouwlogistiek.
2. Wij realiseren slimme infrastructuur door het uitvoeren van projecten als Talking Traffic en Blauwe Golf en door innovatieve projecten aan te jagen (zoals autonoom rijden).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investerings Goederenvervoer en Logistiek - € 1,8 miljoen uit het Coalitieakkoord "Samen bouwen aan Overijssel"

Begrotingswijziging

- Geen

■ Inhoud

1. Voor Zero Emissie Stadslogistiek (ZES) zijn we een klankbordgroep met ondernemers en een intergemeentelijk overleg op landsdeel Oost gestart en zijn ondernemers gestimuleerd en overgestapt op efficiëntere en duurzame vormen van transport.
2. We hebben het project Blauwe golf uitgerold en operationeel gemaakt over heel Overijssel.

■ Financiën

4.4.3 Verduurzaming goederenvervoer

Acties 2021

1. Wij versterken via de Green Deal Binnenvaart de positie van de binnenvaart, door een actief verandering van vervoerswijze beleid (modal shift) te voeren van weg naar water.
2. Wij stimuleren via de Green Deal Binnenvaart de vergroening van de binnenvaartvloot.
3. Wij organiseren mede de regiotafel binnenvaart Oost Nederland en stellen gezamenlijk een uitvoeringsagenda op.
4. Wij geven samen met onze partners uitvoering aan de landsdelige aanpak Zero Emissie Stadslogistiek Oost-Nederland.
5. Samen met onze partners ontwikkelen wij een strategie voor het verduurzamen van het vervoeren van goederen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investerings Goederenvervoer en Logistiek - € 1,8 miljoen uit het Coalitieakkoord "Samen bouwen aan Overijssel"

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

1. Samen met de Topsector Logistiek hebben we in het kader van ons Off Road programma bijeenkomsten georganiseerd met de inzet om modal shift te organiseren van weg naar water en spoor
2. We hebben ondersteuning geleverd aan enkele ondernemers die de overstap willen maken naar het zelf duurzaam produceren van waterstof alsook het varen op waterstof.
3. We hebben de regiotafel Binnenvaart Oost-Nederland opgestart en de gezamenlijke Uitvoeringsagenda opgesteld, daar geven we uitvoering aan.
4. We hebben een routekaart voor kleine gemeenten opgesteld, zijn de campagne Zero Emissie Stadslogistiek gestart, een onderzoek gestart naar ontwikkeling van Regiohubs en zetten actief logistiek makelaars in ter ondersteuning van de ondernemers.
5. Vanuit onze gezamenlijke aanpak met Gelderland op Regionale Aanpak Laadinfrastructuur (RAL) hebben we een plan van aanpak opgesteld en leggen we de verbinding met de ontwikkeling van Smart en Clean Energy Hubs.

Financiën

4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk

Acties 2021

1. Wij voeren een actieve lobby in Europa voor het realiseren van een innovatieve en duurzame logistieke corridor.
2. Wij creëren een robuust vaarwegennet, onder meer door onze betrokkenheid bij het verruimen van de Twentekanal, project sluis Kornwerderzand en verkenning spoorbrug Zutphen.
3. Wij geven samen met onze partners uitvoering aan het Meerjarenprogramma vrachtwagenparkeren Overijssel
4. Wij behartigen de belangen van Overijssel op het dossier Vrachtwagenheffing.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Visie vrachtwagenparkeren Overijssel, informatiebrief februari 2020
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Verruiming sluiscomplex Kornwerderzand

Begrotingswijziging

- Geen

■ Inhoud

1. Samen met onze partners in de regio hebben we actief gesprekken gevoerd met EU berokkenen en hebben een verkenning uitgevoerd naar het versterken van de samenwerking op de North Sea Baltic corridor.
2. We hebben actief lobby gevoerd voor Twentekanalen en Kornwerderzandsluis
3. We hebben de parkeerbehoefte in beeld gebracht en we zijn in gesprek met initiatiefnemers voor het realiseren van truckparkings.
4. We hebben actief lobby gevoerd voor belangenbehartiging Overijssel

■ Financiën

Dit is wat wij doen

4.5 Iedereen elke dag veilig thuis

Verkeersveiligheid is essentieel voor het welzijn in Overijssel. Op basis van het landelijke Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 dragen wij bij aan de ambitie '0 verkeersslachtoffers'. Dat doen we door gedragsbeïnvloeding (4.5.2) en door het veiliger maken van het wegennetwerk (4.5.1).

Prestaties

4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid

Acties 2021

1. Wij (mede)financieren gemeentelijke/provinciale infrastructurele projecten ter verbetering van verkeersveiligheid en dragen op die wijze samen met het Rijk bij aan de uitvoering van het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030.

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

1637

Resultaatbestemming toelichting

Resultaatbestemming meeropbrengsten motorrijtuigenbelasting inzetten voor verkeersveiligheid :

Via het coalitieakkoord en de Perspectiefbrief 2020 hebben wij aangegeven de meeropbrengsten vanuit de motorrijtuigenbelasting in te willen zetten voor verkeersveiligheid. In 2021 zijn de opbrengsten van de motorrijtuigenbelasting € 1,1 miljoen hoger dan begroot. Wij stellen u voor dit bedrag te bestemmen voor verkeersveiligheidsmaatregelen en toe te voegen aan de jaarschijf 2023 van prestatie 4.5.1. Deze mutatie wordt verwerkt in Kerntaak 20.

Resultaatbestemming verkeersveiligheidsmaatregelen aan de gebiedsontsluitingsweg N377 Hasselt-Lichtmis:

Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,965 miljoen in te zetten voor verkeersveiligheidsmaatregelen aan de gebiedsontsluitingsweg N377 Hasselt-Lichtmis. Bij prestatie 4.7.3. 'Vervangen provinciale infrastructuur' is een nadere toelichting opgenomen. De middelen worden conform de financiële regelgeving toegevoegd aan de Reserve dekking kapitaallasten. Deze mutatie wordt verwerkt in Kerntaak 20.

Resultaatbestemming Lastneming meerjarige verleende subsidies:

Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,6 miljoen door te schuiven voor dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies. Waarvan € 0,3 miljoen naar de begroting 2022 en € 0,3 miljoen naar de jaarschijf 2023.

Inhoud

In 2021 hebben we, in afstemming met de wegbeheerders in Overijssel, infrastructurele projecten gesubsidieerd gericht op het verbeteren van de verkeersveiligheid. Enkele Overijsselse gemeenten hebben als aanvulling op deze subsidie ook maatregelen kunnen uitvoeren op basis van een aanvraag op de cofinancieringsregeling van de Investeringsimpuls Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV). Bij deze verkeersveiligheidsmaatregelen gaat het onder meer om het aanpassen van kruispunten, veilig inrichten van schoolomgevingen en verbreden van fietspaden.

De Covid-19 maatregelen hebben nog wel invloed gehad op de uitvoering van infrastructurele verkeersveiligheidsmaatregelen met name ten aanzien van de vertraging van het leveren van materialen. Dit leidt vervolgens tot vertraging in de uitgaven.

De provinciale opgaven uit het Startakkoord van het SPV 2030 zijn uitgevoerd en behaald.

Daarnaast is er op het provinciale wegennet gewerkt aan de uitvoering van infrastructurele maatregelen, op basis van de door het Rijk ontvangen cofinanciering uit de 1e tranche Investeringsimpuls SPV. De toegekende subsidie bedraagt in totaal € 2.7 miljoen voor de periode tot en met 2025.

Financiën

Financieel resultaat prestatie 4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid

Op deze prestatie zijn de geraamde lasten van € 6,2 miljoen en is ruim € 1,8 niet tot besteding gekomen. Van de geraamde baat van € 0,3 miljoen is € 0,2 miljoen gerealiseerd. De geraamde baat betreft een Rijksbijdrage voor stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021.

De onderbesteding op de lasten kan als volgt worden verklaard:

UVP 2021

In totaal € 0,3 miljoen onderbesteding veroorzaakt doordat de lastneming van subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend en niet slechts aan het jaar waarin de beschikking is afgegeven. Dit geeft een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar.

Strategische visie op verkeersveiligheid

Op de post Strategische visie op verkeersveiligheid is van het geraamde bedrag van € 0,6 miljoen € 0,3 miljoen besteed aan de realisatie van verkeersveiligheidsmaatregelen. Een bedrag van € 0,3 miljoen is niet tot besteding gekomen. Voor de verkeersveiligheidsmaatregelen ontvangen wij 50% van de daadwerkelijke kosten van het Ministerie van I&M met een maximum van € 0,3 miljoen. In 2021 is hiervan € 0,2 miljoen gerealiseerd.

Realisatie verkeersveiligheid maatregelen

Voor de realisatie verkeersveiligheid maatregelen was in 2021 een bedrag van € 3,0 miljoen geraamd waarvan € 1,7 miljoen is gerealiseerd. Een bedrag van € 1,3 miljoen is niet tot besteding gekomen. De onderbesteding wordt voor € 1,0 miljoen veroorzaakt doordat voorbereiding, programmering en besluitvorming van infrastructurele projecten relatief veel tijd vergen voordat projecten worden uitgevoerd. Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 1 miljoen in te zetten voor verkeersveiligheidsmaatregelen aan de gebiedsontsluitingsweg N377 Hasselt-Lichtmis. Bij prestatie 4.7.3. 'Vervangen provinciale infrastructuur' is een nadere

toelichting opgenomen. De middelen worden conform de financiële regelgeving toegevoegd aan de Reserve dekking kapitaallasten. Deze mutatie wordt verwerkt in Kerntaak 20.

De resterende € 0,3 mln. wordt veroorzaakt doordat de lastneming van subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar.

Correctie Resultaatbestemming terugvloeiende subsidies:

Bij de jaarrekening 2020 heeft u ingestemd met een resultaatbestemming voor het meerjarig beschikbaar houden van vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit. In 2021 is gebleken dat de subsidievaststelling in een lagere vrijval resulteert dan bij de resultaatbestemming is opgenomen. Wij stellen u voor dit te corrigeren door de meerjarig beschikbare middelen voor uitvoeringsprogramma's Mobiliteit te wijzigen.

4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid

Acties 2021

1. Wij geven samen met partners uitvoering aan het landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) 2030 en actualiseren ons meerjarenprogramma Verkeersveiligheid op basis van het SPV 2030.
2. Wij participeren met Gelderland in het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid (ROV) Oost-Nederland, dat ons gezamenlijke werkplan 2021 uitvoert.
3. Wij verlenen subsidiebijdragen aan gemeentelijke projecten en programma's op het gebied van gedragsbeïnvloeding.

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

1332

Resultaatbestemming toelichting

Resultaatbestemming UVP

Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 0,6 miljoen door te schuiven naar 2023 op prestatie 4.3.1. Stimuleren fietsgebruik.

Resultaatbestemming lastneming meerjarige verleende subsidies

Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,7 miljoen door te schuiven voor dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies. Hiervan schuift € 0,4 miljoen door naar de begroting 2022 en € 0,3 miljoen naar de jaarschijf 2023 voor prestatie 4.5.2.

Inhoud

1. De opgaven voor de provincie in het Startakkoord van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) 2030 zijn samen met de gemeenten, binnen de gestelde termijn van het rijk uitgevoerd. De provincie heeft hierbij de gemeenten gefaciliteerd (zie ook 4.5.1).
2. en 3. De gemeenten hebben gesubsidieerde projecten uitgevoerd gericht op gedragsbeïnvloeding en verkeersveiligheid voor de verschillende doelgroepen in het verkeer en ontvangen hiervoor subsidie. Daarnaast heeft het ROV Oost-Nederland het werkplan 2021 uitgevoerd en is door de provincie een plus gezet

op de gedragsmaatregelen in Overijssel.

Door de huidige Covid-19 situatie zijn scholen en verenigingen gesloten dan wel beperkt geopend. Ondanks deze situatie zijn er gedragsinterventies uitgevoerd voor de verschillende doel- en risicogroepen. De interventies zijn onder ander gericht op afleiding en snelheid in het verkeer, fietsveiligheid, fietsverlichting en rijden onder invloed. Op scholen is onder andere gewerkt met Apps en VR brillen waarbij leerlingen interactieve virtuele verkeerslessen volgen. Er is een Overijsselse verkeersquizfinale uitgevoerd met basisscholen gericht op het testen van verkeerskennis. Oudere fietsers zijn tijdens een Fietsvierdaagse actief betrokken bij veilig fietsen. Ook zijn verkeersveiligheids campagnes uitgevoerd daar waar mogelijk gezamenlijk met politie en andere partners.

■ Financiën

Van het geraamde budget van € 5,2 miljoen is € 3,6 miljoen gerealiseerd in 2021. De belangrijkste verklaringen van de onderbesteding van per saldo € 1,6 miljoen betreft: **Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2021 (UVP 2021)**

In totaal € 1,5 miljoen onderbesteding waarvan veroorzaakt € 0,7 miljoen doordat de lastneming van subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar.

Daarnaast is er € 0,6 miljoen vrijval ontstaan uit eerdere jaren doordat een aantal verleende subsidies lager zijn vastgesteld. Overeenkomstig het Statenvoorstel Herprioritering (2020/1102400) stellen wij voor dit bedrag toe te voegen aan de begroting 2023. Verder resteert een onderbesteding van € 0,2 miljoen op programmabudget welke zal vrijvallen.

ROV Oost-Nederland

Op de prestatie 4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid is het werkbudget voor het ROV Oost-Nederland verantwoord (bijna € 2,7 miljoen) waarvan € 2,2 miljoen wordt doorbelast aan provincie Gelderland.

Dit is wat wij doen

4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer

Goede en veilige bereikbaarheid voor het autoverkeer van en naar stedelijke netwerken en streekcentra is van groot belang voor onze economie. Vanuit de Integrale Netwerkvisie Overijssel (INO) werken we onze wegenvisie met de andere wegbeheerders uit in een actieprogramma wegen (4.6.1 t/m 4.6.10).

Prestaties

4.6.1 A1

Acties 2021

1. Wij werken samen met de gemeenten langs de A1 de gebiedsplannen verder uit en begeleiden de uitvoering ervan (zoals bijvoorbeeld fietspassages Schipbeek, versterking landschap nabij buurtschap Azelo en uitkijktoren Rijssense berg).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenbrief Stand van zaken A1 en gebiedsplannen A1-zone, april 2019

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

Deze projecten worden voorbereid en uitgevoerd door de betrokken gemeenten en lopen volgens planning. De aanplant bij Groot-Azelo is al voor een groot deel gerealiseerd.

Financiën

Lening A1

In de oorspronkelijke overeenkomst tussen Rijk en Provincie Overijssel betreffende de Capaciteitsuitbreiding A1 Apeldoorn-Azelo is overeengekomen dat de Provincie Overijssel voor een bedrag van € 10,8 miljoen bijdraagt in de uitvoering van gebiedsplannen in de A1-zones Deventer en Twente door het Rijk. Een deel van deze aanvullende maatregelen wordt nu uitgevoerd door de Provincie Overijssel. In 2021 is voor een bedrag van € 0,39 miljoen aan kosten gemaakt voor aanvullende maatregelen, die daarmee in mindering worden gebracht op de bijdrage van de Provincie Overijssel aan het Rijk.

De bijdrage van € 10,8 miljoen is verstrekt in de vorm van een lening aan het Rijk. Het bedrag van de lening dat terug betaald moet gaan worden door het Rijk wordt hiermee € 0,4 miljoen hoger. Dit leidt tot een aanvullende toevoeging aan de Algemene financieringsreserve van € 0,4 miljoen.

4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid

Acties 2021

1. Wij (mede)financieren gemeentelijke/provinciale projecten ter verbetering van de bereikbaarheid.

Begrotingswijziging

- Geen
- Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

2376

Resultaatbestemming toelichting

Resultaatbestemming UVP 2021

Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren van meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 2,3 miljoen door te schuiven naar 2023 op prestatie 4.3.1. Stimuleren fietsgebruik.

Inhoud

In 2021 hebben wij aan diverse mobiliteitsprojecten van gemeenten/provincie bijgedragen ter verbetering van het verkeer- en vervoernetwerk in Overijssel. De maatregelen richten zich onder meer op het veiliger inrichten van wegen, fietspaden en kruispunten op locaties waar relatief veel ongevallen gebeuren. In het kader van de bereikbaarheid en de doorstroming zijn onder meer bijdragen verleend voor intelligente verkeersregelinstallaties (iVRi).

Financiën

Op prestatie 4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid is € 0,9 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2021 (UVP 2021) welke is gerealiseerd. Er is echter een onderbesteding ontstaan van € 2,4 miljoen die kan worden verklaard door lagere vaststellingen van subsidies die in

voorgaande jaren zijn verleend.

Overeenkomstig het Statenvoorstel Herprioritering (2020/1102400) stellen wij voor € 2,4 miljoen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2023.

4.6.2 A28

Acties 2021

1. Wij voeren in 2021 het gebiedsgericht MIRT-onderzoek 'Bereikbaarheid in samenhang met verstedelijking Zwolle en omgeving' verder uit, samen met Rijk en regio Zwolle.
2. Wij starten met het uitvoeren van de gemaakte bestuurlijke afspraken tussen Rijk en regio, naar aanleiding van het MIRT-onderzoek A28, over:
  - een gezamenlijke werkgeversaanpak langs de A28 van de provincies Drenthe, Gelderland en Overijssel
  - de uitvoering van een maatregelenpakket verkeersveiligheid infra (met bereikbaarheidseffecten)

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

In 2021 is gestart met het MIRT onderzoek Zwolle en omgeving, samen met de verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle. Rapportage is gereed september 2022 op tijd om afspraken te maken met het Rijk in BO MIRT november 2022. Werkgeversaanpak in de drie provincies is voorbereid en opgestart. Rijkswaterstaat is in 2021 begonnen met de voorbereiding van de studies nodig voor uitvoering van het infrapakket van € 300 miljoen. In verband met capaciteitsproblemen bij Rijkswaterstaat is de uitvoering van de maatregelen vertraagd met minimaal een half jaar.

Financiën

4.6.3 N35 – Lopende projecten

Acties 2021

1. Project opwaardering Nijverdal-Wierden
Wij bewaken het proces richting een onherroepelijk Tracébesluit door Minister I&W en de voorbereiding van de realisatie van een autoweg met gescheiden rijbanen; 2x2 rijstroken met een maximum snelheid van 100 km/uur met ongelijkvloerse kruisingen.
2. Project Meer Veilig 3 Wijthmen-Nijverdal
Wij bewaken de voorbereiding van de realisatie van de maatregelen voor de verbetering van de verkeersveiligheid.
3. Project knooppunt Raalte
Wij ronden de planstudie Knooppunt Raalte af en bereiden de realisatiefase voor.

Statenvoorstellen en -besluiten

Nieuwsbrief naar de Staten september N35

Motie van Moorsel fietstunnel Haarle 2020/1105434

- Statenvoorstel Provinciale bijdrage aan de opwaardering van de N35 Zwolle-Twente, 25e wijziging van de Kerntakenbegroting 2013 [PS/2013/793] (bijbehorend besluit).
- Investeringsvoorstel N35 Nijverdal - Wierden [PS/2014/439] (bijbehorend besluit).
- Investeringsvoorstel Knooppunt Raalte [PS/2017/168].
- Principebesluit Gedeputeerde Staten stikstof ruimte N35 Nijverdal - Wierden

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

229

Inhoud

Actie 1

Door de landelijke stikstofproblematiek (uw Staten zijn hierover geïnformeerd bij de diverse monitors) is het project in de tijd vertraagd, een planning is nog niet bekend. In de eerste helft van 2022 verwachten wij meer duidelijkheid van het Rijk over de planning. Wij zullen u daarover dan informeren.

Actie 2

In 2021 is het maatregelenpakket bij Mariënheem aangepast en is afgesproken dat bij de Stationsweg in Haarle een circulair viaduct wordt gebouwd. De bestemmingsplannen voor de maatregelen bij Heino zijn gereed voor ter inzagelegging.

Actie 3

Vanwege zorgen over afwikkelcapaciteit en veiligheid moest de aansluiting van het onderliggend wegennet op het knooppunt opnieuw doorgerekend worden.

De eerste versie van het schetsontwerp van het nieuwe knooppunt Raalte is gereed en wordt door de bestuurlijke partners getoetst. Dit wordt ook het ontwerp waarmee we in gesprek met de omgeving willen. Dit zal medio 2022 zijn.

Daarnaast wordt de totale balans opgemaakt op het gebied van tijd, geld en scope. De start van de uitvoering is gepland in 2024.

Financiën

GS-begrotingswijziging:

De voorbereidingsfase is nog niet afgerond. Derhalve zijn de beschikbaar gestelde uitvoeringskosten dit jaar deels gebruikt. De resterende middelen schuiven wij door naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 229.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.6.3 van de begroting 2022.

PS-begrotingswijziging:

U heeft in 2017 voor het project N35 knooppunt Raalte een investeringskrediet beschikbaar gesteld van € 33 miljoen (PS/20217/168).

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV), moet het bedrag gesplitst worden in een investerings- en exploitatiebudget, omdat Overijssel als realisator optreedt voor eigen infrastructuur als ook voor die van derden. De splitsing wordt in deze begrotingswijziging geregeld en is gebaseerd op een voorlopige raming. Daarbij wordt het provinciale investeringsdeel onttrokken aan de reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toegevoegd aan de Reserve Dekking Kapitaallasten.

Gedurende het project zal het nodig zijn om de splitsing aan te passen aan de werkelijke situatie. Op die momenten zullen wij een nieuw wijzigingsvoorstel doen.

De begrotingswijziging heeft betrekking op boekjaar 2022 en verder. Daarbij is rekening gehouden met reeds gedane uitgaven in voorgaande jaren.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 17 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de Reserve dekking kapitaallasten vaste activa.

Deze wijziging wordt verwerkt onder Kerntaak 20 (Algemene dekkingsmiddelen).

4.6.4 N35 – Marsroute

Acties 2021

1. Wij werken samen met het Rijk de eerste stap uit van de afspraken zoals gemaakt in het MIRT overleg uit het najaar 2020

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel cofinanciering N35 MIRT afspraak Wijthmen – Raalte, Mariënheem en kruispunten: 2020/1105572
- Verdiepend onderzoek N35 - informatiebrief
Informatiebrief 'Toezeggingen Statenvoorstel cofinanciering N35 MIRT afspraak Wijthmen – Raalte, Mariënheem en kruispunten'

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

In 2021 is gewerkt aan de startbeslissing voor de de verkenning N35 Wijthmen - Nijverdal. De minister zal deze begin 2022 vaststellen. Dit is de eerste stap voor de uitwerking van de afspraken uit het MIRT 2020.

Financiën

4.6.5 N50

Acties 2021

1. Wij sluiten eind 2020 - begin 2021 een Bestuursovereenkomst (BOK) met het Rijk over de definitieve financiering en planning van het wegvak N50 Kampen - Kampen-Zuid. Het Rijk rondt in 2021 de Planstudiefase af. Na het Ontwerp Tracébesluit start de uitvoering in 2023.
2. Wij agenderen de problematiek op de gehele N50 bij het ministerie I&W via het MIRT en via lobby richting Tweede Kamer.

Inhoud

1. In verband met de uitspraak van de Raad van State over stikstof is het project Kampen Zuid-Kampen en de planstudiefase met onbepaalde tijd vertraagd. Daarnaast is uit de concept planstudie gebleken dat het taakstellend budget van € 10 miljoen ontoereikend is. Nu er een nieuw kabinet is aangetreden, wordt in de eerste helft 2022 een financieel akkoord voorbereid en vastgelegd in een bestuursovereenkomst Rijk-regio. Over de verdeling van het tekort over Rijk en regio en tussen de regionale partners vindt nog bestuurlijk overleg plaats. Indien hierover bestuurlijk overeenstemming wordt bereikt (behoudens uw goedkeuring) zullen wij u voor onze extra financiële inbreng een statenvoorstel voorleggen. Dit is naar verwachting medio/begin tweede helft 2022 het geval.
2. De algehele problematiek N50 is aangekaart bij het Rijk. In dit kader hebben de provincies Overijssel en Flevoland een raming voor het traject Hattermerbroek-Kampen laten uitvoeren. Agendering hiervan in het BO MIRT 2022.

Financiën

4.6.6 N307

Acties 2021

1. Wij starten onder regie van Flevoland de realisatie van de aanpassingen aan de N307. Onze infra-aanpassingen lopen mee in het maatregelenpakket waarbij ook de Roggebotsluis en de Roggebotkering worden verwijderd, vaarvoorzieningen worden getroffen en een nieuwe brug wordt gerealiseerd. Dit met de doelstelling eind 2022 de watergerelateerde onderdelen op te leveren en de weginfrastructuur medio 2023.
2. Wij voeren het project uit in nauwe samenhang met het IJsseldelta Programma (zie ook prestatie 1.2.7 IJsseldelta Programma).

Statenvoorstellen en -besluiten

Investeringsbesluit Ombouw N307 Roggebot-Kampen [PS/2019/54]

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

0

Inhoud

Het deelproject N307 Flevoweg is opgeleverd en in gebruik genomen.
Het deelproject N307 Roggebot-Kampen is in uitvoering, maar op onderdelen lopen discussies met de aannemer. Hierdoor neemt het risico op uitloop in tijd en geld toe.

Financiën

Voor de financiële toelichting, zie toelichting op de balans en de bijlage Investeringsprojecten (water)wegen en kunstwerken.

4.6.7 Vechtdalverbinding (N340/N377 en N48)

Acties 2021

1. Wij nemen de aansluiting van de A28 op het nieuwe tracé van de N340 en knooppunt Varssen in gebruik.
2. Wij voeren werkzaamheden uit aan de bestaande weg N340, te weten: de parallelwegen, fietstunnels en ecoduct.
3. Wij beginnen met het afwaarderen van de bestaande Hessenweg.
4. Wij nemen de onderdoorgang bij Balkbrug in gebruik.
5. Wij starten met de werkzaamheden aan de N377.
6. Wij monitoren de aanbesteding voor de spooronderdoorgang N340 door ProRail.

Inhoud

De acties 2021 zijn uitgevoerd.

Financiën

Ondanks dat er op dit project eenmalig een bedrag van € 10 miljoen vrijvalt, willen wij u er ook op attenderen dat we binnen kerntaak 4 nog enkele budgettaire problemen op lopende projecten verwachten. Zie de toelichtingen bij de prestaties. Om PS een integrale afweging te kunnen laten maken, zullen deze bij de perspectiefnota voorgelegd worden.
Een uitgebreidere financiële toelichting is te vinden bij de balans (materiële vaste activa) en de bijlage Investeringsprojecten (water)wegen en kunstwerken.

4.6.8 N348 Raalte-Ommen (1e en 2e fase)

Acties 2021

1. Wij voltooien de werkzaamheden aan de onderdoorgang Oude Twentseweg (N348)
2. Wij realiseren het groenplan bij de nieuwe onderdoorgangen
3. Wij ronden het project (financieel) af.

Begrotingswijziging

- Geen

■ Inhoud

De werkzaamheden zijn afgerond. Ten aanzien van de financiële afwikkeling bestaan nog wat risico's, zie financiële toelichting.

■ Financiën

Er spelen nog diverse zaken waardoor het project financieel niet afgerond kan worden en de bijdragen aan de gemeenten niet in rekening zijn gebracht. Omdat de geraamde bijdragen van de gemeenten in 2021 niet in rekening gebracht konden worden, is er een (tijdelijk) tekort in 2021 ontstaan. De toelichting op de realisatie van het beschikbare investeringskrediet voor het jaar 2021 is terug te vinden in de toelichting op de balans in het onderdeel Materiële vaste activa.

Inmiddels is het aangekochte pand De Lantaren met bijbehorende gronden te koop aangeboden. Wij zijn voornemens om het financiële tekort ten laste te brengen van de reserve provinciale infrastructuur. Wij zullen u daarvoor een voorstel doen.

Afhankelijk van het tijdstip van verkoop zal het eventuele resultaat van verkoop verwerkt worden via het eerstvolgende Planning & Control-document.

In 2022 zal de hoogte van het tekort duidelijk worden. Wij zullen u bij de eerste monitor een voorstel doen om het totale tekort te dekken.

4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten

Acties 2021

1. Wij realiseren de kruising met verkeerslichten in het project Herstel Deldener Esch (Pact van Twickel).
2. Wij realiseren de rotonde Meenteweg Olst (N337).
3. Wij realiseren de faunavoorziening langs de N737.
4. Wij realiseren de rotonde Bornsestraat Weerselo (N343) en bereiden de rondweg voor.
5. Wij bereiden de realisatie van de aansluiting N315/N768 Danspaleis voor.
6. Wij ronden de planstudie fietsverbinding F35 Enschede-Oldenzaal af (zie ook prestatie 4.3.1).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Zie bijlage "Overzicht investeringswerken (water)wegen en kunstwerken" in de sectie bijlagen, te vinden onder de 'meer' knop.

Begrotingswijziging

- Geen

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

0

■ Inhoud

1. De kruising met verkeerslichten (N346) in het project Herstel Deldener Esch (Pact van Twickel) is gerealiseerd. De werkzaamheden aan het fietspad (N741) zullen in 2022 in combinatie met groot onderhoud worden uitgevoerd.

2. Door een samenwerking met meerdere partijen lijkt het mogelijk de benodigde gronden minnelijk te verwerven. Onteigening is dan niet meer aan de orde. Wel heeft de grondverwerving geleid tot meerjarige vertraging. Naar verwachting zullen de werkzaamheden aan de rotonde De Meente Olst (N337) naar begin 2023 verschuiven. De extra inspanningen rond de grondverwerving, de langere inzet van het projectteam en de indexering leiden tot een tekort op het project. Er wordt momenteel gezocht naar middelen om dit tekort te dekken. Er zal een definitief voorstel voor dekking gedaan worden bij de Perspectiefnota 2023.

3. Het heeft meer tijd gekost dan gepland om met grondeigenaren tot

overeenstemming te komen over de aanleg van de faunavoorziening langs de N737. Daarom zullen de werkzaamheden in 2022 uitgevoerd worden.

4. De rotonde Bornsestraat Weerselo (N343) is gerealiseerd en het ontwerpbestemmingsplan voor rondweg Weerselo is in voorbereiding.

5. Het Plan in Hoofdlijnen voor de aansluiting N315/N768 Danspaleis is afgerond en wordt voor bestuurlijke vaststelling voorgelegd.

6. De planstudie F35 Enschede-Oldenzaal heeft een jaar stilgelegen vanwege de tracékeuze in Lonneker. Het wordt herstart in de vorm van een haalbaarheidsonderzoek.

Overig: de carpoolplaats bij de N34 wordt begin 2022 wordt opgeleverd.

Overig: bij het project N344 Oude Molen is door de vertraagde aanleg van een faunatunnel en garantiekwestie voor het betonnen fietspad het project nog niet (financieel) afgerond.

■ Financiën

De in de inhoudelijke toelichting gemelde vertraging heeft geleid tot onderbesteding op de investeringskredieten. De toelichting op de realisatie van het beschikbare investeringskrediet voor het jaar 2021 is terug te vinden in de toelichting op de balans in het onderdeel Materiële vaste activa.

Dit is wat wij doen

4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur

Wij werken aan de instandhouding van onze provinciale infrastructuur (4.7.1). Wij houden daarbij rekening met verkeersveiligheid, doorstroming, leefbaarheid en het milieu. (4.7.2 en 4.7.3).

Prestaties

4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur

Acties 2021

1. Wij voeren metingen, inspecties en onderzoek uit om de kwaliteit van de infrastructuur vast te stellen. De gemeten kwaliteit gebruiken wij om te bepalen of én welke maatregelen nodig zijn om duurzaam te voldoen aan de gestelde kwaliteitseisen. Dit is de basis voor de uitvoering van het dagelijks onderhoud.
2. Wij bevorderen een verkeersveilige doorstroming door het beter benutten van de bestaande infrastructuur. Dit doen wij door samen met de andere wegbeheerders in Overijssel verkeersmanagement uit te voeren. Daarnaast handelen wij incidenten op onze infrastructuur af.
3. Wij zien er op toe dat (vaar)wegen niet anders gebruikt worden dan vanuit wet- en regelgeving bepaald is. Waar nodig wordt gehandhaafd.
4. Wij bedienen bruggen en sluizen om doorgang te verlenen aan beroeps- en pleziervaart op de gepubliceerde tijden.
5. Wij voeren gladheidsbestrijding uit om ook in winterse omstandigheden de wegen begaanbaar te houden.

Statenvoorstellen en -besluiten

Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2020-2023

Besluit beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2020-2023

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

681

Resultaatbestemming toelichting

■ Inhoud

Wij hebben de actiepunten 2021 uitgevoerd. Het inspectieprogramma en het daaruit voortvloeiende beheer en onderhoud is conform planning uitgevoerd. De calamiteitendienst en het verkeersmanagement op wegen en de brug- en sluisbediening heeft bijgedragen aan een vlotte en veilige doorstroming op de provinciale (vaar)wegen.

Vanwege ongunstige weersomstandigheden, met name in februari, is er meer gladheidsbestrijding uitgevoerd dan het vijfjaarlijkse gemiddelde. U heeft daarvoor extra middelen beschikbaar gesteld bij de monitor II 2021.

■ Financiën

De niet bestede middelen op deze prestatie hebben vooral betrekking op het incidenteel beschikbaar gestelde budget op openbare verlichting. In het kader van het stimuleren van de economie in 'coronatijd' is voor de verduurzaming van openbare verlichting eenmalig € 2 miljoen beschikbaar gesteld.

Ondanks de relatief korte voorbereidingstijd, de vertraging door de politieke commotie over het verwijderen van lichtmasten en de langere levertijden van materialen, is in 2021 ruim € 1,3 miljoen besteed aan de genoemde opgaven en ca. € 0,5 miljoen verplicht. De resterende opgave is al voorbereid maar moet nog verplicht en uitgevoerd worden. De verwachting is dat dit in de eerste helft van 2022 zal plaatsvinden.

Begrotingswijziging

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,7 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.7.1 van de begroting 2022.

4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur

Acties 2021

1. Wij voeren het geprogrammeerde onderhoud aan de provinciale infrastructuur uit conform de tabel in bijlage 'Meerjarenuitvoeringsprogramma groot onderhoud provinciale infrastructuur'.

Statenvoorstellen en -besluiten

Beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2020-2023

Besluit beheerplan Infrastructurele kapitaalgoederen 2020-2023

Begrotingswijziging

- Geen

■ Inhoud

Een klein deel van het geprogrammeerde onderhoud is vertraagd. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door onderhoudswerkzaamheden die gekoppeld zijn aan specifiek vertraagde investeringsprojecten. De vertraging heeft geen effect op het afgesproken kwaliteitsniveau van de infrastructuur.

Bij de voorbereiding van het groot onderhoud als gevolg van een calamiteit aan de kademuur in Ossenzijl is gebleken dat de de opgave groter en ingrijpender is dan in eerste instantie was gedacht. Er moet hier een complete vervanging van de kademuur plaatsvinden in de

bebouwde kom van Ossenzijl. Hiervoor zijn reeds twee woningen aangekocht. Via een investeringsvoorstel in de Perspectiefnota 2023 worden hiervoor aanvullende middelen gevraagd.

■ Financiën

De toelichting op de verloop van de voorziening voor het jaar 2021 is terug te vinden in de toelichting op de balans in het onderdeel reserves en voorzieningen.

4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur

Acties 2021

1. Wij vervangen provinciale infrastructuur conform het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen, zoals vastgesteld door PS voor de jaren 2016-2019 (PS/2016/300) en 2020-2023 (PS/2018/414), en het door Provinciale Staten vastgestelde uitvoeringsprogramma.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel PS/2016/300 Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2016 -2019

Besluit PS/2016/300 Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2016-2019

Statenvoorstel PS/2018/414 Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen 2020-2023

Statenvoorstel Uitvoeringsprogramma vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur 2020-2023

Statenvoorstel Overijsselse herstel- en transitieaanpak coronacrisis

Begrotingswijziging

- Geen

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

0

■ Inhoud

Vervanging wegen

De voorbereiding van de laatste rehabilitatie in tranche 2016-2019, de N760 IJsselmuiden - Genemuiden, is nagenoeg afgerond. Omdat er aanzienlijk meer werkzaamheden moeten worden uitgevoerd dan oorspronkelijk gedacht is er geprioriteerd in de scope. Een deel van de werkzaamheden wordt in tijd naar achteren geschoven.

In tranche 2020-2023 heeft de vervanging van de oeverbeschoeiing langs de N377 Hasselt – Lichtmis heeft een jaar vertraging opgelopen vanwege een geschil met de gemeente Zwartewaterland over het ontwerp.

Vervanging kunstwerken

De laatste werkzaamheden van de tranche 2016-2019 zijn uitgevoerd (Hoogewegbrug) en het project wordt (financieel) afgerond.

Uit nadere inspecties en actualisatie van de ramingen in de voorbereiding van de vervanging van de kunstwerken is gebleken dat de scope en budgetten van de werkzaamheden in tranche 2020-2023 onder grote druk staan. Voor de werkzaamheden in het kader van machine- en arboveiligheid zijn de werkzaamheden daarom op basis van de technische toestand al geprioriteerd. De eerste 15 van de 25 objecten zijn aanbesteed, waaronder de Beukerssluis met bijbehorende ophaalbrug (versneld vanuit Overijsselse aanpak Coronacrisis). Op basis van het aanbestedingsresultaat is er voor de resterende objecten (waaronder negen in Kanaal Almelo - De Haandrik) onvoldoende budget beschikbaar om deze ook allemaal te

pakken. De maatregelen zullen daarom opnieuw worden geprogrammeerd en met een financieringsvoorstel worden voorgelegd in het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen 2024-2027 (met doorkijk naar 2039).

Voor de rehabilitatie wordt er verder onderzoek gedaan om daarna te kunnen prioriteren in scope en vervolgens maatregelen opnieuw te programmeren.

Vervanging vaarwegen 2016-2019 en 2020-2023

De werkzaamheden aan de oeverbeschoeiing van Kanaal Almelo - De Haandrik in de tranche 2016-2019 is afgerond. De voorbereiding van het vervangen van de oeverbeschoeiing van Kanaal Almelo - De Haandrik heeft ruim een jaar stilgelegen i.v.m. het faalmechanisme-onderzoek en is inmiddels weer opgestart. Een en ander betekent dat er pas eind 2023 gestart kan worden met vervanging. Omdat ook vanwege de meerkosten voor o.a. onderzoeken en monitoring, uitvoeringstechniek en gestegen grondstofprijzen zijn er minder damwanden vervangen dan gepland en liggen wij behoorlijk achter op de eerdere vervangingsplanning. Uit monitoring van de damwanden blijkt dat er voorlopig geen tempoverhoging nodig is.

Vervanging Zwartewaterbrug

Er is in 2021 een verkenning uitgevoerd waarin is onderzocht welke scenario's er zijn voor de brug om deze toekomstbestendig te maken. Daarnaast is er een advies opgesteld voor het vervolg. Begin 2022 wordt het resultaat besproken en vervolgens aan u gepresenteerd.

Financiën

De in de toelichting gemelde zaken hebben tot een onderbesteding op de investeringskredieten geleid. Een nadere toelichting op de realisatie van de investeringskredieten voor het jaar 2021 is terug te vinden in de toelichting op de balans in het onderdeel materiële vaste activa.

Bij prestatie 4.5.1. Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid is er een voorstel tot resultaatbestemming gedaan van € 1 miljoen voor de verkeersveiligheid N377 Hasselt-Lichtmis. Conform de afspraken uit het coalitieakkoord worden de meeropbrengsten vanuit de Motorrijtuigenbelasten (MRB) benut voor de verbetering van verkeersveiligheid.

De N377 Hasselt-Lichtmis scoort hoog op diverse risicothema's. Met deze extra middelen kunnen er aanpassingen aan de bermen worden doorgevoerd die direct een verbeterend effect hebben op de veiligheid.

4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik

Acties 2021

1. Wij ronden in 2021 de taxaties af.
2. Wij voeren de schaderegeling uit die in oktober 2020 aan Provinciale Staten ter besluitvorming is voorgelegd.
3. Wij dienen uiterlijk in juli 2021 een voorstel in bij Provinciale Staten voor de volgende fase van het project waarin de gebiedsgerichte aanpak is uitgewerkt.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik 1 juli 2020
- PS besluit (geammendeerd voorstel) 1 juli 2020
- Statenvoorstel Onverplicht vergoeden schade Kanaal Almelo - De Haandrik 28 oktober 2020
- PS besluit (geammendeerd voorstel) onverplicht vergoeden schade Kanaal Almelo - De Haandrik 28 oktober 2020
- Vaststelling regeling aanpak schades langs kanaal Almelo-De Haandrik 17 november 2021

- Aangepaste regeling vergoeden schade Kanaal Almelo - De Haandrik 26 oktober 2021

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- PS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

321

Resultaatbestemming

0

Inhoud

1. Bij alle schademelders is een taxatie van de schade uitgevoerd en alle schademelders hebben hun schaderapport ontvangen.
2. Naar aanleiding van de inzichten in de oorzaken van de schades die het verdiepend onderzoek van Deltares heeft opgeleverd, is de schaderegeling uit oktober 2020 aangepast. In oktober 2021 heeft Provinciale Staten de aangepaste schaderegeling ontvangen. Vanaf die tijd geven wij uitvoering aan de aangepaste schaderegeling.
3. In het gebied gaat de aandacht nu vooral uit naar oorzaak en herstel van de schade. Via de lijst toezeggingen en moties bent u geïnformeerd dat deze actie niet in 2021 is uitgevoerd.

Financiën

Toelichting beschikbaar budget en meerjarige realisatie 2019-2021:

Op 1 juli 2020 heeft PS € 25 miljoen beschikbaar gesteld, hiervan is € 9,5 miljoen toegevoegd aan de Reserve waterwegen, deze middelen zijn bestemd voor opdrachten. Daarnaast is € 15,5 miljoen gestort in de Voorziening Kanaal Almelo de Haandrik (KAdH) en bestemd voor schadeloosstellingen. Hiervan is over de periode 2019 tot en met december 2021 € 8,7 miljoen gerealiseerd, waarvan € 7,9 miljoen voor opdrachten (waaronder ook monitoren, veiligstellen woningen en tijdelijke huisvesting) en € 0,8 miljoen voor de subsidieregeling, schadevergoedingen en coulancevergoeding. Dit laatste bedrag is onttrokken aan de voorziening en daarmee niet zichtbaar in de lasten van 2021. Daarnaast zijn er in 2021 € 2,5 miljoen (stand eind december 2021) diverse besluiten verzonden voor de subsidieregeling, schadevergoedingen en coulancevergoeding, deze besluiten zijn verplicht in 2022.

Toelichting budget en realisatie 2021:

Bij de 2e monitor is de begroting 2021 bijgesteld naar € 5 miljoen voor opdrachten (dekking Reserve Waterwegen). Van het budget voor opdrachten is € 0,3 miljoen niet besteed. Dit restant budget willen wij doorschuiven naar 2022. Voor de subsidieregeling, schadevergoedingen en coulancevergoeding is in 2021 € 5,5 miljoen opgenomen in de begroting, deze middelen zijn beschikbaar in de Voorziening KAdH. In 2021 is totaal € 0,8 miljoen uitbetaald. Daarnaast zijn er in 2021 € 2,5 miljoen (stand eind december 2021) diverse besluiten verzonden voor de subsidieregeling, schadevergoedingen en coulancevergoeding, deze besluiten worden verwerkt op boekjaar 2022.

Op basis van BBV regelgeving worden alleen daadwerkelijke bestedingen verantwoord bij het jaarverslag die ten laste komen van de Voorziening KAdH. De uitgaven hierop vindt u in de toelichting op de balans, onderdeel voorzieningen,

Wij stellen u voor om het restant budget van € 0,3 miljoen voor opdrachten door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 4.7.4 onder gelijktijdige verhoging

van de onttrekking van de Reserve Waterwegen in 2022.

Financiën

In onderstaande tabel staan de lasten, baten en saldo van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details.

Bedragen x €1.000

Lasten	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken						
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	1.668	1.444	3.112	2.673	439	0
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer						
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	760	3.575	4.335	3.214	1.121	0
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	0	1.690	1.690	1.209	482	482
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	95.608	21.148	116.756	116.665	91	1.998
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	0	764	764	431	332	239
Totaal 4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	96.368	27.176	123.545	121.518	2.026	2.718
4.3 Vaker op de fiets						
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	8.783	2.700	11.483	9.254	2.229	2.211
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek						
4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO)	800	0	800	575	225	267
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	1.213	-200	1.013	1.044	-31	0
Totaal 4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	2.013	-200	1.813	1.619	194	267
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis						
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	3.528	2.694	6.222	4.425	1.797	1.637
4.5.2 Educatie en voorlichting	6.853	477	7.330	6.452	878	1.332

Lasten	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
verkeersveiligheid						
Totaal 4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	10.380	3.171	13.552	10.877	2.675	2.969
4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer						
4.6.1 A1	0	0	0	0	0	0
4.6.3 N35 – Lopende projecten	0	736	736	508	229	229
4.6.5 N50	0	0	0	0	0	0
4.6.6 N307	81	-81	0	0	0	0
4.6.8 N348 Raalte-Ommen (1e en 2e fase)	327	-327	0	0	0	0
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	6.668	-510	6.158	5.786	371	0
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	4.044	-3.138	906	-1.514	2.420	2.376
Totaal 4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	11.120	-3.320	7.800	4.780	3.020	2.605
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur						
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	13.215	2.900	16.115	15.474	642	681
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	16.643	-52	16.592	16.742	-150	0
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	127	-7	120	120	0	0
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	20.000	-14.933	5.067	4.747	321	321
Totaal 4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	49.986	-12.091	37.894	37.082	812	1.002
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	9.520	3.403	12.924	13.175	-251	0
Totaal Lasten	189.838	22.284	212.122	200.978	11.144	11.771
Baten						
4.1 Slimme combinatie van						

Lasten	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
systemen en netwerken						
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	0	410	410	993	-583	0
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer						
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	0	2.900	2.900	3.221	-321	0
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	35.795	17.573	53.369	65.650	-12.282	0
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	0	375	375	281	94	0
Totaal 4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	35.795	20.848	56.644	69.153	-12.510	0
4.3 Vaker op de fiets						
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	0	520	520	541	-21	0
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek						
4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO)	0	0	0	41	-41	0
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	0	0	0	92	-92	0
Totaal 4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	0	0	0	133	-133	0
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis						
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	0	275	275	152	123	0
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	1.500	577	2.077	2.811	-734	0
Totaal 4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	1.500	852	2.352	2.963	-610	0
4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer						
4.6.3 N35 – Lopende projecten	0	0	0	0	0	0
4.6.5 N50	0	0	0	0	0	0
4.6.7 Vechtdalverbinding (N340/N377 en N48)	0	0	0	0	0	0
Totaal 4.6 Goede	0	0	0	0	0	0

Lasten	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
bereikbaarheid voor wegverkeer						
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur						
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	370	131	501	541	-40	0
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	0	0	0	150	-150	0
Totaal 4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	370	131	501	691	-191	0
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	0	0	74	-74	0
Totaal Baten	37.665	22.762	60.427	74.548	-14.122	0
Resultaat	-152.173	478	-151.695	-126.429	-25.266	-11.771

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	Voorgestelde begrotingswijziging/resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Financiële toelichting
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	-482	0	482	-482	PS Begrotingswijziging	<p>Op deze prestatie is van het geraamde budget aan lasten van € 1,7 miljoen voor € 0,5 miljoen niet tot besteding gekomen.</p> <p>De onderbesteding op de lasten (€ 0,5 miljoen) is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de onderzoekskosten voor de verduurzaming van de spoorlijnen Almelo-Mariënberg en Zutphen-Hengelo afwijkt van het verwachte bestedingsritme. De overgebleven gelden zullen in 2022 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve Sporen en Wegen.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan Reserve Sporen en Wegen en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen van de begroting 2022.</p>
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-376	0	376	-376	Resultaatbestemming	<p>Haltevoorzieningen IJssel-Vecht:</p> <p>Als gevolg van wijzigingen in de dienstregeling van de concessie IJssel-Vecht worden er aanpassingen aangebracht aan de halte infrastructuur. Inmiddels is van het beschikbaar gestelde bedrag € 0,349 miljoen gerealiseerd.</p> <p>Wij stellen u voor om voor dekking van doorlopende verplichtingen € 0,376 miljoen middels resultaatbestemming beschikbaar te houden en toe te voegen aan de begroting 2022 op prestatie 4.2.3.</p>
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-1622	0	1622	-1622	GS Begrotingswijziging	<p>Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO's):</p> <p>Via PS 2020/0058230 is € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de aanpak van NABO's. Hiervan is € 2,0 miljoen gedekt uit KVO middelen en € 0,5 miljoen binnen de regulier mobiliteitsmiddelen (prestatie 4.2.3). Er zijn tot en met 2021 slechts enkele subsidieverzoeken ontvangen van de betrokken gemeenten. De niet bestede middelen dienen beschikbaar te blijven voor de aanpak van NABO's. Wij schuiven de niet bestede KVO middelen (€ 1,55 miljoen) door naar</p>

2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,55 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein van de begroting 2022.

Sociale veiligheid Openbaar Vervoer:

In 2021 is op de post Sociale veiligheid Openbaar Vervoer (uKvO) per saldo € 71.500 niet besteed. Wij schuiven deze middelen door naar 2022 en zetten deze in om de sociale veiligheid op stations te verbeteren.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 71.500 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.3 van de begroting 2022.

4.2.6 Spoor Zwolle -
Enschede

-239   0   239   -239 GS Begrotingswijziging

Op prestatie 4.2.6 Spoor Zwolle – Enschede is het geraamde budget van ruim € 0,75 miljoen voor € 0,33 miljoen niet tot besteding gekomen. Van de geraamde baat van € 0,38 miljoen is € 0,28 miljoen gerealiseerd. De geraamde baat betreft een Rijksbijdrage voor een verkenningstudie naar verbetermaatregelen van de treinverbinding Zwolle-Enschede.

De onderbesteding op de lasten (€ 0,33 miljoen) is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de kosten van een verkenningstudie afwijkt van het verwachte bestedingsritme. De overgebleven gelden zullen in 2022 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en het restant op de Rijksbijdrage.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 0,239 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.2.6 van de begroting 2022.

4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-1330	0	1330	-1330 Resultaatbestemming	<p>Uitvoeringsprogramma mobiliteit UVP 2020:</p> <p>Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 0,3 miljoen door te schuiven naar 2023 op prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik.</p> <p>Lastneming meerjarige verleende subsidies:</p> <p>Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 1,0 miljoen door te schuiven voor dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies. Waarvan € 0,9 miljoen naar de begroting 2022 en € 0,1 miljoen naar de jaarschijf 2023.</p>
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-880	0	880	-880 GS Begrotingswijziging	<p>Uitvoering Koers Fiets:</p> <p>Op deze prestatie is € 4,5 miljoen beschikbaar gesteld voor uitvoering van het koersdocument Fiets. In totaal gaat het om een onderbesteding van € 0,88 miljoen die wij in komende jaren willen inzetten voor realisatie van Koers Fiets. Voor het hele bedrag geldt dat dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten € 0,88 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2021.</p>
4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO)	-267	0	267	-267 GS Begrotingswijziging	<p>Binnen beleidsdoel 4.4 is op prestatie 4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO) van de geraamde lasten van € 0,8 miljoen is ruim € 0,5 miljoen besteed in 2021. Afgerond € 0,3 miljoen is niet tot besteding gekomen hetgeen voornamelijk veroorzaakt wordt doordat er minder aanvragen zijn geweest voor de beschikbare subsidiegelden. De subsidieregeling loopt door in 2022 en daarvoor dienen de resterende middelen beschikbaar te blijven. Wij schuiven deze door naar de jaarschijf 2022 van de begroting 2022.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 266.000 te</p>

4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	-1637	0	1637	-1637	Resultaatbestemming	<p>onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO) van de begroting 2022.</p> <p>Verkeersveiligheidsmaatregelen aan de gebiedsontsluitingsweg N377 Hasselt-Lichtmis:</p> <p>Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,965 miljoen in te zetten voor verkeersveiligheidsmaatregelen aan de gebiedsontsluitingsweg N377 Hasselt-Lichtmis. Bij prestatie 4.7.3. 'Vervangen provinciale infrastructuur' is een nadere toelichting opgenomen. De middelen worden conform de financiële regelgeving toegevoegd aan de Reserve dekking kapitaallasten.</p>
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	-1332	0	1332	-1332	Resultaatbestemming	<p>Lastneming meerjarige verleende subsidies:</p> <p>Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,6 miljoen door te schuiven voor dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies. Waarvan € 0,3 miljoen naar de begroting 2022 en € 0,3 miljoen naar de jaarschijf 2023.</p> <p>UVP:</p> <p>Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 0,6 miljoen door te schuiven naar 2023 op prestatie 4.3.1. Stimuleren fietsgebruik.</p>
4.6.3 N35 – Lopende projecten	-229	0	229	-229	GS Begrotingswijziging	<p>Lastneming meerjarige verleende subsidies:</p> <p>Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 0,7 miljoen door te schuiven voor dekking van de lasten van meerjarig verleende subsidies. Hiervan schuift € 0,4 miljoen door naar de begroting 2022 en € 0,3 miljoen naar de jaarschijf 2023 voor prestatie 4.5.2.</p> <p>De voorbereidingsfase is nog niet afgerond. Derhalve zijn de beschikbaar gestelde uitvoeringskosten dit jaar deels gebruikt. De resterende middelen schuiven wij door naar 2022.</p>

4.6.10 Infrastructurale maatregelen bereikbaarheid	-2376	0	2376	-2376	Resultaatbestemming	<p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 229.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.6.3 van de begroting 2022.</p> <p>UVP 2021:</p> <p>Zoals bij het Statenvoorstel voor de Herprioritering nr. 2020/1102400 is opgenomen stellen wij u voor middels resultaatbestemming de vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievestigingen uit eerdere jaren van meerjarig beschikbaar te houden voor toekomstige uitvoeringsprogramma's Mobiliteit en € 2,3 miljoen door te schuiven naar 2023 op prestatie 4.3.1. Stimuleren fietsgebruik.</p>
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-681	0	681	-681	GS Begrotingswijziging	<p>De niet bestede middelen op deze prestatie hebben vooral betrekking op het incidenteel beschikbaar gestelde budget op openbare verlichting. In het kader van het stimuleren van de economie in 'coronatijd' is voor de verduurzaming van openbare verlichting eenmalig € 2 miljoen beschikbaar gesteld.</p> <p>Ondanks de relatief korte voorbereidingstijd, de vertraging door de politieke commotie over het verwijderen van lichtmasten en de langere levertijden van materialen, is in 2021 ruim € 1,3 miljoen besteed aan de genoemde opgaven en ca. € 0,5 miljoen verplicht. De resterende opgave is al voorbereid maar moet nog verplicht en uitgevoerd worden. De verwachting is dat dit in de eerste helft van 2022 zal plaatvinden.</p>
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	-321	0	321	-321	PS Begrotingswijziging	<p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 681.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.7.1 van de begroting 2022.</p> <p>Bij de 2e monitor is de begroting 2021 bijgesteld naar € 5 miljoen voor opdrachten (dekking Reserve Waterwegen). Van het budget voor opdrachten is € 0,3 miljoen niet besteed. Dit restant budget willen wij doorschuiven naar 2022. Voor de subsidieregeling, schadevergoedingen en coulancevergoeding is in 2021 € 5,5 miljoen opgenomen in de begroting, deze middelen zijn beschikbaar in de Voorziening KAdH. In 2021 is</p>

totaal € 0,8 miljoen uitbetaald. Daarnaast zijn er in 2021 € 2,5 miljoen (stand eind december 2021) diverse besluiten verzonden voor de subsidieregeling, schadevergoedingen en coulancevergoeding, deze besluiten worden verwerkt op boekjaar 2022.

Wij stellen u voor om het restant budget van € 0,3 miljoen voor opdrachten door te schuiven naar 2022 en toe te voegen aan prestatie 4.7.4 onder gelijktijdige verhoging van de onttrekking van de Reserve Waterwegen in 2022.

Totaal kerntaak 4	-11772	0	11772	-	11772
-------------------	--------	---	-------	---	-------

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	-678	0	678	-678	PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op afwikkeling rijksprogramma Beter Benutten (€ 0,5 miljoen) en op verschuiving budget over prestaties Digi (€ 0,2 miljoen)
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	-517	0	517	-517	GS 105 Jaarverslag 2020	Subsidieregeling Voucherregeling thuiswerkplannen Verder is er een onderbesteding op de subsidieregeling Voucherregeling thuiswerkplannen De onderbesteding wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de subsidieregeling pas aan het eind van het jaar is opengesteld. De lopende aanvragen zullen in 2021 worden beschikt en betaalbaar gesteld. Voor de Voucherregeling thuiswerkplannen hebben wij besloten € 0,277 miljoen door te schuiven naar 2021. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor de Voucherregeling thuiswerkplannen € 0,277 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 4.1.3 van de begroting 2021. Regionale Aanpak Laadinfrastructuur De Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) is onderdeel van het nationale Klimaatakkoord en heeft als doel ervoor te zorgen dat laadinfrastructuur geen drempel vormt voor de groei van het aantal elektrische voertuigen. Voor de uitwerking van de landelijke aanpak is in de NAL afgesproken dat er samenwerkingsregio's komen die gemeenten gaan ondersteunen bij de uitrol van laadinfrastructuur. Het Rijk heeft 15 miljoen euro procesgeld beschikbaar gesteld voor de NAL-samenwerkingsregio's, onder de voorwaarde dat de regio minimaal eenzelfde bedrag bijdraagt. Overijssel en Gelderland zijn ingedeeld als samenwerkingsregio en de

					provincies staan aan de lat om de ondersteuning verder vorm te geven in een Regionale Aanpak Laadinfrastructuur (RAL). Voor de invulling van een Regionale Aanpak Laadinfrastructuur in 2021 voegen wij als provinciale bijdrage € 0,240 miljoen toe aan de begroting 2021.
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor de invulling van een Regionale Aanpak Laadinfrastructuur € 0,240 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 4.1.3 van de begroting 2021.
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	-174	0	174	-174 PS 009 Jaarverslag 2020	<p>Slimme en duurzame mobiliteitsprojecten: In 2020 heeft de voorbereiding en afstemming van slimme en duurzame mobiliteitsprojecten met de regio's Twente, Zwolle-Kampen en Cleantechregio meer tijd gevraagd dan verwacht, waardoor in 2020 niet tot de uitrol van projecten kon worden overgegaan. Hierdoor zijn onder andere 2 subsidieverleningen aan de Cleantechregio niet in 2020 gerealiseerd. Daarnaast is een aanzienlijk deel van de bestedingen binnen prestatie 4.1.3 gedekt met ontvangen rijksmiddelen, waardoor onze structureel beschikbare middelen niet volledig zijn besteed. Per saldo is hierdoor een onderbesteding ontstaan van ca. € 0,9 miljoen op € 2,5 miljoen.</p> <p>Wij stellen wij u voor om middels resultaatbestemming € 0,174 miljoen vanuit prestatie 4.1.3 door te schuiven naar de jaarschijf 2021 ter dekking van ons cofinancieringsdeel voor de subsidieverlening 'werkgeversaangepak 2019-2021' aan de Cleantechregio die in 2020 niet kon worden gerealiseerd.</p>
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	0	410	410	0 GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op SPUK Veilig Doelmatig Duurzaam gebruik Verkeersinfrastructuur - Werkgeversaangepak Twente - Zwolle
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	336	0	-336	336 Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
4.2.1 Transities Openbaar Vervoer	-675	0	675	-675 GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op herijking openbaar vervoer
4.2.1 Transities Openbaar Vervoer	0	2900	2900	0 GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	<p>Afwikkeling van de ingetrokken OV concessie IJssel-Vecht: In de afwikkeling van de ingetrokken OV concessie IJssel-Vecht hebben wij als penvoerder voor de aanbesteding van de concessie IJssel-Vecht van Keolis een schadevergoeding ontvangen van € 2,9 miljoen. Hiervan dient ruim € 1 miljoen te worden overgemaakt naar de provincies Gelderland en Flevoland. Het resterende deel wordt ingezet voor extra kosten voortkomend uit dit dossier. Dit betreft ambtelijke inzet, inhuur externe expertise en extra kosten heraanbesteding van de concessie IJssel-Vecht</p> <p>Wij hebben besloten de baten en lasten voor prestatie 4.2.1 in 2021 budgettair neutraal te verhogen met € 2,9 miljoen.</p>
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	-955	0	955	-955 PS 009 Jaarverslag 2020	Binnen beleidsdoel 4.2 is er aan lasten ruim € 1,3 miljoen geraamd voor prestatie 4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen. Hiervan is ruim € 0,4

					miljoen gerealiseerd. Met het Statenvoorstel Verkenningfase elektrificatie spoorlijnen (PS 2020/1100322) is € 2,1 miljoen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van onderzoek voor de verkenningfase. De opdracht hiervoor aan Prorail kent een bestedingsritme dat enigszins afwijkt van het geraamde budget in de begroting. Voor doorlopende verplichtingen in 2021 willen wij € 0,955 miljoen dorschuiven naar 2021.
					Wij stellen u voor om voor prestatie 4.2.2 een budget van € 0,955 miljoen, samen met de bijbehorende onttrekking aan de reserve Sporen en wegen, door te schuiven van 2020 naar 2021.
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	-735	0	735	-735 Adm. 201 doorwerking PS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 doorwerking PS 2020
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-1805	0	1805	-1805 GS 105 Jaarverslag 2020	Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO's) Voor de aanpak van niet beveiligde overwegen (NABO's) is in 2020 een subsidieregeling ingesteld op basis waarvan gemeenten aan de slag konden gaan met het verwijderen van NABO's. Voor 2020 is hiervoor ruim € 1,8 miljoen beschikbaar in de begroting op prestatie 4.2.3. De aanvraag van de gemeente Olst-Wijhe is eind 2020 ontvangen en zal in 2021 worden beschikt. De aanvraag van de gemeente Hof van Twente zal begin 2021 worden ingediend. Wij hebben besloten de middelen van 2020 beschikbaar te houden en door te schuiven naar 2021.
					Dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 1,8 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 4.2.3 van de begroting 2021.
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-902	0	902	-902 PS 009 Jaarverslag 2020	Haltevoorzieningen IJssel-Vecht Per december 2020 is in een deel van Overijssel het lijnennet en de dienstregeling aangepast. Om uitvoering van de goedgekeurde dienstregeling mogelijk te maken waren nieuwe haltes nodig en zullen elders haltes niet meer bediend worden. Dat vergt aanpassingen aan de halte-infrastructuur, zowel bij de gemeentelijke als provinciale wegbeheerders. Deze aanpassingen vergen een eenmalige investering van € 0,723 miljoen in halte-infrastructuur die binnen het beschikbare budget van 2020 voor de exploitatie van het openbaar vervoer is gedekt. Inmiddels is van het beschikbaar gestelde bedrag € 0,319 miljoen gerealiseerd. Voor dekking van doorlopende verplichtingen stellen wij voor middels resultaatbestemming € 0,404 miljoen beschikbaar te houden en toe te voegen aan de begroting 2021 op prestatie 4.2.3.
					Exploitatie OV concessies Zoals in monitor II aangekondigd is er in 2020 voor prestatie 4.2.3 sprake van een incidentele baat als gevolg van de te ontvangen beschikbaarheidsvergoeding OV en de incidentele lasten die ontstaan in verband met de doorbetaling hiervan aan onze vervoerders. De lasten voor de exploitatie van OV concessie sluit op een bedrag van € 106,7 miljoen ten opzichte van de begrote € 104,8 miljoen. Dit betekent per

					saldo € 1,9 miljoen hoger dan geraamd. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door een hogere last circa € 3,6 miljoen samenhangend met extra subsidies aan vervoerders om de gevolgen van Corona op het openbaar vervoer te dekken. Anderzijds is er een lagere last van circa € 1,2 miljoen in hoofdzaak veroorzaakt doordat de OV-index lager uitvalt dan voorzien.
					Verder zijn er in 2020 nog geen aanvullende maatregelen op de Vechtdallijnen getroffen tijdens de werkzaamheden aan de N340 (onderbesteding € 0,497 miljoen). De werkzaamheden aan de bestaande rijbanen zullen hoofdzakelijk in 2021 plaatsvinden en dan zullen naar verwachting aanvullende maatregelen op de Vechtdallijnen getroffen worden.
					Wij stellen u voor de niet gerealiseerde middelen beschikbaar te houden voor aanvullende maatregelen op de Vechtdallijnen tijdens de werkzaamheden aan de N340 en middels begrotingswijziging € 0,497 miljoen te onttrekken aan de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer hetzelfde bedrag aan lasten op te nemen in de begroting 2021 op prestatie 4.2.3.
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-710	0	710	-710 GS 112 Sociale veiligheid Openbaar Vervoer	Deze wijziging heeft betrekking op GS 112 Sociale veiligheid Openbaar Vervoer
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-357	-166	191	-357 PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	Herverdeling centraal IPO budget Op 24 maart jl. is de IPO-meerjarenbegroting behandeld in de commissie Bestuur & Financiën. Hierbij bent u meegenomen in het vernieuwde proces van de meerjarenraming van het IPO. De vernieuwde opzet zorgt voor meer transparantie en leesbaarheid van de begroting. Bijkomend voordeel is dat deze vernieuwde begroting nu makkelijker te verdelen is naar de prestaties van de Provincie Overijssel. Omdat tot nu toe die toedeling niet te maken was werd een deel van de IPO begroting centraal begroot onder prestatie 7.3.1. De nieuwe opzet van de begroting is aanleiding om u voor te stellen om het centrale IPO budget, budgettair neutraal, te herverdelen over de prestaties waar de kosten van het IPO betrekking op hebben. Voor prestatie 4.2.3 betekent dit dat er € 0,1 miljoen van prestatie 7.3.1 (Samenwerking met partners) overgeheveld wordt naar deze prestatie om de kosten van het IPO binnen dit budget te dekken. Het voorstel hiertoe is opgenomen bij prestatie 7.3.1. Hengelo-Bielefeld Daarnaast betreft dit een mutatie van het rijksdeel op Hengelo-Bielefeld.
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	0	16900	16900	0 GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven 2021: Het Rijk heeft de beschikbaarheidsvergoeding voor het OV zoals deze vorig jaar beschikbaar is gesteld voor 2021 gecontinueerd. Hiermee kunnen wij de begrote subsidie voor de vervoerders blijven doorbetalen

						gedurende de periode dat de compensatie wordt ontvangen ondanks de afgeschaalde dienstregeling. Wij ramen op basis van de specifieke doeluitkering de lasten en baten van prestatie 4.2.3 voor de begroting van 2021 bij voor € 16,9 miljoen.
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	200	0	-200	200	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	0	840	840	0	Adm. 213 Actualisatie begroting openbaar vervoer	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 213 actualisatie begroting openbaar vervoer
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	-389	0	389	-389	GS 105 Jaarverslag 2020	Op deze prestatie is van het geraamde budget van € 1,3 miljoen een bedrag van ruim € 0,388 miljoen niet tot besteding gekomen. De onderbesteding kan als volgt worden verklaard. Voor lopende opdrachten aan ProRail in verband met elektrificatie, 2e perronspoor en een verkenningenstudie verbetermaatregelen spoorlijnen Zwolle-Enschede zijn de verwachte (af)rekeningen niet in 2020 ontvangen. De overgebleven gelden zullen in 2021 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet. Dit wordt gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om € 0,388 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 4.2.6 van de begroting 2021.
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	0	375	375	0	GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Dit betreft de bijdrage verkenningstudie verbetermodel Zwolle-Enschede
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-2923	0	2923	-2923	PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit Overijssel
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-968	0	968	-968	GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op uitvoering koers fiets
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-914	0	914	-914	PS 009 Jaarverslag 2020	Uitvoering koersdocument Fiets (middelen uit het coalitieakkoord 2016-2019) Wij stellen u voor € 0,9 miljoen voor de realisatie van Koers Fiets toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2021.
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-500	0	500	-500	GS 105 Jaarverslag 2020	Uitvoering koersdocument Fiets (middelen uit het coalitieakkoord 2020-2023) Voor de niet gerealiseerde middelen uit het coalitieakkoord 2020-2023 gelden de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 4.3.1 van de begroting 2021.
4.3.1 Stimuleren	0	520	520	0	GS 114 Monitor	Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes 2020-2022:

fietsgebruik				Overijssel 2021-II	Op grond van de Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes stelt het Rijk voor de periode 2020-2022 een bedrag beschikbaar van € 1,5 miljoen voor de snelfietsroutes F35 en Zwolle-Hattem.
					Wij hebben op basis van de specifieke uitkering snelfietsroutes 2020-2022 de lasten en baten van prestatie 4.3.1 voor de begroting 2021 bijgeraamd voor € 0,52 miljoen voor snelfietsroute Zwolle-Hattem.
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	32	0	-32	32 Adm. 202 doorwerking GS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 doorwerking GS 2020
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	3093	0	-3093	3093 PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	UVP 2021 (uitvoering provinciaal fietsproject N340 Oudleusen / Ommen): In het kader van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP 2021) is met Monitor 2021 - I voor het fietsproject N340 (Oudleusen / Ommen) een bedrag van € 1 miljoen toegevoegd aan de Reserve dekking kapitaallasten. Inmiddels blijkt dat fietsproject kan worden gerealiseerd met een bedrag van € 0,575 miljoen. Het niet benodigde bedrag van € 0,425 miljoen kan daarmee worden teruggestort vanuit de Reserve dekking kapitaallasten en komt daarmee beschikbaar voor de dekking van het UVP sluitstukproject Fietstunnel Haardijk in Hardenberg.
					Wij stellen u voor om de vrijval vanuit de Reserve dekking kapitaallasten activa ter grootte van € 0,425 miljoen voor het begrotingsjaar 2021 toe te voegen aan prestatie 4.3.1 voor de realisatie van het UVP sluitstukproject Fietstunnel Haardijk in Hardenberg. Hieruit voortvloeiend stellen wij voor het investeringskrediet op prestatie 4.6.7 Vechtdalverbinding (N340/N377 en N48) te verlagen met € 0,425 miljoen.
					UVP 2021 (uitvoering fietsproject Spoordijkstraat, gemeente Enschede): Bij de subsidieverlening van het Enschede fietsproject Spoordijkstraat is de lastneming verdeeld over de jaren 2021, 2022 en 2023. Wij stellen als gevolg daarvan voor de last van prestatie 4.3.1 te verlagen met € 3,52 miljoen en door te schuiven naar begroting 2022 (€ 2,02 miljoen) en begroting 2023 (€ 1,5 miljoen, bestaande uit € 0,2 miljoen algemene middelen verkeer en vervoer en € 1,3 miljoen incidentele middelen KvO-Fiets).
4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO)	-33	0	33	-33 GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op het verlagen van het budget van prestatie 4.4.1
4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO)	33	0	-33	33 GS 105 Jaarverslag 2020	Binnen beleidsdoel 4.4 is op prestatie 4.4.1 Port of Logistics Overijssel(POLO) aan lasten € 0,4 miljoen beschikbaar gesteld. Hierop heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 33.000 die kan worden gedekt door een aanvullende onttrekking aan de Reserve uitvoeling Kwaliteit van Overijssel. Deze aanvullende onttrekking wordt gecompenseerd met een verlaging van de lasten van prestatie 4.4.1 in 2021.
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 33.000 extra te

						onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel ter dekking van de hogere lasten van prestatie 4.4.1 van de begroting 2020 onder gelijktijdige verlaging van de lasten van prestatie 4.4.1 in de jaarschijf 2021.
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	100	0	-100	100	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	100	0	-100	100	PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking verschuiving budget binnen het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit Overijssel
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	-2963	0	2963	-2963	PS 009 Jaarverslag 2020	<p>Meeropbrengsten motorrijtuigenbelasting inzetten voor verkeersveiligheid: Via het coalitieakkoord en de Perspectiefbrief 2020 hebben wij aangegeven de meeropbrengsten vanuit de motorrijtuigenbelasting in te willen zetten voor verkeersveiligheid. In 2020 zijn de opbrengsten van de motorrijtuigenbelasting € 1,042 miljoen hoger dan begroot. Wij stellen u voor dit bedrag te bestemmen voor verkeersveiligheidsmaatregelen.</p> <p>Beleidsimpuls verkeersveiligheid Op prestatie 4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid is € 2,55 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het programma verkeersveiligheid. Hierop is een bedrag van € 1,9 miljoen niet besteed.</p> <p>Zoals bij monitor II 2020 aangekondigd willen wij de niet gerealiseerde middelen inzetten als cofinanciering op de toegekende Specifieke Rijksuitkering 'Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen'. De niet bestede middelen van € 1,9 miljoen worden voor € 1,4 miljoen gedekt uit de reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel waarvan de beschikbaarheidsdatum per einde 2020 is verstreken. Daarom doen wij u het voorstel € 1,4 miljoen aan niet bestede middelen beschikbaar te houden voor de beleidsimpuls verkeersveiligheid.</p> <p>Wij stellen u voor € 1,4 miljoen beschikbaar te houden voor cofinanciering van de beleidsimpuls verkeersveiligheid en € 1,4 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 4.5.1 van de begroting 2021.</p> <p>Voor € 0,5 miljoen worden de niet bestede middelen van € 1,9 miljoen gedekt uit de opbrengsten van de Motorrijtuigenbelasting. Wij stellen u voor deze middelen beschikbaar te houden voor cofinanciering van de beleidsimpuls verkeersveiligheid en middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2021 en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 4.5.1 van de begroting 2021.</p>
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	-1500	0	1500	-1500	Adm. 201 doorwerking PS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 doorwerking PS 2020
4.5.1 Infrastructurele	-150	0	150	-150	PS 015 Monitor	Deze wijziging heeft betrekking verschuiving budget binnen het

	Overijssel 2021-I					Uitvoeringsprogramma Mobiliteit Overijssel
maatregelen verkeersveiligheid						
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	2194	275	-1918	2194	PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	<p>Actualisatie hogere opbrengsten Motorrijtuigenbelasting (MRB): In 2021 zijn de gerealiseerde opbrengsten van de MRB hoger dan begroot (€ 2,2 miljoen). Ook voor de jaren 2022 en 2023 worden hogere opbrengsten verwacht van de MRB (jaarlijks € 1,2 miljoen). Bij het coalitieakkoord is afgesproken meeropbrengsten vanuit de opcenten MRB in te zetten voor verkeersveiligheid. Bij de Perspectiefnota 2022 is voorgesteld ook fietsprojecten te financieren uit de extra meeropbrengsten van de omdat deze investeringen in hoge mate bijdragen aan de verkeersveiligheid. Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.5.1 in 2022 te verhogen met € 2,2 miljoen en in 2023 te verhogen met € 2,4 miljoen.</p> <p>Strategische visie op verkeersveiligheid: Samen met het Rijk investeren wij tot en met 2025 gezamenlijk € 5,44 miljoen extra in verkeersveiligheidsmaatregelen op provinciale wegen. De uitvoering van de maatregelen is onderdeel van de afspraken in de gezamenlijke strategische visie op verkeersveiligheid (SPV 2030) tussen Rijk, provincies (IPO), vervoerregio's en gemeenten (VNG). Uit de 1e tranche van de regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen ontvangen wij € 2,7 miljoen onder de voorwaarde van een provinciale cofinanciering van 50%. De provinciale cofinanciering van € 2,7 miljoen kan voor € 1,67 miljoen worden gedekt vanuit de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel verkeersveiligheid en voor € 1,05 miljoen uit de in de begroting 2021 incidenteel beschikbare middelen op prestatie 4.5.1. Om de benodigde cofinanciering als één dekkingsbron beschikbaar te krijgen stellen wij voor het bedrag van € 1,05 miljoen toe te voegen aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel. Wij ramen op basis van de regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen (doeluitkering) de lasten en baten van prestatie 4.5.1 voor de begroting 2021 en de jaarschijven 2022 en 2023 bij met respectievelijk € 275.000, € 1,36 miljoen en € 1.08 miljoen.</p> <p>Bijdrage gemeenten verkeer educatieprojecten: Voor de uitvoering van verkeer educatieprojecten ontvangen wij van gemeenten een bijdrage in de kosten. Voor 2021 betreft dit een bedrag van € 0,577 miljoen. Wij hebben de baten en lasten voor prestatie 4.5.2 in 2021 budgettair neutraal verhoogd met € 0,577 miljoen.</p>
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	0	577	577	0	GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	100	0	-100	100	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	219	0	-219	219	PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	<p>Fietsproject Spoordijkstraat Enschede: Bij de subsidieverlening van het Enschede fietsproject Spoordijkstraat is de lastneming verdeeld over de jaren 2021, 2022 en 2023. De benodigde dekking vanuit de reserve Mobiliteitprogramma's is daarbij voorzien in 2022 (€ 0,22 miljoen) en 2023 (€ 36.500). Verder is in</p>

						2021 een bedrag van € 38.000 benodigd voor de bewegwijzering van de F35.
						Wij stellen voor de geraamde lasten en bijbehorende onttrekking aan de reserve Mobiliteitsprogramma's op prestatie 4.6.10 te verlagen met € 0,22 miljoen en de lasten en onttrekking aan de reserve Mobiliteitsprogramma's voor de Spoordijkstraat in de begroting 2022 en 2023 te verhogen voor respectievelijk € 0,22 miljoen en € 36.500.
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	2919	0	-2919	2919	PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking verschuiving budget binnen het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit Overijssel
4.6.3 N35 – Lopende projecten	-500	0	500	-500	Adm. 202 doorwerking GS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 doorwerking GS 2020
4.6.3 N35 – Lopende projecten	-236	0	236	-236	GS 105 Jaarverslag 2020	De planstudie is nog niet afgerond mede daarom zijn de beschikbaar gestelde uitvoeringskosten dit jaar deels gebruikt. Daarom hebben wij de resterende middelen doorgeschoven naar 2021
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 4.6.3 een budget van € 0,236 miljoen samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2020 naar 2021.
4.6.5 N50	-3200	1180	4380	-3200	PS 009 Jaarverslag 2020	Voor de verbreding van de Rijksweg N50 Kampen Zuid-Kampen is met Statenvoorstel 2020/1101286 een regionale cofinancieringsbijdrage van € 5.0 miljoen beschikbaar gesteld. Hiervan wordt € 3,82 miljoen door de Provincie bijgedragen en € 1.18 miljoen door regionale partijen (Flevoland, Kampen, Dronten en Zwolle). In 2020 is de regionale cofinancieringsbijdrage nog niet aan Rijkswaterstaat ter beschikking gesteld hetgeen als volgt wordt toegelicht: In 2020 zijn de eerste voorbereidingen getroffen voor een Bestuursovereenkomst tussen Rijk en regio voor de N50 Kampen Zuid-Kampen. De daarbij benodigde afronding van de Planstudie en raming van de kosten door Rijkswaterstaat zijn echter vertraagd en pas eerste kwartaal 2021 gereed. Na afronding hiervan kan de definitieve Bestuursovereenkomst worden opgesteld en getekend en de middelen aan het Rijk worden overgemaakt.
						Wij stellen u voor de middelen door te schuiven naar 2021. De regionale bijdrage wordt per saldo voor € 3,2 miljoen gedekt uit de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer en voor € 0,62 miljoen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.
						Voor de dekking uit de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer stellen wij u voor in de jaarschijf 2021 € 3,2 miljoen te onttrekken aan vorengenoemde reserve en de lasten van prestatie 4.6.5 in 2021 te verhogen met € 3,2 miljoen. Verder dienen de baten en voor een gelijk bedrag de lasten te worden doorgeschoven en in 2021 te worden opgevoerd voor € 1.18 miljoen op prestatie 4.6.5.
4.6.5 N50	-620	0	620	-620	GS 105 Jaarverslag 2020	Voor de dekking uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel gelden de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van

4.6.5 N50	620	0	-620	620	GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	<p>Overijssel.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten € 0,62 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 4.6.5 van de begroting 2021.</p> <p>Voor de dekking uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel gelden de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten € 0,62 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 4.6.5.</p>
4.6.5 N50	3200	-1180	-4380	3200	PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	<p>Voor de verbreding van de Rijksweg N50 Kampen Zuid-Kampen is met Statenvoorstel 2020/1101286 een regionale cofinancieringsbijdrage van € 5,0 miljoen beschikbaar gesteld. Hiervan wordt € 3,82 miljoen door de Provincie bijgedragen en € 1,18 miljoen door regionale partijen (Flevoland, Kampen, Dronten en Zwolle). In verband met de uitspraak van Raad van State over stikstof is het project Kampen Zuid-Kampen en de planstudiefase met onbepaalde tijd vertraagd. Daarnaast is uit de concept Planstudie gebleken dat het taakstellend budget waarschijnlijk ontoereikend is. Zolang er geen nieuw kabinet is aangetreden kan hierover geen financieel akkoord worden gesloten met het Rijk en kan er geen Bestuursovereenkomst worden gesloten.</p> <p>Wij stellen u voor de middelen door te schuiven naar 2022. De regionale bijdrage wordt per saldo voor € 3,2 miljoen gedekt uit de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer en voor € 0,62 miljoen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.</p> <p>Voor de dekking uit de Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer stellen wij u voor in de jaarschijf 2022 € 3,2 miljoen te onttrekken aan vorengenoemde reserve en de lasten van prestatie 4.6.5 in 2022 te verhogen met € 3,2 miljoen. Verder dienen de baten en voor een gelijk bedrag de lasten te worden doorgeschoven en in 2022 te worden opgevoerd voor € 1.18 miljoen op prestatie 4.6.5.</p>
4.6.6 N307	81	0	-81	81	PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	<p>Kapitaallasten</p> <p>Het gerealiseerde bestedingsritme tot en met 2020 van een aantal investeringsprojecten in wegen en kunstwerken wijkt af van de aannames daarover die in de begroting 2021 zijn gehanteerd. Dit heeft geen gevolgen voor het investeringsbudget als geheel maar wel voor de verdeling van de kapitaallasten over de jaren. Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties 4.6.6 4.6.8 4.6.9 4.7.1 en 4.7.3 in 2021 per saldo met € 445.000 te worden verlaagd.</p> <p>Voor prestatie 4.6.8 gaat het om een verlaging van € 81.000</p> <p>Wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.6.6 te verlagen met € 81.000 en de onttrekking aan de Reserve dekking kapitaallasten activa met hetzelfde bedrag te verlagen.</p>

4.6.8 N348 Raalte-Ommen (1e en 2e fase)	327	0	-327	327 PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	<p>Kapitaallasten Het gerealiseerde bestedingsritme tot en met 2020 van een aantal investeringsprojecten in wegen en kunstwerken wijkt af van de aannames daarover die in de begroting 2021 zijn gehanteerd. Dit heeft geen gevolgen voor het investeringsbudget als geheel maar wel voor de verdeling van de kapitaallasten over de jaren. Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties 4.6.6 4.6.8 4.6.9 4.7.1 en 4.7.3 in 2021 per saldo met € 445.000 te worden verlaagd.</p>
					<p>Voor prestatie 4.6.8 gaat het om een verlaging van € 327.000.</p>
					<p>Wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.6.8 te verlagen met € 327.000 en de onttrekking aan de Reserve dekking kapitaallasten activa met hetzelfde bedrag te verlagen.</p>
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	220	0	-220	220 PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	<p>Kapitaallasten Het gerealiseerde bestedingsritme tot en met 2020 van een aantal investeringsprojecten in wegen en kunstwerken wijkt af van de aannames daarover die in de begroting 2021 zijn gehanteerd. Dit heeft geen gevolgen voor het investeringsbudget als geheel maar wel voor de verdeling van de kapitaallasten over de jaren. Om die reden dienen de begrote kapitaallasten op de prestaties 4.6.6 4.6.8 4.6.9 4.7.1 en 4.7.3 in 2021 per saldo met € 445.000 te worden verlaagd.</p>
					<p>Voor prestatie 4.6.9 gaat het om een verhoging van € 10.000</p>
					<p>Wij stellen u voor de begrote lasten van prestatie 4.6.9 te verhogen met € 10.000 en de onttrekking aan de Reserve dekking kapitaallasten activa met hetzelfde bedrag te verhogen.</p>
					<p>Doorschrijven investeringsbudgetten naar 2022 Van het investeringsproject faunapassage N737, is geconstateerd dat de realisatie niet geheel in 2021 zal plaatsvinden. Hierdoor verschuift € 0,69 miljoen van het beschikbare investeringsbudget door naar 2022.</p>
					<p>Conform het begrotingswijzigingsbeleid hebben wij besloten om € 0,69 miljoen van het investeringsbudget over te hevelen van 2021 naar 2022.</p>
					<p>Aanvullend Investeringsbudget Herstel Deldener Esch Zoals vermeld bij prestatie 3.5.3 wordt vanuit de reserve Kwaliteit van Overijssel een bedrag van €160.000 gestort in de reserve Dekking Kapitaallasten ter dekking van de afschrijvingen van de VRI.</p>
					<p>Wij stellen u aanvullend voor bij deze prestatie het investeringskrediet te verhogen met €160.000 om deze VRI te kunnen aanleggen.</p>
					<p>Rotonde De Meente Olst (N337) Naar verwachting zullen door de extra inspanningen rond de grondverwerving, de langere inzet van het projectteam en de indexering leiden tot een tekort van € 500.000 op dit project. Er wordt</p>

						<p>momenteel gezocht naar middelen om dit tekort te dekken. Op een later moment wordt hiervoor een voorstel gedaan.</p> <p>Aansluiting N315/N768 Danspaleis Het ontwerp Plan in Hoofdpijnen is klaar voor terinzagelegging. Op basis van de geactualiseerde kostenraming bedragen de kosten in totaal € 1,75 miljoen. Beschikbare dekking bedraagt € 1,25 miljoen. waardoor sprake is van een dekkingstekort van € 0,50 miljoen. Er wordt momenteel gezocht naar middelen om dit tekort te dekken. Op een later moment wordt hiervoor een voorstel gedaan.</p> <p>Vaststelling Uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP) 2021 Als gevolg van de vaststelling van het UVP 2021 stellen wij voor de inzet van de middelen over de verschillende beleidsthema's (fiets, verkeersveiligheid, bereikbaarheid, goederenvervoer) en bijbehorende prestaties aan te passen (zie toelichting prestatie 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik)</p> <p>Wij stellen u voor de lasten van prestatie 4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten met € 0,23 miljoen te verlagen ten gunste van prestaties 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken (€ 0,2 miljoen voor digitaliseringsopgave mobiliteit) en 4.3.1 Stimuleren fietsgebruik (€ 0,03 miljoen).</p> <p>Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020</p>
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	291	0	-291	291	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-1800	0	1800	-1800	PS 002 Overijssel herstelaanpak coronacrisis	Deze wijziging heeft betrekking op PS 002 Overijssel herstelaanpak coronacrisis
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-1319	131	1450	-1319	PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	<p>Gladheidsbestrijding: Zoals al gemeld is in de eerste monitor, zijn er in de afgelopen winter en in het voorjaar veel acties nodig geweest in verband met de opgetreden gladheid op onze wegen. Dit in tegenstelling tot vorig jaar toen er relatief weinig gladheid was. Als gevolg hiervan is het beschikbare budget voor de gladheidsbestrijding (dat berekend is op een gemiddelde winter) overschreden. Alle kosten tot en met het voorjaar zijn in rekening gebracht. Voor het komende seizoen zijn er verplichtingen vastgelegd op basis van een gemiddeld seizoen. Dit resulteert in een verwacht tekort van € 1,45 miljoen. Aan gemeenten is in totaal € 0,141 miljoen meer in rekening gebracht dan begroot.</p> <p>Wij stellen u voor om de lasten bij prestatie 4.7.1 met € 1,45 miljoen te verhogen en eveneens de baten bij prestatie 4.7.1 te verhogen met € 0,131 miljoen.</p> <p>Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 204 personeelsgebonden kosten januari 2021</p>
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-12	0	12	-12	Adm. 204 personeelsgebonden kosten januari 2021	

4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	11	0	-11	11 Adm. 210 diversen personeelsgebonden kosten 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 210 diversen personeelsgebonden kosten 2021
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	40	0	-40	40 PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op vrijval kapitaallasten Beheer provinciale infrastructuur
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	60	0	-60	60 Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	250	0	-250	250 PS 001 Herprioritering	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Herprioritering
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	-45	0	45	-45 PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	Voorziening beheer en onderhoud: Aan de voorziening Beheer en Onderhoud wordt op basis van het saldo bij de jaarrekening jaarlijks een inflatiecorrectie toegekend. Het bedrag dat wij hiervoor in de begroting 2021 berekend hebben, blijkt € 45.000 te laag te zijn . Wij stellen u voor om de storting in de voorziening Beheer en Onderhoud bij prestatie 4.7.2 in 2021 met € 45.000 te verhogen.
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	12	0	-12	12 Adm. 204 personeelsgebonden kosten januari 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 204 personeelsgebonden kosten januari 2021
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	85	0	-85	85 Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	7	0	-7	7 PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op vrijval kapitaallasten vervangingsinvesteringen provinciale infrastructuur
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	-2067	0	2067	-2067 PS 009 Jaarverslag 2020	Programma' schaderegeling (fase 1) en gebiedsaanpak (fase 2) Kanaal Almelo de Haandrik De uitgaven in 2020 betroffen € 1,8 miljoen (incl. € 0,3 miljoen salarisbudget) en bleven door de verlate rapportage van schadeopnames en gerelateerde vertraagde uitbetaling aan de leverancier voor beide aanbestede opdrachten een € 2,2 miljoen achter op het budget voor jaarschijf 2020. Wij stellen u voor om deze € 2,2 miljoen. te onttrekken aan Reserve waterwegen en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 4.7.4 van de begroting 2021. Over de periode 2019-2020 bedragen de kosten van het 'programma' schaderegeling (fase 1) en gebiedsaanpak (fase 2) Kanaal Almelo de Haandrik in € 2,7 miljoen. Naar verwachting zijn de resterende middelen ad. € 24,4 miljoen. (€ 8,9 miljoen in de Reserve waterwegen en € 15,5 miljoen in de Voorziening Kanaal Almelo de Haandrik schadeloosstelling per 31 december 2020) nodig om het einddoel schadeafhandeling (fase 1) en de nog nader vorm te geven gebiedsaanpak (incl. statenbesluit). Daarnaast wordt gegeven de onzekerheid over de schadeomvang en bijhorende financiële consequenties, de financiële consequenties van Corona(maatregelen) en de nog nader vorm te geven gebiedsaanpak om het gebied in rustiger vaarwater te brengen een algemene risicoreserve gehandhaafd van € 13,1 miljoen tot eind 2021 (zie paragraaf Weerstandsvermogen).

4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	1500	0	-1500	1500	PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	<p>Op 1 juli 2020 heeft PS € 25 miljoen beschikbaar gesteld, hiervan is € 9,5 miljoen toegevoegd aan de Reserve waterwegen, deze middelen zijn bestemd voor opdrachten. Daarnaast is € 15,5 miljoen gestort in de Voorziening Kanaal Almelo de Haandrik en bestemd voor schadeloosstellingen. Hiervan is over de periode 2019 tot en met september 2021 € 5,7 miljoen gerealiseerd, waarvan € 5,4 miljoen voor opdrachten (waaronder ook monitoren, veiligstellen woningen en tijdelijke huisvesting) en € 270.000 voor de subsidieregeling, schadevergoedingen en coulancevergoeding. Daarnaast is in 2021 en 2022 € 2 miljoen verplicht voor opdrachten en € 1,6 miljoen voor de subsidieregeling, schadevergoedingen en coulancevergoeding.</p> <p>Ten opzichte van het begrote bedrag is in 2021 € 2 miljoen nog niet besteed of verplicht voor opdrachten en voor de subsidieregeling, schadevergoedingen en coulancevergoeding nog ruim € 13 miljoen beschikbaar in de voorziening. Verwachting is dat een groot deel van de bestedingen zal doorschuiven naar 2022. Een deel van het budget ad. € 1,5 miljoen, voor opdrachten schuift door naar 2022. De bestedingen ten laste van de voorziening ter omvang van € 10 miljoen schuift door naar 2022.</p> <p>Wij stellen u voor om het budget onder prestatie 4.7.4 te verlagen met € 1,5 miljoen onder gelijktijdige verlaging van de onttrekking uit de Reserve Waterwegen en dit bedrag door te schuiven naar 2022.</p> <p>Daarnaast hebben wij besloten om de onttrekking vanuit de Voorziening Kanaal Almelo de Haandrik te verlagen met € 10 miljoen in 2021 en door te schuiven naar 2022.</p>
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	15500	0	-15500	15500	Adm. 201 doorwerking PS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 doorwerking PS 2020
4.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-1027	0	1027	-1027	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
4.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-155	0	155	-155	PS 009 Jaarverslag 2020	Deze wijziging heeft betrekking op resultaatbestemming personeelskosten waterwegen
4.66.66 Toegerekende personeelsgeb kn	-11	0	11	-11	Adm. 210 diversen personeelsgebonden kosten 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 210 diversen personeelsgebonden kosten 2021
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-2210		2210	-2210	Adm. 220 herverdeling personeelsgebonden kosten	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 220 herverdeling personeelsgebonden kosten
Totaal	478	22762	22284	478		

Kerntaak 5: Regionale economie

Dit is hoe wij denken

We werken aan een krachtige, regionale economie die crises het hoofd kan bieden. Een krachtige economie zorgt voor werkgelegenheid voor iedereen. Het MKB in Overijssel zorgt voor 60% van de werkgelegenheid en is daarmee een belangrijke pijler van de Overijsselse economie.

Er is in Overijssel een tekort aan vakmensen in technische en IT-beroepen (MBO) en een beperkte beschikbaarheid van hoogopgeleid talent (HBO, WO). Wij willen daarom de arbeidsmobiliteit en de wendbaarheid van de beroepsbevolking vergroten.

Het kabinet zet stevig in op samenwerking met regionale overheden, zodat regionale knelpunten kunnen worden weggenomen en nationale doelstellingen gerealiseerd. Dat is een zeer effectieve en productieve keuze. Opgaven spelen decentraal en moeten daar ook worden aangepakt. Voor Overijssel geldt dat de lijntjes kort zijn. Wij kennen de mensen, de bedrijven, de kennisinstellingen, de maatschappelijke organisaties en gemeenten en waterschappen, zij kennen ons.

Een aantrekkelijke vestigingslocatie is cruciaal om bedrijfsleven met een hoge toegevoegde waarde voor de regio's in Overijssel te interesseren en te behouden. Dit vraagt om goed bereikbare werkomgevingen op strategische knooppunten in de provincie en verbinding met kennisinstellingen en innovatielabs.

Bedrijven staan voor de uitdaging in te spelen op nieuwe bedrijfsprocessen en verdienmodellen die ontstaan door maatschappelijke en technologische veranderingen over de sectoren heen. Als bedrijven niet tijdig innoveren, verslechtert de concurrentiepositie en leidt dit tot verlies van banen. Structurele ondersteuning voor het MKB, gericht op het verkrijgen van kennis, financiën en het opzetten van nieuwe samenwerkingsvormen, is onmisbaar. Daarom ondersteunen wij bedrijven en start-ups bij het innoveren.

De vrijetijdseconomie is voor Overijssel een sector die voor veel werkgelegenheid zorgt. Wij willen de potentie ten volle benutten. Samen met beeldbepalende evenementen draagt deze sector bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding

Samen met het onderwijs, ondernemers en andere overheden werken we aan een inclusieve, wendbare en toekomstgerichte arbeidsmarkt. (5.1.1). Wij richten ons op de prioriteiten inclusiviteit, tegengaan van krapte en mismatch en werken met nieuwe technologieën.

Prestaties

5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs

Acties 2021

1. *Sturing, monitoring en kennisdeling*

Waar nodig laten wij bovenregionaal onderzoek uitvoeren en stimuleren wij kennisuitwisseling via bijvoorbeeld symposia. Wij delen de ervaringen door het opzetten van een Overijsselbreed leernetwerk. Wij zetten in op het vergroten van de expertise op het gebied van Social Return On Investment (SROI) bij opdrachtgevers

en –nemers. Wij voeren zoveel mogelijk datagedreven beleid om te komen tot een betere feitelijke onderbouwing van beleid en besluitvorming. Wij monitoren de voortgang en resultaten van de regiodeals Twente, Zwolle en Cleantechregio.

2. *Cross-overs arbeidsmarkt met provinciale (kern)opgaven*

Wij verbinden onze rol en inzet voor de Overijsselse arbeidsmarkt met de uitvoering van onze provinciale ambities en opgaven. Concreet willen wij dat uitwerken met cross-overs tussen de arbeidsmarkt en de provinciale opgaven. Om dit te realiseren is in 2020 een subsidieregeling uitgewerkt, welke in 2021 wordt voortgezet, waarmee projecten die bijdragen aan het realiseren van voldoende deskundige vakmensen voor de uitvoering van provinciale kernopgaven financieel worden ondersteund.

3. *Publiek-private samenwerkingsverbanden en vernieuwende opleidingsconcepten*

Wij ondersteunen vernieuwende manieren van opleiden en werken, zowel voor jongeren als voor werkenden die bijdragen aan het realiseren van onze provinciale hoofdoggaven. Samenwerkende publieke en private partijen, zoals overheden, onderwijs, werkgevers en ondernemers kunnen hiervoor een beroep doen op de subsidieregeling Arbeidsmarkt.

4. *Talent behouden en aantrekken*

Wij investeren met onze partners om talent te behouden en aan te trekken voor de regio. Als onderdeel van de subsidieregeling Arbeidsmarkt kan subsidie worden aangevraagd voor projecten die zich richten op een aantrekkelijker woon- werk- en leefklimaat, employer branding door werkgevers en op het organiseren van samenwerkingen en platforms waar vraag en aanbod samenkomen. Wij organiseren bijeenkomsten voor projectleiders om ervaringen en kennis met elkaar te delen als onderdeel van het leernetwerk.

5. *Uitbouwen Techniepacten*

Wij subsidiëren de activiteiten van de 3 Overijsselse techniepacten en organiseren de jaarconferentie van het Techniepact samen met de provincie Gelderland. Daarmee dragen we bij aan het verbeteren van de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt in de technieksector en werken we aan het oplossen van het tekort aan technisch personeel.

6. *Doorontwikkeling wetenschap en techniek als basisvaardigheid voor jongeren*

We stimuleren het aanbod van wetenschap en techniek in het onderwijs. Hiervoor hebben wij een regeling ontwikkeld waar scholen gebruik van kunnen maken. Daarnaast lobbyen wij voor een structurele bijdrage van het Rijk voor wetenschap en techniek activiteiten. Wij verbinden provinciale programma's aan wetenschap en techniek activiteiten voor jongeren en zetten gezamenlijk projecten op die verbonden zijn aan de transitie waar wij als samenleving voor staan: circulair, digitalisering, duurzaamheid en energie.

7. *Eén grensoverschrijdende arbeidsmarkt*

Wij zetten in op één goed werkende grensoverschrijdende arbeidsmarkt waar de grens niet als belemmering wordt ervaren. We stimuleren dit door via de regeling Arbeidsmarkt projecten te ondersteunen die hieraan bijdragen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Samen naar een wendbare, inclusieve en toekomstgerichte arbeidsmarkt 2020-2023
- Motie vergrijzing als kans i.p.v. bedreiging
- GS Reactie motie vergrijzing als kans i.p.v. bedreiging
- Beantwoording Statenvragen over subsidie Jongeren in het MKB

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

807

Inhoud

1. Sturing, monitoring en kennisdeling

Er zijn diverse bijeenkomsten en symposia georganiseerd, zowel online als fysiek. In 2021 is de jaarlijks terugkerende Werkconferentie Statushouders in samenwerking met stichting Vluchtelingenwerk en de provincie Gelderland georganiseerd evenals de Techniekpact jaarconferentie en diverse kleinere digitale en fysieke bijeenkomsten. In juni 2021 is de portal Overijsselleertverder.nl gelanceerd. Dit platform voorziet in een behoefte van MKB bedrijven en biedt een up-to-date overzicht van regelingen en financieringsmogelijkheden gericht op een Leven Lang Ontwikkelen in de provincie Overijssel.

Er zijn in 2021 twee leernetwerken gestart. Het leernetwerk Inclusie is opgericht om kennis en ervaring die in Overijssel is opgedaan, over het verbeteren van de arbeidspositie van mensen in een kwetsbare situatie, te verzamelen en te verspreiden. Het leernetwerk Talent is opgericht om kennis en ervaring die is opgedaan over het aantrekken en behouden van talent in Overijssel te verzamelen en te verspreiden. Sinds de start van het Twents Fonds voor Vakmanschap (onderdeel regiodeal Twente) in 2019 zijn er 5570 aanvragen geweest die resulteerden in 4083 loopbaangesprekken en 1740 toewijzingen van scholingscheques.

Binnen de HCA Regio Zwolle (onderdeel regiodeal Zwolle) bestaat een infrastructuur voor leven lang ontwikkelen via het Ontwikkelfonds Regio Zwolle ('Upgrade jezelf'). Het fonds is bedoeld voor het ontwikkelen, leren en opleiden van (potentiële) werknemers. Vanaf de start tot met november 2021 zijn 1962 werknemers geschoold.

Het ontwikkelfonds Cleantech Regio (onderdeel regiodeal Cleantech Regio) is in april 2021 van start gegaan. Het ontwikkelfonds biedt scholingsvouchers aan voor om-, bij-, of nascholing. De nadruk ligt hierbij op de kanssectoren ICT, Techniek, Zorg, Logistiek en Bouw. Er zijn in de periode t/m september 2021 70 vouchers toegekend.

2. Cross-over provinciale kernopgaven

Er zijn in 2021 vier cross-over projecten ondersteund met een totale bijdrage van € 170.000,-. Naast de subsidieregeling wordt zoveel mogelijk samenwerking gezocht met de andere provinciale programma's zoals Nieuwe Energie Overijssel, Circulaire Economie en Sociale Kwaliteit. Hiermee verbinden we onze kennis en ervaring op het gebied van arbeidsmarktvaartstukken aan de provinciale opgaven. En concreet voorbeeld is het project 'met een badge weer een match'. Hierin staat het praktisch kwalificeren van (potentiële) werknemers centraal. Op welke manier kunnen we ervoor zorgen dat mensen met weinig kwalificaties toch uitgedaagd worden om zich te ontwikkelen op een manier die aansluit bij de vraag vanuit het bedrijfsleven? De bedrijven EEGA en Coinversable zijn trekkers van het project, zij werken nauw samen met onder andere Enercon, ViaVie in Rijssen-Holt en de gemeente Deventer. Het project is nog in volle gang en in de afgelopen maanden zijn er meer dan dertig badges ontwikkeld. Zowel praktische badges voor de horeca, ICT en energiesector, maar ook badges gericht op werknemersvaardigheden.

3. Publiek-private samenwerkingsverbanden en vernieuwende opleidingsconcepten

In de subsidieregeling arbeidsmarkt is een aparte actielijn opgenomen voor publiek-private samenwerkingen. PPS 'en die hieronder vallen zijn samenwerkingen tussen minimaal vier bedrijven en één onderwijsinstelling. In 2021 is 1 project beschikt en nog 2 projecten zijn in behandeling. Het project 'Het Bouwproject als leerproject Gas Erop!' maakt het grote maatschappelijke thema 'energietransitie' behapbaar. Aan de hand van praktische opgaven op de bouwplaats worden learning communities opgestart met studenten, docenten, vakpersoneel en specialisten. Het leren, werken en innoveren komt samen op de werkvloer. Partners zijn onder andere het ROC van Twente, Saxion Hogeschool, UTwente, Hogeschool Windesheim, Wij Techniek, Techniek Nederland, Stichting Pioneering, en diverse bedrijven uit de installatiesector. Er is bewust gekozen voor een samenwerking met MKB'ers.

4. Talent behouden en aantrekken

Er zijn in 2021 drie projecten gericht op het aantrekken en ondersteunen van talent ondersteund met een totale bijdrage van € 99.010,-. Een voorbeeld van een project is een samenwerking van een aantal bedrijven in Nijverdal op het gebied van employerbranding. De bedrijven werken gezamenlijk aan individuele zichtbaarheid en aantrekkelijk werkgeverschap.

Uit het leernetwerk talent is een belangrijke vraag naar voren gekomen. Hoe brengen we alle losse talentinitiatieven met elkaar in verbinding? Op basis daarvan wordt in opdracht van de provincie een overkoepelende strategie ontwikkeld voor het aantrekken en behouden van talent in Overijssel.

5. Uitbouwen Techniepacten

Wij subsidiëren de activiteiten van de 3 Overijsselse techniepacten en organiseren de jaarconferentie van het Techniepact samen met de provincie Gelderland. Daarmee dragen we bij aan het verbeteren van de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt in de technieksector en werken we aan het oplossen van het tekort aan technisch personeel.

Er is deze programmaperiode € 300.000,- geïnvesteerd in de techniepacten voor het stimuleren van kiezen, leren en werken in de techniek. De invulling van het techniepact en de uitgevoerde activiteiten verschillen per regio. Voorbeelden hiervan zijn een HR-platform voor Twentse technische bedrijven en kennisinstellingen, een beroepenmarkt voor de techniek en het organiseren van docentstages en het opleiden van hybride docenten. De provincie ondersteunt de techniepacten en monitort de voortgang.

6. Doorontwikkeling wetenschap en techniek als basisvaardigheid voor jongeren

Er is geïnvesteerd in wetenschap en technologie in het basis- voorgezet onderwijs middels de W&T voucherregeling. In 2021 hebben 30 scholen een voucher ontvangen voor afname van het W&T kompas. Medio 2021 is gestart met de opschaling van het kompas. Naast de externe experts voor individuele scholen worden er nu binnen scholenkoepels W&T-experts opgeleid zodat de scholen hun eigen experts in kunnen zetten. In 2021 is er weer gestart met het project Adviseurs voor de Toekomst. Tijdens de editie van 2021 deden 13 schoolklassen mee met het thema circulaire economie waardoor het wetenschap en techniekonderwijs direct is gekoppeld aan de grote transitieopgaven zoals duurzaamheid, circulariteit en de energietransitie.

7. Eén grensoverschrijdende arbeidsmarkt

Er zijn in 2021 twee projecten gestart. Het project 'GrensInfoPunt' van de Euregio biedt informatie aan werkzoekenden en werkgevers over werken, wonen, leren en/of ondernemen over de grens. Het andere project 'Doorlopende EUregionale Leerlijn' richt zich op het ontwikkelen van materialen voor het opdoen van Euregio regionale competenties en het stimuleren van stages en uitwisselingen over de grens.

De provincie is ook actief betrokken bij de Grenslandconferentie. Deze conferentie is bedoeld om de samenwerking tussen Noordrijn-Westfalen (NRW) en Nederland (NL) te

versterken en ervaringen uit te wisselen. De derde editie van de conferentie vond in september 2021 plaats in Enschede en stond voornamelijk in het teken van de invloed van de coronacrisis op de grensregio's.

Crisis- en herstelaanpak

Er is in het voorjaar 2021 naast het bestaande arbeidsmarktprogramma snel een aanvullend pakket aan acties (het vijfpuntenplan voor de Overijsselse arbeidsmarkt) bepaald om via de bestaande succesvolle infrastructuur en samenwerkingen voor her-, bij- en omscholing in Overijssel de crisis- en herstelmaatregelen snel en efficiënt in te kunnen voeren. Ook zijn er extra acties bepaald om economisch en sociaal herstel te stimuleren. Werkgevers en werknemers zijn op deze manier ondersteund bij de snelle en complexe veranderingen op de arbeidsmarkt.

MKB voucher

Om de Overijsselse bedrijven te ondersteunen bij de digitalisering zijn er digitaliseringsvouchers beschikbaar gesteld, het onderdeel scholing van de brede MKB-voucher. Het doel hiervan was het ondersteunen van MKB-ondernemers en cultuur-maatschappelijke instellingen bij het ontwikkelen van digitale vaardigheden van werknemers. 159 MKB ondernemers hebben een voucher toegekend gekregen voor het ontwikkelen van de digitale vaardigheden van hun medewerkers. Er worden in totaal ongeveer 1500 werknemers via de MKB-voucher bijgeschoold met een gemiddelde bijdrage van €400,- per geschoolde werknemer.

Jongeren in het MKB

Jongeren zijn door de coronacrisis extra hard geraakt. Om het talent in de regio te behouden is een stimuleringsregeling voor jongeren in het MKB geïnitieerd. Er was een bijdrage voor het aannemen van een recent afgestudeerde jongere en daarnaast konden MKB'ers een bijdrage ontvangen voor de begeleiding van een BBL-student of stagiair. Het totale budget is toegekend en bedroeg €1.200.000 met voor beide activiteiten €600.000.

Resultaten van de regeling:

- 60 MKB'ers hebben een starter in dienst genomen
- 222 MKB'ers hebben 243 stagiaires en 47 BBL'ers begeleid
- 7 bedrijven hebben een starter in dienst genomen én een BBL-student of stagiair begeleid.

Overijssels Vakmanschap 2.0

De learning community Overijssels Vakmanschap wordt ingezet voor het organiseren van om-, her- en bijscholingstrajecten voor de technische arbeidsmarkt. Overijssels Vakmanschap is in 2021 verder doorontwikkeld, waarbij wordt ingezet op 4 stromen:

1. Instroombevordering van nieuwe vakmensen door het begeleiden van instromers
2. Begeleiding bij leren en ontwikkelen
3. Versterken van de infrastructuur voor LLO in Overijssel
4. Learning communities.

Financiën

Regeling Arbeidsmarkt Overijssel

Het restant van € 0,9 miljoen op prestatie 5.1.1 wordt grotendeels veroorzaakt door UBS 6.34 Regeling Arbeidsmarkt Overijssel. In 2021 is gebleken dat er meer tijd nodig is om aanvragen te ontvangen. Wij hebben dan ook besloten om de openstelling van de regeling te verlengen en door te laten lopen in 2022. Om de afspraken na te komen binnen dit programma hebben we besloten om de restant middelen van € 0,8 miljoen voor UBS 6.34 Regeling Arbeidsmarkt Overijssel over te hevelen naar 2022. Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,8 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.1.1 van de begroting 2022.

Dit is wat wij doen

5.2 Regiodeals

Met onder andere de regiodeals dragen we bij aan de regionale agenda's (5.2.1 t/m 5.2.4). Met een helicopterview en vanuit onze ongebonden positie organiseren we de zaken slim, brengen we partijen met elkaar in contact, verknopen we initiatieven en jagen we innovaties aan.

Prestaties

5.2.1 Regio Deal Twente

Acties 2021

1. Wij monitoren de uitvoering van de Regio Deal Twente. Het actieprogramma heeft vier actielijnen: Techniek als motor, Arbeidsmarkt & Talent, Bereikbaarheid & Vestigingsklimaat (Topwerklocaties) en Circulaire Economie & Duurzaamheid.
2. Wij investeren in de vorm van een lening van € 10 miljoen met het Rijk, de provincies Noord-Brabant en Gelderland en regio's, bedrijven en kennisinstellingen in het nationale fotonica-innovatieprogramma PhotonDelta dat een looptijd heeft van acht jaar. Daarnaast investeert Oost NL met risicofinanciering in bedrijven die actief zijn in deze snel groeiende hightech markt.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Kansen in Overijssel Regio Deal Twente
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel fotonica

Begrotingswijziging

- PS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

1874

Inhoud

Na publicatie van de Regio Deal Twente in juli 2019 is gestart met de uitvoering. Langs de vier actielijnen van de Regio Deal Twente zijn de projecten via een subsidieaanvraag bij de provincie ingediend. Op dit moment zijn nagenoeg alle projecten in uitvoering genomen. De tussentijdse evaluatie van de Regio Deal Twente door Twente Board is op 15 februari 2022 aan Provinciale Staten verzonden. De Regio Deal loopt tot 31 december 2025. De accenten in de Regio Deal rond digitalisering, smart industry, circulaire economie en gezondheid (TopFit) zijn door de coronacrisis onderstreept.

Financiën

Regio Deal Twente

In 2021 is het begrote bedrag van € 5,3 miljoen voor de Regio Deal Twente niet volledig beschikt en is er een bedrag van € 3,5 miljoen overgebleven. De belangrijkste reden voor dit restant is dat de beschikking van MedTech Fund met een bedrag van € 2 miljoen verdeeld is over de komende jaren en de kosten niet volledig in 2021 konden worden genomen. Daarnaast zijn er een aantal aanvragen zoals Textile Identification and Recycled Content Tracking Library en Grenslandmonitor nog in behandeling. Om de Regio Deal Twente zorgvuldig af te ronden zal het restant meegenomen moeten worden naar komende jaren.

Looptijd Regio Deal Twente

In het investeringsvoorstel Regio Deal Twente (PS/2019/14) is aangegeven dat de Regio Deal Twente loopt tot en met 2022. Echter zijn er verplichtingen die langer

lopen dan deze periode.

Om de gemaakte afspraken na te komen met betrekking tot de Regio Deal Twente stellen wij dan ook voor om de middelen langer beschikbaar te houden om het programma op een correcte manier uit te voeren.

Wij stellen u voor de middelen van de Regio Deal Twente t/m 2026 beschikbaar te houden.

Wij stellen u voor, na goedkeuring voor verlenging van de beschikbaarheid van de middelen, om de nog beschikbare kvo-middelen al volgt toe te voegen aan de jaarschijven van prestatie 5.2.1 van de begroting 2022;

€ 1,9 miljoen aan de jaarschijf 2022

€ 0,8 miljoen aan de jaarschijf 2023

€ 0,5 miljoen aan de jaarschijf 2024

€ 0,2 miljoen aan de jaarschijf 2025

€ 0,2 miljoen aan de jaarschijf 2026

5.2.2 Regio Deal Zwolle

Acties 2021

1. Wij monitoren de uitvoering van de regio deal.

2. Wij richten in samenwerking met de Regio Zwolle de Kassiersfunctie in en starten met de feitelijke uitvoering daarvan.

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

6505

Lasten begrotingswijziging

6505

Inhoud

1. De eerste inhoudelijke voortgangsrapportage vanuit de Regio (gemaakt door een commissie o.l.v. Geert Jansen) geeft een wisselend beeld van de voortgang. Sommige projecten liggen goed op stoom, andere hebben een duwtje nodig. Daarvoor is in de planperiode voldoende tijd, voldoende ruimte en zijn de benodigde instrumenten voorhanden

2. De eerste inhoudelijke voortgangsrapportage is voor het rijk aanleiding geweest om positief te beslissen op het vrijgeven van het tweede en laatste deel van de Regio Deal gelden. De middelen zijn inmiddels overgemaakt.

Financiën

Op een begroot bedrag van € 3,3 miljoen is een bedrag van € 0,7 miljoen overgebleven. Dit restant wordt veroorzaakt door de bijdrage van de Provincie Drenthe aan de Regio Deal Zwolle in verband met Regio overstijgend werken.

Regio Deal Zuidoost Drenthe

Bij het coalitie akkoord is besloten dat de Provincie Overijssel mee doet aan de Regio Deal Zuidoost Drenthe met een bedrag van € 1,9 miljoen. Dit bedrag is in 2021 overgemaakt naar de Provincie Drenthe, waarop de Provincie Drenthe haar afspraak is nagekomen om een bedrag van € 0,7 miljoen over te maken aan de Provincie Overijssel. Deze middelen zullen terug vloeien naar de Algemene Middelen.

Regio Deal Zwolle

In 2020 is de Regio Deal Zwolle opgestart. Voor de uitvoering van deze regiodeal hebben wij specifieke uitkering van het Rijk ontvangen ter grootte van € 21,3 miljoen. De aanvragen voor de projecten zijn inmiddels ontvangen en de beschikkingen zijn verwerkt. De beschikkingen hebben betrekking op verschillende jaren, waardoor de lasten op meerdere jaren betrekking hebben. De bijdrage vanuit de op onze balans

opgenomen specifieke uitkering dient in gelijke mate aan die jaren te worden toegerekend. De verdeling zie er als volgt uit; in 2021 € 8,1 miljoen, in 2022 € 6,5 miljoen en in 2023 € 5,7 miljoen.

Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.2.2 op de jaarschijven 2022 en 2023 te verhogen met respectievelijk € 6,5 miljoen en € 5,7 miljoen en deze bedragen gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.

5.2.3 Cleantech Regio

Acties 2021

1. Wij monitoren de uitvoering van de Regiodeal. De Regiodeal heeft als ambitie om samen te investeren en randvoorwaarden te creëren om de (economische) veerkracht van de CTR te versterken. Dit doen we door een duurzame en inclusieve economische groei te bewerkstelligen met behoud van de groene leefomgeving.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cleantech Regio Regiodeal, PS/2019/1101201
- Besluit Cleantech Regio Regiodeal, PS/2019/1101327
- Stand van zaken Regiodeals derde tranche Regio Zwolle en Cleantech Regio, PS/2020/1102303

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

899

Inhoud

Dit jaar hebben we met onze partners gewerkt aan de vormgeving van de laatste twee projecten (van de acht projecten in totaal), waaraan wij ons ook financieel verbonden hebben binnen de Regiodeal Cleantech Regio.

Allereerst het project 'Waterstof tankvoorziening A1 Bedrijvenpark in combinatie met regionale overslag vanaf Container Terminal Deventer'. Wij hebben inmiddels al € 0,1 miljoen beschikt. De resterende € 0,2 miljoen konden wij niet beschikken omdat er anders subsidiestapelings ontstond met aanvullende middelen van de Rijksoverheid (DKTI-subsidie). De aanvrager heeft nu zelf extra geïnvesteerd in deze fase en gevraagd om aanvullend met een subsidieaanvraag te mogen komen voor maximaal € 0,2 miljoen. Wij wachten dit voorstel af en zullen dit beoordelen binnen de PS-kaderstelling en de afspraken binnen de Regiodeal Cleantech Regio. Deze resterende € 0,2 miljoen is namelijk onderdeel van de regionale cofinanciering in de Regiodeal en is randvoorwaardelijk in de verhouding 1:1. Het voorgaande betekent dat het geven van een andere bestemming aan deze € 0,2 miljoen per definitie met de andere partners in de Regiodeal moet worden afgestemd.

Ten tweede hebben we een bedrag van € 0,7 miljoen voor project 'Warmtenet Zandwinning' toegekend aan de gemeente Deventer. De beschikking heeft echter betrekking op 2022, waardoor deze beschikking niet zichtbaar is in het financiële overzicht over 2021.

Financiën

Het resterende bedrag van € 0,9 miljoen binnen 5.2.3. Cleantech Regio is bestemd voor twee projecten:

Project Tankvoorziening A1 Bedrijvenpark

Allereerst het project 'Tankvoorziening A1 Bedrijvenpark in combinatie met regionale overslag vanaf Container Terminal Deventer' met een bedrag van € 0,3 miljoen. In dit kader is inmiddels al € 0,1 miljoen

beschikt. De resterende € 0,2 miljoen konden wij niet beschikken omdat er anders subsidiestapeling ontstond. De aanvrager heeft nu zelf extra geïnvesteerd in dit project en gevraagd om binnen de PS-kaders aanvullend met een subsidieaanvraag te mogen komen voor maximaal € 0,2 miljoen. Wij wachten dit voorstel af en zullen dit beoordelen binnen de PS-kaderstelling en de afspraken van de Regiodeal CTR. Deze resterende € 0,2 miljoen zijn onderdeel van de cofinanciering van de middelen van het Rijk. Op dit moment zijn we bezig met de voorbereidingen om de middelen volgens de richtlijnen te mogen beschikken.

Project Warmtenet Zandweerd

Daarnaast is er een bedrag van afgerond € 0,7 miljoen voor project "Warmtenet Zandweerd" toegekend aan de Gemeente Deventer. De beschikking drukt op 2022 waardoor er onderuitputting ontstaat op 2021.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,9 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.2.3 van de begroting 2022.

5.2.4 Meerjarenprogramma Leefbaar Giethoorn

Acties 2021

1. Wij ondersteunen de door de gemeente Steenwijkerland ingediende projecten ter uitvoering van het programma Leefbaar Giethoorn 2019-2021. Het programma omvat drie thema's: visitor en bestemmingsmanagement, hoogwaardig verblijf en beleving en aantrekkelijk Giethoorn. Voor dit programma hebben PS begin 2019 € 6,4 miljoen beschikbaar gesteld uit Kansen in Overijssel.

Statenvoorstellen en -besluiten

- PS/2019/13 voor het programma Leefbaar Giethoorn 2020-2023.
- PS/2020/1101129 Perspectiefnota 2021

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

Het fietspadenpakket in en om Giethoorn is afgerond. Aan de realisatie van het station Steenwijk als poort naar NP WW, het Experience center Duurzame ambachten in Giethoorn en diverse infrastructurele aanpassingen in en om Giethoorn voor efficiënt bezoekersmanagement wordt gewerkt. Het programma wordt aan de hand van een eindrapportage van de gemeente (eind 2022) medio 2023 door de provincie afgerekend.

Financiën

De middelen van dit programma zijn reeds beschikt in voorgaande jaren.

5.2.5 Nationaal Groeifonds

Acties 2021

1. Wij voeren een verkenning uit naar de potentie voor het vormen van een samenwerkingscoalitie voor een investeringsproject op het gebied van Smart Energy Hubs en/of Human capital/Arbeidsmarkt

2. Wij ondersteunen aanvragen waarbij Overijsselse bedrijven, kennisinstellingen en overheden zijn betrokken.

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

61

Inhoud

Financiën

Nationaal Groeifonds

In 2021 is het statenvoorstel Nationaal Groeifonds (PS/2021/1103334) door u behandeld. Ter voorbereiding is er € 0,5 miljoen toegevoegd aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Wij hebben hiervan € 0,1 miljoen gebudgetteerd voor 2021 om de verwachte aanvragen te kunnen behandelen. Inmiddels zijn de eerste aanvragen beschikt, maar is er een bedrag van € 60.000 overgebleven in 2021. Wij hebben besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022 om de voorbereidingen voort te zetten.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 60.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.2.5 van de begroting 2022.

Dit is wat wij doen

5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie

Wij brengen bestaande werklocaties op orde door te sturen op de kwantiteit en kwaliteit van werklocaties (5.3.1). Door het verbinden van (overheids)partijen, kenniscentra en bedrijfsleven creëren wij bovenregionale topwerklocaties (5.3.3). Wij nemen deel in XL Business Park Twente, Technology Base en Special Purpose Vehicle / Stork Hengelo (5.3.2). Hiermee zijn wij een aantrekkelijke vestigingsplaats voor binnen- en buitenlandse ondernemingen (5.3.4). Wij trekken deze bedrijven actief aan via Oost NL.

Prestaties

5.3.1 Werklocaties: basis op orde

Acties 2021

1. Wij monitoren de uitvoering van de met de gemeenten gemaakte programmeringsafspraken.
2. Wij geven uitvoering aan de gebiedsgerichte aanpak van werklocaties met gerichte investeringen door de Herstructureringsmaatschappij Overijssel
3. Wij spelen in op kansen die ontstaan bij het toekomstbestendig maken van werklocaties, afhankelijk van de investeringsbereidheid in het veld.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel "Aanpak Toekomstbestendige Werklocaties 2021-2023

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

1015

Inhoud

1. In de programmeringsafspraken ligt de focus op het in balans brengen van vraag en aanbod van bedrijventerreinen zodat er weer ruimte ontstaat voor economische groei. We monitoren de afspraken om overzicht te houden waar de uitgiften sneller gaan dan verwacht (en toevoeging van nieuwe locaties legitiem is) of waar ze minder snel gaan dan verwacht. We voeren het gesprek met de regio's om de afspraken ook een meer kwalitatief karakter te geven. In 2022 worden de programmeringsafspraken herzien.

2. De HMO heeft in 2021 geïnvesteerd in alle type werklocaties (bedrijventerreinen, kantoren en binnensteden). Het Actieplan van HMO vormde hiervoor de leidraad. HMO is betrokken bij de ontwikkeling van de topwerklocaties Kennispark (Enschede), TechBase (Enschede), High Tech Systems Park (Hengelo), Polymer Science Park (Zwolle) en S/Park (Deventer). Vanuit het Actieplan is HMO verder betrokken bij de ontwikkeling van werklocaties in Nijverdal (Ten Cate), Raalte (spoorzone), Zwolle (diverse locaties) en Genemuiden (diverse locaties). Daarnaast is HMO met haar investeringen actief in onder andere Almelo (centrum), Hardenberg (De Spinde), Hengelo (Lambertuspassage), Zwolle (Dominicanenklooster en Broerenkwartier) en Oldenzaal (centrum).

3. Het statenvoorstel Aanpak Toekomstbestendige Werklocaties 2021-2023 (PS/2021/1102064) is door u vastgesteld in 2021. We zijn gestart met de uitvoering waarbij we onze partners zoals gemeenten, werkgeversorganisaties VNO-NCW en MKB Nederland en parkmanagementorganisaties nauw betrekken. We hebben eind 2021 een subsidieregeling opgesteld voor het investeren in toekomstbestendige werklocaties. We sluiten hierbij altijd aan bij de investeringsbereidheid van ondernemers. Uitvoering van fysieke projecten die bijdragen aan de maatschappelijke opgaven zoals de energietransitie en klimaatadaptatie is ons uitgangspunt. We zijn in verschillende gemeenten in gesprek en de verwachting is dat dit in 2022 tot de eerste concrete investeringen zal leiden.

■ Financiën

Programma Bedrijven terreinen

Op een begroot bedrag van € 0,7 miljoen is een bedrag van € 0,4 miljoen overgebleven. De monitoring van bedrijven terreinen is qua uitgaven lager uitgevallen van verwacht. De monitoring van werklocaties zal de komende jaren blijven plaatsvinden. Wij hebben dan ook besloten om het restant bedrag mee te nemen naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.3.1 van de begroting 2022.

Programma Aanpak toekomstbestendige werklocaties 2021-2023

Op een begroot bedrag van € 0,7 miljoen is een bedrag van € 0,6 miljoen overgebleven. Dit nieuwe programma is nog in de opstartfase waarbij de voorbereiding in gang is gezet. De uitgaven worden na 2021 verwacht. Wij hebben dan ook besloten om het restant bedrag mee te nemen naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,6 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.3.1 van de begroting 2022.

5.3.2 Werklocaties provinciale participaties

Acties 2021

1. Wij beheren de bestaande participaties Regionaal Bedrijventerrein Twente, Special Purpose Vehicle Stork en Technology Base.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Gebiedsstrategie Kennispark Twente (PS/2018/286)

Begrotingswijziging

- Geen

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

0

Resultaatbestemming

0

Resultaatbestemming toelichting

0

Inhoud

RBT

De uitgifte van het XL Businesspark verloopt zeer voorspoedig. Naar verwachting zijn alle kavels in 2024 uitgegeven. In 2022 worden voorbereidende verkenningen uitgevoerd hoe de gemeenschappelijke regeling op te heffen.

SPV

SPV Hengelo ontwikkelt zich conform verwachting. Vanwege de coronasituatie heeft Stork Hengelo in 2020 aan de SPV Hengelo verzocht om een deel van de huurverplichting op te schorten. Dit is destijds geaccepteerd. In 2021 is Stork Hengelo begonnen met het inhalen van het deel van de huurverplichting dat is opgeschort.

Technology Base

In 2021 besloten de colleges van Gedeputeerde Staten van Overijssel en Burgemeester en Wethouders van Enschede tot een evaluatie van de gemeenschappelijke regeling Technology Base. Deze evaluatie wordt in 2022 afgerond. Op basis daarvan komen de colleges met voorstellen voor de toekomst van Technology Base.

Financiën

Exploitatiebudget RBT Overijssel

Op basis van de evaluatie RBT is voor de begroting 2021 en verder besloten de winsten uit erfpacht niet binnen het RBT te reserveren, maar te verrekenen met de structurele bijdragen van de deelnemers voor parkmanagement en bovenwijkse voorzieningen. Aangezien onze bijdrage al betaald was (€ 69.000 parkmanagement en € 83.000 bovenwijkse voorzieningen), zijn deze bedragen teruggestort en als niet begrote baten onder de prestatie verantwoord.

Algemeen financieel beeld RBT

Het resultaat van RBT 2021 is € 2,3 miljoen positief. Dit wordt veroorzaakt door de hogere verkoopopbrengsten van gronden. Hiervan wordt in 2022 ca € 2,0 miljoen aan de deelnemers uitgekeerd. De positieve ontwikkeling van de grondexploitatie van RBT leidt er tevens toe dat de Voorziening Resultaten grondexploitatie voor € 1,1 miljoen kan vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. Daarnaast wordt de beklemming van € 2,1 miljoen in de Algemene Reserve opgeheven (PS/2020/1101114).

Technology Base

De toelichting op Technology Base vindt u onder prestatie 5.3.3 Topwerklocaties.

5.3.3 Topwerklocaties

Acties 2021

1. Wij maken en houden samen met overheden, ondernemers en kennisinstellingen de topwerklocaties aantrekkelijk.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Technology Base Twente

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

50

Resultaatbestemming

0

Inhoud

1. Onze inzet is maatwerkgericht per locatie. Binnen de topwerklocaties werken private partijen, de gemeenten en/of betrokken onderwijs- en kennisinstellingen aan het ontwikkelingsperspectief. De wijze waarop de onderlinge samenwerking met partners is georganiseerd, verschilt per topwerklocatie. Ook bepaalt de eigen dynamiek op een topwerklocatie het tempo van de doorontwikkeling. Binnen de gevormde samenwerkingsorganisaties zijn gezamenlijke thema's benoemd die men door collectieve samenwerking effectief wil versterken.

Financiën

Technology Base

In 2011 hebben wij € 7 miljoen subsidie verleend voor de gebiedsontwikkeling van de luchthaven Twente. Deze bijdrage is afgesproken in de bestuursovereenkomst met het Rijk en de gemeente Enschede bij de start van de herontwikkeling. De einddatum van deze overeenkomst en de subsidie was 31 december 2020. Een groot deel van de subsidie is besteed, vooral in nieuwe natuur, aanleg van groen, water en (fiets)infrastructuur. Wij hebben besloten om deze subsidie niet te verlengen, zie ook onze brief aan uw Staten van 11 mei 2021 "Evaluatie en zienswijze ontwerpbegroting 2022 Technology Base" (2021/0107554). In de 1e Monitor was een indicatief resterend subsidiebedrag van € 1,4 miljoen genoemd. De lagere vaststelling van een subsidie voor Tec Base heeft geleid tot een terugvordering van € 1,1 miljoen welke terugvalt in de Uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel omdat het Tec Base programma loopt tot en met 2023. Hiervan zetten wij € 50.000 in voor het evaluatieonderzoek in 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 50.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 prestatie 5.3.3 Topwerklocaties.

verder is het verlies in de luchthavenexploitatie en overige activiteiten € 0,1 miljoen hoger dan het begrote bedrag van € 0,3 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door de lagere opbrengst aan landingsrechten in 2021 en hogere juridische kosten. Dit wordt deels gecompenseerd door een positieve bijstelling van de grondexploitatie als gevolg waarvan de Voorziening Resultaten grondexploitatie voor € 28.000 vrijvalt.

5.3.4 Internationaliseren

Acties 2021

De voortgang en resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' worden via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen.

Actielijn E: Investeren in internationalisering (Investeringsprogramma MKB 2020-2023)

1. Wij dragen bij aan een verdere internationalisering van onze economie door internationale handel te bevorderen bij ons MKB en door internationale investeerders aan te trekken. In relatie tot de Overijsselse topwerklocaties en topclusters zetten we in op strategische acquisitie. Bij handelsbevordering gaan wij door met het succesvolle programma GO4EXPORT dat landelijk wordt gezien als voorbeeld van regionale exportbevordering.

2. Wij stimuleren de acquisitie van bedrijven en de uitbreidingsinvesteringen van buitenlandse bedrijven. Hiervoor zetten wij Oost NL in, de regionale ontwikkelingsmaatschappij.

3. Wij ondersteunen het MKB in Overijssel bij de voorbereiding en marktentree ten behoeve van export door middel van het programma GO4EXPORT. Het GO4EXPORT programma ondersteunt 400 unieke bedrijven bij het internationaliseren. Vanwege COVID-19 wordt de wereldhandel bemoeilijkt en zijn er veel bedrijven op zoek naar alternatieven. Binnen het GO4EXPORT programma wordt de focus verlegd naar omliggende landen (EU), zo helpen we bedrijven om omzet en werkgelegenheid te behouden.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel 2019/1101899 Investeringsprogramma MKB 2020-2023

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

In 2021 hebben er 733 deelnemers meegedaan aan in totaal 35 GO4EXPORT activiteiten zoals webinars, beursbezoeken en handelsmissies. De deelnemende bedrijven beoordelen deze activiteiten met gemiddeld een 8.1 en 92% geeft aan hierdoor hun kennis en netwerk te hebben vergroot. OostNL en de partners binnen het GO4EXPORT programma hebben in 2021 247 infogesprekken gevoerd met ondernemers om met hen te praten over de impact van corona op hun bedrijfsvoering en hen te ondersteunen bij het vinden van alternatieve markten, met name in Duitsland.

Duitsland blijft een belangrijke handelspartner voor Nederland en Overijssel en daarom faciliteren we samen met de provincie Gelderland twee makelaars. Dit zijn de agro-food en HTSM (Hightech Systems & Materials) makelaars. Deze makelaars leggen actief verbinding met netwerken in Duitsland over de grens om zo handel en innovatieve samenwerking te faciliteren. De twee makelaars organiseerden 3 beursbezoeken en 12 regionale bijeenkomsten.

Via OostNL faciliteren we de acquisitie van bedrijven en uitbreidingsinvesteringen van buitenlandse bedrijven. Met de regio's Twente en Zwolle hebben we afspraken gemaakt over additionele acquisitiecapaciteit voor deze regio's op thema's die de economie in deze regio versterken. In Twente heeft dit geleid tot 515 nieuwe arbeidsplaatsen en bijna 85 miljoen euro aan nieuwe investeringen op het gebied van Health en Tech. In de regio Zwolle is 188 miljoen aan investeringen voorzien en 430 nieuwe banen op het gebied van Agrofood, advanced materials, health en logistics.

Financiën

De uitgaven liggen in lijn met de begroting.

Dit is wat wij doen

5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor

Wij dagen de vrijetijdssector uit om vernieuwende, toeristische concepten in samenwerking met ondernemers uit onder sectoren te exploiteren. De sector werkt samen in het programma Gastvrij Overijssel 2020 – 2023. Wij nemen actief deel aan dit netwerk. Daarnaast ondersteunen wij festivals en evenementen die uitnodigen tot bezoek en (meerdaags-) verblijf in Overijssel (5.4.2). Overijssel is en blijft daarmee een aantrekkelijke bestemming (5.4.1).

Prestaties

5.4.1 Gastvrij Overijssel

Acties 2021

1. Wij ondersteunen de netwerkorganisatie Gastvrij Overijssel in de uitvoering van het Investeringsprogramma 'Overijssel een bewuste en gastvrije bestemming 2020-2023'. Het programma kent 5 programmaliijnen: Ondernemers kennisgedreven aan zet, Verbindend Landschap, Ontsluiten en Vermarkten, Routenetwerken en Organisatie. Hierbinnen worden in totaal circa 15 grote projecten voorbereid en uitgevoerd.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Investeringsvoorstel Gastvrij Overijssel 2020-2023
- Corona-oplegger Investeringsvoorstel 'Overijssel een bewuste en gastvrije bestemming 2020-2023'

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

397

Inhoud

Het programma van Gastvrij Overijssel 2020-2023 ligt, ondanks corona, halverwege de programmaperiode op schema. 125 vrijetijdsondernemers kregen een kennisvoucher voor de versterking van hun bedrijf. Er vindt verbinding en vergroening plaats van ondernemingen met het landschap en de marketinginspanningen zijn aangepast op de mogelijkheden onder corona. Toeristische routes worden gedigitaliseerd. Deze routedata ondersteunen de noodzakelijke spreiding van gasten en inwoners, om drukte te vermijden. De door PS op 3 juli 2021 toegekende middelen (€1 miljoen) worden in 2022 aan het programma toegevoegd. Hierbij wordt (opnieuw) gelet op de effecten van coronamaatregelen op de sector.

Financiën

Gastvrij Overijssel 2020-2023

Eind 2021 resteert bij het programma Gast Vrij Overijssel een bedrag van € 1,8 miljoen. De voornaamste reden voor dit restant is het bedrag van € 1 miljoen dat bij perspectiefnota 2022 is toegekend voor de continuering van de huidige inzet van Marketing Oost.

Dit bedrag is volledig toegekend aan de jaarschijf 2021, in de verwachting om dit tijdig te kunnen beschikken. Vanwege de coronamaatregelen vergt het meer tijd om de middelen zorgvuldig en efficiënt in te zetten. De komende jaren zullen deze middelen naar verwachting worden ingezet. Deze middelen blijven voornamelijk beschikbaar binnen de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel.

Daarnaast zijn er lasten naar 2022 verschoven waarvan verwacht werd dat deze betrekking zouden hebben op 2021. Het gaat om € 0,4 miljoen.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van

prestatie 5.4.1 van de begroting 2022.

5.4.2 Festivals en evenementen

Acties 2021

1. We ondersteunen beeldbepalende, bijzondere kleinere én incidentele, onvoorziene cultuur- en sportevenementen in Overijssel.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

De coronacrisis had wederom een forse impact op de evenementenbranche. Vergeleken met 2020 zijn wel meer evenementen gehouden door creatieve, soms minder rendabele oplossingen (o.a. online, minder bezoekers, testen voor toegang). Wij besloten om de beschikbaar gestelde financiële bijdrage in de vorm van subsidie en sponsoring bij de door ons gesubsidieerde evenementen uit te betalen. De voorgenomen monitoring publieksbeleving bij de beeldbepalende evenementen kon weer niet plaatvinden. Het beperkte budget voor incidentele, onvoorziene evenementen is met € 75.000,- verhoogd om onze financiële bijdrage aan de Special Olympics Nationale Spelen Twente 2022 mogelijk te maken.

Financiën

De uitgaven liggen in lijn met de begroting.

Dit is wat wij doen

5.5 Krachtig MKB

In Overijssel investeren wij in de basisinfrastructuur met Oost NL, Novel-T en innovatieloketten en open innovatiecentra van waaruit het MKB wordt geholpen met ondernemerschaps-, innovatie- en internationaliseringsvraagstukken (5.5.1). De vele MKB en familiebedrijven vormen de motor van de Overijsselse economie. Om als MKB te blijven verdienen, is het nodig om te vernieuwen. Bedrijven staan voor de uitdaging van digitalisering en verduurzaming. Met behulp van instrumentarium en projecten van de provincie wordt het MKB daarbij ondersteund (5.5.2). In Europees verband werken Gelderland en Overijssel samen. Wij bevorderen regionale concurrentiekracht door het benutten van de Europese mogelijkheden door programma's als EFRO, POP/LEADER en Interreg (5.5.3). Met het verstrekken van risicokapitaal aan Overijsselse ondernemers dragen wij bij aan het verbeteren van de toegang tot financiering (5.5.4). Met generieke en specifieke instrumenten en interventies stimuleren wij de ontwikkeling naar een duurzame, circulaire economie (5.5.5).

Prestaties

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

Acties 2021

De voortgang en resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' worden via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen.

Actielijn A - Onderhouden van een effectieve en ondernemersvriendelijke basisinfrastructuur

Ondernemers hebben belang bij professionele advisering en toegang tot de juiste

hulpbronnen en financiering. Vanuit het investeringsprogramma MKB zorgen we voor een efficiënte ondersteuning aan het brede MKB, waarbij de vraag en behoefte van de ondernemer steeds centraal staat. Dat wordt verzorgd via Oost NL, Novel-T en de regionale loketten (basisinfrastructuur).

1. Wij zorgen dat ondernemers toegang hebben tot kennis, kapitaal en afzetmarkt. Om dit te realiseren maken we afspraken met de regionale ontwikkelingsmaatschappij Oost NL, Novel-T en regionale innovatieloketten.
2. Wij bewaken of de gemaakte afspraken met Oost NL, Novel-T en de regionale innovatieloketten worden gerealiseerd. Jaarlijks maken wij via de jaarrekening inzichtelijk wat de resultaten geweest zijn van de basisinfrastructuur. Met hun jaarlijkse inzet wordt in 2021 >100 netwerk en kennisevents georganiseerd. Aan deze bijeenkomsten nemen >3.000 deelnemers deel, worden 750 ondernemers begeleid dan wel doorverwezen. Oost NL realiseert € 20 miljoen aan innovatie-investeringen en € 52 miljoen aan aangetrokken investeringen als gevolg van acquisitie en 300 directe arbeidsplaatsen. De vermelde aantallen evenementen zijn onder voorbehoud van de ontwikkelingen en maatregelen rond Covid-19.
3. Wij ondersteunen initiatieven voor open innovatiefaciliteiten (zoals het Polymer Science Park en het Laser Applicatie Centrum) die passen bij de opgestelde Regionale Innovatiestrategie (RIS) en het innovatieprofiel ThinkEastNetherlands.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Investeringsvoorstel MKB 2020-2023
- Factsheet MKB-programma juni 2021 inclusief Infographic Arbeidsmarkt
- Onderzoek naar mkb-dienstverlening provincie Overijssel

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

0

Resultaatbestemming

260

Resultaatbestemming toelichting

Resultaatbestemming Economic Boards

Op een begroot bedrag van € 5,3 miljoen is een bedrag van € 0,3 miljoen overgebleven. Dit restant heeft voornamelijk betrekking op het budget van de Economic Boards. Met de perspectiefnota 2022 is € 0,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de Economic Boards in de regio's Zwolle, Twente en Deventer, waarvan € 0,3 miljoen voor 2021, € 0,2 miljoen voor 2022 en € 0,1 miljoen voor 2023 is gebudgetteerd. Deze middelen worden ingezet via subsidies met een looptijd t/m 2023.

Bij de 2e monitor is aangegeven dat het beschikken in 2021 meer tijd nodig heeft en stellen voor om het restant van € 0,26 miljoen van 2021 meenemen naar 2022.

Wij stellen u voor om het restant bedrag van € 0,26 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.5.1 van de begroting 2022.

Inhoud

Regio Twente

Novel-T / Ondernemend Twente: Meer dan 1.000 gesprekken hebben de mkb-ondernemersadviseurs bij Ondernemend Twente (> 200) en adviseurs van Novel-T (> 800) met ondernemers gevoerd. Meer dan 500 bedrijven zijn door Novel-T aangezet tot vernieuwing binnen hun bedrijf of doorverwezen naar een externe partij zoals een kennis-contact bij de UT of Saxion, naar een kapitaalverschaffer of naar een ander bedrijf. Daarnaast zijn er 58 innovatie- of cybersecurity scans afgenomen. In 2021 hebben 17 bedrijven deelgenomen aan een acceleratorprogramma voor bestaand MKB (Innovate-GO). Novel-T SMART heeft talent (> 500 studenten) van de

kennisinstellingen aan ruim 140 bedrijven en organisaties verbonden voor het oplossen van een kennisvraagstuk. Voor een overzicht van showcases, klik hier [Regio Zwolle en Regio Deventer](#)

Kennispoort regio Zwolle heeft in 2021 met 855 nieuwe ondernemers contact gehad en hiervan 561 begeleid op het gebied van vernieuwend ondernemen, innovatie en internationalisering. Er was contact met ondernemers die zwaar getroffen zijn door corona, maar ook met ondernemers met groeistuipen. De vraagstukken zijn divers; tekorten aan personeel en grondstoffen spelen een belangrijke rol.

Verder organiseerde Kennispoort 101 (meest digitale) bijeenkomsten met in totaal 3.867 bezoekers. Ondernemers beoordeelden de dienstverlening van Kennispoort gemiddeld met een 8,6. Voor inspirerende cases zie Cases | Kennispoort (kennispoortregiozwolle.nl). Vanaf 2021 wordt de ondernemersdienstverlening voor Deventer ook vanuit Kennispoort verzorgd. 135 Deventer ondernemers hebben contact gehad met Kennispoort.

Om ondernemers tijdens de coronacrisis effectief te kunnen helpen werkte Kennispoort in 2021 samen met het Werkbedrijf Regio Zwolle en werkgeversorganisaties in de Regio Zwolle Brigade. Naast de zogenaamde 112 ambulante dienstverlening (1-op-1 advisering aan ondernemers) zijn lokale initiatieven in beeld gebracht en is een gerichte belactie onder ondernemers gestart.

Oost NL

Wij hebben de afspraken die we met Oost NL hebben gemaakt gemonitord via twee Algemene Vergaderingen en reguliere overleggen. Wij hebben u over het verloop van de Algemene Vergaderingen afzonderlijk per brief geïnformeerd (2021/0118540 en 2021/0271050).

De targets die voor de business units International en Business Development zijn gesteld zijn grotendeels gerealiseerd en overtroffen. Ondanks de coronacrisis hebben beide business units goede resultaten kunnen halen. Daarmee heeft Oost NL laten zien goed in te kunnen spelen op de coronasituatie en de behoefte van ondernemers. Voor een overzicht van showcases klik hier. Verdere informatie over de deelneming Oost NL is te vinden in de paragraaf verbonden partijen – naamloze vennootschappen – Oost NL.

De volgende resultaten zijn geboekt in 2021:

- Innovatie-investeringen: € 41 miljoen
- Aangetrokken investeringen als gevolg van acquisitie: € 108,3 miljoen
- Directe arbeidsplaatsen als gevolg van acquisitie: 752

Financiën

Economic Boards

Bij prestatie 5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie is op een begroot bedrag van € 5,3 miljoen een bedrag van € 0,3 miljoen overgebleven. Dit restant heeft voornamelijk betrekking op het budget van de Economic Boards. Met de perspectiefnota 2022 is € 0,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de Economic Boards in de regio's Zwolle, Twente en Deventer. Dat is voor € 0,3 miljoen in 2021, € 0,2 miljoen in 2022 en € 0,1 miljoen in 2023 gebudgetteerd. Deze middelen worden ingezet via subsidies met een looptijd t/m 2023.

Bij de 2e monitor is aangegeven dat het beschikken in 2021 meer tijd nodig heeft. Wij willen het restant van € 0,3 miljoen van 2021 daarom meenemen naar 2022.

Wij stellen u voor om het restant bedrag van € 0,3 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.5.1 van de begroting 2022.

5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap

Acties 2021

De voortgang en resultaten van het 'Investeringsprogramma MKB 2020-2023' worden via beleidsprestaties 5.3.4, 5.5.1 en 5.5.2 gerapporteerd. Het investeringsprogramma kent 7 actielijnen.

Actielijn B - MKB-vriendelijke dienstverlening Provincie Overijssel

Wij bedienen ondernemers op een zo MKB-vriendelijk mogelijke manier. De komende jaren gaan we onder andere ons voucherinstrumentarium vereenvoudigen, de online dienstverlening (website) verbeteren, regelgeving reduceren en richten wij een expertisecentrum Launching Customership (eerste klant) in.

1. MKB vriendelijke dienstverlening

Wij bedienen ondernemers op een zo MKB-vriendelijk mogelijke manier. In 2021 werken we aan een laagdrempelige en zo compleet mogelijke digitale informatievoorziening voor MKB'ers. Wij onderzoeken met een klankbordgroep, bestaande uit brancheverenigingen, bedrijfsleven, gemeenten en provincie, waar knelpunten zitten t.a.v. regelgeving, regeldruk, informatievoorziening en contact met de overheid. Hieruit destilleren wij verbeterpunten die wij omzetten in acties. De brancheverenigingen gaven aan dat één algemene klankbordgroep niet nuttig is, omdat veel verschillende doelgroepen betrokken zijn. In plaats hiervan onderzoeken we met branchevertegenwoordigingen hoe we ondernemers(vertegenwoordigingen) eerder kunnen betrekken bij het ontwerpen van regelingen om zo de administratieve lastendruk te verminderen en regelgeving eenvoudiger te maken.

2. Launching customership (actielijn MKB vriendelijke dienstverlening)

Wij begeleiden 20 van de 25 lopende LC-trajecten in de uitvoeringsfase naar de vervolgfase (afronding praktijktest en uitgewerkte businesscase) en besluitvorming over wel/niet eerste inkoop. Van de in 2020 gestarte Startup in Residence (SIR) Energie Innovatie realiseren wij de praktijktesten met ondernemers en sturen wij aan op het inkopen van minimaal 3 innovaties met uitgewerkte businesscase (beoogd 2021-2022), die bij toepassing substantieel bijdragen aan het aandeel nieuwe energie en/of energiebesparing.

Actielijn C – Investeren in ondernemerschap

Wij leggen hier de focus op familiebedrijven, starters, startups&scale-ups en sociaal ondernemen. Familiebedrijven vormen binnen het MKB een grote groep. Wij gaan onder andere door met de regeling Jonge Bedrijfsopvolgers en geven uitvoering aan de MKB deal 'Family Next'.

3. Familiebedrijven (programmaliijn Investeren in ondernemerschap)

Wij bewaken de realisatie van het project Family Next. Het doel is in 2021 400 ondernemers te begeleiden/informereren.

4. Starters, startups, scaleups (programmaliijn investeren in ondernemerschap)

Wij bewaken de voortgang van het programma Starversneller dat Oost NL samen met een aantal ondernemershubs uitvoert. Voor coaching zijn ondersteuningsvouchers beschikbaar. In 2021 nemen 100 startende ondernemers deel.

Wij ondersteunen daarnaast de 3 regio's bij de uitvoering van hun startup plannen.

5. Impact Ondernemen (programmaliijn investeren in ondernemerschap)

Wij versterken impact ondernemers in hun ondernemersvaardigheden (10 tot 15 deelnemers starten in een ondersteuningstraject en 10 tot 15 deelnemers doen mee aan de Startversneller). We betrekken Overijsselse gemeenten in het ontwikkelen van beleid voor impact ondernemen; hiervoor organiseren we 6 tot 10 inspiratie- en kennissessies voor gemeenten.

Actielijn D – Investeren in innovatief MKB en missies

In de periode 2020-2023 richten wij ons op zowel bedrijfsgerichte als missiegerichte innovaties. Wij committeren ons aan de landelijke MKB Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)-regeling en investeren in projectontwikkeling voor maatschappelijke opgaven aansluitend op de landelijke Kennis en Innovatie Agenda's (KIA's).

6. Investeren in innovatief MKB en missies

Voor de MIT-regelingen is € 4 miljoen beschikbaar; wij stellen vanuit ons investeringsprogramma MKB € 2 miljoen beschikbaar en ook het Rijk draagt € 2 miljoen bij. Deze rijksbijdrage financieren wij voor. Met MIT haalbaarheidsprojecten ondersteunen we 50-60 ondernemers. Innovatieve ondernemers die samenwerken met ander MKB ondersteunen we financieel met MIT R&D-samenwerkingsprojecten (15 projecten).

Actielijn F - Investeren in digitalisering binnen het MKB

Digitalisering is noodzakelijk om de maatschappelijke uitdagingen in deze (corona) tijd op te lossen. Wij streven ernaar om Overijsselse bedrijven stappen te laten zetten op het pad van digitalisering en cyberweerbaarheid. Ook ondersteunen wij het initiatief van de Verenigde Maakindustrie Oost Nederland (VMO) voor de organisatie van webinars op het gebied van digitale klantenwerving.

7. Investeren in digitalisering

Wij bewaken de voortgang van het aantal bedrijven dat via de digitale werkplaatsen (t/m 2021 150) en via Boost link boost (Oost-Nederlandse samenwerking voor slimme maakindustrie) (t/m 2021 1000) bereikt worden.

Verder verkennen wij hoe wij het brede MKB kunnen mobiliseren om meer met digitalisering aan de slag te gaan. We presenteren de effecten van de digitaliseringsvoucher uit 2020.

Actielijn G – Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke thema's (topclusters)

8. Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke topclusters

In het kader van de landelijke kennis en innovatie agenda's (KIA's) en de RIS ontwikkelen wij een nieuw programma gericht op de versterking van onze topclusters.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel 2019/1101899 Investeringsprogramma MKB 2020-2023
- Factsheet MKB-programma juni 2021 inclusief Infographic Arbeidsmarkt
- Onderzoek naar MKB-dienstverlening
- Overzicht mkb-subsidies - Uitvoering Motie Jonker c.s. SMART

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

221

Lasten begrotingswijziging

1031

Resultaatbestemming

0

Resultaatbestemming toelichting

Programma 2016-2019

Vorig jaar is een bedrag van € 0,42 miljoen van het oude programma voortgezet tot 2024. In 2022 is gebleken dat niet al deze middelen nodig zijn. In 2021 is een bedrag € 137.000 overgebleven.

Gezien het feit dat deze middelen betrekking hebben op het oude programma, dat inmiddels is afgerond, stellen wij voor om deze middelen terug te geven.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 137.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve. Deze wijziging wordt verwerkt in Kerntaak 20.

Inhoud

Actielijn B MKB-vriendelijke dienstverlening provincie Overijssel

- MKB-vriendelijkheid: Als uitwerking van de motie 'Vereenvoudiging van regelgeving' ontwikkelen wij in samenwerking met VNO-NCW/MKB-Nederland het MKB keurmerk voor subsidieregelingen. Ondernemers weten straks dat een regeling met dit keurmerk, MKB-vriendelijk is opgezet. Begin 2022 vindt de eerste pilot plaats. In het kader van een zo compleet mogelijke digitale informatievoorziening voor

ondernemers hebben we gesproken met ondernemers(vertegenwoordigingen) en bedrijfscontactfunctionarissen over de wijze waarop wij het beste informatie kunnen delen over wat de provincie ondernemers te bieden heeft op het gebied van regelingen, ondersteuning en kennisdeling. Op basis hiervan passen wij onder andere onze website aan.

- **Launching Customership:** Er lopen 43 trajecten rond vraagstukken als de energietransitie, circulaire economie, natuurbehoud en mobiliteit. Hierbij zijn 13 praktijktesten voorbereid of gestart. Een omvangrijke praktijktest betreft GOAN! om openbaar vervoer en regiotaxi beter op elkaar aan te laten sluiten. Vanuit Startup in Residence Energie-Innovatie (in samenwerking met NEO, gemeenten en woningcorporaties) lopen 11 praktijktesten. Blijken deze innovaties geschikt, dan dragen ze substantieel bij aan energiebesparing, opwek of opslag van energie. In 2021 zijn 3 trajecten verzilverd met een inkoop:
- Faanalyse: inzet van slimme camera's en beeldanalyse om fauna te monitoren (in dit geval wilde zwijnen)
- Duspot: online marktplaats voor hergebruik van bouw materiaal
- MowHawk: natuurinclusief bermmaaien door een slim camerasysteem op een bermmaaimachine

Meer informatie over Launching Customership en hoe wij door innovatiegerichte inkoop sturen op impact leest u in het 3e Launching Customer magazine.

Actielijn C Investeren in Ondernemerschap

- **Starters en Startups.** In 2021 hebben we aan 3 regio's (Deventer, Zwolle, Twente) een subsidie verleend voor versterking van het regionale ecosysteem voor startups. Naast directe ondersteuning van startups is het ook van belang dat de organisaties die zich in een regio met startups bezighouden, beter gaan samenwerken. Voorbeelden van activiteiten die worden uitgevoerd zijn: het scouten van startende bedrijven en nieuwe ideeën in de regio, het betrekken van studenten bij het oplossen van (technische) problemen waar deze starters tegenaan lopen en 1-op-1 coaching voor startende ondernemers. In 2021 zijn 106 startende ondernemers toegelaten tot het programma De Startversneller, dat ondernemers helpt met het ontwikkelen van hun ondernemersvaardigheden. Zij kunnen daarbij gebruik maken van een coach en deelnemen aan intervisiebijeenkomsten met andere startende ondernemers. Hiermee zitten we op schema.
- **Familiebedrijven** konden ondersteuning krijgen bij vraagstukken op het gebied van bedrijfsopvolging, digitalisering en duurzaamheid. In het kader van de MKB-deal Family Next zijn t/m 2021 negen leren-van-elkaar-kringen gehouden (in 2021 acht), zijn 89 coachingstrajecten begonnen (in 2021 60 trajecten) en 34 ondernemerscoaches geworven (18 in 2021). Halfweg het programma liggen we hiermee goed op koers. Voor de subsidieregeling Jonge Bedrijfsopvolgers zijn in 2021 acht aanvragen door jonge ondernemers gedaan. Elyse de Waard van BestFix-Schuifdeursystemen Inbouwsystemen voor schuifdeuren deed mee aan het programma Family Next. Met behulp van de voucher van € 2.000,- kreeg BestFix een extra steuntje in de rug om de website en de software te vernieuwen.
- **Impact ondernemen.** 2021 was een actief jaar voor het actieprogramma impact ondernemen. Gedeputeerde Eddy van Hijum ondertekende op 11 maart de City Deal Impact Ondernemen. Samen met 80 partners werkt de provincie aan het vergemakkelijken van duurzaam, circulair, maatschappelijk en inclusief ondernemen. De ROZ-groep verzorgde voor meerdere Overijsselse gemeenten kennissessies over sociaal-impact ondernemen. Ook vond een geslaagde 5e editie van move2social Twente plaats. Dit versnellingsprogramma voor impact ondernemers had dit jaar 9 deelnemers. Denimtex uit Enschede won de eerste prijs. Zij gaan textielverspilling tegen door gerecyclede spijkerbroeken in te zetten voor unieke, duurzame en circulaire textielwanden. We merken dat de instroom van deelnemers voor

move2social geleidelijk afneemt. In 2022 bekijken we hoe we het programma hierop kunnen aanpassen. Als laatste werd het platform voor impact ondernemers in Oost Nederland, Impact Oost gelanceerd.

Actielijn D Investeren in innovatief MKB en missies

Voor de MIT Haalbaarheidsregeling kwamen 267 volledige aanvragen binnen. De subsidie bedroeg een vast bedrag van € 20.000 (beschikbaar budget: € 1.280.000). Hiermee konden we 64 aanvragen honoreren. Voor de MIT-regeling R&D samenwerkingsprojecten zijn 33 aanvragen ontvangen (beschikbaar budget: € 2.984.000, aangevraagd: € 6.353.462). Hiermee konden we 14 aanvragen honoreren. De projecten die een aanvraag doen voor een MIT-subsidie dragen met hun innovatie bij aan de oplossing van verschillende maatschappelijke uitdagingen. In 2021 werden veel aanvragen gedaan op de thema's Energie en Duurzaamheid, Sleuteltechnologieën en Gezondheid en Zorg. Een mooi voorbeeldproject is het project van ondernemer OdourBalance uit Hengelo. Het subsidiebedrag hebben zij gebruikt voor de verdere ontwikkeling van een logger die stikstof- en ammoniakuitstoot langdurig en betrouwbaar kan registreren.

Actielijn F Investeren in digitalisering binnen het MKB

In 2021 zijn 184 bedrijven uit het brede MKB geholpen met hun digitaliseringsvraagstuk via de digitale werkplaatsen in Twente en Zwolle. Eind 2021 is de aanvraag Digitale Werkplaats Cleantech Regio+ door EZK gehonoreerd. Hiermee ontstaat een provinciedekkende structuur van digitale werkplaatsen. Specifiek voor de maakindustrie zijn door BOOST en haar partners in 2021 vooral online activiteiten, zoals evenementen en webinars, georganiseerd met meer dan 2000 deelnemers. Oost-Nederland is in het voorjaar van 2021 geselecteerd door het Ministerie van EZK en de RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) als één van de zes kandidaat-EDIH's (European Digital Innovation Hub) in Nederland. De Europese openstelling is in 2021 meerdere malen uitgesteld. Hierdoor wordt de aanvraag in Europa in 2022 ingediend. Qua subsidies is de digitaliseringsvoucher 2020 geëvalueerd (Factsheet MKB-programma juni 2021). De ervaringen zijn meegenomen in een nieuwe regeling, de MKB voucher. Deze heeft veel ondernemers gestimuleerd om met digitalisering aan de slag te gaan. Totaal zijn er 1340 aanvragen binnengekomen en is er meer dan €11 miljoen subsidie aangevraagd, en € 2,61 miljoen beschikt. Landelijk heeft Overijssel een voortrekkersrol gespeeld in de totstandkoming van een Rijk-Regio agenda digitalisering voor het brede MKB om gezamenlijk invulling te geven aan digitalisering de komende jaren.

Actielijn G Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke Topclusters

Inspanningen van en investeringen in sterke clusters, netwerken en campussen in Overijssel zijn de basis voor oplossingen voor de energietransitie, stikstofuitstoot, brede toepassing van digitalisering en betaalbaar en bemensbaar houden van de zorg. Om onszelf richting nationale en Europese programma's goed te positioneren is samen met partners gewerkt aan een Strategische Innovatie Investeringsagenda Oost-Nederland (SIIA). Deze agenda moet Oost Nederland een betere uitgangspositie opleveren voor deelname aan nationale en Europese fondsen. Met Techmed Twente, AI-Hub en Fotonica maken we al daadwerkelijk gebruik van de financiële middelen uit deze fondsen. De SIIA zal leidend zijn voor de inzet en activiteiten.

In 2021 is met verschillende investeringen ook mooie vooruitgang geboekt in het Medtech cluster van Twente. Vanuit de UT is daarnaast een grote bijdrage geleverd aan het ontstaan van MedtechNL, een nationale clustering van 270 publieke en private partijen betrokken bij de medische technologie. Vanuit Oost-Nederland zijn naast de

kennisinstellingen ook 40 private partijen betrokken bij een in oktober ingediende aanvraag voor een bijdrage vanuit het Nationaal Groeifonds van 618 miljoen euro. Tenslotte is in 2021 de fusie gerealiseerd tussen HIP en Health Valley, waarmee een krachtige, landsdelige clusterorganisatie voor het health ecosysteem is ontstaan met meer dan 200 aangesloten partners

■ Financiën

Op een begroot bedrag van € 10,4 miljoen is bij prestatie 5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap een bedrag van € 3,4 miljoen overgebleven. € 2,4 miljoen van dit restantbedrag is veroorzaakt doordat een deel van de verstrekte beschikkingen voor de MIT -regeling (zie programmaliijn D) is voorgefinancierd uit de Reserve Uitvoering Kwaliteit Van Overijssel. Later in het jaar 2021 is voor dit deel een Specifieke Uitkering van het Rijk ontvangen, waardoor dit bedrag terug kan vloeien naar de Reserve Uitvoering Kwaliteit Van Overijssel.

Hieronder wordt per programmaliijn een financiële toelichting gegeven.

Programmaliijn B Ondernemersvriendelijkheid

Op een begroot bedrag van € 0,3 miljoen in 2021 is € 20.000 over gebleven. Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Programmaliijn C Ondernemerschap

Op een begroot bedrag van € 1,4 miljoen in 2021 is € 0,1 miljoen over gebleven. Hiervan is € 81.000 benodigd voor lopende aanvragen. Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om het gehele bedrag van € 0,1 miljoen mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Programmaliijn D Innovatie

In 2021 zijn de beschikkingen voor de MIT verzonden. Om de aanvragen naar behoren te beschikken is gebruik gemaakt van voorfinanciering. In december zijn de rijksmiddelen ontvangen via een SPUK waardoor deze voorfinanciering kan worden gecorrigeerd. Voornamelijk door de ontvangen SPUK middelen is een bedrag van € 2,4 miljoen uit de Reserve Uitvoering Kwaliteit Van Overijssel niet aangesproken. Deze € 2,4 miljoen blijven we beschikbaar houden in de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel.

Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om € 27.000 op te nemen in 2022. Tevens hebben we besloten om een restant bedrag van €15.000 van het restant MKB en fotonica mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Programmaliijn F Digitalisering

Op een begroot bedrag van € 0,9 miljoen is € 0,2 miljoen overgebleven. Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Programmaliijn G Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke topclusters

De uitgaven binnen dit programma liggen in lijn met de begroting. Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om het geringe restant bedrag mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Startup in Residence

Op een begroot bedrag van € 0,7 miljoen is € 0,5 miljoen overgebleven. Om dit

programma voor te zetten hebben we besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Getotaliseerd besluit

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om getotaliseerd een bedrag van € 0,8 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.5.2 van de begroting 2022.

Specifieke Uitkering (SPUK) MKB Deal Family next

Doel van de MKB-deal 'Family Next' is het verbeteren van de economische stabiliteit en de productiviteit van familiebedrijven. Daarvoor zet 'Family Next' in op digitalisering, verduurzaming en bedrijfsopvolging. Het versterken van ondernemerschap en het verbeteren van ondernemersvaardigheden zijn andere belangrijke aandachtspunten. Eind 2021 is er van de € 0,4 miljoen die oorspronkelijk beschikbaar is gesteld, een bedrag van € 0,2 miljoen resterend. Wij hebben besloten dit mee te nemen naar 2022.

Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.5.2 op de jaarschijf 2022 te verhogen met € 0,2 miljoen en dit bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.

5.5.3 Europese programma's

Acties 2021

Op dit moment zijn de programma's 2014-2020 volop in uitvoering. Over de programma's 2021-2027 en de maatregelen n.a.v. Corona is recent een Raadsakkoord bereikt, besluitvorming in het Europees Parlement moet nog plaatsvinden.

1. Wij voeren het programmamanagement voor het Overijssels deel van de Europese Structuurfondsen. Wij zien toe op tijdige realisatie van projecten en zorgen dat wij binnen de door EU gestelde kaders blijven.
2. Wij lobbyen gezamenlijk met Gelderland voor een indeling en werkwijze van de nieuwe Structuurfondsen na 2020 die bijdraagt aan onze provinciale doelen en mede-ontwikkelen de programma's in regionaal beheer (EFRO, POP, Interreg NL-D).
3. Wij bevorderen dat het Overijsselse MKB de Europese Thematische fondsen benut. Daartoe voeren wij onder meer het Actieplan Innovatieprofiel Oost-Nederland uit.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Overijssel en Europa, realisatie 2014-2020 en vooruitblik 2021-2027 Provincie Overijssel 2021/1104507
- Statenvoorstel Provinciale cofinanciering Europese programma's 2021-2027 Provincie Overijssel (2021/1103304)
- Statenvoorstel Integrale Public Affairs Agenda en Europa/Duitsland Agenda Provincie Overijssel (2021/1101554)
- Statenbrief Terug- en vooruitblik Europese programma's (2020/1101927)
- Oorspronkelijk besluit cofinanciering Europese programma's 2014 -2020 (PS/2016/7)

Begrotingswijziging

- Geen

Baten begrotingswijziging

0

Lasten begrotingswijziging

0

Inhoud

Europese programma's en fondsen

In de jaarlijkse monitor "Europese euro's in Overijssel" blijkt dat vanaf het begin van de huidige programmaperiode 2014-2020 tot de peildatum 1 juli 2021 in totaal ruim € 458 miljoen Europese subsidie is toegekend aan organisaties (overheden,

kennisinstellingen, bedrijfsleven) in Overijssel binnen 2.897 projecten. Ook overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven dragen bij aan projecten, de totale investeringsimpuls voor projecten in Overijssel die hiermee in deze periode gemoeid is, is daarom hoger, ruim € 760 miljoen. Dit bedrag is exclusief de inkomenssteun aan landbouwers, dit betreft een bedrag van ruim € 536 miljoen. Dit rapport heeft u in november ontvangen (2021/1104507). In maart (2021/1101554) heeft u de Europa agenda '21-'27 ontvangen. In mei heeft u ingestemd met de Provinciale cofinanciering Europese programma's 2021-2027 (2021/1103304).

De prestatie kent drie acties, samengevat:

1. Het programmamanagement voor het Overijssels deel van de Europese Structuurfondsen.
2. Wij lobbyen gezamenlijk met Gelderland voor een indeling en werkwijze van de nieuwe Structuurfondsen na 2020
3. Wij bevorderen dat het Overijsselse MKB de Europese Thematische fondsen benut.

Actie 1: Programmamanagement Europese Programma's

Onderdeel Interreg

De laatst beschikbare middelen van het Interreg A programma 2014-2020 zijn beschikt (€ 222 miljoen EU-middelen). In totaal zijn tot nu toe 182 projecten gerealiseerd cq. in uitvoering die zich met name richten op innovatie, duurzaamheid, vervoer en sociale samenhang. Het Interreg VI-A '21-'27 programma en bijbehorende subsidievoorwaarden zijn samen met de Interreg partners ontwikkeld. Deze stukken zijn voor formele beoordeling ingediend bij Europese Commissie. De Europese commissie heeft reacties en reflecties gegeven op het ingediende programma. De Interreg partners verwerken deze input in het concept programma. Indiening van het bijgesteld programma vindt in de eerste maanden van 2022 plaats. Het in uitvoering nemen van het programma wordt voorzien in het tweede kwartaal 2022. Het nieuwe programma richt zich, conform de verplichtingen in de EU verordeningen wederom op innovatie, duurzaamheid en sociale samenhang. Waar mogelijk worden verdere vereenvoudigingen doorgevoerd voor projectuitvoerders en Interreg partners.

De transnationale Interreg V-B programma's NSR en NWE staan voornamelijk in het teken van de uitvoering van twee projecten, BITS en INDU-ZERO, waarbij de provincie Overijssel Lead partner is. Daarnaast wordt met de inzet van Oost NL o.a. het project STEPS uitgevoerd dat zich richt op energieopslagtechnologie. Binnen het Interreg Europe programma is verdere uitvoering gegeven aan de projecten Aerial Uptake en Inside Out. De nieuwe programma's voor de periode 2021-2027 starten begin 2022.

Onderdeel EFRO programma OP Oost

Het Operationeel Programma Oost Nederland 2014-2020 (EFRO) ondersteunt projecten op het gebied van innovatie, productontwikkeling en netwerken in de sectoren High Tech Systems and Materials, Agrofood en Health en in de Energie en Milieutechnologie, inclusief Biobased Economy. Dit programma ligt goed op koers en nadert haar einde. Begin 2021 is het laatste budget toegekend.

In totaal is er subsidie verleend aan 461 projecten in Oost-Nederland, waarbij 870 bedrijven betrokken zijn. Het EFRO programma realiseert met deze projecten een investeringsimpuls van € 372,2 miljoen in Oost-Nederland. Van de projecten zijn er inmiddels 331 afgerond. Uiterste termijn voor afronding van de resterende projecten is 31 december 2023.

EFRO Oost Nederland 2021-2027

Samen met provincie Gelderland en de andere landsdelen is het programma 2021-2027 ontwikkeld. Het in uitvoering nemen van het programma wordt voorzien in het tweede kwartaal 2022. Het programma bouwt met een budget van € 80 miljoen voort op de periode 2014-2020, 70% van het budget is gericht op innovatie met een brede invulling op valorisatie en 30% op hernieuwbare energiebronnen en energiesystemen.

REACT-EU

Naast de bestaande regelingen is in april 2021 de eerste tranche REACT-EU van €47,7 miljoen opengesteld. REACT-EU is een Europees COVID-herstelfonds gericht op een groen, digitaal en veerkrachtig herstel van de regionale economie. Voor REACT-EU wordt geen provinciale cofinanciering gevraagd. Het volledige budget is in 2021 besteed. Twintig projecten in Oost-Nederland hebben een beschikking ontvangen. De projecten zijn inmiddels gestart, uiterste termijn voor afronding van deze projecten is 31 december 2023. Voor de tweede tranche van REACT-EU zijn op 15 december 47 voorstellen binnengekomen. Hiermee is het budget van ruim 52 miljoen, overtekend. Het beoordelen van de voorstellen en opstellen van de beschikkingen vindt in de komende periode plaats.

Onderdeel Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP 3/NSP/LEADER) Anita

Het Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP 3/LEADER) richt zich op een concurrerende, innovatieve en duurzame agrarische sector en een leefbaar platteland. POP3 is verlengd tot eind 2022. In 2023 start het nieuwe Europese Programma. De POP3-middelen dragen onder meer bij aan verduurzaming van de landbouw (voorbeeldproject Hooi 2.0) en de leefbaarheid op het platteland (voorbeeldprojecten LEADER). Daarnaast wordt geïnvesteerd in versterking van de natuur en waterhuishouding in Overijssel. Het nieuwe Europese landbouwprogramma, Nationaal Strategisch Programma (NSP), wordt naar verwachting eind 2021 bij de Europese Commissie ingediend en loopt van 2023 tot 2027. Ook in dit nieuwe NSP ligt de focus op doelen op het gebied van biodiversiteit, klimaat, verduurzaming van de sector en leefbaarheid op het platteland.

Actie 2: Gezamenlijke Lobby 2021-2027

In de afgelopen periode zijn grote stappen gemaakt in de ontwikkeling van de regionale programma's (zie voor toelichting per programma actie 1). De gezamenlijke lobby is voortgezet. T.a.v. het resultaat van de stevige inzet t.a.v. de budgetverdeling EFRO/REACT-EU hebben wij u december '20 geïnformeerd 2020/110528. Door de Europese Commissie is het Meerjarig Financieel Kader (MFK) vastgesteld en door ons geanalyseerd op kansen. Besluitvorming over inhoudelijke verordeningen is nog niet afgerond. Een nieuwe Europa agenda 2021-2027, dat onder meer de inzet op de fondsen omvat, heeft u in maart ter informatie ontvangen (2021/1101554). Deze is op dit moment in uitvoering.

Actie 3: Think East Netherlands en thematische fondsen

Sinds 2019 wordt er door de 24 Oost-Nederlandse partners van het Innovatieprofiel gewerkt met de slogan "Th!nk East Netherlands" om ons te profileren in Europa op onze twee vlaggenscheppen met de thema's Health en Smart Industries. Doelstelling is het MKB en kennisinstellingen nog meer te laten profiteren van Europese programma's en fondsen waarbij de regie in Brussel ligt, zoals het programma HORIZON 2020. Er wordt vanuit de twee vlaggenscheppen gewerkt aan de ontwikkeling van 4 iconen welke de focus voor de komende jaren aangeven: "Topfit & preventie", "Smart Energy Hubs", "Data-driven transition in food systems" en "Digital Industries: Artificial Intelligence". Deze iconen tonen hoe Oost-Nederland innovatief werkt aan de grote maatschappelijke opgaven vanuit een missiegedreven visie. Voor alle iconen wordt ingezet op Europese projectontwikkeling met een belangrijke rol voor het MKB. De profilering en het netwerken in Europa leidt tot concrete vragen van internationale regio's en mogelijkheden voor het MKB van Overijssel om te participeren in projecten. Ook wordt intensief vanuit de provinciale opgaven gekeken naar de mogelijkheden voor Europese mede financiering.

We zijn samen met Gelderland board member van het netwerk "Vanguard Initiative". In 2021 en 2022 is Eddy van Hijum namens Oost Nederland (bestuurlijk) voorzitter van dit netwerk. In dit netwerk van 38 grote innovatieve regio's in Europa zetten we in op deelname van het Overijssels MKB in internationale projecten.

■ Financiën

Europese programma 2007-2013

Bij de 2e monitor is aangegeven dat na jaren onderhandelen over de afrekening van het oude EFRO programma er een akkoord is bereikt tussen de Provincie Gelderland en Overijssel. De Provincie Overijssel heeft een bedrag mogen ontvangen van € 0,68 miljoen. Via deze weg willen wij u meedelen dat deze middelen terugvloeien naar de Algemene middelen.

Europese programma 2014-2020

In 2021 is circa 10% van het totaal beschikbare budget van € 50 miljoen toegekend aan de jaarschijf, namelijk € 4,8 miljoen. In 2021 is € 5,9 miljoen uitgegeven en € 2,1 miljoen aan baten ontvangen van derden waaronder de EU. Dit betekent dat € 3,8 miljoen van de provinciale middelen 2021 is ingezet. Uiteindelijk is dus € 1 miljoen niet benut.

De komende jaren zal het restant alsnog worden ingezet voor de lopende programma's. De komende periode zal gekeken worden of er een herprioritering van programma's nodig is. Het totale programma loopt volgens de actuele planning tot en met 2024.

Europese programma 2021-2027

In 2021 is circa 6% van het totaal beschikbare budget van € 50 miljoen toegekend aan de jaarschijf, namelijk € 3 miljoen. Uiteindelijk zijn deze middelen niet benut. Via de perspectiefnota 2021 is ter overbrugging van het aflopende en het nieuwe plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3) programma uit voorzorg een bedrag van € 3 miljoen toegekend aan de jaarschijf om de huidige ontwikkelingen niet stil te laten vallen. In 2021 is het niet nodig geweest om gebruik te maken van deze middelen. De komende jaren zal het restant alsnog worden ingezet voor de lopende programma's.

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Acties 2021

1. Wij geven uitvoering aan besluitvorming van Provinciale Staten (najaar 2020) over de inzet van risicokapitaal en de vormgeving van de fondsenstructuur.
2. Wij dragen financieel bij aan het Participatiefonds Oost NL Capital.
3. Wij dragen financieel bij aan het Innovatiefonds Overijssel.
4. Wij dragen financieel bij aan Wadinko.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel 'Investeren met rendement en risico'
- Reactie van GS op brief van Audit Commissie over het Statenvoorstel 'Investeren met rendement en risico'

Begrotingswijziging

- Geen

■ Inhoud

Actie 1: Risicokapitaal en fondsenstructuur

Provinciale Staten hebben op 23 september 2020 besloten om de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel te ontbinden en daarmee 100% aandeelhouder te worden van Innovatiefonds Overijssel I en II en SPV Hengelo. Op 1 september 2021 is de Houdstermaatschappij daadwerkelijk ontbonden. De huidige RvC van de Houdstermaatschappij is ingesteld als RvC van het Innovatiefonds. De governance van het Innovatiefonds is formeel ingericht. Zie ook onze brief hierover (2021/0140078). Wij zijn samen met onze fondsen bezig om verder invulling te geven aan verbetering en harmonisatie van de werkwijze.

Actie 2: Participatiefonds Oost NL Capital (cijfers t/m q4 2021)

- Aantal investeringen: Oost NL heeft 56 participaties in beheer. In 2021 zijn vanuit het Participatiefonds 9 nieuwe investeringen gedaan.

- Geïnvesteed vermogen: In 2021 heeft het Participatiefonds € 6,7 miljoen geïnvesteed waarmee meer dan € 160 miljoen aan investeringen is uitgelokt.
- Werkgelegenheid: Er zijn (t/m q3 2021) 1.805 arbeidsplaatsen gerealiseerd bij portefeuillebedrijven van het Participatiefonds.

Actie 3: Innovatiefonds Overijssel (cijfers t/m q4 2021)

- Aantal participaties en leningen (totaal en voor betreffende jaar): In totaal heeft het Innovatiefonds 12 participaties, 5 fonds-in-fonds investeringen, 15 voorloop leningen en 18 innovatiekredieten verstrekt. In 2021 zijn er 2 nieuwe fonds-in-fonds investeringen aangegaan. Er is 1 participatie verkocht, 1 participatie failliet gegaan, 1 voorloop lening afgelost, 4 innovatiekredieten afgelost en er is 1 bedrijf failliet gegaan waaraan een innovatiekrediet was verstrekt. Er zijn 25 investeringen in beheer.
- Totaal geïnvesteed vermogen in euro's: In totaal is er door het Innovatiefonds € 23,4 miljoen geïnvesteed.
- Uitgelokte investeringen: In totaal is de investeringsomvang € 532 miljoen (t/m q3 2021). Dit bestaat uit investeringen van het Innovatiefonds zelf en uit private co-financiering.
- Gemoeide werkgelegenheid: In totaal heeft het Innovatiefonds een werkgelegenheid gerealiseerd van 864 fte (t/m q3 2021). Dit bestaat uit behouden en gecreëerde arbeidsplaatsen.
- Breakdown naar sectoren: De investeringen zijn als volgt verdeeld over de verschillende sectoren (o.b.v. aantallen): energy (15%), high tech systems & materials (50%), life sciences & health (12%), maakindustrie (4%), fonds-in-fonds investeringen (19%).
- Revolverendheid: het Innovatiefonds heeft een revolverendheid van 71% (t/m q3 2021). De revolverendheid kent de volgende defintie: het deel van het fondsvermogen dat op het rapportagemoment nog resteert van de door de aandeelhouder gestorte bedragen, als het fonds op dat moment zou worden geliquideerd, exclusief de ongerealiseerde meerwaarde die mogelijk aanwezig is in de portefeuille. Inclusief de meerwaarde is er sprake van een revolverendheid van 83% (t/m q3 2021). De start van de revolverendheidsperiode is gesteld op 1 januari 2016.

■ Financiën

Dividenduitkering Wadinko

Wadinko keert over 2020 geen dividend uit. Meer dan de helft van de participaties van Wadinko heeft in 2020 steun van het rijk ontvangen in de vorm van de tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW). Eén van de voorwaarden bij deze maatregel is het beperken van de mogelijkheid om dividenduitkeringen te doen. Het is niet de bedoeling dat door het verkrijgen van overheidssubsidie aandeelhouders extra worden beloond. Daarmee zou indirect de rijkssteun ten goede komen aan de aandeelhouders. Aangezien we voor 2021 een dividenduitkering (over 2020) van € 0,3 miljoen hebben begroot, levert dit, zoals al gemeld in de 1e en 2e Monitor 2021, een nadeel op van € 0,3 miljoen. Dit is verwerkt bij kerntaak "Overhead, financiering en dekkingsmiddelen".

Leningfaciliteit Wadinko

In 2021 hebben we vanuit de lening faciliteit van € 10 miljoen in het kader van de Overijsselse herstel- en transitieaanpak coronacrisis voor Wadinko een bedrag van € 1,6 miljoen verstrekt.

€ 0,8 miljoen vrijval Algemene Financieringsreserve participatie Oost-NL

Vanuit de herstelmaatregelen heeft u € 8 miljoen beschikbaar gesteld voor een (aanvullende) participatie in het regionaal ontwikkelfonds Oost NL. Dit bedrag is gestort in de Algemene Financieringsreserve als dekking voor de te verstrekken participatie. Zoals gemeld in onze brief van 12 januari 2021 (2021/0004485) is er daadwerkelijk € 7,2 miljoen verstrekt aan Oost-NL. Daarmee is er € 0,8 miljoen vrijgevallen uit de Algemene Financieringsreserve. Dit is ook gemeld in kerntaak "Overhead, financiering en dekkingsmiddelen".

5.5.5 Circulaire economie

Acties 2021

1. Wij voeren de acties in het Uitvoeringsprogramma uit via ons algemene instrumentarium én met de middelen uit prestatie 5.5.5.
2. Wij bewaken met de sectoren de voortgang en waar nodig faciliteren we de actualisering van de Regionale Transitieagenda's.
3. Wij ontwikkelen onze monitoring in aansluiting op het landelijke beleid en kijken opnieuw naar onze ambitie voor circulair inkopen naar aanleiding van het Rekenkameronderzoek
4. Wij stimuleren gedragsverandering en we richten een meldpunt in voor wet en -regelgeving.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel 2020/1100634 Circulaire Economie 2020-2023
- Besluit 2020/1100805 Circulaire Economie 2020-2023
- Statenvoorstel 2021/1105225 bij rapport RON Circulaire Economie
- Statenbrief Voortgang Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2020-2023

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

454

Inhoud

In 2021 hebben we ons Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie 2020-2023 voor het eerst geactualiseerd en u over de voortgang geïnformeerd. Ter voorbereiding hebben we de stand van zaken van de uitvoering van de Regionale Transitie Agenda's (RTA's) besproken met vertegenwoordigers uit de betrokken sectoren in een serie bestuurlijke tafels. Het lukt ons steeds beter om circulariteit te verbinden met onze andere opgaven. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat de bijdrage aan circulaire doelen vanuit andere beleidsterreinen en opgaven bij de actualisatie is verdubbeld ten opzichte van de start van het uitvoeringsprogramma. In het kader van de monitoring hebben we in 2021 ook de eerste Overijsselse Circulaire Economie Rapportage (OCER) gemaakt, in navolging van de landelijke Integrale Circulaire Economie Rapportage (ICER). We voeren uw besluit over de implementatie van het rapport over circulair inkopen van de Rekenkamer Oost-Nederland "De cirkel rond krijgen" uit, en informeren u in maart 2022 over de voortgang. De activiteiten gericht op gedragsverandering hebben we inzichtelijk gemaakt in een plan van aanpak dat aan het geactualiseerde uitvoeringsprogramma is toegevoegd. Ons meldpunt voor wet- en regelgeving is sinds eind 2020 operationeel.

Financiën

De uitgaven zijn in 2021 toegenomen ten opzichte van 2020. Het programma begint op gang te komen waarbij andere programma's inmiddels ook bijdragen aan het circulaire denken binnen de Provincie.

Voor het restant van € 0,5 miljoen van 2021 zijn inmiddels voldoende projecten, een deel van de goedgekeurde aanvragen is inmiddels in 2022 geboekt.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.5.5 van de begroting 2022.

Financiën

In onderstaande tabel staan de lasten, baten en saldo van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details.

Bedragen x €1.000

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						
5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding						
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	0	5.386	5.386	4.729	657	807
5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds						
5.2.1 Regio Deal Twente	0	5.286	5.286	1.738	3.548	1.874
5.2.2 Regio Deal Zwolle	0	14.364	14.364	11.334	3.030	6.505
5.2.3 Cleantech Regio	0	999	999	100	899	899
5.2.5 Nationaal Groeifonds	0	125	125	64	61	61
Totaal 5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds	0	20.775	20.775	13.236	7.538	9.340
5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie						
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	335	1.010	1.345	-304	1.649	1.015
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	1.587	-585	1.002	3	999	0
5.3.3 Topwerklocaties	175	384	559	-605	1.164	50
5.3.4 Internationaliseren	600	167	767	763	4	0
Totaal 5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie	2.697	977	3.674	-142	3.816	1.065
5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor						
5.4.1 Gastvrij	2.070	1.200	3.269	1.472	1.797	397

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Overijssel						
5.4.2 Festivals en evenementen	1.225	219	1.444	1.429	15	0
Totaal 5.4 Vrijtijdseconomie als banenmotor	3.295	1.418	4.713	2.901	1.812	397
5.5 Innovatief bedrijfsleven						
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	5.080	326	5.406	5.130	276	260
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	3.916	6.791	10.707	9.536	1.171	1.031
5.5.3 Europese programma's	6.570	1.217	7.787	4.954	2.834	0
5.5.4 Verstrekken risicokapitaal	0	24.370	24.370	24.707	-337	0
5.5.5 Circulaire economie	0	2.037	2.037	1.622	415	454
Totaal 5.5 Innovatief bedrijfsleven	15.566	34.742	50.308	45.949	4.359	1.745
5.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	3.816	-391	3.425	3.246	180	0
Totaal Lasten	25.374	62.907	88.281	69.918	18.362	13.354
Baten						
5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding						
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	0	0	0	207	-207	0
5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds						
5.2.2 Regio Deal Zwolle	0	11.114	11.114	8.773	2.341	6.505
5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie						
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	0	0	0	152	-152	0
5.5 Innovatief bedrijfsleven						
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	98	0	98	140	-42	0
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	0	252	252	2.467	-2.215	221
5.5.3 Europese programma's	0	0	0	1.829	-1.829	0

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
5.5.4 Verstrekken risicokapitaal	0	22.414	22.414	22.414	0	0
5.5.5 Circulaire economie	0	0	0	39	-39	0
Totaal 5.5 Innovatief bedrijfsleven	98	22.666	22.764	26.889	-4.125	221
Totaal Baten	98	33.780	33.878	36.021	-2.143	6.727
Resultaat	-25.276	-29.127	-54.402	-33.898	-20.505	-6.627

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	Voorgestelde begrotingswijziging/resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Financiële toelichting
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	-807	0	807	-807	GS Begrotingswijziging	<p>Regeling Arbeidsmarkt Overijssel:</p> <p>Het restant van € 0,86 miljoen op prestatie 5.1.1 wordt grotendeels veroorzaakt door UBS 6.34 Regeling Arbeidsmarkt Overijssel. In 2021 is gebleken dat er meer tijd nodig is om aanvragen te ontvangen. Wij hebben dan ook besloten om de openstelling van de regeling te verlengen en door te laten lopen in 2022. Om de afspraken na te komen binnen dit programma hebben we besloten om de restant middelen van € 0,81 miljoen voor UBS 6.34 Regeling Arbeidsmarkt Overijssel over te hevelen naar 2022.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,81 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.1.1 van de begroting 2022.</p>
5.2.1 Regio Deal Twente	-1874	0	1874	-1874	PS Begrotingswijziging	<p>Regio Deal Twente:</p> <p>In 2021 is het begrote bedrag van € 5,3 miljoen voor de Regio Deal Twente niet volledig beschikt en is er een bedrag van € 3,5 miljoen overgebleven. De belangrijkste reden voor dit restant is dat de beschikking van MedTech Fund met een bedrag van € 2 miljoen verdeeld is over de komende jaren en de kosten niet volledig in 2021 konden worden genomen. Daarnaast zijn er een aantal aanvragen zoals Textile Identification and Recycled Content Tracking Library en Grenslandmonitor nog in behandeling. Om de Regio Deal Twente zorgvuldig af te ronden zal het restant meegenomen moeten worden naar komende jaren.</p> <p>Looptijd Regio Deal Twente In het investeringsvoorstel Regio Deal Twente (PS/2019/14) is aangegeven dat de Regio Deal Twente loopt tot en met 2022. Echter zijn er verplichtingen die langer lopen dan deze periode. Om de gemaakte afspraken na te komen met betrekking tot de Regio Deal Twente stellen wij</p>

					<p>dan ook voor om de middelen langer beschikbaar te houden om het programma op een correcte manier uit te voeren.</p> <p>Wij stellen u voor de middelen van de Regio Deal Twente t/m 2026 beschikbaar te houden.</p> <p>Wij stellen u voor, na goedkeuring voor verlenging van de beschikbaarheid van de middelen, om de nog beschikbare kvo-middelen al volgt toe te voegen aan de jaarschijven van prestatie 5.2.1 van de begroting 2022;</p> <p>€ 1,9 miljoen aan de jaarschijf 2022 € 0,8 miljoen aan de jaarschijf 2023 € 0,5 miljoen aan de jaarschijf 2024 € 0,2 miljoen aan de jaarschijf 2025 € 0,2 miljoen aan de jaarschijf 2026</p>
5.2.2 Regio Deal Zwolle	0	6505	6505	0 GS Begrotingswijziging	<p>Regio Deal Zwolle:</p> <p>In 2020 is de Regio Deal Zwolle opgestart. Voor de uitvoering van deze regiodeal hebben wij specifieke uitkering van het Rijk ontvangen ter grootte van € 21,3 miljoen. De aanvragen voor de projecten zijn inmiddels ontvangen en de beschikkingen zijn verwerkt. De beschikkingen hebben betrekking op verschillende jaren, waardoor de lasten op meerdere jaren betrekking hebben. De bijdrage vanuit de op onze balans opgenomen specifieke uitkering dient in gelijke mate aan die jaren te worden toegerekend. De verdeling zie er als volgt uit; in 2021 € 8,1 miljoen, in 2022 € 6,5 miljoen en in 2023 € 5,7 miljoen.</p> <p>Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.2.2 op de jaarschijven 2022 en 2023 te verhogen met respectievelijk € 6,5 miljoen en € 5,7 miljoen en deze bedragen gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.</p>
5.2.3 Cleantech Regio	-899	0	899	-899 GS Begrotingswijziging	<p>Het resterende bedrag van € 0,9 miljoen binnen 5.2.3. Cleantech Regio is bestemd voor twee projecten:</p> <p>Project Tankvoorziening A1 Bedrijvenpark:</p> <p>Allereerst het project 'Tankvoorziening A1 Bedrijvenpark in combinatie met regionale overslag vanaf Container Terminal Deventer' met een bedrag van € 0,3 miljoen. In dit kader is</p>

inmiddels al € 0,1 miljoen beschikt. De resterende € 0,2 miljoen konden wij niet beschikken omdat er anders subsidiestapelings ontstond. De aanvrager heeft nu zelf extra geïnvesteerd in dit project en gevraagd om binnen de PS-kaders aanvullend met een subsidieaanvraag te mogen komen voor maximaal € 0,2 miljoen. Wij wachten dit voorstel af en zullen dit beoordelen binnen de PS-kaderstelling en de afspraken van de Regiodeal CTR. Deze resterende € 0,2 miljoen zijn onderdeel van de cofinanciering van de middelen van het Rijk. Op dit moment zijn we bezig met de voorbereidingen om de middelen volgens de richtlijnen te mogen beschikken.

Project Warmtenet Zandwinning:

Daarnaast is er een bedrag van afgerond € 0,7 miljoen voor project "Warmtenet Zandwinning" toegekend aan de Gemeente Deventer. De beschikking drukt op 2022 waardoor er onderuitputting ontstaat op 2021.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,9 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.2.3 van de begroting 2022.

In 2021 is het statenvoorstel Nationaal Groeifonds (PS/2021/1103334) door u behandeld. Ter voorbereiding is er € 0,5 miljoen toegevoegd aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Wij hebben hiervan € 125.000 gebudgetteerd voor 2021 om de verwachte aanvragen te kunnen behandelen. Inmiddels zijn de eerste aanvragen beschikbaar, maar is er een bedrag van € 60.000 overgebleven in 2021. Wij hebben besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022 om de voorbereidingen voort te zetten.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 60.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.2.5 van de begroting 2022.

Programma Bedrijven terreinen:

Op een begroot bedrag van € 0,66 miljoen is een

5.2.5 Nationaal Groeifonds

-61 0 61 -61 GS Begrotingswijziging

5.3.1 Werklocaties: basis op orde

-1015 0 1015 -1015 GS Begrotingswijziging

bedrag van € 0,39 miljoen overgebleven. De monitoring van bedrijven terreinen is qua uitgaven lager uitgevallen van verwacht. De monitoring van werklocaties zal de komende jaren blijven plaatsvinden. Wij hebben dan ook besloten om het restant bedrag mee te nemen naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,39 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.3.1 van de begroting 2022.

Programma Aanpak toekomstbestendige werklocaties 2021-2023:

Op een groot bedrag van € 0,69 miljoen is een bedrag van € 0,63 miljoen overgebleven. Dit nieuwe programma is nog in de opstartfase waarbij de voorbereiding in gang is gezet. De uitgaven worden na 2021 verwacht. Wij hebben dan ook besloten om het restant bedrag mee te nemen naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,63 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.3.1 van de begroting 2022.

5.3.3
Topwerklocaties

-50   0   50   -50 GS Begrotingswijziging

Technology Base:

In 2011 hebben wij € 7 miljoen subsidie verleend voor de gebiedsontwikkeling van de luchthaven Twente. Deze bijdrage is afgesproken in de bestuursovereenkomst met het Rijk en de gemeente Enschede bij de start van de herontwikkeling. De einddatum van deze overeenkomst en de subsidie was 31 december 2020. Een groot deel van de subsidie is besteed, vooral in nieuwe natuur, aanleg van groen, water en (fiets)infrastructuur. Wij hebben besloten om deze subsidie niet te verlengen, zie ook onze brief aan uw Staten van 11 mei 2021 "Evaluatie en zienswijze ontwerpbegroting 2022 Technology Base" (2021/0107554). In de 1e Monitor was een indicatief resterend subsidiebedrag van € 1,4 miljoen genoemd. De lagere vaststelling van een subsidie voor Tec Base heeft geleid tot een

5.4.1 Gastvrij Overijssel	-397	0	397	-397 GS Begrotingswijziging	<p>terugvordering van € 1,1 miljoen welke terugvalt in de Uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel omdat het Tec Base programma loopt tot en met 2023. Hiervan zetten wij € 50.000 in voor het evaluatieonderzoek in 2022.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 50.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 prestatie 5.3.3 Topwerklocaties.</p> <p>Gastvrij Overijssel 2020-2023:</p> <p>Eind 2021 resteert bij het programma Gast Vrij Overijssel een bedrag van € 1,8 miljoen. De voornaamste reden voor dit restant is het bedrag van € 1 miljoen dat bij perspectiefnota 2022 is toegekend voor de continuering van de huidige inzet van Marketing Oost.</p> <p>Dit bedrag is volledig toegekend aan de jaarschijf 2021, in de verwachting om dit tijdig te kunnen beschikken. Vanwege de coronamaatregelen vergt het meer tijd om de middelen zorgvuldig en efficiënt in te zetten. De komende jaren zullen deze middelen naar verwachting worden ingezet. Deze middelen blijven vooralsnog beschikbaar binnen de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel.</p> <p>Daarnaast zijn er lasten naar 2022 verschoven waarvan verwacht werd dat deze betrekking zouden hebben op 2021. Het gaat om € 0,4 miljoen.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,4 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.4.1 van de begroting 2022.</p> <p>Economic Boards:</p> <p>Bij prestatie 5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie is op een begroot bedrag van € 5,3 miljoen een bedrag van € 0,3 miljoen overgebleven. Dit restant heeft voornamelijk betrekking op het budget van de Economic Boards. Met de perspectiefnota 2022 is € 0,6 miljoen beschikbaar gesteld voor de Economic Boards in de regio's Zwolle, Twente en Deventer. Dat is voor</p>
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	-260	0	260	-260 Resultaatbestemming	

5.5.2 Bevorderen
innovatie en
ondernemerschap

-810 221 1031 -810 GS Begrotingswijziging

€ 0,3 miljoen in 2021, € 0,2 miljoen in 2022 en € 0,1 miljoen in 2023 gebudgetteerd. Deze middelen worden ingezet via subsidies met een looptijd t/m 2023.

Bij de 2e monitor is aangegeven dat het beschikken in 2021 meer tijd nodig heeft. Wij willen het restant van € 0,26 miljoen van 2021 daarom meenemen naar 2022.

Wij stellen u voor om het restant bedrag van € 0,26 miljoen via resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.5.1 van de begroting 2022.

Op een begroot bedrag van € 10,4 miljoen is bij prestatie 5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap een bedrag van € 3,4 miljoen overgebleven. € 2,4 miljoen van dit restantbedrag is veroorzaakt doordat een deel van de verstrekte beschikkingen voor de MIT -regeling (zie programmalijn D) is voorgefinancierd uit de Reserve Uitvoering Kwaliteit Van Overijssel. Later in het jaar 2021 is voor dit deel een Specifieke Uitkering van het Rijk ontvangen, waardoor dit bedrag terug kan vloeien naar de Reserve Uitvoering Kwaliteit Van Overijssel.

Hieronder wordt per programmalijn een financiële toelichting gegeven.

Programmalijn B Ondernemersvriendelijkheid
Op een begroot bedrag van € 0,33 miljoen in 2021 is € 20.000 over gebleven. Om dit programma voor te zetten hebben we besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Programmalijn C Ondernemerschap
Op een begroot bedrag van € 1,4 miljoen in 2021 is € 117.000 over gebleven. Hiervan is € 81.000 benodigd voor lopende aanvragen. Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om het gehele bedrag van € 117.000 mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Programmalijn D Innovatie
In 2021 zijn de beschikkingen voor de MIT verzonden. Om de aanvragen naar behoren te

beschikken is gebruik gemaakt van voorfinanciering. In december zijn de rijksmiddelen ontvangen via een SPUK waardoor deze voorfinanciering kan worden gecorrigeerd. Voornamelijk door de ontvangen SPUK middelen is een bedrag van € 2,4 miljoen uit de Reserve Uitvoering Kwaliteit Van Overijssel niet aangesproken. Deze € 2,4 miljoen blijven we beschikbaar houden in de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om € 27.000 op te nemen in 2022. Tevens hebben we besloten om een restant bedrag van € 15.000 van het restant MKB en fotonica mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Programmalijn F Digitalisering

Op een begroot bedrag van € 0,86 miljoen is € 0,15 miljoen overgebleven.

Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Programmalijn G Investeren in kennis en innovatie voor één of meerdere specifieke topclusters

De uitgaven binnen dit programma liggen in lijn met de begroting. Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om het geringe restant bedrag mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Startup in Residence

Op een begroot bedrag van € 0,66 miljoen is € 0,47 miljoen overgebleven. Om dit programma voort te zetten hebben we besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022. Het totaal besluit vindt plaats na de verantwoording van de laatste programma lijn.

Getotaliseerd besluit

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om getotaliseerd een bedrag van € 0,81 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.5.2 van de begroting 2022.

									<p>Specifieke Uitkering (SPUK) MKB Deal Family next: Doel van de MKB-deal 'Family Next' is het verbeteren van de economische stabiliteit en de productiviteit van familiebedrijven. Daarvoor zet 'Family Next' in op digitalisering, verduurzaming en bedrijfsopvolging. Het versterken van ondernemerschap en het verbeteren van ondernemersvaardigheden zijn andere belangrijke aandachtspunten. Eind 2021 is er van de € 0,39 miljoen die oorspronkelijk beschikbaar is gesteld, een bedrag van € 0,22 miljoen resterend. Wij hebben besloten dit mee te nemen naar 2022.</p> <p>Wij hebben besloten om de lasten van prestatie 5.5.2 op de jaarschijf 2022 te verhogen met € 0,22 miljoen en dit bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK.</p> <p>De uitgaven zijn in 2021 toegenomen ten opzichte van 2020. Het programma begint op gang te komen waarbij andere programma's inmiddels ook bijdragen aan het circulaire denken binnen de Provincie.</p> <p>Voor het restant van € 0,45 miljoen van 2021 zijn inmiddels voldoende projecten, een deel van de goedgekeurde aanvragen is inmiddels in 2022 geboekt.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,45 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 5.5.5 van de begroting 2022.</p>
5.5.5 Circulaire economie	-454	0	454	-454	GS Begrotingswijziging				
Totaal kerntaak 5	-6627	6726	13353	-6627					

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	-5275	0	5275	-5275	GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op het Uitvoeringsbesluit Subsidies arbeidsmarkt (€ 4,2 miljoen) en de herstelaanpak Corona (€ 1,0 miljoen)
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	-111	0	111	-111	GS 105 Jaarverslag 2020	Arbeidsmarkt 2020-2023 Van het restant van € 0,3 miljoen is € 0,1 miljoen bestemd voor het programma Arbeidsmarkt 2020-2023, om verdere afspraken met betrekking tot "Arbeidsmarkt en Onderwijs" na te komen hebben wij besloten om dit van de KVO middelen mee te nemen

5.2.1 Regio Deal
Twente

-4200   0   4200   -4200   GS 110 Monitor Overijssel
2021-I

naar 2021.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.1.1 van de begroting 2021.

Medio 2019 is gestart met de uitvoering van de Regio Deal Twente. Het Rijk draagt € 30 miljoen bij, provincie € 20 miljoen en de regio Twente € 10 miljoen. Goedkeuring over besteding van de Regio Deal ligt bij Twente Board. De provincie is echter kassier van de Rijksmiddelen en besluit formeel over de subsidies, waarbij de provincie zelf zeggenschap heeft over de besteding van de eigen cofinanciering van € 20 miljoen. Langs de vier actielijnen van de Regio Deal Twente (techniek, arbeidsmarkt, vestigingsklimaat en circulariteit) zijn inmiddels veruit de meeste projecten via een subsidieaanvraag bij de provincie ingediend.

Aan uw Staten is bij aanvang van de Regio Deal Twente een indicatieve verdeling van de cofinanciering over de actielijnen gepresenteerd (Statenbrieven van 21 februari 2019, 2019/0041648, en 10 juli 2019, 2019/1101060). Mede gelet op de Investeringsagenda MedTech Twente, zoals gepresenteerd aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat op 28 september 2020, verschuift maximaal € 4 miljoen van de provinciale cofinanciering van actielijn 3 over vestigingsklimaat naar actielijn 1 over techniek. Waar in de oorspronkelijke verdeling voor beide actielijnen respectievelijk € 12,7 miljoen en € 2,0 miljoen als verwachte totale bijdrage van de provincie staan opgenomen, zal dit gelet op de in voorbereiding zijnde projecten wijzigen in € 8,7 miljoen voor actielijn 3 en € 6 miljoen voor actielijn 1. Deze verschuiving komt ten goede aan projecten gericht op medische technologie en smart industry, passend bij de strategie van Twente Board en reeds ondersteunde projecten zoals Advanced Manufacturing Program en TopFit.

Bij de Monitor 2019-II en 2020-II zijn de Rijksmiddelen, samen met een deel van de provinciale cofinanciering van € 20 miljoen, aan de jaarschijven 2019 en 2020 toegekend. In totaal is € 31,75 miljoen via de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel gekoppeld aan prestatie 5.2.1 Regio Deal Twente. Op 11 november 2020 heeft PS bij de vaststelling van de herstel- en transitieaanpak (2020/1102399) € 10 miljoen van de gereserveerde € 20 miljoen laten vrijvallen, omdat de cofinanciering voor de Regio Deal ter hoogte van dat bedrag is opgevangen in andere investeringsbudgetten. Gelet op de voortgang van de projecten en op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 4,2 miljoen van de resterende € 8,25 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van

						Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.2.1 van de begroting 2021.
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 4,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.2.1 van de begroting 2021.
5.2.1 Regio Deal Twente	-1086	0	1086	-1086	GS 105 Jaarverslag 2020	De Regio Deal Twente is na een voorzichtige start in 2019 in 2020 echt opgang gekomen. Met de 2e monitor is een bedrag van € 15 miljoen extra toegekend aan de jaarschijf. Van het totaal bedrag van € 31,7 miljoen is uiteindelijk maar € 1,09 miljoen overgebleven. Om de afspraken met betrekking tot "Regio Deal Twente" na te komen in 2021 hebben wij besloten om het restant van de KVO middelen mee te nemen naar 2021.
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,09 mln. te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.2.1 van de begroting 2021.
5.2.2 Human Capital Agenda Regio Zwolle	-1900	0	1900	-1900	GS 103 Regiodeal ZO Drenthe	Deze wijziging heeft betrekking op GS 103 Regiodeal ZO Drenthe
5.2.2 Human Capital Agenda Regio Zwolle	-1350	11114	12464	-1350	GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Regio deal Zwolle (Specifieke uitkering) In 2020 hebben wij u gemeld (2020/0179186) dat het rijk € 22,5 miljoen bijdraagt aan de Regio Deal Zwolle. Eind 2020 is de eerste helft van deze middelen ontvangen via een Specifieke uitkering (SPUK). Naar verwachting zal het ontvangen bedrag van € 11,11 miljoen in 2021 worden beschikt aan de daarvoor bestemde partijen. De tweede helft wordt eind 2021 betaald aan de Provincie. In de 2e monitor zullen wij een update geven.
						Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering Regio deal Zwolle (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 5.2.2 in 2021 te verhogen met € 11,11 miljoen.
						Regio deal Human Capital Zwolle Op deze prestatie wordt tevens de Regio Deal Human Capital Zwolle verantwoord. In het statenvoorstel waarin de uitvoering aan u is kenbaar gemaakt (2019/1100986) is aangegeven dat Zwolle de "centrumgemeente" is voor de uitvoering van de Regio Deal. Hierdoor zijn afspraken gemaakt met de gemeente Zwolle en is het bedrag van € 6,75 miljoen sinds 2019 op een evenredige manier beschikt aan de gemeente. Wij hebben dan ook besloten het restant in de reserve voor dit project van € 4,05 miljoen toe te kennen aan de resterende jaarschijven.
						Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 4,05 miljoen

5.2.3 Cleantech Regio	-999	0	999	-999	GS 105 Jaarverslag 2020	<p>te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en hiervan € 1,35 miljoen per jaar toe te voegen aan de jaarschijf 2021, 2022 en 2023 van prestatie 5.2.2 van de begroting 2021.</p> <p>Voor het project Slim Warmtenet Zandweerd is in juni 2020 een subsidie verleend van € 2,7 miljoen, waarin € 1,0 miljoen in de vorm van een lening. Voor dit project hebben Provinciale Staten op 16 oktober 2019 (met Statenvoorstel nr. 2019/1101201 Cleantech Regio 2019-2023) het besluit genomen om € 0,7 miljoen beschikbaar te stellen vanuit het Cleantech budget (prestatie 5.2.3), onder voorbehoud van besluitvorming over aanvullende middelen (zie toelichting onder prestatie 2.3.1 Nieuwe Energie). In de verleende subsidie is een opschortende voorwaarde opgenomen waaraan op eind 2020 nog niet is voldaan, daarom is de subsidie nog niet opgenomen in de gerealiseerde cijfers. Om te voldoen aan alle afspraken hebben we besloten het volledig resterende bedrag mee te nemen naar 2021.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,99 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.2.3 van de begroting 2021.</p>
5.2.5 Nationaal Groeifonds	-125	0	125	-125	GS 116 Criteria ondersteuning aanvragen Nationaal Groeifonds	Deze wijziging heeft betrekking op GS 116 Criteria ondersteuning aanvragen Nationaal Groeifonds
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	-685	0	685	-685	GS 107 Toekomstbestendige werklocaties	Deze wijziging heeft betrekking op GS 107 Toekomstbestendige werklocaties
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	-325	0	325	-325	GS 105 Jaarverslag 2020	Om de gemaakte afspraken met betrekking tot "Werklocaties basis op orde" na te komen hebben wij voor om het restant van de KVO middelen mee te nemen naar 2021.
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	80	0	-80	80	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,3 miljoen te onttrekken aan Reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.3.1 van de begroting 2021.
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	505	0	-505	505	PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
						Regionaal Bedrijventerrein Twente, bijdragen parkmanagement en bovenwijkse voorzieningen: Op basis van de evaluatie RBT is voor de begroting 2021 en verder besloten de winsten uit erfpacht niet binnen het RBT te reserveren, maar te verrekenen met de structurele bijdragen van de deelnemers voor parkmanagement en bovenwijkse voorzieningen. Hierdoor valt voor 2021 een bedrag van € 69.000 (parkmanagement) en € 402.000 (bovenwijkse voorzieningen) vrij. De begroting 2022 en meerjarenraming zijn hiervoor al aangepast.

					Wij stellen u voor om de lasten van prestatie 5.3.2 in de begroting 2021 te verlagen met € 471.000 ten gunste van de algemene middelen.
					Daarnaast stellen wij u voor de instandhoudingsbijdrage van de voorziening resultaten gebiedsexploitaties (RBT) 2021 met € 34.000 te verlagen.
5.3.3 Topwerklocaties	-280	0	280	-280 PS 013 Perspectiefnota 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 013 Perspectiefnota 2022
5.3.3 Topwerklocaties	-100	0	100	-100 PS 009 Jaarverslag 2020	Uitvoering topwerklocaties In 2020 is een bedrag van € 0,1 miljoen gereserveerd voor de "uitvoering vervolgproces van topwerklocaties". Dit bedrag is in 2020 niet besteed. Dit is een KVO-budget met een einddatum in 2020. In 2021 is de verwachting dat deze middelen alsnog kunnen worden ingezet. Om de afspraken met betrekking tot "Topwerklocaties" na te komen in 2021 stellen wij u, in afwijking van het coalitie-akkoord 2019-2023, voor om het restant van de KVO middelen mee te nemen naar 2021.
					Wij stellen u voor om van de jaarschijf 2020 een bedrag van € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.3.1 van de begroting 2021.
5.3.3 Topwerklocaties	-4	0	4	-4 PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	Voorziening Resultaten gebiedsexploitaties: Wij stellen u voor de Instandhoudingsrente van de voorziening Resultaten gebiedsexploitaties, onderdeel TecBase, te verhogen met € 4.000 in verband met de gewijzigde boekwaarde per 1-1-2021 als gevolg van de jaarrekening 2020.
5.3.4 Internationaliseren	-100	0	100	-100 GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	Internationalisering: Voor de beleidsrealisatie van internationaliseren is de afgelopen periode meer duidelijkheid gekomen wanneer kosten verwacht worden. Om de actielijn met betrekking tot internationaliseren te realiseren zoals besproken in investeringsvoorstel 2019/1101899 hebben we besloten om de resterende middelen van € 0,45 miljoen toe te kennen aan de jaarschijven 2021 t/m 2023.
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,45 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel waarvan € 0,1 miljoen toe te kennen aan de jaarschijf 2021, € 0,24 miljoen voor de jaarschijf 2022 en € 0,11 miljoen voor de jaarschijf 2023 van prestatie 5.3.4 Internationaliseren.
5.3.4 Internationaliseren	-50	0	50	-50 GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Internationalisering Voor de beleidsrealisatie van internationaliseren wordt jaarlijks € 0,6 miljoen uitgegeven. Naar verwachting zal het het Brexit trade Congres in juni 2021 plaatsvinden, wij dragen hieraan bij waardoor we hebben besloten om in 2021 € 50.000 extra middelen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel toe te kennen aan de jaarschijf 2021.

						<p>Tevens is er voor de beleidsrealisatie in 2023 € 0,4 miljoen begroot waar € 0,6 miljoen nodig is.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 250.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en € 50.00 toe te voegen aan de jaarschijf 2021 en € 200.000 aan de jaarschijf 2023 van prestatie 5.3.4 van de begroting 2021.</p> <p>Om de afspraken met betrekking tot "Internationaliseren" na te komen in 2021 hebben wij besloten om het restant van de KVO middelen mee te nemen naar 2021.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 17.330 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.3.4 van de begroting 2021.</p>
5.3.4 Internationaliseren	-17	0	17	-17	GS 105 Jaarverslag 2020	Deze wijziging heeft betrekking op PS 013 Perspectiefnota 2022
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-1000	0	1000	-1000	PS 013 Perspectiefnota 2022	
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-270	0	270	-270	GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	<p>Het programma van Gastvrij Overijssel voor 2020-2023 is op 3 juni 2020 door PS vastgesteld. Begin 2021 zijn alle beschikkingen verleend voor uitvoering van de programmalijnen 1 (ondernemers), 2 (verbindend landschap), 3 (branding&marketing), 4 (routenetwerken/digitalisering) en 5 (organisatie Gastvrij Overijssel). Uit de door PS op 1 juli 2020 bij de P-nota 2021 beschikbaar gestelde extra Corona-middelen (€ 0,4 miljoen) is een bijdrage van € 0,25 miljoen verleend voor de ontwikkeling van zogenoemde 'heatmaps' in de toeristische hotspots om 'realtime' drukte te kunnen meten. De overige middelen uit deze impuls worden ingezet in het kader van digitalisering van toeristische routes.</p> <p>In 2020 hebben we besloten om voor de programmalijnen van het programma Gastvrij Overijssel de middelen sneller te beschikken. Ook voor 2021 heeft dit als gevolg dat middelen sneller beschikt worden aan onze uitvoerende partij Marketing Oost. Het totale bedrag van het programma zal gelijk blijven. Voor 2021 zal naar verwachting € 0,27 miljoen extra nodig zijn. Dit halen we uit de jaarschijf 2023.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,27 miljoen van de jaarschijf 2023 te onttrekken en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.4.1 van de begroting 2021.</p> <p>Eind 2020 zijn 4 grote beschikkingen 2020-2023 verleend voor de programmalijnen 1 (ondernemers), 2 (verbindend landschap), 3 (branding&marketing) en 5 (organisatie Gastvrij Overijssel). Door deze beschikking zijn de middelen sneller dan verwacht toegekend</p>
5.4.1 Gastvrij Overijssel	70	0	-70	70	GS 105 Jaarverslag 2020	

					aan onze uitvoerende partijen.
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij voor prestatie 5.4.1 in 2020 € 1,2 miljoen meer onttrokken dan begroot.
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om van prestatie 5.4.1 de jaarschijf 2021 met een bedrag van € 70.407 te verlagen, de jaarschijven 2022 en 2023 te verlagen met een bedrag van € 0,575 miljoen per jaar en gelijktijdig de begrote onttrekking aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel te verlagen.
5.4.2 Festivals en evenementen	-196	0	196	-196 GS 105 Jaarverslag 2020	Vanwege het niet kunnen toekennen van middelen aan incidentele cultuur- of sportevenementen en het uitstellen van de voorgenomen monitoring "publieksbeleving bij de beeldbepalende evenementen", zijn niet alle middelen in 2020 beschikt. Naar verwachting zullen deze middelen in 2021 alsnog worden toegekend aan de daarvoor bestemde doelen.
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.4.2 van de begroting 2021.
5.4.2 Festivals en evenementen	-75	0	75	-75 GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	Special Olympics: In de PS vergadering van 1 juli 2021 is de Motie "Meer bijdragen aan Uniek evenement Special Olympics" aangenomen. In deze motie is o.a. aangegeven om terug te komen met een voorstel om het evenement toch doorgang kan vinden. In de brief "Voorbereiding begrotingsbehandeling Begroting 2022" met kenmerk 2021/0197884 is aan u voorgelegd om het resterende bedrag van € 75.000 via de 2e monitor te dekken vanuit de Algemene Reserve. Wij stellen dan ook aan u voor om € 75.000 vanuit deze reserve toe te kennen om het evenement doorgang te geven.
					Wij stellen u voor om een bedrag van € 75.000 te onttrekken aan de Algemene Reserve en toe te voegen aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel behorende bij prestatie 5.4.2 Festivals en Evenementen.
5.4.2 Festivals en evenementen	53	0	-53	53 Adm. 202 doorwerking GS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 doorwerking GS 2020
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	-300	0	300	-300 PS 013 Perspectiefnota 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 013 Perspectiefnota 2022
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	-26	0	26	-26 PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	Herverdeling centraal IPO budget Op 24 maart jl. is de IPO-meerjarenbegroting behandeld in de commissie Bestuur & Financiën. Hierbij bent u meegenomen in het vernieuwde proces van de meerjarenraming van het IPO. De

5.5.2 Bevorderen
innovatie en
ondernemerschap

-2845 252 3097 -2845 GS 110 Monitor Overijssel
2021-I

vernieuwde opzet zorgt voor meer transparantie en leesbaarheid van de begroting. Bijkomend voordeel is dat deze vernieuwde begroting nu makkelijker te verdelen is naar de prestaties van de Provincie Overijssel. Omdat tot nu toe die toedeling niet te maken was werd een deel van de IPO begroting centraal begroot onder prestatie 7.3.1.

De nieuwe opzet van de begroting is aanleiding om u voor te stellen om het centrale IPO budget, budgettair neutraal, te herverdelen over de prestaties waar de kosten van het IPO betrekking op hebben.

Voor prestatie 5.5.1 betekent dit dat er € 26.000 van prestatie 7.3.1 (Samenwerking met partners) overgeheveld wordt naar deze prestatie om de kosten van het IPO binnen dit budget te dekken. Het voorstel hiertoe is opgenomen bij prestatie 7.3.1.

Programmalijn C: investeren in ondernemerschap
Volgens de begroting is in 2021 voor deze programmalijn € 0,6 miljoen beschikbaar. Wij hebben in 2021 een extra bedrag van € 0,45 miljoen nodig voor verstrekte subsidies voor versterking van het startup ecosysteem. De looptijd van deze regelingen is t/m 2023.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,45 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.5.2 van de begroting 2021.

Programmalijn D: investeren in innovatief MKB en missies
Het totale MIT-budget van de provincie Overijssel is € 4,395 miljoen. De bijdrage vanuit het Rijk financieren wij elk jaar voor. In 2021 is de rijksbijdrage € 2,395 miljoen. Wij ontvangen dit bedrag naar verwachting eind 2021, via een specifieke uitkering.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 2,395 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.5.2 van de begroting 2021.

MKB Family next (SPUK)
In 2020 is de MKB-deal Family Next van start gegaan. Inmiddels zijn enkele leren-van-elkaar-kringen gestart, zijn ruim 30 coaching trajecten begonnen en een vijftiental ondernemerscoaches geworven (conform doelstellingen). In november is de subsidieregeling Jonge Bedrijfsopvolgers opengesteld. Hiervoor hebben zich in 2020 al vijf jonge ondernemers gemeld. Eind 2020 is een brief ontvangen vanuit EZK waarin een bijdrage is toegekend in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK). Deze

						bijdrage van zal worden ingezet om het MKB verder te steunen.
						Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking uit de doeluitkering MKB deal Family next (baten) en de begrote exploitatielasten voor prestatie 5.5.2 in 2021 te verhogen met € 0,25 miljoen.
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	-1100	0	1100	-1100	GS 104 Voortzetting succesvolle overbruggingsmaatregelen coronacrisis	Deze wijziging heeft betrekking op GS 104 Voortzetting succesvolle overbruggingsmaatregelen coronacrisis
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	-1064	0	1064	-1064	PS 009 Jaarverslag 2020	<p>Lopende verplichting</p> <p>In 2020 zijn resterende aanvragen in behandeling voor UBS 6.33 Ketens samenwerking circulaire kunststof met een bedrag van € 92.476 en voor UBS 6.23 Innovatie Voucher een bedrag van € 109.392. Dit KVO programma eindigt in 2020, de liggende aanvragen dienen op basis van het gepubliceerde plafond toegekend te worden. Om die reden stellen wij u voor het hier voor benodigde bedrag toe te voegen aan de begroting 2021.</p> <p>Wij stellen u voor om de begrote lasten van prestatie 5.5.2 in de begroting 2021 te verhogen met € 0,2 mln. Onder gelijktijdige onttrekking aan de reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel en de middelen beschikbaar te houden in de jaren 2021 t/m 2024.</p> <p>Specifieke uitkering MIT</p> <p>De niet begrote middelen van de doeluitkering MIT bedroegen voor 2020 € 3,0 mln. Voor € 2,0 mln. bedroegen dit dekking van lasten voor 2020. en voor 1,0 mln. betreft het dekking van reeds bestede lasten 2018 en 2019. Deze bestede lasten zijn vooruitlopend op het beschikbaar komen van deze doeluitkering ten laste gebracht aan de reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel. Met het beschikbaar komen van deze doeluitkering kan deze reserve weer worden aangevuld. Voor de afsluiting van het bedrag is van deze €1 mln. en bedrag van 0,8 mln. nodig om de voorfinanciering te te corrigeren. We stellen voor dit bedrag beschikbaar te houden en te reserveringen voor mogelijk afrekeningen van deze SPUK en het tekort van € 0,8 mln. wat is voorgefinancierd op te vullen</p> <p>Wij stellen u voor om € 960.000 toe te voegen aan de reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel en beschikbaar te houden voor de periode 2021 t/m 2024.</p> <p>Oud Programma</p> <p>In 2020 is een volledige afrekening ontvangen 'oude KvO middelen': 2020 was het afrondingsjaar van de oude investeringsprogramma's #in – Overijssel innoveert en internationaliseert (€24 miljoen) en MKB & Ondernemerschap (€10 miljoen). Van deze middelen stellen we voor onderstaande bedragen mee te nemen naar 2021, omdat een deel van de trajecten vertraging heeft opgelopen door Corona:</p>

						<p>- € 662.341,-- ten behoeve van de afronding van het Startup in Residence programma energie-innovatie. Door corona heeft de uitvoering hiervan vertraging opgelopen. Inmiddels zijn 16 ondernemers geselecteerd.</p> <p>- € 200.000,-- voor de regeling snelle groeiers. Ivm corona hebben de ondernemers die deelnemen aan dit programma langer de tijd gekregen om een subsidie aan te vragen, namelijk tot september 2021.</p> <p>- € 257.428, -- voor de dekking van personeelskosten voor inhuur naar vast 2021 t/m 2024.</p>
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	-979	0	979	-979	GS 105 Jaarverslag 2020	<p>Wij stellen u voor om van het restant van prestatie 5.5.2 een bedrag van € 1,1 mln. beschikbaar te houden voor de jaren 2022, 2023 en 2024 en om hiervan € 0,9 mln. toe te voegen aan de jaarschijf 2021. Onder gelijktijdige onttrekking aan de reserve uitvoering kwaliteit van Overijssel.</p> <p>Nieuw Programma 'Nieuwe KvO middelen': hier resteert een bedrag van € 0,93 miljoen. Dit is deels te verklaren doordat een aantal regelingen aan het einde van 2020 zijn opengegaan en deze regelingen doorlopen in 2021. De middelen hiervoor zijn nog niet uitgeput, en dat is ook niet het streven zo aan het begin van het programma. De financiële afwikkeling van deze activiteiten zal in 2021 en verder doorlopen.</p>
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	-500	0	500	-500	GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	<p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om het restant bedrag van 2020 van € 0,98 miljoen toe te kennen aan de jaarschijf 2021.</p> <p>Programmalijn G: De begrote € 2 miljoen t/m 2023 zit volledig in de UkvO. In de jaarschijven van de begroting zijn geen bedragen opgenomen voor de programmalijn Topclusters omdat de activiteiten lastig te begroten zijn. We zijn afhankelijk van initiatieven en verzoeken vanuit de samenleving. Met monitor II voegen wij € 0,2 miljoen uit de UkvO toe aan deze programmalijn.</p>
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	-167	0	167	-167	Adm. 201 doorwerking PS 2020	<p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,5 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.5.2 van de begroting 2021.</p> <p>Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 doorwerking PS 2020</p>
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	89	0	-89	89	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	<p>Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020</p>
5.5.2 Bevorderen	27		-27	27	Adm. 216 najaarswijziging	<p>Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 216 najaarswijziging</p>

innovatie en ondernemerschap					inhuur naar vast personeelsgebonden kosten	inhuur naar vast personeelsgebonden kosten
5.5.3 Europese programma's	-1217	0	1217	-1217	PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	<p>Wij hebben aan het begin van de periode 2014-2020 ca. € 50 miljoen (cofinanciering) gereserveerd, daarbij is ook een indicatieve verdeling gegeven over de verschillende onderdelen (EFRO, INTERREG, POP, Thematische fondsen) en de 7 jaren van het tijdvak. In het Statenvoorstel (PS 2016/7) waarmee de € 50 miljoen cofinanciering is vastgelegd, is ook aangegeven dat er jaarlijks ruimte is om de indicatieve toedeling (budgettair neutraal) over programma's en jaarschijven te herverdelen, omdat op voorhand niet precies te voorzien is hoe e.e.a. zich gedurende de 7 jaren ontwikkelt.</p> <p>Om de € 50 miljoen cofinanciering maximaal in te zetten binnen de Europese programma's stellen wij een begrotingswijziging van de begroting 2021 en de meerjarenraming voor. Er wordt geen geld gevraagd, per saldo is het voorstel budgettair neutraal. Deze wijziging is nodig om enerzijds een herverdeling van de cofinanciering tussen de programma's tot stand te brengen en anderzijds de hoogte van de besteding over de komende jaren te actualiseren. We passen hierbij het bestedingsritme aan op basis van de nu nog beschikbare middelen in de Reserve Europese programma's. Voor 2021 vragen wij een extra onttrekking van € 1,2 miljoen uit deze reserve. Voor de jaren 2022, 2023 en 2024 vragen wij respectievelijk € 0,7 miljoen, € 0,6 miljoen en € 0,1 miljoen extra te onttrekken uit deze reserve .</p> <p>De reden voor de herverdeling is dat aan het begin van het tijdvak 2014-2020 nog niet precies te voorzien was hoeveel cofinanciering per programma per jaar nodig zou zijn.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,2 miljoen te onttrekken aan Reserve Europese programma's en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.5.3. Voor 2022 t/m 2024 stellen wij u respectievelijk de volgende mutaties voor. Een extra onttrekking uit de reserve van € 0,7 miljoen voor 2022, een bedrag van € 0,6 miljoen voor 2023 en een bedrag van € 0,1 miljoen voor 2024.</p> <p>Ontvlechting HFO: Zoals hiervoor bij de paragraaf "Inhoudelijke toelichting" is geschetst, is onze deelneming HFO opgeheven. Daarmee vallen de Innovatiefondsen Overijssel (IFO) rechtstreeks onder de Provincie. Dat betekent dat de deelneming HFO vervalt en dat de deelnemingen IFO I en IFO II hiervoor in de plaats komen. Ook vervalt de voorziening voor HFO; hiervoor in de plaats komen de voorzieningen IFO I en IFO II. Uit de opheffing van de voorziening HFO (€ 10,8 miljoen) en het instellen van de voorzieningen IFO I en IFO II (totaal € 6,3 miljoen) volgt dat we hiermee (voor het verschil) een voorziening verlies in een gerealiseerd verlies omzetten. De HFO reservering binnen de Algemene Financieringsreserve wordt tenslotte omgelabeld naar IFO I en IFO II.</p>
5.5.4 Verstrekken risicokapitaal	-1956	22414	24370	-1956	PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	

5.5.5 Circulaire economie	-787	0	787	-787	GS 105 Jaarverslag 2020	Wij stellen u voor om een per saldo budgettaire neutrale begrotingswijziging op te nemen, die het gevolg is van de opheffing van HFO. De deelneming HFO verdwijnt hiermee uit de boeken en de deelnemingen IFO I (€ 18,6 miljoen) en IFO II (€ 3,8 miljoen) worden nu rechtstreeks zichtbaar op de balans van de Provincie. Ook de voorziening HFO vervalt, waarvoor de voorzieningen IFO I (€ 4,7 miljoen) en IFO II (€ 1,6 miljoen) in de plaats komen. Tenslotte vindt er binnen de Algemene Financieringsreserve (AFR) een omlabeling plaats: de reservering voor HFO vervalt terwijl er voor IFO I (€ 28,4 miljoen) en IFO II (€ 2,2 miljoen) een reservering wordt toegevoegd. Het AFR-deel van de boeking loopt via kerntaak 20.
5.5.5 Circulaire economie	-750	0	750	-750	Adm. 202 doorwerking GS 2020	Van het begrote bedrag € 1,1 mln. is € 0,78 mln. overgebleven. Dit resultaat is ontstaan door de in de inhoudelijke toelichting verklaarde vertraging. Het gevolg is dat de uitvoering van een aantal acties niet in 2020 zijn afgerond. Deze acties worden in naar verwachting in 2021 alsnog afgerond.
5.5.5 Circulaire economie	-500	0	500	-500	GS 111 Actualisatie uitvoeringsprogramma Circulaire economie 2020-2023	Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,8 mln. te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 5.5.5 van de begroting 2021.
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-89	0	89	-89	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 doorwerking GS 2020
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-80	0	80	-80	GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op GS 111 Actualisatie uitvoeringsprogramma Circulaire economie 2020-2023
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-64	0	64	-64	PS 009 Jaarverslag 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-27	0	27	-27	Adm. 216 najaarswijziging inhuur naar vast personeelsgebonden kosten	Deze wijziging heeft betrekking op van inhuur naar vast Human Capital 2021 tm 2024
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	651	0	-651	651	Adm. 220 herverdeling personeelsgebonden kosten	Inhuur naar Vast MKB/Retail 2021 tm 2024
Totaal	-29127	33780	62907	-	29127	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 216 najaarswijziging inhuur naar vast personeelsgebonden kosten
						Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 220 herverdeling personeelsgebonden kosten

Kerntaak 6: Cultuur en sociale kwaliteit

Dit is hoe wij denken

Wij streven naar een initiatiefrijk en cultureel levendig Overijssel. Cultuur en sociale kwaliteit verbinden mensen, heden en verleden en verschillende domeinen. Cultuur geeft uitdrukking aan de Overijsselse identiteit en bepaalt en vormt deze. Een rijke cultuur draagt bij aan een aantrekkelijke woon- en werkomgeving. Wij zijn trots op het culturele klimaat in Overijssel. Dat is levendig, geworteld in onze boeiende historie met veel ruimte voor experiment en ontwikkeling. Iedereen krijgt de kans om mee te doen.

Er ontstaan nieuwe vormen van noaberschap, diensten en voorzieningen in een veranderend samenspel tussen organisaties, ondernemers, inwoners en gemeenten. Dit past bij Overijssel met zijn rijke verenigingsleven, krachtige lokale netwerken en actieve ondernemers. Onze prachtige omgeving en slim ingerichte openbare ruimte dagen uit tot activiteiten, individueel en samen. We stimuleren en ondersteunen deze initiatieven.

Wij dragen bij aan behoud en ontwikkeling van de Overijsselse culturele identiteit door onze inzet op erfgoed (waaronder streektaal en streekcultuur), cultureel aanbod, cultuureducatie, cultuurparticipatie, talentontwikkeling, erfgoed en op bibliotheken.

Overijsselaars bewegen hun leven lang, op hun eigen niveau en met hun een eigen doel.

Vitale en gezonde Overijsselaars hebben meer energie om voor zichzelf te zorgen en initiatieven voor anderen te ontplooien. Sport is ook een verbindende factor. We werken actief mee aan een betere sportinfrastructuur voor talentontwikkeling en –herkenning.

Iedereen doet mee. We investeren in kansrijke initiatieven die het zelforganiserend vermogen van inwoners versterken en bijdragen aan levendige gemeenschappen in de stad en op het platteland. We werken samen met partners zoals andere overheden, organisaties, initiatiefnemers en bedrijven en benutten elkaars kennis, netwerken en talent. Als regenboogprovincie vinden wij het belangrijk dat iedereen in Overijssel zich veilig voelt om zichzelf te kunnen zijn.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn hier te vinden.

Dit is wat wij doen

6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst

Op basis van de Erfgoedwet worden wij eigenaar van archeologische vondsten in Overijssel en zijn wij verplicht deze op te slaan en beschikbaar te stellen voor onderzoek en bruikleen (6.1.1.). Wij zetten ons in voor grote restauraties van rijksmonumenten en het behoud van cultureel erfgoed (6.1.2). Met ons provinciebrede programma voor streektaal en streekcultuur en met het stimuleren van initiatieven die het verhaal van Overijssel vertellen houden we het verleden levend (6.1.3.).

Prestaties

6.1.1 Materieel erfgoed

Acties 2021

1. Wij bewaren en beheren onze archeologische vondsten in het provinciale depot voor bodemvondsten.
2. Wij maken afspraken met het provinciale depot voor bodemvondsten door middel van het publieksprogramma 'Vondst van Overijssel'.

3. Wij maken afspraken met de Monumentenwacht Overijssel-Flevoland over de inspecties van monumenten.
4. Wij maken met de regeling 'Restauratie rijksmonumenten' ten minste 15 projecten mogelijk en wij stimuleren binnen deze projecten in afstemming met het programma Nieuwe Energie Overijssel duurzaamheidsmaatregelen.
5. Wij spreken met Stichting RIBO af dat ten minste 20 leerlingen worden begeleid naar een leerling-werkplek in de restauratiebouw.
6. Wij maken met het Steunpunt Cultureel Erfgoed Overijssel afspraken over de ondersteuning van de Overijsselse gemeenten bij de uitvoering van hun wettelijke taken op het gebied van monumentenzorg.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Statenbrief Corona - oplegger noodmaatregelen culturele sector (2020/015853)

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

84

Inhoud

1. Vondsten zijn opgeslagen en beheerd in het depot voor bodemvondsten in Deventer. Een nieuwe klimaatkamer zorgt ervoor dat vondsten op de juiste wijze kunnen worden bewaard. Daarnaast hebben we actief meegewerkt aan verschillende bruikleenverzoeken: er zijn 12 nieuwe verzoeken en 4 verzoeken tot verlenging van een bruikleen gehonoreerd. De aanlevering van vondsten en documentatie van archeologisch onderzoek door bedrijven is het hele jaar doorgegaan.
2. In het kader van de Vondst van Overijssel en het publieksbereik zijn, met alle Coronamaatregelen die golden, de volgende publieksactiviteiten uitgevoerd:
  - a. drie basisscholen hebben het depot in Deventer bezocht;
  - b. de app 'Archeologie op Straat Deventer' is ontwikkeld en werd in juli getest door een brugklas;
  - c. In oktober heeft het depot een archeologiemiddag in en samen met museum Natura Docet georganiseerd;
  - d. Tijdens de Open Monumentdagen was het depot geopend voor bezoekers.
3. Wij hebben afspraken met Monumentenwacht over inspecties van monumenten gemaakt. De Coronacrisis heeft weinig effect gehad op de uitvoering van de afspraken, deze zijn conform planning verlopen.
4. Wij hebben met de regeling 'Restauratie rijksmonumenten' de restauratie van negen rijksmonumenten mogelijk gemaakt. Het gaat om zes kerken en drie orgels. Door de schaalomvang van dit type erfgoedrestauratie is het totaal aantal gehonoreerde projecten minder dan de voorgenomen 15. Aan duurzaamheidsmaatregelen hebben we gewerkt middels de Groene Menukaart die in samenwerking met het programma Nieuwe Energie Overijssel en organisatie De Groene Grachten is ontwikkeld. De Groene Menukaart is een aanvulling op het duurzaam bouwloket van gemeenten en is specifiek bedoeld voor verduurzaming van monumentaal erfgoed.
5. 72 studenten Technicus Hout en Restauratie waren in opleiding bij RIBO. Hiervan zijn er 13 geslaagd. Daarnaast bood RIBO een opleidingsplaats aan vijf leerlingen die de opleiding Restauratie Professional bij het ROC van Twente volgden. Eén daarvan heeft deze opleiding in 2021 afgerond.
6. Wij hebben de afspraken met Het Oversticht over de inzet van het Steunpunt gemaakt. Wij zien onder meer in het kader van onze toezichtsrol op gemeenten bij monumenten dat hiervan goed gebruik wordt gemaakt. Ook heeft het Steunpunt gemeenten geholpen die aan de slag gaan met het opstellen van een kerkensvisie.

Erfgoeddeal:

Onze aanvraag voor het project 'Erfgoedsterren' binnen het Rijksprogramma 'Erfgoeddeal' is gehonoreerd voor een bedrag van € 186.000,- . Dit project wordt uitgevoerd door Het Oversticht in de periode 2021-2022.

■ **Financiën**

De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om lopende afspraken met betrekking tot Archeologische vondsten na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 84.000 mee te nemen naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 84.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.1.1 van de begroting 2022.

6.1.2 Immaterieel erfgoed

Acties 2021

1. Wij maken afspraken met het Historisch Centrum Overijssel over de inzet van de Nedersaksische taal en cultuur in verschillende maatschappelijke domeinen.
2. Wij maken afspraken met het Historisch Centrum Overijssel en het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland over ondersteuning van een netwerk van Overijsselse kleinere erfgoedorganisaties en erfgoedgemeenschappen.
3. Met de subsidieregeling 'Verhaal van Overijssel' maken wij ten minste 20 projecten mogelijk die het verhaal achter ons erfgoed vertellen.
4. Wij maken arrangementsafspraken met Landschap Overijssel en het Overijssels Particulier Grondbezit over hun inzet op het beleefbaar maken van de Overijsselse geschiedenis en het vertellen van het verhaal achter ons erfgoed.
5. Wij ondersteunen gezamenlijke initiatieven van erfgoedorganisaties en ondernemers in de vrijetijdsector, die zijn gericht op de ontwikkeling van nieuwe producten en arrangementen geïnspireerd op het verhaal van Overijssel.
6. Wij maken ten minste 65 kleinschalige projecten mogelijk via een storting in het Fonds Kleine Culturele Initiatieven Overijssel (KCIPO) van het Prins Bernhard Cultuur Fonds Overijssel (zie ook 6.3.1).

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Statenvoorstel Gastvrij Overijssel 2020-2023

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

50

■ **Inhoud**

1. De afspraken met het Historisch Centrum Overijssel (HCO) zijn gemaakt. Hieruit zijn verschillende projecten voortgekomen. Zo is de podcast 'De Nedersaksen' gemaakt, zijn er gastlessen gegeven over streektaal op de werkvloer en over streektaal en burgerschap. In maart is er veel aandacht besteed aan het Nedersaksisch; er vond naast een vergadering van uw Staten in streektaal ook een gedichtenwedstrijd plaats. De jaarlijkse Internationale Streektaalconferentie vond plaats in Oldenzaal.
2. Op 8 oktober is het Erfgoed Platform Overijssel gelanceerd. Dit is een samenwerking tussen verschillende erfgoedorganisaties in Overijssel en het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland. Met het platform worden krachten gebundeld en kunnen grotere organisaties kleinere organisaties en gemeenschappen ondersteunen bij hun vragen en behoeften.

3. Met de regeling 'Verhaal van Overijssel' zijn 43 projecten mogelijk gemaakt. Veel projecten konden ondanks de Coronacrisis worden uitgevoerd, bij enkele liepen uitvoerders tegen beperkingen aan. Sommige projecten zijn op onderdelen uitgesteld. Een ondersteund voorbeeldproject is 'Het verhaal van de Sassenpoort' waarmee het verhaal ook voor visueel beperkten toegankelijk wordt gemaakt. Met een ander project, 'Van Boom tot Bord', wordt gekeken naar de mogelijkheden die oude fruit- en notenrassen uit de streek bieden voor de toekomst, waardoor deze oude soorten worden behouden en nieuwe toepassingen worden verkend.

4. Wij hebben afspraken gemaakt met Landschap Overijssel en het Overijssels Particulier Grondbezit over vier uit te voeren projecten. Deze projecten gaan onder andere over manieren om historisch water voor opgaven als klimaatadaptatie in te kunnen zetten. Met 'Mijn burens uit de prehistorie' krijgen inwoners uit Overijssel te zien hoe dicht de prehistorie aan het oppervlak ligt en hoe dit ons landschap nog altijd vormt.

5. In het afgelopen jaar hebben wij met name aan de slag gegaan met een uitwerking van de manier waarop de Koloniën van Weldadigheid het beste in de markt gezet kunnen worden. Er is gewerkt met ondernemers uit het veld en andere overheden aan de ambitiebepaling en positionering van de Koloniën. Er is een merkgids opgesteld die als basis dient voor vervolgacties.

6. Met de reguliere regeling 'Kleine Culturele Initiatieven Overijssel (KCIPO)' hebben wij samen met het Prins Bernhard Cultuurfonds 38 initiatieven mogelijk gemaakt. Daarnaast hebben wij samen met het Fonds een deel van de beschikbare middelen ingezet voor een Corona-investeringsregeling, waarmee nog eens 55 initiatieven konden worden gerealiseerd. (zie ook 6.3.1.)

Financiën

De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om lopende afspraken met betrekking tot Toekomstbestendig erfgoed na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 50.000 mee te nemen naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 50.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.1.2 van de begroting 2022.

Dit is wat wij doen

6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod

Het Cultuurmanifest Oost-Nederland 2017-2020 bevat ambities voor de culturele infrastructuur en vormt een basis voor cofinanciering met het Rijk en ambities voor de lange termijn. In een cultuurconvenant 2017-2020 heeft het Rijk samen met de overheden in landsdeel Oost afspraken gemaakt over de cofinanciering van instellingen en de route naar een vernieuwd cultuurbestel vanaf 2021 (6.2.1). Wij stimuleren een gezond productieklimaat, waarin makers en podia het cultureel aanbod zorgen voor een levendig en spannend cultureel aanbod. Wij ondersteunen nieuwe makers en culturele instellingen in hun ontwikkeling, in samenwerking en in profilering (6.2.2).

Prestaties

6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod

Acties 2021

1. Wij maken cofinancieringsafspraken met culturele instellingen in Overijssel die voor 2021-2024 subsidie van het Rijk ontvangen (BIS en cultuurfondsen, zie ook 6.3.2). Dit doen wij ook met een aantal Gelderse instellingen die rijksgefinancierd worden en die van belang zijn voor heel Oost-Nederland.
2. Wij maken prestatieafspraken met Museum De Fundatie, ons museum met nationale uitstraling, over zijn activiteitenplan voor 2021-2024 en geven het museum opdracht tot beheer, onderhoud en vernieuwing van de provinciale collectie.
3. Wij maken prestatieafspraken met het Filmkenniscentrum over de versterking van de filminfrastructuur in Overijssel.
4. Wij maken samenwerkingsafspraken met onze partners in Landsdeel Oost (stedelijke regio's en provincie Gelderland) en het Rijk voor 2021-2024.

Corona-acties

Samen met onze partners, waaronder de Taskforce, ontwikkelen we acties zoals nieuwe verdienmodellen, die gericht zijn op een toekomstbestendige (weerbare en wendbare) culturele sector.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Statenbrief Corona - oplegger noodmaatregelen culturele sector
- Overijsselse Herstel- en Transitieaanpak Coronacrisis
- Cultuurconvenant 2021-2024 ministerie OCW en Landsdeel Oost

Begrotingswijziging

- PS Begrotingswijziging
- Resultaatbestemming

Baten begrotingswijziging

174

Lasten begrotingswijziging

2605

Resultaatbestemming

77

■ Inhoud

1. en 2. Wij hebben meerjarige cofinancieringsafspraken gemaakt met de BIS-instellingen: Phion, Nederlandse Reisopera, Theater Sonnevand, Tetem, De Nieuwe Oost, Introdans en Oostpool. Rijksmuseum Twenthe krijgt met ingang van de beleidsperiode 2021-2024 op grond van de Erfgoedwet financiering. Ook met deze instelling hebben wij cofinancieringsafspraken gemaakt. Dit geldt ook voor de instellingen die vanuit de landelijke cultuurfondsen (Fonds voor Cultuurparticipatie en het Mondriaanfonds) financiering ontvangen: Kunstenlab, Kunstvereniging Diepenheim (thans Drawing Centre), Het Theaterschip, Benjamin Britten Jeugdorchestren, Prinses Christina Concours en Kunstbende. Een aantal voorgenomen activiteiten van deze instellingen kwam door de Coronacrisis onder druk te staan. Zowel het Rijk als de landelijke fondsen als wij gaan hier coulant mee om. De afspraken met een deel van genoemde instellingen hebben betrekking op prestatie 6.3.3.

Museum De Fundatie heeft de provinciale collectie ook in het afgelopen jaar beheerd, onderhouden en vernieuwd. Dit laatste door de aankoop van een serie van 15 lithografieën van Marthe Röling, het circulaire beeld "Dit is Overijssel" van Stichting Nieuwe Helden/Biobased Creations en diverse mappen, tekeningen, dagboeken en albums met foto's en brieven uit de nalatenschap van Paul Citroen.

3. De prestatie afspraken die wij met het Filmkenniscentrum hebben gemaakt richten zich met name op ondersteuning van, advies aan en netwerkvorming van Overijsselse filmvertoners. Door de Coronacrisis steeg deze behoefte explosief. Het Overijsselse Film Festival (OFF) 2021 kwam als gevolg van de Coronamaatregelen helaas te vervallen.

4. Het ministerie van OCW, de provincies Overijssel en Gelderland en de vijf stedelijke regio's in landsdeel Oost hebben het Cultuurconvenant 2021-2024 ondertekend. Het convenant regelt de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor, en financiering van, de culturele infrastructuur in Oost-Nederland en bevestigt afspraken en samenwerking op andere terreinen van het cultuurbeleid, zoals de inzet voor cultuureducatie, cultuurparticipatie en cultureel erfgoed.

Versterkingsprogramma Culturele sector

Met onder andere vertegenwoordigers van de culturele sector (de Denktank) en uw Staten hebben wij het Versterkingsprogramma Culturele Sector ontwikkeld. Dit programma is mede mogelijk gemaakt door inzet van de middelen (€ 2 miljoen) die u voor innovatie van de culturele sector beschikbaar heeft gesteld in het kader van de Overijsselse herstel- en transitieaanpak Coronacrisis. Dit programma kent drie lijnen: Versterking maakklimaat Overijssel, daar valt de tenderregeling Versterking Maakklimaat onder, een kennis- en een faciliteitenlijn. De eerste lijn spitst zich toe op versterking van het maakklimaat in het zgn. middensegment van de culturele sector in Overijssel, de tweede en derde lijn richten zich op versterking van de gehele sector. Met de tenderregeling hebben wij activiteitenprogramma's van acht, veelal samenwerkende organisaties, mogelijk gemaakt en activiteitenprogramma's van twee stedelijke regio's, te weten Twente en Stedendriehoek, mogelijk gemaakt. Besluitvorming over de aanvraag van de derde stedelijke regio, Zwolle, vindt begin 2022 plaats. Voor de regioprojecten hebben wij de specifieke uitkering ingezet, zoals hieronder vermeld bij de financiële toelichting. Binnen de kennislijn hebben wij het programma Leiderschap in Cultuur (LinC) mogelijk gemaakt, hebben wij de regeling 'Leren, ontmoeten en netwerken' ontwikkeld en hebben wij bijgedragen aan de pilot De Generator waarmee acht jonge cultuurprofessionals, afkomstig uit Overijssel en Gelderland, in een gezamenlijk traject worden ontwikkeld tot zakelijk leiders ('mogelijkmakers') van de toekomst. Hiervoor hebben negen culturele partners in Oost-Nederland, waaronder Theater Sonnevand, Zwolse Theaters, Phion en Oostpool, de handen ineen geslagen. Binnen de faciliteitenlijn hebben wij een nieuwe regeling 'Experimenten powered by cultuur' ontwikkeld en in een eerste ronde uitgevoerd en de MKB-voucherregeling expliciet ook voor de culturele sector mogelijk gemaakt. Daarnaast hebben wij bestaande faciliteiten die mogelijkheden bieden voor de culturele sector, zowel binnen als buiten de provincie, meer zichtbaar gemaakt, zoals het MakersPlatform.

Financiën

Op een begroot bedrag van € 7,5 miljoen is een bedrag van € 3,8 miljoen overgebleven. Dit restant kent meerdere oorzaken die hieronder zullen worden toelicht. Tevens zijn op deze prestatie coronamiddelen verantwoord.

Corona steun

Bij het voorstel Overijsselse Aanpak Coronacrisis (2020/1101493) heeft u besloten noodmaatregelen te treffen om de culturele basisinfrastructuur in stand te houden en de kosten tot een maximum van € 5 miljoen te dekken vanuit de Algemene Risicoreserve. Bij de perspectiefnota 2022 is vanuit deze reserve € 0,8 miljoen beschikbaar gesteld aan de jaarschijf 2021. Bij de tweede monitor 2021 is een toelichting gegeven op de corona ontwikkelingen binnen cultuur en is besloten om het bedrag te verhogen naar € 1,3 miljoen om de verwachte subsidieaanvragen te kunnen dekken.

Inmiddels zijn de aanvragen ontvangen met een bedrag van € 1,1 miljoen en worden de aanvragen afgehandeld, de verwachting is dat in 2022 deze beschikt zullen worden.

Om de aanvragen zorgvuldig af te handelen willen wij u voorstellen om de middelen volledig mee te nemen naar 2022.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,3 miljoen te onttrekken aan de Algemene Risicoreserve en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2022.

Corona steun Algemene Risico Reserve

Via de 2e monitor is aangegeven dat er naar verwachting voor de beschikkingen van de tweede helft van 2020 een tweede SPUK Culture voorzieningen provincies zal worden ontvangen van ongeveer € 0,5 miljoen. Hierdoor zijn alle middelen, die de provincie heeft uitgegeven ten behoeve van compensatie van Coronaschade bij die culturele organisaties en festivals waarvan de provincie in die periode hoofdsubsidiënt was, vergoed door het Rijk. Deze SPUK is inmiddels ontvangen en zal zoals aangegeven worden gebruikt om de middelen die vanuit de algemene risico reserve zijn voorgefinancierd, aan te zuiveren.

Wij stellen u voor om het bedrag van € 0,5 miljoen die ontvangen is via de SPUK DUS Cultuur 2020 via resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene Risico Reserve. Dit wordt verwerkt onder kerntaak 20.

UBS 7.17 Versterking maakklimaat kunst en cultuur Overijssel

- In 2021 is UBS 7.17 "Versterking maakklimaat kunst en cultuur Overijssel" open gesteld om activiteitenprogramma's van culturele instellingen uit het zogenaamde middensegment van de culturele sector meerjarig te ondersteunen. Deze subsidie is bestemd voor de uitvoering van de activiteiten gericht op nieuw professioneel cultureel aanbod en/of talentontwikkeling van professionele makers, waarmee het maakklimaat in Overijssel wordt versterkt. Een deel van deze subsidie is mogelijk gemaakt door de inzet van structurele middelen. Dit budget valt bij onderuitputting normaliter vrij aan het eind van het jaar. Inmiddels zijn de meerjarige beschikkingen afgegeven waarbij structurele middelen van 2021 van deze prestatie nodig zijn om onze afspraken na te komen. Wij willen u voorstellen om het restant aan structurele middelen beschikbaar te houden.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 77.000 aan structurele middelen via resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2022.

- Tevens is voor deze regeling een bedrag van € 1,3 miljoen ingezet vanuit de Reserve kwaliteit van Overijssel. Wij hebben besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022, 2023 en 2024 om de meerjarige afspraken na te kunnen komen

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en € 0,5 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2022 een bedrag van € 0,4 miljoen aan de jaarschijf 2023 en € 0,4 miljoen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2022.

- Bij de 2e monitor hebben we aangegeven dat op 6 juli de SPUK "impuls regionale culturele infrastructuur 'verbreding en vernieuwing'" is ontvangen waarbij we jaarlijks een bedrag ontvangen van € 0,3 miljoen voor de periode 2021 t/m 2024 met een totaal van €1,3 miljoen. Deze middelen worden op deze prestatie verantwoord en zijn tevens onderdeel geworden van deze UBS regeling. In 2021 is van de € 0,3 miljoen € 0,2 miljoen besteed. Het restant van deze SPUK zal worden benut voor de meerjarige beschikkingen.

We hebben besloten het restant mee te nemen naar 2022 en de lasten van prestatie 6.2.1 op de jaarschijf 2022 te verhogen met € 0,2 miljoen en dit

bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK "impuls regionale culturele infrastructuur 'verbreding en vernieuwing'".

UBS 7.18 Experiment powered by cultuur

In 2021 is UBS 7.18 Experiment powered by cultuur opgezet. Met deze regeling wil de provincie bijdragen aan een toekomstbestendige culturele sector die veerkrachtig, innovatief en ondernemend is. De provincie wil de cultuursector stimuleren om het culturele aanbod in Overijssel te vernieuwen. Deze regeling richt zich op het ontwikkelen én in de praktijk toepassen, testen of uitproberen van een nieuw product, een dienst, een methode of aanpak (experiment) eventueel in samenwerking met andere sectoren. Vanwege het experimentele karakter, het feit dat deze regeling nieuw was en in Coronatijd werd opengesteld was het onzeker hoeveel partijen er daadwerkelijk een aanvraag zouden doen. Na de sluiting is gebleken dat het aantal aanvragen lager was dan gedacht. Hierdoor zijn er in 2021 middelen overgebleven op deze prestatie die we komend jaar opnieuw willen inzetten om de cultuur sector te blijven ondersteunen.

Wij hebben besloten om deze middelen samen met de overige programma middelen mee te nemen naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,6 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2022.

6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen

Acties 2021

1. Wij maken met de subsidieregeling 'Versterking Productie aanbod' ten minste acht producties mogelijk.
2. Wij maken prestatieafspraken met het OKTO (Overijssels Overleg Kleine Theaters) over de professionalisering van de aangesloten theaters en de hun programmering van het zgn. kwetsbare aanbod, waaronder nieuw Overijssels talent.
3. Wij maken proeftuinen mogelijk die cultuur en zorg & welzijn en andere beleidsterreinen en -programma's verbinden.
4. Wij maken (hernieuwde) afspraken met Stichting 4Oost over de inzet van het Programmeringsfonds.
5. Wij maken de resultaten van ons cultuurbeleid zichtbaar onder andere tijdens ons Cultuurcongres en via ons Cultuurmagazine.
6. Wij zetten met onze partners in op een ketenaanpak voor de versterking van het middensegment in de culturele infrastructuur.
7. Wij ontwikkelen ontwikkelen samen met onze partners, waaronder de Taskforce, acties zoals nieuwe verdienmodellen, die gericht zijn op een toekomstbestendige (weerbare en wendbare) culturele sector.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024
- Statenbrief Corona - oplegger noodmaatregelen culturele sector
- Overijsselse Herstel- en Transitieaanpak Coronacrisis

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

220

Inhoud

1. In overleg met vertegenwoordigers van de culturele sector, de Denktank (voorheen Taskforce), en uw Staten is het Versterkingsprogramma Culturele sector ontwikkeld.

Hierbij is de regeling 'Versterking Productie aanbod' opgegaan in de eerste lijn van dit programma, de regeling Versterking maakklimaat Overijssel (zie ook 6.2.1.).

2. Wij hebben de afspraken met het OKTO (Overleg Kleine Theaters Overijssel) voor de periode 2021-2022 gemaakt. Deze richten zich op de versterking van de bij het OKTO aangesloten podia en op de versterking van het zogenaamde kwetsbaar aanbod, waaronder nieuw Overijssels talent.

3. Met het Versterkingsprogramma Culturele sector hebben wij crossovers tussen het cultuurbeleid en andere beleidsterreinen en -programma's gestimuleerd, onder andere door middel van de tenderregeling Versterking maakklimaat en de regeling 'Experimenten powered by cultuur'.

4. Bij de uitvoering van het Programmeringsfonds zoekt Stichting 4Oost de samenwerking met het OKTO en met het project Theaterincubator (TINC), een van de gehonoreerde projecten in het kader van de tenderregeling 'Versterking maakklimaat'. Na overleg met ons heeft 4Oost een regeling in het leven geroepen om makers te kunnen laten maken tijdens de Coronacrisis. Deze regeling voorzorg in een behoefte.

5. Wij hebben de resultaten van ons cultuurbeleid zichtbaar gemaakt in verschillende webinars die wij hebben georganiseerd, onder andere over ons nieuwe Versterkingsprogramma Culturele sector. In juni verscheen het huis-aan-huis magazine Jij en Overijssel, gewijd aan het thema 'Veerkracht', waarin culturele ondernemers aan het woord kwamen en de toekomst van religieus erfgoed werd belicht. Daarnaast hebben we de videoclip Route Oost uitgebracht en social media posts en videoclips rondom werkbezoeken en mijlpalen in het kader van ons beleid geplaatst.

6 en 7. Met de ontwikkeling en uitvoering van het Versterkingsprogramma culturele sector hebben wij onder andere ingezet op de versterking van het middensegment en op het weerbaar en wendbaar maken van onze culturele sector.

■ Financiën

Op een groot bedrag van € 0,5 miljoen is een bedrag van € 0,22 miljoen overgebleven. De belangrijkste oorzaak van dit restant is dat deze bijdrage heeft bijgedragen aan de subsidieregeling UBS 7.18 Experiment powered by cultuur, waarop minder aanvragen zijn binnengekomen dan verwacht.

UBS 7.18 Experiment powered by cultuur

In 2021 is UBS 7.18 Experiment powered by cultuur opgezet. Met deze regeling wil de provincie bijdragen aan een toekomstbestendige culturele sector die veerkrachtig, innovatief en ondernemend is. De provincie wil de cultuursector stimuleren om het culturele aanbod in Overijssel te vernieuwen. Deze regeling richt zich op het ontwikkelen én in de praktijk toepassen, testen of uitproberen van een nieuw product, een dienst, een methode of aanpak (experiment) eventueel in samenwerking met andere sectoren. Vanwege het experimentele karakter, het feit dat deze regeling nieuw was en in Coronatijd werd opengesteld was het onzeker hoeveel partijen er daadwerkelijk een aanvraag zouden doen. Na de sluiting is gebleken dat het aantal aanvragen lager was dan gedacht. Hierdoor zijn er in 2021 middelen overgebleven op deze prestatie die we komend jaar opnieuw willen inzetten om de cultuursector te blijven ondersteunen.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,22 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.2.2 van de begroting 2022.

Dit is wat wij doen

6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent

Op basis van het landelijke Bestuurlijk Kader Cultuur en Onderwijs 2013 – 2023 en het Cultuurmanifest Oost-Nederland 2017-2020 stimuleren wij dat onze partners zich inzetten voor de keten van cultuuronderwijs (6.3.1), actieve cultuurparticipatie (6.3.2.) en talentontwikkeling (6.3.3).

Prestaties

6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst

Acties 2021

1. Wij maken in ten minste vijf gemeenten de ontwikkeling van lokale convenanten mogelijk, waarin lokale partners zoals scholen, bedrijven en culturele en maatschappelijke partners zich verbinden aan goed cultuuronderwijs.
2. Wij maken afspraken met scholen en gemeenten over goed cultuuronderwijs, waarin de financiering en borging centraal staan.
3. Wij maken afspraken met Rijnbrink over de ondersteuning van scholen, gemeenten en culturele organisaties om goed cultuuronderwijs mogelijk te maken.
4. Wij maken ten minste 20 projecten mogelijk met de subsidieregeling 'Cultuurparticipatie'.
In ten minste 15 gemeenten maken wij met de subsidieregeling 'Overijssel Toont Talent' de organisatie van amateurkunstpodia mogelijk.
5. Wij maken met ten minste 10 gemeenten afspraken om cultuurmakelaars in te zetten om nieuwe culturele initiatieven te starten, deskundigheid in de sector te vergroten en slimme verbindingen te maken met andere sectoren.
6. Wij maken ten minste 65 kleinschalige projecten mogelijk via een storting in het Fonds Kleine Culturele Initiatieven Overijssel (KCIPO) van het Prins Bernhard Cultuurfonds Overijssel (zie ook 6.1.2.)

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- PS Begrotingswijziging

Lasten begrotingswijziging

205

Inhoud

1. Met onze Voucherregeling 'Lokale convenanten cultuuronderwijs' hebben wij in het afgelopen jaar convenanten mogelijk gemaakt in de gemeenten Hardenberg, Zwolle en Tubbergen. Door de Coronacrisis is het aantal convenanten achtergebleven bij het beoogde aantal van vijf.
2. Met alle 25 gemeenten en het basisonderwijs (inclusief speciaal onderwijs) investeren wij opnieuw in cultuuronderwijs voor de periode 2021-2024. Wij hebben met onze partners, gemeenten en scholen, afspraken gemaakt over een nieuwe manier van financieren, namelijk een methodiek met staffels. Hiervoor hebben we onze regeling 7.8 'Cultuur aan de basis' aangepast en uitgevoerd. Hiermee we gemeenten hebben uitgedaagd om zo veel mogelijk te investeren in cultuuronderwijs. In verband met de grote opgaven van gemeenten en de Coronacrisis, is het subsidieplafond niet bereikt.
3. Wij hebben afspraken gemaakt met Rijnbrink, penvoerder van het Overijssels programma waarmee wij het landelijke programma Cultuureducatie met Kwaliteit voor 2021-2024 cofinancieren. Dit programma is gericht op de ondersteuning van scholen, gemeenten en culturele organisaties op het gebied van cultuuronderwijs. Met de grote

steden in Overijssel, zelf penvoeder van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit, zijn wij doorlopend in gesprek over cultuureducatie in het primair onderwijs binnen hun gemeenten.

4. Met onze subsidieregeling 'Cultuurparticipatie' hebben wij 22 projecten mogelijk gemaakt, zoals het Textiel Festival Twente, de expositie 'Generation Z – Whats Next' en de 'Raakvlak academie'. Met onze subsidieregeling 'Overijssel Toont Talent' hebben wij de organisatie van amateurkunstweken in 14 gemeenten mogelijk gemaakt.

5. Wij hebben met 13 gemeenten afspraken gemaakt voor de periode 2021-2024 over de inzet van cultuurmakelaars. Deze hebben onder andere een ontwikkeltraject voor amateurkunstverenigingen geïnitieerd, voortgekomen uit het webinar Cultuurparticipatie dat wij in september samen met Studio Vers Bestuur hebben georganiseerd.

6. Met de reguliere regeling 'Kleine Culturele Initiatieven Overijssel (KCIPO)' hebben wij samen met het Prins Bernhard Cultuurfonds 38 initiatieven mogelijk gemaakt. Daarnaast hebben wij samen met het Fonds een deel van de beschikbare middelen ingezet voor een Corona-investeringsregeling, waarmee nog eens 55 initiatieven konden worden gerealiseerd. (zie ook 6.1.2.)

■ Financiën

De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om lopende afspraken met betrekking tot "Cultuur is jong geleerd en meedoen" na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 0,2 miljoen mee te nemen naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.3.1 van de begroting 2022.

6.3.3 Talent heeft de toekomst

Acties 2021

1. Wij maken met de regeling 'Nieuwe Makers Overijssel' ten minste twee ontwikkelingstrajecten van nieuwe makers mogelijk die de artistieke en de zakelijke kwaliteit van de nieuwe makers versterken. Daarnaast zetten wij met deze regeling specifiek in op versterking van het ondernemerschap van nieuwe makers door middel van het verstrekken van vouchers.
2. Wij maken prestatieafspraken met de drie poppodia en Poppunt Overijssel over de versterking van hun netwerkfunctie op het gebied van talentontwikkeling in de popmuziek.
3. Wij maken cofinancieringsafspraken met culturele instellingen uit Overijssel die voor 2021-2024 subsidie van het Rijk ontvangen (BIS of cultuurfondsen, zie ook 6.2.1).
4. Wij maken de resultaten van ons beleid zichtbaar, onder andere door ondersteuning van de Cultuurprijs Overijssel die door de gelijknamige stichting wordt georganiseerd.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging
- Resultaatbestemming

Lasten begrotingswijziging

67

Resultaatbestemming

31

■ Inhoud

1. De regeling Nieuwe Makers Overijssel is opgegaan in ons nieuwe Versterkingsprogramma Culturele sector, vooral in de tenderregeling Versterking maakklimaat. Hiermee bereiken wij veel meer nieuwe makers dan met de regeling nieuwe makers was beoogd.
2. Wij hebben de prestatieafspraken met Stichting Poppunt gemaakt voor 2021-2022. Deze betreffen onder andere de talentontwikkelingsprogramma's van de drie poppodia, de organisatie van de jaarlijkse Popprijs Overijssel en het uitdragen van de talentontwikkeling in de Overijsselse popsector binnen en buiten de provincie, zoals door het organiseren van de jaarlijkse showcase De Overijsselse Ambassade ter gelegenheid van het festival Eurosonic Noorderslag in Groningen.
3. Wij hebben cofinancieringsafspraken gemaakt met instellingen die door het Rijk (BIS) dan wel de landelijke cultuurfondsen meerjarig worden gefinancierd (zie ook prestatie 6.2.1.)
4. Wij hebben de resultaten van ons beleid op verschillende manieren zichtbaar gemaakt, zoals tijdens verschillende webinars en magazines. Samen met het Prins Bernhard Cultuurfonds hebben wij de Cultuurprijs 2021 mogelijk gemaakt, die op 21 september door onze CdK werd uitgereikt. Winnaar van de Cultuurprijs was Ralph Keuning (Museum De Fundatie), Minka Hebing (MINKA) werd benoemd tot het Cultuurtalent van Overijssel.

■ Financiën

De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om lopende afspraken met betrekking tot "Cultuur is jong geleerd en meedoen" na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 67.000 mee te nemen naar 2022. Tevens doen wij u een voorstel om structurele middelen beschikbaar te houden van UBS 7.17 Versterking maakklimaat kunst en cultuur Overijssel.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 67.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.3.3 van de begroting 2022

Resultaatbestemming

UBS 7.17 Versterking maakklimaat kunst en cultuur Overijssel

In 2021 is UBS 7.17 "Versterking maakklimaat kunst en cultuur Overijssel" open gesteld om activiteitenprogramma's van culturele instellingen uit het zgn. middensegment van de culturele sector meerjarig te ondersteunen. Deze subsidie is bestemd voor de uitvoering van de activiteiten gericht op nieuw professioneel cultureel aanbod en/of talentontwikkeling van professionele makers, waarmee het maakklimaat in Overijssel wordt versterkt.

Een deel van deze subsidie is mogelijk gemaakt door de inzet van structurele middelen die bij een onderuitputting vrij vallen aan het eind van het jaar. Inmiddels zijn de meerjarige beschikkingen afgegeven waarbij structurele middelen van 2021 van deze prestatie nodig zijn om onze afspraken na te komen. Wij willen u voorstellen om het restant aan structurele middelen beschikbaar te houden.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 31.000 aan structurele middelen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.3.3 van de begroting 2022.

Dit is wat wij doen

6.4 Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel

Op basis van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken ondersteunen wij het Overijsselse bibliotheeknetwerk, bevorderen wij het interbibliotheecair leenverkeer en stimuleren wij

bibliotheekinnovatie. De bibliotheek beperkt zich niet tot het uitlenen van materiaal, maar is een ontmoetingsplaats in de lokale samenleving, een plek om te leren, voor lokale organisaties en initiatieven. Bibliotheken worden met succes ingezet bij leesbevordering en bestrijding van laaggeletterdheid.

Prestaties

6.4.1 Een leven lang lezen en leren

Acties 2021

1. Wij maken prestatieafspraken met Rijnbrink over de uitvoering van onze wettelijke taken en over het beheer en uitlenen van bladmuziek aan Overijsselse amateurorkesten en -musici (Musidesk).
2. Wij maken prestatieafspraken met Rijnbrink en het Netwerk van Overijsselse Bibliotheken over (bovenlokale) bibliotheekinnovatie.
3. Wij maken prestatieafspraken met gemeenten, Rijnbrink en het Netwerk van Overijsselse Bibliotheken over het provinciale convenant dat zich richt op het leesoffensief, (de bestrijding van) laaggeletterdheid en digitale inclusie. Hierbij verbinden wij verdergaand de domeinen Cultuur (in het bijzonder bibliotheken), Human Capital, Sociale Kwaliteit en Onderwijs.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Cultuurbeleid 2021-2024

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

550

Inhoud

1. Wij hebben voor de periode 2021-2022 afspraken gemaakt met Rijnbrink over de uitvoering van onze wettelijke taken en over het uitlenen door bladmuziek door Musidesk. Tijdens de verschillende fasen van de Coronacrisis zochten de bibliotheken in Overijssel naar manieren om hun publiek van dienst te blijven. Zij verplaatsten hun activiteiten naar het wereldwijde web, tuigden haal- en brengdiensten op en zetten in op digitaal lezen en luisteren. Tijdens de lockdown van december bleven de bibliotheken open als essentiële voorziening, voor het geven van hulp bij het gebruik van de corona-check app, het printen van het coronabewijs of het maken van een afspraak voor een vaccinatie. De Coronacrisis heeft gezorgd voor fors meer gebruik van de online Bibliotheek. In totaal werden er in Overijssel 425.217 e-books uitgeleend en 136.456 luisterboeken. Het aantal uitleningen van e-books steeg daarmee met 52% procent ten opzichte van 2019 (voor de Coronacrisis), terwijl in eerdere jaren de groei tussen de 10 en 15% lag.
2. Met Rijnbrink hebben we prestatieafspraken gemaakt over innovatie binnen het bibliotheekwerk.
Naast de inzet van Rijnbrink hebben we met gemeenten en bibliotheken nagedacht hoe we samen kunnen werken aan innovaties die kennis en informatie ontsluiten voor grotere groepen mensen. Hiervoor hebben wij voor de periode 2022-2024 de investeringsregeling 'Bibliotheek van de Toekomst' in het leven geroepen.
3. Het Leesoffensief is een landelijke oproep vanaf 2019 om lezen te stimuleren onder de jeugd, zowel in het primair onderwijs als het Voortgezet onderwijs. Doel is leesplezier terug te brengen en de leesvaardigheid van kinderen te

vergroten. In de landelijke oproep tot Leesoffensief zijn geen centrale doelen, middelen of instrumenten benoemd. In overleg met bibliotheken en gemeenten is in 2021 bestuurlijk afgesproken dat we in Overijssel willen starten met een concrete uitvoering van een instrument waarvan wetenschappelijk is aangetoond dat het lezen onder leerlingen stimuleert. Op termijn willen we de resultaten van deze activiteiten op bestuurlijk niveau borgen met een convenant. Deze concrete methode betreft de Bibliotheek op School. In 2022 wordt uitvoering gegeven aan dit instrument.

■ Financiën

Op een begroot bedrag van € 3,4 miljoen is een bedrag van € 0,6 miljoen overgebleven. Het restant betreft onderuitputting op de subsidieregeling UBS 7.14 Bibliotheek van de toekomst.

Resultaatbestemming

UBS 7.14 Bibliotheek van de toekomst is opengesteld. Deze subsidie is bedoeld voor activiteiten die bijdragen aan het toekomstbestendig maken van bibliotheken in Overijssel.

Deze subsidie is opgezet als een meerjaren subsidie waarbij partijen meerjarig middelen krijgen om het doel te realiseren. Echter zijn de structurele middelen voor 2021 die hiervoor bestemd zijn nog niet ingezet. Om te zorgen dat de gemaakte afspraken kunnen worden nagekomen stellen wij u voor om het structurele bedrag van € 0,6 miljoen over te hevelen naar 2022.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,6 miljoen aan structurele middelen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2022.

Dit is wat wij doen

6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen

De ambitie #levenlangbewegen wordt verder verrijkt en krijgt in de praktijk inhoud.. Samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties gaan we, ieder vanuit onze eigen kennis, rol en ervaring – aan de slag (6.5.1) met het vitaliteit, gezondheid en bewegen. Wij doen dit door bij te dragen aan een goede kennisinfrastructuur en ruimte te geven aan innovatieve, bovenlokale projecten. We doen graag mee in experimenten. Als financier, partner of living lab. Bijvoorbeeld via projecten die inzetten op talentontwikkeling of meer bewegen voor kinderen of senioren.

Samen met initiatiefnemers ontdekken we wat werkt en wat niet, benutten en delen kennis en passen leerervaringen toe. We werken aan een inclusieve Overijsselse samenleving, waarin iedereen mee kan doen (6.5.2). Nieuwe experimenten en ervaringen in het vergroten van welzijn van inwoners zijn nodig. Door initiatieven van gemeenten en maatschappelijke organisaties en initiatiefgroepen te bundelen in arrangementen of deals, krijgen we beter zicht hoe vitale gemeenschappen zicht succesvol ontwikkelen.

Om te zorgen dat iedereen in Overijssel zicht veilig voelt om zichzelf te kunnen zijn, stimuleren we gemeenten en andere partners om hiertoe activiteiten te organiseren. We richten ons daarbij specifiek op de doelgroep LHBTI (6.5.3).

Prestaties

6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang

Acties 2021

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit.
2. Wij maken met de subsidieregeling 'Bewegen in de openbare ruimte' ten minste vijf projecten mogelijk.
3. Wij faciliteren de alliantie van Sportservice Overijssel en de Overijsselse stedelijke sportbedrijven.
4. Wij werken mee aan de uitvoering van het provinciaal sportakkoord door samen met partners ten minste drie projecten mogelijk te maken.
5. Wij realiseren samen met onze partners een duurzame kennisinfrastructuur voor het delen van kennis en ontwikkeling.
6. Wij maken ten minste vier projecten mogelijk die aansluiten op integrale thema's die preventie, breedtesport en onderwijs verbinden.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Statenvoorstel Provinciale inzet op het Overijssels Sport- en Beweegakkoord
- Sportnetwerk Overijssel (voorheen alliantie)
- Special Olympics
- Blijf in de benen
- Heya de Keu
- Only Friends Twente
- SPOC nieuwe stijl

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

1. In 2021 hebben we gewerkt aan het Statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' en hier op verschillende manieren uitvoering aan gegeven zoals bij onderstaande prestaties is beschreven.
2. De subsidieregeling is doorontwikkeld: we hebben hem gericht op het uitvoeren van lokale activiteiten en zochten zo de verbinding met de lokale sportakkoorden. Via de regeling 'Buiten Bewegen' zijn 7 projecten mogelijk gemaakt.
3. Wij hebben in 2021 de opstart van Sportnetwerk Overijssel gerealiseerd. Deze netwerkorganisatie verbindt en coördineert samen met partners de uitvoering van het provinciaal Sport en beweegakkoord.
4. Met projecten als Talentregie, Special Olympics en Blijf in de Benen hebben we samen met partners in de uitvoering bijgedragen aan het provinciaal sport- en beweegakkoord.
5. Eén van de taken van Sportnetwerk Overijssel is het opzetten van een duurzame kennisinfrastructuur. In 2021 zijn hiervoor de eerste stappen gezet.
6. Via de subsidieregeling zelfstandig leven, gezond bewegen / Buiten Bewegen hebben we verkenningen, pilots en projecten mogelijk gemaakt. Voorbeelden hiervan zijn: Heya de Keu, Only friends Twente, SPOC nieuwe stijl en Gezonde wijken.

Financiën

De bestedingen zijn in lijn met de begroting.

6.5.2 Iedereen doet mee

Acties 2021

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit.
2. Wij maken als Regenboogprovincie met onze regeling 'Impuls aan sociale acceptatie en veiligheid' ten minste vier projecten mogelijk.
3. Wij voeren de motie Slingeland 'Voorstel actieplan gehandicaptenprojecten Overijssel (2019/1101116)' uit.

4. Wij maken samen met gemeenten over hoe verschillende domeinen zoals cultuur, arbeidsmarkt en sociaal domein te verbinden.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Informatiebrief Voortgang Inclusief Overijssel
- Informatiebrief: Welzijnsonderzoek LHBTIQA+ Gelderland en Overijssel & voortgang regenboogprovincie
- Statenvoorstel Investeringsprogramma basisvaardigheden 2022-2024

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

1. In 2021 hebben we gewerkt aan het Statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' en hier op verschillende manieren uitvoering aan gegeven zoals bij onderstaande prestaties is beschreven.
2. Als regenboogprovincie vinden we het belangrijk dat iedereen in Overijssel veilig zichzelf kan zijn. We dragen bij aan sociale acceptatie en veiligheid door zichtbaarheid te geven aan het onderwerp en in te zetten op netwerken en dialoog. In 2021 verscheen een onderzoek naar de acceptatie van Lhbt+ 'ers in Overijssel en Gelderland, daarnaast faciliteren we een leernetwerk voor gemeenten. Via de subsidieregeling 'impuls aan sociale acceptatie en veiligheid' maakten we 6 lokale projecten mogelijk.
3. We hebben in 2021 de motie Slingerland 'Voorstel actieplan gehandicaptenprojecten Overijssel (2019/1101116)' uitgevoerd en hierover Provinciale Staten geïnformeerd met de informatiebrief 'Voortgang Inclusief Overijssel' (2021/0161121).
4. Wij participeren, samen met arbeidsmarkt- en cultuurbeleid, in de aanpak van laaggeletterdheid en het bevorderen van basisvaardigheden. In samenwerking met Cultuur kwamen we met de subsidieregeling "Experimenten powered by cultuur" waarbij we projecten van cultuurmakers ondersteunen die bijdragen aan het thema eenzaamheid of inclusie.

Financiën

De bestedingen zijn in lijn met de begroting.

6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen

Acties 2021

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit.
2. Wij intensiveren onze relatie met de GGD en gemeenten gericht op preventie, door gezamenlijk drie innovatieve projecten te realiseren.
3. Wij realiseren samen met het Rijk ten minste twee projecten of initiatieven die bijdragen aan onze concrete zorgvoorzieningen.
4. Wij bepalen ons beleid op basis van de aanbevelingen uit de verkenning naar zorgtafels en urgente Overijsselse zorgthema's

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Statenvoorstel Investeringsvoorstel Actieplan urgente Overijsselse zorgthema's 2021-2023
- JOGG Twente
- Regionale beweging Positief Gezond IJsselland
- platform Samen voor Elkaar
- Nationale Zorgreserve

Begrotingswijziging

- Geen

■ Inhoud

1. In 2021 hebben we gewerkt aan het Statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' en hier op verschillende manieren uitvoering aan gegeven zoals bij onderstaande prestaties is beschreven.
2. Wij zijn bestuurlijk en ambtelijk vertegenwoordigd in 3 regio's (Salland, IJsselland en Twente) waar we samen met partners (GGD-en, gemeenten, zorg- en welzijnorganisaties, zorgverzekeraars) werken aan bovenregionale vraagstukken op het gebied van preventie en positieve gezondheid. Vanuit deze aanpak hebben we geïnvesteerd in verschillende leefstijlinterventieprojecten. Voorbeelden hiervan zijn: Leefstijl en preventie Twente, Jongeren op gezond gewicht Twente, Regionale beweging Positief Gezond IJsselland. Daarnaast hebben we geïnvesteerd in een leernetwerk van gemeenten en GGD'en in relatie tot lokale preventieakkoorden. In dit kader is onder andere onderzoek gedaan naar in hoeverre de lokale preventieakkoorden in Overijssel tot stand zijn gekomen en hoe gemeenten, provincie en GGD'en daar in kunnen samenwerken.
3. In dit kader hebben we de volgende 2 projecten gerealiseerd: 'Gezondheid op het werk in het kader van Healthstyle 4 Life' en 'Nationale zorgreservisten'.
4. In 2021 hebben we een verkenning gedaan naar urgente zorgthema's in Overijssel, dit heeft geleid tot 3 concrete projecten: Waar is Wally, IMEAN en Positief Gezond IJsselland. Provinciale Staten hebben hier in het najaar middelen voor vrijgemaakt (Statenvoorstel Investeringsvoorstel Actieplan urgente Overijsselse zorg)

■ Financiën

De bestedingen zijn in lijn met de begroting.

Dit is wat wij doen

6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen

Het zelforganiserend vermogen van Overijsselaars is zichtbaar in hun inzet in de ontwikkeling van een duurzaam voorzieningenniveau. Zowel op het platteland als in steden ontstaan experimenten en initiatieven die bijdragen bereikbare voorzieningen. In de gemeenschap of door samenwerkingsverbanden in een regio. Lokale agenda's en visies op maatschappelijk vastgoed laten zien wat nodig is om in een gemeenschap zelfstandig te kunnen leven en welke maatschappelijk vastgoed voldoende potentie heeft als duurzame ontmoetingsplek. Er is behoefte aan meer kennisuitwisseling tussen gemeenten, organisaties en initiatiefnemers. We waarderen vrijwillige inzet en ondersteunen initiatiefnemers met kennis en informatie. Nieuwe organisaties, zoals lokale zorgcoöperaties en digitale diensten ontstaan. Het momentum is nu om deze pilots te helpen om op eigen kracht door te groeien tot duurzame ondernemingen (6.6.1). Gemeenten zoeken naar nieuwe manieren om met initiatieven om te gaan en willen ontdekken hoe deze onderdeel kunnen worden van duurzaam beleid. Dit resulteert in vraagstukken over een betere samenwerking tussen vrijwilligers en professionals, inkoop van welzijn en zorg, versterken van mantelzorgers en voorkomen van eenzaamheid. We waarderen vrijwillige inzet en ontzorgen vrijwilligers door kennisontwikkeling en – spreiding (6.6.2).

Prestaties

6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten

Acties 2021

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit.
2. Wij maken met onze subsidieregeling 'Zelfstandig leven en gezond bewegen' ten minste 25 projecten mogelijk.
3. Wij maken met de subsidieregeling 'Sociale hypotheek' ten minste 20 projecten mogelijk.
4. Wij faciliteren een werkatelier voor het vergroten van expertise van maatschappelijke voorzieningen, waaronder Kulturhusen en multifunctionele sportvoorzieningen.

Statenvoorstellen en -besluiten

- Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024
- Atelier maatschappelijk vastgoed

Begrotingswijziging

- Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

171

Inhoud

1. In 2021 hebben we gewerkt aan het Statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' en hier op verschillende manieren uitvoering aan gegeven zoals bij onderstaande prestaties is beschreven.
2. Met onze subsidieregeling 'Zelfstandig leven en gezond bewegen' zijn 30 projecten mogelijk gemaakt.
3. Met de subsidieregeling 'Sociale Hypotheek' hebben we 25 projecten gerealiseerd.
4. In 2021 is met provinciale subsidie het KennisAtelier Maatschappelijk Vastgoed opgezet. Vanuit het Atelier wordt kennis gedeeld over exploitatie en programmering voor maatschappelijke voorzieningen (Kulturhus, Dorpshuis, Mfa's).

Financiën

Resultaatbestemming

Voor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021 leggen wij u een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling UBS 10.2 "Zelfstandig wonen en gezond bewegen" en UBS 10.6 "Sociale hypotheek 2021" worden beiden verantwoord onder deze prestatie. Beiden maken deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel. Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 135.000 bestemd voor regeling UBS 10.2 "Zelfstandig wonen en gezond bewegen" en € 36.000 voor de regeling UBS 10.6 "Sociale hypotheek 2021". Wij stellen u voor om € 171.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.6.1 De uitwerking van deze resultaatbestemming vind plaats in kerntaak 20.

6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers

Acties 2021

1. Wij voeren het statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' uit.
2. Wij zijn partner in de uitvoering van het actieprogramma Leefbaar Platteland, ingeval van sociale vraagstukken.
3. Wij ontwikkelen samen met onze partners het digitale platform 'Samen voor elkaar' verder door.
4. Wij organiseren de Overijsselse Vrijwilligersprijs.
5. Wij zetten onze gebiedsgerichte aanpak via de 4D-makelaars voort, ontwikkelen deze aanpak door en onderzoeken hoe deze te borgen.
6. Wij ontwikkelen een regeling waarmee wij vernieuwende maatschappelijke initiatieven mogelijk maken.

Statenvoorstellen en -besluiten

Statenvoorstel Sociale Kwaliteit 2020-2024

Platform Samen voor elkaar

Subsidieloket

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

1. In 2021 hebben we gewerkt aan het Statenvoorstel 'Op naar een vitale, inclusieve samenleving!' en hier op verschillende manieren uitvoering aan gegeven zoals bij onderstaande prestaties is beschreven.
2. In 2021 hebben we geïnvesteerd in verschillende initiatieven op het snijvlak van Leefbaar Platteland en Sociale Kwaliteit. Onder andere project Kulturhus De Krim en prijsvraag Kerkdorp in beweging.
3. Platform Samen voor Elkaar hebben we verder doorontwikkelt en meer laten aansluiten op de behoefte van de samenleving.
4. De Overijsselse vrijwilligersprijzen zijn voor de 21e keer uitgereikt. 100 vrijwilligers zijn in het zonnetje gezet (4 per gemeente), waaronder ook 25 groene vrijwilligers (samenwerking met NM).
5. In de afgelopen jaren hebben de 4D makelaars ruim 770 initiatieven verder geholpen met raad, advies, financiering of verwijzing naar fondsen of subsidieregelingen. Stimuland heeft onderzocht hoe het project het beste doorontwikkelt kan worden.
6. Wij hebben 4 subsidieregelingen opengesteld (sociale hypotheek, zelfstandig leven en gezond bewegen, buiten bewegen, experimenten powered by cultuur) waarmee we vernieuwende maatschappelijke initiatieven mogelijk maken.

Financiën

De bestedingen zijn in lijn met de begroting.

Financiën

In onderstaande tabel staan de lasten, baten en saldo van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details.

Bedragen x €1.000

Lasten	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						
6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst						
6.1.1 Materieel erfgoed	3.979	186	4.165	4.057	108	84
6.1.2 Immaterieel erfgoed	2.396	13	2.409	2.357	52	50
Totaal 6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst	6.375	199	6.574	6.413	160	134
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod						
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	4.249	3.613	7.862	4.374	3.488	2.682
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	506	0	506	283	222	220

Lasten	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Totaal 6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod	4.755	3.613	8.368	4.658	3.710	2.901
6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent						
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	2.265	189	2.454	2.249	205	205
6.3.3 Talent heeft de toekomst	1.356	-29	1.327	1.229	98	98
Totaal 6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent	3.621	159	3.781	3.478	303	303
6.4 Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel						
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	3.369	0	3.369	2.818	551	550
6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen						
6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang	748	0	748	733	15	0
6.5.2 Iedereen doet mee	1.270	80	1.350	1.342	8	0
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	0	528	528	528	0	0
Totaal 6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen	2.018	608	2.626	2.603	23	0
6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen						
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	1.563	161	1.723	1.441	283	171
6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	0	118	118	111	8	0
Totaal 6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen	1.563	279	1.842	1.552	290	171
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	669	49	719	682	37	0
Totaal Lasten	22.371	4.907	27.278	22.204	5.075	4.059
Baten						

Lasten	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod						
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	0	333	333	618	-285	174
Resultaat	-22.371	-4.574	-26.945	-21.585	-5.360	-3.885

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	Voorgestelde begrotingswijziging/ resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Financiële toelichting
6.1.1 Materieel erfgoed	-84	0	84	-84	GS Begrotingswijziging	<p>De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om lopende afspraken met betrekking tot Archeologische vondsten na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 84.000 mee te nemen naar 2022.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 84.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.1.1 van de begroting 2022.</p>
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-50	0	50	-50	GS Begrotingswijziging	<p>De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om lopende afspraken met betrekking tot Toekomstbestendig erfgoed na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 50.000 mee te nemen naar 2022.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 50.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.1.2 van de begroting 2022.</p>
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-77	0	77	-77	Resultaatbestemming	<p>In 2021 is UBS 7.17 "Versterking maakklimaat kunst en cultuur Overijssel" open gesteld om activiteitenprogramma's van culturele instellingen uit het zogenaamde middensegment van de culturele sector meerjarig te ondersteunen. Deze subsidie is bestemd voor de uitvoering van de activiteiten gericht op nieuw professioneel cultureel aanbod en/of talentontwikkeling van professionele makers, waarmee het maakklimaat in Overijssel wordt versterkt. Een deel van deze subsidie is mogelijk gemaakt door de inzet van structurele middelen. Dit budget valt bij onderuitputting normaliter vrij aan het eind van het jaar. Inmiddels zijn de meerjarige beschikkingen afgegeven waarbij structurele middelen van 2021 van deze prestatie nodig zijn om onze afspraken na te komen. Wij willen u voorstellen om het restant aan structurele middelen beschikbaar te houden.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 77.000 aan structurele middelen via resultaatbestemming toe te</p>

6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-1300	0	1300	-1300 PS Begrotingswijziging	voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2022.
					<p>Corona steun:</p> <p>Bij het voorstel Overijsselse Aanpak Coronacrisis (2020/1101493) heeft u besloten noodmaatregelen te treffen om de culturele basisinfrastructuur in stand te houden en de kosten tot een maximum van € 5 miljoen te dekken vanuit de Algemene Risicoreserve. Bij de perspectiefnota 2022 is vanuit deze reserve € 0,75 miljoen beschikbaar gesteld aan de jaarschijf 2021. Bij de tweede monitor 2021 is een toelichting gegeven op de corona ontwikkelingen binnen cultuur en is besloten om het bedrag te verhogen naar € 1,3 miljoen om de verwachte subsidieaanvragen te kunnen dekken.</p> <p>Inmiddels zijn de aanvragen ontvangen met een bedrag van € 1,1 miljoen en worden de aanvragen afgehandeld, de verwachting is dat in 2022 deze beschikt zullen worden.</p> <p>Om de aanvragen zorgvuldig af te handelen willen wij u voorstellen om de middelen volledig mee te nemen naar 2022.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,3 miljoen te onttrekken aan de Algemene Risicoreserve en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2022.</p>
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-1131	174	1305	-1131 GS Begrotingswijziging	<p>UBS 7.17 Versterking maakklimateit kunst en cultuur Overijssel:</p> <p>Voor deze regeling is een bedrag van € 1,3 miljoen ingezet vanuit de Reserve kwaliteit van Overijssel. Wij hebben besloten om deze middelen mee te nemen naar 2022, 2023 en 2024 om de meerjarige afspraken na te kunnen komen</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 1,3 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en € 0,53 miljoen toe te voegen aan de jaarschijf 2022 een bedrag van € 0,4 miljoen aan de jaarschijf 2023 en € 0,4 miljoen aan de jaarschijf 2024 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2022.</p> <p>UBS 7.18 Experiment powered by cultuur:</p> <p>In 2021 is UBS 7.18 Experiment powered by cultuur opgezet. Met deze regeling wil de provincie bijdragen</p>

aan een toekomstbestendige culturele sector die veerkrachtig, innovatief en ondernemend is. De provincie wil de cultuursector stimuleren om het culturele aanbod in Overijssel te vernieuwen. Deze regeling richt zich op het ontwikkelen én in de praktijk toepassen, testen of uitproberen van een nieuw product, een dienst, een methode of aanpak (experiment) eventueel in samenwerking met andere sectoren. Vanwege het experimentele karakter, het feit dat deze regeling nieuw was en in Coronatijd werd opgesteld was het onzeker hoeveel partijen er daadwerkelijk een aanvraag zouden doen. Na de sluiting is gebleken dat het aantal aanvragen lager was dan gedacht. Hierdoor zijn er in 2021 middelen overgebleven op deze prestatie die we komend jaar opnieuw willen inzetten om de cultuur sector te blijven ondersteunen. Wij hebben besloten om deze middelen samen met de overige programma middelen mee te nemen naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,6 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2022.

SPUK impuls regionale culturele infrastructuur 'verbreding en vernieuwing':

Bij de 2e monitor hebben we aangegeven dat op 6 juli de SPUK "impuls regionale culturele infrastructuur 'verbreding en vernieuwing'" is ontvangen waarbij we jaarlijks een bedrag ontvangen van € 0,33 miljoen voor de periode 2021 t/m 2024 met een totaal van €1,33 miljoen. Deze middelen worden op deze prestatie verantwoord en zijn tevens onderdeel geworden van deze UBS regeling. In 2021 is van de € 0,33 miljoen € 0,16 miljoen besteed. Het restant van deze SPUK zal worden benut voor de meerjarige beschikkingen.

We hebben besloten het restant mee te nemen naar 2022 en de lasten van prestatie 6.2.1 op de jaarschijf 2022 te verhogen met € 0,17 miljoen en dit bedrag gelijktijdig te onttrekken aan de SPUK "impuls regionale culturele infrastructuur 'verbreding en vernieuwing'".

UBS 7.18 Experiment powered by cultuur:

6.2.2 Cultureel -220 0 220 -220 GS Begrotingswijziging

aanbod
vernieuwen en
ontwikkelen

In 2021 is UBS 7.18 Experiment powered by cultuur opgezet. Met deze regeling wil de provincie bijdragen aan een toekomstbestendige culturele sector die veerkrachtig, innovatief en ondernemend is. De provincie wil de cultuursector stimuleren om het culturele aanbod in Overijssel te vernieuwen. Deze regeling richt zich op het ontwikkelen én in de praktijk toepassen, testen of uitproberen van een nieuw product, een dienst, een methode of aanpak (experiment) eventueel in samenwerking met andere sectoren. Vanwege het experimentele karakter, het feit dat deze regeling nieuw was en in Coronatijd werd opengesteld was het onzeker hoeveel partijen er daadwerkelijk een aanvraag zouden doen. Na de sluiting is gebleken dat het aantal aanvragen lager was dan gedacht. Hierdoor zijn er in 2021 middelen overgebleven op deze prestatie die we komend jaar opnieuw willen inzetten om de cultuursector te blijven ondersteunen.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,22 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.2.2 van de begroting 2022.

6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst

-205 0 205 -205 GS Begrotingswijziging

De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om lopende afspraken met betrekking tot "Cultuur is jong geleerd en meedoen" na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 0,2 miljoen mee te nemen naar 2022.

Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 0,2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.3.1 van de begroting 2022.

6.3.3 Talent heeft de toekomst

-31 0 31 -31 Resultaatbestemming

UBS 7.17 Versterking maakklimaat kunst en cultuur Overijssel:

In 2021 is UBS 7.17 "Versterking maakklimaat kunst en cultuur Overijssel" open gesteld om activiteitenprogramma's van culturele instellingen uit het zgn. middensegment van de culturele sector meerjarig te ondersteunen. Deze subsidie is bestemd voor de uitvoering van de activiteiten gericht op nieuw professioneel cultureel aanbod en/of talentontwikkeling van professionele makers, waarmee het maakklimaat

6.3.3 Talent heeft de toekomst	-67	0	67	-67 GS Begrotingswijziging	<p>in Overijssel wordt versterkt. Een deel van deze subsidie is mogelijk gemaakt door de inzet van structurele middelen die bij een onderuitputting vrij vallen aan het eind van het jaar. Inmiddels zijn de meerjarige beschikkingen afgegeven waarbij structurele middelen van 2021 van deze prestatie nodig zijn om onze afspraken na te komen. Wij willen u voorstellen om het restant aan structurele middelen beschikbaar te houden.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 31.000 aan structurele middelen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.3.3 van de begroting 2022.</p> <p>De uitgaven liggen in lijn met de begroting. Om lopende afspraken met betrekking tot "Cultuur is jong geleerd en meedoen" na te komen hebben we besloten om van het restant een bedrag van € 67.000 mee te nemen naar 2022. Tevens doen wij u een voorstel om structurele middelen beschikbaar te houden van UBS 7.17 Versterking maakklimate kunst en cultuur Overijssel.</p> <p>Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 67.000 te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.3.3 van de begroting 2022</p>
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	-550	0	550	-550 Resultaatbestemming	<p>UBS 7.14 Bibliotheek van de toekomst is opengesteld. Deze subsidie is bedoeld voor activiteiten die bijdragen aan het toekomstbestendig maken van bibliotheken in Overijssel.</p> <p>Deze subsidie is opgezet als een meerjaren subsidie waarbij partijen meerjarig middelen krijgen om het doel te realiseren. Echter zijn de structurele middelen voor 2021 die hiervoor bestemd zijn nog niet ingezet. Om te zorgen dat de gemaakte afspraken kunnen worden nagekomen stellen wij u voor om het structurele bedrag van € 0,55 miljoen over te hevelen naar 2022.</p> <p>Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,55 miljoen aan structurele middelen middels resultaatbestemming toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.4.1 van de begroting 2022.</p>
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	-171	0	171	-171 Resultaatbestemming	<p>In behandeling zijnde subsidieaanvragen:</p> <p>Voor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2021 leggen wij u een gebundelde</p>

resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling UBS 10.2 "Zelfstandig wonen en gezond bewegen" en UBS 10.6 "Sociale hypotheek 2021" worden beiden verantwoord onder deze prestatie. Beiden maken deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel. Van dit resultaatbestemmingsvoorstel is € 135.000 bestemd voor regeling UBS 10.2 "Zelfstandig wonen en gezond bewegen" en € 36.000 voor de regeling UBS 10.6 "Sociale hypotheek 2021".

Wij stellen u voor om € 171.000 van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2022 van prestatie 6.6.1.

Totaal kerntaak
6 -3886 174 4060 -3886

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS	Begrotingswijziging	Financiële toelichting
6.1.1 Materieel erfgoed	-186	0	186	-186	PS 020	Monitor Overijssel 2021-II	Erfgoed Deal: In de meicirculaire 2021 heeft de provincie Overijssel een bedrag van € 0,2 miljoen voor "Erfgoed deal" ontvangen. Onder Kerntaak 20 Financiering en dekkingsmiddelen stellen wij u voor om dit bedrag toe te voegen aan prestatie 6.1.1. Materieel Erfgoed.
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-13	0	13	-13	PS 015	Monitor Overijssel 2021-I	Herverdeling centraal IPO budget Op 24 maart jl. is de IPO-meerjarenbegroting behandeld in de commissie Bestuur & Financiën. Hierbij bent u meegenomen in het vernieuwde proces van de meerjarenraming van het IPO. De vernieuwde opzet zorgt voor meer transparantie en leesbaarheid van de begroting. Bijkomend voordeel is dat deze vernieuwde begroting nu makkelijker te verdelen is naar de prestaties van de Provincie Overijssel. Omdat tot nu toe die toedeling niet te maken was werd een deel van de IPO begroting centraal begroot onder prestatie 7.3.1. De nieuwe opzet van de begroting is aanleiding om u voor te stellen om het centrale IPO budget, budgettair neutraal, te herverdelen over de prestaties waar de kosten van het IPO betrekking op hebben.
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-2000	0	2000	-2000	GS 110	Monitor Overijssel 2021-I	Voor prestatie 6.1.2 betekent dit dat er € 13.000 van prestatie 7.3.1 (Samenwerking met partners) overgeheveld wordt naar deze prestatie om de kosten van het IPO binnen dit budget te dekken. Het voorstel hiertoe is opgenomen bij prestatie 7.3.1. Overijsselse herstel- en transitieaanpak coronacrisis Om de ambities vanuit het programma Versterking culturele sector

					Overijssel waar te maken, zal het door u toegekende bedrag van € 2 miljoen, vanuit het statenvoorstel "Overijsselse herstel- en transitieaanpak coronacrisis (2020/1102399)" op deze prestatie worden ingezet . De eerste afspraken zullen in 2021 worden gemaakt.
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om een bedrag van € 2 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 6.2.1 van de begroting 2021.
					Looptijd Overijsselse herstel- en transitieaanpak coronacrisis In het voorstel is aangegeven dat de middelen voor 2021 zullen worden ingezet. Echter is de verwachting dat een deel van de middelen voor het herstel een langere looptijd nodig hebben dan 2021. Wij verzoeken u om deze middelen tot en met 2024 beschikbaar te houden om zo de middelen op een zorgvuldige manier in te zetten.
					Wij stellen u voor om het bedrag van € 2 miljoen beschikbaar te houden voor bestedingen in de periode 2021 t/m 2024 voor prestatie 6.2.1.
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-750	0	750	-750 PS 013 Perspectiefnota 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 013 Perspectiefnota 2022
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-550	0	550	-550 PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	Corona steun: Bij het voorstel Overijsselse Aanpak Coronacrisis (2020/1101493) heeft u besloten noodmaatregelen te treffen om de culturele basisinfrastructuur in stand te houden en de kosten tot een maximum van € 5 miljoen te dekken vanuit de Algemene Risicoreserve. In 2020 heeft u in totaal € 3,4 miljoen noodsteun beschikbaar gesteld. Dit bedrag bestaat uit € 1,8 miljoen voor culturele instellingen waar de provincie hoofdsubsidiënt van is en een bedrag van € 1,6 miljoen beschikbaar voor schade compensatie voor de culturele sector. De totale besteding voor deze regelingen bedroeg € 2,6 miljoen. Voor de beschikkingen die beschikt zijn binnen de €1,8 is in 2020 een eerste bedrag van € 0,9 miljoen als specifieke uitkering (SPUK) ontvangen van het Rijk. De besteding van het budget uit de Algemene risicoreserve kwam daardoor in 2020 uit op € 1,7 miljoen. De verwachting is dat er voor de beschikkingen van de tweede helft van 2020 een 2e SPUK zal worden ontvangen van ongeveer € 0,46 waardoor alle middelen die binnen de € 1,8 miljoen zijn beschikt zijn vergoed door het rijk. Bij de jaarrekening zullen wij u voorstellen om deze middelen terug te laten vloeien naar de Algemene risico reserve, waardoor het bedrag van bestedingen van € 1,7 miljoen wordt gecorrigeerd naar € 1,3 miljoen in 2020. In 2021 is de schade compensatie voor culturele instellingen doorgezet. Bij de perspectief nota 2022 is een bedrag van € 0,75 miljoen beschikbaar gesteld uit de Algemene risicoreserve voor de

					corona steun van 2021. De afgelopen periode heeft een uitvraag plaatsgevonden en is duidelijk geworden dat de schade hoger is dan verwacht, er is namelijk € 1,3 miljoen steun nodig in 2021. Vanuit het rijk worden middelen beschikbaar gesteld om dit mogelijk te maken. Wij stellen voor om van uit de Algemene risicoreserve het verschil tussen € 0,75 en € 1,3 miljoen aan te vullen. Wanneer de middelen vanuit het rijk worden ontvangen zullen we voorstellen deze terug te storten in de Algemene Risico Reserve. Naar verwachting zal het volledige bedrag van € 1,3 miljoen worden gecompenseerd vanuit het rijk.
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	0	333	333	0 GS 114 Monitor Overijssel 2021-II	Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,55 miljoen te onttrekken aan de Algemene Risico Reserve en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 6.2.1 "Een basis voor cultureel aanbod". Impuls regionale culturele infrastructuur 'verbreding en vernieuwing': Op 6 juli hebben wij een SPUK ontvangen "impuls regionale culturele infrastructuur 'verbreding en vernieuwing'", waarbij we jaarlijks een bedrag ontvangen van € 0,33 miljoen voor de periode 2021 t/m 2024. Met een totaal van €1.33 miljoen. Via de begroting 2022 zijn de middelen vanaf 2022 toegevoegd aan de jaarschijf, voor 2021 willen wij u dit via de monitor meedelen. De administratieve afhandeling van beschikkingen, waarbij lasten en periode op elkaar worden afgestemd, zal in 2021 nog plaatsvinden.
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	21	0	-21	21 Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Wij hebben besloten om, budgettair neutraal, de begrote onttrekking (baten) uit de doeluitkering "impuls regionale culturele infrastructuur 'verbreding en vernieuwing'" en de begrote exploitatielasten voor prestatie 6.2.1 in 2021 te verhogen met € 0,33 miljoen. Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	-160	0	160	-160 GS 110 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op subsidie 7.9 cultuurmakers
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	-29	0	29	-29 PS 009 Jaarverslag 2020	Voucherregeling Cultuuronderwijs In 2020 is de Voucherregeling Cultuuronderwijs geopend. De verwachting was om deze in 2020 af te ronden. Vanwege de Coronacrisis heeft de uitvoering van deze regeling vertraging opgelopen. Aanvragen waren in 2020 wel in voorbereiding. Om deze aanvragen alsnog te kunnen honoreren en daarmee het doel tot versterking van goed cultuuronderwijs in Overijssel te kunnen realiseren stellen we voor om de resterende middelen mee te nemen naar 2021. Vanwege aflopen van het programma dient het bedrag van € 30.000 terug te vloeien naar de algemene middelen echter stellen wij u voor om deze middelen langer in te zetten.

					Wij stellen u voor om een bedrag van € 29.000 te onttrekken aan Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 6.3.1 van de begroting 2021.
					Restant kwaliteit van Overijssel In verband met de dekking van de personeelskosten van komende jaren stellen wij u voor om de middelen van het oude programma, die na dit jaar zou aflopen, beschikbaar te houden voor de dekking van de personeelskosten in de jaren 2021 t/m 2024. In de Ukvo bij deze prestatie resteert een bedrag van € 7.255.
					Wij stellen u voor om een bedrag van € 7.255 middels een begrotingswijziging toe te voegen aan de Reserve Uitvoering kwaliteit van Overijssel behorende bij prestatie 6.3.2 en beschikbaar te houden voor de jaren 2021 t/m 2024.
6.3.3 Talent heeft de toekomst	29	0	-29	29 Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
6.5.2 Iedereen doet mee	-198	0	198	-198 PS 009 Jaarverslag 2020	In behandeling zijn de subsidieaanvragen: Voor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2020 leggen wij u een gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel voor bij dit jaarverslag. De subsidieregeling UBS10.2 Zelfstandig wonen en gezond bewegen, die wordt verantwoord onder deze prestatie, maakt deel uit van dit gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel hiervan is € 0,2 miljoen bestemd voor deze regeling.
6.5.2 Iedereen doet mee	118	0	-118	118 PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	Wij stellen u voor om € 0,2 miljoen van uit het gebundelde resultaatbestemmingsvoorstel toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 6.5.2 (Iedereen doet mee). De uitwerking van deze resultaatbestemming vindt plaats in kerntaak 20. Op de nieuwe prestatie 6.6.2 zijn nog geen middelen toegekend. Afgelopen periode is gekeken welke middelen ingezet kunnen worden om de inzet van vrijwilligers te ondersteunen. Op deze prestatie zijn middelen gevonden met een structureel bedrag van € 0,12 miljoen die voor dit doel ingezet kunnen worden.
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	-200	0	200	-200 GS 104 Voortzetting succesvolle overbruggingsmaatregelen coronacrisis	Wij stellen u voor om voor de periode 2021 t/m 2023 een bedrag van jaarlijks € 0,118 miljoen behorende bij prestatie 6.5.2 "Iedereen doet mee" toe te voegen aan prestatie 6.6.2 "Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers". Deze wijziging heeft betrekking op GS 104 Voortzetting succesvolle overbruggingsmaatregelen coronacrisis
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	-178	0	178	-178 PS 009 Jaarverslag 2020	In behandeling zijnde subsidieaanvragen: Voor de in behandeling zijnde subsidieaanvragen uit 2020 leggen wij u een voorstel voor wijziging voor bij dit jaarverslag. De budgetten van de subsidieregeling "10.5 Vitale en Gezonde Samenleving 2020" die wordt verantwoord onder deze prestatie, maakt deel uit van aflopend Kwaliteit van Overijssel-budget. Er

						zijn echter aanvragen binnengekomen in 2020 die wij in 2021 willen honoreren. Om deze aanvragen correct te kunnen afhandelen, stellen wij voor € 0,18 miljoen mee te nemen naar 2021.
						Wij stellen u voor om € 0,18 miljoen uit de reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel, (prestatie 6.6.1 2020) toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van nieuwe prestatie 6.5.4. onder gelijktijdige verhoging van de onttrekking Ukvo 2021.
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	-150	0	150	-150	GS 113 Investeringsvoorstel Actieplan urgente Overijsselse zorgthema's 2021-2023	Deze wijziging heeft betrekking op GS 113 Investeringsvoorstel Actieplan urgente Overijsselse zorgthema's 2021-2023
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	-250	0	250	-250	PS 009 Jaarverslag 2020	Flexibel Budget voor overbruggingsmaatregelen. Zoals besproken in staten voorstel 2021/1100064 is er in flexibel budget ingezet om dorpshuizen en kulturhusen te ondersteunen die hebben geleden door Corona. Om uitvoering te geven aan de genoemde afspraak (Statenvoorstel 2021/1100064) om de Subsidie regeling sociale hypotheek voort te zetten in 2021 stellen wij voor om een bedrag van € 0,25 miljoen vanuit het Flexibel Budget toe te voegen aan de jaarschijf 2021
						Wij stellen u voor om van uit het flexibel bedrag voor overbruggingsmaatregelen een bedrag van € 0,25 miljoen te onttrekken en toe te voegen aan de jaarschijf 2021 van prestatie 6.6.1 van de begroting 2021.
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	89	0	-89	89	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
6.6.2 Ondersteunen inzet vrijwilligers	-118	0	118	-118	PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	Op de nieuwe prestatie 6.6.2 zijn nog geen middelen toegekend. Afgelopen periode is gekeken welke middelen ingezet kunnen worden om de inzet van vrijwilligers te ondersteunen. Op deze prestatie zijn middelen gevonden met een structureel bedrag van € 0,12 miljoen die voor dit doel ingezet kunnen worden.
						Wij stellen u voor om voor de periode 2021 t/m 2023 een bedrag van jaarlijks € 0,118 miljoen behorende bij prestatie 6.5.2 "Iedereen doet mee" toe te voegen aan prestatie 6.6.2 "Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers".
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-139	0	139	-139	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-39	0	39	-39	PS 009 Jaarverslag 2020	Restant Uitvoering kwaliteit van Overijssel (Zie prestatie 6.3.2) In verband met de dekking van de personeelskosten van komende jaren stellen wij u voor om de middelen van het oude programma, die na dit jaar aflopen, beschikbaar te houden voor de dekking van de personeelskosten in de jaren 2021 t/m 2024. Hieronder volgt een opsomming van alle restanten die zijn voorgesteld om in 2021 over te zetten naar deze prestatie.

6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	129	0	-129	129	Adm. 220 herverdeling personeelsgebonden kosten
Totaal	-4574	333	4907	-	4574

Prestatie 6.1.3 € 121.731
Prestatie 6.2.2 € 12.000
Prestatie 6.3.1 € 7.255
Prestatie 6.3.2 € 8.312
Prestatie 6.3.3 € 8.017

Totaal: € 157.316

Wij stellen u voor om ten laste van de middelen Uitvoering
Kwaliteit van Overijssel van de bovengenoemde prestaties voor
de jaren 2021 t/m 2024 een bedrag van € 39.329 per jaar toe te
kennen aan prestatie 6.1.1 Materieel Erfgoed van de begroting
2021 met een totaal van € 157.316 middels een
begrotingswijziging.

Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 220 herverdeling
personeelsgebonden kosten

Kerntaak 7: Kwaliteit openbaar bestuur

Dit is hoe wij denken

Een betrouwbaar en goed openbaar bestuur in Overijssel is belangrijk voor onze democratie en samenleving. We investeren daarom in het behoud en in de verbetering van de kwaliteit. We streven ernaar dat het vertrouwen van inwoners in het openbaar bestuur groeit of op zijn minst gelijk blijft.

Samenwerken en toezicht houden, vertrouwen geven en controleren, efficiënt en vernieuwend werken: het zijn werkwijzen die op gespannen voet kunnen staan met elkaar. We zoeken steeds naar de juiste balans voor een goed openbaar bestuur in Overijssel. Dat vraagt om een betrokken en flexibele houding.

Ontwikkelingen in de samenleving hebben invloed op wat van het openbaar bestuur wordt verwacht. Om daar goed op in te spelen streven we naar een wendbaar en eigentijds openbaar bestuur. We werken onder de noemer Studio Vers Bestuur met vele partijen samen aan vernieuwingen. We zijn alert en kijken met een open blik naar de ontwikkelingen. We zoeken de dialoog en passen waar nodig onze werkwijze en doelstellingen aan.

Een goed openbaar bestuur begint bij onszelf. We staan voor effectief eigen bestuur, waarbij effectieve samenwerking op alle niveaus (PS-GS, regionaal, landelijk en Europees) het uitgangspunt is.

Overijssel in cijfers

Alle voor deze kerntaak relevante kengetallen zijn [hier](#) te vinden

Dit is wat wij doen

7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel

Voor een goed openbaar bestuur in Overijssel werken wij samen met Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen (7.1.1). Als (financieel) toezichthouder zien wij erop toe dat Overijsselse gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen hun taken zorgvuldig uitvoeren (7.1.2.) en dat zij financieel gezond zijn en blijven (7.1.3). Met Archieftoezicht borgen wij dat de besluitvorming transparant en herleidbaar is (7.1.4.). Wij ondersteunen onze partners in de strijd tegen ondermijning en zetten in op verdere verbetering van de weerbaarheid en integriteit van de eigen organisatie (7.1.5). De Commissaris van de Koning draagt als voorzitter van Provinciale en Gedeputeerde Staten bij aan een transparant en goed openbaar bestuur. Daarnaast geeft hij invulling aan zijn Rijkstaken, zoals de benoeming van burgemeesters en het uitvoeren van ambtsbezoeken bij gemeenten (7.1.6).

Prestaties

7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking

Acties 2021

1. Wij voeren gesprekken met gemeenten, waterschappen en gemeentelijke samenwerkingsverbanden over vraagstukken in het openbaar bestuur en verkennen samen eventuele oplossingen en/of mogelijkheden tot samenwerking.
2. Wij houden de kaartviewers Intergemeentelijke Samenwerking, Interbestuurlijk toezicht en Financieel toezicht up-to-date. Wij brengen de viewers onder de aandacht van gemeenten en stimuleren bestuurders en raadsleden deze te gebruiken.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

Ondanks de lastige situatie van Covid -19 in geheel 2021, hebben wij nauw contact met gemeenten kunnen houden en de geplande bijeenkomsten digitaal uitgevoerd. Met de gemeenten Ommen, Haaksbergen en Kampen hebben wij speciale onderzoeken/opdrachten kunnen uitvoeren ter versterking van de kwaliteit van het openbaar bestuur. Enkele onderzoeken lopen in 2022 nog door. De resultaten leveren weer mooie input voor onze contacten met andere gemeenten. De kaartviewers zijn geactualiseerd.

Financiën

Op deze prestatie is € 0,4 miljoen begroot en € 0,1 miljoen besteed. Er hebben een aantal onderzoeken plaatsgevonden bij Gemeenten die door de Provincie zijn gefinancierd, maar vanwege Covid-19 heeft dit wel vertraging opgelopen. De onderzoeken lopen nog door naar 2022.

7.1.2 Interbestuurlijk toezicht

Acties 2021

1. Wij houden interbestuurlijk toezicht op basis van een constructieve dialoog met degenen op wie wij toezicht houden.
2. Wij zorgen voor een totaalbeeld van het interbestuurlijk toezicht per gemeente en waterschap en bespreken deze met hen.
3. Wij begeleiden gemeenten en/of waterschappen met een oranje of rode totaal IBT-kleur met als doel het beeld weer groen te laten kleuren.
4. Wij volgen de ontwikkelingen van de agenda 'Toekomst van het toezicht' waarin wordt ingezet op veranderingen van het primaire (IBT) toezicht. Veranderingen worden vervolgens ingebed in onze werkprocessen.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

In 2021 hebben wij het convenant Interbestuurlijk toezicht met gemeenten herzien. De finale ondertekening van het nieuwe convenant vindt plaats in het voorjaar van 2022. In dit convenant hebben wij met gemeenten afspraken gemaakt over de wijze waarop we toezicht uitvoeren en ambtenaren en bestuurders informeren. Gemeenten met een oranje en rode IBT kleuring hebben we afgelopen jaar nadrukkelijker begeleid. De agenda 'Toekomst van het toezicht' welke door het ministerie van BZK wordt uitgerold, heeft vanwege Covid opnieuw vertraging opgelopen. Wij volgen de ontwikkelingen van het ministerie op de voet.

Financiën

Op de begroting van € 55.000 is € 3.025 besteed. Er zijn geen grote activiteiten of bijeenkomsten georganiseerd waarvoor middelen nodig waren.

7.1.3 Financieel toezicht

Acties 2021

1. Wij houden financieel toezicht op gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.
2. Wij begeleiden gemeenten die onder preventief toezicht staan, met als doel om zo snel mogelijk terug te keren naar een gezonde situatie waarbij repressief toezicht volstaat.

3. Wij maken financiële analyses en vergelijkingen tussen gemeenten in Overijssel met behulp van de dataviewer Gemeentefinanciën.
4. Wij fungeren als sparringpartner voor bestuurders financiën en financiële ambtenaren bij gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

Wij hebben financieel toezicht uitgevoerd op gemeenten conform de landelijke afspraken en wettelijke verplichting. Enkele gemeenten met een moeilijke financiële positie hebben wij actiever begeleid. 2021 was voor veel gemeenten een moeilijk jaar als gevolg van de kosten van het sociaal domein en de onzekerheid over de (nieuwe) verdeling van het gemeentefonds. Dankzij eenmalige financiële uitkeringen (op jeugdzorg en voor covid-19) hebben de Overijsselse gemeenten een positieve start voor 2022. De dataviewer is up to date gemaakt.

Financiën

In 2021 zijn er geen financiële scans ten behoeve van gemeenten uitgevoerd. In een (onafhankelijk) financiële scan + advies, krijgen gemeenten beter inzicht in hun financiën. Door Covid-19 was er dit jaar (net als vorig jaar) minder belangstelling van gemeenten om een scan te laten uitvoeren.

7.1.4 Archieftoezicht

Acties 2021

1. Wij voeren het toezicht uit op het gebied van informatie- en archiefbeheer. Daartoe beoordelen wij jaarlijks de horizontale verantwoording van informatie- en archiefbeheer van de verantwoordelijken voor archiefbeheer (B&W en DB's) naar gemeenteraden en algemene besturen.
2. Wij laten het Historisch Centrum Overijssel (HCO) in opdracht van ons het beheer van het provinciaal archief uitvoeren. Deze afspraken zijn onderdeel van kerntaak 6, prestatie 6.1.3. Wij organiseren (met het HCO) informatiebijeenkomsten om kennis te delen over actuele onderwerpen op het gebied van informatie- en archiefbeheer.
3. Wij leveren een actieve bijdrage aan het landelijke overleg van provinciale archiefinspecteurs en het online Kennisnetwerk Informatie en Archief.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

De werkzaamheden zijn uitgevoerd conform planning. Veel aandacht is ook uitgegaan naar de invoering van de nieuwe Archiefwet die vooral gericht is op de digitale opslag van documenten en de eeuwige bewaartermijn.

Financiën

Bestedingen zijn in lijn met de begroting.

7.1.5 Ondernijning

Acties 2021

1. Wij maken onze eigen organisatie weerbaarder tegen ondernijning door het uitvoeren van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob).
2. Wij creëren bewustwording door cursussen, informatiesessies en bijeenkomsten voor medewerkers en gemeenteambtenaren te organiseren.

3. Wij zijn regulier vertegenwoordigd in de Stuurgroep RIEC (Regionaal Informatie- en Expertisecentrum), het Platform Ondernijning en de regiegroepen van de Veiligheidsregio's IJsselland en Twente.
4. Wij werken samen met politie, OM, belastingdienst, gemeenten en andere relevante partners om gezamenlijk de strijd aan te gaan tegen ondernijning.
5. Wij voeren projecten uit ter voorkoming van ondernijnende criminaliteit in Overijssel. In 2021 voeren we als vervolg op de pilot van 2020 het project 'vitale vakantieparken in Overijssel' uit waarin naast leefbaarheid, ook wordt gekeken naar bestrijding van verpaupering en criminaliteit.

Begrotingswijziging

- GS Begrotingswijziging

Baten begrotingswijziging

309

Lasten begrotingswijziging

309

Inhoud

In de aanpak van ondernijning hebben we voortgebouwd op de activiteiten en resultaten die de afgelopen jaren zijn bereikt.

1. We hebben in het kader van bewustwording voorlichtingsbijeenkomsten verzorgd voor medewerkers van provincie en gemeenten over ondernijnende criminaliteit en rollen en bevoegdheden. Het Landelijk Bureau Bibob heeft aan ons college een presentatie gegeven van de bevoegdheden en werkwijze van het bureau.
2. We hebben (binnen het samenwerkingsverband RIEC Oost-Nederland) gewerkt aan gemeenschappelijke projecten met handhavingspartners (politie, OM, justitie, belastingdienst) en gemeenten. De informatie uitwisseling tijdens deze bijeenkomsten heeft geleid tot diverse Bibob-onderzoeken op het gebied van subsidies en vergunningen.
3. We hebben samen met het RIEC, de provincie Gelderland, en het Platform Veilig Ondernemen Oost Nederland (PVO/CCV) een praktijkprogramma Buitengebied opgesteld met als doel het zicht op ondernijnende (drugs)criminaliteit in het buitengebied in beeld te krijgen en deze aan te pakken.
4. We hebben het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel, die gemeenten in Overijssel helpt bij het revitaliseren van kwetsbare vakantieparken, ondersteund bij specifieke problematiek op het gebied van ondernijning. Sinds de start zijn meerdere gemeenten geadviseerd en ondersteund bij de revitalisering van vakantieparken.
5. We nemen deel aan innovatieve projecten samen met onze partners, gericht op de bestrijding van criminaliteit. Voorbeeld is de ontwikkeling van een (drugs opsporende) snuffeldrone, in samenwerking met Saxion Hoogeschool en de Politieacademie.

Financiën

Programmagedeelte weerbare overheid

Voor 2021 waren diverse evenementen/trainingen en workshops voor ambtenaren bij provincie en gemeenten in Overijssel gepland ter versterking van de weerbaarheid. Ook hadden we een landelijke Bibob-dag gepland in het provinciehuis om de samenwerking en kennisuitwisseling met landelijke partners te versterken. Al deze plannen zijn vanwege Covid-19 uitgesteld tot 2022.

GS-Begrotingswijziging:

Doeluitkering veilige vakantieparken

Door het Ministerie van Justitie & Veiligheid is een versterkingsplan opgesteld voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit en ondernijning. Binnen dit versterkingsplan zijn er gelden beschikbaar gesteld voor het project "veilige vakantieparken Overijssel".

De totale bijdrage die beschikbaar is voor de Overijsselse aanpak betreft € 0,6 miljoen. Dit bedrag zal in 4 termijnen worden overgemaakt en loopt via het Regionaal Informatie en Expertisecentrum Oost Nederland (RIEC-ON). Volgens de voorschriften van de BBV hebben wij bij de 2e monitor 2020 voor deze bijdrage een doeluitkering ingesteld. In 2021 is de tweede termijn van € 0,2 miljoen uitbetaald. Met de overgebleven middelen uit 2020 was er daarmee € 0,4 miljoen beschikbaar voor 2021. Hiervan is € 51.299 besteed. Het restant schuiven we door naar 2022. Reden van de onderuitputting is dat er nog weinig parken in beeld zijn waarvoor uitgaven gedaan moeten worden in het kader van de ondermijningsproblematiek en er is nog geen geschikte ketenregisseur geworven. Het overgebleven geld schuiven wij door naar 2022.

Op basis van de spelregels voor de doeluitkering hebben wij besloten om de baten en lasten voor prestatie 7.1.5 in 2022 budgettair neutraal te verhogen met € 0,3 miljoen.

7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning

Acties 2021

1. Wij behandelen de procedures voor (nieuwe) benoeming burgemeesters en de herbenoemingsprocedures voor zittende burgemeesters en bereiden de reguliere klankbordgesprekken met alle 25 burgemeesters voor.
2. Wij bereiden de ambtsbezoeken aan de Overijsselse gemeenten voor.
3. Wij adviseren over voorstellen voor Koninklijke onderscheidingen en Koninklijke predicaten.
4. Wij bereiden (werk)bezoeken van leden van het Koninklijk Huis (mede) voor en organiseren jaarlijks een Rijksherenoverleg.
5. Wij behandelen bemiddelingsverzoeken aan de CdK (in het kader van de Ombudsfunctie)
6. Wij coördineren en begeleiden de festiviteiten in het kader van 75 jaar (+1) bevrijding die ook in 2021 alsnog zullen plaatsvinden

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

Wij hebben in 2021 drie procedures voor de benoeming van (nieuwe) burgemeesters behandeld. Het aantal ambtsbezoeken was lager dan oorspronkelijk gepland als gevolg van de coronamaatregelen. Overijssel mocht zich verheugen in een relatief groot aantal bezoeken van de leden van het Koninklijk huis. Activiteiten in het kader van 75 jaar bevrijding hebben ook in 2021 nauwelijks doorgang kunnen vinden als gevolg van corona regels. Het project is inmiddels afgerond.

Financiën

Bestedingen zijn in lijn met de begroting.

Dit is wat wij doen

7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur

Om tijdig en adequaat in te spelen op ontwikkelingen die relevant zijn voor het openbaar bestuur, volgen wij de trends en ontwikkelingen in de maatschappij. We investeren in kennisontwikkeling en de dialoog over openbaar bestuur en democratie (7.2.1). Via het Trendbureau Overijssel bevorderen we met trendverkenningen een meer toekomstgerichte (politieke) besluitvorming bij Overijsselse overheden (7.2.2). Wij verzamelen en analyseren data en benutten dit om vernieuwing en verbetering van ons beleid te ondersteunen (7.2.3) De vertaling van trends en ontwikkelingen stimuleren we door experimenten en

beleidsvorming te ondersteunen waarin de participatie van inwoners en partners centraal staat. Wij grijpen samen met andere overheden binnen Studio Vers Bestuur mogelijkheden aan om te leren en te delen. (7.2.4).

Prestaties

7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling

Acties 2021

1. Wij verzorgen Democratiespelen, Provinciespelen, gastlessen op scholen, debatactiviteiten en de democratische Escape Room voor (met name mbo-) jongeren onder de vlag van 'Overijssel doet mee!'.
2. Wij continueren de samenwerking met mbo-instellingen in Overijssel rondom het thema Burgerschap door samen te werken in het programma jongeren en burgerschap in Overijssel en door projecten uit te voeren en uit te laten voeren.
3. Wij begeleiden de Jongerenraad Overijssel in haar rol en taken en stimuleren de raad om adviezen uit te brengen over actuele provinciale onderwerpen. Hierbij richten we ons op minstens twee adviezen per jaar en versterken we de samenwerking tussen de raad en Provinciale Staten.
4. Wij intensiveren de samenwerking met scholen en andere partners in de samenleving rondom het thema democratie, burgerschap en jongeren door jongerenparticipatieprojecten uit te voeren met jongeren.

Statenvoorstellen en -besluiten

Op 13 oktober 2021 is het initiatiefvoorstel 'Krachtige jongerenparticipatie in de Overijsselse democratie' aangenomen. Het betreft een initiatief van de Staten met als doel de mening van jongeren bij beleidsbepaling te benutten en deze frequenter op te halen. Jongeren moeten volgens dit initiatief voor, tijdens en na de beleidsbepaling worden betrokken op een bij hen passende wijze.

In oktober 2020 is motie Burgerschap op het Primair onderwijs. aangenomen. In 2021 is in overleg met de indieners een plan geschreven en is de pilot van start gegaan. Deze wordt in 2022 geëvalueerd. Doel van deze pilot is kinderen kennis laten maken met de democratie en rechtstaat en kinderen gesprek laten gaan over maatschappelijke thema's.

Begrotingswijziging

- Geen

Resultaatbestemming toelichting

Inhoud

Hoewel de coronapandemie het lastiger maakte om activiteiten voor jongeren te realiseren, hebben we in nauw contact met scholen toch nog een flink aantal activiteiten kunnen uitvoeren, zij het dat dit veelal digitaal moest plaatsvinden. Aan het einde van het jaar is dit weer aangetrokken en was er steeds meer mogelijk. Zo zijn we in het vierde kwartaal van 2021 gestart met een rondreizende democratiefabriek (tentoonstelling op de Brug van het provinciehuis). Het thema Burgerschap is afgelopen jaar onder de aandacht van scholen gebracht en een plan van aanpak is met de projectgroep opgesteld. Het plan krijgt verdere uitvoering in 2022. De samenwerking tussen de Jongerenraad en Provinciale Staten heeft een impuls gekregen en zit in een doorontwikkeling. De Jongerenraad heeft in 2021 activiteiten verricht, maar geen inhoudelijke adviezen uitgebracht. In de zomer van 2021 heeft op dit vlak een coachings-traject plaatsgevonden, met als doel in de toekomst wel meer (gevraagd en ongevraagd) inhoudelijke adviezen te geven.

Financiën

Van het budget van € 0,3 miljoen is € 56.166 besteed. Vanwege Covid-19 zijn er ook dit jaar minder activiteiten fysiek georganiseerd, waardoor het budget niet volledig besteed is.

Voorgesteld wordt om een deel van de ontstane ruimte op deze prestatie te gebruiken voor de vervanging van de websites. Voor de inhoudelijke toelichting verwijzen wij u naar de resultaatbestemming welke is opgenomen in het onderdeel overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen onder de paragraaf bedrijfsvoering. Wij stellen u voor om van prestatie 7.2.1 kennisontwikkeling en kennisdeling een bedrag van € 0,2 miljoen via resultaatbestemming door te schuiven van 2021 naar 2022 en over te hevelen van prestatie 7.2.1 naar het onderdeel overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.

7.2.2 Trendbureau Overijssel

Acties 2021

1. Wij maken toekomstverkenningen samen met relevante partijen (de jaarlijkse programmering wordt vastgesteld door de Programmaraad).
2. Wij organiseren bijeenkomsten over relevante onderwerpen voor de toekomst van Overijssel.
3. Wij houden (op aanvraag) presentaties en workshops en leveren inhoudelijke bijdragen aan activiteiten van derden.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

In 2021 heeft Trendbureau Overijssel gewerkt aan een drietal verkenningen:

- Landingsactiviteiten voor het publiek van Trendbureau voor de verkenning over de toekomst van publiek leiderschap in Overijssel
- -Verkenning afgerond over de lange termijn effecten van corona (Corona Chronicles) en ook hier presentaties en workshops over gegeven
- -Gestart met de verkenning over de toekomst van werk. Hierbij betreft Trendbureau haar primaire publiek d.m.v. (digitale) bijeenkomsten en gesprekken

Naast deze hoofdactiviteiten is Trendbureau ook veelvuldig gevraagd voor het verzorgen van presentaties, workshops en inhoudelijke bijdragen.

Financiën

Het Trendbureau heeft een budget van €0,3 miljoen in 2021. Hiervan is €0,18 miljoen besteed. Vanwege Covid-19 zijn de fysieke bijeenkomsten niet doorgegaan of uitgesteld naar 2022.

7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse

Acties 2021

1. Wij stimuleren datagedreven werken en zorgen voor een solide databasis door goed databeheer en gebruik van de wettelijk verplichte basisregistraties.
2. Wij stimuleren het ontwikkelen en uitwisselen van provinciale kennis door samen te werken met gemeenten en kennisinstellingen, de Kennishub, en het congres Feiten, Feiten, Feiten.
3. Wij zetten in op het ontwikkelen en toepassen van digitaliseringstechnologie en nieuwe kwalitatieve onderzoeksmethodes in programma's en projecten als aanvulling op bestaande methodes.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

De geplande acties om invulling te geven aan deze prestatie zijn gerealiseerd. Zo is de Kennishub verder uitgebreid en gebruikt voor de uitwisseling van data en kennis met de diverse partners. Daarnaast hebben we voor de digitoegankelijkheid een audit gedaan en hebben we de aanbevelingen voor zover technisch mogelijk geïmplementeerd. Voor sommige programma's zoals het programma Stikstof zijn afzonderlijke hubs gemaakt. Wij ontwikkelen online tools om medewerkers optimaal te faciliteren in het data-ondersteund werken.

De provincie heeft het landelijke nieuws gehaald met de corona-app en wordt steeds vaker gevraagd op congressen om haar digitaliseringsproducten te laten zien zoals de ontwikkelde tool voor bagger-analyses. Het congres Feiten, Feiten, Feiten vond in 2021 digitaal plaats en werd bijgewoond door ruim 200 deelnemers. De positieve ervaringen met deze eerste digitale versie, vertalen we naar toekomstige edities. In 2021 hebben we in het kader van de Data en Digitaliseringsstrategie voorbereidingen getroffen voor het realiseren van een datawarehouse dat in 2022 vorm gaat krijgen en een kwaliteitsimpuls gaat geven aan het data-ondersteund werken.

Financiën

Bestedingen zijn in lijn met de begroting.

7.2.4 Eigentijdse invulling participatie

Acties 2021

1. We voeren op verzoek van gemeenten, waterschappen en andere organisaties in Overijssel pilotprojecten uit waarin participatie en/of initiatieven vanuit de samenleving centraal staan
2. We onderzoeken hoe een vorm van het 'uitdaagrecht' (Right to Challenge) kan bijdragen aan de kwaliteit van onze beleidsvorming en -uitvoering, aan de maatschappelijke relevantie van ons werk en aan het betrekken van inwoners en ondernemers bij ons beleid.
3. Wij continueren de samenwerking met mbo-instellingen in Overijssel rondom het thema Burgerschap door samen te werken in het programma jongeren en burgerschap in Overijssel en door projecten uit te voeren en uit te laten voeren.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

Vanuit Studio Vers Bestuur zijn ook in 2021 diverse projecten uitgevoerd bij gemeenten, waterschappen en andere Overijsselse organisaties waarin participatie centraal stond. Januari 2021 is het statenvoorstel Right to Challenge door Provinciale Staten aangenomen. In het najaar van 2021 is één kansrijk voorstel ingediend maar dat heeft nog niet tot uitvoering geleid. Het programma Burgerschap is in samenwerking met scholen verder uitgewerkt. Een voorstel voor een subsidieregeling wordt mede op verzoek van partijen uitgewerkt.

Financiën

Op een budget van € 0,4 miljoen is € 0,3 miljoen besteed. Met name op de onderdelen Right to Challenge, Burgerschap en de subsidieregeling voor Studio Vers Bestuur zijn nog weinig uitgaven gedaan.

Dit is wat wij doen

7.3 Effectief eigen bestuur

Wij behartigen de Overijsselse belangen en werken aan maatschappelijke resultaten voor onze provincie. Dit doen wij door samenwerking in ons eigen bestuur en een goede samenwerking met overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijs en bedrijfsleven (7.3.1). Door relatiebeheer en lobby bevorderen we de samenwerking en de realisatie van onze doelen (7.3.2). Daarnaast zorgen wij voor een passend en transparant communicatiebeleid (7.3.3). Bij de afhandeling van bezwaar en beroep richten wij ons op de dialoog en het oplossen van conflicten volgens de door ons vastgestelde 'Methode Overijssel' (7.3.4). Gezamenlijk zetten Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten in op de maatschappelijke opgaven en een versteviging van de samenwerking en samenspel (7.3.5).

Prestaties

7.3.1 Samenwerking met partners

Acties 2021

1. Wij werken als partner binnen regionale samenwerkingsverbanden, in het bijzonder de Cleantechregio, regio Twente en regio Zwolle.
2. Wij zetten in op een goede positie en toerusting van provincies in het openbaar bestuur, waaronder Kracht van Oost 2.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

De samenwerking met de regio's is in 2021 in haar volle omvang doorgegaan. Ondersteuning op het gebied van lobby, de aanvraag van de regio-deals en het verbeteren van de interne informatie-uitwisseling zijn aandachtspunten geweest in het afgelopen jaar. In samenwerking met de provincie Gelderland hebben wij ingezet op het programma Nederland Slim Benutten (en de Agenda Oost) waarin we de waarde van de oostelijke provincies nadrukkelijk onder de aandacht van het nieuwe kabinet hebben gebracht.

Financiën

Bestedingen zijn in lijn met de begroting.

7.3.2 Lobby en relatiebeheer

Acties 2021

1. Wij lobbyen op Nederlandse-, Duitse- en Europese schaal op basis van inhoudelijke agenda's die onderling zijn afgestemd en met focus op de opgaven van Overijssel, zoals overeengekomen met onze partners en vastgelegd in het Coalitieakkoord.
2. Wij voeren de samenwerkingsagenda's met Noordrijn-Westfalen, Nedersaksen en het Münsterland uit.
3. Wij trekken, waar mogelijk, samen met de deelstaten en de regio op in Brussel op het gebied van Europese regionale samenwerking.
4. Wij lobbyen samen met onze partners voor het beschikbaar komen van Europese fondsen voor Oost-Nederland/Overijssel in de periode 2021-2027. Zie ook prestatie 5.3.3 Realisatie Europese programma's.
5. Wij organiseren relatie- en netwerkbijeenkomsten en ontmoeten partners in Nederland, Duitsland en Europa: onder andere de externe nieuwjaarsreceptie, werkbezoeken van het college, werkbezoeken van Kamerleden en Europarlementariërs, de Koningsdagreceptie in Düsseldorf en de European Week of Regions and Cities (EWRC) in Brussel.

6. Wij maken één keer per jaar een ronde langs secretarissen en griffiers en benutten dit moment voor het verzamelen van informatie over de waardering van gemeenten van onze eigen prestaties. Deze informatie vertalen we naar concrete verbeteringen in onze werkprocessen.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

Wij hebben in 2021 nadrukkelijk geïnvesteerd in de lobby zowel in Den Haag als ook in Duitsland en Europa. De nieuwe Europa & Duitslandagenda Overijssel is in samenhang met de Integrale Public Affairs Agenda in maart 2021 door Provinciale Staten vastgesteld. Op 30 september 2021 vond in Enschede voor de derde keer de Grenslandconferentie plaats. Deze conferentie stond volledig in het teken van de samenwerking tussen Noordrijn-Westfalen (NRW) en de Nederlandse grensregio's. Fysieke relatie- en netwerkbijeenkomsten waren helaas niet mogelijk, deze zijn voor zover mogelijk, digitaal uitgevoerd. De ronde langs de griffies en gemeentesecretarissen is conform planning uitgevoerd.

Financiën

Op het budget van € 0,4 miljoen is € 86.270 besteed. Vanwege Covid-19 hebben de geplande relatie- netwerkbijeenkomsten evenals ontmoetingen met partners niet kunnen plaatsvinden. Evenzo zijn recepties en werkbezoeken afgelast. Bij de P-nota 2022 zijn incidenteel middelen vrijgemaakt voor de Europese lobby van €0,5 miljoen voor de periode 2021-2024. Die middelen zijn verdeeld over 3 jaar (2021-2023 - €166.000 per jaar). Tegelijkertijd is in de P-nota aangekondigd dan we op de precieze jaarlijkse verdeling nog terugkomen bij een volgend P&C document. Inmiddels is er meer bekend over de exacte verdeling van de middelen. De medewerkers voor de Europese lobby zijn inmiddels geworven en zijn begonnen in december 2021 en januari 2022. Het vrijgemaakte geld voor 2021 is dus nog niet benodigd geweest. Daarom wordt in het onderdeel overhead, financiering en overige dekkingsmiddelen voorgesteld om het deel wat in 2021 begroot stond door te schuiven naar 2024 (€166.000).

7.3.3 Communicatie

Acties 2021

1. Wij werken verder aan de professionalisering van de communicatie en adviseren proactief over wat er speelt in de samenleving.
2. Wij maken thematische communicatieplannen om de langetermijncommunicatiestrategie van de provincie uit te voeren.
3. Wij investeren in een begrijpelijke overheid door medewerkers te scholen in het gebruik van begrijpelijke taal en doorlopend onze bestaande communicatie-instrumenten te verbeteren.
4. Wij ondersteunen de organisatie tijdens de coronacrisis met aangepaste communicatievormen zoals (maar niet uitsluitend) webinars, webcasts en social media om in contact te blijven met de samenleving en eigen medewerkers.

Begrotingswijziging

- Geen

Inhoud

De ontwikkelingen rond Corona vroegen continu om bij te sturen in het organiseren van communicatie-evenementen. Ons bereik op social media kanalen is gegroeid en op onze website zijn veel documenten verwijderd of omgezet als die niet digitaal toegankelijk waren. En er is een verdere uitwerking gekomen van de thematische communicatieplannen. De geplande trainingen voor het gebruik van begrijpelijke taal

zijn verplaatst naar 2022 zijn de verwachting dat deze dan fysiek kunnen plaatsvinden. Ook in onze communicatievormen hebben we in 2021 (net als in 2020) veel gebruik gemaakt van digitale communicatie in de vorm van webcasts, webinars en social media. Deze digitale communicatievormen hebben hun waarde bewezen en wij verwachten dat zij ook na de corona pandemie zullen worden gebruikt.

■ **Financiën**

Op het budget van € 0,6 miljoen is € 0,3 miljoen besteed. Evenals vorig jaar is er veelal via de digitale weg gecommuniceerd waar in de regel lagere kosten voor gelden dan communicatie-inzet in de vorm van bijeenkomsten.

7.3.4 Bezwaar en beroep

Acties 2021

1. Wij handelen bezwaarschriften, klachten en claims af vanuit een open houding en gericht op een goede communicatie, in een begrijpelijke taal. Indien nodig schakelen wij een mediator of onafhankelijke deskundigen in om te komen tot een duurzame oplossing.
2. Wij benutten bezwaren, klachten en claims als leerpunten om het handelen van de provincie te verbeteren en adviseren intern over kansen voor verbeteringen.

Begrotingswijziging

- Geen

■ **Inhoud**

Het afgelopen jaar werd 172 bezwaarschriften ingediend tegen provinciale besluiten en 143 bezwaarzaken zijn afgedaan. De werkvoorraad nam daarmee toe naar 79 zaken op 1-1-2021. Van de bezwaren die in 2021 werden behandeld, werd in 22 gevallen (15,4%) het eerdere besluit geheel of gedeeltelijk herzien. In 64 zaken (44,8%) werd het bezwaarschrift ingetrokken. Intrekking gebeurt dikwijls na gesprekken met de bezwaarmaker, waarin het bestreden besluit nog eens uitvoerig wordt toegelicht en waarin soms op een andere wijze aan het bezwaar tegemoet kan worden gekomen. In de overige gevallen (38,5%) werd het bezwaarschrift niet ontvankelijk verklaard of ongegrond.

■ **Financiën**

7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS

Acties 2021

1. Wij brengen nieuwe focus aan in onze verantwoording aan PS, door bij het gesprek uit te gaan van onze integrale bijdrage aan maatschappelijke opgaven. Wij versterken de informatiepositie van PS, o.a. door meer te werken met startnotities bij het proces van beleidsvorming.
2. Wij experimenteren met meer en andere vormen van dialoog met PS.
3. Wij stellen in samenwerking met PS een agenda op met strategische onderwerpen.

Begrotingswijziging

- Geen

■ **Inhoud**

1. We zien (nog steeds) geen startnotities. Wel wordt er bij diverse onderwerpen door GS gewerkt met informatieve sessie waarin de onderwerpen uitgebreid

- worden besproken. Besluitvorming daarover blijft dan wel enigszins achter.
2. De reflectiekamer is een mooi voorbeeld van een dergelijk experiment.
  3. De strategische agenda is bijgewerkt. Er resteren nog enkele onderwerpen in deze statenperiode.

■ Financiën

Financiën

In onderstaande tabel staan de lasten, baten en saldo van deze kerntaak. De tabel is uit te klappen voor meer details.

Bedragen x €1.000

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel						
7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking	219	175	394	139	255	0
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	55	0	55	3	52	0
7.1.3 Financieel toezicht	33	0	33	1	31	0
7.1.4 Archieftoezicht	1	0	1	0	0	0
7.1.5 Ondermijning	211	403	613	204	410	310
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	191	0	191	163	29	0
Totaal 7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	709	578	1.287	510	777	310
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur						
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	357	0	357	88	269	0
7.2.2 Trendbureau Overijssel	321	0	321	180	141	0
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	735	0	735	682	52	0
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	375	50	425	313	112	0
Totaal 7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	1.787	50	1.837	1.263	574	0
7.3 Effectief eigen bestuur						
7.3.1 Samenwerking	727	-414	313	267	46	0

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
met partners						
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	442	0	442	181	261	0
7.3.3 Communicatie	731	-170	561	286	275	0
7.3.4 Bezwaar en beroep	19	0	19	18	1	0
7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS	3.889	0	3.889	2.609	1.280	0
Totaal 7.3 Effectief eigen bestuur	5.809	-584	5.225	3.362	1.863	0
7.66 Totaal personeelsgebonden kosten						
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	9.859	278	10.137	9.809	328	166
Totaal Lasten	18.164	322	18.486	14.945	3.541	476
Baten						
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel						
7.1.5 Ondernijning	0	361	361	51	310	310
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur						
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	28	0	28	31	-3	0
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	55	0	55	52	2	0
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	0	0	0	2	-2	0
Totaal 7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	83	0	83	85	-3	0
7.3 Effectief eigen bestuur						
7.3.1 Samenwerking met partners	0	0	0	35	-35	0
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	41	0	41	95	-54	0
7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS	0	0	0	3	-3	0
Totaal 7.3 Effectief eigen bestuur	41	0	41	133	-92	0
Totaal Baten	123	361	484	269	215	310
Resultaat	-18.041	39	-18.002	-14.676	-3.326	-166

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	Voorgestelde begrotingswijziging/resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Financiële toelichting
7.1.5 Ondernijning		0	310	310	0 GS Begrotingswijziging	<p>Doeluitkering veilige vakantieparken:</p> <p>Door het Ministerie van Justitie & Veiligheid is een versterkingsplan opgesteld voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit en ondernijning. Binnen dit versterkingsplan zijn er gelden beschikbaar gesteld voor het project "veilige vakantieparken Overijssel". De totale bijdrage die beschikbaar is voor de Overijsselse aanpak betreft € 0,6 miljoen. Dit bedrag zal in 4 termijnen worden overgemaakt en loopt via het Regionaal Informatie en Expertisecentrum Oost Nederland (RIEC-ON). Volgens de voorschriften van de BBV hebben wij bij de 2e monitor 2020 voor deze bijdrage een doeluitkering ingesteld. In 2021 is de tweede termijn van € 0,2 miljoen uitbetaald. Met de overgebleven middelen uit 2020 was er daarmee € 0,36 miljoen beschikbaar voor 2021. Hiervan is € 51.299 besteed. Het restant schuiven we door naar 2022. Reden van de onderuitputting is dat er nog weinig parken in beeld zijn waarvoor uitgaven gedaan moeten worden in het kader van de ondernijningsproblematiek en er is nog geen geschikte ketenregisseur geworven. Het overgebleven geld schuiven wij door naar 2022.</p> <p>Op basis van de spelregels voor de doeluitkering hebben wij besloten om de baten en lasten voor prestatie 7.1.5 in 2022 budgettair neutraal te verhogen met € 309.000.</p>
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten		-166	0	166	-166 Resultaatbestemming	<p>Personeel internationalisering & lobby (zie ook kerntaak 7.3.2)</p> <p>Bij de P-nota 2022 zijn incidenteel middelen vrijgemaakt voor de Europese lobby van €0,5 miljoen voor de periode 2021-2024. Die middelen zijn verdeeld over 3 jaar (2021-2023 - €166.000 per jaar). Tegelijkertijd is in de P-nota aangekondigd dan we op de precieze jaarlijkse verdeling nog terugkomen bij een volgend P&C document. Inmiddels is er meer bekend over de exacte verdeling van de middelen. De medewerkers voor de Europese lobby zijn</p>

inmiddels geworven en zijn begonnen in december 2021 en januari 2022. Het vrijgemaakte geld voor 2021 is dus nog niet benodigd geweest. Daarom stellen we u voor om het deel van het personeelsgebonden budget wat in 2021 begroot stond door te schuiven naar 2024.

Totaal kerntaak 7 -166 310 476 -166

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking	-175	0	175	-175	GS 105 Jaarverslag 2020	Vanwege Covid-19 is de uitvoering van opdrachten/onderzoeken minder voortvarend verlopen en zijn daardoor een aantal onderzoeken nog niet afgerond in 2020. De betaling zal plaatsvinden in 2021 waarvoor we een deel van het resterende geld doorschuiven naar 2021 (€ 0,18 miljoen). Het overige (€ 0,1 miljoen) houden we beschikbaar in de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel.
7.1.5 Ondermijning	-42	0	42	-42	PS 009 Jaarverslag 2020	Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 7.1.1 een budget van € 0,18, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2020 naar 2021.
7.1.5 Ondermijning	0	161	161	0	GS 105 Jaarverslag 2020	Programmageld weerbare overheid Voor 2020 waren diverse evenementen/trainingen en workshops voor ambtenaren bij provincie en gemeenten in Overijssel gepland ter versterking van de weerbaarheid. Ook hadden we een landelijke Bibob-dag gepland in het provinciehuis om de samenwerking en kennisuitwisseling met landelijke partners te versterken. Al deze plannen zijn vanwege Covid-19 uitgesteld tot 2021. December circulaire In de december circulaire is aan de Provincie Overijssel € 41.667 uitgekeerd. Deze financiële impuls kan bijvoorbeeld door gemeenten gebruikt worden voor weerbaarheidsscans om inzicht te krijgen in de eigen sterke punten, risico's en kwetsbaarheden of het inzetten van handelingsperspectief voor het bevorderen van de weerbaarheid van politieke ambtsdragers en ambtenaren. Wij stellen u voor om het ontvangen bedrag van € 41.667 middels resultaatbestemming door te schuiven naar 2021 onder prestatie 7.1.5 Ondermijning.
7.1.5 Ondermijning	0	161	161	0	GS 105 Jaarverslag 2020	Ondermijning op vakantieparken Door het Ministerie van Justitie & Veiligheid is een versterkingsplan opgesteld voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Binnen dit versterkingsplan zijn er gelden beschikbaar gesteld voor het project "veilige vakantieparken Overijssel". De totale bijdrage die beschikbaar is voor de Overijsselse aanpak betreft € 0,6

					miljoen. Dit bedrag zal in 4 termijnen worden overgemaakt en loopt via het Regionaal Informatie en Expertisecentrum Oost Nederland (RIECON). Volgens de voorschriften van de BBV hebben wij bij de 2e monitor 2020 voor deze bijdrage een doeluitkering ingesteld. In 2020 is de eerste termijn van € 0,2 miljoen uitbetaald. Hiervan is € 38.850 besteed. Het restant schuiven we door naar 2021. Er is in 2020 minder geld uitgekeerd dan gepland omdat het project wat later is opgestart dan gepland. Inmiddels is een projectleider aangesteld en is een projectplan opgesteld.
					Op basis van de spelregels voor de doeluitkering hebben wij besloten om de baten en lasten voor prestatie 7.1.5 in 2021 budgettair neutraal te verhogen met € 161.000.
7.1.5 Ondermijning	0	200	200	0	Adm. 202 doorwerking GS 2020 Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 202 doorwerking GS 2020
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	-50	0	50	-50	GS 105 Jaarverslag 2020 Right to challenge en Burgerschap Voor Right to challenge en Burgerschap schuiven we het geld door naar 2021 omdat daarvoor nog geen budget gereserveerd was in 2021 en deze programma's van start zijn gegaan.
					Op basis van de spelregels van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel hebben wij besloten om voor prestatie 7.2.4 'Eigentijdse invulling participatie' een budget van €- 50.000, samen met de bijbehorende onttrekking aan deze reserve, door te schuiven van 2020 naar 2021.
7.3.1 Samenwerking met partners	414	0	-414	414	PS 015 Monitor Overijssel 2021-I Herverdeling centraal IPO budget Op 24 maart jl. is de IPO-meerjarenbegroting behandeld in de commissie Bestuur & Financien. Hierbij bent u meegenomen in het vernieuwde proces van de meerjarenraming van het IPO. De vernieuwde opzet zorgt voor meer transparantie en leesbaarheid van de begroting. Bijkomend voordeel is dat deze vernieuwde begroting nu makkelijker te verdelen is naar de prestaties van de Provincie Overijssel. Omdat tot nu toe die toedeling niet te maken was werd een deel van de IPO begroting centraal begroot onder prestatie 7.3.1.
					De nieuwe opzet van de begroting is aanleiding om u voor te stellen om het centrale IPO budget, budgettair neutraal, te herverdelen over de prestaties waar de kosten van het IPO betrekking op hebben.
7.3.3 Communicatie	170	0	-170	170	PS 001 Herprioritering Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Herprioritering
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-166	0	166	-166	PS 013 Perspectiefnota 2022 Deze wijziging heeft betrekking op PS 013 Perspectiefnota 2022
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	11	0	-11	11	Adm. 204 personeelsgebonden kosten januari 2021 Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 204 personeelsgebonden kosten januari 2021
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-123		123	-123	Adm. 220 herverdeling personeelsgebonden kosten Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 220 herverdeling personeelsgebonden kosten

Totaal

39 361 322 39

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen

Overhead

Onder 'overhead' worden baten en lasten verantwoord die niet rechtstreeks aan een taakveld kunnen worden toegerekend. Het zijn veelal kosten die ondersteunend zijn aan alle activiteiten. Dit zou samengevat kunnen worden als 'de kosten van bedrijfsvoering'. Hieronder vallen ondermeer uitgaven aan ict, huisvesting, personeel & organisatie, control & administratie en juridische ondersteuning.

Vanuit de paragraaf Bedrijfsvoering en Kerntaak 7 Kwaliteit openbaar bestuur worden de volgende resultaatbestemmingen voorgesteld:

Thuiswerkmiddelen

Bij de Jaarrekening 2020 is vanuit de ruimte op de reis- en verblijfskosten € 0,5 miljoen bestemd voor de thuiswerkmiddelen in 2021. In 2021 is hiervan € 0,3 miljoen besteed. Wij stellen u voor om het restant beschikbaar te houden voor 2022 en 2023. Thuiswerken is onderdeel geworden van het nieuwe werken. Medewerkers kunnen nog thuiswerkmiddelen aanvragen en ook nieuwe medewerkers moeten hierin worden voorzien.

Wij stellen u voor om vanuit de personeelsgebonden budgetten € 0,2 miljoen door te schuiven en toe te voegen aan de thuiswerkmiddelen van de jaarschijf 2022 en 2023 (beide € 0,1 miljoen).

Vervanging websites

Dit betreft de vervanging van de redactie software, oftewel het content management systeem (CMS) voor de vulling, opmaak en publicatie van drie Overijsselse websites te weten www.werkenbijoverijssel.nl, www.overijsselkiest.nl en www.overijssel.nl. Het huidige systeem is verouderd en niet flexibel genoeg. We zijn beperkt in de mogelijkheid om uit te breiden met benodigde functionaliteit en om beter aan te sluiten op toekomstige ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening; kortom om onze dienstverlening up-to-date te houden. De vervanging van het CMS in 2022 kunnen we niet uitstellen, omdat het huidige CMS per 31-12-2022 wordt uitgefaseerd en verlenging van het huidige tijdelijke contract na die datum juridisch niet opportuun is.

Wij stellen u voor om van prestatie 7.2.1 kennisontwikkeling en kennisdeling een bedrag van € 0,17 miljoen door te schuiven van 2021 naar 2022 en over te hevelen naar het onderdeel overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen om het CMS te vernieuwen.

Personeel internationalisering & lobby (zie ook kerntaak 7.3.2)

Bij de P-nota 2022 zijn incidenteel middelen vrijgemaakt voor de Europese lobby van €0,5 miljoen voor de periode 2021-2024. Die middelen zijn verdeeld over 3 jaar (2021-2023 - € 166.000 per jaar). Tegelijkertijd is in de P-nota aangekondigd dat we op de precieze jaarlijkse verdeling nog terugkomen bij een volgend p&c document. Inmiddels is er meer bekend over de exacte verdeling van de middelen. De medewerkers voor de Europese lobby zijn inmiddels geworven en zijn begonnen in december 2021 en januari 2022. Het vrijgemaakte geld voor 2021 is dus nog niet benodigd geweest. Daarom stellen we u voor om het deel van het personeelsgebonden budget wat in 2021 begroot stond door te schuiven naar 2024 (€ 166.000).

Achterstand archivering

We hebben achterstanden in het opschonen van onze archieven, daardoor handelen we in strijd met de Archiefwet. Dit is ook geconstateerd door de huidige Provinciearchivaris. Het was de bedoeling om in 2021 te beginnen met de inhaaloperatie. Door bovengemiddelde ziekte onder de medewerkers en door extra inzet van medewerkers in de gelijktijdig lopende en cruciale DA'S informatievoorzieningsprojecten, is dat niet gelukt. Wij starten in 2022 met het inlopen van de achterstanden. We verwachten de opschoning eind 2023 af te kunnen ronden.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,45 miljoen uit de overheadsbudgetten door te schuiven en toe te voegen aan de budgetten voor 2022 € 0,2 miljoen en 2023 € 0,25 miljoen.

Informatiebeveiliging

We hebben achterstand opgelopen in het op peil brengen van onze informatiebeveiliging. Wij hebben de ambitie om onze informatiebeveiliging conform de internationale standaard ISO 27001 te brengen en te houden, dit als aanvulling op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Dit sluit aan op een interprovinciaal initiatief, om gezamenlijk te komen tot het niveau van certificeerbaarheid op ISO 27001 uiterlijk in 2023.

Uit de audit op de ISO 27001 die dit najaar is gehouden, is gebleken dat wij achterlopen op onze ambities. Met name de controleerbaarheid van de voorgenomen maatregelen is op dit moment onvoldoende. Hierdoor halen we de doelstellingen niet en kunnen we geen garanties afgeven op beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie en kunnen we derhalve niet voldoen aan de minimale eisen op het gebied van informatiebeveiliging. In 2022 werken we de achterstanden in de implementatie van de BIO en de ISO 27001 normering weg, zodat we eind 2022 certificeerbaarheid voor de ISO 27001 norm bereiken. Dit is in lijn met de interprovinciale doelstelling. In 2023 zullen wij dan naar verwachting het besluit tot certificering kunnen nemen.

Wij stellen u voor om vanuit de overheadsbudgetten € 0,35 miljoen door te schuiven en in 2022 toe te voegen aan de budgetten voor informatiebeveiliging.

Financiering

Onder deze alinea worden de resultaatbestemmingsvoorstellen weergegeven die betrekking hebben op de algemene financieringsreserve.

Voorziening participatie Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO), verbonden partij
Wij hebben HMO op basis van de verstrekte middelen gewaardeerd op € 55,9 miljoen. Het eigen vermogen van HMO bedraagt, op basis van de concept jaarrekening 2021, per 31-12-2021 € 52,1 miljoen. Dat betekent dat de voorziening HMO € 3,8 miljoen moet bedragen. Aangezien er € 4,4 miljoen beschikbaar is in de voorziening, valt er € 0,6 miljoen vrij in 2021. Conform de afspraken verrekenen we de mutaties met de voorziening met de Algemene Financieringsreserve.

Wij stellen u voor een bedrag van € 0,6 miljoen toe te voegen aan de Algemene financieringsreserve.

Energiefonds Overijssel (EFO), verbonden partij

Het (geconsolideerde) eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. bedraagt per ultimo 2021 € 1,504 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. en het totale door de provincie gestorte (agio) vermogen is in 2021 een deel van getroffen voorziening, ad. € 755.000, vrijgevallen. In de Algemene financieringsreserve (AFR) is € 200 miljoen opgenomen ter dekking van de beoogde omvang van het Energiefonds, een deel daarvan is in voorgaande jaren toegevoegd aan de voorziening. Naar aanleiding van deze vrijval stellen wij u voor om de vrijval van € 755.000 weer toe te voegen aan de Algemene Financieringsreserve.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 755.000 te storten aan de Algemene financieringsreserve.

Lening A1

In de oorspronkelijke overeenkomst tussen Rijk en Provincie Overijssel betreffende de Capaciteitsuitbreiding A1 Apeldoorn-Azelo is overeengekomen dat de Provincie Overijssel voor een bedrag van € 10,8 miljoen bijdraagt in de uitvoering van gebiedsplannen in de A1-zones Deventer en Twente door het Rijk. Een deel van deze aanvullende maatregelen wordt nu uitgevoerd door de Provincie Overijssel. In 2021 is voor een bedrag van € 0,39 miljoen aan kosten gemaakt voor aanvullende maatregelen, die daarmee in mindering worden gebracht op de bijdrage van de Provincie Overijssel aan het Rijk.

De bijdrage van € 10,8 miljoen is verstrekt in de vorm van een lening aan het Rijk. Het bedrag van de lening dat terug betaald moet gaan worden door het Rijk wordt hiermee € 0,39 miljoen hoger. Dit leidt tot een aanvullende toevoeging aan de Algemene financieringsreserve van € 0,39 miljoen.

Wij stellen u voor € 0,39 miljoen toe te voegen aan de Algemene financieringsreserve voor de Lening A1.

Gemeente Kampen Koekoekspolder

Voor het project Aardwarmte in de Koekoekspolder is aan de gemeente Kampen in 2010 een IMG (investeren met gemeente) subsidie verstrekt. Met deze subsidie heeft de gemeente Kampen een lening verstrekt met een looptijd van 15 jaar aan de Aardwarmtecluster KKPI BV. Mede met deze lening heeft de Aardwarmtecluster KKPI BV een aardwarmtebron en een warmtenet tussen de drie betrokken tuinbouwbedrijven kunnen realiseren. Conform onze beleidsregel, zoals vastgesteld in het statenvoorstel PS/2014/1051 Optimalisatie inrichting provinciale administratie had de lening in 2015 afgedekt moeten worden in de Algemene financieringsreserve (AFR). In 2021 is de subsidielast uit 2010 gecorrigeerd en geeft dit een positief resultaat onder prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie.

Wij stellen u voor om, conform de vastgestelde beleidsregels, een bedrag van € 1 miljoen van het resultaat onder prestatie 2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie middels een resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene financieringsreserve.

Voorziening Innovatiefonds I (IFO I)

Wij hebben IFO I op basis van de verstrekte middelen gewaardeerd op € 19,1 miljoen. Het eigen vermogen van IFO I bedraagt, op basis van de concept jaarrekening 2021, per 31-12-2021 € 14,6 miljoen. Dat betekent dat de voorziening IFO I € 4,5 miljoen moet bedragen. Aangezien er € 4,8 miljoen beschikbaar is in de voorziening, valt er € 0,3 miljoen vrij in 2021. Conform de afspraken verrekenen we de mutaties met de voorziening met de Algemene Financieringsreserve.

Wij stellen u voor een bedrag van € 0,3 miljoen toe te voegen aan de Algemene financieringsreserve.

Voorziening Innovatiefonds II (IFO II)

Wij hebben IFO II op basis van de verstrekte middelen gewaardeerd op € 3,8 miljoen. Het eigen vermogen van IFO II bedraagt, op basis van de concept jaarrekening 2021, per 31-12-2021 € 1,3 miljoen. Dat betekent dat de voorziening IFO II € 2,5 miljoen moet bedragen. Aangezien er € 1,6 miljoen beschikbaar is in de voorziening, is er € 0,9 miljoen toegevoegd aan de voorziening. Conform de afspraken verrekenen we de mutaties met de voorziening met de Algemene Financieringsreserve.

Wij stellen u voor een bedrag van € 0,9 miljoen te onttrekken aan de Algemene financieringsreserve.

Algemene dekkingsmiddelen

Onder deze alinea worden de resultaatbestemmingsvoorstellen en begrotingswijzigingen weergegeven die betrekking hebben op toevoegingen aan andere reserves dan de algemene financieringsreserve.

Resultaatbestemmingen

Tijdelijk beheer

Het resultaat op het onderdeel tijdelijk beheer is € 0,4 miljoen hoger dan begroot.

Wij stellen u voor om dit resultaat via resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene reserve grondzaken, compartiment tijdelijk beheer.

Toevoeging ontvangen SPUK middelen (prestatie 6.2.1) aan Algemene Risico Reserve

Via de 2e monitor is aangegeven dat er naar verwachting voor de beschikkingen van de tweede helft van 2020 een 2e SPUK (specifieke uitkering) Culture voorzieningen provincies zal worden ontvangen van ongeveer € 0,46 miljoen. Hierdoor zijn alle middelen, die de provincie heeft uitgegeven ten behoeve van compensatie van Coronaschade bij die culturele organisaties en festivals waarvan de provincie in die periode hoofdsubsidiënt was, vergoed door het Rijk. Deze SPUK is inmiddels ontvangen en zal zoals aangegeven worden gebruikt om de middelen die vanuit de algemene risico reserve zijn voorgefinancierd, aan te zuiveren.

Wij stellen u voor een bedrag van € 0,46 miljoen toe te voegen aan de Algemene Risico Reserve.

Realisatie verkeersveiligheid maatregelen - Besteding meeropbrengsten

Motorrijtuigenbelasting

Voor de realisatie verkeersveiligheid maatregelen was in 2021 een bedrag van € 3,0 miljoen geraamd waarvan € 1,7 miljoen is gerealiseerd. Een bedrag van € 1,3 miljoen is niet tot besteding gekomen. De onderbesteding wordt voor € 1,0 miljoen veroorzaakt doordat voorbereiding, programmering en besluitvorming van infrastructurele projecten relatief veel tijd vergen voordat projecten worden uitgevoerd.

Wij stellen u voor middels resultaatbestemming € 1,0 miljoen in te zetten voor verkeersveiligheidsmaatregelen aan de gebiedsontsluitingsweg N377 Hasselt-Lichtmis. Bij prestatie 4.7.3. 'Vervangen provinciale infrastructuur' is een nadere toelichting opgenomen. De middelen worden conform de financiële regelgeving toegevoegd aan de Reserve dekking kapitaallasten.

Begrotingswijzigingen

Om de jaarekeningresultaten door te vertalen naar de begroting 2022 en verder, worden hieronder de begrotingswijzigingsvoorstellen gepresenteerd. Bij akkoord worden deze verwerkt op de begroting 2022.

Zoetwatervoorziening Oost Nederland (ZON)

Van de beschikbare middelen voor 2021 is per saldo een bedrag van € 2,9 miljoen niet gerealiseerd. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat een bedrag van € 2 miljoen voor de uitvoering van programma's Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON) bedoeld is voor de periode 2022-2027. Deze bijdrage is afkomstig uit het investeringsprogramma Hitte, Droogte en Wateroverlast.

Daarom wordt voorgesteld dit bedrag toe te voegen aan de reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland zodat het programma 2022-2027 kan worden gefinancierd.

Wij stellen u voor een bedrag van € 2 miljoen te onttrekken uit de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel (prestatie 1.2.2) en te storten in de Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland.

Twickel

In 2021 is conform begroting een subsidie verleend voor de herbouw van de Eschmolen in Delden. Daarnaast is aanvullend € 160.000 beschikbaar gesteld voor het zekerstellen van de VRI-aansluiting N346-N741 en de herinrichting van het fietspad. Voor de afronding van de financiële aansprakelijkheid voor de geconstateerde verontreiniging is bestuurlijk afgesproken om restant middelen binnen de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel van € 28.000, volledig in te zetten voor het Pact van Twickel. Hiermee wordt bijgedragen aan een betere landschappelijke inpassing van de werkzaamheden. De onderzoekskosten naar de verontreiniging van € 8.000, neemt de provincie voor haar rekening. Dekking vindt plaats uit het restant budget binnen de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel voor de uitfinanciering van pMJP projecten.

Wij stellen u voor om totaal € 36.000 van prestatie 3.5.3 te onttrekken uit de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel en te storten in de reserve Dekking Kapitaallasten activa, bestemd als dekking voor toekomstige afschrijvingen.

N35 Knooppunt Raalte

U heeft in 2017 voor het project N35 knooppunt Raalte een investeringskrediet beschikbaar gesteld van € 33 miljoen (PS/20217/168).

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV), moet het bedrag gesplitst worden in een investerings- en exploitatiebudget, omdat Overijssel als realisator optreedt voor eigen infrastructuur als ook voor die van derden. De splitsing wordt in deze begrotingswijziging geregeld en is gebaseerd op een voorlopige raming. Daarbij wordt het provinciale investeringsdeel onttrokken aan de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel en toegevoegd aan de Reserve Dekking Kapitaallasten. Gedurende het project zal het nodig zijn om de splitsing aan te passen aan de werkelijke situatie. Op die momenten zullen wij een nieuw wijzigingsvoorstel doen.

De begrotingswijziging heeft betrekking op boekjaar 2022 en verder. Daarbij is rekening gehouden met reeds gedane uitgaven in voorgaande jaren.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 17 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan de Reserve dekking kapitaallasten vaste activa.

Vechtdalverbinding (N340 /N377 / N48)

Ondanks dat er op dit project eenmalig een bedrag van € 10 miljoen vrijvalt, willen wij u er ook op attenderen dat we binnen kerntaak 4 nog enkele budgettaire problemen op lopende projecten verwachten. Zie de toelichtingen bij de prestaties. Om PS een integrale afweging te kunnen laten maken, zullen deze bij de perspectiefnota voorgelegd worden. Een uitgebreidere financiële toelichting is te vinden bij de balans (materiële vaste activa) en de bijlage Investeringsprojecten (water)wegen en kunstwerken.

Wij stellen u voor om een bedrag van € 10 miljoen te onttrekken aan de reserve Dekking Kapitaallasten en hiervan € 3,1 miljoen toe te voegen aan de Algemene Risico Reserve en een bedrag van € 6,9 miljoen toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Mutaties met betrekking tot de Algemene Financieringsreserve

Overeenkomstig de spelregels van deze reserve dekken wij onze financiële vaste activa voor 100% af in deze reserve. Conform uw besluit bij de Perspectiefnota 2018 wordt voorzien in afdekking van de investering in Vitens door vrijvallende middelen binnen de AFR als gevolg van daling van het uitstaande saldo aan SVn-leningen. De vrije ruimte op de SVn startersleningen, SVn duurzaamheidsleningen en SVn mkb-duurzaamheidsleningen bedraagt respectievelijk € 1,56 miljoen, € 0,29 miljoen en -/- € 0,09 miljoen. € 0,56 miljoen van deze vrije ruimte kan binnen de AFR aangehouden worden voor de deelneming in Vitens. Hiermee is de AFR voor Vitens voor 100% afgedekt. € 0,09 miljoen dient te worden aangehouden binnen de AFR om de SVN-portefeuille voor 100% af te dekken. Het restant van de vrije ruimte kan voor € 1,2 miljoen vanuit de AFR worden toegevoegd aan de algemene reserve. Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,56 miljoen toe te voegen aan de Algemene financieringsreserve voor de oormerking Vitens onder gelijktijdige onttrekking van de vrije ruimte binnen dezelfde reserve voor de oormerking SVn startersleningen. Wij stellen u voor om een bedrag van € 1,2 miljoen vanuit de Algemene financieringsreserve toe te voegen aan de Algemene reserve.

Grond

In de nota Grondbeleid is bepaald dat de risicobuffer binnen de Algemene reserve grondzaken 10% bedraagt van de boekwaarde van de restgronden. De boekwaarde van de restgronden is als gevolg van gerealiseerde verkopen gedaald. Daarom kan de risicobuffer worden verlaagd met € 0,1 miljoen.

Wij stellen u voor om vanuit de Algemene reserve grondzaken € 0,1 miljoen over te hevelen naar de Algemene reserve.

Vrijval KvO budgetten

- Op prestatie 1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid zijn incidentele middelen uit de vorige coalitieperiode gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel voor € 30.000 niet tot besteding gekomen (post Kwaliteit Groene Omgeving).
Wij stellen u voor om dit bedrag vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel toe te voegen aan de Algemene reserve.
- Gescheperde Schaapskudde:
Voor de periode 2018 tot en met 2021 is € 300.000 (jaarlijks € 75.000) beschikbaar gesteld vanuit de Reserve Uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Over deze periode is van dit budget € 65.000 niet gerealiseerd. Aangezien in 2022 bij de begroting 2022 nieuw budget beschikbaar is gesteld stellen wij u voor de niet bestede middelen te laten vrijvallen uit de uKvO en over te hevelen naar de Algemene Reserve.
Wij stellen u voor om dit bedrag vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel toe te voegen aan de Algemene reserve.
- Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken
Op prestatie 4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken zijn incidentele middelen gedekt uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel voor € 0,1 miljoen niet tot besteding gekomen (post Voucherregeling Thuiswerkplannen). Dit restant kan vrijvallen.
Wij stellen u voor om € 0,1 miljoen te onttrekken aan de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en toe te voegen aan Algemene reserve.
- Bevorderen innovatie en ondernemerschap (prestatie 5.5.2)
Van het KVO-budget voor 5.5.2 (oude programma) resteert € 0,14 miljoen.
Wij stellen u voor om dit bedrag vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel toe te voegen aan de Algemene reserve.

Herlabeling binnen de reserve Dekking Kapitaallasten (RDKA)

- N377

In 2021 zijn de projecten N733 Verbeteren kruispunt Oude Deventerweg-Landweerweg en N763 Fietspad Kampen-Gelderland afgerond. De projecten zijn met een positief resultaat afgesloten van in totaal € 47.000. Op het project N337 Ronde De Meente Olst wordt een tekort voorzien.

Wij stellen u voor om de resterende budgetten van N733 en N763 toe te voegen aan de raming van het investeringskrediet 2023 op de N337.

Ook stellen wij u voor dit bedrag in de Reserve dekking kapitaallasten activa over te hevelen van de N733 naar de N337.

Financiën

In dit hoofdstuk maken wij alle overige lasten en baten inzichtelijk. Het betreft hier de onderdelen 'overhead' waarin alle bedrijfsvoeringsbudgetten zijn opgenomen en de 'algemene dekkingsmiddelen', waarin met name de algemene inkomsten zijn opgenomen.

Bedragen x €1.000

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Lasten						
10.0 Bedrijfsvoering						
10.0.0 Bedrijfsvoering	27.243	897	28.140	26.795	1.345	970
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead						
10.66.66	22.678	498	23.176	25.202	-2.025	200

Financiën	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021	Voorgestelde wijziging / resultaatbestemming
Personeelsgebonden kosten overhead						
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen						
20.00.3 Dividend	-40	0	-40	-44	4	0
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	1.109	0	1.109	1.618	-509	0
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	-100	0	-100	-2.378	2.278	0
Totaal 20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	969	0	969	-804	1.773	0
20.20 Onvoorzien						
20.20.1 Onvoorzien	250	0	250	0	250	0
Totaal Lasten	51.140	1.395	52.535	51.193	1.343	1.170
Baten						
10.0 Bedrijfsvoering						
10.0.0 Bedrijfsvoering	707	0	707	449	258	0
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead						
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	194	-102	91	2.104	-2.013	0
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen						
20.00.1 Lokale heffingen	112.300	2.700	115.000	116.064	-1.064	0
20.00.2 Algemene uitkeringen	204.126	-5.888	198.237	199.931	-1.694	0
20.00.3 Dividend	20.817	-1.330	19.487	19.693	-206	0
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	9.697	0	9.697	13.142	-3.445	0
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	0	9.706	9.706	0	9.706	0
Totaal 20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	346.940	5.187	352.127	348.830	3.297	0
Totaal Baten	347.840	5.085	352.925	351.383	1.542	0
Resultaat	296.700	3.689	300.389	300.190	200	-1.170

Voorgestelde begrotingswijzigingen

Prestatie	Voorgestelde begrotingswijziging/resultaatbestemming	Baten	Lasten	Saldo	PS/GS Begrotingswijziging of Resultaatbestemming	Financiële toelichting
10.00 Bedrijfsvoering (informatiebeveiliging)		-350	350	-350	Resultaatbestemming	Informatiebeveiliging:

We hebben achterstand opgelopen

in het op peil brengen van onze informatiebeveiliging. De provincie Overijssel heeft de ambitie om haar informatiebeveiliging conform de internationale standaard ISO 27001 te brengen en te houden, dit als aanvulling op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Dit sluit aan op een interprovinciaal initiatief, om gezamenlijk te komen tot het niveau van certificeerbaarheid op ISO 27001 uiterlijk in 2023.

Uit de audit op de ISO 27001 die dit najaar is gehouden, is gebleken dat de provincie Overijssel achterloopt op haar ambities. Met name de controleerbaarheid van de voorgenomen maatregelen is op dit moment onvoldoende. Hierdoor halen we de doelstellingen niet en kunnen we geen garanties afgeven op beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie en kunnen we derhalve niet voldoen aan de minimale eisen op het gebied van informatiebeveiliging. In 2022 werken we de achterstanden in de implementatie van de BIO en de ISO 27001 normering weg, zodat we eind 2022 certificeerbaarheid voor de ISO 27001 norm bereiken. Dit is in lijn met de interprovinciale doelstelling. In 2023 zullen wij dan naar verwachting het besluit tot certificering kunnen nemen.

Wij stellen u voor om vanuit de overheadsbudgetten € 0,35 miljoen door te schuiven en in 2022

10.00 Bedrijfsvoering (vervangings websites)	-170	170	-170 Resultaatbestemming	<p>toe te voegen aan de budgetten voor informatiebeveiliging.</p> <p>Vervanging websites:</p> <p>Het huidige systeem is verouderd en niet flexibel genoeg. We zijn beperkt in de mogelijkheid om uit te breiden met benodigde functionaliteit en om beter aan te sluiten op toekomstige ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening; kortom om onze dienstverlening up-to-date te houden.</p> <p>De vervanging van het CMS in 2022 kunnen we niet uitstellen, want de organisatie heeft eerder al besloten om het huidige CMS uit te faseren per 31-12-2022 en verlenging van het huidige tijdelijke contract na die datum is juridisch problematisch.</p> <p>Wij stellen u voor om van prestatie 7.2.1 kennisontwikkeling en kennisdeling een bedrag van € 0,17 miljoen door te schuiven van 2021 naar 2022 en over te hevelen naar het onderdeel overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen.</p>
10.00 Bedrijfsvoering (archivering)	-450	450	-450 Resultaatbestemming	<p>Achterstand archivering:</p> <p>We hebben achterstanden in het opschonen van onze archieven, daardoor handelen we in strijd met de Archiefwet. Dit is ook geconstateerd door de huidige Provinciearchivaris. Het was de bedoeling om in 2021 te beginnen met de inhaaloperatie. Door bovengemiddelde ziekte onder de medewerkers en door extra inzet van medewerkers in de gelijktijdig lopende en cruciale DA'S informatievoorzienings</p>

										projecten, is dat niet gelukt.	
										Wij starten in 2022 met het inlopen van de achterstanden. We verwachten de opschoning eind 2023 af te kunnen ronden.	
										Wij stellen u voor om een bedrag van € 0,45 miljoen uit de overheadsbudgetten door te schuiven en toe te voegen aan de budgetten voor 2022 € 0,2 miljoen en 2023 € 0,25 miljoen.	
10.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten						-200	0	200	-200	Resultaatbestemming	Thuiswerkmiddelen: Bij de Jaarrekening 2020 is vanuit de ruimte op de reis- en verblijfskosten € 0,51 miljoen bestemd voor de thuiswerkmiddelen in 2021. In 2021 is hiervan € 0,31 miljoen besteed. Wij stellen u voor om het restant beschikbaar te houden voor 2022 en 2023. Thuiswerken is onderdeel geworden van het nieuwe werken. Medewerkers kunnen nog thuiswerkmiddelen aanvragen en ook nieuwe medewerkers moeten hierin worden voorzien. Wij stellen u voor om vanuit de personeelgebonden budgetten € 0,2 miljoen door te schuiven en toe te voegen aan de thuiswerkmiddelen van de jaarschijf 2022 en 2023 (beide € 0,1 miljoen).
Totaal Overhead						-1170	0	1170	-1170		

Doorgevoerde begrotingswijzigingen

Prestatie	Doorgevoerde begrotingswijziging	Baten	Lasten	Saldo	GS/PS Begrotingswijziging	Financiële toelichting
10.0.0 Overhead	-2468	0	2468	-2468	PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	Extra benodigde ICT middelen voor 2021 en 2022: Bij de jaarrekening 2019 heeft u besloten om de in 2019 niet bestede ICT-budgetten ter grootte van € 2,1 miljoen te beklemmen in de algemene reserve, ter dekking van

de verwachte intensivering op ICT. We stellen u voor dit beklemde deel in de algemene reserve volledig aan te wenden. Daarbovenop is in deze jaren € 1,4 miljoen extra benodigd. Dat lichten we hieronder nader toe.

- Het programma DA'S digitaal werken:

Dit programma zorgt voor de invoering van zaakgericht werken ten behoeve van dienstverlening en de stukkenstroom en voor een digitale samenwerkingsomgeving voor beleidsmatige of projectmatige samenwerking. Door de ontwikkelingen (direct en indirect) rondom dit programma wordt een additioneel budget gevraagd van € 3,1 miljoen in de jaren 2021 en 2022. Hiervan kan € 2,1 miljoen worden gedekt uit de beklemming in de algemene reserve, aanvullend is € 1,0 miljoen benodigd. De onderliggende redenen voor de toegenomen kosten heeft meerdere oorzaken. Ten eerste heeft ONS-ICT het randvoorwaardelijke Windows10 later opgeleverd. Hierdoor is vertraging ontstaan. Omdat we voor de bemensing van ICT-Informatievoorziening vrijwel volledig afhankelijk zijn van externe inhuur, leidt vertraging -ook in dit project - tot kostenverhoging. Wegens doorschuiven van DA'S naar 2022 kunnen diverse systemen nog niet worden uitgefaseerd. Ten tweede voldeed de geboden oplossing/software niet aan de gestelde eisen en het had bovendien geresulteerd in afhankelijkheid van de softwareleverancier. Inmiddels biedt de standaard van Microsoft steeds betere mogelijkheden om te voldoen aan verantwoord en duurzaam informatiebeheer. Om die reden hebben we recentelijk de strategische keuze gemaakt voor de standaard Microsoft oplossing. Hoewel dit een langere doorlooptijd (kostenverhoging) oplevert tijdens de projectfase, levert dit wel een beter, en op de lange termijn, goedkoper product op. De tweede strategische keuze betreft de inbedding in de organisatie. Gezien de complexiteit en het belang, in combinatie met de beperkte capaciteit, is gekozen om niet big-bang te implementeren, maar om meer tijd te nemen voor de ingebruikname dan initieel gepland. Deze langere doorlooptijd laat zich vertalen naar hoger projectkosten, maar resulteert in een beter product en acceptatie.

- Stijgende bijdrage aan ONS-ICT: De bijdrage van Overijssel aan ONS-ICT laat de afgelopen jaren een

sterk stijgende lijn zien. Sinds 2019 zijn er kostenstijgingen van jaarlijks 5 tot 10%. In het algemeen liggen de prijsstijgingen op het gebied van ICT ook hoger dan de gemiddelde inflatie en de daaraan gekoppelde jaarlijkse indexatie van onze begroting. Daardoor loopt onze begroting inmiddels behoorlijk uit de pas. Voor 2022 bedraagt onze bijdrage € 6,8 miljoen, dit is een verdere stijging van € 400.000 ten opzichte van 2021, die we niet binnen de begroting kunnen opvangen. De stijging is het gevolg van hogere kosten voor onder andere applicaties en licenties, die ONS-ICT aan ons doorberekent. Dit zijn niet beïnvloedbare kosten en vormen 56% van de totale IV-begroting. In de komende jaren verwachten wij verder kostenstijging als gevolg van het herstellen van achterstallig onderhoud op de infrastructuur door ONS-ICT. Dit is ontstaan doordat, wegens de uitloop van Windows 10, het ICT-projectenportfolio was bevroren. Het kostenverloop hiervan zal worden meegenomen in de P-nota 2023.

Wij stellen u voor om in totaal aanvullend € 3,5 miljoen beschikbaar te stellen voor ICT in de jaren 2021 en 2022 (respectievelijk € 0,8 miljoen en € 2,7 miljoen) en dit voor € 2,1 miljoen te dekken vanuit de hiervoor bestemde beklemming in de Algemene Reserve en € 1,4 miljoen vanuit de Algemene middelen.

Omzetting investeringen ICT naar exploitatiebudget:
Onze investeringen in ICT (structureel € 1,0 miljoen) werden tot 2020 afgeschreven in een periode van vier jaar. Voor de investeringen vanaf 2021 geldt dat wij niet langer eigenaar worden van de op te leveren ICT-producten en -diensten. Het eigenaarschap blijft bij het shared servicecentrum ONS en bij de leveranciers van de hard- en software. Om die reden mogen wij conform het BBV de investeringen niet langer opnemen op de balans, om in vier jaar af te schrijven. De investeringen komen vanaf heden in één keer ten laste van het betreffende boekjaar. Dit is onvermijdelijk.

Doordat we de komende jaren de investeringen niet kunnen uitsmeren over de gebruiksduur van 4 jaar, maar ondertussen nog wel de afschrijvingslasten uit voorgaande jaren dragen, hebben we in de jaren 2021-2024 te maken dubbele lasten.

						<p>Het gaat in totaal om een bedrag van in totaal € 2,6 miljoen. Het gaat in de jaren 2021-2024 respectievelijk om afgerond € 1,7 miljoen, € 0,6 miljoen, € 0,2 miljoen en € 0,1 miljoen. Wij stellen u voor dit ten laste te brengen van de Algemene middelen.</p>
10.0.0 Overhead	-105	0	105	-105	PS 009 Jaarverslag 2020	<p>Opleidingen centraal In verband met de Covid19 zijn de organisatie-brede opleidingstrajecten zoals Secretaresse 2.0 en de trajecten gericht op persoonlijke ontwikkeling slechts deels gerealiseerd.</p> <p>Wij stellen u een resultaatbestemming voor van € 0,1 miljoen. Wij stellen voor dit bedrag toe te voegen aan het onderdeel overhead van de begroting 2021 teneinde een inhaalslag te kunnen maken.</p>
10.0.0 Overhead	-48	0	48	-48	PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	<p>Herverdeling centraal IPO budget Op 24 maart jl. is de IPO-meerjarenbegroting behandeld in de commissie Bestuur & Financiën. Hierbij bent u meegenomen in het vernieuwde proces van de meerjarenraming van het IPO. De vernieuwde opzet zorgt voor meer transparantie en leesbaarheid van de begroting. Bijkomend voordeel is dat deze vernieuwde begroting nu makkelijker te verdelen is naar de prestaties van de Provincie Overijssel. Omdat tot nu toe die toedeling niet te maken was werd een deel van de IPO begroting centraal begroot onder prestatie 7.3.1.</p> <p>De nieuwe opzet van de begroting is aanleiding om u voor te stellen om het centrale IPO budget, budgettair neutraal, te herverdelen over de prestaties waar de kosten van het IPO betrekking op hebben.</p> <p>Voor overhead betekent dit dat er € 48.000 van prestatie 7.3.1 (Samenwerking met partners) overgeheveld wordt naar deze prestatie om de kosten van het IPO binnen dit budget te dekken. Het voorstel hiertoe is opgenomen bij prestatie 7.3.1.</p>
10.0.0 Overhead	591	0	-591	591	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
10.0.0 Overhead	1000	0	-1000	1000	PS 001 Herprioritering	Deze wijziging heeft betrekking op PS 001 Herprioritering
10.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-1221	0	1221	-1221	PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	<p>Aanpassing normbedragen: Via de perspectiefnota 2022 heeft u besloten € 1,2 miljoen beschikbaar te stellen voor het opvangen van premiestijgingen op de salariskosten. Dit budget is als reservering opgenomen in kerntaak 20. De werkelijke premiestijging</p>

						bedraagt € 1,22 miljoen. Via deze monitor voegen we daarom € 1,22 miljoen toe aan het budget voor de personeelsgebonden kosten dat wordt toegerekend aan de kerntaken, onder verlaging van de in kerntaak 20 opgenomen reservering van € 1,2 miljoen. Dit levert een incidenteel nadeel van € 20.000 op voor het saldo van deze monitor.
						Wij stellen u voor het budget voor de personeelsgebonden kosten te verhogen met € 1,22 miljoen en de reservering voor premiestijgingen in kerntaak 20 met € 1,2 miljoen te verlagen.
10.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-737	0	737	-737	PS 009 Jaarverslag 2020	VOT Door de coronacrisis is voor de medewerkers minder gelegenheid geweest om aan opleiding en bijscholing te doen. Daarnaast zijn veel geplande opleidingen geannuleerd en doorgeschoven in de tijd (na de coronacrisis). De afspraak voor het Personeelsgebonden Ontwikkelbudget vindt zijn oorsprong in de CAO.
						Omdat de coronacrisis nog niet voorbij is stellen wij u voor dit bedrag van € 0,45 miljoen door te schuiven naar het Vormings- en Opleidingsbudget van de begroting 2021 en 2022 (gelijkelijk verdeeld over de jaren 2021 en 2021).
						Reis- en verblijfskosten Vanwege de coronacrisis is er een onderuitputting op de reis- en verblijfskosten ter omvang van € 0,51 miljoen. De Coronacrisis houdt langer aan dan voorzien. In 2021 is éénmalig additioneel beleid nodig ten aanzien van de thuiswerkmiddelen en nieuw beleid ten aanzien van de flexibiliteit van medewerkers.
						Wij stellen u voor om dit bedrag van € 0,51 miljoen te bestemmen voor het nieuwe thuiswerk- en flexibiliteitsbeleid en toe te voegen aan de reis- en verblijfskosten van de jaarschijf 2021.
10.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-591	0	591	-591	Adm. 203 doorwerking Adm. 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 203 doorwerking Adm. 2020
10.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-11	0	11	-11	Adm. 204 personeelsgebonden kosten januari 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 204 personeelsgebonden kosten januari 2021
10.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	0	0	0	Adm. 210 diversen personeelsgebonden kosten 2021	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 210 diversen personeelsgebonden kosten 2021
10.66.66	2093	-102	-2196	2093	Adm. 220 herverdeling	Deze wijziging heeft betrekking op

Toegerekende personeelsgebonden kosten				personeelsgebonden kosten	Adm. 220 herverdeling personeelsgebonden kosten
20.00.1 Lokale heffingen	500	500	0	500 Adm. 201 doorwerking PS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 doorwerking PS 2020
20.00.1 Lokale heffingen	2200	2200	0	2200 PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	Opcenten Motorrijtuigenbelasting: Op basis van de ramingen van de belastingdienst en de realisatie tot en met september actualiseren wij bij deze monitor de raming van de opcenten. In 2021 zijn de volumes licht gestegen waardoor we een stijging zien in de ontvangsten. Tegelijkertijd zijn de inkomsten uit de MRB onzeker. De vrijstelling van elektrische auto's van MRB speelt hierbij een belangrijke rol, maar ook de coronacrisis kan op de korte en lange termijn gevolgen hebben voor onze inkomsten uit de opcenten. De inkomsten ramen wij voor 2021 op € 115,0 en voor 2022 en 2023 € 114 miljoen. Dit betekent voor 2021 een plus van € 2,2 miljoen en voor 2022 en 2023 een plus van € 1,2 miljoen. De meeropbrengsten die worden geraamd komen deze coalitieperiode zoals afgesproken ten gunste van verkeersveiligheid. Wij stellen u voor de baten aan opcenten in 2021 te verhogen met € 2,2 miljoen en in 2022 en 2023 met € 1,2 miljoen. Deze baten komen ten gunste van verkeersveiligheid, prestatie 4.5.1 in 2022 € 2,2 miljoen en 2023 € 2,4 miljoen.
20.00.2 Algemene uitkeringen	-6094	-6094	0	-6094 PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	Meicirculaire: Ontvangst ten behoeve van Erfgoed deal: In februari 2019 hebben dertien partijen - zowel overheid als maatschappelijke organisaties - de handen ineen geslagen om samen te werken aan een waardevolle leefomgeving. Het gezamenlijke doel is om de relatie tussen erfgoed en de inrichting van de leefomgeving te versterken. Provincie Overijssel ontvangt in 2021 € 186.000 voor Erfgoed deal. Ontvangst ten behoeve van reserve bodemsanering: In het Bestuurlijk Overleg Bodem, waarin het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en de decentrale overheden zitting hebben, zijn op 23 september 2020 afspraken gemaakt over doelen en financiering van bodemopgaven in het jaar 2021. Het jaar 2021 is een overbruggingsjaar naar nieuwe bestuurlijke afspraken over de bodemopgaven vanaf 2022, als vervolg op het Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020. Het doel is de gevallen van ernstige

bodemverontreiniging met onaanvaardbare humane of ecologische risico's of verspreidingsrisico's (spoedlocaties) te saneren of de risico's te beheersen. Het betreft een wettelijke taak van provincies. Voor 2021 zijn onder meer afspraken gemaakt over een apparaatskostenvergoeding en de afronding van spoedsaneringen, met een daarbij vastgestelde verdeelsleutel. Overijssel ontvangt in 2021 € 402.532.

Aframing decentralisatieuitkering
Projecten verkeer en vervoer:
Met ingang van 2021 is de decentralisatie-uitkering Projecten verkeer en vervoer omgezet naar een specifieke uitkering. Dit om de rechtmatigheid van de uitkering te waarborgen. De beschikbare middelen bedragen structureel € 22,84 miljoen vanaf 2021. Voor Overijssel is € 9.705.750 structureel afgeraamd.

Ontvangst Algemene Uitkering provinciefonds meicirculaire:
Het bedrag wat toegevoegd wordt aan de algemene uitkering provinciefonds is € 0,429 miljoen.

Septembecirculaire:

Ontvangst ten behoeve van RES:
Voor de Regionale Energie Strategieën (RES) is in 2021 eenmalig € 0,729 miljoen aanvullend ter beschikking gesteld aan provincies. Een belangrijke mijlpaal in het Klimaatakkoord op weg naar 2030 is het opstellen en beleidsmatig verankeren van de RES. Voor de ondersteuning van dit proces van de RES in de regio zijn destijds door het Rijk middelen beschikbaar gesteld tot 1 juli 2021. De besluitvorming over de besteding van de aanvullende € 0,729 miljoen vindt in de regio plaats. Dit bedrag zal via de eerder gehanteerde verdeelsystematiek uitgekeerd worden. Provincie Overijssel ontvangt in 2021 € 306.052.

Ontvangst ten behoeve van gebiedsbiografie NOVI -regio:
Het ministerie van OCW stelt voor 2021 eenmalig € 0,041 miljoen beschikbaar aan de provincie Overijssel voor het maken van een gebiedsbiografie van de NOVI -regio (Nationale Omgevingsvisie) Zwolle. Middels dit instrument worden de ontstaansgeschiedenis, de logica en de bestaande kwaliteiten van een gebied in kaart gebracht. De gebiedsbiografie kan diverse

						ruimtelijke inrichtingsvraagstukken in de fysieke leefomgeving voeden, zoals verstedelijking en woningbouw, klimaatadaptatie en natuur en waterveiligheid.
						Ontvangst Algemene Uikering provinciefonds septembercirculaire: Het bedrag wat toegevoegd wordt aan de algemene uitkering provinciefonds is € 2,247 miljoen.
20.00.2 Algemene uitkeringen	206	206	0	206	Adm. 201 doorwerking PS 2020	Deze wijziging heeft betrekking op Adm. 201 doorwerking PS 2020
20.00.3 Dividend	-1378	-	0	-1378	PS 013 Perspectiefnota 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 013 Perspectiefnota 2022
20.00.3 Dividend	48	48	0	48	PS 015 Monitor Overijssel 2021-I	Deze wijziging heeft betrekking op rentebaten lening Enexis 2e tranche
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	-1780	0	1780	-1780	PS 013 Perspectiefnota 2022	Deze wijziging heeft betrekking op PS 013 Perspectiefnota 2022
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	11486	9706	-1780	11486	PS 020 Monitor Overijssel 2021-II	

**Werkship de Buffel:
Bij de perspectiefnota is de dekking van het beschikbaar gestelde investeringskrediet in één keer ten laste van de exploitatie gebracht (nog toe te delen baten en lasten). Volgens onze nieuwe financieringssystematiek, activeren wij dit schip en schrijven wij daarop af. Wij hebben nu een beter beeld van wanneer het schip naar verwachting in gebruik genomen kan worden en kunnen de begroting daar nu op aanpassen. Met onderstaande begrotingswijziging corrigeren wij de eenmalige last en creëren wij een structurele afschrijvingslast.**

Wij stellen u voor om de begrote eenmalige last in 2021 van € 580.000 bij kerntaak 20 af te ramen en vanaf het jaar 2024 een structurele afschrijvingslast te raming van € 40.000 bij prestatie 4.7.1.

**Premiestijgingen salariskosten:
Via de perspectiefnota 2022 heeft u besloten € 1,2 miljoen beschikbaar te stellen voor het opvangen van premiestijgingen op de salariskosten. Dit budget is als reservering opgenomen in kerntaak 20. De werkelijke premiestijging bedraagt € 1,22 miljoen. Via deze monitor voegen we daarom € 1,22 miljoen toe aan het budget voor de personeelsgebonden kosten dat wordt toegerekend aan de kerntaken, onder verlaging van de in kerntaak 20 opgenomen reservering van € 1,2 miljoen. Dit levert een incidenteel nadeel van € 20.000 op voor het saldo**

van deze monitor.

Wij stellen u voor het budget voor de personeelsgebonden kosten te verhogen met € 1,22 miljoen en de reservering voor premiestijgingen in kerntaak 20 met € 1,2 miljoen te verlagen.

Projecten verkeer en vervoer: Met ingang van 2021 is de decentralisatie-uitkering Projecten verkeer en vervoer omgezet naar een specifieke uitkering. Dit om de rechtmatigheid van de uitkering te waarborgen. De beschikbare middelen bedragen structureel € 22,84 miljoen vanaf 2021. Voor Overijssel is € 9.705.750 structureel afgeraamd en toegevoegd aan kerntaak 20 nog toe te delen baten en lasten.

Totaal

3689 5085 1395 3689

Paragrafen

Provinciale heffingen

Dit is hoe wij denken

Het beleid provinciale heffingen staat in de Belastingverordening Overijssel.

We heffen de provinciale opcenten op de Motorrijtuigenbelasting volgens artikel 222 van de Provinciewet. De grondslag voor deze heffing is de Wet Motorrijtuigenbelasting. De opbrengsten uit de opcenten MRB zijn afhankelijk van het opcententarief en de volumes (het aantal voertuigen, de categorie-indeling en het gewicht van de voertuigen).

De opcenten motorrijtuigenbelasting worden geheven over het tarief van de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. Het is een percentage van de hoofdsom zoals die in 1995 opgelegd zou worden. De basis voor de opcentenheffing verandert dus niet als het tarief voor de hoofdsom wordt verhoogd of verlaagd. De omvang van de hoofdsom is wel afhankelijk van het ledig gewicht van het voertuig (hoe zwaarder, hoe hoger de hoofdsom) en de brandstofsoort (benzine, diesel, LPG). De Belastingdienst int de opcenten voor de provincies.

Dit is wat wij doen

Wij leggen heffingen op in het kader van de opcenten motorrijtuigenbelasting, leges, precario, grondwateronttrekkingen en de nazorg van stortplaatsen. Het beleidskader daarvoor is opgenomen in de Belastingverordening Overijssel. Daar vindt u ook de vastgestelde tarieven.

Opcenten motorrijtuigenbelasting

Het Rijk stelt de maximale hoogte van de opcenten vast. Het maximale opcententarief voor 2021 is bepaald op 116,8% (2020: 115,0%). Het huidige provinciale opcententarief is door Provinciale Staten vastgesteld op 79,9%. In het Coalitieakkoord 2019-2023 is opgenomen dat wij geen lastenstijging willen voor onze inwoners. Daarom blijven de provinciale opcenten tot en met 2023 bevroren op het huidige tarief van 79,9%.

Leges

Leges zijn een heffing voor een door de provincie geleverde administratieve dienst (vooral

het verstrekken van stukken en het afgeven van vergunningen). In 2021 zijn een aantal aanpassingen gedaan in de belastingverordening. Deze zijn gelijktijdig met de begroting 2022 aan u voorgelegd. Hierin zaten een aantal tariefswijzigingen en het invoeren van 2 nieuwe categorieën. In 2022 zal de vierjaarlijkse evaluatie van de verordening plaatsvinden.

Precario

Precario is een heffing voor het hebben van voorwerpen in, op of boven provinciale grond of provinciaal water. Overijssel heft alleen nog precario van benzinepomp installaties. De precario heffen we via een belastingaanslag.

Grondwaterheffing

Op basis van de Waterwet (artikel 7.74) zijn Provinciale Staten bevoegd om een heffing in te stellen op het onttrekken van grondwater. De heffingsopbrengst gebruiken we onder andere voor onderzoeken die voor het grondwaterbeheer noodzakelijk zijn en voor de vergoeding van schade. De heffing leggen we op naar de in het heffingsjaar onttrokken hoeveelheid grondwater, gemeten in kubieke meters per jaar.

Nazorgheffing stortplaatsen

De Wet Milieubeheer regelt dat gesloten stortplaatsen geen of zo weinig mogelijk gevolgen voor het milieu hebben (Leemtewet genoemd). De Leemtewet legt de financiële- en bestuurlijke verantwoordelijkheid bij de provincie voor de permanente nazorg van stortplaatsen waar na 1 september 1996 afvalstoffen zijn of worden gestort. Wij moeten erop toezien dat bij gesloten stortplaatsen zodanige maatregelen worden getroffen dat de stortplaatsen geen of zo weinig mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken. Uw Staten kunnen een heffing instellen ter bestrijding van de kosten van de nazorgmaatregelen bij stortplaatsen waar na 1 september 1996 nog afval gestort is of wordt. Wij leggen de heffing, gebaseerd op een besluit van uw Staten van 30 maart 1999, op aan de exploitanten van de stortplaatsen in Overijssel. De hoogte van de heffing is gebaseerd op de berekening van het doelvermogen vanaf het moment dat de nazorg start en op rendement- en inflatieprognoses. Door uw Staten is in 2020 besloten om alleen voor de stortlocatie Elhorst Vloedbelt een jaarlijkse heffing van € 40.000 te innen voor het te bereiken doelvermogen. Voor de andere 2 stortlocaties is de verwachting dat het doelvermogen door de te realiseren rendementen worden gehaald.

Provinciale heffingen

Motorrijtuigenbelasting

In 2021 is een bedrag van € 116,1 miljoen aan opcenten ontvangen, wat ongeveer € 1,1 miljoen hoger is dan begroot. Deze meeropbrengsten komen, zoals afgesproken, ten gunste van verkeersveiligheid.

Ten opzichte van 2020 zijn de MRB opbrengsten € 2,2 miljoen hoger. De tellijst van de Belastingdienst per 30 december 2021 laat zien dat de omvang van het voertuigenbestand in Overijssel licht gestegen is ten opzichte van 2020 (zie hieronder). Ook is het gemiddelde voertuiggewicht iets omhoog gegaan.

Provinciale heffingen	x € 1.000	
	Geraamde opbrengst	Gerealiseerde opbrengst
Opcenten motorrijtuigenbelasting	€ 115.000	€ 116.064
Leges, precario en overige heffingen	€ 802	€ 665
Grondwaterheffing	€ 1.024	€ 1.199
Nazorgheffing stortplaatsen	€ 40	€ 40

Leges, precario en overige heffingen

Leges, precario en overige heffingen	Geraamde opbrengst	Gerealiseerde opbrengst
Leges, precario en overige heffingen	€ 801.705	€ 664.647
Beheer en onderhoud wegen	€ 66.126	€ 43.890
Grondwaterbeheer	€ 34.230	€ 8.731
Vergunningverlening milieubeheer	€ 159.626	€ 257.493
Ontgrondingen	€ 32.415	€ 82.435
Bescherming natuur en landschap	€ 495.823	€ 267.412
Wet Luchtvaart	€ 13.485	€ 4.859
Overig	€ 0	€ -173

Leges, precario en overige heffingen

Leges

Er zijn minder opbrengsten binnengekomen dan begroot (€ 0,11 miljoen). Belangrijkste oorzaak is dat er minder vergunningen zijn verleend in het kader van de Wet Natuurbescherming. Hier staan ook lagere kosten tegenover. Daarentegen zijn er wel meer leges binnengekomen op de omgevingsvergunningen in het kader van de WABO.

Nazorgheffingen

De nazorgplannen voor de drie Overijsselse stortlocaties zijn in 2016 herzien. Voor de locatie Elhorst Vloedbelt is het vereiste doelvermogen zodanig gewijzigd dat we voorzien dat het doelvermogen niet gerealiseerd zal worden op basis van het prognose-rendement. Voor de andere twee locaties is de verwachting dat het vereiste doelvermogen gerealiseerd gaat worden. Op basis van het verwachte langjarige fondsrendement en het nu aanwezige vermogen voor de locatie Elhorst Vloedbelt, zou in 2082 een tekort resteren van circa € 5,5 miljoen. Aan Twence (de beheerder) is daarom per 1 januari 2020 een jaarlijkse heffing opgelegd van € 40.000.

Kwijtscheldingsbeleid

In de Belastingverordening Overijssel staat het kwijtscheldingsbeleid als bedoeld in artikel 26 van de Invorderingswet 1990. In artikel 4.4 van deze verordening staat dat wij geen kwijtschelding verlenen bij de invordering van de nazorgheffing stortplaatsen. Verder kennen we geen innings- en kwijtscheldingsbeleid voor de opcenten Motorrijtuigenbelasting. De reden hiervan is dat niet wij, maar de Belastingdienst deze belasting int. De provincie heeft geen invloed op de wijze van inning of kwijtschelding.

Opcenten Motorrijtuigenbelasting

Opcenten Motorrijtuigenbelasting		
Peildata	31-12-2020	31-12-2021
Totaal voertuigen (bruto)	660.749	674.733
<i>Stijging t.o.v. voorgaand jaar</i>	1,71%	2,12%
Aantal auto's (netto)	558.120	568.309
Motoren (netto)	40.721	42.098

Totaal voertuigen (netto)	598.841	610.407
Stijging t.o.v. voorgaand jaar	1,48%	1,93%
Gemiddeld gewicht <i>Auto's (netto)</i>	1.162	1.173
Stijging t.o.v. voorgaand jaar	0,52%	0,93%
Gemiddelde heffingsgrondslag <i>Auto's (netto)</i>	261,68	266,62
Stijging t.o.v. voorgaand jaar	1,03%	1,89%
<i>Aantal provinciale opcenten MRB</i>	79,9	79,9
Stijging t.o.v. voorgaand jaar		
Totale opbrengsten MRB	113.842.455	116.063.977
<i>Stijging t.o.v. voorgaand jaar</i>	0,70%	1,95%

Opcenten motorrijtuigenbelasting per provincie

Hieronder is weergegeven hoe de inkomsten uit de provinciale heffingen zijn opgebouwd. De opcenten op de Motorrijtuigenbelasting beslaan ongeveer 98% van onze inkomsten uit heffingen. Hieronder is tevens een vergelijkingstabel opgenomen van de opcenten per provincie.

Opcenten provincies		2021
Groningen	1	93,3
Drenthe	2	92,0
Zuid Holland	3	90,4
Gelderland	4	89,5
Zeeland	5	89,1
Fryslân	6	87,0
Flevoland	7	81,4
Overijssel	8	79,9
Noord Brabant	9	78,4
Limburg	10	77,9
Utrecht	11	74,9
Noord Holland	12	67,9

Kostendekkenheid heffingen

De volgende tabellen geven de mate van kostendekkenheid van de heffingen weer. Met betrekking tot de grondwaterheffing is het kostendekkingspercentage in 2021 hoger dan 100%. De opbrengst van de heffing grondwaterheffing hoeft per jaar niet gelijk te lopen met de kosten omdat er gebruik gemaakt wordt van een voorziening. De kosten die in verband met de uitvoering van de grondwater taken worden gemaakt (onder andere voor onderzoeken die voor het grondwaterbeheer noodzakelijk zijn en voor de vergoeding van

schade) kunnen in enige jaren hoger zijn dan de ontvangen heffing. In 2021 is in de Belastingverordening Overijssel 2022 de grondwaterheffing herzien voor de periode 2022-2024. Daarin is het tarief vastgesteld voor de grondwaterheffing vanaf 1 januari 2022 tot 31 december 2024 op € 0,016 per m3 onttrokken grondwater.

Berekening kostendekkendheid leges Wet natuurbescherming	Actuele Begroting 2021	Realisatie 2021	Berekening kostendekkendheid Ontgrondingenwet	Actuele Begroting 2021	Realisatie 2021
Kosten taakveld(en)	€413.500	€248.779	Kosten taakveld(en)	€25.500	€64.910
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen			Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen		
Netto kosten taakveld(en)	€413.500	€248.779	Netto kosten taakveld(en)	€25.500	€64.910
Toe te rekenen kosten			Toe te rekenen kosten		
Overhead	€88.100	€56.851	Overhead	€6.900	€17.525
BTW			BTW		
Totale kosten	€501.600	€305.630	Totale kosten	€32.400	€82.435
Opbrengst heffingen	€495.300	€267.412	Opbrengst heffingen	€32.400	€82.435
Dekkingspercentage	99%	87%	Dekkingspercentage	100%	100%

Berekening kostendekkendheid leges WABO	Actuele Begroting 2021	Realisatie 2021	Berekening kostendekkendheid leges Waterwet	Actuele Begroting 2021	Realisatie 2021
Kosten taakveld(en)	€116.400	€202.750	Kosten taakveld(en)	€26.900	€6.875
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen			Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen		
Netto kosten taakveld(en)	€116.400	€202.750	Netto kosten taakveld(en)	€26.900	€6.875
Toe te rekenen kosten			Toe te rekenen kosten		
Overhead	€43.100	€54.743	Overhead	€7.300	€1.856
BTW			BTW		
Totale kosten	€159.500	€257.493	Totale kosten	€34.200	€8.731
Opbrengst heffingen	€159.500	€257.493	Opbrengst heffingen	€34.200	€8.731
Dekkingspercentage	100%	100%	Dekkingspercentage	100%	100%

Berekening kostendekkendheid leges Wet luchtvaart	Actuele Begroting 2021	Realisatie 2021	Berekening kostendekkendheid grondwaterheffing	Actuele Begroting 2021	Realisatie 2021
Kosten taakveld(en)	€30.500	€3.827	Kosten taakveld(en)	€1.007.000	€514.380
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	€-	€-	Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	€-	€13.240
Netto kosten taakveld(en)	€30.500	€3.827	Netto kosten taakveld(en)	€1.007.000	€501.140
Toe te rekenen kosten			Toe te rekenen kosten		
Overhead	€8.200	€1.033	Overhead	€-	€22.000
BTW			BTW		
Totale kosten	€38.700	€4.860	Totale kosten	€1.007.000	€523.140
Opbrengst heffingen	€13.500	€4.860	Opbrengst heffingen	€1.024.000	€1.198.644
Dekkingspercentage	35%	100%	Dekkingspercentage	102%	229%

Weerstandsvermogen

Dit is hoe wij denken

We voeren als provincie zelfstandig of met partners grote projecten van maatschappelijk belang uit. Dit brengt risico's met zich mee, deze gaan we niet uit de weg. Het tijdig signaleren en beheersen van risico's is essentieel. Risicomanagement heeft een belangrijke plaats binnen onze beleidsuitvoering.

Provinciale Staten stellen het risicomanagementbeleid periodiek (eens per 4 jaar) vast. Dit is eind 2017 voor het laatst gebeurd. Op 30 maart 2022 ligt de nieuwe kadernota voor in Provinciale staten ter vaststelling.

We zorgen voor voldoende reserves om de voorziene en onvoorziene risico's met financieel gevolg op te vangen. Daarbij houden wij voor de ratio van het weerstandsvermogen een minimaal niveau aan van 1,4. Deze ratio betreft de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. Het minimum vastgestelde niveau van 1,4 staat voor 'ruim voldoende' weerstandsvermogen. Wanneer de ratio onder deze norm komt, is aanvullen van de reservepositie vereist.

Dit is wat wij doen

Wij stellen periodiek het beschikbare en benodigde weerstandsvermogen vast. Onderstaand gaan wij in op deze items.

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald aan de hand van de risico's die wij hebben geïnterpreteerd. Bij de berekening van het benodigde niveau van de weerstandscapaciteit streven we naar een zo volledig mogelijk risicoprofiel. Niet alle risico's zijn te voorzien, het risicoprofiel is daardoor nooit 100% volledig. Wij berekenen de benodigde weerstandscapaciteit op basis van een kansberekening. Hierbij gaan wij uit van een zekerheidspercentage van 90%. Dit betekent 90% kans dat alle geïnterpreteerde risico's zich op hetzelfde moment voordoen. De aansluiting tussen onderstaande tabel en de tabel met het actuele weerstandsvermogen is daardoor niet één op één te maken. Periodiek actualiseren wij de risico's en beheersmaatregelen van de organisatie. Deze inventarisatie heeft geleid tot een actueel beeld van de benodigde weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt volgens dit laatste beeld € 68,6 miljoen. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen incidentele en structurele risico's. Bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit behandelen we alle risico's als incidenteel. Indien structurele risico's zich voordoen kunnen we hier namelijk binnen een jaar maatregelen voor treffen ter voorkoming van dergelijke risico's in de toekomst. **De benodigde weerstandscapaciteit is gestegen ten opzichte van de begroting 2021.** Zo zijn bijvoorbeeld de risico's ten aanzien van concessies en contractbeheer openbaar vervoer en het cyberdomein toegenomen. In de tabel hebben we twee risico's niet genoemd die wel aandacht verdienen. Dit zijn risico's ten aanzien van vermogensbeheer en grond.

Vermogensbeheer

De marktontwikkelingen zijn van invloed op de obligatieportefeuille. Dit heeft effect op de omvang van het vermogen. De onderliggende renterisico's en koersrisico's beschrijven we in

de paragraaf financiering. Het financiële gevolg van dit risico nemen we niet mee in de benodigde weerstandscapaciteit.

Grond

In de paragraaf grondbeleid gaan we in op de risico's van ons grondbezit, waarvan de financiële gevolgen zijn afgedekt door de algemene reserve grond (ARG). Het financiële gevolg van deze risico's nemen we niet mee in de benodigde weerstandscapaciteit.

N35 Knooppunt Raalte

Ten aanzien van het project N35 Knooppunt Raalte merken we op dat op dit moment de totale balans binnen het project wordt opgemaakt op het gebied van tijd, geld en scope. De positie in onderstaande tabel heeft betrekking op de operationele risico's. Het budgetrisico dat het voorlopig beschikbaar gestelde krediet niet toereikend is om het definitief ontwerp uit te kunnen voeren, is hier buiten gehouden, omdat dit nog onderdeel zal uitmaken van uw besluitvorming.

Grootste risico's weerstandscapaciteit

Risico's met grootste invloed op benodigde weerstandscapaciteit		
Omschrijving risico	Invloed op benodigde weerstandscapaciteit	Kerntaak
<p>Kanaal Almelo de Haandrik Provincie Overijssel dient schade bij omwonenden Kanaal Almelo de Haandrik te vergoeden.</p>	18,80%	Mobiliteit
<p>EHS / Ontwikkelopgave Binnen de ontwikkelopgave komen risico's rondom verwerving, inrichtingsmaatregelen, eindbeheer en verbetervoorstellen naar voren.</p>	16,59%	Gebiedsontwikkelingen
<p>Tecbase De provincie neemt risicodragend deel in de gemeenschappelijke regeling Technology Base en dient de risico's in de onderliggende grond- en luchthavenexploitatie op te vangen via het weerstandsvermogen.</p>	5,68%	Regionale economie
<p>Concessie en contractbeheer openbaar vervoer Verminderde reizigersopbrengsten, rijksbezuinigingen en ontwikkelingen ten aanzien van indexering</p>	9,27%	Mobiliteit
<p>N35 Er zijn meerdere risico's van dit project die de provincie financieel kunnen raken.</p>	6,98%	Mobiliteit
<p>N340 Er zijn meerdere risico's van dit project die de provincie financieel kunnen raken.</p>	4,26%	Mobiliteit
<p>Cyber Het langdurig onbeschikbaar zijn van bedrijfskritische processen danwel processen die de rol van de Provincie in het openbaar bestuur kunnen beïnvloeden. Voorbeelden hiervan zijn succesvolle systeemhack, DDos-aanval, phishing en andere vormen van cybercriminaliteit of het opgetreden datalek.</p>	6,78%	Kwaliteit openbaar bestuur

Beschikbare weerstandscapaciteit

Voor het vaststellen van het beschikbare weerstandsvermogen inventariseren wij de hoogte van de risicoreserves van de provincie. Dit zijn reserves die voor het opvangen van risico's zijn aangemerkt. De omvang van de weerstandscapaciteit is als volgt:
 In het coalitieakkoord 2019-2023 is afgesproken dat de opcenten op de motorrijtuigenbelasting gehandhaafd blijven op het huidige niveau. De onbenutte belastingcapaciteit nemen wij om die reden niet mee in de berekening van het structureel beschikbare weerstandsvermogen.

Beschikbare weerstandsvermogen		(x 1 miljoen)
Reserve		Omvang reserve
Algemene risicoreserve		90,4
Uitvoeringsreserve NNN		0,0
Diverse bestemmingsreserves		34,6
Risicoreservering binnen projecten		18,3
Totaal incidenteel		143,3
Onvoorzien		0,3
Totaal structureel		0,3
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit		143,6
Ongebruikte belastingcapaciteit		53,6

Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is op dit moment toereikend. De confrontatie van de beschikbare weerstandscapaciteit van € 143,6 miljoen en de benodigde weerstandscapaciteit van € 68,6 miljoen levert een ratio op van 2,1.

Het verhoudingsgetal is ten opzichte van de begroting wat afgenomen, met name als gevolg van een toename van de risico's rond concessies en contractbeheer openbaar vervoer en het cyberdomein.

Actueel weerstandsvermogen op concernniveau		
Benodigde weerstandscapaciteit (x miljoen)	Beschikbare weerstandscapaciteit (x miljoen)	Ratio weerstandsvermogen
68,6	143,6	2,1

Financiële kengetallen

Financiële kengetallen	Realisatie 2020	Primitieve Begroting 2021	Actuele Begroting 2021	Realisatie 2021
Netto schuldquote	-176,76%	-122,14%	-89,15%	-137,45%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-276,12%	-238,41%	-191,55%	-231,39%
Solvabiliteitsratio	84,17%	84,70%	83,79%	82,08%

Kengetal grondexploitatie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Structurele exploitatieruimte	4,66%	0,47%	0,00%	4,61%
Belastingcapaciteit: Opcenten	96,32%	96,32%	95,72%	95,72%

Definities kengetallen

In bovenstaande tabel treft u vijf financiële kengetallen aan. Deze geven inzicht in onze financiële positie. De cijfers lichten we hieronder verder toe.

- De netto schuldquote drukt de netto schuld uit in een percentage van de totale baten. De netto schuld is het saldo van de uitstaande schulden enerzijds en de in het bezit zijnde liquide middelen en vorderingen anderzijds. Wij hebben op dit moment nauwelijks schulden. Onze liquide middelen en vorderingen overtreffen de schulden dan ook ruim. Daardoor is het kengetal negatief. Op dit moment is het kengetal weinig zeggend. Wij verwachten dat onze liquiditeiten de komende jaren afnemen als gevolg van de bestedingen in het kader van ons investeringsprogramma. Nog niet duidelijk is welk effect de in het regeerakkoord opgenomen middelen voor grote transitieopgaven gaan hebben op onze liquiditeitspositie.
- In de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen zijn ook de leningen aan deelnemingen, openbare lichamen en overige verstrekte leningen opgenomen. Het kengetal wordt door het opnemen van de verstrekte leningen nog negatiever dan de netto schuldquote. Ook dit kengetal heeft een beperkte waarde.
- De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft de omvang van het eigen vermogen (= reserves) weer als percentage van het balanstotaal. Onze solvabiliteit is uitstekend. In de literatuur wordt een minimum van tussen de 25 en 40% genoemd om een niet-financiële onderneming gezond te mogen noemen. Met een solvabiliteitspercentage van 82% komt de provincie uit op een zeer gezonde vermogenspositie. Ten opzichte van de jaarrekening 2021 is de solvabiliteit licht gedaald. Wij verwachten dat de solvabiliteit de komende jaren verder afneemt. Dit hangt ook samen met de voortgang van uitvoering van de investeringsprogramma's die worden gedekt uit reserves.
- Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Wij hebben geen grondexploitaties, waardoor dit kengetal 0% bedraagt en geen betekenis heeft.
- De structurele exploitatieruimte geeft aan welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen. Het saldo van de structurele baten en lasten wordt daartoe uitgedrukt in een percentage van de totale baten. Dit percentage is met 4,61 nagenoeg gelijk aan het percentage bij de jaarrekening 2020. . Voor een toekomstbeeld van de structurele ruimte verwijzen wij naar het budgettair perspectief dat bij de perspectiefnota en de begroting wordt geactualiseerd. Uit het huidige beeld blijkt dat structurele ruimte langjarig aanwezig is. Maar er is onvoldoende ruimte om de huidige incidenteel gefinancierde programma's allemaal voort te kunnen zetten.
- De belastingcapaciteit geeft aan hoe de belastingdruk in Overijssel zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. De belastingcapaciteit van provincies wordt berekend door het aantal opcenten te vergelijken met het gemiddelde van het aantal opcenten van alle provincies en uit te drukken in een percentage. Uit het kengetal belastingcapaciteit opcenten blijkt dat wij minder belasting heffen dan het gemiddelde in Nederland. In het coalitieakkoord 2019-2023 is opgenomen dat de opcenten op de motorrijtuigenbelasting voor de provincie Overijssel bevroren blijven op het tarief van 79,9.

Kapitaalgoederen

Dit is hoe wij denken

We zijn verantwoordelijk voor het in stand houden van de infrastructuur bestaande uit provinciale wegen, kunstwerken en waterwegen en de provinciale gebouwen, waaronder het provinciehuis. Dit omvat dagelijks beheer (exploitatie), onderhoud (jaarlijks en niet jaarlijks) en vervanging.

Provinciale infrastructuur

In het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen (2020 t/m 2023, PS/2018/414) hebben we afgesproken dat we voor beheer en onderhoud van alle voorzieningen van de provinciale infrastructuur het kwaliteitsniveau 'basis' hanteren. De landelijke kennisinstelling CROW heeft dit kwaliteitsniveau gedefinieerd en het staat voor efficiënt en effectief beheer op de langere termijn. De risico's op het niet bereiken van beleidsdoelstellingen of imagoschade zijn bij dit kwaliteitsniveau voor de provincie doorgaans beperkt en beheersbaar. We hebben de budgetten gebaseerd op dit kwaliteitsniveau. Het beleidskader wordt in de praktijk verder uitgewerkt in (strategische) assetmanagementplannen.

Provinciale gebouwen

In 2006 is een onderhoudsplan opgesteld voor de provinciale gebouwen. Met het onderhoudsplan waarborgen we dat de gebouwen met de daarin aanwezige installaties en apparatuur op een deskundige wijze worden beheerd en onderhouden. In het onderhoudsplan zijn drie zaken opgenomen: het jaarlijks onderhoud, het niet jaarlijks onderhoud en de vervanging.

Met het jaarlijks onderhoud waarborgen we de bedrijfszekerheid van de gebouwen en de installaties, garanderen we de veiligheid en houden we de uitstraling van de gebouwen in stand. Met dit onderhoud voldoen we aan regelgeving en zijn we verzekerd van de ondersteuning van leveranciers (garanties). Het meerjaarlijks onderhoud omvat het onderhoud aan verwarmings- en koelinstallaties, gevels, kozijnen, zonwering, vloeren, wanden, verlichting, liften, brandveiligheidsvoorzieningen, enzovoorts. De uitvoering vindt plaats in een periode van vijf tot dertig jaar. De gebruikte normering (NEN 2767 niveau 3) gaat uit van een redelijke tot goede conditie en wordt ook bij andere overheidsorganisaties als leidraad voor het meerjaarlijks onderhoud gebruikt.

De vervangingsinvesteringen zijn begroot op basis van de technische levensduur. De afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de financiële verordening van de provincie Overijssel. Jaarlijks stellen we vast of groot onderhoud of vervanging eerder of later moet plaatsvinden en wordt het integrale meerjaren uitvoeringsprogramma (MUP) op basis daarvan bijgesteld.

We maken per project een risicoanalyse en nemen op basis hiervan beheersmaatregelen. Aansprakelijkheidsrisico's dekken we binnen de projecten af via verzekeringen.

Provinciale infrastructuur

Beheer, onderhoud en vervangingsinvesteringen

Voor de provinciale (water)wegen hebben wij de vervangingsinvesteringen grotendeels gerealiseerd in de periode 2016-2019. Ook hebben wij een start gemaakt met de uitvoering voor de periode 2020-2023. Daarnaast voeren we beheer en onderhoud uit volgens het meerjarig uitvoeringsprogramma. In 2018 hebben we het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen geactualiseerd, waarin naast een programma voor de periode 2020 t/m 2023 ook een financiële doorkijk gegeven wordt tot 2029. In onze projecten hebben we aandacht voor innovatie, circulariteit, klimaatverandering en verduurzaming.

Programma groot onderhoudsprojecten				Jaarrekening 2021
Type infrastructuur	Jaartal	(Vaar)Wegnr. + wegvak	Benaming	Uitgevoerd

Hoofdrijbaan				
	2021	N337a	Deventer - Olst	nee, gekoppeld aan investering
	2021	N337b	Olst - Wijhe/N756	nee, gekoppeld aan investering
	2021	N343a	Oldenzaal - N738 (Weerselo)	ja
	2021	N343g	Langeveen - Gravenlandweg	ja
	2021	N343h	Gravenlandweg - Kloosterhaar/N 341	ja
	2021	N343i	Kloosterhaar/N341 - rotonde Vechtbrug	ja
	2021	N349d	Ootmarsum - Denekamp	ja
	2021	N351a	grens Friesland - grens Flevoland	ja, muv rotonde (2023)
	2021	N734a	Oldenzaal - Losser	ja
	2021	N738a	Hengelo - N343 (Weerselo)	ja
	2021	N748a	Vriezenveen-Geesteren	ja
	2021	N753a	Markelo - Goor	ja
	2021	N754a	Diepenheim - Markelo	ja
	2021/2022	N347a	Haaksbergen - N 740 (Hengevelde)	ja
	2021/2022	N347b	N 740 (Hengevelde) - N 346	ja
	2021/2022	N377d	N 48 - N 343	nee, uitvoering 2023
Parallelweg				
	2021	N331c	N 377 - kom Zwartsluis	nee, uitvoering 2023
	2021	N343d	Fleringen/N 349 - N 746	ja
	2021/2022	N347a	Haaksbergen - N 740 (Hengevelde)	ja
	2021/2022	N347b	N 740 (Hengevelde) - N 346	ja
Fietspad				
	2021	N748a	Vriezenveen - Geesteren	ja
	2021	N753a	Markelo - Goor	ja
Kunstwerken				
	2021	334c	Blauwe Handbrug	ja
	2021	333a	Heerenbrug	ja
	2021	334e	Noordelijke Giethoornbrug	ja
	2021	762a	Ronduitebrug	ja
	2021	334d	Zuidelijke Giethoornbrug	ja

Areaalgegevens en kwaliteitsniveau provinciale infrastructuur

Provinciale infrastructuur

Infrastructuur	Onderdeel	Areaal	Kwaliteitsniveau
Wegen	Hoofdrijbaan	647 km	Basis
	Parallelweg	201 km	
	Fietspad	528 km	

	VRI	51 st.	
	Verlichtingspunten	5.700 st.	
	Bermen	935 ha.	
	Bomen	36.000 st	
	Faunapassages	19 stuks	
	Faunarasters	86 km	
Kunstwerken	Totaal	589 st.	Basis
	Vaste bruggen	122 st.	
	en viaducten	47. st.	
	Tunnels	44 st.	
	Beweegbare bruggen	32 st.	
	Sluizen	11 st.	
	Overige objecten (o.a. duikers, onderdoorgangen, schutsluizen)	333 st.	
Waterwegen	Oeverbeschoeiing	241 km	Basis
	Waarvan hout	86 km	
	Beton en staal	82 km	
	Natuurvriendelijk	73 km	
	Oevers	62 ha	

Legenda kwaliteitsniveau			
Kwaliteitsniveau	Omschrijving	Indicatie kwaliteit	Relatie met wegbeheer
A+	Zeer hoog	Nagenoeg ongeschonden	Er is geen schade
A	Hoog	Mooi en comfortabel	Er is enige schade, maar de waarschuwingsgrens is nog niet overschreden
B	Basis	Functioneel	De waarschuwingsgrens is overschreden: er is klein onderhoud nodig of binnen vijf jaar is groot onderhoud nodig
C	Laag	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder	De richtlijn is overschreden: er is binnen twee jaar groot onderhoud nodig
D	Zeer laag	Kapitaalvernietiging, uitlokking van vernieling of sociale onveiligheid	De richtlijn is meer dan één klasse overschreden: er is direct groot onderhoud nodig.

Provinciale gebouwen

We hebben sinds 2006 een onderhoudsplan voor zowel het gerenoveerde provinciehuis als de overige provinciale gebouwen. Dit onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd. We beheren en onderhouden de gebouwen met de daarin aanwezige installaties en apparatuur op een deskundige wijze. In het onderhoudsplan staat het jaarlijks onderhoud, het meerjarig onderhoud en de vervanging. Hierbij hebben we aandacht voor SROI, innovatie, verduurzaming en klimaatverandering.

Onderhoud (incl. afschrijvingen)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
----------------------------------	-------------------	----------------	-------------------

Provinciehuis en overige provinciale panden	3.852	3.445	3.532
---	-------	-------	-------

Investerings	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Provinciehuis en overige provinciale panden	655	1.357	856

Duurzaam Openbaar Vervoer

Dynamische Reis Informatie Systemen

Sinds 2009 zijn er verschillende Dynamische Reis Informatie Systemen (hierna DRISystemen) binnen de provincies Gelderland, Overijssel en Flevoland geplaatst. Deze systemen voorzien (bus)reizigers via DRIS-displays op de haltes van informatie over de actuele vertrektijden en verstoringen. De drie hiervoor genoemde provincies werken sinds 2011 samen op het gebied van openbaar vervoer (OV-Oost).

In 2020 is besloten de verouderde en afgeschreven systemen te vervangen en gezamenlijk de vervanging van de DRIS-displays bij bushaltes aan te aanbesteden en samen voor de komende 10 jaar invulling te geven aan het toekomstige DRISysteem binnen OV-Oost (GS 2020/0010032).

De vervanging van de DRIS-displays in Overijssel is geraamd op € 8,9 miljoen en de realisatie is voorzien in de periode 2020 – 2022. De vervangingsinvestering betreft voor West-Overijssel en Twente respectievelijk ca. 4 en 4,9 miljoen. Hiermee wordt bereikt dat er een ononderbroken en zoveel mogelijk storingsvrij DRIS systeem is met actuele en betrouwbare reisinformatie voor de reizigers over de buslijnen in het gebied OV-Oost. Voor 2020 was voor de eerste uitgaven € 0,89 miljoen geraamd waarvan € 0,64 miljoen is gerealiseerd en € 0,25 miljoen niet tot besteding is gekomen. De onderbesteding wordt veroorzaakt doordat de aanbesteding meer tijd heeft gevraagd dan verwacht.

Op 16 december 2020 is de opdracht voor levering en installatie DRIS-displays OV-Oost verleend en vervolgens is de implementatie van de DRIS-displays van start gegaan. De niet bestede middelen schuiven door naar 2021 voor doorlopende verplichtingen.

Investerings	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Toekomst bestendig en duurzaam openbaar vervoer: Vervanging Dynamische Reisinformatie Systeem	0	890	638

Financiering

Dit is hoe wij denken

In deze paragraaf Financiering gaan we in op het beleid en beheer van onze financiële middelen. Financiering ("treasury") richt zich op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

De eerste pijler hierbij is dat we tijdig kunnen beschikken over voldoende financiële middelen. Zo kunnen we steeds aan onze betalingsverplichtingen voldoen. We maken hierbij gebruik van een liquiditeitsprognose.

De tweede pijler is het beheer van (tijdelijk) overtollige middelen. We hebben een omvangrijke liquide positie, ontstaan vanuit de aandelenverkoop van Essent. Een deel van deze middelen zijn ondergebracht in een obligatieportefeuille. Een belangrijk uitgangspunt bij het beheer van deze obligatieportefeuille is een laag risicoprofiel.

Daarnaast zijn we gehouden aan specifieke regelgeving rond tijdelijk overtollige middelen: we moeten dit geld stallen bij de schatkist ("schatkistbankieren").

De derde pijler betreft het beheersen van uitzettingen vanuit de publieke taak. Deze geldverstrekkingen zijn uitgezonderd van het verplichte schatkistbankieren. Veel middelen uit de publieke taak zijn ondergebracht in fondsen en verstrekte leningen. Voor het verstrekken van dit soort middelen zijn kaders en afspraken opgesteld. We sturen hierbij vooral op maatschappelijk rendement ("publiek belang"). Het financieel rendement is relevant, maar ondergeschikt aan het maatschappelijk rendement.

Vanzelfsprekend zijn we gehouden aan wettelijke richtlijnen en onze eigen kaders. Het gaat dan om de Provinciewet (art 216 2c), de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido), ministeriële regelingen zoals de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo), de Regeling Schatkistbankieren (Skb) en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, artikel 13).

De provinciale regels liggen vast in de Financiële Verordening (artikel 8) en het daaraan gerelateerde Treasurystatuut. In december 2021 hebben wij het Treasurystatuut geactualiseerd en vastgesteld. Het vorige Treasurystatuut was zeven jaar oud en op onderdelen gedateerd. Er zijn geen ingrijpende inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd in de bevoegdhedenstructuur; het Treasurystatuut is weer bij de tijd gebracht, toegankelijker gemaakt en weer toekomstbestendig. Het Treasurystatuut gaat met name in op:

- het aantrekken van voldoende middelen en uitzetten van overtollige middelen,
- het beheersen van financiële risico's zoals het renterisico, kredietrisico en koersrisico,
- het optimaliseren van het rendement op de liquiditeitspositie binnen de kaders.

Liquiditeitspositie

Waarde

Onze liquiditeitspositie bedroeg op 31 december 2021 € 694 miljoen. Op 1 januari 2021 was dit € 565 miljoen. De liquiditeitspositie is in 2021 dus toegenomen met € 129 miljoen. Deze direct beschikbare middelen waren gestald bij het Rijk op de schatkistrekening. Dit zijn we als decentrale overheid verplicht. We hoeven hier geen negatieve rente over te betalen ("behoud hoofdsomgarantie"), maar het leverde ook geen rente op.

Ontvangsten

Onze grootste structurele inkomsten in 2021 zijn de uitkering uit het Provinciefonds (€ 200 miljoen) en de opcenten op de motorrijtuigenbelasting (€ 116 miljoen). Jaarlijks wordt afgelost op onze obligatieportefeuille, in 2021 hebben we € 144 miljoen ontvangen. We ontvangen jaarlijks dividendinkomsten van Enexis (2021: € 16 miljoen) en renteopbrengsten vanuit onze obligatieportefeuille (€ 7 miljoen), vanuit de lening aan de BNG Bank (€ 3 miljoen) en vanuit de lening aan Enexis (€ 2 miljoen). Vanuit de aflossing op door ons in het verleden verstrekte leningen hebben we de volgende bedragen ontvangen: SVn-leningen € 5 miljoen, lening aan Gemeente Enschede € 5 miljoen (daarmee volledig afgelost) en lening aan Vitens € 2 miljoen (betroef de laatste termijn). In 2021 hebben we daarnaast veel incidentele gelden ontvangen vanuit de specifieke uitkeringen van het Rijk. Het gaat om een bedrag van € 94 miljoen. Aangezien een groot deel van de specifieke uitkeringen in de komende jaren uitgegeven zal worden, verklaart dit ook voor een deel de stijging van de liquiditeitspositie in 2021. Zie voor informatie over de specifieke

uitkeringen de betreffende toelichting op de balans, onderdeel Doeluitkeringen.

Uitgaven

Naast de reguliere uitgaven voor subsidies (€ 93 miljoen) en salarissen (€ 82 miljoen), zijn er ook in 2021 substantiële incidentele uitgaven geweest vanuit de reserves Kwaliteit van Overijssel (€ 68 miljoen) en Natuurnetwerk Nederland (€ 51 miljoen).

Binnen het regime van de specifieke uitkeringen is € 51 miljoen uitgegeven.

Bij de investeringen in onze infrastructuur van in totaal € 62 miljoen, was de investering in de Vechtdalverbinding met € 43 miljoen verreweg de grootste.

Ook zijn er in 2021 geldverstrekkingen geweest aan onze verbonden partijen: vanuit de Coronamaatregelen hebben we onze participatie in Oost-NL verhoogd met € 7,2 miljoen.

Ook hebben we het 2e deel van de lening verstrekt aan HMO van € 7,2 miljoen. Onze verbonden partij Energiefonds Overijssel heeft in 2021 aanzienlijk minder gebruikt gemaakt van haar lening faciliteit bij de provincie dan vooraf ingeschat. Reden hiervoor was dat het Energiefonds zelf voldoende middelen genereerde uit verkopen ("exits"). Ook de Coronacrisis en de netcongestie waardoor energieprojecten niet aangesloten kunnen worden op het elektriciteitsnet, hebben geleid tot een vertraging in verstrekte middelen.

Onze liquiditeitsprognose gaf voor 31 december 2021 een aanzienlijk lager saldo aan dan daadwerkelijk is gerealiseerd. Belangrijke redenen zijn dat er minder geld is verstrekt aan onze fondsen dan ingeschat (€ 39 miljoen, betreft met name ons Energiefonds), we meer aan specifieke uitkeringen hebben ontvangen dan uitgegeven (€ 28 miljoen, dit was ingeschat op een saldo € 0), er minder uitgaven zijn geweest dan geraamd vanuit de uitvoeringsreserves Natuurnetwerk Nederland (€ 31 miljoen) en Kwaliteit van Overijssel (€ 30 miljoen) en er minder geld is uitgegeven aan investeringen dan ingeschat (€ 22 miljoen, betreft onder meer de Vechtdalverbinding).

Obligatieportefeuille

Waarde

Op 31 december 2021 was de nominale waarde van onze obligatieportefeuille € 183 miljoen, dat is € 135 miljoen lager dan de beginstand per 1 januari 2021 van € 318 miljoen. De komende jaren zal de obligatieportefeuille grotendeels tot aflossing komen; met name de aflossing in 2022 van € 113 miljoen is daarbij substantieel. In januari 2021 hebben we de obligaties die zouden aflopen gedurende 2021 (nominale waarde € 138,1 miljoen) vervroegd verkocht voor in totaal € 144,2 miljoen. De vervroegde verkoop heeft, na verrekening van de anders te ontvangen rente 2021 van € 5,8 miljoen, per saldo geleid tot een boekwinst van € 0,3 miljoen. Deze werkwijze is conform voorgaande jaren en past binnen ons "buy-and-hold" beleid. In december 2021 hebben we onze Duitse obligatie (AAA rating, nominale waarde € 5,4 miljoen) omgezet in een NIBC obligatie (AAA rating, nominale waarde € 8,6 miljoen). Hiermee hebben we een voordeel gerealiseerd van € 0,4 miljoen over de resterende looptijd van de obligatie.

In de tabel hieronder is de verdeling van onze obligatieportefeuille over de landen opgenomen:

Landenverdeling		
	Nominaal € mln	
Nederland	65	36%
Supranationaal	35	19%
Verenigd Koninkrijk	24	13%
Spanje	15	8%
Finland	15	8%
Frankrijk	13	7%

Italië	10	5%
Oostenrijk	6	3%
Totaal	183	100%

Risicobeheersing

We hebben onze obligatieportefeuille ondergebracht bij de bewaarbank BNY Mellon. ASR-Vermogensbeheer beheert onze obligatieportefeuille en is onze intermediair naar de BNY Mellon.

De mate waarin we risico lopen op onze obligatieportefeuille maken we inzichtelijk via toegekende ratings op onze obligaties door externe ratingbureaus. Ratings geven inzicht in de kredietwaardigheid van een uitgevende instelling of instrument. Bij een rating van AAA (de hoogste rating) is de kans zeer klein dat de hoofdsom of rentebetalingen niet ontvangen zullen worden. Instrumenten met rating AAA, AA, A of BBB worden Investment Grade instrumenten genoemd en geven een hoge mate van betrouwbaarheid op aflossing. Instrumenten met een lagere rating dan BBB hebben een meer speculatief karakter. Deze zijn voor ons niet toegestaan (Wet Fido).

Onze obligatieportefeuille heeft een risicomijdend profiel:

Ratingverdeling		
	Nominaal € mln	
AAA	112	61%
AA	56	31%
A	5	3%
BBB	10	5%
Totaal	183	100%

Het BBB-deel van onze obligatieportefeuille betreft Italië-obligaties. Deze obligaties lopen af in 2023. Bij de aankoop hadden deze obligaties een A-rating.

Alle obligaties in de beheerportefeuille luiden in euro's zodat er geen valutakoersrisico is.

Uitgezette middelen vanuit de publieke taak

Naast het gestalde geld bij de schatkist en de middelen die zijn ondergebracht in de obligatieportefeuille, zijn er ook substantiële bedragen uitgezet bij fondsen, nutsbedrijven en andere partijen. Het gaat hierbij altijd om kapitaalverstrekkingen en leningen vanuit de publieke taak van de provincie.

Een totaaloverzicht van deze verstrekte middelen is opgenomen in het overzicht Financiële vaste activa, in het financieel bijlagenboek bij dit jaarverslag.

Samenvattend per 31 december 2021: aan kapitaalverstrekkingen is € 194 miljoen uitgezet, met name bij onze fondsen HMO (€ 56 miljoen) en IFO (€ 23 miljoen) en bij de nutsbedrijven Enexis (€ 46 miljoen) en Vitens (€ 35 miljoen). Aan leningen is per 31 december 2021 € 441 miljoen uitgezet. Grote posten hierbij zijn de leningen aan EFO (€ 199 miljoen), Enexis (€ 102 miljoen) en de BNG Bank (€ 75 miljoen).

In de paragraaf Verbonden Partijen is meer informatie opgenomen over de organisaties waarin wij een publiek en financieel belang hebben.

Beheersing renterisico's

De wet Financiering decentrale overheden (FIDO) benadrukt het belang van financiële risicobeheersing. Dit vanuit de gedachte dat een overheid voorzichtig hoort om te gaan met publieke middelen. Om de renterisico's te beheersen en forse rentelasten te voorkomen hanteert de wet FIDO twee normen: de kasgeldlimiet (beperken risico's bij kortlopende

schulden) en de renterisiconorm (beperken risico's bij langlopende schulden). Aangezien de provincie Overijssel geen leningen heeft aangetrokken en dus ook geen rente betaalt, zijn deze normen voor de Provincie Overijssel niet van toepassing. De provincie heeft geen derivaten.

Renteresultaat

Vanwege de lage renteniveaus leveren de middelen bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën (de schatkist) geen rente op. Wij krijgen alleen rentebaten afkomstig uit de obligatieportefeuille en van leningen aan verbonden partijen. De provincie heeft geen opgenomen geldleningen. Het toerekenen van rentekosten aan taakvelden is daarmee niet van toepassing.

Het renteresultaat voor 2021 geeft het volgende beeld:

Rentescema		x € 1.000
a.	Rentebaten uit de obligatieportefeuille	12.970
b.	Rentebaten uit de twee hybride leningen aan BNG Bank	2.417
c.	Rentebaten uit de hybride lening aan Enexis	2.184
d.	Rentebaten uit overige financiële vaste activa (uitstaande leningen)	639
e.	Rentebaten uit financiële vlottende activa (rekening-courant SKB)	0
f.	Afschrijving (dis)agio obligatieportefeuille voor 2021	-1.574
g.	Rente toegerekend aan taakvelden	0
	Renteresultaat 2021	16.636

EMU saldo

In de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) zijn de afspraken over de Europese begrotingsdoelstellingen vertaald naar de Nederlandse overheid. De uitgaven en inkomsten van de provincies en gemeenten tellen mee bij het bepalen van het EMU-saldo voor Nederland. Elke provincie (en gemeente) heeft een individuele EMU-referentiewaarde, oftewel een doorvertaling van de macronorm voor Nederland naar het individueel niveau van een provincie, op basis van het aandeel van het begrotingstotaal van de provincie ten opzichte van het begrotingstotaal van alle provincies. In 2021 hebben wij een EMU-tekort gerealiseerd van € 75 miljoen. Vergeleken met het verwachte tekort bij de oorspronkelijke begroting 2021 van € 180 miljoen is dat een afname van het tekort van € 105 miljoen. De berekening is opgenomen in het financieel bijlagenboek.

Bedrijfsvoering

Dit is hoe wij denken

Onze opgaven stellen eisen aan de ambtelijke organisatie: wij zijn betrokken bij wat er om ons heen gebeurt, wij zijn aanspreekbaar voor onze burgers en betrouwbaar in wat wij voor hen doen. Bedrijfsvoering maakt dat mogelijk. Hoe doen wij dat?

Wij zijn professionals. Die oplossingen bedenken, de kunst van het weglaten verstaan en de uitvoering versnellen. Met hart voor de publieke zaak.

Wij luisteren en vragen door. Wij kijken vanuit het perspectief van betrokken burgers en de samenleving. Het contact met de provincie is open en oprecht. Wij kiezen voor een prettige omgang, laten merken dat vragen en klachten van burgers doordringen en geven duidelijke uitleg.

Wij laten zien wat wij doen. Een gelijkwaardige informatiepositie is belangrijk, dan kun je rekenen op meer begrip voor elkaar. Iedereen moet daarom kunnen zien hoe provinciale besluiten tot stand zijn gekomen, welke overwegingen daarbij zijn betrokken.

Wij communiceren in begrijpelijke taal. In onze mailberichten, brieven en webteksten. Onze taal mag niet te moeilijk zijn, bijvoorbeeld door het gebruik van jargon en abstracte woorden, want dan haken lezers af.

Wij hebben grip op financiën. Door Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de ambtelijke organisatie betrouwbare financiële informatie te geven. Door risico's in te schatten en daarvoor maatregelen te treffen.

Wij dagen uit. Jaarlijks kopen wij voor plusminus € 150 miljoen in. Dat is veel geld, niet voor niets zien wij daarom 'de kracht van inkoop': slim inkopen levert een bijdrage aan onze maatschappelijke opgaven.

Dit is wat wij doen

Bedrijfsvoering in toenemende mate kwetsbaar

De financiële en personele kaders voor bedrijfsvoering vloeien voort uit de reorganisatie van 2012. We kijken om ons heen en zien dat de wereld is veranderd, de opgaven complexer zijn geworden en de (rest) van de ambtelijke organisatie en inhuur is fors gegroeid sinds 2012. Dit hebben wij opgevangen door oa de financiële processen efficiënter in te richten en kostenbesparingen door te voeren. Toch zien we meer en meer een disbalans ontstaan tussen bedrijfsvoering en de rest van de organisatie.

Op het facilitaire vlak vertalen we de organisatiegroei naar het aantal laptops & licenties, transacties bij de salarisadministratie, werving- en selectieacties, schoonmaak, kantoorfaciliteiten en catering, maar ook zwaardere ICT apparatuur (meer mensen + meer apparaten per persoon), meer meldingen bij de diverse servicedesks, meer factuurafhandelingen etc. Dit zijn voor bedrijfsvoering niet-beïnvloedbare kosten die tot nu toe binnen de reguliere bezetting en uit de reguliere exploitatiebudgetten zijn gedekt. U bent via monitor II (november 2021) geïnformeerd dat deze situatie onhoudbaar is geworden en u heeft eenmalig extra budget beschikbaar gesteld voor ICT uitgaven voor 2021 en 2022. Op het ondersteunende vlak vertalen we de complexere opgaven en organisatiegroei naar meer en hoogwaardigere advies- en informatievraagstukken. Vanuit Bedrijfsvoering denken wij mee over juridisch en financieel gevoelige dossiers, zoals Stikstof, KADH en Keolis. In 2021 waren wij actief betrokken in diverse landelijke werkgroepen, zoals het nieuwe belastinggebied en de coronacompensatie. De ondersteuningsvraag neemt toe en er wordt door medewerkers op alle niveaus een hoge werkdruk ervaren. Met dezelfde capaciteit moeten meer collega's en dossiers worden ondersteund. Bij Informatievoorziening en Digitalisering wordt kennis en capaciteit (20 FTE) structureel ingehuurd. Wegens het relatief laag loongebouw lukt het ons bovendien niet goed om vacatures, in een toch al krappe arbeidsmarkt, in te vullen.

In de afgelopen jaren is door efficiëntieslagen, een projectenstop en creatieve oplossingen het oplopende kostenniveau opgevangen. De rek is er uit. Daarom komen we in 2022 met een voorstel voor een meer schaalbare wijze van financiering van bedrijfsvoering, met mogelijkheden zoals trap-op-trap af of het instellen van een bedrijfsvoeringsreserve. We komen in de Perspectiefnota 2023 met nader voorstellen op financieel en personeel vlak.

Maatschappelijke thema's geconcretiseerd: Integriteit, duurzaamheid en diversiteit

De samenleving dat zijn wij. We kunnen en willen invulling geven aan belangrijke thema's binnen onze eigen organisatie. In ons leiderschapsprogramma hebben we hieraan aandacht besteed, net als aan Covid en het omgaan met grensoverschrijdend gedrag.

- Integriteit

2021 Stond in het teken van (het introduceren van) 'moreel leren'. De (wettelijke) basis hiervan – de Gedragscode integriteit en aanverwante protocollen – waren in 2020 al geactualiseerd. In dit verband is de workshop voor nieuwe werknemers gemoderniseerd en zijn zes 'procesbegeleiders moreel beraad' opgeleid. Daarnaast zijn in 2021 'kwetsbare functies' (verder) in beeld gebracht. Met de betrokken medewerkers worden integriteitsgesprekken gevoerd en wordt voortaan de VOG periodiek opnieuw aangevraagd.

- Duurzaamheid

We zijn in 2021 gestart met het uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de klimaateisen voor gebouwen. In de eerste fase van de verduurzaming zijn de daken van de Hof en Statenzaal volledig bedekt met zonnepanelen (met 80 kWh een verdubbeling van het piekvermogen). De ketelruimte is aangepast, zodat we er in 2022 een hoog temperatuur warmtepomp kunnen plaatsen. Deze werkzaamheden passen in de Regionale innovatie strategie. In de Perspectiefnota komen wij met aanvullende voorstellen voor de verduurzaming van onze gebouwen.

- Diversiteit

Diversiteit en inclusie vinden wij binnen de Provincie Overijssel belangrijk. In 2021 hebben we onder andere ingezet op de bewustwording via workshops en de voorbereiding van een pilotprogramma statushouders dat in april 2022 start.

Werksystemen en informatievoorziening onder handen genomen.

Als moderne werkgever faciliteren we bijdetijdse manieren van werken. Hiervoor lopen enkele trajecten waarbij we procesverbetering, cultuur en ICT aan elkaar verbinden.

- Facilitair & TOP werken

TOP werken staat voor Tijds-, Omgevings- en Plaatsbewust werken. In 2021 hebben we via zogenaamde 'proeftuinen' diverse thema's verkend, zoals vitale zitmiddelen, mobiliteit, belcellen en vergaderhubs, e-bikes voor woon-werkverkeer en huisvesting. Aan medewerkers worden thuiswerkfaciliteiten beschikbaar gesteld. Het hiervoor beschikbare budget is niet uitgeput. Omdat (nieuwe) medewerkers nog thuiswerkfaciliteiten kunnen aanvragen leggen wij u bij deze jaarrekening een voorstel voor deze middelen toe te voegen aan de begroting 2022 en 2023 (zie onderdeel overhead, financiering en algemene dekkingsmiddelen).

De vergaderkamers in het provinciehuis zijn voorzien van video conference apparatuur waardoor er in het Provinciehuis hybride (combinatie van online en fysiek) kan worden vergaderd. Voor andere fysieke maatregelen is een herbestemming van investeringsgelden nodig. Een voorstel hiervoor volgt in de Pnota. De focus van TOP werken is eind 2021 verlegd naar de verandering.

- Programma DA'S Digitaal Werken

Dit programma zorgt voor de invoering van zaakgericht werken ten behoeve van dienstverlening en de stukkenstroom en voor een digitale samenwerkingsomgeving voor beleidsmatige of projectmatige samenwerking. Wij werken inmiddels met het zaaksysteem voor Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH), de DigiD-koppeling voor de digitale handtekening is beschikbaar en we zijn voorzichtig gestart met de samenwerkingsomgeving op basis van standaard Microsoft software.

Tegelijkertijd zijn we niet waar we hadden willen zijn. De introductie van het zaakgericht werken bij VTH heeft meer knelpunten opgeleverd dan verwacht. En we hadden gehoopt inmiddels verder te zijn met de inrichting van de samenwerkingsomgeving.

We hebben afscheid genomen van onze implementatiepartner voor de samenwerkingsomgeving. De door hen geboden oplossing voldoet niet. We hebben nu besloten door te gaan met de standaard software van Microsoft. Over de financiële gevolgen hiervan bent u bij de monitor II geïnformeerd.

- Ontwikkeltrajecten Informatievoorziening en Digitalisering

In 2021 zijn flinke stappen gezet op het ICT-vlak. De uitrol van de nieuwe laptops is afgerond, met daarbij de Office 365 omgeving die flexibiliteit voor medewerkers vergroot en randvoorwaardelijk is voor TOP en DA'S. De WIFI is verzaamd zodat de capaciteit weer aansluit bij het gebruik.

Vanuit het Strategisch Informatievoorzieningsprogramma lopen de programma's op schema rond assetmanagement, toekomstvast GIS, Basis Registratie Ondergrond. We hebben een start gemaakt met de initiatieven rond Digitaal Stelsel Omgevingswet, Wet Open Overheid, Wet Digitale Toegankelijkheid en Wet Digitale Overheid. Er is in 2021 een projectenstop afgekondigd om binnen het beperkt beschikbare ontwikkelbudget te blijven. De projecten die

nu worden uitgevoerd zijn onvermijdelijk uit oogpunt van continuïteit, rechtmatigheid en wetgeving.

Bij de vervanging van de website (www.werkenbijoverijssel.nl , www.overijsselkiest.nl en www.overijssel.nl) lopen we aan tegen de tegenvallende kosten in verband met beveiligingseisen. De verlenging van het huidige tijdelijke contract na 2022 is juridisch problematisch. Voor een sluitende projectbegroting stellen we voor om een bedrag van € 0,17 miljoen door te schuiven van 2021 naar 2022. Zie voor een toelichting hierop het voorstel verderop onder de Resultaatbestemmingen.

- Archieven

We hebben achterstanden in het opschonen van onze archieven, daardoor handelen we in strijd met de Archiefwet. Door bovengemiddelde ziekte onder de medewerkers en door extra inzet van medewerkers in de gelijktijdig lopende en cruciale DA'S informatievoorzieningsprojecten, is dat niet gelukt. Bij deze jaarrekening doen wij daarom een voorstel voor resultaatbestemming om de hiermee gepaard gaande budgetten door te schuiven naar volgende jaren. Zie voor een toelichting bij de resultaatbestemmingen in het onderdeel overhead, financiering en overige dekkingsmiddelen.

- Evaluatie relatie ONS-ICT

In 2021 hebben we de relatie met ONS-ICT geëvalueerd om inzicht te krijgen in de mate waarin het bijdraagt aan onze doelen. Hieruit is gebleken dat dit in beperkt mate het geval is wegens uitvoeringsfouten en ontwerpfouten (van de GR). Inmiddels is een vervolgtraject gestart waarin voor twee scenario's de opties worden verkend. Daarbij wordt rekening gehouden met de belangen van de deelnemende gemeenten.

Een nieuw perspectief op financiën en risico's

Het financiële perspectief is aan het veranderen. De Essent middelen zijn langzamerhand benut via uitgaven, fondsen en/of voorgenomen plannen. Vooruitlopend en ter voorbereiding op de volgende statenperiode hebben wij in 2021 een start gemaakt met de herijking van onze financiële kaders en de discussie over de financiële stuurknoppen. In de perspectiefnota 2022 is als eerste stap de afschrijvingsmethodiek in een breder perspectief geplaatst.

- Fiscaliteit

Om te voldoen aan de door de Belastingdienst ingevoerde Doorontwikkeling horizontaal toezicht (DHT), ingaande 2023, hebben we in 2021 belangrijke stappen gezet ter verbetering van onze fiscale beheersing. In het najaar van 2021 hebben we een systeemaanpassing doorgevoerd waardoor wij verwachten het aantal correctieboekingen en de kans op omissies te reduceren. In het kader van DHT heeft ook in 2021 periodieke afstemming plaatsgevonden met de belastingdienst over onderwerpen waar verschil van inzicht kan bestaan over de fiscale verwerking, in 2021 onder andere:

* Een voorstel voor een aantal correcties, hoofdzakelijk m.b.t. onterecht door ons gevorderde btw bij het Btw Compensatiefonds over de periode 2015 -2019. Hiervoor hebben wij reeds in 2020 een overlopend passiefpost opgenomen van afgerond € 0,7 miljoen.

* De Belastingdienst heeft ons voorstel met betrekking tot het (vermeend) privé gebruik van het wagenpark geaccepteerd en wij zijn gestart met het aanscherpen van ons beleid op dit vlak.

* Een risicoanalyse in het verlengde van de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie (DBA).

* Gebleken is dat er de afgelopen jaren te weinig pensioenpremie aan het ABP is afgedragen. Wij hebben dit gerepareerd met een eenmalige bijstorting van € 580.000,-.

* Een bezwaarprocedure omtrent de in de eindheffing betrokken vaste reiskostenvergoeding 2020.

* In 2021 heeft de Belastingdienst onze vpb aangiften 2016 en 2017 conform vastgesteld.

- Concerncontrol

Het afgelopen jaar is door concern control op diverse vlakken gewerkt aan verdere verbetering van ons controlehuis. Voorbeelden hiervan zijn de voorbereiding voor de

invoering van de rechtmatigheidsverantwoording met een inzichtelijke rapportage, het project risicomanagement, een frauderisicoframework en het afronden van het 217a onderzoek naar externe inhuur. Tevens is het nieuwe 217a onderzoek gestart met als onderwerp leges en overige opbrengsten.

- Informatiebeveiliging & Privacy

Er zijn zorgen omtrent informatiebeveiliging in de organisatie. Nog niet alle verplichte maatregelen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), het kader zoals de overheid deze zich aan zichzelf heeft opgelegd, zijn geïmplementeerd. Dat heeft ook uitwerking op de status van ISO-certificering zoals provincies die met elkaar hebben afgesproken. Ook (grote) incidenten hebben zowel intern als extern bij SSC-ONS aangetoond dat de provincie Overijssel kwetsbaar is en te weinig toegerust is om adequaat te reageren op grote dreigingen. We leggen de nadruk op bewustwording, de crisisorganisatie en de veilige toegang tot data.

In 2021 is er veel vooruitgang geboekt in de uitvoering van de vereisten voortvloeiend uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). We hebben de risico's van verwerkingen van persoonsgegevens in kaart gebracht. Verder hebben we een interne audit op de Wet politiegegevens (Wpg) afgerond. We hebben in 2021 meerdere datalekken geconstateerd, waarvan enkele gemeld zijn bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De incidenten zijn onderzocht en er zijn maatregelen getroffen om herhaling te voorkomen. Ook zijn het privacybeleid en het beleid voor personeelsvolgsystemen vastgesteld.

Onze organisatie is kwetsbaar met betrekking tot informatiebeveiliging en privacy. Dit vraagt om noodzakelijke extra investeringen ten behoeve van de technische en organisatorische versterking rond informatiebeveiliging en privacy. Wij stellen voor een budget van 350.000 via een resultaatbestemming naar de begroting 2022 over te hevelen om de achterstanden in de implementatie van de BIO en de ISO 27001 weg te werken (zie onderdeel overhead, financiering en overige dekkingsmiddelen). Ook zullen wij bij de Perspectiefnota 2023 op dit onderwerp terugkomen.

- Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (DBA)

In 2021 zijn de precieze DBA-risico's -namelijk risico's op 'schijnzelfstandigheid'- per eenheid onderzocht en getoetst door een extern bureau. De uitkomst hiervan is dat ongeveer 1/3 van de rechtstreeks door de Provincie ingehuurde ZZP'ers een serieus fiscaal risico vormt. Eventuele fiscale boetes lijken op dit moment onwaarschijnlijk. Voor de risicogeveallen zijn gerichte oplossingen gezocht. Parallel hieraan werken we nu aan een lange termijn oplossing, namelijk 'één-instroomloket', waarbij eventuele DBA-risico's al bij het aantrekken van externe inhuur zoveel mogelijk worden voorkomen.

Ontwikkelingen subsidies 2021

Met onze brief van 6 juli 2021 (kenmerk 2021/0168598) hebben wij u geïnformeerd over trends en ontwikkelingen rond subsidies, als reactie op het rekenkamerrapport 'Zicht op subsidies Overijssel'. Het jaar 2021 is nogal afwijkend geweest in vergelijking met 2020 en nog meer met de periode ervoor.

Het aantal subsidieregelingen is met 8 gestegen tot 91 (meerjarig gemiddelde is 70). Het door uw staten vastgestelde coronapakket, investeringsvoorstellen, beleidsnota's en moties verklaren die groei. Ook het aantal behandelde aanvragen is ten opzichte van het coronajaar 2020 met 34% gestegen tot 7.412. Ten opzichte van het gewone jaar 2019 is die stijging zelfs 68%. Belangrijkste oorzaken daarvan zijn twee coronamaatregelen-gerelateerde subsidieregelingen: de ene regeling leidde in twee dagen tot meer dan 1.340 aanvragen en de andere tot meer dan 700 aanvragen in enkele maanden. Normaal is 40-50 aanvragen per jaar voor een regeling al aan de ruime kant.

Het bedrag per subsidie is door de diverse coronamaatregelen-gerelateerde subsidieregelingen verder verschoven naar kleine subsidies: 85% van de nieuwe subsidies in 2021 bedroegen minder dan € 25.000,-. Qua financieel beslag op het totaal beschikbare subsidiebudget in 2021 van iets meer dan € 160 miljoen is dat echter maar 9%.

De in onze brief van 6 juli 2021 verwachte toename van de gemiddelde behandelduur en de overschrijding van de beslistermijnen is door dat grote aantal aanvragen helaas uitgekomen. Waar de servicenorm in de meeste gevallen 13 weken is, liep de gemiddelde behandelduur in de loop van 2021 op tot bijna 19 weken en waren we in 51% van de aanvragen te laat met beslissen. Inmiddels is de gemiddelde behandelduur weer onder de 13 weken gedaald en loopt het percentage termijnoverschrijding weer richting het gemiddelde van 15%. De tijd die de aanvrager nodig heeft gehad om aanvullende gegevens in te sturen zit daar overigens bij in. Het werkelijke percentage zal daardoor iets lager liggen. De hiervoor genoemde sterke afwijkingen verwachten wij niet in 2022.

Verbonden partijen

Dit is hoe wij denken

Ons beleid voor verbonden partijen is vastgelegd in de Nota verbonden partijen Overijssel. Er is sprake van een 'verbonden partij' als wij een bestuurlijk én financieel belang hebben in een organisatie. Dit kan een privaatrechtelijke organisatie zijn (vennootschap, stichting, vereniging) of een publiekrechtelijke organisatie (bedrijfsvoeringsorganisatie of openbaar lichaam).

Er is 'bestuurlijk belang' als wij een zetel hebben in het bestuur van de verbonden partij of stemrecht kunnen uitoefenen. Van een 'financieel belang' is sprake als wij middelen (risicodragend kapitaal) ter beschikking stellen die we kwijt zijn in geval van faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie op ons kunnen worden verhaald.

We gebruiken dit instrument als wij betrokken willen zijn bij de uitvoering en zeggenschap willen hebben in de wijze waarop het provinciaal belang behartigd wordt. Bij de keuze voor een verbonden partij gaan wij er van uit dat deze partij dezelfde activiteiten uit kan voeren met een grotere doelmatigheid en doeltreffendheid en met meer kwaliteit en continuïteit dan wij zelf zouden kunnen. Een externe partij staat los van de provinciale organisatie en kan zich daardoor volledig focussen op de uitvoering van haar specifieke taak. Ook kan een externe partij beschikken over specifieke expertise, die wij niet in huis hebben en ook niet in huis kunnen of willen halen.

Dit is wat wij doen

Om te bepalen of het publieke belang behartigd zou moeten worden in de vorm van een verbonden partij, gebruiken wij het afwegingskader uit de Nota verbonden partijen Overijssel. U wordt nadrukkelijk betrokken bij het besluitvormingsproces en de motivering voor de keuze van een verbonden partij. De Nota verbonden partijen Overijssel wordt elke statenperiode geactualiseerd en de portefeuille verbonden partijen geëvalueerd. Iedere algemene (bestuurs)vergadering wordt voorbereid in ons College. Bij de besluitvorming houden wij rekening met de verschillende rollen die de provincie heeft ten aanzien van de verbonden partij (o.a. eigenaar, opdrachtgever en toezichthouder).

Houdstermaatschappij ontbonden en harmonisatie fondsen in gang gezet

In uw besluit op het Statenvoorstel Investeren met rendement en risico (23 september 2020), spreekt u uit dat risicodragend investeren via fondsen voordelen oplevert in termen van risicospreiding, professioneel fondsbeheer en een marktgerichte benadering. U onderschrijft het functioneren van de Overijsselse fondsen. Tegelijkertijd signaleert u dat er verbeteringen mogelijk zijn qua structurering en werkwijze. In dat kader besluit u tot opheffing van de Houdstermaatschappij fondsen Overijssel (HFO) en vraagt u ons de mogelijkheden voor onderlinge harmonisatie van structuur, werkwijze en governance van de fondsen te onderzoeken.

De HFO is per 1 september 2021 ontbonden en de provincie is nu (100%) aandeelhouder van Innovatiefonds Overijssel I B.V., Innovatiefonds Overijssel II B.V. en SPV Hengelo B.V.. In dit jaarverslag rapporteren wij uitsluitend afzonderlijk over deze nieuwe verbonden partijen, onder verwijzing naar de ontbinding van de HFO.

In het kader van de onderlinge harmonisatie van de fondsen hebben wij u eind 2021 drie Statenvoorstellen doen toekomen:

1. Voortgang harmonisatie en vereenvoudiging werkwijze Overijsselse fondsen
2. Aanpassing kaders Innovatiefonds Overijssel
3. Scopeverbreding Energiefonds Overijssel

Deze voorstellen zijn op 2 februari 2022 door u (geamendeerd) aangenomen.

Risico's

Bij verbonden partijen is sprake van een getrappt risico. De verbonden partijen nemen beleids- en beheersmaatregelen ter voorkoming van het ontstaan van risico's. Op onze beurt stellen wij per verbonden partij een risicoprofiel op. In een aantal gevallen leidt dat tot een risicovoorziening. Het deel dat niet is opgenomen in een risicovoorziening wordt gedekt vanuit de Algemene financieringsreserve.

Voor onderstaande verbonden partijen is een risicovoorziening gevormd:

Energiefonds Overijssel (EFO)

Energiefonds Overijssel heeft in 2021 een positief resultaat behaald van € 0,8 miljoen. Het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel bedraagt ultimo 2021 € 1,5 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 15,8 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 14,3 miljoen (voorziening Energiefonds Overijssel). De voorziening en de AFR bedragen samen (altijd) € 200 miljoen, overeenkomstig het maximaal door de provincie beschikbaar gestelde fondsvermogen (exclusief de tijdelijke faciliteit van € 80 miljoen).

Herstructureringsmaatschappij Overijssel (HMO)

Herstructureringsmaatschappij Overijssel heeft in 2021 een positief resultaat behaald van € 0,7 miljoen. Het eigen vermogen van Herstructureringsmaatschappij Overijssel bedraagt ultimo 2021 € 52,1 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 55,9 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 3,8 miljoen (voorziening Participatie HMO).

Innovatiefonds Overijssel I (voorheen werkfonds van Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel - HFO)

Innovatiefonds Overijssel I heeft in 2021 een negatief resultaat behaald van € 0,7 miljoen. Het eigen vermogen van Innovatiefonds Overijssel I bedraagt ultimo 2021 € 14,6 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 19,0 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 4,4 miljoen (voorziening Innovatiefonds I).

Innovatiefonds Overijssel II (voorheen werkfonds van Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel - HFO)

Innovatiefonds Overijssel II heeft in 2021 een positief resultaat behaald van € 0,1 miljoen. Het eigen vermogen van Innovatiefonds Overijssel II B.V. bedraagt ultimo 2021 € 1,3 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 3,8 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 2,5 miljoen (voorziening Innovatiefonds II).

Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT)

De grondexploitatie is met peildatum 1 januari 2022 geactualiseerd. Het verwachte resultaat van de grondexploitatie komt nu uit op een positief resultaat op einddatum 31 december 2025 van € 7,7 miljoen. Ter vergelijking: een jaar eerder werd nog uitgegaan van een tekort van € 5,5 miljoen per 31 december 2028. Een significante verbetering en ook de

vooruitzichten voor de uitgifte in de komende jaren zijn goed. De laatste kavel wordt naar verwachting in 2024 uitgegeven. Ons aandeel (23%) in het eerdere tekort op deze grondexploitatie - zijnde € 1,1 miljoen - was afgedekt in de voorziening Resultaten gebiedsexploitatie. Deze verliesvoorziening kan per 31 december 2021 vrijvallen in het resultaat. In de toetsing van het provinciale weerstandsvermogen kan de reservering ook vrijvallen per 31 december 2021.

Technology Base

De jaarrekening 2021 van Technology Base gaat uit van een grondexploitatie van € 18,2 miljoen negatief (netto contante waarde) per 1 januari 2022. Ons aandeel (50%) in het tekort op deze grondexploitatie - zijnde € 9,1 miljoen - is afgedekt in de voorziening Resultaten gebiedsexploitatie. De vordering van Technology Base op de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling, bedraagt in totaal ca. € 20,7 miljoen. Ons provinciaal aandeel in deze vordering bedraagt € 10,35 miljoen. In de toetsing van het provinciale weerstandsvermogen houden wij rekening met een kans van 50% op een negatiever resultaat dan begroot voor de grondexploitatie (impact € 4,0 miljoen) en luchthavenexploitatie (impact € 0,91 miljoen).

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden partijen

Bedrijfsvoeringsorganisatie Shared Service Centrum ONS (SSC ONS) (Zwolle)

Hoort bij prestatie

Voor SSC ONS zijn geen specifieke prestaties geformuleerd. De werkzaamheden van het centrum vallen onder de paragraaf Bedrijfsvoering.

Provinciaal publiek belang

SSC ONS richt zich op de bedrijfsvoeringstaken inkoop en contractmanagement, ICT en personeels- en salarisadministratie. De samenwerking in SSC ONS beoogt het volgende resultaat:

- continuïteit door beperking van organisatorische kwetsbaarheid;
- verhoging van de (erkenning van) professionaliteit en deskundigheid van medewerkers;
- verhoging van de kwaliteit van de werkprocessen;
- efficiency ten aanzien van de inzet van beschikbare medewerkers;
- een gebundeld investeringsvermogen;
- realisatie van besparingen door schaalvoordelen.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Bedrijfsvoeringsorganisatie, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is op 28 november 2017 gepubliceerd en op 1 januari 2018 in werking getreden. In december 2020 is de gemeenschappelijke regeling aangepast op de toetreding van de gemeente Zwartewaterland per 1 januari 2021.

Partijen

Provincie Overijssel en gemeenten Zwolle, Kampen, Dalfsen, Westerveld en Zwartewaterland. Ten gevolge van de toetreding van de gemeente Zwartewaterland is het aandeel in het resultaat van de provincie Overijssel afgenomen van 33% naar 30,5%.

Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurslid: Gedeputeerde G.H. ten Bolscher (in rol van eigenaar). Het hoofd eenheid bedrijfsvoering neemt zitting in het bedrijfsvoeringsberaad (in rol van opdrachtgever).

Financieel belang

De laatst vastgestelde jaarrekening is die van 2020. SSC ONS behaalde over 2020 een negatief resultaat € 260.000, dat evenredig verdeeld is over de deelnemers. Over 2021 wordt een voordelig resultaat verwacht van € 160.000, dat ook evenredig verdeeld wordt

over de deelnemers. Het provinciaal aandeel in het verwachte resultaat wordt verwerkt in de jaarrekening 2022.

Op basis van een door de colleges in 2016 vastgestelde verrekeningsystematiek wordt bepaald welke bijdrage iedere deelnemer verschuldigd is voor instandhouding van de bedrijfsvoeringsorganisatie en het uitvoeren van de taken, onderverdeeld naar standaarddienstverlening, maatwerkdienstverlening en meerwerk.

Omdat de bedrijfsvoeringsorganisatie te allen tijde aan zijn verplichtingen jegens derden moet kunnen voldoen is bepaald dat een negatief saldo naar evenredigheid over de deelnemers wordt verdeeld. Afspraken hierover zijn vastgelegd in de verrekeningsystematiek. SSC ONS mag een weerstandsvermogen van maximaal 5% van de jaaromzet opbouwen. Als de gekwantificeerde risico's hoger zijn dan 5% van de jaaromzet, dient het weerstandsvermogen daarop te worden aangepast.

Bijzonderheden

In de zomer van 2020 heeft de gemeente Zwartewaterland het bestuur van SSC ONS verzocht om per 1 januari 2021 te mogen toetreden tot de gemeenschappelijke regeling. U stemde hier op 11 november 2020 mee in.

De komende jaren staan in het teken van continuering en verbetering van de huidige dienstverlening en klanttevredenheid. Daarnaast zet SSC ONS in op groei langs twee assen: nieuwe partners en andere taakvelden van dienstverlening.

Meer informatie

Website SSC ONS

Jaarverslag 2020 SSC ONS

■ **Inhoud**

■ **Financiën**

Openbaar lichaam Omgevingsdienst IJsselland (OD-IJ) (Zwolle)

Hoort bij prestatie

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Provinciaal publiek belang

De Omgevingsdienst IJsselland (OD-IJ) is een bestuurlijke samenwerking op basis van een overeenkomst. OD-IJ heeft ten doel om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van milieutaken in IJsselland kwalitatief beter en efficiënter uit te voeren, door de samenwerking van de IJssellandse gemeenten en de provincie in een afzonderlijke dienst vorm te geven. Dit belang is ook verankerd in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJsselland.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is op 4 januari 2017 gepubliceerd en op 5 januari 2017 in werking getreden. De gemeenschappelijke regeling is in 2020 gewijzigd en op 2 juli 2020 gepubliceerd (stcrt-2020-42900). De gewijzigde regeling is met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2020 in werking getreden.

Partijen

Provincie Overijssel en elf gemeenten uit de regio IJsselland: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. Het aandeel van de provincie Overijssel in het resultaat bedraagt 10,0%. Dit aandeel is in 2021 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen Bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree (lid/vicevoorzitter). Dagelijks bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree, (lid/vicevoorzitter).

Het jaar 2021 stond in het teken van het project Samen Toekomst Bestendig. Hierover bent u rechtstreeks geïnformeerd. Het project had als doel om de overheadkosten van de dienst naar een acceptabel niveau te brengen en de werkelijke kosten voor het primair proces, per partner, inzichtelijk te maken. Middels eenduidige kengetallen worden de kosten per partner verwerkt in de concept begroting 2023. Deze wordt in april 2022 ter zienswijze aangeboden aan de raden en staten van de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling.

Financieel belang

Het financieel jaarverslag 2021 van de OD-IJ wordt rechtstreeks aan u verzonden. Dit staat gepland voor medio april 2022, tegelijk met het aanleveren van de begrotingsstukken voor 2023.

OD-IJ heeft een begroting opgesteld voor 2022 van in totaal € 11 miljoen. In 2022 wordt het traject een input gestuurde financiering naar een output gestuurde financiering voortgezet. De bijdrage van de provincie Overijssel aan de OD-IJ bedraagt € 1,12 miljoen, welke gedekt is in de provinciale begroting.

De deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor eventuele financiële risico's/tekorten van de OD-IJ, naar rato van hun inbreng. Uit de resultaten die jaarlijks behaald worden, mag de OD-IJ een eigen weerstandscapaciteit opbouwen om tegenvallers op te vangen. Voor 2022 heeft het Algemeen Bestuur deze weerstandscapaciteit vastgesteld op maximaal € 311 duizend.

Bijzonderheden

OD-IJ is een gemeenschappelijke regeling, opgericht vanuit een wettelijke verplichting. De deelnemers zijn en blijven bevoegd gezag. Bevoegdheden worden niet gedelegeerd, maar in mandaat overgedragen. Conform de gemeenschappelijke regeling verzendt de OD-IJ jaarlijks het financieel jaarverslag, de begrotingsstukken van het eerstvolgende jaar rechtstreeks naar staten. In het VTH-jaarverslag worden de werkzaamheden van de OD-IJ verantwoord ten opzichte van het vastgestelde VTH-jaarprogramma.

Meer informatie

Website Omgevingsdienst IJsselland

Publieksjaarverslag 2020 Omgevingsdienst IJsselland

Openbaar lichaam Omgevingsdienst Twente (ODT) (Almelo)

Hoort bij prestatie

2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu

Provinciaal publiek belang

De Omgevingsdienst Twente (ODT) is een bestuurlijke samenwerking op basis van een overeenkomst. ODT heeft ten doel om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van milieutaken in Twente kwalitatief beter en efficiënter uit te voeren, door de samenwerking van de Twentse gemeenten en de provincie in een afzonderlijke dienst vorm te geven. Dit belang is verankerd in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Twente.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen). De gemeenschappelijke regeling is op 17 oktober 2017 gepubliceerd en op 18 oktober 2017 in werking getreden. De gemeenschappelijke regeling is in 2020 gewijzigd en op 3 juli 2020 gepubliceerd (stcrt-2020-40694).

Partijen

Provincie Overijssel en veertien gemeenten uit de regio Twente: Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holtten, Tubbergen, Twenterand en Wierden. Het aandeel van de provincie Overijssel in het resultaat bedraagt 10,61%. Dit aandeel is in 2021 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen Bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree (lid/vicevoorzitter). Dagelijks bestuur: Gedeputeerde T.A. de Bree, (lid/vicevoorzitter).

In 2021 is gestart met het opstellen van een proces om de stap te maken van input gestuurde financiering naar een output gerichte financiering. Doel van dit proces is dat alle partners de taken voor het primair proces op eenduidige wijze inbrengen en hier naar rato aan bijdragen. Dit proces krijgt een vervolg in 2022, met als doel de wijzigingen te verwerken in de conceptbegroting 2024.

Financieel belang

Het financieel jaarverslag 2021 van ODT wordt rechtstreeks aan u verzonden. Dit staat gepland voor medio april 2022, tegelijk met het aanleveren van de begrotingsstukken voor 2023.

De financiering van ODT vindt over de eerste drie jaar plaats op basis van input: elke deelnemer betaalt de kosten van de medewerkers die worden ingebracht, vermeerderd met een percentage voor formatieve- en materiële overhead. In 2022 wordt gestart met de overstap van een input gestuurde financiering naar een output gestuurde financiering.

ODT heeft een begroting opgesteld voor 2022 van in totaal € 11,9 miljoen. De bijdrage van de provincie Overijssel aan ODT voor 2022 bedraagt € 1,24 miljoen, welke gedekt is in de provinciale begroting.

De deelnemers zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor eventuele financiële risico's/tekorten van ODT, naar rato van hun inbreng.

Uit de resultaten die jaarlijks behaald worden mag ODT een eigen weerstandscapaciteit opbouwen. Voor 2022 heeft het Algemeen Bestuur deze weerstandscapaciteit vastgesteld op maximaal € 730.927.

Bijzonderheden

ODT is een gemeenschappelijke regeling, opgericht vanuit een wettelijke verplichting. De deelnemers zijn en blijven bevoegd gezag. Bevoegdheden worden niet gedelegeerd, maar in mandaat overgedragen. Conform de gemeenschappelijke regeling verzendt de ODT jaarlijks het financieel jaarverslag en de begrotingsstukken van het eerstvolgende jaar rechtstreeks naar staten. In het VTH-jaarverslag worden de werkzaamheden van de ODT verantwoord ten opzichte van het vastgesteld VTH-jaarprogramma.

Meer informatie

Website Omgevingsdienst Twente

Openbaar lichaam Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) (Almelo)

Hoort bij prestatie

5.3.2 Werklocaties provinciale participaties

5.3.3 Topwerklocaties

Provinciaal publiek belang

Gebiedsontwikkeling gericht op realisatie van een regionaal grootschalig en duurzaam bedrijventerrein. De verbonden partij richt zich op vestiging van grootschalige bedrijven die actief zijn in de logistieke sector of in de industrie, uitgaande van 20 tot 50 arbeidsplaatsen per hectare en een ruimtebehoefte vanaf 2 hectare. Dit belang is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente, die de taak van de verbonden partij omschrijft als 'het (duurzaam) ontwikkelen, realiseren, exploiteren en beheren van het bedrijventerrein'.

RBT (XL Businesspark) behoort samen met Technology Base, Kennispark Twente en Hightech Systems Park (HTSP) tot de vier economische topwerklocaties in Twente.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen), in werking getreden op 5 april 2005. De gemeenschappelijke regeling is in 2019 gewijzigd

naar een zogenaamde 'collegeregeling' en gepubliceerd (Staatscourant - publicatienummer 37368).

Partijen

De provincie Overijssel (23%), Almelo (23%), Hengelo (23%), Enschede (23%) en Borne (8%). Het provinciaal aandeel in het resultaat is in 2021 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen bestuur: M.T. van Haaf (lid) en G.H. ten Bolscher (lid). Dagelijks bestuur: M.T. van Haaf (lid).

Vanuit de opdrachtgeversrol stuurt de provincie op het realiseren van grondverkoop en daarmee op regionale werkgelegenheid. Vanuit de eigenaarsrol ligt de focus op het bewaken van de kaders, het beheersen van de risico's en borging van de kwaliteit van besluitvorming door RBT.

Naar aanleiding van de evaluatie RBT eind 2020, hebben de deelnemers besloten de huidige samenwerking binnen de gemeenschappelijke regeling voort te zetten, totdat de gronden (nagenoeg) zijn uitgegeven. Naar verwachting wordt deze situatie eind 2025 bereikt. De deelnemers gaan in 2024 voorbereidingen starten voor afbouw van de regeling.

Financieel belang

De grondexploitatie is met peildatum 1 januari 2022 geactualiseerd. Het verwachte resultaat van de grondexploitatie komt nu uit op een positief resultaat van € 7,7 miljoen op einddatum 31 december 2025. Ter vergelijking: een jaar eerder werd nog uitgegaan van een tekort van € 5,5 miljoen per 31 december 2028. Een significante verbetering en ook de vooruitzichten voor de uitgifte in de komende jaren zijn goed. De laatste kavel wordt naar verwachting in 2024 uitgegeven.

Ons aandeel (23%) in het eerdere tekort op deze grondexploitatie - zijnde € 1,1 miljoen - was afgedekt in de voorziening Resultaten gebiedsexploitaties. Deze verliesvoorziening kan per 31 december 2021 vrijvallen in het resultaat. In de toetsing van het provinciale weerstandsvermogen kan de reservering ook vrijvallen per 31 december 2021.

De belangrijkste reden voor verbetering van de grondexploitatie is dat afgelopen jaar overeenstemming is bereikt over de uitgifte van in totaal 24 hectare, resulterend in een (voorgestelde) verkorting van de looptijd van het project. Uitgifte vindt plaats tegen hogere grondprijzen en tevens wordt een groter oppervlak dan begroot uitgegeven. Dit alles heeft ook een positief effect op de begrote civieltechnische werken en plankosten.

Op basis van de evaluatie RBT is voor de begroting 2021 en verder besloten de winsten uit erfpacht niet binnen het RBT te reserveren, maar te verrekenen met de structurele bijdragen van de deelnemers voor parkmanagement en bovenwijkse voorzieningen. Hierdoor hoeven de deelnemers vanaf 2021 niet meer bij te dragen aan de investeringen in parkmanagement (ons aandeel 23%, zijnde € 69.000) en de kosten voor 'bovenwijkse' voorzieningen' (ons aandeel 23%, zijnde € 402.000). Deze vrijval is gemeld in Monitor 2021-I.

Bijzonderheden

In 2021 is de nieuwbouw van vijf bedrijven in gebruik genomen. Er is voor ca. 17,9 hectare aan kavels uitgegeven en daarnaast zijn overeenkomsten gesloten voor ca. 25 hectare. Over de verkoop van de laatste kavels is men vergaand in gesprek met marktpartijen. Dit betekent dat er op dit moment geen kavels meer beschikbaar zijn.

Meer informatie

Website XL Business Park

Openbaar lichaam Technology Base (Enschede)

Hoort bij prestatie

5.3.2 Werklocaties provinciale participaties

5.3.3 Topwerklocaties

Provinciaal publiek belang

Deze verbonden partij draagt bij aan de ontwikkeling van de voormalige vliegbasis Twente tot Technology Base. De gemeenschappelijk regeling Technology Base omschrijft de opgave als een integrale gebiedsontwikkeling ten behoeve van toekomstbestendige bestemmingen die een belangrijke bijdrage leveren aan de economie, ecologie, natuur, woningbouw en leefbaarheid van de regio.

Technology Base behoort samen met RBT (XL Businesspark), Kennispark Twente en High Tech Systems Park (HTSP) tot de vier economische toplocaties in Twente.

Juridische vorm

Publiekrechtelijke rechtspersoon (Openbaar Lichaam, Wet gemeenschappelijke regelingen), in werking getreden op 23 november 2010. De laatste wijziging van de gemeenschappelijke regeling was in 2020, waarbij de regeling (onder meer) is omgezet naar een collegeregeling. Ook is de naam formeel gewijzigd van Area Development Twente (ADT) naar Technology Base. De gewijzigde regeling is op 17 juli 2020 gepubliceerd (Staatscourant 2020, 38979).

Partijen

Provincie Overijssel (50%) en gemeente Enschede (50%). Het provinciaal aandeel in het resultaat is in 2021 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen Bestuur: R.H. de Witte (lid), M.T. van Haaf (lid), E. Boerman (lid) en G.H. ten Bolscher (lid). Dagelijks Bestuur: R.H. de Witte (lid en plaatsvervangend voorzitter) en M.T. van Haaf (lid).

Met de herontwikkeling van vliegbasis Twenthe is ingezet op nieuwe woon- en werkgebieden, versterking van het natuurnetwerk en de exploitatie van een regionale luchthaven. Waar op onderdelen de herontwikkeling bijna is afgerond, geldt voor het bedrijvenpark en de luchthaven dat er nog ambities en uitdagingen zijn. Bestuurlijk ligt de focus in 2022 op het afronden van de evaluatie waartoe medio 2021 is besloten.

Financieel belang

De jaarrekening 2021 (stand 31-12-2021) van Technology Base gaat uit van een grondexploitatie van € 18,2 miljoen negatief (netto contante waarde) per 1 januari 2022. Ons aandeel (50%) in het tekort op deze grondexploitatie - zijnde € 9,1 miljoen - is afgedekt in de voorziening Resultaten gebiedsexploitaties. De totale vordering van Technology Base op de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling bedraagt in totaal ca € 20,7 miljoen. Het provinciale aandeel in deze vordering bedraagt € 10,35 miljoen (50%). In de toetsing van het provinciale weerstandsvermogen houden wij rekening met een kans van 50% op een negatiever resultaat dan begroot voor de grondexploitatie (impact € 4,0 miljoen) en luchthavenexploitatie (impact € 0,91 miljoen).

Bijzonderheden

In maart 2018 stelde de gemeenteraad van Enschede de bestemmingsplannen Vliegveld Twenthe-Noord en -Midden vast. Het bestemmingsplan Noord is onherroepelijk, het bestemmingsplan Midden is door de Raad van State in 2019 vernietigd vanwege het buiten werking stellen van het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Het bestemmingsplan Midden is op 29 november 2021 door de gemeenteraad van Enschede vastgesteld.

Technology Base onderscheidt zich op het gebied van ontwikkelen, testen, demonstreren en produceren van innovatieve producten. Technology Base beschikt over een eigen luchthaven voor met name zakelijk en recreatief vliegverkeer, vliegverkeer voor tests, ontmanteling, drones en klein onderhoud. Op basis van een acquisitieplan (2020), zet Technology Base in op het interesseren van bedrijven en nieuwe activiteiten, het faciliteren van huisvesting voor vestigers en de ontwikkeling van de luchthaven, passend bij de regio en het innovatieve karakter van het gebied. Met het oog op de nabijheid van Natura 2000-gebied Lonnekermeer worden bij het vergunnen van activiteiten op Technology Base qua stikstofruimte zo nodig aanvullende maatregelen getroffen.

In 2021 besloten de colleges van Gedeputeerde Staten van Overijssel en Burgemeester en Wethouders van Enschede tot een evaluatie van de gemeenschappelijke regeling Technology

Base. Deze evaluatie wordt medio 2022 afgerond. Op basis daarvan komen de colleges met voorstellen voor de toekomst van Technology Base.

Op de voormalige legeringskampen rond het vliegveld is 80 hectare aan woonparken in ontwikkeling. De verkoop van de panden en de kaveluitgifte verloopt conform de aangepaste planning.

Meer informatie

Website Technology Base

Overige verbonden partijen

Verbonden partijen

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Overijssel (Nazorgfonds) (Zwolle)

Hoort bij prestatie

2.2.3 Beheer nazorgfonds

Provinciaal publiek belang

De Leemtetwet (aanvulling Wet milieubeheer) waarborgt dat gesloten stortplaatsen geen of zo weinig mogelijk gevolgen voor het milieu hebben. Op grond van deze wet zijn wij bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor de nazorg van stortplaatsen waar na 1 september 1996 afvalstoffen zijn of worden gestort.

Juridische vorm

Het fonds is opgericht door het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel (artikel 15.47, lid 1Wm) en is een rechtspersoon bij wet (artikel 15.47, lid 3 Wm). De rechtspersoon is in 2014 ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Partijen

Provincie Overijssel, N.V. ROVA en Twence B.V..

Bestuurlijke betrokkenheid

Algemeen bestuur: het voltallige college van Gedeputeerde Staten.

Dagelijks bestuur: T.A. de Bree en Y.J. van Hijum.

Bestuurlijk Overleg Nazorgfonds: T.A. de Bree en Y.J. van Hijum, een vertegenwoordiger van N.V. ROVA en een vertegenwoordiger van Twence B.V..

ROVA en Twence hebben in dit orgaan recht van inspraak, maar geen beslissingsbevoegdheid. In 2021 ging de bestuurlijke aandacht uit naar de haalbaarheid van het doelvermogen.

Financieel belang

Om invulling te geven aan de verantwoordelijkheid van de Leemtetwet bepaalt de wet (art. 15.44 Wm) dat u een heffing instelt ter bestrijding van de kosten van de nazorgmaatregelen bij stortplaatsen waar na 1 september 1996 nog afval gestort wordt. Deze heffing wordt bij belastingverordening opgelegd aan de exploitanten van de stortplaatsen in Overijssel. U heeft deze belastingverordening op 30 maart 1999 vastgesteld.

Wij zijn verplicht de opbrengsten van de heffing af te dragen aan het 'Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Overijssel'. De bijbehorende tarieventabel is een aantal jaren buiten werking gesteld, omdat de verwachting was dat de omvang van het fonds en de verwachte rendementen voldoende zouden zijn om de vereiste doelvermogens te realiseren. Dit laatste is niet meer het geval voor de locatie Elhorst Vloedbelt.

Bijzonderheden

Het eigen vermogen van het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Overijssel bedraagt ultimo 2020 ruim € 13,7 miljoen. Dit vermogen is ondergebracht bij vermogensbeheerder Rabobank. Door de Rabobank is ruim € 4,2 miljoen belegd in aandelen en € 7,6 miljoen in obligaties. Daarnaast wordt € 1,8 miljoen beheerd op een spaarrekening. Gelet op de huidige rentetarieven is het onzeker of het afgesproken te behalen rendement van 5,06% gerealiseerd kan worden.

Door een afname van de stortvolumes ten opzichte van de verwachte volumes, zullen de stortlocaties langer open blijven dan voorzien. Dit kan gevolgen hebben voor de opbouw van de vereiste doelvermogens. De voor de stortlocaties opgestelde nazorgplannen zijn in 2016 geheel herzien, waarbij een herberekening van de vereiste doelvermogens is gedaan. In 2020 besloot u de nazorgplannen voor de drie stortlocaties te verlengen tot en met 2025. De Rabobank heeft een langjarige rendementsprognose afgegeven van 3,1%. Op basis van deze prognose en het reeds opgebouwde vermogen voor Elhorst Vloedbelt is de verwachting dat in 2082 - jaar van sluiting - nog een tekort van circa € 5,5 miljoen resteert. Op basis hiervan is besloten om voor de locatie Elhorst Vloedbelt een jaarlijkse heffing van € 40 duizend op te leggen aan Twence. De verwachting is dat het vereiste doelvermogen door deze heffing wel bereikt zal worden.

Meer informatie

-

Stichtingen en verenigingen

Verbonden partijen

Interprovinciaal Overleg (IPO) ('s-Gravenhage)

Hoort bij prestatie

Algemene dekkingsmiddelen en financiering.

Provinciaal publiek belang

Het lidmaatschap van IPO is van belang voor de bestuurlijke betrokkenheid bij de kerntaken die de provincies gezamenlijk uitvoeren. De vereniging IPO heeft tot doel:

- Het behartigen van de belangen van provincies;
- Het bieden van een platform voor uitwisseling van kennis en ervaringen;
- Het stimuleren en entameren van vernieuwingsprocessen binnen de provincies.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (vereniging, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

De twaalf provincies. De provincie Overijssel heeft een aandeel van 8,33% in het resultaat van de vereniging. Dit aandeel is in 2021 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Bestuurslid Y.J. van Hijum. Provinciale Staten van iedere provincie wijzen uit hun midden twee personen aan ter vertegenwoordiging van hun provincie in de Algemene Leden Vergadering.

Financieel belang

Op 9 september 2014 stemden wij in met het afgeven van een borgstelling ter hoogte van € 0,6 miljoen aan het IPO voor een lening van BNG, ten behoeve van de overbrugging van de verhuizing naar en inrichting van nieuwe kantoorruimte van het IPO. De stand van de garantstelling per 31 december 2021 is € 0,18 miljoen. De garantstelling vervalt op 15 oktober 2024. Aflossing en rente verloopt via de jaarlijkse provinciale bijdragen aan het IPO. Bij een eventueel inroepen van de garantstelling wordt het effect voor Overijssel verrekend met de IPO-bijdrage.

Bijzonderheden

In 2021 heeft de betaling van de zevende termijn plaatsgevonden, waardoor de hoogte van de garantstelling ook navenant lager wordt en uitkomt op € 0,18 miljoen.

Meer informatie

Website IPO

Vennootschappen en coöperaties

Verbonden partijen

BNG Bank N.V. ('s-Gravenhage)

Hoort bij prestatie

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Provinciaal publiek belang

Deze verbonden partij draagt niet bij aan één specifiek beleidsdoel. De baten en lasten worden verantwoord onder overhead, financiering en dekkingsmiddelen. BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.

Doordat de bank alleen publieke aandeelhouders heeft, is zij onderdeel van de publieke sector. Met het aandeelhouderschap in BNG Bank geeft de provincie Overijssel invulling aan haar publieke taak. De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van € 2,50).

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Het is statutair bepaald dat alleen publieke lichamen aandeelhouder kunnen zijn van BNG. De Staat houdt de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap. De provincie Overijssel heeft een belang van 0,16% in BNG Bank. Het belang van de provincie Overijssel is in 2021 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie Overijssel: R.H. de Witte). De bestuurlijke betrokkenheid is, gezien de geringe financiële participatie, beperkt.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 87.750 aandelen. Elk aandeel heeft een waarde van € 2,50. De boekwaarde van de aandelen bedraagt daarmee (afgerond) € 0,2 miljoen. Afhankelijk van het resultaat van de BNG Bank ontvangt de provincie een dividend. Over het jaar 2019 hebben we in 2021 € 111.000 aan (uitgesteld) dividend ontvangen. Over het jaar 2020 hebben we in 2021 € 159.000 aan dividend ontvangen.

Bijzonderheden

De provincie Overijssel heeft in 2015 en 2016 voor in totaal € 74,5 miljoen deel genomen in door BNG Bank uitgegeven hybride leningen (totale omvang lening pakket bedroeg € 424 miljoen). Met de uitgifte van deze hybride leningen (looptijd 60 jaar) heeft BNG Bank haar solvabiliteit en weerstandsvermogen kunnen verbeteren. Met ingang van mei 2022 heeft BNG Bank jaarlijks de mogelijkheid (niet de verplichting) om beide leningen vervroegd af te lossen. Wij ramen de renteopbrengsten over de leningen daarom steeds voor één jaar.

Met ingang van 2021 meet de BNG Bank de maatschappelijke impact van haar klanten en publiceert hier jaarlijks over in haar jaarverslag. De BNG-Bank rapporteert hierbij specifiek over het verlagen van de CO2-emissies van haar kredietportefeuille.

Meer informatie

Website BNG Bank

Jaarverslag 2021 BNG Bank

Coöperatie Samenwerkingsverband DOVA U.A. (Utrecht)

Hoort bij prestatie

4.2.1 Transitie openbaar vervoer

Provinciaal publiek belang

De provincie Overijssel werkt in verschillende verbanden samen met het Rijk, de provincies en vervoersregio's aan het beschikbaar stellen van actuele reisinformatie en efficiënt en doeltreffend openbaar vervoer voor reizigers. Het doel is te komen tot een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt vervoer voor de reiziger.

Dit belang is ook verankerd in de statuten van de coöperatie, waarin het doel omschreven is als 'het faciliteren en ondersteunen van de leden bij collectieve vraagstukken op het gebied van de exploitatie, infrastructuur en services voor reizigers, zoals informatievoorziening over het openbaar vervoer en andere vormen van collectief vervoer of individueel vervoer, om zo in de stoffelijke behoeften van haar leden te voorzien krachtens overeenkomsten met hen te sluiten in het bedrijf dat zij te dien einde ten behoeve van haar leden uitoefent of dat één of meer van haar dochtervennootschappen/deelnemingen uitoefent of doet uitoefenen.'

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (coöperatieve vereniging, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

De twaalf provincies, Vervoerregio Amsterdam, Metropoolregio Rotterdam-Den Haag en OV Bureau Groningen-Drenthe. Het aandeel van de provincie Overijssel in het resultaat bedraagt 5,24%. Dit aandeel is in 2021 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Ledenvergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: E. Boerman). In 2021 ging de bestuurlijke aandacht uit naar het ondervangen van de gevolgen van de coronacrisis op de OV-sector.

Financieel belang

Het betreft een coöperatieve vereniging met uitgesloten aansprakelijkheid (U.A.). Dit betekent dat de (voormalige) leden van de coöperatie niet aangesproken kunnen worden wanneer zich een tekort voordoet bij ontbinding van de coöperatie. De jaarlijkse winst wordt toegevoegd aan de algemene reserve, tenzij de algemene ledenvergadering, op voorstel van het bestuur, besluit tot een algehele of gedeeltelijke winstuitkering. Indien de winst uitgekeerd wordt aan alle leden, gebeurt dit naar rato van de voor de leden vastgestelde jaarlijkse bijdragen.

De laatst vastgestelde jaarrekening is die van 2020.

Bijzonderheden

In november 2018 stemde u in met deelname van de provincie Overijssel aan Samenwerkingsverband DOVA. De nieuwe organisatie komt voort uit twee bestaande samenwerkingsverbanden:

- NDOV - een samenwerking van Rijk, provincies en de decentrale OV autoriteiten en vervoerders gericht op het beschikbaar stellen van actuele gegevens voor OV reisinformatie; en
- DOVA - een samenwerking van decentrale OV-autoriteiten gericht op doeltreffend en efficiënt OV voor de reiziger.

Het nieuwe samenwerkingsverband is op 1 januari 2019 van start gegaan. De organisatie bestaat uit de clusters OV-netwerk en OV-data. Samen met CROW-KpVV vormen zij de OV-campus. De deelnemers zijn zowel eigenaar (lid) van de coöperatie, als afnemer van de diensten van de coöperatie. De leden sluiten een overeenkomst met de coöperatie waarin zij vast leggen welke diensten zij afnemen en de voorwaarden daarbij.

In 2021 was de inzet van het samenwerkingsverband met name gericht op het ondervangen van de gevolgen van de coronacrisis op de OV-sector. Deze inzet betrof onder andere de ondersteuning bij het tot stand komen van een nieuwe

aanbestedingskalender voor OV concessies en het maken landelijke afspraken rondom BVOV (Beschikbaarheidsvergoeding Openbaar Vervoer).

Tevens nam het samenwerkingsverband het voortouw in de herijking van concessies door de gewijzigde marktomstandigheden en leidde zij het maken van afspraken over nieuwe betaalwijzen in het openbaar vervoer in goede banen.

Meer informatie

Website DOVA

Vervoerplannen 2022

CSV Amsterdam B.V. ('s Hertogenbosch)

Hoort bij prestatie

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Provinciaal publiek belang

Deze verbonden partij draagt niet bij aan één specifiek beleidsdoel van de Provincie. Het betreft een tijdelijke verbonden partij voor de afwikkeling van de verkoop van Essent. De vennootschap heeft tot doel:

- namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON);
- namens de verkopende aandeelhouders van Essent eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland"); het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (besloten vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Groningen (6,0%), provincie Drenthe (2,3%), provincie Overijssel (18,7%), provincie Flevoland (0,02%), provincie Noord-Brabant (30,8%), provincie Limburg (16,1%) en gemeenten in deze provincies en de provincie Friesland. Het belang van de provincie Overijssel is in 2021 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: Y.J. van Hijum). Verder heeft de provincie Overijssel een vaste zetel in de Aandeelhouderscommissie. De bestuurlijke betrokkenheid bij deze verbonden partij is, gezien de aard van de verbonden partij, minimaal.

Financieel belang

Het aandelenbezit van de provincie Overijssel vertegenwoordigt een boekwaarde van €47.000.

Bijzonderheden

CSV Amsterdam B.V. kan nog niet worden ontbonden vanwege het voeren van een bezwaarprocedure tegen de Belastingdienst en een beroepsprocedure bij de rechtbank Gelderland over een naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting van de Belastingdienst. Op 25 maart 2021 informeerden wij u over het misbruik van de derdengeldrekening (escrow) onder beheer van advocatenkantoor Pels Rijcken. CSV Amsterdam B.V. is één van

de partijen die te maken heeft gehad met de fraudezaak bij dit kantoor die ook landelijk veel aandacht heeft gehad. Het bestuur van CSV Amsterdam B.V. heeft met Pels Rijcken een vaststellingsovereenkomst gesloten waarmee schadevergoedingen zijn gehonoreerd en geen nadelige financiële effecten zijn opgetreden.

Meer informatie

-

Energiefonds Overijssel B.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie

2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel

Provinciaal publiek belang

Energiefonds Overijssel verstrekt leningen, participaties en garanties aan projecten op het gebied van energiebesparing en productie van hernieuwbare energie en draagt zo bij aan de provinciale doelstelling om in 2023 20% van de totale energiebehoefte te halen uit hernieuwbare energie. Dit belang is verankerd in de statuten van het fonds waarin het doel van de verbonden partij omschreven is als: het verstrekken van financiering aan derden om de ontwikkeling en toepassing van hernieuwbare energie en energiebesparing te versterken.

Juridische vorm

Energiefonds Overijssel bestaat uit:

- Energiefonds Overijssel I B.V. voor het verstrekken van risicofinanciering en het beheren van Energiefonds II B.V.;
- Energiefonds Overijssel II B.V. voor het verstrekken van leningen en garanties.

Beide vennootschappen zijn privaatrechtelijke organisaties (besloten vennootschappen, Burgerlijk wetboek, boek 2). Het fonds wordt beheerd door CL Venture Partners B.V. en heeft een Raad van Commissarissen van drie leden en een Adviescommissie van vijf leden.

Partijen

De provincie Overijssel is 100% eigenaar van Energiefonds Overijssel I B.V.. Energiefonds Overijssel I B.V. is op haar beurt 100% eigenaar van Energiefonds Overijssel II B.V.. Het belang van de provincie Overijssel in Energiefonds Overijssel I B.V. is in 2021 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering.(1e gemachtigde voor de provincie hierin: R.H. de Witte).

De portefeuillehouder heeft in 2021 - namens de provincie als eigenaar van het fonds - toegezien op de uitvoering van het jaarplan 2021. Als opdrachtgever en eigenaar van het fonds, heeft de provincie in 2021 ingestemd met een verlenging van de pilot van LEI-F, de ontwikkelingsfaciliteit voor lokale energie-initiatieven.

Daarnaast stond de bestuurlijke betrokkenheid in 2021 in het teken van een heroriëntatie op de inzet en focus van Energiefonds Overijssel voor de komende jaren. Ook is - samen met het fonds - gekeken naar de mogelijkheid om het fonds € 50 miljoen extra middelen te laten lenen bij een externe partij. Deze beiden trajecten resulteerden eind 2021 in een voorstel voor Scopeverbreding van Energiefonds Overijssel, dat u begin 2022 geamendeerd hebt aangenomen.

Financieel belang

Energiefonds Overijssel heeft in 2021 een positief resultaat behaald van € 0,8 miljoen. Het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel bedraagt ultimo 2021 € 1,5 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 15,8 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 14,3 miljoen (voorziening Energiefonds Overijssel). De voorziening en de AFR bedragen samen (altijd) € 200 miljoen, overeenkomstig het maximaal door de provincie beschikbaar gestelde fondsvermogen (exclusief het tijdelijke overbruggingskrediet van € 80 miljoen).

Bijzonderheden

Energiefonds Overijssel heeft een revolverend fondsvermogen van € 200 miljoen. Daarnaast beschikt het fonds tot eind 2027 over een overbruggingskrediet van € 80 miljoen. De totale financieringsruimte bedraagt daarmee € 280 miljoen.

Ultimo 2021 staat € 219,9 miljoen aan middelen uit bij projecten: € 207,7 miljoen in leningen en € 12,2 miljoen in risicofinanciering. Daarnaast is € 14 miljoen aan financiering toegezegd, maar nog niet aan projecten uitgeboekt. De historische uitzetting vanaf de start van het fonds bedraagt € 278 miljoen (inclusief nog niet uitgeboekte toezeggingen). Een aantal showcases uit de portefeuille vind u hier.

In 2021 zette het fonds € 22,6 miljoen (inclusief bouwdepots) aan financieringen uit: 8 nieuwe leningen, 3 ophogingen/vervolgfinancieringen van bestaande leningen en nog eens zes converteerbare leningen. Het maatschappelijk rendement van de portefeuille bedraagt ultimo 2021 4.530 TJ (energieverbruik van ca. 70 duizend huishoudens). Hiermee draagt het fonds voor ca. 22,5% bij aan de provinciale doelstelling voor nieuwe energie in 2023.

Daarnaast dragen de investeringen in 2021 bij aan de Overijsselse werkgelegenheid: 75 structurele arbeidsplaatsen en 1.816 tijdelijke arbeidsplaatsen.

COVID-19 heeft tot op heden slechts beperkte impact op de bedrijven in portefeuille. Wel merkt de fondsbeheerder dat nieuwe projecten later tot realisatie komen, door doorwerking van COVID-maatregelen en netcongestie. De verwachting is dat dit in 2022 weer aan zal trekken, onder meer door de extra mogelijkheden vanuit de scopeverbreding en een stuwende werking door stijgende energie- en CO2-prijzen.

In oktober heeft de Algemene Vergadering mevrouw Margreet van Gastel benoemd als nieuwe voorzitter van de Raad van Commissarissen. Zij volgt hiermee de heer Pieter van Geel op. Hij is in 2021, vanwege het einde van zijn benoemingstermijn, teruggetreden als voorzitter van de Raad van Commissarissen.

Meer informatie

Website Energiefonds Overijssel
Presentatieverslag 2021 EFO

Enexis Holding N.V. ('s-Hertogenbosch)

Hoort bij prestatie

2.3.3 Realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk (deelneming Enexis)

Provinciaal publiek belang

Enexis Netbeheer B.V. (één van de drie werkfondsen van Enexis Holding N.V.) beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor ca. 2,5 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. Deze verbonden partij draagt bij aan het realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk. In de statuten staat dit als volgt:

- Het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie;
- Het in stand houden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten met annexen voor energie;
- Het doen uitvoeren van alle taken die als gevolg van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan de netbeheerder.

De energie-infrastructuur is een belangrijk fundament voor de energietransitie en daarmee cruciaal in het realiseren van de klimaatdoelen.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Groningen (6,57%), provincie Drenthe (2,37%), provincie Overijssel (19,68%), provincie Noord-Brabant (30,83%), provincie Limburg (16,13%) en gemeenten in deze

provincies en in de provincie Flevoland. Wettelijk is bepaald dat alleen publieke lichamen aandeelhouder van een netwerkbedrijf kunnen zijn. In 2021 zijn de verhoudingen niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (AV) (1e gemachtigde voor de provincie hierin: Y.J. van Hijum). Daarnaast hebben wij een vaste zetel in de Aandeelhouderscommissie (AHC).

In 2021 is met de andere aandeelhouders in de AHC en de Raad van Bestuur van Enexis de dialoog gevoerd over de actualisering van het strategisch plan voor de periode 2022 - 2026. De nieuwe strategie wordt in april 2022 ter goedkeuring voorgelegd aan de AV. De strategische richting die Enexis voorstaat is op hoofdlijnen in lijn met onze ambitie. De focusstrategie is erop gericht dat Enexis met haar infrastructuur ervoor zorgt dat mensen en bedrijven zoveel mogelijk duurzame energie kunnen gebruiken. Daarnaast wil Enexis helpen om richting te geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daar naartoe. Vanuit onze rol als aandeelhouder in de AHC en de AV zien wij toe op de realisatie van de doelen in het Strategisch plan van Enexis. Ook stemmen we over eventuele mutaties in de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen. Daarnaast stelt de AV de jaarrekening vast met inbegrip van het daarbij horende dividend.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 29.465.662 aandelen, die een boekwaarde vertegenwoordigen van € 46,3 miljoen.

Uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk is een randvoorwaarde voor het realiseren van de Regionale Energie Strategieën (RES'en) en de doelen van het Klimaatakkoord. Dit vraagt een forse investering. De aandeelhouders van Enexis Holding dragen bij aan de financiering: in 2020 verstrekten 5 provinciale en 66 gemeentelijke aandeelhouders (waarvan 16 Overijsselse gemeenten) een converteerbare hybride aandeelhouderslening van € 500 miljoen aan Enexis Holding. De provincie Overijssel neemt € 102 miljoen voor haar rekening.

Het in 2021 ontvangen dividend over de winst van 2020 bedroeg € 14,8 miljoen.

Bijzonderheden

De rol van Enexis is essentieel voor versnelling van de Overijsselse energietransitie. Als kernpartner in het programma Nieuwe Energie 2017-2023 trekt Enexis het uitvoeringscluster 'energie-infrastructuur en warmte'. Vanuit een eigen verantwoordelijkheid vervult zij een rol bij regionale planvorming. Enexis is een partner voor de provincies, gemeenten en waterschappen bij de uitvoering van de Regionale Energie Strategieën (RES'en).

Enexis publiceert iedere twee jaar haar investeringsplannen voor elektriciteit en gas met een zichttermijn van tien jaar. Deze plannen bevatten de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen voor de elektriciteits- en gasnetten in het hele gebied van Enexis. Op 24 november 2021 zijn Provinciale Staten in een informatiebijeenkomst geïnformeerd over het ontwerp investeringsplan 2022-2032. In deze bijeenkomst werd daarnaast aandacht besteed aan de ontwikkelingen in de transportschaarste op het elektriciteitsnet in Overijssel, waarover u in juni 2021 door ons bent geïnformeerd.

In 2021 is fors geïnvesteerd in uitbreiding van de netwerkcapaciteit. Aanleg van van meer dan duizend kilometer kabel en bouw een recordaantal nieuwe stations resulteerde in een capaciteitsuitbreiding van 10% (1.350 MW). Daarbij bleef de storingsduur op een laag niveau, met gemiddeld 17,6 minuten voor elektriciteit en 75 seconden voor gas.

Door de versnelling van de energietransitie neemt de druk op het netwerk zo snel toe, dat extra investeringen alléén niet genoeg zijn. Om de energietransitie tijdig en betaalbaar te realiseren, is het noodzakelijk om het netwerk (kosten)efficiënter te gebruiken en de beschikbare middelen efficiënt te investeren. Dit wordt ook een speerpunt in het strategisch plan van Enexis voor de periode 2022-2026.

Het beheer van het elektriciteits- en gasnet en de leveringszekerheid is de belangrijkste opgave voor Enexis. In 2021 bedroeg het werkpakket van Enexis Netbeheer € 959 miljoen (2020: € 882 miljoen; 2019: € 804 miljoen). Door de toename in vraag en aanbod van duurzaam opgewekte energie zal de omvang van het werkpakket in de toekomst verder toenemen.

Meer informatie

Website Enexis Holding
Jaarverslag 2021 Enexis Holding
Investeringsplan 2022

Herstructureringsmaatschappij Overijssel N.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail

5.3.1 Werklocaties: basis op orde

Provinciaal publiek belang

De verbonden partij HMO draagt bij aan de kwantiteit en kwaliteit van alle typen werklocaties. HMO draagt zorg voor een goede basiskwaliteit van de werklocaties, zodat bedrijven goed kunnen functioneren en werkgelegenheid behouden blijft of kan groeien. Dit belang is verankerd in de statuten van HMO waar het (hoofd)doel omschreven is als: samen met publieke en private partijen bijdragen aan het op een duurzame wijze realiseren van herstructurering en bestrijding van leegstand van werklocaties en overige registergoederen in Overijssel, met als doel zorgvuldig ruimtegebruik te bewerkstelligen en een goed economisch vestigingsklimaat voor ondernemers te (doen) waarborgen.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Overijssel (100%). Het belang van de provincie Overijssel is in 2021 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: E. Boerman). Als aandeelhouder zien wij toe op de uitvoering van het Strategisch beleidsplan 2018-2022, het Meerjaren investeringsprogramma 2018-2022 en het Actieplan 'Versneld investeren in coronatijd'. In 2021 is de heer Erents vanwege het einde van zijn benoemingstermijn afgetreden als lid van de RvC van HMO. Wij hebben ingestemd met de benoeming van de heer Eggermont als lid van de RvC. Daarnaast hebben wij HMO voor de uitvoering van haar actieplan 'Versneld investeren in de coronacrisis' het tweede deel van de lening versterkt.

Financieel belang

Het eigen vermogen van HMO bedraagt ultimo 2021 € 52,1 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 55,9 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 3,8 miljoen (voorziening Participatie HMO). De vennootschap heeft in 2021 een positief resultaat geboekt van € 0,67 miljoen. HMO heeft hiermee een revolverendheid van ruim 93% waar wij een streefwaarde van 75% hanteren. HMO heeft een actieplan ontwikkeld ter verzachting van de economische gevolgen van de coronacrisis in Overijssel. In het najaar van 2020 hebben wij, na uw goedkeuring, besloten om HMO voor dit actieplan een lening te verstrekken van € 10 miljoen in 2020, met een optie van een aanvullende € 7,2 miljoen in 2021. Het aanvullende deel van de lening is in 2021 verstrekt.

Bijzonderheden

HMO heeft in 2021 geïnvesteerd in alle type werklocaties (bedrijventerreinen, kantoren en binnensteden). Het Actieplan van HMO vormde hiervoor de leidraad. HMO is betrokken bij de ontwikkeling van in de topwerklocaties Kennispark (Enschede), TechBase (Enschede), High Tech Systems Park (Hengelo), Polymer Science Park (Zwolle) en S/Park (Deventer). Vanuit het Actieplan is HMO verder betrokken bij de ontwikkeling van werklocaties in Nijverdal (Ten Cate), Raalte (spoorzone), Zwolle (diverse locaties) en Genemuiden (diverse locaties). Daarnaast is HMO met haar investeringen actief in onder andere Almelo (centrum), Hardenberg (De Spinde), Hengelo (Lambertuspassage), Zwolle (Dominicanenklooster en Broerenkwartier) en Oldenzaal (centrum).

Meer informatie

Website HMO

Actieplan Versneld investeren in coronatijd

Innovatiefonds Overijssel I (Zwolle)

Hoort bij prestatie

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

Innovatiefonds Overijssel I B.V. draagt bij aan de versterking van de regionale economie in Overijssel. Zij stimuleert andere vennootschappen die zich bezig houden met de bevordering of ontwikkeling van innovatieve kennis, toepassingen of technieken. Deze economische activiteiten liggen dicht tegen de markt aan en zijn relatief risicovol. De inzet van provinciale middelen stimuleert dat andere (private) investeerders mee investeren. Innovatiefonds I B.V. richt zich op het verstrekken van risicofinanciering.

Juridische vorm

Innovatiefonds Overijssel I B.V. is een besloten vennootschap (Burgerlijk wetboek, boek 2). De vennootschap wordt beheerd door Oost NL en heeft een Raad van Commissarissen van drie leden.

Partijen

In 2021 is de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) ontbonden en is de provincie Overijssel rechtstreeks (100%) aandeelhouder geworden van Innovatiefonds Overijssel I B.V..

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: R.H. de Witte). De portefeuillehouder heeft in 2021 namens de provincie ingezet op een goede uitwerking van uw besluitvorming in het Statenvoorstel Investeren met rendement en risico. Daarnaast heeft de portefeuillehouder ingezet op bewaking van een goede uitvoering van het jaarplan van Innovatiefonds Overijssel.

Financieel belang

Innovatiefonds Overijssel I heeft in 2021 een negatief resultaat behaald van € 0,7 miljoen. Het eigen vermogen van Innovatiefonds Overijssel I bedraagt ultimo 2021 € 14,6 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 19,0 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 4,4 miljoen (voorziening Innovatiefonds I).

Het door u vastgestelde maximale investeringsvolume van de vennootschap is € 28,5 miljoen. Dit investeringsvolume is - conform uw besluit uit 2016 - jaarlijks op te hogen met middelen die uit Innovatiefonds Overijssel II worden overgeheveld naar Innovatiefonds Overijssel I.

Bijzonderheden

In het veld financieel belang staat een andere letterhoogte In 2020 stemde u in met het Statenvoorstel Investeren met rendement en risico. In dat kader is de Houdstermaatschappij

Fondsen Overijssel (HFO) in 2021 ontbonden en hebben wij de aandelen Innovatiefonds Overijssel overgenomen van de Houdstermaatschappij. Dit past in ons streven naar verdere harmonisatie van onze fondsen. In juni 2021 informeerden wij u over de voortgang. Innovatiefonds Overijssel I B.V. is in 2021 twee nieuwe fonds-in-fonds investeringen aangegaan. Er is één participatie verkocht en één participatie failliet gegaan. Onder prestatie 5.5.4 vindt u de overige relevante resultaten.

Meer informatie

Website Innovatiefonds Overijssel
Jaarverslag 2020 Innovatiefonds Overijssel

Innovatiefonds Overijssel II (Zwolle)

Hoort bij prestatie

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

Innovatiefonds Overijssel II B.V. draagt bij aan de versterking van de regionale economie in Overijssel. Zij stimuleert andere vennootschappen die zich bezig houden met de bevordering of ontwikkeling van innovatieve kennis, toepassingen of technieken. Deze economische activiteiten liggen dicht tegen de markt aan en zijn relatief risicovol. De inzet van provinciale middelen stimuleert dat andere (private) investeerders mee investeren. Innovatiefonds Overijssel II B.V. richt zich op het beheer van nog uitstaande leningen en innovatiekredieten.

Juridische vorm

Innovatiefonds Overijssel II B.V. is een besloten vennootschap (Burgerlijk wetboek, boek 2). De vennootschap wordt beheerd door Oost NL en heeft een Raad van Commissarissen van drie leden.

Partijen

In 2021 is de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) ontbonden en is de provincie Overijssel rechtstreeks (100%) aandeelhouder geworden van Innovatiefonds Overijssel II B.V..

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: R.H. de Witte). De portefeuillehouder heeft in 2021 namens de provincie ingezet op een goede uitwerking van uw besluitvorming in het Statenvoorstel Investeren met rendement en risico. Daarnaast heeft de portefeuillehouder toegezien op een goede uitvoering van het jaarplan van Innovatiefonds Overijssel.

Financieel belang

Innovatiefonds Overijssel II heeft in 2021 een positief resultaat behaald van € 0,1 miljoen. Het eigen vermogen van Innovatiefonds Overijssel II B.V. bedraagt ultimo 2021 € 1,3 miljoen. Voor het verschil tussen het eigen vermogen en het totale door de provincie gestorte vermogen (€ 3,8 miljoen) houden wij een voorziening aan van € 2,5 miljoen (voorziening Innovatiefonds II).

Het door u vastgestelde maximale investeringsvolume van de vennootschap is € 13 miljoen. Dit investeringsvolume is - conform uw besluit uit 2016 - jaarlijks te verlagen met middelen die uit Innovatiefonds Overijssel II B.V. worden overgeheveld naar Innovatiefonds Overijssel I B.V..

Bijzonderheden

In 2020 stemde u in met het Statenvoorstel Investeren met rendement en risico. In dat kader is de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) in 2021 ontbonden en hebben wij de aandelen Innovatiefonds Overijssel II B.V. overgenomen van de Houdstermaatschappij. Dit past in ons streven naar verdere harmonisatie van onze fondsen. In juni 2020 informeerden wij u over de voortgang.

In 2021 zijn één lening en vier innovatiekredieten afgelost. Daarnaast is één bedrijf failliet gegaan waaraan een innovatiekrediet was verstrekt. Onder prestatie 5.5.4 vindt u de overige relevante resultaten.

Meer informatie

Website Innovatiefonds Overijssel
Jaarverslag 2020 Innovatiefonds Overijssel

Ontwikkelingsmaatschappij Oost NL (Apeldoorn)

Hoort bij prestatie

5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

Oost NL versterkt de economie en werkgelegenheid van Oost-Nederland en draagt bij aan het Overijsselse vestigingsklimaat voor innovatieve ondernemers. De inspanningen op het gebied van innoveren, internationaliseren (acquisitie en handelsbevordering) en investeren (verstrekken van risicofinanciering), zijn gericht op HTSM (High Tech Systems en Materials) en haar belangrijkste toepassingsgebieden. Dit belang is verankerd in de statuten van Oost NL waar het doel van verbonden partij omschreven is als: het versterken van de economische structuur en de werkgelegenheid in Gelderland en Overijssel door:

- het economisch ontwikkelingsproces te bevorderen;
- (gericht op bedrijfsinnovatie) het aantrekken/versterken van bedrijven;
- deel te nemen in/financieren van ondernemingen die bijdragen aan de economische ontwikkeling of overige diensten te verlenen voor uitvoering en ontwikkeling van projecten op economisch terrein.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

In 2021 hebben de Staat der Nederlanden, de provincie Gelderland en de provincie Overijssel een extra kapitaalstorting gedaan. Dit heeft effect gehad op de aandelenverhouding. De aandelenverhouding van Oost NL is nu:

- Staat der Nederlanden 52,91%;
- Provincie Gelderland 31,60%;
- Provincie Overijssel 13,97%;
- Universiteit Twente 1,51%;
- Regio Twente 0,0000017% (één aandeel).

Voor de kapitaalstorting 2021 bedroeg het aandelenpercentage van de provincie Overijssel 13,19%.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: E. Boerman). Op verzoek van de provincie Overijssel wordt jaarlijks een tweede algemene vergadering georganiseerd die in het teken staat van de strategische oriëntatie van de vennootschap.

Financieel belang

De historische aanschafwaarde van het Overijsselse deel in het aandelenkapitaal bedraagt € 10,2 miljoen. In 2021 heeft de provincie Overijssel een kapitaalstorting gedaan van € 7,2 miljoen. Het totaal door de provincie gestorte kapitaal bedraagt daarmee € 17,4 miljoen. Naast een financieel belang heeft de provincie ook een subsidierelatie met Oost NL, waarvoor het activiteitenplan van Oost NL de basis vormt.

Bijzonderheden

In 2021 is het Meerjarenplan dat zou lopen t/m 2022 vervroegd geactualiseerd. Corona en de aanstelling van een nieuwe bestuurder waren hiervoor de aanleiding. De thema's en de speerpunten uit het Meerjarenplan sluiten aan op de Strategische Innovatie Investeringsagenda Oost-Nederland. Investerings in innovaties op gebied van veilig en

duurzaam voedsel, gezondheidszorg, digitalisering, schone energie en circulaire economie staan hierin centraal. Oost-Nederland nodigt hiermee het nieuwe kabinet en Europa uit om mee te investeren. Ook staat het Meerjarenplan in het teken van de bijdragen van Oost NL in de ecosystemen waarin Oost NL werkzaam is. Het Meerjarenplan 2022-2025 van Oost NL en onze toelichting daarop vindt u hier.

De targets die voor de business units International en Business Development zijn gesteld zijn grotendeels gerealiseerd en overtroffen. Ondanks de coronacrisis hebben beide business units goede resultaten kunnen halen. Daarmee heeft Oost NL laten zien goed in te kunnen spelen op de coronasituatie en de behoefte van ondernemers. Ga hier naar een overzicht van showcases.

De laatste vastgestelde jaarrekening is die van 2021. Het resultaat van Oost NL over 2021 was € 8,5 miljoen negatief (2020: € 26,9 miljoen positief). Dit resultaat wordt veroorzaakt door een waardedaling in de effecten, veroorzaakt door één positie (Xebec/Hygear). De operationele activiteiten van het participatiebedrijf waren in 2021, mede door een aantal succesvolle exits, winstgevend. Eind 2021 bedroeg de gecalculeerde meerwaarde van het portfolio € 16,6 miljoen. Deze is gelijk gebleven ten opzichte van 2020.

De voorzieningen die Oost NL treft, zijn gedaald van € 16,5 miljoen naar € 10,8 miljoen. Oost NL voldoet eind 2021 aan de rendementsdoelstelling over de afgelopen 5 jaar (te weten het in stand houden van de koopkracht van het doelvermogen van het participatiebedrijf in meerjarig perspectief). In 2021 ging één bedrijf uit de participatieportefeuille failliet.

Meer informatie

Website Oost NL

Jaarverslag 2020 Oost NL

Activiteitenplan 2021 - Herstellen en verder ontwikkelen

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. ('s-Hertogenbosch)

Hoort bij prestatie

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen.

Provinciaal publiek belang

Deze verbonden partij draagt niet bij aan een beleidsdoel in de begroting. De vennootschap is indertijd opgericht om namens de verkopende aandeelhouders van Essent te bemiddelen in het geschil met EPZ (de exploitant van onder meer kerncentrale Borssele). Het streven is de vennootschap op te heffen.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (besloten vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Groningen (6,0%), provincie Drenthe (2,3%), provincie Overijssel (18,7%), provincie Flevoland (0,02 %), provincie Noord-Brabant (30,8%), provincie Limburg (16,1%) en gemeenten in deze provincies en de provincie Friesland. Het belang van de provincie Overijssel is in 2021 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: Y.J. van Hijum). Verder heeft de provincie Overijssel een vaste zetel in de Aandeelhouderscommissie. Het betreft een tijdelijke verbonden partij voor de afwikkeling van de verkoop van Essent. De bestuurlijke betrokkenheid bij deze verbonden partij is minimaal.

Financieel belang

Het aandelenbezit van de provincie Overijssel vertegenwoordigt een boekwaarde van € 19.000.

Bijzonderheden

De reden dat de vennootschap nog niet is geliquideerd ligt in een aantal juridische overeenkomsten (convenanten) die bij de overdracht van EPZ aan RWE c.q. Delta zijn afgesloten. De convenanten hebben in principe een looptijd tot de ontmanteling van Kerncentrale Borssele (voorzien in 2033). Deelname aan deze convenanten heeft voor de provincie geen waarde meer. PBE is in overleg met de convenantpartijen, waaronder de Staat, om eerdere uittreding mogelijk te maken.

Meer informatie

-

SPV Hengelo B.V. (Enschede)

Hoort bij prestatie

5.3.2 Werklocaties provinciale participaties

Provinciaal publiek belang

SPV (Special Purpose Vehicle) Hengelo B.V. is in 2013 opgericht met als doel het verkrijgen, beheren, (ver)huren, exploiteren en vervreemden van onroerende zaken. In de praktijk zorgt SPV Hengelo voor de verhuur van een fabrieksgebouw aan Stork Thermeq in Hengelo. Het onroerend goed is in 2015 in gebruik genomen.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (besloten vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).
SPV Hengelo wordt beheerd door Oost NL.

Partijen

Met de ontbinding van de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel in 2021, is de provincie Overijssel rechtstreeks (100%) aandeelhouder geworden van SPV Hengelo B.V..

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: R. H. de Witte).

Financieel belang

Het aandelenkapitaal van SPV Hengelo bedraagt per ultimo 2021 € 100. Het eigen vermogen van SPV Hengelo bedraagt € 2 miljoen. De provincie waardeert SPV Hengelo tegen het ingebrachte aandelenkapitaal van € 100. In 2021 heeft SPV Hengelo een positief resultaat behaald van € 0,26 miljoen.

Conform afspraak heeft SPV Hengelo de lening die wij aan hen hebben verstrekt voor de verplaatsing van Stork, weer deels afgelost aan de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel. In 2021 is € 456.158 afgelost. Dit bedrag is verwerkt als agiostorting in de Houdstermaatschappij en aflossing van de lening aan SPV Hengelo. Bij de Monitor 2022-II informeren wij u over hoe wij omgaan met de aflossing van de lening nu de Houdstermaatschappij is ontbonden.

Bijzonderheden

U heeft ingestemd met het Statenvoorstel Investeren met rendement en risico, waarin u onder meer besloot tot ontbinding van de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel. Deze ontbinding heeft in 2021 plaatsgevonden, waarbij wij de aandelen van SPV Hengelo hebben overgenomen.

SPV Hengelo ontwikkelt zich conform verwachting. Vanwege de coronasituatie heeft Stork Hengelo in 2020 aan de SPV Hengelo verzocht om een deel van de huurverplichting op te schorten. Dit is destijds geaccepteerd. In 2021 is Stork Hengelo gestart met het inlopen van het opgeschorte deel van de huurverplichting.

Meer informatie

-

Vitens N.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst

Provinciaal publiek belang

Met ons aandeelhouderschap borgen wij onze verantwoordelijkheid voor een goede en veilige drinkwatervoorziening in Overijssel. Dit belang is verankerd in de statuten van Vitens waar het doel van verbonden partij omschreven is als: De uitoefening van een publiek (drink)waterbedrijf, daaronder begrepen: de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water, alsmede het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt.

Wettelijk is vastgesteld dat de aandelen van de drinkwaterbedrijven in publieke handen blijven. In het omgevingsbeleid worden de omgevingsfactoren vastgelegd waarbinnen Vitens haar primaire taak kan uitvoeren. Via ruimtelijke ordening, milieubeleid en waterbeleid geven wij invulling aan de zorgplicht voor het duurzaam veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

De aandelen van Vitens N.V. zijn in handen van 97 aandeelhouders waaronder de provincie Friesland, provincie Gelderland, provincie Overijssel (13,40%), provincie Flevoland en provincie Utrecht en 92 van de in deze provincies liggende gemeenten. Het belang van de provincie Overijssel is in 2021 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: Y.J. van Hijum). Verder heeft de provincie Overijssel een vaste zetel in de Commissie van Aandeelhouders, die adviseert aan de Algemene Vergadering over de te nemen besluiten. De portefeuillehouder heeft in 2021 namens de provincie toegezien op uitvoering van het strategisch plan en daarmee samenhangend, het financieel beleid van de onderneming.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 774.096 aandelen. De boekwaarde daarvan bedraagt € 34.991.000.

Een door de provincie Overijssel aan Vitens verstrekte achtergestelde lening (€ 24,3 miljoen - looptijd 15 jaar) is per 1 juli 2021 volledig afgelost.

Bijzonderheden

Vitens constateert een sterke stijging van het drinkwatergebruik over de afgelopen zes jaar. Dit komt door een combinatie van demografische ontwikkeling, economische groei en klimaatverandering. De droge hete zomers hebben geleid tot een sterke stijging van de vraag. Het beleid van Vitens is erop gericht om voldoende productiecapaciteit te hebben om deze totale vraag te kunnen leveren. Additionele (reserve)bouwstenen worden ontwikkeld. Dit vraagt naast extra investeringen in productie- en distributie- infrastructuur ook om een (versnelde) uitbreiding van de benodigde vergunningcapaciteit. Het investeringsplan 2022-2031 gaat uit van een structureel hoger investeringsniveau dan in voorgaande jaren. In 2021 wordt naar verwachting een investeringsniveau van € 207 miljoen gerealiseerd. Voor de jaren 2022-2031 groeien de investeringen verder door tot een niveau van € 259 miljoen in 2022 en € 350 miljoen in 2031.

In april 2021 nam de heer Boele Staal na 8 jaar afscheid als voorzitter van de Raad van commissarissen. De Algemene Vergadering van Vitens heeft de heer Han Noten per april 2021 benoemd als nieuwe voorzitter van de Raad van Commissarissen.

Meer informatie

Website Vitens

Jaarverslag 2020 Vitens

Wadinko N.V. (Zwolle)

Hoort bij prestatie

5.5.4 Verstrekken risicokapitaal

Provinciaal publiek belang

Het publiek belang van Wadinko is het versterken van de economische bedrijvigheid en daarmee het behoud en groei van de werkgelegenheid in Overijssel, de Noord-Oostpolder en Zuidwest Drenthe. Wadinko zet risicodragend kapitaal, kennis, managementondersteuning en netwerken in om haar doelen te bereiken.

Wadinko neemt rechtstreeks deel in het aandelenkapitaal van ondernemingen. De vennootschap financiert bedrijven die willen groeien of innoveren, zich willen verzelfstandigen of opvolgingsvraagstukken hebben. Wadinko participeert bij voorkeur in bedrijven die behoren tot de maakindustrie en de zakelijke dienstverlening.

Dit belang is verankerd in de statuten van Wadinko, waar het doel van de verbonden partij omschreven is als:

- het deelnemen in andere ondernemingen die bij voorkeur werkzaam zijn in het gebied dat door de aandeelhouders van de vennootschap wordt vertegenwoordigd;
- het versterken van de economische bedrijvigheid en daarmee het behoud en groei van de werkgelegenheid in het gebied dat door de aandeelhouders van de vennootschap wordt vertegenwoordigd.

Juridische vorm

Privaatrechtelijke organisatie (naamloze vennootschap, Burgerlijk wetboek, boek 2).

Partijen

Provincie Overijssel (25,12%) en de gemeenten Borne, Dalfsen, Deventer, Dinkelland, Hardenberg, Hellendoorn, Hof van Twente, Kampen, Lossler, Meppel, Noordoostpolder, Olst – Wijhe, Ommen, Raalte, Rijssen – Holten, Staphorst, Steenwijkerland, Tubbergen, Twenterand, Urk, Westerveld, Wierden, Zwartewaterland en Zwolle. Het belang van de provincie Overijssel is in 2021 niet gewijzigd.

Bestuurlijke betrokkenheid

Stemrecht in de Algemene Vergadering (1e gemachtigde voor de provincie hierin: T.A. de Bree). Vanuit de provincie vragen we in de aandeelhoudersvergaderingen en de periodieke overleggen aandacht voor investeringen/participaties door Wadinko die een bijdrage leveren aan onze provinciale doelen.

Financieel belang

De provincie Overijssel bezit 600 van de 2.389 aandelen welke een boekwaarde van nihil vertegenwoordigen.

Bijzonderheden

Op 11 juni 2021 heeft de Algemene Vergadering ingestemd met het nieuwe strategisch beleidsplan van Wadinko voor de periode 2021 – 2026. Hierin zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

- Werkgelegenheid groeit van 4.336 fte naar 6.000 fte;
- De actuele waarde van bezittingen stijgt van € 95 miljoen naar € 120 miljoen;
- De komende 6 jaar handhaving uitkeren dividend;
- Het jaarlijks gemiddelde rendement is tenminste 5% op geïnvesteerd vermogen.

Een aantal participaties van Wadinko ontving in 2020 steun van het Rijk uit de Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW). Eén van de voorwaarden bij deze maatregel is het beperken van de mogelijkheid om dividenduitkeringen te doen, om 'beloning' van aandeelhouders uit Rijkssubsidie te voorkomen. Om aan deze voorwaarde te kunnen voldoen heeft de Algemene Vergadering er mee ingestemd dat Wadinko over 2020 geen dividend uitkeert. Dit resulteert in een incidentele tegenvaller op onze begroting 2021 van € 0,3 miljoen, waarvan in Monitor 2021-I en Monitor 2021-II melding is gemaakt. Daarnaast besloot de Algemene Vergadering om vanaf 2022 jaarlijks een dividend van € 1,5 miljoen uit te keren. Het provinciale dividend stijgt hiermee licht van € 300.000 naar € 375.000 per jaar. Voorwaarde voor uitkering van dit dividend is een liquiditeit van Wadinko

van meer dan € 10 miljoen, zodat er voldoende ruimte blijft voor (vervolg)investeringen in participaties. U bent middels een Statenbrief geïnformeerd over het verloop van deze Algemene Vergadering.

In het kader van de Overijsselse herstel- en transitieaanpak coronacrisis verstrekten wij Wadinko in 2020 een kredietfaciliteit van € 10 miljoen. Wadinko heeft in 2021 een bedrag van € 1,6 miljoen uit deze faciliteit benut voor ondersteuning van MKB-bedrijven.

Meer informatie

Website Wadinko

Brochure Wadinko 2021

Jaarverslag 2020 Wadinko

Financieel overzicht verbonden partijen

x € 1 miljoen

	Openbare lichamen (WGR)				Bedrijfsvoerings-organisaties (WGR)	Overig
	RBT	Technology base	ODIJ	ODT	SSC ONS	Nazorgfonds Overijssel
A) Financiële betrokkenheid (per 31.12.2021)						
percentage van het aandelenkapitaal						
percentage aandeel in het resultaat	23,00	50,00	10,00	10,61	30,50	n.v.t.
B) Financiële kengetallen¹	2	2				
Eigen vermogen per 01.01.2020	2,4		0,4	1,1	0,1	13,2
Eigen vermogen per 31.12.2020	5,2		0,6	1,7	-0,0	13,7
Eigen vermogen per 31.12.2021	9,1				0,5	
Vreemd vermogen per 01.01.2020		40,0	2,1	1,8	6,5	0,0
Vreemd vermogen per 31.12.2020	117,3	42,2	1,4	1,6	17,8	0,0
Vreemd vermogen per 31.12.2021	115,2	49,9			13,6	
Resultaat 2019	114,5					
Resultaat 2020	-12,0	-17,1	0,0	1,1	-0,3	0,2
Resultaat 2021	-4,7	-17,9	0,3	0,7	0,2	0,7
Resultaat 2021	7,7	-18,2				
C) Opbrengsten in 2021 (tussen haakjes 2020)						
Retributies			-		0,3 (0,4)	
Rente						
<i>1 Getallen over 2021 o.b.v. voorlopige cijfers</i>						
<i>2 Resultaten betreffen (de netto contante waarde van) het geprognosticeerde resultaat per 31 december.</i>						

Vervolg financieel overzicht verbonden partijen 2

x € 1 miljoen

	Naamloze vennootschappen					
	BNG	Oost NL	HMO	Vitens	Wadinko	Enexis
A) Financiële betrokkenheid (per 31.12.2020)						
percentage van het aandelenkapitaal	0,16	13,97	100,00	13,40	25,12	19,68
percentage aandeel in het resultaat						
B) Financiële kengetallen1						
Eigen vermogen per 01.01.2020	4.887	81,6	51,3	533,3	68,9	4.112,0
Eigen vermogen per 31.12.2020	5.097	108,6	51,4	559,2	65,5	4.116,0
Eigen vermogen per 31.12.2021	5.062	147,2	52,1	600,3		4.241,0
Vreemd vermogen per 01.01.2020	144.802	8,2	3,7	1.293,0	1,6	4.146,0
Vreemd vermogen per 31.12.2020	155.262	8,9	17,5	1.340,1	5,5	4.635,0
Vreemd vermogen per 31.12.2021	143.995	7,1	36,1	1.387,8		5.154,0
Resultaat 2019	163	-4,4	0,6	11,1	2,1	210,0
Resultaat 2020	221	27,0	0,4	23,9	-3,4	108,0
Resultaat 2021	236	-8,5	0,1	19,4		199,0
C) Opbrengsten in 2021 (tussen haakjes 2020)						
Dividenden / winstuitkeringen	0,3			-	-	14,8
					(0,3)	(20,7)
Rente	2,4			0,0		2,2
	(2,6)			(0,0)		(0,9)
1 Getallen over 2021 o.b.v. voorlopige cijfers						

Vervolg financieel overzicht verbonden partijen 3

x € 1 miljoen

	Besloten vennootschappen						Verenigingen	
	PBE	CSV Amsterdam	Energie-fonds Overijssel	IFO I	IFO II	SPV Hengelo	DOVA	IPO
A) Financiële betrokkenheid (per 31.12.2020)								
percentage van het aandelenkapitaal	18,71	18,71	100,00	100,00	100,00	100,00		
percentage aandeel in het resultaat							5,24	8,33
B) Financiële kengetallen1								
Eigen vermogen per 01.01.2020	1,6	0,5	0,3				0,9	4,5
Eigen vermogen per 31.12.2020	1,6	0,4	0,2	13,8	2,2	1,8	0,6	4,5
Eigen vermogen per 31.12.2021	1,5	0,3	1,5	14,6	1,3	2,0		
Vreemd vermogen per 01.01.2020	0,5	0,1	197,0				1,5	21,2
Vreemd vermogen per 31.12.2020	0,0	0,0	245,0				2,1	27,3
Vreemd vermogen per 31.12.2021	0,0	0,0	228,4	0,2	0,0	21,8		

Resultaat 2019	-0,0	-0,3	-1,2				0,9	1,7
Resultaat 2020	-0,0	0,2	-1,8				-0,3	
Resultaat 2021	-0,0	-0,0	0,8	-0,7	0,1	0,3		
C) Opbrengsten in 2021 (tussen haakjes 2020)								
Dividenden, winstuitkeringen en retributies								(0,2)
Rente		(0,1)	0,2 (0,0)					
<i>1 Getallen over 2021 o.b.v. voorlopige cijfers</i>								

Vervolg financieel overzicht verbonden partijen 4

x € 1.000

Kapitaal verstrekt aan	Intrinsieke waarde per 31-12-2021	% van het kapitaal	Boekwaarde per 31.12.2021	Verstrekte leningen per 31.12.2021
BNG Bank	7.976	0,16	199	74.500
Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland NV (Oost NL)	20.559	13,97	17.455	
Herstructureringsmaatschappij Overijssel N.V. (HMO)	52.063	100,00	52.064	17.200
Vitens N.V.	80.434	13,40	34.990	
Wadinko N.V.2	16.450	25,12	-	1.583
Enexis Holding N.V.	834.649	19,68	46.302	101.843
Publiek Belang Electriciteitsproductie BV (PBE)	288	18,71	19	
CSV Amsterdam B.V.	59	18,71	47	
Energiefonds Overijssel B.V.	1.504	100,00	1.504	198.485
Innovatiefonds Overijssel I	14.636	100,00	14.636	
Innovatiefonds Overijssel II	1.340	100,00	1.340	
SPV Hengelo	2.036	100,00		17.950
Totaal	1.031.994		168.556	411.561
Totaal boekwaarde kapitaalverstrekkingen en leningen				580.117
<i>1 Intrinsieke waarde ultimo 2021 o.b.v. voorlopige of gepubliceerde cijfers</i>				
<i>2 Intrinsieke waarde ultimo 2020</i>				

Grondbeleid

Dit is hoe wij denken

Grondbeleid is een middel voor het realiseren van provinciale doelen. In het grondbeleid wordt aangegeven welke grondinstrumenten beschikbaar zijn en hoe die worden toegepast.

Ook geeft het grondbeleid randvoorwaarden en spelregels voor de inzet van de grondinstrumenten.

Succesvolle toepassing van het grondbeleid vergt aansluiting bij ons ruimtelijk beleid en actief signaleren van ontwikkelingen en kansen. Op projectniveau wordt het grondbeleid beschreven in grondstrategieën en verwervingsplannen.

Met de toepassing van het grondbeleid verkrijgen wij gebruiksrechten van gronden en opstallen om realisatie van provinciale doelen mogelijk te maken. Het verkrijgen van eigendom is niet altijd nodig. Voorbeelden van andere instrumenten die wij inzetten zijn:

- de bedrijfsverplaatsingsregeling;
- particuliere zelfrealisatie als onderdeel van de strategie "interventieladder" voor het verkrijgen van grondgebruik in de circa twintig Natura Netwerk Nederland/ Natura2000 gebieden;
- (tijdelijk) beheren en ontwikkelen van opstallen;
- incidenteel langjarig laten beheren van ingerichte natuurgronden.

Als wel gekozen wordt om het eigendom te verkrijgen, spreken we over project-, ruil- en restgronden.

- Projectgronden zijn nodig voor de realisatie van het provinciale doel en waarderen we na verkrijging tegen de waarde van de nieuwe functie (bijvoorbeeld tegen natuurwaarde, of tegen € 0 als de grond is aangekocht voor infrastructuur).
- Ruilgronden verwerven wij om de aankoop van projectgronden te kunnen compenseren.
- Zijn de gronden niet meer nodig dan worden het restgronden en zoeken we een alternatieve aanwending of de gronden worden verkocht. De ruil- en restgronden waarderen we tegen de waarde van de huidige bestemming (in de meeste gevallen agrarische marktwaarde).

Aan het bezit van gronden zijn risico's verbonden. Gronden en daarop aanwezige opstallen kunnen in waarde dalen. Ook is het mogelijk dat gronden langer in bezit moeten worden gehouden dan gedacht, waardoor de beheerkosten hoger uitvallen dan verwacht.

Voor de dekking van deze risico's houden wij de Algemene reserve grond (ARG) aan.

Behalve als risicobuffer gebruiken we deze reserve ook voor de afwikkeling van positieve en negatieve transactieresultaten op de verkoop van gronden. Bovendien worden de kosten en opbrengsten van het tijdelijk beheer van gronden en opstallen verrekend met de ARG.

Dit is wat wij doen

Periodiek wordt de Nota Grondbeleid geactualiseerd en vastgesteld door Provinciale Staten. Dat is voor het laatst in 2019 gebeurd. Deze nota grondbeleid (PS/2018/984) sluit beter aan bij de praktijk en versterkt de realisatiekracht van ruimtelijke programma's en projecten met een grondopgave.

In de nota grondbeleid staat dat voor een ruimtelijke opgave met grondbehoefte een grondstrategie en een verwervingsplan worden opgesteld. Hiermee reguleren wij de toepassing van het grondbeleid in een project. In grote lijnen wordt de toepassing van de grondinstrumenten in onderstaand figuur aangegeven.

Jaarlijks stellen wij de Meerjaren Investeringsprognose Grond (MIG) op. Hierin geven wij de financiële effecten van de grondinstrumenten weer, gaan we in op de omvang van de grondvoorraad en de daarmee samenhangende risico's. Ook geeft de MIG inzicht in de gewenste en werkelijke hoogte van de Algemene reserve grond. De MIG vormt een bijlage bij de jaarrekening.

Project / Programma	zelfrealisatie	verwerving en schadeloosstelling	vervreemding kavelruil
IJsseldelta-Zuid		x	x
Ruimte voor de Vecht	x	x	x
Revolving Fund		x	x
Ontwikkelopgave Natura 2000	x	x	

N340	x	x	
N34, N331 en N343 en N348	x	x	x
Grond voor Grond (inclusief verkoop gebouwen)		x	x

Verloopoverzicht grondbezit

In deze paragraaf worden de gronden verantwoord die in eigendom zijn van de provincie Overijssel. Het betreft alle gronden waarvan de provincie juridisch en / of economisch eigenaar van is. Het betreft de gronden in onderstaande tabel (opgesplitst in projectgrond, ruil- en restgrond).

P8 is het eigendomsregistratiesysteem waarin het provinciaal grondbezit geadmineistreerd is. Alle grondbezit, de grondtransacties en de contracten voor tijdelijk beheer worden in dit systeem verwerkt. Om het in P8 geregistreerde provinciale bezit te controleren, worden elk kwartaal twee checks uitgevoerd. Daarbij wordt een export van alle P8 gronden, waarop de provincie (economische) rechten bezit (eigendomsrecht of zakelijk recht), en de meest actuele bestanden van het Kadaster met elkaar vergeleken. De resultaten van beide checks worden in een Excelbestand gerapporteerd. Deze checks zijn in 2021 ook uitgevoerd.

De volgende typen gronden worden onderscheiden. Dit onderscheid wordt gehanteerd in het eigendomsregistratiesysteem:

Projectgronden

Deze gronden liggen onder het tracé of binnen de begrenzing van de Ontwikkelopgave Natura 2000. De gronden worden afgeboekt naar € 0,- in geval van een (water)weg of afgewaardeerd naar de natuurwaarde op basis van de grondprijsmonitor derde kwartaal van het Kadaster in geval van de realisatie van de Ontwikkelopgave Natura 2000. Deze gronden worden niet meegenomen in de bepaling van de hoogte van de ARG. Per 31-12-2021 bestaat het areaal projectgronden uit 1.451 ha.

Ruilgronden

Deze gronden zijn aangekocht voor een project of programma en zijn in bezit om ingezet te worden als ruilgrond voor dat project. De gronden worden geactiveerd op de balans tegen marktwaarde (agrarische bestemming), maar worden niet meegenomen in de bepaling van de hoogte van de ARG. Het risico over deze gronden wordt meegenomen in de risicoanalyse van het betreffende project en vormen financieel onderdeel van het project. Per 31-12-2021 bestaat het areaal ruilgronden uit 1.142 ha.

Restgronden

Gronden die buiten de plangrenzen liggen en niet gebruikt worden als ruilgrond, worden bestempeld als restgronden. Deze gronden worden actief verkocht. De gronden zijn geactiveerd op de balans en zijn onderdeel van de bepaling van de hoogte van de ARG. Deze gronden vormen financieel dus geen onderdeel meer van het project. Per 31-12-2021 bestaat het areaal restgronden uit 537 ha.

Daarnaast heeft de provincie nog circa 2.747 hectare grond in eigendom als structureel eigendom. Dit is grond onder provinciale wegen of onder het provinciehuis. Deze gronden hebben geen boekwaarde.

Programma / Project	Totaal grondbezit	waarvan projectgrond	waarvan restgrond	waarvan ruilgrond	Boekwaarde (incl. voorz.)
N343 rondweg Weerselo	19,47	13,70		5,76	€ 391.489,99
N340 Zwolle - Ommen	71,05	58,04		13,01	€ 643.883,96
N377 Hasselt - grens Drente	4,31	4,31			
Dijkverlegging Paddenpol	24,82	13,13		11,69	€ 948.456,42
N348 Rondweg Wesepe	0,83	0,21		0,61	€ 10.036,00
N348 Opwaardering	18,57	7,96		10,61	€ 1.189.347,24
N34 Opwaardering	14,13	9,59		4,54	€ 168.899,00
Kanaal Almelo de Haandrik (aankoop woningen)	0,01	0,01			€ 140.000,00

N331 VOC's Hasselt	2,00	1,57		0,42	€ 15.092,00
N331 Zwartsluis - Vollenhove	1,03	1,03			
N307 Roggebot - Kampen	8,32	8,32			
NNN geen Ontwikkelopgave	132,41	132,38	0,03		€ 1.248.856,24
N733 Oude Deventerweg	1,09	0,78	0,31		€ 73.376,11
N342 Herinrichting Oldenzaal-Denekamp					
Verkeersafwikkeling A1-N342-N737	0,12	0,12			
Overige WK projecten	1,41	1,38	0,03		€ 455.382,00
Afstoten overtollig bezit	265,16	161,45	101,07		€ 8.185.491,84
Revolving Fund	105,20			105,20	€ 6.527.629,93
Ruimte voor de Vecht	67,86	67,77		0,09	€ 425.812,26
Olasfa					
Koop-Pacht Constructies)*	9,27			9,27	€ 519.092,00
Grond voor Grond	612,53	177,02	435,33	0,17	€ 16.437.772,89
Ontwikkelopgave NNN / Natura 2000	1.772,07	791,74		980,33	€ 86.194.866,36
Geen project	2.746,70				
Totaal (incl. 2.747 ha structureel eigendom)	5.878,36	1.450,53	536,76	1.141,72	€ 123.575.484,24

)* - verkoop reeds in financiële administratie cfm. afspraak verwerkt.

Algemene reserve Grondzaken

Een belangrijk doel van de Algemene reserve grondzaken (ARG) is het afdekken van risico's die gepaard gaan met provinciaal grondbezit van gronden die hun einddoel nog niet bereikt hebben. Door het instellen van een aparte reserve voor gronden worden de risico's van gronden gescheiden van de financiële huishouding voor de overige provinciale taken. De ARG maakt het mogelijk om eenduidig risico's te beheersen die gepaard gaan met het provinciale grondbezit.

Spelregels ARG

De volgende spelregels zijn van toepassing op de ARG (naast de algemene spelregels die gelden voor reserves):

PS stellen jaarlijks bij het Jaarverslag de hoogte van de ARG vast;

Deze wordt opgebouwd uit 10% van de boekwaarde van die gronden binnen het provinciaal grondbezit waarvoor de ARG het risico draagt;

Storting in de ARG vindt plaats via een resultaatbestemming;

Als blijkt dat de ARG een hoger bedrag bevat dan de norm, dan wordt de ARG afgeroomd tot de norm ten gunste van de Algemene Dekkings Reserve (ADR);

Indien dit het geval is dan besluit PS hierover bij het Jaarverslag;

Onttrekkingen aan de reserve vinden plaats via een resultaatbestemming.

Omvang:

Het risico van de restgronden, per peildatum 31-12-2021, wordt berekend over de boekwaarde gronden geregistreerd onder project 'af te stoten gronden'. De totale boekwaarde inclusief voorzieningen betreft € 8.185.492.

Gewenste omvang en mutaties

De gewenste benodigde hoogte van het gedeelte van de ARG dat bedoeld is als

risicovoorziening van het grondbezit is € 818.549,-. Dit bedrag is gebaseerd op 10% van de boekwaarde van de restgronden. De restgronden met betrekking tot de ILG-gronden en - gebouwen zijn niet meegenomen omdat hiervoor al een voorziening is getroffen ten tijde van de overdracht in 2014.

Werkelijke hoogte en storting

De omvang van het gedeelte van de ARG dat bedoeld is als risicovoorziening voor het grondbezit is € 922.762. De gewenste hoogte van dit deel van de ARG is € 818.549. Via deze jaarrekening stellen wij u daarom voor om vanuit de ARG € 104.213 toe te voegen aan de Algemene reserve.

Overzicht ARG per 31-12-2021		
Omschrijving	Boekwaarde	Saldo
Restgrond (verantwoord onder project 'afstoten overtollig bezit') 31-12-2021	€ 9.229.744	
Mutaties 2021	<u>€ -1.044.252</u>	
	€ 8.185.492	
Gewenste benodigde ARG o.b.v. norm 10%		€ 818.549
Hoogte van de ARG per 31-12 2021 t.b.v. grondbezit projecten	€ 4.330.762	
Mutaties:		
Resultaatbestemming 2020		€ - 3.408.000
Gestort voordeel overtollig bezit 2021		€ -
Werkelijke hoogte van de ARG per 31-12 2021 t.b.v. grondbezit projecten		€ 922.762
Te storten bedrag t.g.v. de Algemene reserve		€ - 104.213

Meerjaren Investeringsprognose Grondbeleid 2021

De Meerjaren Investeringsprognose Grondbeleid 2021 is als bijlage opgenomen bij de jaarstukken. U vindt de bijlagen in de rechter bovenhoek van de pagina, onder de gelijknamige knop.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten

Inleiding

Rechtmatigheid

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft en de verordening ex artikel 217 Provinciewet, waarin door Provinciale Staten op 13 december 2017 de uitgangspunten voor het financiële beleid en de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De bepaling van het resultaat vindt in principe plaats op basis van historische kosten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht of zij tot ontvangsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag.

Bij verleende opdrachten worden de lasten verantwoord naar rato van de geleverde prestatie.

De last bij subsidieverlening wordt verantwoord in het jaar waarin de subsidieontvanger start met de uitvoering van de activiteiten op basis van de startdatum van de projectperiode in de subsidieverleningsbeschikking (meestal jaar van beschikking) tenzij:

1. De verstrekte subsidie een boekjaar/exploitatiesubsidie betreft: uit de subsidiebeschikking blijkt onomstotelijk dat de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend in één of meerdere volgende jaren zal plaatsvinden.
2. De verstrekte subsidie een projectsubsidie betreft, het individuele subsidiebedrag het grensbedrag overschrijdt en die boekjaar overschrijdend is. Het grensbedrag is vastgesteld in onze financiële verordening op € 1,5 miljoen.

Voor de volledigheid merken wij op dat de lastneming met betrekking tot subsidieaanvragen die vóór 31 december zijn ingediend, maar pas in het volgende boekjaar worden beschikt, in beginsel niet op het jaar van indiening wordt verwerkt, ook al ligt de startdatum in dat jaar. Het uitgangspunt hierachter is primair dat er feitelijk in het nieuwe jaar wordt beschikt. Secundair, dat de realisatie overwegend in of na het jaar van beschikken zal plaatsvinden.

Saldo baten en lasten kerntaken

De onderstaande tabellen geven een overzicht van de begrote en gerealiseerde baten en lasten per kerntaak en per beleidsdoel.

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2020	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer						
1.1 Goede ruimtelijke ordening op en onder de grond	4.988	57	-4.297	-4.240	925	-5.165
1.2 Schoon en voldoende (drink)water en veilig tegen overstromingen	-4.136	-1.561	-4.664	-6.225	-859	-5.366
1.3 Vraag en aanbod woningen zijn in evenwicht	-2.745	265	-188	77	-46	122
1.4 Ruimtelijke ontwikkelingen met meerwaarde voor de omgeving	-5.766	-1.250	-20.114	-21.364	-11.059	-10.305
1.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-6.488	-7.228	209	-7.019	-6.911	-108
Totaal 1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	-14.147	-9.716	-29.055	-38.771	-17.950	-20.822
2. Milieu en energie						
2.1 De kwaliteit van bodem, lucht, geluid, en milieu(veiligheid) voldoet aan wettelijke eisen	-3.454	-3.708	-528	-4.236	-3.579	-657
2.2 Milieuproblemen zijn gesaneerd of beheerst	-8.741	-8.448	2.405	-6.043	-1.889	-4.154
2.3 Een robuust en duurzaam energiesysteem	-9.823	-7.939	-2.042	-9.981	-5.250	-4.731

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2020	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
2.4 Een duurzaam landelijk gebied	-1.257	-1.200	0	-1.200	-1.230	30
2.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-6.128	-4.904	-1.873	-6.777	-6.436	-341
Totaal 2. Milieu en energie	-29.404	-26.199	-2.038	-28.237	-18.385	-9.852
3. Vitaal platteland						
3.1 Beschermen: behouden en vergroten van biodiversiteit	-23.127	-25.922	-2.071	-27.993	-23.910	-4.083
3.2 Beleven: een versterkte verbondenheid van mensen met natuur	-1.696	-3.141	408	-2.733	-1.873	-860
3.3 Benutten: een duurzaam samengaan van natuur en economie	-3.501	-3.757	-1.818	-5.575	-5.328	-248
3.4 Ontwikkelen: een toekomstbestendig landbouw- en voedselsysteem	-2.417	-4.776	-681	-5.457	-4.409	-1.048
3.5 Ontwikkelen: Ontwikkelopgave, Veenweideprogramma, Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof, Bossenstrategie	-62.717	-125.734	64.070	-61.664	-31.815	-29.849
3.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-9.181	-9.454	-1.071	-10.525	-10.008	-517
Totaal 3. Vitaal platteland	-102.639	-172.783	58.837	-113.947	-77.342	-36.605
4. Mobiliteit						
4.1 Slimme combinatie van systemen en netwerken	-169	-1.668	-1.034	-2.702	-1.680	-1.022
4.2 Toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer	-61.521	-60.573	-6.328	-66.901	-52.365	-14.536
4.3 Vaker op de fiets	-9.792	-8.783	-2.180	-10.963	-8.713	-2.250
4.4 Robuuste, slimme en duurzame logistiek	-3.864	-2.013	200	-1.813	-1.486	-327
4.5 Iedereen elke dag veilig thuis	-6.230	-8.880	-2.319	-11.199	-7.914	-3.285
4.6 Goede bereikbaarheid voor wegverkeer	-7.323	-11.120	3.320	-7.800	-4.780	-3.020
4.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-11.058	-9.520	-3.403	-12.924	-13.101	177
4.7 Goed functionerende provinciale infrastructuur	-44.392	-49.616	12.222	-37.394	-36.391	-1.003
Totaal 4. Mobiliteit	-144.348	-152.173	478	-151.695	-126.429	-25.266

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2020	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
5. Regionale economie						
5.1 Arbeidsmarkt en onderwijs in verbinding	-1.654	0	-5.386	-5.386	-4.522	-864
5.2 Regiodeals en Nationaal Groeifonds	-38.373	0	-9.661	-9.661	-4.463	-5.198
5.3 Aantrekkelijke vestigingslocatie	-1.401	-2.697	-977	-3.674	294	-3.968
5.4 Vrijetijdseconomie als banenmotor	-5.401	-3.295	-1.418	-4.713	-2.901	-1.812
5.5 Innovatief bedrijfsleven	-23.927	-15.468	-12.076	-27.544	-19.060	-8.484
5.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-2.485	-3.816	391	-3.425	-3.246	-180
Totaal 5. Regionale economie	-73.242	-25.276	-29.127	-54.402	-33.898	-20.505
6. Cultuur en sociale kwaliteit						
6.1 Cultureel erfgoed	-6.335	0	0	0	0	0
6.2 Hoogwaardig culturele infrastructuur en cultuuraanbod	-6.678	0	0	0	0	0
6.3 Cultuureducatie en cultuurparticipatie en kansen voor talentvolle makers	-2.840	0	0	0	0	0
6.4 Toekomstbestendig Overijssels bibliothekennetwerk	-3.267	0	0	0	0	0
6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars	-2.360	0	0	0	0	0
6.1 Cultureel erfgoed met waarde voor de toekomst	0	-6.375	-199	-6.574	-6.413	-160
6.2 Breed en professioneel cultureel aanbod	0	-4.755	-3.279	-8.034	-4.039	-3.995
6.3 Cultuur voor iedereen en kansen voor talent	0	-3.621	-159	-3.781	-3.478	-303
6.4 Toekomstbestendige bibliotheken in Overijssel	0	-3.369	0	-3.369	-2.818	-551
6.5 Vitale en gezonde Overijsselaars die meer bewegen	0	-2.018	-608	-2.626	-2.603	-23
6.6 Een sterk zelforganiserend vermogen	-1.962	-1.563	-279	-1.842	-1.552	-290
6.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-788	-669	-49	-719	-682	-37
Totaal 6. Cultuur en sociale kwaliteit	-24.231	-22.371	-4.574	-26.945	-21.585	-5.360

Saldo baten en lasten kerntaken	Jaarrekening 2020	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
7. Kwaliteit openbaar bestuur						
7.1 Goed openbaar bestuur in Overijssel	-402	-709	-217	-926	-459	-467
7.2 Wendbaar en eigentijds openbaar bestuur	-1.260	-1.705	-50	-1.755	-1.178	-577
7.3 Effectief eigen bestuur	-4.739	-5.768	584	-5.184	-3.230	-1.954
7.66 Totaal personeelsgebonden kosten	-9.600	-9.859	-278	-10.137	-9.809	-328
Totaal 7. Kwaliteit openbaar bestuur	-16.002	-18.041	39	-18.002	-14.676	-3.326
Saldo baten en lasten kerntaken	-404.013	-426.560	-5.440	-432.000	-310.264	-121.736

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Getoetst wordt of de uitvoering van de begroting heeft plaatsgevonden binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting.

Een bedrag van € 1,3 miljoen aan verstrekte opdrachten en contracten moet als onrechtmatig worden bestempeld. Hiervan komt circa € 0,9 miljoen voort uit overlopende fouten uit 2020. Dit bedrag weegt de accountant mee in het oordeel over de rechtmatigheid. Deze fout is niet van invloed op het totaaloordeel over de jaarrekening omdat het bedrag ruim onder de goedkeuringstolerantie ligt.

Saldo baten en lasten overig

Bedragen x €1.000

Saldo baten en lasten overig	Jaarrekening 2020	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
10. Overhead						
10.0 Bedrijfsvoering						
10.0.0 Bedrijfsvoering	-26.720	-26.536	-897	-27.434	-26.346	-1.087
10.66 Totaal personeelsgebonden kosten overhead						
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	-19.939	-22.484	-600	-23.085	-23.097	13
Totaal 10. Overhead	-46.659	-49.021	-1.498	-50.518	-49.444	-1.075
20. Algemene dekkingsmiddelen						
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen						
20.00.1 Lokale heffingen	113.842	112.300	2.700	115.000	116.064	-1.064
20.00.2 Algemene uitkeringen	222.878	204.126	-5.888	198.237	199.931	-1.694

Saldo baten en lasten overig	Jaarrekening 2020	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
20.00.3 Dividend	26.002	20.857	-1.330	19.527	19.737	-210
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	12.565	8.588	0	8.588	11.523	-2.935
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	2.283	100	9.706	9.806	2.378	7.428
Totaal 20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	377.570	345.971	5.187	351.158	349.634	1.524
20.20 Onvoorzien						
20.20.1 Onvoorzien	-3	-250	0	-250	0	-250
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	377.566	345.721	5.187	350.908	349.634	1.274
Saldo baten en lasten overig	330.907	296.700	3.689	300.389	300.190	200

Uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Uitsplitsing algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2020	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen						
20.00.1 Lokale heffingen	113.842	112.300	2.700	115.000	116.064	-1.064
20.00.2 Algemene uitkeringen	222.878	204.126	-5.888	198.237	199.931	-1.694
20.00.3 Dividend	26.002	20.857	-1.330	19.527	19.737	-210
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	12.565	8.588	0	8.588	11.523	-2.935
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	2.283	100	9.706	9.806	2.378	7.428
Totaal 20.00 Overige algemene dekkingsmiddelen	377.570	345.971	5.187	351.158	349.634	1.524

Toelichting algemene dekkingsmiddelen

Lokale heffingen

Dit betreft alleen de motorrijtuigenbelasting. De hier verantwoorde baten zijn gebaseerd op de cijfers van de Belastingdienst, die deze vaststelt via een landelijk geldende systematiek. Voor meer informatie wordt u verwezen naar de paragraaf "Provinciale heffingen". De overige heffingen worden financieel verantwoord onder de verschillende kerntaken.

Algemene uitkeringen

De afwijking van circa €1,7 miljoen komt door mutaties uit de decembercirculaire.

- De algemene uitkering wordt opgehoogd vanwege de verhoging van de beheervergoeding vanuit het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL), welke onderdeel is van het Uitvoeringsprogramma Natuur. Voor 2021 is een bedrag van € 18,0 miljoen beschikbaar gesteld. Voor Overijssel komt dit neer

op € 2,3 miljoen voor 2021. Hier tegenover staan ook extra kosten die Overijssel maakt. Over de bedragen voor 2022 en verder volgt meer informatie in een volgende circulaire.

- Overige mutaties circa +/- € 0,1 miljoen.
- Afrekening over 2019 en 2020 van circa +/- € 0,5 miljoen (uit mei- en septembercirculaire).

Saldo financieringsfunctie

De afwijking van € 2,9 miljoen wordt veroorzaakt door verkopen binnen de obligatieportefeuille waardoor boekwinst is gerealiseerd.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Het eerste onderdeel betreft de 'Nog toe te delen incidentele baten en lasten'. Een realisatie op deze post is uiterst ongebruikelijk. De raming en realisatie betreft een bijdrage van € 0,9 miljoen op grond van het advies van de Commissie Jansen aan de provincie Zeeland. Omdat deze bijdrage niet past binnen één van de prestaties binnen de kerntaken, is deze onder dit onderdeel verantwoord.

Een ander verschil vormt een begrote bate van € 9,7 miljoen, terwijl deze op kerntaak 4 Mobiliteit is verantwoord / gerealiseerd.

Dit wordt verklaard doordat deze structurele baat tot en met 2020 werd ontvangen als decentralisatie uitkering via het provinciefonds. Deze algemene dekkingsmiddelen worden geraamd en verwerkt op de 'kerntaak' Overhead, financiering en dekkingsmiddelen. Deze uitkering is in december 2021 door het ministerie omgebogen tot een Specifieke uitkering (SPUK) Decentraal spoor voor de treindiensten. Conform de verslagleggingsregels dient een SPUK als baat verantwoord te worden op het taakveld waar het betrekking op heeft, in casu prestatie 4.2.3 van kerntaak 4.

Het laatste onderdeel betreft correcties op de lasten en baten van voorgaande jaren, hoofdzakelijk vrijval van oude verplichtingen, waarvoor een meevaller van € 1 miljoen geraamd was. In 2021 bedroegen de correcties uiteindelijk € 3,3 miljoen. De afwijking ten opzichte van de raming en de bijdrage aan het resultaat bedraagt daarmee € 2,3 miljoen.

Onvoorzien

Het is wettelijk verplicht om onder de algemene dekkingsmiddelen een bedrag voor onvoorzien te ramen. Het is echter niet nodig gebleken om dit bedrag aan te spreken.

Toevoegingen en onttrekkingen reserves per kerntaak

Bedragen x €1.000

Toevoegingen en onttrekkingen reserves	Jaarrekening 2020	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
20. Algemene dekkingsmiddelen						
20.30 Mutaties algemene reserves						
20.30.1 Mutaties algemene reserves I						
4710000 Toevoegingen aan reserves	-516.875	-20.452	-103.188	-123.640	-122.940	-700
8710000 Onttrekkingen aan reserves	659.296	20.898	165.704	186.602	184.520	2.083
Totaal 20.30.1 Mutaties algemene reserves I	142.422	446	62.516	62.962	61.580	1.382

Toevoegingen en onttrekkingen reserves		Jaarrekening 2020	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
20.40 Mutaties bestemmingsreserves							
20.40.1 Mutaties bestemmingsreseves KT 1							
4710000	Toevoegingen aan reserves	-1.829	-1.829	-80	-1.909	-1.909	0
8710000	Onttrekkingen aan reserves	1.567	1.634	658	2.292	963	1.329
Totaal 20.40.1 Mutaties bestemmingsreseves KT 1		-262	-195	578	383	-946	1.329
20.40.2 Mutaties bestemmingsreseves KT 2							
4710000	Toevoegingen aan reserves	-8.145	0	-403	-403	-403	0
8710000	Onttrekkingen aan reserves	8.477	8.211	-2.780	5.431	1.451	3.979
Totaal 20.40.2 Mutaties bestemmingsreseves KT 2		332	8.211	-3.183	5.028	1.049	3.979
20.40.3 Mutaties bestemmingsreseves KT 3							
4710000	Toevoegingen aan reserves	-69.321	-67.581	605	-66.976	-66.976	0
8710000	Onttrekkingen aan reserves	87.473	150.897	-68.070	82.827	52.502	30.325
Totaal 20.40.3 Mutaties bestemmingsreseves KT 3		18.152	83.317	-67.465	15.852	-14.474	30.325
20.40.4 Mutaties bestemmingsreseves KT 4							
4710000	Toevoegingen aan reserves	-66.806	-23.000	-8.493	-31.493	-31.493	0
4710100	Rentetoevoegingen aan reserves	-75	-50	50	0	0	0
8710000	Onttrekkingen aan reserves	33.503	22.728	-10.409	12.319	10.546	1.773
Totaal 20.40.4 Mutaties bestemmingsreseves KT 4		-33.378	-322	-18.852	-19.174	-20.947	1.773
20.40.5 Mutaties bestemmingsreseves KT 5							
4710000	Toevoegingen aan reserves	-3.974	-3.000	-4.300	-7.300	-7.300	0
4710100	Rentetoevoegingen aan reserves	-543	-213	213	0	0	0
8710000	Onttrekkingen aan reserves	5.768	6.570	1.217	7.787	3.810	3.978
Totaal 20.40.5 Mutaties bestemmingsreseves KT 5		1.251	3.357	-2.870	487	-3.490	3.978
20.40.9 Mutaties reserve UKVO							
4710000	Toevoegingen aan reserves	-166.552	-2.100	-66.266	-68.366	-68.366	0
8710000	Onttrekkingen aan reserves	138.272	37.146	97.292	134.438	90.105	44.334
Totaal 20.40.9 Mutaties reserve UKVO		-28.280	35.046	31.026	66.072	21.739	44.334
Totaal 20.40 Mutaties bestemmingsreserves		-42.185	129.414	-60.765	68.648	-17.070	85.718

Toevoegingen en onttrekkingen reserves	Jaarrekening 2020	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	100.236	129.860	1.750	131.610	44.510	87.100

Resultaat

Bedragen x €1.000

Resultaat	Jaarrekening 2020	Primitieve begroting 2021	Doorgevoerde begrotingswijzigingen 2021	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
20.50 Resultaat	-27.131	0	0	0	-34.436	34.436
Gerealiseerd resultaat	-27.131	0	0	0	-34.436	34.436

Analyse van het resultaat over 2021

Resultaatoverzicht

Het financiële resultaat over 2021 is in onderstaande tabel samengevat.

De begrote lasten bedroegen € 606,4 miljoen. De baten waren begroot op € 474,8 miljoen. Het begrote nadelige saldo van baten en lasten bedroeg daarmee € 131,6 miljoen. Dit bedrag zou per saldo worden onttrokken aan de reserves. Dit volgt uit de uitvoering van de grote opgaven uit het coalitie-akkoord, inclusief het investeringsprogramma Kwaliteit van Overijssel, waarvoor bestemmingsreserves zijn gevormd. Het gerealiseerde saldo van baten en lasten in 2021 is nadelig (meer lasten dan baten), maar is met € 10,1 miljoen minder nadelig dan vooraf begroot. Ten opzicht van de begroting levert dit een voordeel op van per saldo € 121,5 miljoen. Dit bestaat uit € 12,9 miljoen hogere opbrengsten en € 108,6 miljoen lagere lasten dan begroot.

Lagere lasten betekent hier veelal dat de uitgaven in een volgend jaar plaatsvinden. Ze worden hoofdzakelijk gedekt uit (bestemmings)reserves. Dit is terug te zien in het tweede deel in de tabel dat de verschillen ten opzichte van de begrote reservemutaties weergeeft. De onttrekkingen aan de reserves (incidentele budgetten) zijn per saldo € 87,1 miljoen lager dan begroot. Deze middelen blijven in de reserves beschikbaar om op een later moment aan de begroting toe te voegen. Voor het overgrote deel heeft dat betrekking op de uitvoeringsreserve Kwaliteit van Overijssel en de reserve Natuur Netwerk Nederland. Zie hiervoor een nadere toelichting onder het kopje "Verklaring lagere besteding budgetten gedekt uit reserves".

Het voordelige saldo van baten en lasten afgezet tegen de begroting bedraagt in 2021 € 121,5 miljoen. Gecorrigeerd voor het (tijdelijke) voordeel van de uitgestelde onttrekkingen aan de reserves (€ 121,5 miljoen -/- € 87,1 miljoen), bedraagt het jaarrekeningresultaat van 2021 € 34,4 miljoen.

Bedragen * € 1,0 miljoen	Begroot	Realisatie	Saldo
Lasten	606,4	499,4	108,6
Baten	474,8	489,3	12,9
Saldo van lasten en baten	-131,6	-10,1	121,5

Stortingen in reserves	300,1	299,4	0,7
Onttrekkingen aan reserves	431,7	343,9	-87,8
Bijdrage reserves aan begroting	131,6	44,5	-87,1
Jaarrekeningresultaat	-	34,4	34,4

Analyse van het resultaat

Het resultaat van € 34,4 miljoen wordt veroorzaakt door voor- en nadelen op diverse begrotingsprestaties. In de tabel hieronder specificeren wij de voordelen groter dan € 0,5 miljoen ten opzichte van de actuele begroting 2021 en lichten we elk item toe.

Grondverkoop en tijdelijk beheer (prestatie 1.1.4)

Het resultaat heeft voor het overgrote deel betrekking op de resultaten ten aanzien van het afstoten van overtollig bezit (€ 1,7 mln). Dit bestaat uit lagere lasten dan begroot van € 0,7 miljoen en hogere verkoopopbrengsten (€ 1 miljoen). De opbrengsten ten aanzien van tijdelijk beheer overtreffen de lasten met € 0,4 mln. Daar staat tegenover dat het resultaat met betrekking tot "grond voor grond" € 0,4 mln negatief is als gevolg van een bijstorting in de voorziening ter afdekking van het waarderisico op gronden en opstallen.

Op grond van bovenstaande resultaten is per saldo € 0,9 miljoen minder onttrokken aan de reserve grond dan vooraf begroot. Dit nadeel (lagere baat) leidt daardoor per saldo tot een totaalresultaat van € 0,8 miljoen op grond.

IJsseldelta fase II (prestatie 1.2.7)

Binnen prestatie 1.2.7 is een budget beschikbaar voor de coördinatie van drie regionale deelprojecten van het MIRT-project IJsseldelta Fase 2. De beschikbaarheid van dit budget en de daarvoor uit te voeren werkzaamheden zijn vastgelegd in de Bestuursovereenkomst IJsseldelta Fase 2 die wij met het Rijk gesloten hebben in 2016. Van het totale budget van € 2,6 miljoen resteert nog € 1,1 miljoen. Dit bedrag is benodigd voor de uitvoering van de werkzaamheden in 2022 en verder. Wij doen u om die reden dan ook een voorstel voor resultaatbestemming via deze jaarrekening 2021.

Stimuleren energiebesparende maatregelen (prestatie 2.3.1)

Het resultaat bestaat voor € 0,3 miljoen uit rijksmiddelen die in naar aanleiding van de septembercirculaire zijn ontvangen voor de regionale energiestrategieën. Het bedrag is bedoeld om de RES-organisatiekosten te dekken. De Provincie voert de administratie voor de beide RESsen en fungeert als tussenpersoon. Deze organisatiekosten lopen door naar 2022, omdat het Rijk voor 2022 nog geen nieuw budget beschikbaar heeft gesteld. Voor dit bedrag wordt een resultaatbestemming gedaan.

Daarnaast is er een resultaat ontstaan uit een administratieve correctie ten aanzien van de lening aan gemeente Kampen voor het Aardwarmtecluster Koekoekspolder. De subsidie in de vorm van een lening was als last verwerkt en is nu omgezet in een financieel actief. Het resultaat wat hierdoor ontstaat, wordt conform beleid gestort in de Algemene financieringsreserve. Hiervoor wordt een resultaatbestemmingsvoorstel ingediend.

Landschapsbeheer (prestatie 3.2.1)

Vanaf 2017 werken wij binnen het programma Natuur voor Elkaar aan een nieuwe vorm van landschapsbeheer. In het Koersdocument Natuur voor Elkaar is, onder bestuurlijk trekkerschap van Landschap Overijssel, gekozen voor een aanpak die wij uiteindelijk hebben uitgewerkt in een aantal subsidieregelingen voor Streekeigen landschapsbeheer. Wij zien dat, buiten de bestaande groepen uit de pilots streekeigen landschapsbeheer, slechts enkele nieuwe groepen daadwerkelijk toe komen aan het opstellen van een bidbook. Dat is minder dan wij verwacht hadden. Naast corona, spelen met name de lange termijn van binding aan

afspraken, financieel- en organisatorische zaken en bijbehorende verantwoordelijkheden hier een rol in. Bovenstaande is terug te zien in de achterblijvende besteding van het budget.
Landbouwstructuurversterking (prestatie 3.4.3)

Voor het realiseren van landbouwdoelen hebben wij in 2002 het Revolving Fund ingesteld. Als gevolg van het opheffen van Dienst Landelijk Gebied (DLG) zijn de gronden in het Revolving Fund in 2014 juridisch overgedragen aan de provincie waardoor het Revolving Fund in 2014 is gewijzigd van een financieringsfonds naar een grond voorraadpositie. Financieel uitgangspunt van het Revolving Fund is dat dit een meerjarig budgettair neutraal resultaat oplevert voor de provincie. Het resultaat over de jaren kan echter wel fluctueren. Op basis van aan- en verkopen is in 2021 een positief resultaat gerealiseerd van € 0,1 miljoen. Daarnaast valt van de getroffen voorziening op de grondvoorraad € 0,5 miljoen vrij. Dit positieve resultaat van € 0,6 miljoen zal bij het jaarverslag 2021 toegevoegd worden aan de algemene reserve.

Slim inzetten systemen & netwerken (prestatie 4.1.3)

Voor de uitvoering van mobiliteitsprojecten zijn in 2021 rijksuitkeringen ontvangen voor bijvoorbeeld Laadinfrastructuur GO-Ral en Veilige Duurzame Doelmatige Verkeersinfrastructuur die niet begroot waren. Door deze specifieke uitkeringen was het mogelijk kosten van mobiliteitsprojecten die ten laste van reguliere budgetten komen gedeeltelijk toe te rekenen aan de specifieke rijksuitkeringen. Dit heeft bijgedragen aan een onderbesteding van € 0,4 miljoen op de lasten. Verder bestaat het resultaat uit een onderbesteding € 0,1 miljoen op de subsidieregeling Voucherregeling thuiswerkplannen omdat niet het volledige beschikbare subsidiebudget is aangevraagd.

Stimuleren fietsgebruik (prestatie 4.3.1)

Wij stimuleren het fietsgebruik door projecten te ontwikkelen en uit te voeren gericht op gedragsbeïnvloeding en techniek. Een van de instrumenten daarbij is de subsidieregeling Fiets (ubs 5.1). Op de regeling is een bedrag van € 1,3 miljoen overgebleven. Dit is grotendeels (€ 1 miljoen) het gevolg van de aanpassing van de verslagleggingsregels inzake lastneming subsidies, waardoor de lasten deels op het volgende jaar tot uitdrukking komen. Daarnaast is er € 0,3 miljoen vrijval ontstaan als gevolg van lagere subsidievaststellingen uit eerdere jaren. Op grond van de afspraken die gemaakt zijn bij de Herprioriteringsopgave (PS/2020/1102400) wordt een resultaatbestemmingsvoorstel gedaan om de onderuitputting beschikbaar te houden voor het meerjarige uitvoeringsprogramma Mobiliteit (UVP).

Infra-maatregelen verkeersveiligheid (prestatie 4.5.1)

Voor de realisatie verkeersveiligheid maatregelen was in 2021 een bedrag van € 3,0 miljoen geraamd. Dit bedrag is afkomstig van de meeropbrengsten MRB die conform de afspraken uit het coalitieakkoord voor verkeersveiligheid worden benut. Van dit budget is € 1,3 miljoen is niet tot besteding gekomen. De onderbesteding wordt voor € 1,0 miljoen veroorzaakt doordat voorbereiding, programmering en besluitvorming van infrastructurele projecten relatief veel tijd vergen voordat projecten worden uitgevoerd.

De resterende € 0,3 miljoen wordt veroorzaakt doordat de verslagleggingsregels inzake lastneming van subsidies met ingang van het boekjaar 2021 zijn gewijzigd, waardoor deze lasten naar 2022 verschuiven.

Voor het bedrag van € 1,3 miljoen wordt een resultaatbestemmingsvoorstel ingediend. Ten aanzien van het miljoen wordt het voorstel gedaan om het bedrag beschikbaar te stellen voor verkeersveiligheidsmaatregelen aan de N377 Hasselt-Lichtmis. Deze weg scoort hoog op diverse risicothema's. Met deze extra middelen kunnen er aanpassingen aan de bermen worden doorgevoerd die direct een verbeterend effect hebben op de veiligheid.

Educatie en voorlichting verkeersveiligheid (prestatie 4.5.2)

Het resultaat op deze prestatie heeft hoofdzakelijk (€ 1,3 miljoen) betrekking op de onderbesteding op de subsidieregeling Verkeersveiligheidsprogramma (Ubs 5.1). Gemeenten kunnen hierop een beroep doen om gedragsbeïnvloedingsprojecten te organiseren. De onderbesteding is voor ca. € 0,6 miljoen het gevolg van lagere vaststellingen van in het

verleden verleende subsidies (retourstroom). Daarnaast is er een verschuiving van de last opgetreden van ca. € 0,7 miljoen naar 2022 als gevolg van de gewijzigde regelgeving inzake lastneming subsidies. Overeenkomstig het statenvoorstel Herprioritering (PS/2020/1102400) wordt een resultaatbestemmingsvoorstel ingediend om de middelen voor de meerjarige UVP afspraken met gemeenten bijeen te houden.

Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid (prestatie 4.6.10)

Onder deze prestaties worden subsidies verstrekt aan gemeenten voor infrastructurele maatregelen die de bereikbaarheid moeten verbeteren. De maatregelen richten zich onder meer op het veiliger inrichten van wegen, fietspaden en kruispunten op locaties waar relatief veel ongevallen gebeuren. Voor de subsidieregeling was € 0,6 miljoen begroot en gerealiseerd. Maar aangezien de lagere vaststellingen van in het verleden verleende subsidies (retourstroom) de verstrekte subsidies 2021 overtreft, is er een resultaat ontstaan van € 2,4 miljoen. Overeenkomstig het statenvoorstel Herprioritering (PS/2020/1102400) wordt een resultaatbestemmingsvoorstel ingediend om de middelen voor de meerjarige UVP afspraken met gemeenten bijeen te houden.

Human Capital Agenda Regio Zwolle (prestatie 5.2.2)

Regio Deal Zuidoost Drenthe en HCA Regio Zwolle

Ten aanzien van de regiodeals wordt er over de provinciegrenzen samengewerkt met Gelderland en Drenthe. Onderdeel van de afspraken is dat Overijssel meefinanciert aan de Regio Deal Zuidoost Drenthe en Drenthe op haar beurt aan HCA Regio Zwolle (€ 0,7 miljoen). Om voortvarend van start te kunnen gaan is het bedrag voor HCA Regio Zwolle voorgefinancierd door Overijssel, waarbij de afspraak is gemaakt dat de bijdrage van Drenthe te zijner tijd dan zal vrijvallen naar de algemene middelen (PS/2019/1100986). Dit hebben wij conform verwerkt in deze jaarrekening.

Werklocaties: basis op orde (prestatie 5.3.1)

De verbonden partij HMO draagt bij aan de kwantiteit en kwaliteit van alle typen werklocaties. HMO heeft tot doel om samen met publieke en private partijen bijdragen aan het op een duurzame wijze realiseren van herstructurering en bestrijding van leegstand van werklocaties en overige registergoederen in Overijssel, met als doel zorgvuldig ruimtegebruik te bewerkstelligen en een goed economisch vestigingsklimaat voor ondernemers te (doen) waarborgen. Overijssel is de enige aandeelhouder van HMO. Voor het verschil tussen het de stand van het eigen vermogen van HMO en het totale door de provincie gestorte vermogen, houden wij een voorziening aan van € 3,8 miljoen (voorziening Participatie HMO). Vanwege het positieve resultaat dat HMO boekte in 2021, valt de voorziening voor € 0,67 miljoen vrij in het resultaat. Op grond van de beleidsregels rond AFR, wordt een resultaatbestemmingsvoorstel ingediend om dit bedrag in de AFR af te storten.

Werklocaties deelnemingen (prestatie 5.3.2)

Door de positieve ontwikkeling van de grondexploitatie voor het Regionaal bedrijventerrein Twente is voor deze grondexploitatie uit de Voorziening Gebiedsexploitaties € 1,2 miljoen vrijgevallen.

Europese programma's (prestatie 5.5.3)

In 2021 is het oude EFRO programma 2007-2013 met Gelderland afgerekend. Per saldo ontving Overijssel een er een afrekening € 0,7 miljoen terug. Dit valt vrij naar de algemene middelen.

Een leven lang lezen en leren (prestatie 6.4.1)

Het resultaat op deze prestatie bestaat uit onderuitputting op de subsidieregeling UBS 7.14 Bibliotheek van de toekomst. Deze subsidie is bedoeld voor activiteiten die bijdragen aan het toekomstbestendig maken van bibliotheken in Overijssel. Deze subsidie is opgezet als een meerjaren subsidie waarbij partijen meerjarig middelen krijgen om het doel te realiseren. Om te zorgen dat de gemaakte afspraken kunnen worden nagekomen wordt een resultaatbestemmingsvoorstel ingediend om het bedrag bijeen te houden.

Verstevigen samenspel PS-GS (prestatie 7.3.5)

Het resultaat op deze prestatie wordt gevormd door enerzijds vrijval op de voorziening Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) en anderzijds onderuitputting op het budget voor wachtgeld en reiskosten.

De voorziening APPA is ingesteld ter dekking van de toekomstige pensioenverplichtingen voor politieke ambtsdragers (gedeputeerden). Jaarlijks wordt aan de hand van actuariële berekeningen getoetst of de voorziening toereikend is om aan toekomstige verplichtingen te voldoen. Fluctuaties in de rentestand hebben belangrijke invloed op de hoogte van de voorziening. Uit de recente berekeningen is gebleken dat de voorziening op dit moment te hoog is. Daardoor valt deze voor er € 0,3 miljoen vrij in plaats van de begrote bijstorting van € 0,5 miljoen. Dit levert een voordeel op van € 0,8 miljoen. Daarnaast is er € 0,5 miljoen overgehouden op het budget voor wachtgeld en reiskosten, omdat slechts 1 oud bestuurder wachtgeld ontvangt. Daarnaast zijn door corona minder reiskosten gemaakt.

Bedrijfsvoering (kerntaak 10)

Uit het bedrijfsvoeringsbudget worden uitgaven ten aanzien van ict, facilitair en gebouwenbeheer bekostigd. Het betreft een veelheid aan activiteiten en subbudgetten waar veel relatief kleine verschillen optellen tot een bedrag van € 1,1 miljoen. De onderbesteding doet zich vooral voor op de facilitaire budgetten zoals onder andere de reiskosten, vergaderingen en evenementen en de koffie- en theevoorziening.

Financieringsfunctie (kerntaak 20)

Onder de financieringsfunctie worden de baten op de gelduitzettingen van Overijssel verantwoord. Dit betreft (rente)baten op saldi van rekeningen-courant, spaarrekeningen en deposito's via Schatkistbankieren en onze obligatieportefeuille. Het resultaat van € 2,9 miljoen betreft een boekwinst op de verkoop van een positie uit onze obligatieportefeuille.

Algemene uitkering (kerntaak 20)

De provinciefondsuitkering over 2021 valt € 1,6 miljoen hoger uit dan begroot. Dit bedrag valt vrij naar de algemene middelen.

Lokale heffingen (Motorrijtuigenbelasting) (kerntaak 20)

De opbrengsten motorrijtuigenbelasting zijn € 1,1 miljoen hoger dan begroot. Op grond van de afspraken die in het coalitieakkoord zijn gemaakt, zullen wij een resultaatbestemmingsvoorstel indienen om deze middelen toe te voegen aan het budget voor verkeersveiligheid.

Overige algemene dekkingsmiddelen (vrijval eerdere jaren)

Jaarlijks is in de begroting een post van € 1,0 miljoen opgenomen als meevaller vanwege voordelen uit voorgaande jaren. Die voordelen komen bijvoorbeeld tot stand door vrijvallende subsidieverplichtingen als gevolg van lagere subsidievaststellingen dan er vooraf is beschikt. Het voordeel vanuit voorgaande jaren bedraagt € 3,3 miljoen in 2021, € 2,3 miljoen meer dan begroot. Vooral de lagere vaststelling van het project Herstructurering Twentekanaal (€ 1,6 miljoen), een gewijzigde subsidie aanvraag voor het project Bolwerk Buitenwacht in Kampen (€ 0,5 miljoen) en de lagere bijdrage aan de verbreding voor de N35 Zwolle – Wijthmen (€ 0,5 miljoen) dragen hieraan bij. Daar staat een kostenpost voor afwikkeling van fiscale zaken uit de periode 2015-2019 tegenover.

Algemene financieringsreserve

Vanuit de herstelmaatregelen heeft u € 8 miljoen beschikbaar gesteld voor een (aanvullende) participatie in het regionaal ontwikkelfonds Oost NL. Dit bedrag is gestort in de Algemene Financieringsreserve als dekking voor de te verstrekken participatie. Zoals gemeld in onze brief van 12 januari 2021 (2021/0004485) is er daadwerkelijk € 7,2 miljoen verstrekt aan Oost-NL. Daarmee is er € 0,8 miljoen vrijgefallen uit de Algemene Financieringsreserve.

Personeelsgebonden kosten

Op de personele lasten is een bedrag van € 1,5 miljoen overgebleven. Hoewel de

overschrijding op het inhuurbudget de onderuitputting op de salarissen oversteeg, hebben de onderbesteding op de reis- en verblijfskosten en het vot-budget en de opbrengsten uit detacheringen geleid tot het batige saldo. Een gedetailleerd overzicht van de personele lasten, treft u verderop aan.

Prestatie	Omschrijving	Resultaat x € 1 miljoen
1.1.4	Grondzaken (incl. result. reserve)	0,8
1.2.7	IJsseldelta Programma	1,1
2.3.1	Stimuleren energiebesparende maatregelen	1,3
2.3.2	Financieren van projecten door EFO	0,8
3.2.1	Beheer landschap	0,7
3.4.3	Landbouwstructuurversterking	0,6
4.1.3	Slim inzetten systemen & netwerken	0,8
4.3.1	Stimuleren fietsgebruik	1,4
4.5.1	Infra maatregelen verkeersveiligheid	1,6
4.5.2	Educatie & voorlichting verkeersveiligheid	1,6
4.6.10	Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	2,4
5.2.2	Human Capital Agenda Regio Zwolle	0,7
5.3.1	Werklocaties: basis op orde	0,6
5.3.2	Werklocaties deelnemingen	1,2
5.5.3	Europese programma's	0,7
6.4.1	Een leven lang lezen en leren	0,6
7.3.5	Verstevenigen samenspel PS-GS (incl. vrijval voorziening Appa)	1,3
OFD	Bedrijfsvoering	1,1
OFD	Saldo financieringsfuncties	2,9
OFD	Algemene uitkeringen (provinciefonds)	1,7
OFD	Lokale heffingen (opcenten MRB)	1,1
OFD	Overige algemene dekkingsmiddelen (vrijval voorgaande jaren)	2,3
OFD	Algemene financieringsreserve	0,8
OFD	Personele lasten	1,5
	Overig	5,1
	Resultaat voor bestemming	34,4

OFD = Overhead, financiering en dekkingsmiddelen

Specificatie van het resultaat

Bovenstaand zijn alle resultaten groter dan € 0,5 miljoen gespecificeerd. Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht. Daarmee zijn alle afwijkingen ten opzicht van de begroting inzichtelijk. Toelichtingen op de individuele verschillen, vindt u bij de desbetreffende prestatie op de desbetreffende kerntaak.

Prestatie	Bedragen x € 1 mln		
	Saldo baten -/- lasten	Reserves	Resultaat
1.1.1 Actueel ruimtelijk en water beleid	0,2	-0,1	0,1
1.1.2 Uitvoering ruimtelijk en waterbeleid	2,8	-2,4	0,4
1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren beleid ondergrond	0,2	-0,1	0,0
1.1.4 Grondbeleidsinstrumentarium	1,7	-0,9	0,8
1.1.5 Programma Omgevingswet	0,3	0,0	0,3
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	0,0	0,0	0,0
1.2.2 Oppervlakte- en grondwater	3,0	-3,0	0,0
1.2.3 Schone drinkwaterbronnen	1,3	-1,2	0,0

1.2.4 Besch overstromingen/wateroverlast	0,0	0,0	0,0
1.2.5 Vergunningverlening,toezicht & handhaving water	0,0	0,0	0,0
1.2.7 IJsseldelta fase 2	1,1	0,0	1,1
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	0,0	0,0	0,0
1.3.2 Toekomstbestendig maken woningvoorraad	-0,1	0,0	-0,1
1.4.1 Klimaat adaptieve inrichting 2050	4,4	-4,4	0,0
1.4.2 Ruimtelijk kwaliteit bebouwd gebied	5,6	-5,6	0,0
1.4.3 Actieplan landelijk gebied	0,3	-0,3	0,0
2.1.1 Beleid en kaderstelling milieu	0,3	0,0	0,3
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht & handhaving milieu	0,3	0,0	0,3
2.2.1 (Asbest)verontreinigde bodemlocaties	4,0	-4,0	0,0
2.2.2 Stimuleren verwijderen van asbestdaken	0,1	-0,1	0,0
2.3.1 Stimuleren energiebesparende maatregelen	4,0	-2,7	1,3
2.3.2 Financieren van projecten door EFO	0,8	0,0	0,8
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	0,0	0,0	0,0
3.1.1 Beleid en kader natuur en landbouw	0,1	0,0	0,1
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht & handhaving natuur & landschap	0,3	-0,3	0,0
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen N2000	0,1	0,0	0,1
3.1.4 Beheer natuurterreinen	1,8	-1,8	0,0
3.1.5 Natuurwaarden agrarisch gebied	0,9	-1,1	-0,2
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	0,5	-0,4	0,0
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur	0,5	0,0	0,5
3.2.1 Beheer landschap	0,7	0,0	0,7
3.2.2 Projecten bevordering relatie natuur en mensen	0,2	-0,1	0,0
3.3.1 Optimaliseren aanpak stikstof	0,2	-0,2	0,0
3.3.2 Nationale parken	0,1	-0,1	0,0
3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken	0,0	0,0	0,0
3.3.4 Faunabeheer	-0,1	0,2	0,0
3.3.5 Invasieve exoten	0,1	0,0	0,1
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	0,1	0,0	0,1
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	0,3	-0,3	0,0
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	0,7	-0,1	0,6
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	27,5	-27,5	0,0
3.5.2 Gebiedsprogramma Veenweidegebied	0,2	-0,2	0,0
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	0,7	-0,7	0,0
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	1,3	-1,3	0,0
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	0,2	-0,2	0,0
4.1.3 Slim inzetten systemen & netwerken	1,0	-0,2	0,8
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	1,4	-1,4	0,0
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	0,5	-0,5	0,0
4.2.3 Concessies & contract bus en trein	2,7	-2,2	0,5
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	0,2	-0,2	0,0
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	2,2	-0,9	1,4
4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO)	0,3	-0,3	0,0
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	0,1	0,0	0,1
4.5.1 Infra maatregIn verkeersveiligheid	1,7	-0,1	1,5
4.5.2 Educatie & voorlichting verkeersveiligheid	1,6	0,0	1,6
4.6.10 Infrastructurale maatregelen bereikbaarheid	2,4	0,0	2,4
4.6.3 N35 - Lopende projecten	0,2	-0,2	0,0
4.6.9 Verkenning, planstudies & realisatie overige projecten	0,4	-0,7	-0,3
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	0,7	-0,7	0,0
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	0,0	0,0	0,0
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	0,3	0,0	0,3

5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	0,9	-0,9	0,0
5.2.1 Regio Deal Twente	3,5	-3,5	0,0
5.2.2 Human Capital Agenda Regio Zwolle	0,7	0,0	0,7
5.2.3 Cleantech Regio	0,9	-0,9	0,0
5.2.5 Nationaal Groeifonds	0,1	-0,1	0,0
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	1,6	-1,0	0,6
5.3.2 Werklocaties deelnemingen	1,2	0,0	1,2
5.3.3 Topwerklocaties	1,2	-1,3	-0,1
5.3.4 Internationaliseren	0,0	0,0	0,0
5.4.1 Gastvrij Overijssel	1,8	-1,8	0,0
5.4.2 Festivals en evenementen	0,0	0,0	0,0
5.5.1 Basisinfrastructuur innovatie	0,3	0,0	0,3
5.5.2 Bev. innovatie en ondernemerschap	3,4	-3,3	0,0
5.5.3 Europese programma's	4,7	-4,0	0,7
5.5.4 Verstrekken risicokapitaal	-0,3	0,0	-0,3
5.5.5 Circulaire economie	0,5	-0,5	0,0
6.1.1 Archeologische vondsten	0,1	-0,1	0,0
6.1.2 Toekomstbestendig erfgoed	0,1	-0,1	0,0
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	3,8	-3,2	0,5
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen & ontwikkelen	0,2	-0,2	0,0
6.3.1 Cultuur is jong geleerd	0,2	-0,2	0,0
6.3.3 Talent heeft de toekomst	0,1	-0,1	0,0
6.4.1 Bibliotheek	0,6	0,0	0,6
6.5.1 Overijsselaars bewegen Leven lang	0,0	0,0	0,0
6.5.2 Iedereen doet mee	0,0	0,0	0,0
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	0,3	0,0	0,3
6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	0,0	0,0	0,0
7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking	0,3	-0,2	0,0
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	0,1	-0,1	0,0
7.1.3 Financieel toezicht	0,0	0,0	0,0
7.1.5 Ondernijning	0,1	0,0	0,1
7.1.6 (Rijks)taken CvdK	0,0	0,0	0,0
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	0,3	-0,1	0,2
7.2.2 Trendbureau Overijssel	0,1	0,0	0,1
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	0,1	0,0	0,1
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	0,1	-0,1	0,0
7.3.1 Samenwerking met partners	0,1	0,0	0,1
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	0,3	0,0	0,3
7.3.3 Communicatiebeleid	0,3	0,0	0,3
7.3.4 Bezwaar en beroep	0,0	0,0	0,0
7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS	1,3	0,0	1,3
OFD Dividend	0,2	0,0	0,2
OFD Lokale heffingen	1,1	0,0	1,1
OFD mutaties alg reserves (AFR)	0,0	0,8	0,8
OFD Onvoorzien	0,3	0,0	0,3
OFD Provinciefonds	1,7	0,0	1,7
OFD Saldo financieringsfuncties	2,9	0,0	2,9
OFD Vrijval verplichtingen voorgaande jaren	2,3	0,0	2,3
OFD Bedrijfsvoering	2,4	0,0	2,4
Totaal	121,5	-87,1	34,4

OFD = Overhead, financiering en dekkingsmiddelen

Verklaring lagere besteding budgetten gedekt uit reserves

Bovenstaand zijn de budgettaire afwijkingen toegelicht die hebben geleid tot het resultaat van € 34,4 miljoen. In totaal bedroegen de budgettaire afwijkingen € 121,5 miljoen. Per saldo hebben deze afwijkingen voor € 87,1 betrekking op lagere onttrekkingen aan reserves. Deze afwijkingen hebben geen gevolgen voor het jaarrekeningresultaat. De middelen blijven in de reserves beschikbaar voor de uitvoering van de gestelde doelen in de komende jaren. De onttrekkingen worden gedaan, zodra de uitvoeringslasten worden gerealiseerd.

De lagere onttrekking aan reserves van in totaal € 87,1 miljoen heeft voor € 44,3 miljoen betrekking op budgetten van de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. De tabel hieronder toont welke prestaties hieraan gerelateerd zijn. Een toelichting hierop vindt u bij de desbetreffende prestaties op de kerntaak-pagina.

Naast voornoemde reserve heeft ook de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Netwerk Nederland (uNNN) een groot aandeel in de achtergebleven onttrekkingen. Aan uNNN is € 30,3 miljoen minder onttrokken dan begroot. Hiervan hangt € 27,5 miljoen samen met de Ontwikkelopgave (prestatie 3.5.1). Dit betreft achtergebleven bestedingen van € 26,5 miljoen en een hogere baten van € 1 miljoen ten opzichte van begroting. De lagere besteding wordt voornamelijk veroorzaakt door het later opstarten van uitvoeringswerkzaamheden (€ 12 miljoen). Bij grondtransacties wordt de vertraging grotendeels veroorzaakt door het nog niet bereiken van overeenkomsten met grondeigenaren (€ 2,5 miljoen) en het afronden van afgesloten transacties (€ 6,5 miljoen) in 2022. Grondeigenaren willen het geheel goed overzien voordat de transactie daadwerkelijk gesloten wordt. Tot slot is er technische waarderingscorrectie verwerkt op de natuurgronden op basis van geregistreerde transacties bij het kadaster (€ 2,5 miljoen).

Het overige deel van € 12,5 miljoen heeft betrekking op diverse bestemmingsreserves. De grootste aandelen daarbinnen hebben de reserves Bodemsanering en Europese programma's, beide € 4 miljoen.

Prestatie	Omschrijving	Resultaat x € 1 miljoen
1.1.2	Uitv. ruimtelijk en waterbeleid	2,4
1.2.2	Oppervlakte- en grondwater	2,1
1.2.3	Schone drinkwaterbronnen	0,9
1.4.1	Klimaat adaptieve inrichting 2050	4,4
1.4.2	Ruimtelijk kwaliteit bebouwd gebied	5,6
2.3.1	Stimuleren energiebesparende maatregelen	2,7
3.5.3	Afronding natuuropgave pMJP-projecten	0,7
3.5.4	Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	1,3
4.2.1	Transities Openbaar Vervoer	1,4
4.2.3	Concessies & contract bus en trein	1,6
4.3.1	Stimuleren fietsgebruik	0,9
4.7.1	Beheer provinciale infrastructuur	0,7
5.1.1	Arbeidsmarkt en onderwijs	0,9
5.2.1	Regio Deal Twente	3,5
5.2.3	Cleantech Regio	0,9
5.3.1	Werklocaties: basis op orde	1,0
5.3.3	Topwerklocaties	1,3
5.4.1	Gastvrij Overijssel	1,8

5.5.2	Bevorderen innovatie en ondernemerschap	3,3
6.2.1	Een basis voor cultureel aanbod	1,9
	Overige KVO verschillen	5,0
		44,3

Voordelen op structurele begrotingsposten

In reactie op de jaarstukken 2017 en 2018 heeft de auditcommissie geadviseerd om voor voordelen op structurele kostenposten te duiden of die voordelen een incidenteel of structureel karakter hebben. En om bij voordelen met een structureel karakter het verband met de perspectiefnota te leggen.

In onderstaande tabel hebben wij de structurele begrotingsposten (kosten en opbrengsten) opgenomen, waarop voor het tweede achtereenvolgende jaar een voordeel is gerealiseerd. De bedragen in de tabel geven de voordelen weer die op de structurele begrotingsposten binnen de betreffende prestatie zijn gerealiseerd. De voordelen hebben naar onze mening een incidenteel karakter en vergen geen inbedding in de Perspectiefnota 2022. Wij lichten dit per prestatie toe.

1.1.2 Uitvoering ruimtelijk en waterbeleid

In 2021 is de subsidieregeling binnen deze prestatie beëindigd en het beleid wordt met hetzelfde budget via samenwerking met gemeenten voorgezet.

2.1.2 Vergunningverlening toezicht en handhaving milieu

Het positieve saldo van € 0,1 miljoen komt tot stand door voor- en nadelen op de leges en de uitvoeringskosten van de omgevingsdiensten. De legesopbrengsten voor vergunningaanvragen zijn in 2021 € 0,1 miljoen hoger dan begroot. De hoogte van de legesopbrengsten varieert van jaar tot jaar. Het behaalde voordeel geeft dan ook geen aanleiding tot een structurele bijstelling van de begrote legesopbrengsten.

2.3.1 Stimulering energiebesparende maatregelen

Het saldo van € 1 miljoen kent een incidentele oorzaak namelijk de administratieve verwerking van de lening Ontwikkeling aardwarmte Koekoekspolder. Deze bleek in het verleden als subsidielast te zijn verwerkt, hoewel het een uitgezette lening betreft. De terugneming van een last (en het opvoeren van een lening u/g) leidt administratief tot een baat. Conform ons financiële beleid doen wij het voorstel om de lening een positie op te nemen in de AFR als te doen gebruikelijk. Dit vindt u terug in de resultaatbestemmingsvoorstellen.

3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur

Het saldo van € 0,5 miljoen heeft betrekking op de databank Flora en Fauna en de Monitoring Landschaps- en natuurbeleid. Het beschikbare budget was hoger als gevolg van de resultaatbestemming uit de jaarrekening 2020. De verwachte inhaalslag heeft niet plaatsgevonden.

3.4.3 Landbouwstructuurversterking

Voor het realiseren van landbouwdoelen hebben wij in 2002 het Revolving Fund ingesteld. Als gevolg van het opheffen van Dienst Landelijk Gebied (DLG) zijn de gronden in het Revolving Fund in 2014 juridisch overgedragen aan de provincie waardoor het Revolving Fund in 2014 is gewijzigd van een financieringsfonds naar een grond voorraadpositie. Financieel uitgangspunt van het Revolving Fund is dat dit een meerjarig budgettair neutraal resultaat oplevert voor de provincie. Het resultaat over de jaren kan echter wel fluctueren.

4.2.3 Concessies & contract bus en trein

De voornaamste oorzaak is dat de bestedingen voor inhuur, onderzoek en concessiebeheer circa € 0,4 miljoen lager uitvallen, deels doordat deze incidenteel gedekt werden binnen prestatie 4.2.1 Herijking Openbaar Vervoer.

4.5.1 Infra maatregelen verkeersveiligheid

De resterende € 0,3 miljoen wordt veroorzaakt doordat de lastneming van subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Dit is een administratieve onderbesteding, de middelen zijn niet meer beschikbaar.

4.5.2 Educatie & voorlichting verkeersveiligheid

In totaal is er sprake van € 1,5 miljoen onderbesteding waarvan € 0,7 miljoen wordt verklaard doordat de lastneming van subsidies met ingang van het boekjaar 2021 is gewijzigd. Meerjarig verleende subsidies moeten nu aan de volledige meerjarige uitvoeringsperiode van gesubsidieerde projecten worden toegerekend. Dit gaf een onderbesteding in 2021. Daarnaast is er € 0,6 miljoen vrijval ontstaan uit eerdere jaren doordat een aantal verleende subsidies lager zijn vastgesteld. Overeenkomstig het Statenvoorstel Herprioritering (2020/1102400) stellen wij voor dit bedrag toe te voegen aan de begroting 2023.

7.1.5 Ondernijning

Voor 2021 waren diverse evenementen/trainingen en workshops voor ambtenaren bij provincie en gemeenten in Overijssel gepland ter versterking van de weerbaarheid. Ook hadden we een landelijke Bibob-dag gepland in het provinciehuis om de samenwerking en kennisuitwisseling met landelijke partners te versterken. Al deze plannen zijn vanwege Covid-19 uitgesteld tot 2022.

7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling

Vanwege Covid-19 zijn er ook dit jaar minder activiteiten fysiek georganiseerd, waardoor het budget niet volledig is besteed. Voorgesteld wordt om een deel van de ontstane ruimte op deze prestatie te gebruiken voor de vervanging van de websites. Dit betreft de vervanging van de redactie software, oftewel het content management systeem (CMS) voor de vulling, opmaak en publicatie van drie Overijsselse websites te weten www.werkenbijoverijssel.nl, www.overijsselkiest.nl en www.overijssel.nl. Hiervoor is een resultaatbestemmingsvoorstel opgenomen.

7.2.2 Trendbureau Overijssel

Vanwege Covid-19 zijn de fysieke bijeenkomsten niet doorgestaan of uitgesteld naar 2022.

7.3.2 Lobby en relatiebeheer

Vanwege Covid-19 hebben de geplande relatie- netwerkbijeenkomsten evenals ontmoetingen met partners niet kunnen plaatsvinden. Evenzo zijn recepties en werkbezoeken afgelast.

7.3.3 Communicatiebeleid

Evenals vorig jaar is er veelal via de digitale weg gecommuniceerd waar in de regel lagere kosten voor gelden dan communicatie-inzet in de vorm van bijeenkomsten.

7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS

Het saldo van € 1,3 miljoen bestaat voor het grootste deel uit een incidentele vrijval uit de voorziening APPA (€ 0,8 miljoen) en onderuitputting op de wachtgeldregeling voor uit bestuurders (€ 0,3 miljoen).

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen: Dividend

Dit betreft het verschil tussen het begrote en ontvangen dividend en dat is voor de provincie geen beïnvloedbare post.

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen: Lokale heffingen

Dit betreft alleen de motorrijtuigenbelasting. De hier verantwoorde baten zijn gebaseerd op de cijfers van de Belastingdienst, die deze vaststelt via een landelijk geldende systematiek.

Overhead, financiering en dekkingsmiddelen: Onvoorzien

Het budget voor onvoorzien betreft een wettelijk verplicht te ramen post. In 2021 is het niet noodzakelijk geweest om het bedrag te benutten.

Prestatiernaam	x € 1 mln.
1.1.2 Uitvoeren ruimtelijk en waterbeleid	0,2
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht & handhaving milieu	0,1
2.3.1 Stimuleren energiebesparende maatregelen	1,0
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur	0,5
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	0,6
4.2.3 Concessies & contract bus en trein	0,5
4.5.1 Infra maatregelen verkeersveiligheid	0,3
4.5.2 Educatie & voorlichting verkeersveiligheid	1,5
7.1.5 Ondernijning	0,1
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	0,2
7.2.2 Trendbureau Overijssel	0,1
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	0,3
7.3.3 Communicatiebeleid	0,3
7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS	1,3
OFD Dividend	1,1
OFD Lokale heffingen	1,1
OFD Onvoorzien	0,3
	9,5

OFD = overhead, financiering en dekkingsmiddelen

Herhaalde resultaatbestemming

In reactie op de Boardletter 2019 heeft de auditcommissie de aanbeveling gedaan om het expliciet te vermelden als budgetten voor een tweede en of volgende keer doorschuiven naar een volgend jaar. In deze jaarrekening wordt bij zestien prestaties een tweede achtereenvolgende jaar resultaatbestemming gevraagd. De desbetreffende prestaties zijn in onderstaande tabel opgesomd.

Het gaat in veel gevallen om het doorschuiven van onderuitputting op incidentele budgetten zodat het meerjarige projectbudget intact blijft. Voorbeelden daarvan zijn het doorschuiven van het budget voor Ondergrondse verkabeling's Heerenbroek (prestatie 1.1.2), IJsseldelta zuid (1.2.7) en het bijeen houden van de het meerjarenbudget voor het uitvoeringsprogramma mobiliteit (UVP) dat met gemeenten wordt uitgevoerd (prestaties 4.3.1, 4.5.1, 4.5.2 en 4.6.10). Ten aanzien van de laatste categorie heeft u expliciet ingestemd met het doorschuiven van budget (herprioriteringsbesluit 2020/1102400). Daarnaast zijn in het BBV de verslagleggingsregels ten aanzien van de lastneming van subsidies aangepast over 2021. Dit geeft op onderdelen een verschuiving van de subsidie last naar toekomstige jaren, waardoor er in het huidige jaar onderuitputting ontstaat. De onderuitputting moet aan volgende jaren worden toegevoegd om de doorgeschoven lasten mee te dekken. Dit speelt onder meer bij prestaties 3.1.6 en 3.2.2. Daarnaast wordt ook op een aantal structurele budgetten opnieuw resultaatbestemming gevraagd.

- Mirt verstedelijkingsstrategie (prestatie 1.1.2)
- Vrijwilligers Landschapsbeheer (prestatie 3.2.1)
- Stimulering natuur (prestatie 3.2.2)

Ook hier is in het algemeen de verklaring dat er meerjarige projecten / verplichtingen lopen waarvoor het geld benodigd blijft. Wanneer resultaatbestemming uitblijft komt de uitvoering

van de begrotingsopgaven 2022 in de knel. Meer gedetailleerde onderbouwingen voor de resultaatbestemmingen vindt u bij de prestaties op desbetreffende kerntaak-pagina.

Prestatie	Resultaatbestemming x € 1 miljoen
1.1.2 Uitvoering ruimtelijk en waterbeleid	0,3
1.1.5 Programma Omgevingswet	0,3
1.2.7 IJsseldelta fase 2	1,1
1.3.2 Toekomstbestendig maken woningvoorraad	0,1
2.1.1 Beleid en kaderstelling milieu	0,2
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht & handhaving milieu	0,2
2.3.1 Stimuleren energiebesparende maatregelen	0,2
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	0,0
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur	0,2
3.2.1 Beheer landschap	0,7
3.2.2 Projecten bevordering relatie natuur en mensen	0,0
4.2.3 Concessies & contract bus en trein	0,4
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	1,3
4.5.1 Infra maatregel verkeersveiligheid	1,5
4.5.2 Educatie & voorlichting verkeersveiligheid	1,3
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	2,4
Totaal	10,4

Resultaatbestemmingen en begrotingswijzigingen

Een deel van het jaarrekeningresultaat is nodig voor de verdere uitvoering van beleid in 2022 en latere jaren. Daarom doen wij een aantal resultaatbestemmingsvoorstellen om delen van het jaarrekeningresultaat toe te voegen aan de begroting 2022-2025 of aan diverse reserves. Verder doen wij een aantal begrotingswijzigingsvoorstellen om middelen vanuit reserves toe te voegen aan de begroting 2022-2025 of over te hevelen naar andere reserves.

Resultaatbestemming

Via het Statenvoorstel 'resultaatbestemmingen en begrotingswijzigingen' stellen wij u voor om van het resultaat € 19,7 miljoen toe te voegen aan de begroting 2022-2025 en diverse reserves. Wij stellen voor om het resterende saldo van € 14,8 miljoen toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Daarnaast doen wij nog begrotingswijzigingsvoorstellen om bedragen vanuit de Uitvoeringsreserve KVO, de Algemene Reserve Grond (€ 0,1 miljoen), de Algemene Financieringsreserve (€ 1,2 miljoen) en de Reserve Dekking Kapitaalslasten (€ 6,9 miljoen) toe te voegen aan de Algemene Reserve voor in totaal € 8,6 miljoen in 2022. In totaal wordt dan een bedrag van € 23,3 miljoen toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Begrotingswijzigingen

Voor het realiseren van de gestelde doelen en het nakomen van aangegane verplichtingen is het ook nodig om middelen vanuit de reserves toe te voegen aan de begroting 2022.

Bovendien geeft de jaarrekening 2021 aanleiding voor mutaties tussen reserves. Daarom doen wij naast de hiervoor genoemde resultaatbestemmingsvoorstellen ook een aantal voorstellen tot begrotingswijziging. Voor een deel van de voorstellen gaat het om GS-wijzigingen die u via deze jaarrekening autoriseert. De overige voorstellen zijn PS-wijzigingen.

GS-begrotingswijzigingen

Van de voordelen op budgetten die worden gedekt uit reserves had € 44,3 miljoen betrekking op budgetten vanuit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel. Via deze

jaarrekening doen wij voorstellen om vanuit deze reserve in totaal € 26,9 miljoen toe te voegen aan de begroting 2022. Daarnaast stellen wij voor om € 19,7 miljoen aan vooruitontvangen rijksmiddelen (doeluitkeringen) toe te voegen aan de begroting 2022-2025.

PS-begrotingswijzigingen

Voor de verdere uitvoering van beleid stellen wij u voor om vanuit diverse reserves € 5,0 miljoen toe te voegen aan de begroting 2021-2024. Voor € 1,67 miljoen stellen wij voor om budgetten voor KVO-projecten die een einddatum in 2022 kennen in te zetten in de periode 2022 en verder. In afwijking van het coalitieakkoord 2019-2023 doen wij u voorstellen deze budgetten langer beschikbaar te houden en niet toe te voegen aan de Algemene reserve. Daarnaast doen wij u voorstellen om een bedrag van € 30,3 miljoen over te hevelen tussen reserves. Voor een bedrag van € 0,4 miljoen vallen er middelen vrij vanuit de Uitvoeringreserve Kwaliteit van Overijssel. Binnen de Algemene Financieringsreserve wordt u voorgesteld om voor een bedrag van € 0,6 miljoen te herlabelen. Binnen de Reserve Dekking Kapitaalslasten wordt u voorgesteld om voor een bedrag van € 0,3 miljoen te herlabelen.

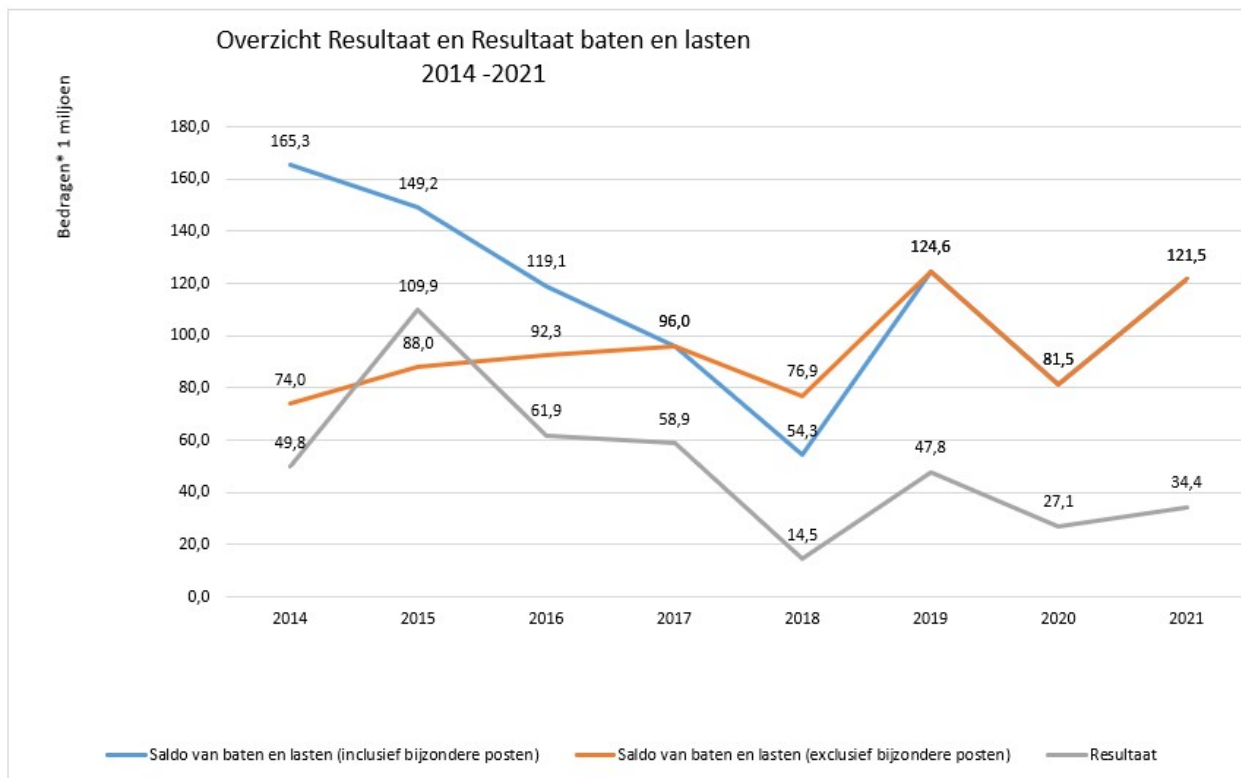
Conclusie

Vanuit de resultaatbestemmingsvoorstellen (€ 14,8 miljoen) en de voorstellen tot begrotingswijziging (€ 8,5 miljoen) bij de jaarrekening 2021 wordt € 23,3 miljoen toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Overzicht saldo van baten en lasten 2014-2021

Resultatenoverzicht x € 1 miljoen	2021 Actuele Begroting	Realisatie	Realisatie t.o.v. Actuele Begroting	2020 Saldo	2019 Saldo	2018 Saldo	2017 Saldo	2016 Saldo	2015 Saldo	2014 Saldo
Resultaat	0,0	34,4	27,1	27,1	47,8	14,5	58,9	61,9	109,9	49,8
Saldo van baten en lasten	-131,6	121,5	81,5	81,5	124,6	54,3	96,0	119,1	149,2	165,3
Stortingen en onttrekkingen aan reserves	131,6	-87,1	-54,3	-54,3	-76,8	-39,8	-37,1	-57,2	-39,3	-115,5

x € 1 miljoen	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Saldo van baten en lasten (inclusief bijzondere posten)	121,5	81,5	124,6	54,3	96,0	119,1	149,2	165,3
Bijzondere posten	0,0	0,0	0,0	-22,6	0,0	26,8	61,2	91,3
Resultaat saldo van baten en lasten (exclusief bijzondere posten)	121,5	81,5	124,6	76,9	96,0	92,3	88,0	74,0

Structurele en incidentele baten en lasten

Inleiding en spelregels

Het overzicht van structurele en incidentele baten en lasten toont per budget of dit een structureel of incidenteel karakter heeft. Uit dit overzicht blijkt of onze begroting een duurzaam financieel evenwicht kent. Duurzaam financieel evenwicht betekent dat de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten; de structurele baten dienen daarbij gelijk of hoger te zijn dan de structurele lasten. Voor het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is een duurzaam financieel evenwicht van de Begroting en meerjarenramingen een van de toetspunten in haar toezicht op de provinciale financiën. Ons beleid voor structurele en incidentele baten en lasten bevat hoofdregels en uitzonderingen. Deze zijn vastgesteld bij de Kerntakenbegroting 2013 (PS/2012/759) en vervolgens bij elke Begroting geactualiseerd. Wij hanteren voor dit onderdeel de volgende spelregels.

Hoofdregels

1. *Het karakter van baten en lasten bepalen we vooraf.*
Deze hoofdregel zorgt ervoor dat de gehele looptijd bij de bepaling van het karakter in ogenschouw wordt genomen.
2. *Het karakter van baten en lasten wijzigt gedurende de looptijd niet.*
Deze hoofdregel voorkomt dat er ongewenste verschuivingen tussen incidentele en structurele lasten en baten optreden in de loop van de tijd.
3. *Incidentele lasten en baten doen zich niet langer dan vier begrotingsjaren voor.*
Deze hoofdregel is de invulling van het begrip incidenteel. Afwijkend van de suggestie in de toelichting op het BBV is gekozen voor vier jaar. Hierdoor vallen

lasten en baten die slechts voor één bestuursperiode worden toegekend binnen de definitie van incidenteel.

4. *Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en de met onttrekkingen samenhangende lasten zijn incidenteel.*

Deze hoofdregel is de invulling van het gestelde in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader. Dit omdat Provinciale Staten op elk gewenst moment de bestemming van reserves kan wijzigen.

5. *De opbrengsten van dividenden worden als incidenteel aangemerkt.*

Deze hoofdregel is bedoeld om recht te doen aan de onzekerheid over of en welke bedragen ontvangen worden.

Uitzonderingen

- *Kapitaallasten kunnen slechts als incidenteel aangemerkt worden als geen vervangingsinvesteringen voorzien zijn.*
Deze uitzondering op de hoofdregel zorgt ervoor dat kapitaallasten van investeringen die binnen de termijn van vier jaar worden afgeschreven maar wel vervangen worden, niet als incidenteel worden aangemerkt. Door de vervangingsinvesteringen blijven de lasten wel doorlopen.
- *Onttrekkingen aan reserves ter dekking van kapitaallasten worden als structureel aangemerkt als de bijbehorende kapitaallasten ook als structureel aangemerkt zijn.*
Deze uitzondering op de hoofdregel is de invulling van het gestelde in het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader.
- *Van gegarandeerde dividenden wordt 60% als structureel aangemerkt.*
Als er geen onduidelijkheid over de verwachte dividendstromen bestaat, dan wordt 60% van de verwachte dividendstroom als structureel opgenomen. De resterende 40% blijft de hoofdregel volgen en wordt als incidenteel gekenmerkt. Deze uitzondering geldt ook voor rentebaten op leningen die afhankelijk zijn van het behaalde resultaat door de uitgevende partij.
- *Bijdragen van derden en de bijbehorende lasten worden als incidenteel aangemerkt voor zover deze zich gedurende een bepaalde tijd voordoen.*
Deze uitzondering op de hoofdregel zorgt ervoor dat in de tijd beperkte bijdragen van derden en de bijbehorende lasten niet leiden tot structurele lasten en baten die voortvloeien uit de bedrijfsvoering van de provincie.
- *In uitzondering op het voorgaande punt wordt de specifieke uitkering Decentraal Spoor als structurele bijdrage aangemerkt.*
De bijdrage wordt jaarlijks verkregen ter dekking van de exploitatiekosten van gedecentraliseerde spoorlijnen en heeft een structureel karakter. Het Rijk heeft in 2021 de decentralisatieuitkering (DU) eenzijdig omgezet in een specifieke uitkering (SPUK) met een looptijd tot 2025, omdat naar mening van het Rijk de bij het decentralisatiebesluit gemaakte afspraken in retrospectief niet verenigbaar zijn met het instrument DU. Rond 2024 zal het Rijk opnieuw beoordelen of de SPUK het meest passende instrument is. De uitkering van de bijdrage via een SPUK laat de geldigheid van de eerder gemaakte afspraken over een structurele bijdrage ongewijzigd.
- *De jaarlijkse toevoegingen aan de Uitvoeringsreserve NNN worden als structureel aangemerkt.*
- Gelet op de lange periode en het feit dat de jaarlijkse toevoegingen uit het structurele saldo zijn gefinancierd, worden deze als structureel aangemerkt. De eenmalige toevoeging van € 69 miljoen in 2015 ten laste van de algemene dekkingsreserve blijft als incidenteel aangemerkt.

Hierna volgt het overzicht van structurele en incidentele baten en lasten, gepresenteerd op sub totaal voor incidenteel en structureel. U kunt deze overzichten desgewenst uitklappen voor een groter detailniveau.

Structurele en incidentele lasten

Bedragen x €1.000

Structureel - incidenteel lasten	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
Structureel			
1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer			
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	-289	-236	-53
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-724	-444	-280
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	-2.226	-1.877	-349
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	-1.170	-1.181	11
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-345	-362	17
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-960	-1.114	154
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	-107	-127	20
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	-64	-25	-39
1.3.1 Ontwikkelen en uitvoeren woonagenda's	-253	-240	-13
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	-62	-28	-34
1.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-7.019	-6.911	-108
Totaal 1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	-13.218	-12.545	-673
2. Milieu en energie			
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	-65	-137	71
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	-3.773	-3.784	11
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	-42	-9	-33
2.2.3 Beheer nazorgfonds	-46	-50	4
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-103	935	-1.038
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	-62	-39	-23
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-6.256	-5.915	-341
Totaal 2. Milieu en energie	-10.348	-8.999	-1.349
3. Vitaal platteland			
3.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling natuur en landschap	-490	-436	-54
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	-499	-224	-275
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	-186	-115	-71
3.1.4 Beheer natuurterreinen	0	0	0
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	-137	-137	0
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	-726	-678	-48
3.1.7 Monitoring en evaluatie natuur en landschap	-1.204	-732	-471
3.2.1 Beheer landschap	-482	-389	-93
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	-738	-694	-43

Structureel - incidenteel lasten	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
3.3.4 Faunabeheer	-213	-205	-8
3.3.5 Invasieve exoten	-300	-220	-80
3.4.1 Beleidsontwikkeling verduurzaming landbouw	-491	-439	-52
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	0	408	-408
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	-1.656	-1.656	0
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-9.431	-8.914	-517
Totaal 3. Vitaal platteland	-16.553	-14.433	-2.120
4. Mobiliteit			
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	-1.706	-917	-790
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-95.296	-95.552	256
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-6.463	-5.094	-1.370
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	-1.013	-1.044	31
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	-2.678	-2.392	-285
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	-5.830	-4.201	-1.629
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	-602	1.819	-2.420
4.6.6 N307	0	0	0
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-12.741	-12.993	251
4.6.8 N348 Raalte-Ommen (1e en 2e fase)	0	0	0
4.6.9 Verkenning, planstudies en realisatie overige projecten	-6.158	-5.786	-371
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-14.115	-14.155	40
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	-16.592	-16.592	0
4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur	-120	-120	0
Totaal 4. Mobiliteit	-163.314	-157.027	-6.287
5. Regionale economie			
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	-102	-212	110
5.3.3 Topwerklocaties	-459	-459	0
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-430	-430	0
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	-4.686	-4.630	-56
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	-155	-111	-44
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-3.279	-3.099	-180
Totaal 5. Regionale economie	-9.111	-8.941	-169
6. Cultuur en sociale kwaliteit			
6.1.1 Materieel erfgoed	-3.416	-3.392	-24
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-1.724	-1.723	-1
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-3.479	-3.399	-79
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	-246	-243	-3
6.3.3 Talent heeft de toekomst	-1.160	-1.129	-31
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	-3.319	-2.756	-564
6.5.1 Overijsselaars bewegen een leven lang	-748	-733	-15
6.5.2 Iedereen doet mee	-1.250	-1.243	-7

Structureel - incidenteel lasten	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	-1.473	-1.191	-283
6.6.2 Versterking maatschappelijke initiatieven en inzet vrijwilligers	-118	-111	-8
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-678	-641	-37
Totaal 6. Cultuur en sociale kwaliteit	-17.611	-16.560	-1.050
7. Kwaliteit openbaar bestuur			
7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking	-24	0	-24
7.1.3 Financieel toezicht	-8	-1	-6
7.1.4 Archief toezicht	-1	0	0
7.1.5 Ondermijning	-252	-152	-100
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	-191	-163	-29
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	-257	-88	-169
7.2.2 Trendbureau Overijssel	-321	-180	-141
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	-735	-682	-52
7.3.1 Samenwerking met partners	-313	-267	-46
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	-442	-181	-261
7.3.3 Communicatie	-561	-286	-275
7.3.4 Bezwaar en beroep	-19	-18	-1
7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS	-3.889	-2.609	-1.280
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-9.971	-9.809	-162
Totaal 7. Kwaliteit openbaar bestuur	-16.984	-14.438	-2.546
10. Overhead			
10.0.0 Bedrijfsvoering	-28.140	-26.795	-1.345
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	-23.176	-25.202	2.025
Totaal 10. Overhead	-51.316	-51.997	680
20. Algemene dekkingsmiddelen			
20.00.3 Dividend	40	44	-4
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	-1.109	-1.618	509
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	-17.370	-17.370	0
20.20.1 Onvoorzien	-250	0	-250
20.40.3 Mutaties bestemmingsrezeves KT 3	-55.569	-55.569	0
20.40.4 Mutaties bestemmingsrezeves KT 4	-8.000	-8.000	0
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	-82.258	-82.513	255
Totaal Structureel	-380.713	-367.454	-13.259
Incidenteel			
1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer			
1.1.1 Vastleggen en waarborgen actueel ruimtelijk- en waterbeleid	-400	-292	-108
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	-3.240	-648	-2.592
1.1.3 Ontwikkelen en uitvoeren beleid voor de ondergrond	-214	-60	-153
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	-450	-1.467	1.017
1.1.5 Programma Omgevingswet	-669	-359	-310
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	-278	-110	-168
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	-3.126	38	-3.164

Structureel - incidenteel lasten	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	-1.910	-738	-1.172
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	-1.700	-1.688	-12
1.2.7 IJsseldelta programma	-2.902	-230	-2.672
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	-188	-65	-123
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	-5.410	-1.047	-4.363
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	-14.774	-9.106	-5.668
1.4.3 Actieplan Leefbaar Platteland	-2.246	-1.924	-323
Totaal 1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	-37.507	-17.697	-19.810
2. Milieu en energie			
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	-440	-100	-340
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	-237	-55	-183
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	-10.959	-6.975	-3.984
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	-677	-459	-218
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	-10.393	-7.603	-2.789
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	0	755	-755
2.4.1 Programma Toekomstgerichte erven	-1.200	-1.230	30
2.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-521	-521	0
Totaal 2. Milieu en energie	-24.426	-16.188	-8.239
3. Vitaal platteland			
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	-1.322	-1.059	-263
3.1.3 Opstellen en actualisatie beheerplannen Natura2000	0	0	0
3.1.4 Beheer natuurterreinen	-19.828	-18.067	-1.761
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	-3.597	-2.708	-889
3.1.6 Projecten voor verbeteren biodiversiteit	-500	-75	-425
3.2.1 Beheer landschap	-866	-286	-580
3.2.2 Projecten die relatie tussen natuur en mensen bevorderen	-647	-503	-143
3.3.1 Beleidsontwikkeling stikstof	-1.237	-1.022	-215
3.3.2 Nationale parken	-700	-606	-94
3.3.3 Stimuleren natuurinclusief denken en werken	-549	-544	-5
3.3.4 Faunabeheer	-2.576	-2.730	154
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	-2.055	-2.151	96
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	-3.911	-2.873	-1.037
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	-54.757	-28.293	-26.464
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	-3.370	-1.829	-1.541
3.5.3 Afronding natuuropgave pMJP-projecten	-4.961	-4.301	-660
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	-3.364	-2.059	-1.305

Structureel - incidenteel lasten	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	-316	-98	-218
3.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-1.094	-1.094	0
Totaal 3. Vitaal platteland	-105.649	-70.298	-35.351
4. Mobiliteit			
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	-1.405	-1.757	351
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	-4.335	-3.214	-1.121
4.2.2 Verduurzamen spoorlijnen	-1.690	-1.209	-482
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	-21.460	-21.113	-347
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	-764	-431	-332
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	-5.019	-4.160	-859
4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO)	-800	-575	-225
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	0	0	0
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	-3.544	-2.033	-1.512
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	-1.500	-2.251	751
4.6.1 A1	0	0	0
4.6.10 Infrastructurele maatregelen bereikbaarheid	-305	-305	0
4.6.3 N35 – Lopende projecten	-736	-508	-229
4.6.5 N50	0	0	0
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-182	-182	0
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	-2.000	-1.319	-681
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	0	-150	150
4.7.4 Aanpak schades langs Kanaal Almelo de Haandrik	-5.067	-4.747	-321
Totaal 4. Mobiliteit	-48.808	-43.950	-4.857
5. Regionale economie			
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	-5.386	-4.729	-657
5.2.1 Regio Deal Twente	-5.286	-1.738	-3.548
5.2.2 Regio Deal Zwolle	-14.364	-11.334	-3.030
5.2.3 Cleantech Regio	-999	-100	-899
5.2.5 Nationaal Groeifonds	-125	-64	-61
5.3.1 Werklocaties: basis op orde	-1.345	304	-1.649
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	-900	209	-1.109
5.3.3 Topwerklocaties	-100	1.064	-1.164
5.3.4 Internationaliseren	-767	-763	-4
5.4.1 Gastvrij Overijssel	-2.840	-1.042	-1.797
5.4.2 Festivals en evenementen	-1.444	-1.429	-15
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	-720	-500	-220
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	-10.552	-9.425	-1.127
5.5.3 Europese programma's	-7.787	-4.954	-2.834
5.5.4 Verstrekken risicokapitaal	-24.370	-24.707	337
5.5.5 Circulaire economie	-2.037	-1.622	-415
5.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-146	-146	0

Structureel - incidenteel lasten	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
Totaal 5. Regionale economie	-79.170	-60.977	-18.193
6. Cultuur en sociale kwaliteit			
6.1.1 Materieel erfgoed	-749	-665	-84
6.1.2 Immaterieel erfgoed	-685	-634	-51
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	-4.383	-975	-3.409
6.2.2 Cultureel aanbod vernieuwen en ontwikkelen	-260	-40	-220
6.3.1 Cultuur is jong geleerd en meedoen is de kunst	-2.454	-2.249	-205
6.3.3 Talent heeft de toekomst	-167	-100	-67
6.4.1 Een leven lang lezen en leren	-50	-63	13
6.5.2 Iedereen doet mee	-100	-99	-1
6.5.4 Verbetering van gezondheid voor iedereen	-528	-528	0
6.6.1 Duurzame en eigentijdse voorzieningen en diensten	-250	-250	0
6.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-41	-41	0
Totaal 6. Cultuur en sociale kwaliteit	-9.667	-5.643	-4.024
7. Kwaliteit openbaar bestuur			
7.1.1 Bestuurlijke inrichting en samenwerking	-370	-139	-231
7.1.2 Interbestuurlijk toezicht	-55	-3	-52
7.1.3 Financieel toezicht	-25	0	-25
7.1.5 Ondernijning	-361	-51	-310
7.1.6 (Rijks)taken Commissaris van de Koning	0	0	0
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	-100	0	-100
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	-425	-313	-112
7.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	-166	0	-166
Totaal 7. Kwaliteit openbaar bestuur	-1.502	-507	-995
10. Overhead			
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	0	0	0
20. Algemene dekkingsmiddelen			
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	17.470	19.748	-2.278
20.30.1 Mutaties algemene reserves I	-123.640	-122.940	-700
20.40.1 Mutaties bestemmingsrezeves KT 1	-1.909	-1.909	0
20.40.2 Mutaties bestemmingsrezeves KT 2	-403	-403	0
20.40.3 Mutaties bestemmingsrezeves KT 3	-11.407	-11.407	0
20.40.4 Mutaties bestemmingsrezeves KT 4	-23.493	-23.493	0
20.40.5 Mutaties bestemmingsrezeves KT 5	-7.300	-7.300	0
20.40.9 Mutaties reserve UKVO	-68.366	-68.366	0
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	-219.048	-216.070	-2.978
Totaal Incidenteel	-525.777	-431.330	-94.447
Totaal structurele en incidenteel lasten	-906.491	-798.784	-107.707

Structurele en incidentele baten

Bedragen x €1.000

Structureel - incidenteel baten	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
Structureel			

Structureel - incidenteel baten	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer			
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	80	41	39
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	841	2.550	-1.709
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	370	388	-18
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	310	341	-31
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	1.024	1.212	-188
1.2.4 Bescherming tegen overstromingen en wateroverlast	0	29	-29
1.2.5 Vergunningverlening, toezicht en handhaving water	34	9	26
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	579	287	292
Totaal 1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	3.239	4.856	-1.618
2. Milieu en energie			
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	0	79	-79
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	230	345	-115
2.2.3 Beheer nazorgfonds	51	55	-4
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	196	169	27
2.3.2 Financieren van projecten door Energiefonds Overijssel	41	29	12
Totaal 2. Milieu en energie	517	678	-160
3. Vitaal platteland			
3.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving natuur en landschap	496	267	228
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	0	221	-221
Totaal 3. Vitaal platteland	496	489	7
4. Mobiliteit			
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	36.404	46.854	-10.449
4.4.4 Robuust goederenvervoer netwerk	0	92	-92
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	577	471	106
4.66.66 Toegerekende personeelsgebonden kosten	0	74	-74
4.6.7 Vechtdalverbinding (N340/N377 en N48)	0	0	0
4.7.1 Beheer provinciale infrastructuur	501	541	-40
Totaal 4. Mobiliteit	37.482	48.032	-10.550
5. Regionale economie			
5.3.2 Werklocaties provinciale participaties	0	152	-152
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	98	100	-3
Totaal 5. Regionale economie	98	252	-155
7. Kwaliteit openbaar bestuur			
7.2.1 Kennisontwikkeling en -deling	28	31	-3
7.2.3 Digitale overheid, datastrategie en data-analyse	55	52	2
7.3.1 Samenwerking met partners	0	35	-35
7.3.2 Lobby en relatiebeheer	41	95	-54

Structureel - incidenteel baten	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
7.3.5 Verstevigen samenspel PS-GS	0	3	-3
Totaal 7. Kwaliteit openbaar bestuur	123	216	-93
10. Overhead			
10.0.0 Bedrijfsvoering	707	449	258
10.66.66 Personeelsgebonden kosten overhead	91	2.104	-2.013
Totaal 10. Overhead	798	2.553	-1.755
20. Algemene dekkingsmiddelen			
20.00.1 Lokale heffingen	115.000	116.064	-1.064
20.00.2 Algemene uitkeringen	194.279	195.973	-1.694
20.00.3 Dividend	11.225	12.358	-1.133
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	9.697	7.801	1.896
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	9.706	0	9.706
20.40.4 Mutaties bestemmingsrezeves KT 4	1.093	731	363
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	341.000	332.926	8.074
Totaal Structureel	383.753	390.002	-6.249
Incidenteel			
1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer			
1.1.2 Uitvoering van ons ruimtelijk- en waterbeleid	0	0	0
1.1.4 Inzetten grondbeleidsinstrumentarium	3.050	3.690	-640
1.1.5 Programma Omgevingswet	0	28	-28
1.2.1 Bevorderen waterkwaliteit	278	110	168
1.2.2 Werken aan voldoende oppervlakte- en grondwater	520	323	197
1.2.3 Werken aan voldoende schone drinkwaterbronnen nu en in de toekomst	233	280	-47
1.2.7 IJsseldelta programma	3.567	1.987	1.580
1.3.2 Toekomstbestendig maken van de woningvoorraad	0	0	0
1.4.1 Werken aan een klimaat adaptieve inrichting in 2050	160	148	12
1.4.2 Investeringsprogramma Ruimte Wonen Retail	906	870	36
Totaal 1. Ruimtelijke ordening en waterbeheer	8.714	7.436	1.278
2. Milieu en energie			
2.1.1 Beleidsontwikkeling en kaderstelling milieu en gezondheid	50	50	0
2.1.2 Vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu	0	22	-22
2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde bodemlocaties	5.500	5.495	5
2.2.2 Stimuleren van het verwijderen van asbestdaken	130	54	77
2.3.1 Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie	340	503	-163
Totaal 2. Milieu en energie	6.020	6.124	-104
3. Vitaal platteland			
3.1.5 Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied	0	54	-54
3.4.2 Innovatieprogramma Agro&Food	0	408	-408
3.4.3 Landbouwstructuurversterking	1.000	18	982

Structureel - incidenteel baten	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
3.5.1 Realisatie Natuurnetwerk Nederland	3.560	4.585	-1.025
3.5.2 Gebiedsgerichte Aanpak Noordwest Overijssel	3.170	1.794	1.376
3.5.4 Gebiedsgerichte aanpak Stikstof	0	1	-1
3.5.5 Bossenstrategie en boscompensatie	30	41	-11
Totaal 3. Vitaal platteland	7.760	6.901	859
4. Mobiliteit			
4.1.3 Slim inzetten van duurzame systemen en netwerken	410	993	-583
4.2.1 Transitie Openbaar Vervoer	2.900	3.221	-321
4.2.3 Concessie- en contractmanagement van bus en trein	16.964	18.797	-1.833
4.2.6 Spoor Zwolle - Enschede	375	281	94
4.3.1 Stimuleren fietsgebruik	520	541	-21
4.4.1 Port of Logistics Overijssel (POLO)	0	41	-41
4.5.1 Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid	275	152	123
4.5.2 Educatie en voorlichting verkeersveiligheid	1.500	2.340	-840
4.6.3 N35 – Lopende projecten	0	0	0
4.6.5 N50	0	0	0
4.7.2 Groot onderhoud provinciale infrastructuur	0	150	-150
Totaal 4. Mobiliteit	22.944	26.516	-3.572
5. Regionale economie			
5.1.1 Arbeidsmarkt en onderwijs	0	207	-207
5.2.2 Regio Deal Zwolle	11.114	8.773	2.341
5.5.1 Basisinfrastructuur en innovatie	1	40	-40
5.5.2 Bevorderen innovatie en ondernemerschap	252	2.467	-2.215
5.5.3 Europese programma's	0	1.829	-1.829
5.5.4 Verstrekken risicokapitaal	22.414	22.414	0
5.5.5 Circulaire economie	0	39	-39
Totaal 5. Regionale economie	33.781	35.769	-1.988
6. Cultuur en sociale kwaliteit			
6.2.1 Een basis voor cultureel aanbod	333	618	-285
7. Kwaliteit openbaar bestuur			
7.1.5 Ondernijning	361	51	310
7.2.4 Eigentijdse invulling participatie	0	2	-2
Totaal 7. Kwaliteit openbaar bestuur	361	53	308
20. Algemene dekkingsmiddelen			
20.00.2 Algemene uitkeringen	3.958	3.958	0
20.00.3 Dividend	8.262	7.335	927
20.00.4 Saldo financieringsfuncties	0	5.341	-5.341
20.00.5 Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
20.30.1 Mutaties algemene reserves I	186.602	184.520	2.083
20.40.1 Mutaties bestemmingsreserves KT 1	2.292	963	1.329
20.40.2 Mutaties bestemmingsreserves KT 2	5.431	1.451	3.979
20.40.3 Mutaties bestemmingsreserves KT 3	82.827	52.502	30.325
20.40.4 Mutaties bestemmingsreserves KT 4	11.226	9.815	1.410
20.40.5 Mutaties bestemmingsreserves KT 5	7.787	3.810	3.978

Structureel - incidenteel baten	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
20.40.9 Mutaties reserve UKVO	134.438	90.105	44.334
Totaal 20. Algemene dekkingsmiddelen	442.824	359.800	83.024
Totaal Incidenteel	522.738	443.218	79.520
Totaal structurele en incidentele baten	906.491	833.220	73.271

Structureel - incidenteel saldo

Bedragen x €1.000

Structureel/incidenteel saldo	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
Structureel	3.039	22.548	-19.508
Incidenteel	-3.039	11.888	-14.928
Structureel/incidenteel saldo	0	34.436	-34.436

Structurele toevoegingen aan reserves

Bedragen x €1.000

Structurele toevoegingen aan reserves	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
Structureel			
20.40.3 Mutaties bestemmingsrezeves KT 3	-55.569	-55.569	0
20.40.4 Mutaties bestemmingsrezeves KT 4	-8.000	-8.000	0
Totaal Structureel	-63.569	-63.569	0

Structurele onttrekkingen aan reserves

Bedragen x €1.000

Structurele onttrekkingen aan reserves	Begroting 2021	Realisatie 2021	Ruimte 2021
Structureel			
20.40.4 Mutaties bestemmingsrezeves KT 4	1.093	731	363
Totaal Structureel	1.093	731	363

Balans

Inleiding

De balans is het overzicht van onze bezittingen, vreemd vermogen en eigen vermogen op een bepaald moment. De balans bestaat uit activa en passiva, welke met elkaar in evenwicht zijn. Activa zijn de bezittingen en passiva zijn de middelen waarmee de activa gefinancierd worden (eigen vermogen en vreemd vermogen).

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft en de verordening ex artikel 217 Provinciewet, waarin door Provinciale Staten op d.d. 13 december 2017 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De activa worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De passiva worden gewaardeerd op de nominale waarde, tenzij bij het betreffende onderdeel anders is vermeld. Als gevolg van het uitbreken van de coronacrisis is in de maatschappij een onzekere situatie ontstaan. Deze onzekerheid wordt mede veroorzaakt door maatregelen welke door de overheid worden ingesteld om de verspreiding van het coronavirus te beperken. Hoewel dit maatregelen zijn met ingrijpende effecten op burgers, bedrijven en onze economie als geheel, zal deze crisis voor de provincie Overijssel niet leiden tot continuïteitsproblemen, gezien haar rechtsvorm van publiekrechtelijke rechtspersoon

(Provincie). Wij zijn dan ook van mening dat de waarderingsgrondslagen op basis van continuïteit kunnen worden gehandhaafd. De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de provincie Overijssel.

Balans

Balans per 31 december 2021			X € 1.000		
Activa	31.12.2020	31.12.2021	Passiva	31.12.2020	31.12.2021
Vaste activa	1.193.403	1.106.431	Vaste passiva	1.736.999	1.720.668
Immateriële vaste activa	2.351	761	Eigen vermogen	1.687.729	1.677.655
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	2.351	761	Reserves	1.660.598	1.643.219
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief			- waarvan <i>algemene reserves</i>	719.447	684.998
Bijdragen aan activa in eigendom van derden			- waarvan <i>bestemmingsreserves</i>	941.151	958.221
			Resultaat	27.131	34.436
Materiële vaste activa	243.305	294.186	Voorzieningen	47.411	41.152
Investeringen met een economisch nut	32.512	28.819			
- waarvan <i>in erfpacht</i>					
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven					
- waarvan <i>in erfpacht</i>					
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	210.793	265.367			
- waarvan <i>in erfpacht</i>					
Financiële vaste activa	947.747	811.484	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	1.859	1.861
Kapitaalverstrekkingen	161.481	168.556	Obligatieleningen		
- waarvan <i>aan deelnemingen</i>	161.481	168.556	Onderhandse leningen	1.853	1.853
- waarvan <i>aan gemeenschappelijke regelingen</i>			- waarvan <i>van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen</i>		
- waarvan <i>aan overige verbonden partijen</i>			- waarvan <i>van binnenlandse banken en overige financiële instellingen</i>		
Leningen	418.258	432.128	- waarvan <i>van binnenlandse bedrijven</i>		
- waarvan <i>aan openb. lichamen (art. 1a Wet FIDO)</i>	23.652	20.551	- waarvan <i>van openb. lichamen (art. 1a Wet FIDO)</i>	1.853	1.853
- waarvan <i>aan woningbouwcorporaties</i>			- waarvan <i>van overige binnenlandse sectoren</i>		
- waarvan <i>aan deelnemingen</i>	394.606	411.577	- waarvan <i>van buitenlandse instellingen, fondsen,</i>		

- waarvan aan overige verbonden partijen			<i>banken, bedrijven en overige sectoren</i>		
Overige langlopende leningen	49.918	27.560	Door derden belegde gelden		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer			Waarborgsommen	6	8
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	28.100	28.100			
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	289.990	155.140			
<u>Flottende Activa</u>	<u>811.728</u>	<u>937.620</u>	<u>Flottende passiva</u>	<u>268.132</u>	<u>323.383</u>
Vorraden	128.999	123.056			
Grond- en hulpstoffen					
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie					
Gereed product en handelsgoederen	128.999	123.056			
Vooruitbetalingen					
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	647.693	772.652	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	20.793	32.370
Vorderingen op openbare lichamen	60.049	58.934			
Verstreckte kasgeldleningen aan openbare lichamen (conform art. 1, onderdeel a Wet FIDO)			Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen (conform art. 1, onderdeel a Wet FIDO)		
Overige verstreckte kasgeldleningen			Overige kasgeldleningen		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar					
Rekening-courantverhouding met het Rijk	561.263	694.192			
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	3.400		Banksaldi	1.000	1.400
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	519	519			
Overige vorderingen	13.331	13.826	Overige schulden	19.793	30.970
Overige uitzettingen	9.131	5.181			
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	19	3			
Overlopende activa	35.017	41.909	Overlopende passiva	247.339	291.013
			Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	201.793	195.912

Van de Europese Unie nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel	123	325	Van de Europese Unie ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.948	1.236
Van de Nederlandse Rijksoverheid nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel	4.822	9.905	Van de Nederlandse Rijksoverheid ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	35.700	80.742
Van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel			Van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	161	310
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	30.072	31.679	Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	7.737	12.813
Totaal	2.005.131	2.044.051	Totaal	2.005.131	2.044.051
Recht op verliescompensatie conform Wet VpB			Verstreckte borg- of garantstellingen	71.745	78.297

Toelichting op de balans

Immateriële vaste activa

Grondslagen

De kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de rentevaste periode volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde financieel vast actief of de gerelateerde vaste schuld.

Bij financiële vaste activa betreft deze post het positieve saldo van agio (aankoopwaarde > nominale waarde) verminderd met disagio (nominale waarde > aankoopwaarde) en de afschrijvingen op zowel agio als disagio.

Bij vaste schulden betreft deze post het positieve saldo van disagio (nominale waarde > verkoopwaarde) verminderd met agio (verkoopwaarde > nominale waarde) en de afschrijvingen op zowel agio als disagio.

Het op uitzettingen betaalde (dis)agio wordt gedurende de looptijd van rentevaste periode van het actief of schuld lineair afgeschreven; bij tussentijdse verkoop wordt het op dat moment resterende (dis)agio als last genomen.

x €1.000	Boekwaarde 31-12-2020	Investerings	Desinves- teringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2021
Immateriële vaste activa:	2.351	-15		1.066		509	761
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	2.351	-15		1.066		509	761
- waarvan agio op financiële vaste activa	2.958			1.346		509	1.103
* cumulatieve aanschafwaarden	20.364		10.971				9.393
* cumulatieve afschrijvingen	-17.406		-10.971	1.346		509	-8.290
- waarvan disagio op financiële vaste activa	-607	-15		-280			-342
* cumulatieve aanschafwaarden	-2.125	-15	-631				-1.509
* cumulatieve afschrijvingen	1.518		631	-280			1.167
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief							
Bijdragen aan activa in eigendom van derden							

Toelichting

Het bedrag aan desinvesteringen betreft de, bij afloop of verkoop van de verband houdende financiële vaste activa, afgeboekte verkrijgingswaarde van (dis)agio verminderd met de daarop gepleegde afschrijvingen. Eind 2021 zijn er obligaties geruild, waarbij op de verkochte obligatie een bedrag aan destijds gekochte agio resteerde van € 0,5 miljoen. Dit in 2021 versneld afgeschreven bedrag treft u bij de cumulatieve afschrijvingen aan in de kolom afwaarderingen.

Materiële vaste activa

Grondslagen

De materiële vaste activa worden verdeeld in drie categorieën.

- Investerings met een economisch nut.
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing geheven kan worden (deze categorie is voor Overijssel niet van toepassing).
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Alle investeringen worden geactiveerd. De materiële vaste activa zijn opgenomen tegen de verkrijgingsprijs verminderd met ontvangens subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De afschrijvingen vinden lineair plaats. De afschrijvingstermijnen, die zijn gebaseerd op de financiële verordening, variëren conform de financiële verordening van vier jaar tot honderd jaar. Het afschrijven op investeringen start in het jaar ná ingebruikname van het actief.

x €1.000	Boekwaarde 31-12-2020	Investerings	Desinves- -terings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar- derings	Boekwaarde 31-12-2021
<i>Investerings met een economisch nut:</i>	32.511	990		4.683			28.818
Gronden en terreinen							
Woonruimten	136			15			121
Bedrijfsgebouwen	26.728	1.536		2.316			25.948
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken							
Vervoermiddelen	20	7		7			20
Machines, apparaten en installaties	5.527	-553		2.328			2.646
Overige materiële vaste activa	100			17			83

x €1.000	Boekwaarde 31-12-2020	Investerings	Desinves- -terings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaar- derings	Boekwaarde 31-12-2021
<i>Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut:</i>	210.793	67.383		5.317	7.492		265.367
Gronden en terreinen							
Woonruimten							
Bedrijfsgebouwen							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	210.793	67.383		5.317	7.492		265.367
Vervoermiddelen							

Machines, apparaten en installaties							
Overige materiële vaste activa							

Bij machines, apparaten en installaties is onderhanden werk verwerkt naar vast actief.

Toelichting

In 2021 hebben nieuwe investeringen plaatsgevonden voor een bedrag van € 68,4 miljoen. Daarnaast hebben wij voor deze investeringen bijdragen van andere overheden ontvangen voor een bedrag van € 7,5 miljoen. De afschrijvingen op de materiële vaste activa bedroegen in 2021 € 10,0 miljoen. Hierna worden de geraamde en gerealiseerde investeringen per krediet vermeld en toegelicht.

Investeringskredieten voor activa

Investeringskredieten voor activa											x € 1.000
Kerntaak		Begroting 2021	Rekening 2021	Saldo 2021	Beschikbaar uit overloop 2021	GS- wijziging (kasritme wijz.) 2022	GS- wijziging (kasritme wijz.) 2023	GS- wijziging (kasritme wijz.) 2024	GS- wijziging (kasritme wijz.) 2025	Vrijval (PS)	
4.	Mobiliteit	95.356	59.345	36.011	36.011	18.461	7.262			10.288	
4.2	<i>Toekomst bestendig en duurzaam openbaar vervoer</i>	8.262	-646	8.907	8.907	8.907					
4.2.3	Concessie- en contractmanagement van bus en trein	8.262	-646	8.907	8.907	8.907					
	Uitgaven	8.262	1.564	6.698		8.907					
	Ontvangsten		-2.210	2.210							
4.6	<i>Goede bereikbaarheid voor wegverkeer</i>	76.130	53.955	22.176	22.176	6.692	5.436			10.047	
4.6.3	N35 (1)		596	-596	-596	-596					
	Uitgaven		596	-596		-596					
	Ontvangsten										
4.6.6	N307	12.293	7.854	4.439	4.439	2.729	1.710				
	Uitgaven	12.293	9.443	2.850		2.729	1.710				
	Ontvangsten		-1.589	1.589							
4.6.7	Vechtdalverbinding	55.002	41.433	13.569	13.569	3.569				10.000	

	Uitgaven	55.002	44.414	10.588		3.569				10.000
	Ontvangsten		-2.981	2.981						
4.6.8	N348	-1.039	945	-1.983	-1.983	-1.983				
	Uitgaven	1.011	1.223	-211		67				
	Ontvangsten	-2.050	-278	-1.772		-2.050				
4.6.9	verkenning, planstudies en realisatie provinciale wegenprojecten (2)	9.874	3.127	6.747	6.747	2.974	3.726			47
	Uitgaven	9.793	3.550	6.242		2.974	3.726			47
	Ontvangsten	82	-423	505						
4.7	<i>Goed functionerende provinciale infrastructuur</i>	10.964	6.036	4.928	4.928	2.861	1.826			241
4.7.1	Uitvoeren beheer en onderhoud provinciale infrastructuur	339	100	239	239	-2				241
	Uitgaven	339	100	239		-2				241
	Ontvangsten									
4.7.3	Vervangen provinciale infrastructuur	10.625	5.936	4.689	4.689	2.863	1.826			
	Uitgaven	10.625	5.947	4.679		2.863	1.826			
	Ontvangsten		-11	11						
10.	Bedrijfsvoering	3.145	1.536	1.609	1.609	1.078				532
10.00	Bedrijfsvoering	3.145	1.536	1.609	1.609	1.078				532
	Uitgaven	3.145	1.536	1.609		1.078				532
	Ontvangsten									
	Totaal	98.502	60.881	37.621	37.621	19.539	7.262			532 10.288

(1) Voor het project N35 Knooppunt Raalte is € 33 miljoen beschikbaar gesteld aan provinciaal krediet (PS/2017/168).

Dit bedrag is nog niet in het overzicht opgenomen. Het bedrag moet om verslagtechnische redenen nog verdeeld worden in een investeringskrediet en een exploitatiebudget.

In de begrotingswijziging bij het jaarverslag wordt dit geadresseerd.

(2) Bij prestatie 4.6.9 is een vrijval te zien van € 47.144,-. Het betreft restantkredieten van diverse projecten.

Dit bedrag wordt binnen deze prestatie als investeringskrediet via PS-voorstel weer toegevoegd in 2023 aan het project N337 Ronde Olst.

4.2.3 Aanbesteding DRIS

Dynamische Reis Informatie Systemen (DRIS)

Sinds 2009 zijn er verschillende Dynamische Reis Informatie Systemen (hierna DRISystemen) binnen de provincies Gelderland, Overijssel en Flevoland geplaatst. Deze systemen voorzien (bus)reizigers via DRIS-displays op de haltes van informatie over de

actuele vertrektijden en verstoringen. De drie hiervoor genoemde provincies werken sinds 2011 samen op het gebied van openbaar vervoer (OV-Oost).

In 2020 is besloten de verouderde en afgeschreven systemen te vervangen en gezamenlijk de vervanging van de DRIS-displays bij bushaltes aan te aanbesteden en samen voor de komende 10 jaar invulling te geven aan het toekomstige DRISysteem binnen OV-Oost.

De vervanging van de DRIS-displays vergt € 8,9 miljoen en vindt plaats in de periode 2020-2022. Hiervan is € 8,2 miljoen geraamd in 2021. In 2021 is ruim € 1,5 miljoen van de geraamde begroting tot besteding gekomen en is aan baten van de samenwerkende provincies (provincies Gelderland en Flevoland) een bijdrage in de kosten ontvangen van € 2,2 miljoen. Van het geraamde budget in 2021 (€ 8,2 miljoen) is € 6,6 miljoen niet tot besteding gekomen. Dit is te verklaren doordat de realisatie is vertraagd. Er was meer tijd nodig voor de ontwerpfase dan vooraf gepland en verder heeft de DRIS-leverancier ook te maken met de voortdurende effecten van de Covid-pandemie, waardoor o.a. de levering van materialen en onderdelen langer duurde.

Wij hebben besloten om de in 2021 niet bestede middelen toe te voegen aan de raming voor dit investeringskrediet in 2022 (€ 8,9 miljoen).

4.6.3 N35 Knooppunt Raalte

In 2021 hebben we de financiële verwerking van het investeringsbesluit van het toegekende € 33 miljoen investeringskrediet (PS/2017/168) N35 knooppunt Raalte geformaliseerd. Op dit moment bevindt het project zich nog in de voorbereidingsfase richting de aanbesteding. Er is meer tijd nodig voor de ontwerpfase dan vooraf gepland.

4.6.6 N307

Conform het beleid voor begrotingswijzigingen hebben wij bij de 2e monitor 2021 besloten het investeringskrediet in 2021 te verlagen met € 5,6 miljoen en toe te voegen aan de jaren 2022 met € 2,5 miljoen en € 3,1 miljoen voor 2023. Dit besluit wordt bij de jaarrekening 2021 verwerkt.

Het eerste deelproject (N307 Flevoweg) is in 2021 opgeleverd. Bij het tweede deel (N307 Roggebot-Kampen) is de uitvoering gestart. Het saldo van de onttrekking is € 1,2 miljoen hoger dan begroot. Deze extra onttrekking in 2021 past binnen de ruimte van het totale investeringskrediet. Een deel van de investering heeft eerder plaatsgevonden dan verwacht. De ontvangsten betreffen voornamelijk de doorbelasting van de personeelskosten naar de provincie Flevoland. Deze provincie doet de regievoering over de aanpassing van de N307 Kampen-Roggebotsluis. Het tekort aan middelen (€ 1,2 miljoen) wordt onttrokken aan de jaarschijf 2023. Tegelijk wordt een deel (€ 0,2 miljoen) van de begrote middelen in 2023 overgeheveld naar 2022 om een betere aansluiting bij het verwachte investeringsritme te realiseren.

Wij hebben besloten om de in 2021 extra onttrokken middelen in mindering te brengen op het investeringskrediet in 2023 (€ 1,2 miljoen). Aanvullend hebben we besloten om € 0,2 miljoen over te hevelen van 2023 naar 2022. De jaarschijf 2022 komt daarmee in totaal op € 6,5 miljoen en de jaarschijf van 2023 op € 1,7 miljoen.

4.6.7 Vechtdalverbinding (N340/N377/N48)

Het totale investeringsbudget bedraagt € 203,2 miljoen (t/m 2023). Het projectbudget blijkt dusdanig toereikend dat in totaal € 193,2 miljoen voldoende zal zijn voor het gehele project (t/m 2023). Van het investeringsbudget valt daarom € 10 miljoen vrij. We stellen voor om hiervan € 3,1 miljoen in de Algemene risico reserve te storten en € 6,9 miljoen toe te voegen aan de Algemene reserve. Deze wijziging wordt verwerkt in Kerntaak 20.

Het in 2021 dan nog resterende investeringsbudget van € 3,5 miljoen voegen wij toe aan het investeringsbudget in 2022.

4.6.8 N348

De werkzaamheden zijn afgerond. De afwikkeling van een claim naar de aannemer is nog niet afgerond, hierdoor konden de definitieve bijdragen van de gemeenten niet vastgesteld

worden. De begrote bijdragen van de gemeenten zijn daardoor niet in rekening gebracht. Er spelen nog diverse zaken waardoor het project financieel niet afgerond kan worden. In het 1e half jaar van 2022 zal hierover meer duidelijkheid zijn en zullen we hier bij u op terugkomen.

Wij hebben besloten het restantkrediet van € 1.983.000 (baten € 2.050.000/ lasten € 67.000) door te schuiven naar 2022 en het investeringskrediet van prestatie 4.6.8. N348 in 2022 met € 1.983.000 verhogen. Wel stellen we u vast al wel voor om het overschot op het krediet onder prestatie 4.7.1 van € 241.000 toe te voegen aan dit investeringskrediet voor 2022.

4.6.9 Verkenningen, planstudies en realisatie provinciale wegenprojecten

Dynamische Beleidsagenda

Er zijn een drietal wegenprojecten die oorspronkelijk onderdeel uitmaakten van de Dynamische Beleidsagenda (DBA). Dit zijn de N34, de N331 VOC's Hasselt en N732 aansluiting Lossersestraat-Noord Esmarkerrondweg. Deze projecten zijn nagenoeg afgerond en de resterende middelen van 2021 zullen hiervoor ingezet worden.

Wij hebben besloten om de in 2021 niet bestede middelen toe te voegen aan de raming voor deze investeringskredieten in 2022 (€ 281.000).

Afgeronde projecten

In 2021 zijn volgende projecten afgerond:

- N733 Verbeteren kruispunt Oude Deventerweg-Landweerweg
- N763 Fietspad Kampen-Gelderland

De projecten zijn met een positief resultaat afgesloten van in totaal € 47.000. Wij stellen u voor om de resterende budgetten van N733 en N763 toe te voegen aan de raming van het investeringskrediet 2023 op de N337.

Lopende projecten

- N337 Ronde De Meente Olst, N343 Rondweg Weerselo en N315-N768 Danspaleis. Deze projecten zitten nog in de voorbereidingsfase. De uitvoering van deze projecten zal niet eerder plaatsvinden dan in 2023. Voor de voorbereiding en onderzoekskosten is er in 2022 budget benodigd. Wij hebben besloten om de in 2021 niet bestede middelen toe te voegen aan de raming voor dit investeringskrediet in 2022 € 412.000 en naar 2023 € 3.726.000.
- N737 Innovatiedriehoek, N334 Faunapassage, N351 Kuinre- Grens Flevoland, F35 Fietspad Enschede, N346 Herstel Deldener Esch, N737 aanleg faunapassage en N343 Ronde Bisschopstraat. Bovengenoemde projecten zijn in uitvoering en worden in 2022 afgerond. Daarom is het nodig de restantkredieten over te hevelen naar 2022. Wij hebben besloten om de in 2021 niet bestede middelen toe te voegen aan de raming voor deze investeringskredieten in 2022 (€ 2.282.000).

Voor het project N346 Herstel Deldener Esch stellen wij u voor om naast de overheveling van het restant krediet van 2021 naar 2022, € 36.000 toe te voegen aan de raming van het investeringskrediet in 2022. Dit heeft te maken met de bijdrage vanuit prestatie 353 afronding natuuropgave pMJP-projecten. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar deze prestatie.

4.7.1 Beheer en onderhoud provinciale infrastructuur

Voor de vervanging van de zoutstrooiers en sneeuwpluogen is jaarlijks een krediet van € 334.000 beschikbaar gesteld. Voor de vervanging in 2021 was € 92.900 benodigd. Deze middelen zijn niet benodigd voor 2022.

Wij stellen u voor om € 241.000 van de in 2021 niet bestede middelen toe te voegen aan de raming in 2022 van het investeringskrediet onder prestatie 4.6.8 N348 Raalte-Ommen.

In het jaar 2021 is gestart met de voorbereiding van de vervanging van ons werkschip de Buffel. Deze kosten zijn iets hoger uitgevallen dan geraamd. Wij hebben besloten om dit tekort van € 2.000 te dekken door het investeringskrediet van 2022 te verlagen.

4.7.3 Vervangen provinciale infrastructuur

Wegen

Vervanging wegen 2016-2019

1. N760 IJsselmuiden-Genemuiden.
2. N765 Kampen Ramspol
3. N332 Holten-Grens Gelderland

De voorbereiding voor de rehabilitatie van de N760 IJsselmuiden - Genemuiden is nagenoeg afgerond. Omdat er aanzienlijk meer onderhoudswerkzaamheden moeten worden uitgevoerd dan oorspronkelijk gedacht is er geprioriteerd in de scope. Een deel van de werkzaamheden wordt in tijd naar achteren geschoven.

De N765 en N332 zullen in 2022 volledig worden afgerond.

Vervanging wegen 2020-2023

4. Rehabilitatie Kom de Nul
5. N347 Kom Hengevelde
6. N377 Hasselt- de Lichtmis

Het project rehabilitatie Kom de Nul komt eind 2022, begin 2023 in uitvoering.

Het project Kom Hengevelde komt in de 2e helft van 2022 tot uitvoering.

De vervanging van de oeverbeschoeiing langs de N377 Hasselt – De Lichtmis heeft een jaar vertraging opgelopen vanwege een geschil met de gemeente Zwartewaterland over het ontwerp.

Wij hebben besloten om de in 2021 niet bestede middelen van de onderdelen wegen toe te voegen aan de raming voor deze investeringskredieten in 2022 (€ 1.925.000).

Bij prestatie 4.5.1. Infrastructurele maatregelen verkeersveiligheid is er een voorstel tot resultaatbestemming gedaan voor de verkeersveiligheid N377 Hasselt-Lichtmis. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar deze prestatie.

Kunstwerken

Vervanging kunstwerken 2016-2019

De laatste werkzaamheden zijn uitgevoerd en het project wordt in 2022 financieel afgerond.

Vervanging kunstwerken 2020-2023

Uit nadere inspecties en actualisatie van de ramingen in de voorbereiding van de vervanging van de kunstwerken is gebleken dat de scope en budgetten van de werkzaamheden onder grote druk staan. Voor de beweegbare kunstwerken in het kader van machine- en arboveiligheid zijn de werkzaamheden op basis van de technische toestand al geprioriteerd.

Voor de vervanging van de kunstwerken moet dit nog gebeuren en zal met een financieringsvoorstel in 2022 worden voorgelegd in het Beheerplan Infrastructurele Kapitaalgoederen 2024-2027.

Rehabilitatie kunstwerken

Uit nadere inspecties en actualisatie van de ramingen in de voorbereiding van de vervanging van de kunstwerken is gebleken dat de scope en budgetten van de werkzaamheden onder grote druk staan. Voor de rehabilitatie wordt er verder onderzoek gedaan om daarna te kunnen prioriteren in scope en vervolgens maatregelen opnieuw te programmeren.

Constructieve veiligheid kunstwerken

De werkzaamheden hiervoor zijn recentelijk opgestart en zullen nog verder uitgevoerd moeten worden.

Vervanging Zwartewaterbrug

Er is dit jaar een verkenning uitgevoerd waarin is onderzocht welke scenario's er zijn voor de brug om deze toekomstbestendig te maken. Daarnaast is er een advies gegeven voor het vervolg.

Wij hebben besloten om de in 2021 niet bestede middelen van de onderdelen kunstwerken toe te voegen aan de raming voor deze investeringskredieten in 2022 (€ 938.000) en 2023 (€ 918.000).

Vaarwegen

Vervanging vaarwegen 2016-2019 en 2020-2023

De werkzaamheden aan de oeverbeschoeiing van Kanaal Almelo - De Haandrik in de tranche 2016-2019 is afgerond. De voorbereiding van het vervangen van de oeverbeschoeiing voor de tranche 2020-2023 van Kanaal Almelo - De Haandrik heeft ruim een jaar stilgelegen i.v.m. het faalmechanisme-onderzoek en is inmiddels weer opgestart.

Wij hebben besloten om de in 2021 niet bestede middelen toe te voegen aan de raming voor deze investeringskredieten in 2023 (€ 908.000).

Bedrijfsvoering

Het investeringskrediet van € 1,078 miljoen is in 2022 bestemd voor de verduurzaming van het provinciehuis en de steunpunten middels de aanleg van onder andere zonnepanelen en flankerende maatregelen. In 2025 is een bedrag van € 0,531 miljoen eveneens bestemd voor de verduurzaming van het provinciehuis middels ondergrondse koude/warmte opslag. Dit is een vervangingsinvestering.

Financiële vaste activa

Grondslagen

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Waar nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de activa in mindering gebracht. Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen (aandelen en agio) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen of het bedrag waarvoor agio beschikbaar is gesteld. Als de marktwaarde van de deelneming daalt tot onder de verkrijgingsprijs, dan vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats. De uitzettingen zijn gewaardeerd op nominale waarde, daar waar van toepassing verminderd met een negatief saldo van agio, disagio en afschrijvingen op (dis-)agio. De wijze van waarderen van dit negatieve saldo wijkt niet af van hetgeen beschreven is onder immateriële vaste activa.

x €1.000	Boekwaarde 31-12-2020	Investerings / aankopen	Desinvesteringen / verkopen	Afschrijvingen / Aflossingen	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2021
Financiële vaste activa:	947.747	71.915	172.288	41.602	-5.712	811.484
<u>Kapitaalverstrekkingen aan:</u>	161.481	30.591	28.838		-5.322	168.556
Deelnemingen	161.481	30.591	28.838		-5.322	168.556
<u>Leningen aan:</u>	418.258	31.524		18.044	-390	432.128
Openbare lichamen zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	23.652	1.010		4.501	-390	20.551
Deelnemingen	394.606	30.514		13.543		411.577
<u>Overige langlopende leningen</u>	49.918	1.200		23.558		27.560
<u>Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</u>	28.100					28.100
<u>Overige uitzettingen met een rentetypische</u>	289.990	8.600	143.450			155.140

<i>looptijd van één jaar of langer</i>						
--	--	--	--	--	--	--

Toelichting

Een gedetailleerde onderverdeling treft u aan in het bijlagenboek. Voor de financiële vaste activa geldt dat het overgrote deel óf gefinancierd is via de Algemene financieringsreserve óf hier op afzienbare termijn in wordt voorzien dan wel wordt afgelost. Uitgezonderd hierop zijn een deel van de leningen aan Energiefonds Overijssel (€ 80 miljoen, waarvan nog maximaal € 66 miljoen beschikbaar te stellen), de leningen aan de BNG Bank (€ 74,5 miljoen) en een deel van de aandelen in Enexis (€ 39,3 miljoen). Deze uitzettingen worden via het overige beschikbare eigen vermogen gefinancierd. Naast de genoemde uitzonderingen is de obligatieportefeuille (€ 183,2 miljoen eind 2021) uitgezonderd omdat hier op afzienbare termijn op wordt afgelost. Hierna treft u een toelichting aan op de mutaties in 2021.

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen:

In 2021 is onze deelneming Houdstermaatschappij (HFO) conform de besluitvorming van Provinciale Staten (PS2020/1101002) ontbonden. De dochters van HFO, Innovatiefonds Overijssel I (IFO I) en Innovatiefonds Overijssel II (IFO II), vallen daarmee rechtstreeks onder de Provincie.

De vermeerdering van in totaal € 30,6 miljoen worden daarmee als volgt verklaard: € 19,1 miljoen opboeking van IFO I, € 3,8 miljoen opboeking van IFO II. Daarnaast is de participatie in Oost-NL met 7,2 miljoen uitgebreid (PS 2020/1102399) en is € 0,5 miljoen aan agio gestort in ons Energiefonds Overijssel.

De vermindering van in totaal € 28,8 miljoen betreft de ontbinding van de deelneming HFO.

Leningen aan:

Openbare lichamen

De toename van € 1,0 miljoen betreft voor € 0,01 miljoen de conform overeenkomst bij de lening aan de gemeente Enschede opgeboekte rente over 2021 en voor € 1,0 miljoen een lening aan de gemeente Kampen voor de Koekoekspolder. De afname van € 4,5 miljoen betreft de aflossing van de lening door de gemeente Enschede.

Deelnemingen

De toename van € 30,5 miljoen betreft € 18,0 miljoen SPV Hengelo (betreft herrubricering, zie toelichting hieronder), € 3,8 miljoen aan het Energiefonds verstrekte leningen, € 7,2 miljoen aan HMO verstrekte lening en € 1,6 miljoen aan Wadinko verstrekte lening. De afname van € 13,5 miljoen betreft aflossingen op verstrekte leningen, waarvan € 11,9 miljoen op leningen aan het Energiefonds, € 1,6 miljoen op de achtergestelde lening aan Vitens (laatste termijn) en € 5.000 aan Breedbandfonds.

Conform PS-besluitvorming is de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) in 2021 opgeheven. Dit betekent dat de deelnemingen die onder de HFO vielen, nu rechtstreeks onder de provincie vallen. Eén van deze deelnemingen betreft de SPV Hengelo. De lening die we verstrekt hebben aan de SPV Hengelo wordt daarom met ingang van de jaarschijf 2021 niet meer gerubriceerd onder de "Overige langlopende leningen", maar onder de "Leningen aan deelnemingen".

Overige langlopende leningen

De toename van € 1,2 miljoen betreft de verstrekte lening voor Slim Warmtenet Zandweerd (1,0 miljoen) en Lening Collectieven Agrarisch Natuurbeheer (€ 0,2 miljoen). De laatste is eind 2016 verstrekt maar was nog niet als financieel actief geboekt.

De afname van € 23,6 miljoen betreft aflossingen op SVn startersleningen (€ 1,8 miljoen), SVn duurzaamheidsleningen (€ 3,3 miljoen), SVn MKB duurzaamheidsleningen (€ 20.000) en de lening SPV Hengelo (€ 18,4 miljoen, waarvan € 18,0 miljoen herrubricering, zie hierboven).

Conform afspraak heeft SPV Hengelo de lening die wij hen hebben verstrekt voor de verplaatsing van Stork, weer deels afgelost aan de Houdstermaatschappij Fondsen

Overijssel. In 2021 is € 456.158 afgelost. Wij hebben dit conform de afgesproken werkwijze verwerkt als agiostorting in de Houdstermaatschappij en aflossing van de lening aan SPV Hengelo.

Overige uitzettingen

Het bedrag aan verkopen bestaat voor € 138,1 miljoen aan obligaties die 2021 afliepen en waarbij door voortijdige verkoop in januari een aanvullend resultaat te behalen was. Aanvullend is eind 2021 een ruil uitgevoerd waarbij voor € 5,4 miljoen aan nominale waarde is verkocht en uit de opbrengst een aankoop is gedaan van € 8,6 miljoen. De bij de verkopen behaalde boekwinst is geheel ten gunste van het resultaat gebracht. Meer informatie hierover is opgenomen in de paragraaf Financiering.

Vorraden

Grondslagen

Voor de gronden voor de infrastructuur geldt dat de gronden onder trace tegen nihil worden gewaardeerd. De overige gronden worden in overeenstemming met de geldende regelgeving gewaardeerd tegen aanschafprijs of lagere marktwaarde. De marktwaarde van de projectgronden (gronden binnen de begrenzing van het natuurnetwerk) en ruilgronden baseren wij op de waarden die worden genoemd in de derde kwartaalrapportage van de Grondprijsmonitor van het Kadaster. Naast deze toelichting op de balanspost Vorraden bevatten ook de Paragraaf grondbeleid en de daarbij opgenomen Meerjaren Investeringsprognose Grondbeleid informatie over gronden.

x €1.000		Stand per 31-12-2020	Vermeerderingen	Verminderingen	Stand per 31-12-2021
Vorraad gereed product en handelsgoederen:					
Infrastructuur	Kapitaaluitgaven	2.264	2.844	-1.471	3.637
	Afwaardering				
	Voorziening	-141			-141
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	2.122	2.844	-1.471	3.496
Grond voor Grond	Kapitaaluitgaven	39.083		-4.967	34.117
	Afwaardering	-14.622	406	-1.523	-15.739
	Voorziening	-3.558	1.618		-1.940
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	20.903	2.024	-6.490	16.438
Natuurnetwerk	Kapitaaluitgaven	130.830	14.415	-9.850	135.395
	Afwaardering	-35.131	4.682	-4.756	-35.204
	Voorziening	-11.313	792	-2.225	-12.747
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	84.386	19.889	-16.832	87.444
Revolving Fund	Kapitaaluitgaven	12.441	1.045	-6.925	6.560
	Afwaardering				
	Voorziening	-560	528		-32
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	11.880	1.572	-6.925	6.528
Overige	Kapitaaluitgaven	9.706	555	-1.044	9.217
	Afwaardering				

	Voorziening			-65	-65
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	9.706	555	-1.109	9.152
TOTAAL	Kapitaaluitgaven	194.324	18.859	-24.258	188.925
	Afwaardering	-49.752	5.088	-6.278	-50.943
	Voorziening	-15.573	2.938	-2.290	-14.926
	Boekwaarde na aftrek voorziening (cf. marktwaarde)	128.999	26.884	-32.827	123.056

Toelichting

Voorraad grond ten behoeve infrastructuur

In 2021 zijn gronden en opstallen aangekocht voor vooral de N348 en voor de dijkverlegging bij Herxen (Paddenpol). De verminderingen bestaan voornamelijk uit de verkoop van een deel van de gronden uit de voorraad voor de N348 en de afwaardering van enkele grondaankopen naar de nieuwe bestemming. De kapitaaluitgaven voor infrastructuur zijn per saldo met € 1,4 miljoen gestegen.

Voorraad grond voor grond

De opbrengst van de verkoop van deze gronden is bedoeld voor dekking van de kosten van de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland. De boekwaarde van de in 2021 verkochte gronden bedraagt € 6,1 miljoen en wordt weergegeven in de kolommen vermeerderingen en verminderingen bij 'kapitaaluitgaven' en 'afwaardering'. Het voor een aantal verkochte percelen aanwezige bedrag in de voorziening van € 1,6 miljoen is op de voorziening in mindering gebracht. Dit bedrag is deels gebruikt voor de dekking van een negatief transactieresultaat en deels vrijgevallen ten gunste van het jaarrekeningresultaat. De boekwaarde na aftrek van de voorziening is door de gerealiseerde verkopen afgenomen met € 4,5 miljoen en bedraagt eind 2021 € 16,4 miljoen.

Natuurnetwerk

In 2021 is de omvang van deze grondvoorraad gegroeid. De boekwaarde na aftrek van de voorziening is gestegen van € 84,4 miljoen naar € 87,4 miljoen. Dat past in de huidige fase van de uitvoering. Voor de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland en de uitvoering van de ontwikkelopgave is het veelal ook nodig gronden te verwerven. Wij kiezen er voor de gronden geleidelijk te vervreemden en zodoende de markt niet te overspoelen met aanbod van natuurgronden.

Revolving Fund

Het Revolving fund heeft een plafond van € 25 miljoen. In 2021 is deze grondvoorraad afgenomen. Gronden zijn onder andere ingebracht in het landinrichtingsproject Staphorst en in projecten in het kader van de Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland. Ook is een deel van de gronden ingebracht in kavelruilen voor onder andere Boetelerveld. De boekwaarde van deze grondvoorraad bedraagt na aftrek van de voorziening € 6,5 miljoen.

Overige gronden

Dit betreft gronden en opstallen die niet langer benodigd zijn voor de projecten waarvoor ze zijn aangekocht. De huidige voorraad bestaat vooral uit gronden die zijn aangekocht voor de projecten IJsseldelta, fase I en de N340. Ook de aangekochte gronden en opstallen in het kader van Kanaal Almelo de Haandrik en een grondsanering in Kampen maken deel uit van deze voorraad.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Grondslagen

Kortlopende uitzettingen (waaronder vorderingen) worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Waar nodig zijn deze verminderd met hiervoor voorzichtigheidshalve gevormde voorzieningen.

x €1.000	Saldo 31-12- 2020	Saldo 31-12- 2021
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:	647.693	772.652
Vorderingen op openbare lichamen	60.049	58.934
Verstreckte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden		
Overige verstreckte kasgeldleningen		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist		
Rekening-courantverhouding met het Rijk	561.263	694.192
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	3.400	
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier	519	519
Overige vorderingen	13.331	13.826
Overige uitzettingen	9.131	5.181

x €1.000	Saldo 31-12- 2020	Saldo 31-12- 2021
Vorderingen op openbare lichamen:	60.049	58.934
Europese Unie		
Rijksoverheid	54.671	53.240
Provincies	2.981	2.225
Gemeenten, waterschappen en samenwerkingsverbanden	2.397	3.469

Toelichting

Vorderingen op openbare lichamen

De belangrijkste vorderingen ultimo 2021 betreffen het BTW-compensatiefonds (€ 42,1 miljoen), de opcenten motorrijtuigenbelasting (€ 8,9 miljoen), dividend Enexis (€ 2,2 miljoen).

Rekening-courantverhouding met het Rijk

Op grond van wet- en regelgeving dienen overtollige middelen aangehouden te worden in 's Rijks schatkist en afzonderlijk te worden verantwoord. De verantwoording over het drempelbedrag, zoals bepaald in artikel 7 van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden en artikel 52 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, en het gebruik daarvan is te vinden onder liquide middelen.

Uitzettingen in Nederlands schuldpapier

Dit betreft de per jaareinde opgebouwde rente op Nederlands schuldpapier binnen de obligatieportefeuille.

Overige vorderingen

Deze post is ongeveer gelijk aan vorig jaar. Voor een groot deel bestaat dit uit eindafrekeningen van landschapsinrichtingsprojecten. Daarnaast zijn in deze post vorderingen van in totaal € 2,3 miljoen begrepen, waarvan de inbaarheid onzeker is. Deze vorderingen zijn geheel voorzien, waardoor de gepresenteerde boekwaarde nihil bedraagt.

Overige uitzettingen

Dit betreft de per jaareinde opgebouwde rente op obligaties (exclusief Nederlands schuld papier) binnen de obligatieportefeuille.

Liquide middelen (kas- en banksaldi)

Grondslagen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

x €1.000		Saldo 31-12-2020	Saldo 31-12-2021
Liquide middelen			
Bank		19	3
Kas		0	0
Totaal		19	3

	Begroting	Percentage	Drempel
Berekening drempelbedrag schatkistbankieren			
Totale lasten Begroting 2021	640.446		
Drempelbedrag bij begroting tot € 500 miljoen		0,75%	3.750
Extra drempel bij begroting vanaf € 500 miljoen		0,20%	281
Drempelbedrag eerste halfjaar 2021			4.031

	Begroting	Percentage	Drempel
Berekening drempelbedrag schatkistbankieren			
Totale lasten Begroting 2021	640.446		
Drempelbedrag bij begroting tot € 500 miljoen		2,00%	10.000
Extra drempel bij begroting vanaf € 500 miljoen		0,20%	281
Drempelbedrag tweede halfjaar 2021			10.281

	Gemiddeld	Drempel	Vershil
Verantwoording drempelbedrag schatkistbankieren			
Eerste kwartaal 2021	39	4.031	3.992
Tweede kwartaal 2021	65	4.031	3.966
Derde kwartaal 2021	82	10.281	10.199
Vierde kwartaal 2021	243	10.281	10.038
Geheel 2021	108	7.156	7.048

Toelichting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is het maximumbedrag aan liquide middelen dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden aangehouden, gebaseerd op de totale lasten uit de initiële Begroting 2021. Het kwartaalgemiddelde wordt op dagbasis berekend, waarbij per saldo tekorten (roodstanden) als nihil worden meegeteld. In 2021 is het drempelbedrag niet overschreden.

Overlopende activa

Grondslagen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

x €1.000	Balanswaarde 31-12-2020	Balanswaarde 31-12-2021
Overlopende activa	35.017	41.909
Van de Europese Unie nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel	123	325
Van de Nederlandse Rijksoverheid nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel	4.822	9.905
Van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingdoel		
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van volgende begrotingsjaren komen.	30.072	31.679

Toelichting

Voor de toelichting op de (nog te ontvangen voorschotbedragen op) doeluitkeringen verwijzen wij u naar het onderdeel Doeluitkeringen, waar deze gezamenlijk met de nog te besteden voorschotbedragen op doeluitkeringen toegelicht worden.

Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen

Alle bedragen worden verrekenbaar of inbaar geacht. De grootste posten betreffen nog van SVn te ontvangen rente en aflossingen inzake startersleningen en duurzaamheidsleningen (€ 6,8 miljoen), nog te ontvangen bedragen voor landinrichting (€ 5,3 miljoen), nog te ontvangen opcenten motorrijtuigenbelasting (€ 1,1 miljoen), nog te ontvangen grondwaterheffing 2020 (€ 1 miljoen) en nog te vorderen omzetbelasting (€ 1,2 miljoen).

Recht op verliescompensatie conform Wet VpB

Als deze post een bedrag bevat, dan wordt deze buiten de balans aan de activazijde gepresenteerd. Eind 2021 was er voor Overijssel geen sprake van een recht op verliescompensatie.

Eigen vermogen

Grondslagen

Reserves worden gevormd voor:

- Het opvangen van algemene risico's (bufferfunctie van de algemene reserves).
- Toekomstige besteding aan een van te voren bepaald doel (bestemmingsreserves).

Het kader voor de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen van de provincie Overijssel wordt gevormd door de nota reserves, voorzieningen en doeluitkeringen provincie Overijssel 2017 (PS/2017/773). Dit kader bewerkstelligt een doelmatige en doeltreffende omgang met de betreffende onderdelen en zorgt ervoor dat de uitvoering van het provinciaal beleid adequaat wordt ondersteund. Ook zorgt een eenduidig kader voor inzicht in de vermogensopbouw en het weerstandsvermogen.

Eventuele specifieke spelregels worden per reserve toegelicht.

Reserves

Bedragen x €1.000

Reserves	Stand 31-12-2020	Toevoeging per 01-01-2021	Onttrekking per 01-01-2021	Stand per 01-01-2021	Raming toevoeging 2021	Realisatie toevoeging 2021	Afwijking toevoeging 2021	Raming onttrekking 2021	Realisatie onttrekking 2021	Afwijking onttrekking 2021	Stand 31-12-2021
Algemene reserves											
Algemene risicoreserve	90.432	0	0	90.432	0	0	0	1.300	0	1.300	90.432
Algemene reserve	40.545	37.369	0	77.914	29.128	29.128	0	32.195	32.194	1	74.848
Algemene reserve egalisatie plafond BCF	7.576	0	0	7.576	3.115	3.115	0	0	0	0	10.691
Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel	81.196	0	0	81.196	15.010	15.010	0	84.410	84.410	0	11.796
Algemene reserve grondzaken	82.316	5.102	3.408	84.010	3.127	2.750	377	11.682	10.450	1.232	76.310
Algemene financieringsreserve	417.382	6.666	13.150	410.898	51.254	50.931	323	40.458	40.908	-450	420.921
Totaal Algemene reserves	719.447	49.137	16.558	752.026	101.634	100.934	700	170.045	167.962	2.083	684.998
Bestemmingsreserves											
Reserve Europese programma's	19.625	0	0	19.625	7.300	7.300	0	7.788	3.810	3.978	23.115
Reserve provinciale infrastructuur	1.116	0	700	416	0	0	0	0	0	0	416
Reserve waterwegen	8.917	0	0	8.917	0	0	0	5.222	4.901	321	4.016
Reserve bodemsanering	25.301	0	0	25.301	403	403	0	5.559	1.452	4.107	24.252
Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel	249.189	4.663	8.816	245.036	63.703	63.703	0	125.622	81.289	44.333	227.450
Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland	247.222	0	200	247.022	66.976	66.976	0	82.522	52.218	30.304	261.780
Reserve afrekening pMJP/ILG	2.127	0	0	2.127	0	0	0	105	84	21	2.043
Reserve dekking kapitaallasten activa	291.970	1.311	500	292.781	14.515	14.515	0	1.443	1.080	363	306.216
Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer	51.041	667	0	51.708	0	0	0	2.763	2.155	608	49.553
Reserve openbaar vervoer	30.000	0	0	30.000	0	0	0	0	0	0	30.000
Reserve drinkwater	1.508	0	0	1.508	0	0	0	777	444	333	1.064

Reserves	Stand 31-12-2020	Toevoeging per 01-01-2021	Onttrekking per 01-01-2021	Stand per 01-01-2021	Raming toevoeging 2021	Realisatie toevoeging 2021	Afwijking toevoeging 2021	Raming onttrekking 2021	Realisatie onttrekking 2021	Afwijking onttrekking 2021	Stand 31-12-2021
Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland	1.145	0	0	1.145	1.909	1.909	0	1.387	519	868	2.535
Reserve Sporen en Wegen	11.990	0	0	11.990	15.000	15.000	0	1.690	1.208	482	25.782
Reserve Verstrekte subsidies	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Bestemmingsreserves	941.151	6.641	10.216	937.576	169.806	169.806	0	234.878	149.160	85.718	958.222

Beleidsdoelen

Toelichting doel- en specifieke uitkeringen

Prestaties

Doeluitkering Veilige vakantieparken Overijssel

Doeluitkering ELENA

Soort

Doeluitkering.

Ingesteld op

28 maart 2017

Doel

De doeluitkering ELENA is ingesteld om voorbereidingskosten voor verschillende projecten voor Nieuwe Energie te dekken. De besteding vindt plaats in de periode 2016-2020.

Specifieke spelregels

Subsidievoorwaarden Europese Investerings Bank (EIB)

Verwachte einddatum

2021

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De Europese Commissie heeft in 2016 een subsidie van € 2,6 miljoen toegekend aan de provincie Overijssel in het kader van European Local ENergy Assistance, het zogenaamde ELENA-fonds. De provincie werkt hierbij samen met de gemeente Zwolle, Deventer, Almelo, Hengelo en Enschede. De eindverantwoording voor deze subsidie is conform de voorwaarden opgesteld en met een accountants verklaring halverwege juni 2021 verzonden aan de Europese Investeringsbank (EIB).

Deze eindverantwoording is door de EIB beoordeeld en de subsidie vaststelling zal begin 2022 worden verleend. Op basis van huidige informatie zal de vaststelling sluiten op € 2,15 miljoen, de lagere vaststelling (ten opzichte van de verlening) hebben wij verwerkt bij het jaarverslag 2021. Dat betekent dat wij in 2021 € 202.000 hebben onttrokken uit de doeluitkering ELENA.

Doeluitkering LIFE+

Soort

Doeluitkering

Ingesteld op

Jaarverslag 2019

Doel

In 2019 heeft de Europese Commissie een LIFE subsidieaanvraag toegekend. LIFE is een subsidiecompetitie waarbij met andere Europese natuurprojecten wordt geconcurrereerd om een subsidie binnen te krijgen. De toegekende aanvraag van de provincie Overijssel heeft betrekking op het natuurherstel in het gebied Engbertsdijksvenen. Het verleende bedrag bedraagt 60% van de totale projectkosten, ad € 11,750 miljoen. Deze LIFE subsidie bedraagt € 7,050 miljoen en moet op basis van de BBV (besluit begroting en verantwoording) vereisten verantwoord worden via een doeluitkering. In de Planning- & Controlcyclus zullen deze LIFE ontvangsten worden verantwoord in de doeluitkering en de provinciale exploitatie.

Specifieke spelregels

Subsidievoorwaarden opgenomen in de LIFE aanvraag en verlening.

Verwachte einddatum

2024

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Jaarlijks wordt conform de beschikking 60% van de bestedingen die bijdragen aan het natuurherstel in het gebied Engbertsdijksvenen onttrokken uit de doeluitkering LIFE+. In 2021 is € 0,7 miljoen onttrokken uit de doeluitkering.

Doeluitkering Europese POP3-subsidies RvON / Kavelruil

Soort

Doeluitkering

Ingesteld op

GS van 6 november 2018

Doel

In 2018 heeft het Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvON) aan de provincie overijssel een aantal POP3 (plattelandontwikkelingsprogramma) subsidies verleend voor onder andere investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS en kavelaanvaardingsmaatregelen in een landinrichtingsproject. Deze POP3 subsidies bedragen circa € 10 miljoen en moeten op basis van BBV (besluit begroting en verantwoording) vereisten verantwoord worden via een doeluitkering. In de Planning- & Controlcyclus zullen deze POP3 ontvangsten worden verantwoord in de doeluitkering en provinciale exploitatie.

Specifieke spelregels

Subsidievoorwaarden opgenomen in de POP3 beschikking van RvON.

Verwachte einddatum

2022

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Op basis van declaratie wordt achteraf de POP3 subsidie bij RvON ingediend. In 2021 hebben wij voor inrichtingswerkzaamheden Engbertsdijkvenen een declaratie ingediend van € 1,3 miljoen, dit bedrag is ook door RvON uitbetaald en daarmee ook onttrokken uit de doeluitkering.

Daarnaast hebben wij voor Boetelerveld en Zunasche Heide een einddeclaratie ingediend van € 1,4 miljoen en € 0,7 miljoen. Voor landinrichtingsproject Staphorst hebben wij eveneens een slotdeclaratie ingediend van € 1 miljoen. Deze bedragen zijn niet ontvangen in 2021 en daarom nog niet verantwoord via de doeluitkering in 2021. Betaling zal naar verwachting plaatsvinden in 2022.

BZK C13 Specifieke uitkering Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed

Soort

Specifieke uitkering

Ingesteld op

Door GS bij het Jaarverslag 2020

Doel

Het doel van de regeling en de daarbij behorende specifieke uitkering is het ontzorgen van kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij het verduurzamen van hun maatschappelijk vastgoed.

Specifieke spelregels

Subsidie voor conform de opengestelde regeling en de verleningsbeschikking van het rijk. De looptijd van regeling is 31 december 2023.

Verwachte einddatum

2023

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Naar aanleiding van specifieke uitkering biedt de provincie Overijssel sinds 2021 het Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed advies en ondersteuning aan eigenaren van klein maatschappelijk vastgoed aan. Duurzaamheidscoaches brengen de mogelijkheden voor verduurzaming in kaart. Daarna wordt er gewerkt aan een plan van aanpak voor de verduurzaming. Voor de gerealiseerde bestedingen hebben wij in 2021 € 230.000 onttrokken uit de doeluitkering.

BZK C26 Specifieke uitkering Culturele voorzieningen provincies 2020**Soort**

Doeluitkering Specifieke uitkering

Ingesteld op

Boekjaar 2020

Doel

Compenseren van provincies voor de extra kosten die ze gemaakt hebben, om de primair provinciaal gesubsidieerde culturele instellingen te compenseren voor inkomsten die deze instellingen zijn misgelopen voor de periode van begin maart tot 1 juni 2020 (1e tranche) en vanaf 1 juni tot en met 31 december 2020 (2e tranche) vanwege de corona-maatregelen van het kabinet. De uitkering wordt besteed aan de verstrekking van subsidies en bijdragen aan primair provinciaal gesubsidieerde culturele instellingen ter dekking van gedeelde inkomsten als gevolg van de corona-maatregelen van het kabinet die niet uit hoofde van andere regelingen of bijdragen worden gedekt.

Specifieke spelregels

De bestedingen met betrekking tot deze specifieke uitkering zijn verantwoord in de SiSa-bijlage. In de bijlage heeft deze regeling code C26.

Verwachte einddatum

Boekjaar 2021

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Eind 2020 heeft de provincie culturele instellingen en festivals gesubsidieerd waar zij hoofdsubsidiënt van is, ter compensatie van de financiële schade die zij hebben geleden door corona in de periode 1 maart tot en met 31 december 2020. In november 2020 heeft de provincie € 0,92 miljoen (1e tranche) ontvangen van het Rijk middels een specifieke uitkering met als doel een bijdrage te leveren aan de financiële schade van 1 maart tot 1 juni 2020. De 2e tranche van deze specifieke uitkering voor de periode vanaf 1 juni tot en met 31 december 2020 ad € 0,46 miljoen is in 2021 ontvangen.

BZK C41 Specifieke uitkering Flexpools

Soort

Specifieke doeluitkering

Ingesteld op

Toekenningsbeschikking 2 december 2020

Doel

De flexibele inzet van capaciteit en expertise hebben als doel het bespoedigen van de voorfase van woningbouwprojecten. In de woningbouw en gebiedsontwikkeling ontstaat er vertraging doordat er regionaal onvoldoende capaciteit en expertise beschikbaar is voor de planfase en voor de vergunningverlening.

Specifieke spelregels

Inzet van de middelen dient onder andere ten goede te komen aan prioritaire gebieden, voor zover binnen de provincie gelegen. Deze gebieden zijn: 14

grootschalige woningbouwlocaties, 8 NOVI-gebieden en 16 stedelijke vernieuwingsgebieden. Ook de voorfase van projecten die een bijdrage van de woningbouwimpuls hebben ontvangen kunnen met deze middelen worden bespoedigd.

Verwachte einddatum

1 december 2020 tot en met 31 december 2022

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2021 is van het begrote bedrag van € 0,9 miljoen een bedrag van € 0,8 miljoen gerealiseerd en als subsidiebijdragen verstrekt aan gemeenten. Het niet gerealiseerde bedrag van € 0,1 miljoen zal in 2022 worden ingezet als impuls voor het sneller realiseren van woningbouwprojecten (zie hierboven doel van de regeling).

BZK C59 Specifieke uitkering Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI-gebieden

Soort

Specifieke uitkering

Ingesteld op

Toekenningsbeschikking 1-12-2021 2021-0000091977

Doel

Met de uitkering wordt beoogd de activiteiten die zijn omschreven in interbestuurlijk vastgestelde plannen van aanpak van het NOVI-gebied en de activiteiten die voortvloeien uit de uitwerking en uitvoering hiervan welke zijn goedgekeurd in rijk-regio overleg en schriftelijk zijn vastgelegd.

Specifieke spelregels

Verantwoording via het systeem van single information, single audit (sisa), zoals bepaald in de ministeriële regeling informatieverstrekking sisa.

Verwachte einddatum

31 december 2023.

Vrije ruimte

geen

Onderdeel weerstandsvermogen

nee

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De bijdrage is eind 2021 ontvangen en bedoeld voor inzet in 2022. In 2021 zijn er geen uitgaven gedaan ten laste van deze uitkering.

BZK C99 Specifieke uitkering Verzameluitkering BZK 2021

Soort

Doeluitkering

Ingesteld op

Jaarverslag 2021

Doel

In het kader van het beleidsthema Actieagenda Vakantieparken is een bedrag uitgekeerd in 2021 van €14.165 voor de BAG-registratie (Basisregistraties Adressen en Gebouwen) op vakantieparken. Een goede BAG-registratie van objecten en standplaatsen op parken 'achter de slagboom' helpt om beter inzicht te krijgen in de problematiek op diverse domeinen. Dit gaat in samenwerking met Gemeenten.

Specifieke spelregels

Gezien het geringe bedrag is hier een verzameluitkering van gemaakt. Voor de verzameluitkering geldt geen terugvorderingsbeleid.

Verwachte einddatum

2022

Vrije ruimte

Nee

Onderdeel weerstandsvermogen

Nee

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

.

OCW D13 Specifieke uitkering ter versterking van de regionale culturele infrastructuur; 'Verbreiding en vernieuwing'

Soort

Doeluitkering Specifieke Uitkering

Ingesteld op

Boekjaar 2021

Doel

Een tijdelijke, extra impuls geven aan de culturele infrastructuur in de provincies Flevoland, Friesland, Drenthe, Zeeland, Limburg en Overijssel. Het Rijk stelt via de provincies middelen beschikbaar om gezamenlijk de culturele infrastructuur in deze provincies te versterken en te ondersteunen. Het Rijk stelt hiervoor als medefinancier jaarlijks middelen beschikbaar uit de regeling 'Verbreding en Vernieuwing'.

Deze middelen zijn voor de jaren 2021- 2024 en bedoeld als een, tijdelijke, extra impuls om de culturele infrastructuur in de genoemde provincies te versterken op plekken waar die nu kwetsbaar is. Het Rijk fungeert als medefinancier van instellingen en/of samenwerkingsverbanden, die volgens het oordeel van de provincies van belang zijn om de culturele infrastructuur in deze provincies te versterken. Provincies bepalen, binnen voorgenoemde kaders, samen met de stedelijke regio's welke instellingen en/of samenwerkingsverbanden hiervoor in aanmerking komen.

Specifieke spelregels

De bestedingen met betrekking tot deze specifieke uitkering worden verantwoord in de SiSa-bijlage. In de bijlage heeft deze regeling code D13

Verwachte einddatum

31-12-2024

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De hoogte van de Specifieke Uitkering bedraagt € 0,333 miljoen per jaar voor de periode 1 januari 2021 tot 31 december 2024. Het bedrag wordt jaarlijks door het Rijk overgemaakt. In 2021 is € 0,333 miljoen ontvangen. In 2021 is € 0,159 miljoen besteed. Voor het resterende deel van de middelen van de Specifieke Uitkering zijn in 2021 (meerjarige) beschikkingen afgegeven, waardoor in de periode tot 31 december 2024 de Specifieke Uitkering volledig wordt benut.

IenW E1 /E52 Specifieke uitkering Beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven 2020/2021

Soort

Specifieke doeluitkering

Ingesteld op

Datum toekenningsbeschikking: 9 augustus 2021

Doel

1e Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-concessies 2021 heeft tot doel de ontvanger in staat te stellen een beschikbaarheidsvergoeding te verstrekken voor verleende concessies in het OV voor het opvangen van de schade die door COVID-19 wordt geleden door vervoerders.

Specifieke spelregels

Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-concessies 2021

Verwachte einddatum

Periode: 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De specifieke uitkering 2021 is toegekend voor de periode 1 januari t/m 31 december 2021. De totale Rijksbijdrage die beschikbaar is voor de Overijsselse aanpak betreft

€ 16.898.400,- (excl. BTW). Dit bedrag zal in 2 termijnen worden overgemaakt aan Provincie Overijssel. De eerste termijn 80% betreft een bedrag van € 13.518.720,- als voorschot. Bij het overleggen van verantwoordingsinformatie wordt een aanvulling op het voorschot ontvangen.

In 2021 is € 13,8 miljoen ontvangen die is ingezet voor de exploitatie van het OV.

Ook voor het jaar 2022 zal er een specifieke uitkering 2022 komen, deze is echter nog niet gepubliceerd. Na het overleggen van verantwoordingsinformatie aan het Rijk wordt er een aanvulling op het voorschot uitgekeerd.

*IenW E10 Specifieke uitkering Snelfietsroutes***Soort**

Specifieke uitkering

Ingesteld op

Toekenningsbeschikking: 18 juni 2020

Doel

De bijdrage is bedoeld voor de aanleg van de snelfietsroute(s) die genoemd zijn in uw aanvraag. De aanleg van snelfietsroutes is van belang om de beoogde groei van het fietsgebruik mogelijk te maken.

Specifieke spelregels

Verantwoording via het systeem van single information, single audit (sisa), zoals bepaald in de ministeriële regeling informatieverstrekking sisa.

Verwachte einddatum

1 januari 2019 tot en met 31-12-2022

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Op grond van de Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes 2020-2022 stelt het Rijk een bedrag beschikbaar van € 1,5 miljoen voor de snelfietsroutes F35 en Zwolle Hattem. In 2020 is hiervan € 1 miljoen gerealiseerd. In 2021 is € 0,5 miljoen ingezet voor de realisering van de snelfietsroutes.

IenW E12 Specifieke uitkeringen Bermmaatregelen N-Wegen

Soort

Specifieke Uitkering

Ingesteld op

December 2019

Doel

Uitvoering kosteneffectieve infrastructurele maatregelen aan bermen van N-wegen die niet in beheer zijn bij het Rijk, gericht op het verminderen van ernstige bermongevallen.

Specifieke spelregels

SPECIFIEKE WETGEVING

Basis van het toegekende bedrag

Het toegekende bedrag is gebaseerd op uw aanvraag van 28 maart 2019 met kenmerk 2019/00996331

Indicatoren

Naast de standaard indicatoren worden voor de dit project de volgende indicatoren uitgevraagd:

- De locaties van de uit te voeren en uitgevoerde bermmaatregelen (wegnummer N)
- De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde bermmaatregelen per type maatregel (m1 ,m2, aantallen)

Verwachte einddatum

31 december 2022

Vrije ruimte

Geen

Onderdeel weerstandsvermogen

Nee

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2021 hebben er uitgaven plaats gevonden voor Bermmaatregelen langs provinciale N- wegen, waarvoor deze specifieke uitkering Bermmaatregelen N-wegen beschikbaar is gesteld. Het saldo op de balans ad. 2,125 miljoen is bestemd voor bermmaatregelen in het project Vechtdalverbindingen (N340/N48/N377). De bermmaatregelen langs de N340/N48/N377 zullen naar verwachting in 2022 afgerond worden.

IenW E15B Specifieke uitkering Regionale aanpak laadinfrastructuur

Soort

Specifieke uitkering

Ingesteld op

Toekenningsbeschikking: 27 juli 2020

Doel

Het opstellen, actualiseren en uitvoeren van een plan van aanpak Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020-2023 op basis van de onderwerpen zoals beschreven in de Samenwerkingsovereenkomst.

Specifieke spelregels

verantwoording jaarlijks via het systeem van single information, single audit (sis), zoals bepaald in de ministeriële regeling informatieverstrekking sisa.

Verwachte einddatum

Periode 1-7-2020 tot en met 31-12-2023

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In het voorjaar van 2020 hebben de colleges van GS van Gelderland en Overijssel besloten een samenwerkingsorganisatie in te stellen voor het realiseren van laadinfrastructuur voor voertuigen – personenauto's, bestel- en vrachtauto's en bussen – die past bij het verwachte tempo van elektrificering van het wagenpark. De Gelders-Overijsselse Regionale Aanpak Laadinfra (GO-RAL) is daarvan de uitwerking, voor de periode 2020-2023. De regeling wordt samen uitgevoerd met de Provincie Gelderland die penvoerder is. Van de totale bijdrage van € 2,3 miljoen ontvangt Overijssel 40% zijnde een bedrag van € 0,9 miljoen.

Voorwaarde is dat de Provincies een cofinanciering beschikbaar stellen voor hetzelfde bedrag als de Rijksbijdrage. De middelen zullen in de periode 2021-2023 worden ingezet om de realisering te versnellen van een laadinfrastructuur voor elektrische personenauto's, bestel- en vrachtauto's, bussen en (Wmo-) taxi's zodat de doelen uit het Klimaatakkoord worden gehaald. In 2021 € 0,2 miljoen van de Rijksbijdrage ingezet voor het realiseren van laadinfrastructuur.

*IenW E17 Specifieke uitkering MaaS pilots***Soort**

Specifieke doeluitkering

Ingesteld op

Toekenningsbeschikking 22 oktober 2020

Doel

Realiseren van een MaaS-pilot zoals opgenomen in de Afsprakenlijst Bestuurlijk Overleggen MIRT van 2018 en 2019, waarop de Raamovereenkomst voor de uitvoering van zeven regionale, landelijk opschaalbare, MaaS-pilots van toepassing is.

MaaS is een innovatief vervoersconcept waarmee reizigers met behulp van een MaaS-app hun reis kunnen plannen, boeken, reizen en betalen. De pilot is primair gericht op het concreet uittesten van het MaaS-concept, leerervaringen op te doen en de doelen te realiseren voor de beoogde doelgroepen. Inzet is nadrukkelijk om na de pilot de MaaS-dienst structureel te houden en op te schalen naar regionaal-nationaal schaalniveau

Specifieke spelregels

Verantwoording via het systeem van single information, single audit (sisa), zoals bepaald in de ministeriële regeling informatieverstrekking sisa.

Verwachte einddatum

1 januari 2019 tot en met 31 december 2022

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Mobility as a Service

De bijdrage van ruim € 0,5 miljoen wordt als voorschot in drie betaaltermijnen ontvangen. Een derde is bij gunning van de Maas-pilot (2020) ontvangen, een derde bij start van de Maas-dienstverlening (2021) en een derde zal bij einde van de Maas-pilot worden ontvangen (2022). Provincie en gemeenten dragen bij in de pilot voor bijna € 0,9 miljoen. In 2021 is de 2e betaaltermijn ontvangen. De middelen zijn in 2021 ingezet voor het realiseren van het MaaS project als een innovatief vervoersconcept.

IenW E20 Specifieke uitkering Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021

Soort

Specifieke uitkering

Ingesteld op

Toekenningsbeschikking 30 november 2020

Doel

Uitvoering van de kosteneffectieve en risico gestuurde infrastructurele maatregelen op het onderliggende wegennet om de verkeersinfrastructuur verkeersveiliger te maken.

Specifieke spelregels

Verantwoording via het systeem van single information, single audit (sisa), zoals bepaald in de ministeriële regeling informatieverstrekking sisa.

Verwachte einddatum

30 november 2020 tot en met 31 december 2025

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De totaal toegekende bijdrage bedraagt € 2,7 miljoen waarvoor in de periode 2020-2025 verkeersveiligheid maatregelen worden uitgevoerd om de verkeersinfrastructuur verkeersveiliger te maken.

Voorwaarde is dat de Provincie een cofinanciering beschikbaar stelt voor hetzelfde bedrag als de Rijksbijdrage. In 2021 is € 0,1 miljoen ingezet van deze regeling als cofinanciering voor het realiseren van verkeersveiligheid maatregelen

IenW E31 Specifieke uitkering Meetstudie verwerking asbestdaken

Soort

Specifieke uitkering

Ingesteld op

GS Jaarveslag 2020

Doel

Onderzoek naar de verwerking van asbestdaken. Omschrijving beleidsdoelstelling: naar aanleiding van onzekerheden rondom de risico's van de verwerking van asbestdaken laat U conform het bij aanvraag ingediende projectplan een uitgebreide meetstudie aangevuld met literatuur uitvoeren om inzicht te krijgen in de hoeveelheid asbestvezels die door verwerking van asbestdaken via verschillende routes in het leefmilieu terecht komen. Het Rijk wil bijdragen aan deze studie omdat de resultaten van belang kunnen zijn van het verder vormgeven van het asbestbeleid.

Specifieke spelregels

Subsidievoorwaarden zijn opgenomen in de rijks beschikking. Zie omschreven doel, uitvoeringsperiode is 1 december 2020 tot en met 1 september 2021, in de wijzigingsbeschikking is de einddatum verlengd tot 30 april 2022.

Verwachte einddatum

2022

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2021 is TNO gestart met het onderzoek naar de verwerking van asbestdaken, de kosten, ad. € 53.500, zijn in 2021 onttrokken uit de doeluitkering. Tevens is naar aanleiding van een wijzigingsbeschikking van het Rijk een aanvullend onderzoek gestart door TNO. Deze werkzaamheden lopen door naar 2022.

IenW E33 Specifieke uitkering MIRT 2017-2019 (Beter benutten)

Soort

Specifieke doeluitkering

Ingesteld op

Toekenningsbeschikking 24 november 2020

Doel

Beleidsdoelstelling 1: Project Beter Benutten decentraal spoor, een bijdrage aan de extra exploitatiekosten van het decentraal spoor (voor 2020 € 265.000).

Beleidsdoelstelling 2: Korte Termijn Aanpak Zwolle-Kampen, een Rijksbijdrage van € 1 miljoen voor Slimme en duurzame mobiliteit (Korte Termijn Aanpak) gericht op de bereikbaarheid van de regio Zwolle-Kampen. Van het toegezegde bedrag is reeds in 2018 een eerste betaling gedaan. De resterende bijdrage vanuit IenW bedraagt € 326.000,-

Beleidsdoelstelling 3: Korte Termijn Aanpak Twente, een Rijksbijdrage van € 1 miljoen voor Slimme en duurzame mobiliteit (Korte Termijn Aanpak) gericht op de bereikbaarheid van de regio Twente toegezegd. Van het toegezegde bedrag is reeds in 2018 een eerste betaling gedaan. De resterende bijdrage vanuit IenW bedraagt € 326.000,-

Beleidsdoelstelling 4: Eindafrekening Beter Benutten Vervolg en Korte Termijn Aanpak Stedendriehoek, een Rijksbijdrage van € 850.000 voor Slimme en duurzame mobiliteit (Korte Termijn Aanpak) gericht op de bereikbaarheid van de regio Stedendriehoek en het verduurzamen van de mobiliteit

in de regio. Van het toegezegde bedrag is eerder al een betaling gedaan. De resterende bijdrage vanuit IenW bedraagt € 71.000,-

Specifieke spelregels

Verantwoording via het systeem van single information, single audit (sisa), zoals bepaald in de ministeriële regeling informatieverstrekking sisa.

Verwachte einddatum

1 januari 2018 tot en met 31 december 2020

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De ontvangen bijdrage is ingezet in de periode 1 januari 2018 tot en met 31 december 2020

IenW E38 Specifieke uitkering Stimuleren veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2020

Soort

Regeling specifieke uitkering veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur

Ingesteld op

Toekenningsbeschikking: 12 november 2020

Doel

Via deze regeling wordt bijgedragen aan projecten en maatregelen die door Rijk en regio zijn afgesproken in de Bestuurlijke Overleggen MIRT. De projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van veiliger, doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur.

Specifieke spelregels

Specifieke onderdelen van de regeling:

- Project b: organisatorische inbedding van levering van actuele en betrouwbare data voor digitale mobiliteitsdiensten; het Rijk betaalt maximaal 50% van de kosten met een maximum van € 82.645,=;
- Project c: aanschaf, installatie van intelligente verkeersregelinstallaties of onderdelen hiervan en aansluiting op een landelijk datanetwerk van intelligente verkeersregelinstallaties. Het Rijk betaalt maximaal 50% van de kosten met een maximum van € 225.000,=;
- Project e: ondersteuning van werkgevers ten behoeve van verduurzaming woon-werkverkeer. Het Rijk betaalt maximaal 50% van de kosten voor de ondersteuning van werkgevers, met een maximum van € 661.157,=

Verwachte einddatum

Periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2023

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2021 is € 0,4 miljoen uit deze regeling ingezet als subsidie voor ondersteuning van werkgevers ten behoeve van verduurzaming woon-werkverkeer (werkgeversaanpak). Ultimo 2021 resteert een saldo van € 16.000.

IenW E49 Specifieke uitkering Bodemsanering Asbest Overijssel

Soort

Specifieke uitkering

Ingesteld op

1 januari 2020

Doel

De bijdrage draagt bij aan het behalen van de milieudoelstellingen van het verwijderen van asbest in de bodem. In de provincie zijn 7 gemeenten waar veel asbest in de bodem zit vanwege het bedrijf Eterniet in Goor. Met de programmatische aanpak door de provincie in samenwerking met de gemeente conform de Samenwerkingsovereenkomst asbestbodemsaneringsopgave 2016-2022 wordt op een efficiënte wijze invulling gegeven aan de beleidsdoelstelling.

Specifieke spelregels

-

Verwachte einddatum

31-12-2021

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

-

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De specifieke uitkering bedraagt € 5,5 miljoen. Wij hebben van het Rijk een voorschot ontvangen van € 4,235 miljoen. Het resterende deel (€ 1,265) wordt uitbetaald na indiening van de eindverantwoording.

Wij ontvangen de verantwoording van de ontvangende gemeenten medio 2022. Bij de jaarrekening 2022 dienen wij onze eindverantwoording in bij het Rijk.

IenW E56 Specifieke uitkering Doelmatig & duurzaam gebruik Verkeersinfrastructuur '21 (E56)

Soort

IenW E56 Specifieke uitkering Doelmatig & duurzaam gebruik Verkeersinfrastructuur '21

Ingesteld op

Jaarrekening 2021

Doel

Via deze regeling wordt bijgedragen aan projecten en maatregelen die door Rijk en regio zijn afgesproken in de Bestuurlijke Overleggen MIRT. De projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur.

beschikking 16 december 2021

IENW/BSK-2021/337503Jaarrekening 2021

Specifieke spelregels

Via deze regeling wordt bijgedragen aan projecten en maatregelen die door Rijk en regio zijn afgesproken in de Bestuurlijke Overleggen MIRT. De projecten en maatregelen zijn gericht op het stimuleren van doelmatiger en duurzamer gebruik van verkeersinfrastructuur.

Verwachte einddatum

31-12-2024

Vrije ruimte

nee

Onderdeel weerstandsvermogen

nee

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De bijdrage is bedoeld voor de volgende projecten:

Project a.

Organisatorische inbedding van levering van actuele en betrouwbare data voor digitale mobiliteitsdiensten en het data-gedreven uitvoeren van overheidstaken in het mobiliteitsdomein en daarop gerichte planvorming.

Het rijk draagt maximaal 50% van de kosten bij, met een maximum van € 397.500,= inclusief btw.

Project b:

Ondersteuning van bevordering van vermindering van gebruik van het openbaar vervoer door studenten in de spits. Voor dit project draagt het Rijk maximaal 50% van de kosten bij met een maximum van € 181.500,= inclusief btw.

Project c:

Ondersteuning bij kennisuitwisseling en planvorming door werkgevers en advisering aan werkgevers ten behoeve van verduurzaming van woon-werkverkeer. Voor dit project draagt het rijk 50% van de kosten bij met een maximum van € 900.000,= inclusief btw.

Project d:

ondersteuning van stimulering door werkgevers van gebruik van de fiets voor woon-werkverkeer en zakelijk verkeer.

Voor dit project draagt het rijk 50% van de kosten bij met een maximum van € 37.500,= inclusief btw.

Project g:

ondersteuning bij haalbaarheidsonderzoeken ten behoeve van de totstandkoming van een landelijk dekkend netwerk van duurzame tank- en laadinfrastructuur voor wegtransport en binnenvaart.

Voor dit project draagt het Rijk maximaal € 50.000,- inclusief BTW bij.

IenW E58 Specifieke uitkering tijdelijke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021

Soort

Specifieke uitkering

Ingesteld op

29 oktober 2021

Doel

Het doel van de uitkering is om bevoegde gezagen in staat te stellen nieuwe bodemkwaliteitsopgaven te signaleren en daarop te reageren met een passende aanpak.

Specifieke spelregels

N.v.t.

Verwachte einddatum

29-10-2024

Vrije ruimte

N.v.t.

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De uitkering is toegekend voor de volgende onderdelen:

Spoor I: identificatie van risicovolle verontreinigingen (€ 1.127.371)

Spoor II: verwijdering en beheersing van risicovolle verontreinigingen (€ 158.785)

IenW E73 Specifieke uitkering Verkenningstudie ZW-EN

Soort

Specifieke uitkering

Ingesteld op

Toekenningsbeschikking 15 december 2021 IENW/BSK-2021/335382

Doel

De te verstrekken uitkering wordt toegekend ten behoeve van het uitvoeren van de Verkenningstudie verbetermaatregelen Zwolle – Enschede, zoals beschreven in mijn brief met kenmerk IENW/BSK-2020/180271. Deze maatregelen moeten enerzijds de punctualiteit en reistijd op dit traject verbeteren en anderzijds de te smalle perrons (bij Heino en Raalte) veiliger maken.

De uitkomsten van de verkenning moeten bruikbaar zijn als beslisinformatie voor eventuele, aanvullende verbetermaatregelen en financiering daarvan.

Specifieke spelregels

Verantwoording via het systeem van single information, single audit (sisa), zoals bepaald in de ministeriële regeling informatieverstrekking sisa.

Verwachte einddatum

31-12-2022

Vrije ruimte

geen

Onderdeel weerstandsvermogen

nee

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2021 is van het geraamde budget van € 375.000 een bedrag van €281.000 gerealiseerd. De onderbesteding is te verklaren doordat het bestedingsritme en het declareren door Prorail van de kosten van een verkenningsstudie afwijkt van het verwachte bestedingsritme. De overgebleven gelden zullen in 2022 voor doorlopende verplichtingen op deze prestatie worden ingezet.

IenW E74 Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen decentraal spoor

IenW E75 Incidentele specifieke uitkering Realisatie werkzaamheden perceel recreatieterreinen in het kader van IJsseldelta fase 2

IenW E79 Specifieke uitkering bodemsanering Blekerijweg 4 en 4-1

Soort

Specifieke uitkering

Ingesteld op

13 december 2021

Doel

Deze locatie betreft een spoedlocatie. Doel is het uitvoeren van de sanering van de Blekerijweg 4 en 4-1. De bijdrage draagt bij aan het behalen van de beleidsdoelstellingen, aanpak spoedlocaties, zoals dat is vastgelegd in het Convenant bodem en ondergrond 2016-2020 en in de richting van de op dit convenant volgende bestuurlijke afspraken bodem.

Specifieke spelregels

N.v.t.

Verwachte einddatum

31-12-2025

Vrije ruimte

N.v.t

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De bijdrage wordt ingezet voor de sanering van de Blekerijweg 4 en 4-1. De sanering zal plaatsvinden in de periode 1-1-2022 en 31-12-2025.

Met deze bijdrage worden niet de volledige saneringskosten gedekt. De resterende saneringskosten worden gedekt vanuit de Reserve Bodemsanering. Wij verantwoorden de uitgaven via prestatie 2.2.1 Sanering en beheersing (asbest) verontreinigde Bodemlocaties .

EZK F11 Specifieke uitkering MKB Deals

Soort

Doeluitkering Specifieke uitkering

Ingesteld op

Boekjaar 2020

Doel

Voor het MKB is de regio belangrijk. Veel ondernemers halen hun benodigde kennis, mensen en financiering vanuit hun directe omgeving. Een toenemend aantal regionale publieke en private partijen speelt hierop in door het organiseren en aanbieden van gerichte MKB-programma's en diverse vormen van dienstverlening. Een van de uitgangspunten van het MKB-actieplan is om als rijksoverheid de aansluiting te zoeken bij goed lopende regionale initiatieven, die betrekking hebben op de thema's uit het MKB-actieplan. Samenwerking tussen Rijk en regio kan helpen om de effectiviteit en slagkracht van het MKB-actieplan en regionaal MKB-beleid te vergroten. Deze samenwerking tussen EZK en provincies of gemeenten wordt vastgelegd in de vorm van een convenant {MKB- deal}. De MKB-deal bevat schriftelijke afspraken over wat provincie en EZK gaan doen om het brede mkb te versterken. De specifieke uitkering wordt uitgekeerd ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten zoals opgenomen in de MKB-deal.

Specifieke spelregels

De voorwaarden zijn opgenomen in de Regeling specifieke uitkering MKB-deals.

De bestedingen met betrekking tot deze specifieke uitkering zijn verantwoord in de SiSa-bijlage. In de bijlage heeft deze regeling code F11

Verwachte einddatum

31-12-2022

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2020 is een bedrag toegezegd van € 0,4 miljoen aan de Provincie Overijssel. Hiervan is € 8.678 afgedragen aan het BTW compensatie fonds. Het resterende budget is ontvangen door de Provincie Overijssel. Eind 2021 is er van de € 0,39 miljoen een bedrag van € 0,22 miljoen resterend.

EZK F12 Specifieke uitkering MIT-regeling 2018-2019-2020

Soort

Doeluitkering Specifieke uitkering

Ingesteld op

Boekjaar 2020

Doel

Het kabinet Rutte III zet met het vernieuwde missiegedreven Topsectoren- en innovatiebeleid in op het succesvol aanpakken van maatschappelijke uitdagingen. Deze uitdagingen zijn ook potentiële aanjagers voor ons toekomstig duurzame

verdienvermogen, mondiale uitdagingen zijn immers ook mondiale markten. Voor een succesvolle aanpak van de maatschappelijke uitdagingen zijn technologische doorbraken en sleuteltechnologieën van groot belang. De economische kansen van de maatschappelijke uitdagingen en de ambitie om een vooraanstaande rol te spelen op een aantal sleuteltechnologieën zijn de centrale uitgangspunten in de vernieuwde topsectorenaanpak. De innovatiekracht van het midden- en kleinbedrijf (MKB) speelt daarbij een belangrijke rol. In 2013 is daarom de subsidiemodule MKB innovatiestimulering topsectoren opgenomen in de voorloper van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies om innovatie te bevorderen bij het MKB en om het MKB beter aan te laten sluiten bij de innovatie-agenda's van de Topsectoren. Deze SPUK regeling zal worden ingezet om innovatie te bevorderen bij het MKB en het MKB beter aan te laten sluiten bij de innovatie-agenda's van de Topsectoren.

Specifieke spelregels

De bestedingen met betrekking tot deze specifieke uitkering zijn verantwoord in de SiSa-bijlage. In de bijlage heeft deze regeling code F12.

Verwachte einddatum

31-12-2024

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2020 is de MIT regeling voor de periode 2018-2020 omgezet in een Specifieke uitkering, waardoor de MIT-regeling vanaf 2020 onderdeel is geworden van de SISA-verantwoording. Het Rijk stelt ambtshalve het uitkeringsbedrag vast overeenkomstig de verlening voor 31 december 2024 als is voldaan aan de voorwaarden en verplichtingen uit hoofde van deze specifieke uitkering. Het maximale bedrag van deze Specifieke uitkering bedraagt € 2 mln. Dit bedrag is volledig besteed. Hiervan is € 1,7 mln ontvangen. Het restantbedrag ad € 0,3 mln wordt naar verwachting ontvangen in 2022.

EZK F14 Specifieke uitkering MIT-regeling 2021

Soort

Specifieke uitkering F14

Ingesteld op

December 2021 + DGBI/ 21298587 1300032434

Doel

Met het Missiegedreven Topsectoren en Innovatiebeleid (MTIB) wil het Rijk inzetten op het succesvol aanpakken van maatschappelijke uitdagingen. Hiervoor zijn technologische doorbraken en sleuteltechnologieën van groot belang. De economische kansen van de maatschappelijke uitdagingen en de ambitie om een vooraanstaande rol te spelen op een aantal sleuteltechnologieën zijn daarom de centrale uitgangspunten in de vernieuwde topsectorenaanpak. De innovatiekracht van het MKB speelt daarbij een belangrijke rol. Het doel van de MIT is bevorderen dat ondernemers uit het MKB investeren in innovatie en het MKB betrekken bij de innovatieagenda's van het MTIB.

Specifieke spelregels

De bestedingen met betrekking tot deze specifieke uitkering zijn verantwoord in de SiSa-bijlage. In de bijlage heeft deze regeling code F14

Verwachte einddatum

31 december 2025

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Het Rijk heeft middels deze specifieke uitkering € 2,4 miljoen voor 2021 toegezegd. Daaraan is door de Provincie € 2 miljoen aan cofinanciering toegevoegd. De totale besteding van Rijksmiddelen in 2021 bedraagt € 2,35 miljoen en van Provinciegeld bedraagt € 2 miljoen. In 2021 is € 0,95 miljoen van het Rijk ontvangen. Het resterende bedrag ad € 1,4 miljoen wordt naar verwachting in 2022 en 2023 ontvangen.

LNV L1 Specifieke uitkering Jong leren eten

Soort

Specifieke uitkering

Ingesteld op

GS Jaarverslag 2020

Doel

Zoals omschreven in de rijks beschikking: de activiteiten zijn erop gericht om met de aanpak Jong Leren Eten de jeugd / jongeren (0-18 jaar) in de setting van kinderopvang en onderwijs 'voedselwaardig' te maken.

Specifieke spelregels

Subsidievoorwaarden zijn opgenomen in de rijks beschikking. De middelen moeten ingezet worden om het omschreven doel te realiseren. Daarnaast moeten de activiteiten in 2020 zijn uitgevoerd.

Verwachte einddatum

2021

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Bestedingen, ad. € 50.000, zijn in 2021 gerealiseerd.

LNV L5 Specifieke uitkering Regiodeals

Soort

Doeluitkering Specifieke uitkering

Ingesteld op

Boekjaar 2020

Doel

Met de Regio Deals wil het Rijk de eigen kracht van een gebied, de regio, benutten en in partnerschap deze helpen te versterken. Met het inzetten van Regio Deals kiest het Rijk met partners in de regio voor een gezamenlijke integrale aanpak van economische, sociale en ecologische opgaven (de Brede Welvaart).

Specifieke spelregels

De bestedingen met betrekking tot deze specifieke uitkering zijn verantwoord in de SiSa-bijlage. In de bijlage heeft deze regeling code L5

Verwachte einddatum

31-12-2023

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2020 is de Regio Deal Zwolle opgestart. Voor de totale Regio Deal is middels een specifieke uitkering een bedrag van € 22,5 mln. toegezegd door het rijk. In 2020 is een bedrag van € 11,11 mln. ontvangen. In 2021 is € 10,19 mln. ontvangen. Het restant ad € 1,2 miljoen is door het Rijk gestort in het BTW compensatiefonds.

De aanvragen voor de projecten zijn inmiddels ontvangen en de beschikkingen zijn verwerkt. Na verwachting zullen alle middelen eind 2022 zijn toegekend. De beschikkingen hebben betrekking op verschillende jaren, waardoor de lasten op meerdere jaren betrekking hebben. De bijdrage vanuit de op onze balans opgenomen specifieke uitkering dient in gelijke mate aan die jaren te worden toegerekend. De verdeling zie er als volgt uit; in 2021 € 8,1 miljoen, in 2022 € 6,5 miljoen en in 2023 € 5,7 miljoen.

LNV L7 Specifieke uitkering IBP Twente**Soort**

Doeluitkering

Ingesteld op

Jaarverslag 2020

Doel

Doel van Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland is de versterking van de samenwerking tussen de 4 overheden – Rijk, provincie, waterschap en gemeenten – bij de transities in het landelijk gebied. Hiervoor zijn er landelijk 15 pilot gebieden. In Salland-Twente is de samenwerking gericht op de ondersteuning van de agrarische sector bij de verduurzaming van de veehouderij. Hierbij is Twente aangewezen als experimenteergebied in het kader van de uitvoering van de Rijksvisie voor kringlooplandbouw. De sector werkt samen met de overheden en kennisinstellingen aan handelingsperspectieven voor kringlooplandbouw in de Twentse context met een bijbehorende meerjarige experimenteeragenda. In de uitvoering wordt

voorgebouwd op lopende projecten als Mineral Valley, Toekomstbestendiger erven en diverse gebiedsprojecten voor verduurzaming van de veehouderij (Twickel, Borne, Markelo Noord, Ottershagen oa.).

Specifieke spelregels

Voorwaarden opgenomen in de regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland

Verwachte einddatum

31-12-2023

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

nvt

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De Specifieke Uitkering bedraagt maximaal € 1,97 miljoen. In 2020 is een bedrag ontvangen van het Rijk ad € 1,935 miljoen. Het restant ad € 35.000 is door het Rijk overgemaakt naar het BTW-compensatiefonds. In 2021 is door de Provincie een beschikking afgegeven van €1,528 miljoen. De lasten zijn verdeeld over 3 jaar conform de uitgavenplanning. €0,4 miljoen heeft betrekking op 2021 en is als last verantwoord in 2021.

LNV L7 Specifieke uitkering IBP Veenweide

Soort

Specifieke uitkering

Ingesteld op

GS Jaarverslag 2020

Doel

Met Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland (IBP-VP) gebiedsplannen wil het Rijk de eigen kracht van een gebied, de regio, benutten en in gelijkwaardige samenwerking met medeoverheden versterken. De opgaven zijn gericht op verduurzaming van de landbouw, gezonde ecosystemen, klimaatdoelstellingen, kwaliteit en leefbaarheid, bodem en waterbeheer en -kwaliteit en op een gezonde en veilige leefomgeving. In het gebiedsplan IBP-VP 'Samen werken aan de kwaliteit van Noordwest Overijssel' is dit voor Noordwest Overijssel - Veenweide uitgewerkt.

Specifieke spelregels

Subsidievoorwaarden zijn opgenomen in de rijks beschikking. Uitvoeringsactiviteiten conform gebiedsplan, periode uitvoering tot en met 31 december 2025.

Verwachte einddatum

2025

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Bestedingen zullen conform subsidievoorwaarden gerealiseerd worden in de jaren 2021-2025. In de begroting 2021 (onder prestatie 3.5.2) is van de toegekende middelen (€ 4,295 miljoen) voor IBP-VP, € 3,170 miljoen opgenomen. Hiervan zijn de bestedingen, ad € 1,795 miljoen, onttrokken uit de doeluitkering. De restant middelen uit de doeluitkering worden doorgeschoven en opgenomen in de begroting 2022.

LNV L8 Specifieke uitkering Opkoopregeling veehouderijen

Soort

Specifieke uitkering

Ingesteld op

GS Jaarverslag 2020

Doel

Specifieke uitkering ten behoeve van de gerichte opkoop van veehouderijen ter vermindering van de stikstofdepositie op overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden (Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden).

Specifieke spelregels

Subsidievoorwaarden zijn opgenomen in de regeling die is gepubliceerd in de staatscourant, daarnaast zullen, bij de verlening, de voorwaarden worden opgenomen in de verlening beschikking.

Verwachte einddatum

2022

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2021 zijn nog geen bestedingen gerealiseerd.

LNV L10 Specifieke uitkering Impulsgelden Veenweide Klimaatakkoord

Soort

Specifieke uitkering / Doeluitkering

Ingesteld op

GS Jaarverslag 2020

Doel

De provincie Overijssel heeft een gebiedsplan Impuls Veenweide Overijssel opgesteld. Naar aanleiding van dit gebiedsplan heeft het Rijk een specifieke uitkering verstrekt om in samenwerking met de provincies een aanzet te geven om het klimaatdoel voor de veenweiden te realiseren, zoals geformuleerd in het klimaatakkoord.

Specifieke spelregels

Subsidievoorwaarde conform de regeling en de verleningsbeschikking van het Rijk. Eindtermijn 31 december 2025

Verwachte einddatum

2025

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2021 zijn er vanuit de Impulsgelden Veenweide (rijksmiddelen) nog geen kosten gemaakt. De meeste kosten zullen worden gemaakt voor aankoop van agrarische bedrijven of gronden. Naar verwachting zal in 2022 wel een start met de besteding van de impulsgelden worden gemaakt.

*LNV L16 Specifieke uitkering Programma Natuur***Soort**

Specifieke uitkering

Ingesteld op

GS 2e Monitor 2021 (2021/0230386)

Doel

Het doel van de regeling: met de 12 provinciale uitvoeringsprogramma's beoogt het Rijk natuurherstel in de meest kwetsbare natuurgebieden. De inzet richt zich met name op overbelaste stikstofgevoelige Natura2000-gebieden en leefgebieden van soorten. De provincie Overijssel heeft hiertoe een Provinciaal Uitvoeringsprogramma Overijssel (UP) opgesteld. Zie ook beschikking.

Specifieke spelregels

Specifieke uitkering is verleend in het kader van het ingediende Provinciaal Uitvoeringsprogramma Overijssel. Daarnaast zijn de voorwaarden opgenomen in de rijks beschikking.

Verwachte einddatum

2025

Vrije ruimte

0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2021 zijn voor het Programma Natuur € 0,5 miljoen kosten gerealiseerd (zie ook prestatie 3.5.1) en onttrokken uit de doeluitkering. Voor boscompensatie is gestart met onderzoek(en), de gerealiseerde kosten € 8.000 zijn eveneens onttrokken uit de doeluitkering (zie ook prestatie 3.5.5).

Beleidsdoelen

Toelichting Reserves

Prestaties

Algemene risicoreserve

Soort

Algemene reserve

Ingesteld op

Besluit van Provinciale Staten van Overijssel in 1989 betreffende 'Uitgangspunten voor het te voeren reserve- en afschrijvingsbeleid en ontwikkeling rente zwevend geld'. Bij besluit PS/2014/1051 is de naam van deze reserve gewijzigd van 'Saldireserve' in 'Algemene risicoreserve'.

Doel

Deze reserve vormt een buffer om tegenvallers en optredende risico's op te vangen. In minder gunstige tijden kan de reserve worden ingezet om een zekere continuïteit in het beleid te waarborgen, of om het bestaande beleid grondig om te buigen.

Specifieke spelregels

De reserve behoort tot de algemene middelen. Aanwending is (binnen het doel van risicobuffer) voorbehouden aan Provinciale Staten.

Verwachte einddatum

Niet van toepassing.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

Gehele saldo.

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De reserve kent eind 2021 een stand van € 90,4 miljoen. Er zijn in 2021 geen mutaties geweest.

De begrote onttrekking van € 1,3 miljoen heeft betrekking op de Overijsselse aanpak van de coronacrisis voor de cultuursector. Hier zijn echter in 2021 nog geen lasten voor geweest (zijn nog onderhanden), deze onttrekking is dus niet gerealiseerd. De subsidieaanvragen zijn onderhanden en worden naar verwachting in 2022 beschikt. Bij prestatie 6.2.1 wordt hier nader op ingegaan en wordt een begrotingswijziging voorgesteld om het geld in 2022 hiervoor in te zetten.

Algemene reserve

Soort

Algemene reserve

Ingesteld op

Bij besluit PS/2002/26 van Provinciale Staten van Overijssel is de reserve ingesteld. Bij besluit PS/2014/1051 is de naam van deze reserve gewijzigd van 'Algemene dekkingsreserve' in 'Algemene reserve'.

Doel

Tijdelijke afstorting van overschotten en reserveringen.

Specifieke spelregels

Niet van toepassing

Verwachte einddatum

Niet van toepassing.

Vrije ruimte

€ 12,6 miljoen ultimo 2022 (zie budgettaire perspectief Monitor Overijssel 2021-II)

Onderdeel weerstandsvermogen

Niet van toepassing.

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Het verloop van de Algemene Reserve in 2021 was als volgt:

• beginstand per 31.12.2020	€	40,5 miljoen	
• toevoeging resultaat 2020 per 01.01.2021	€	27,1 miljoen	+/+
• toevoeging resultaatbestemmingen 2020 per 01.01.2021	€	10,3 miljoen	+/+
• toevoegingen gedurende 2021	€	29,1 miljoen	+/+
• onttrekkingen gedurende 2021	€	32,2 miljoen	-/-
• eindstand per 31.12.2021	€	74,8 miljoen	

De toevoegingen gedurende 2021 bestonden uit:

• de budgettaire effecten van het Jaarverslag 2020	-/-	€	7,8 miljoen
• de budgettaire effecten van de Monitor Overijssel 2020-II	€	0,1 miljoen	
• de budgettaire effecten van de Herprioritering	€	1,8 miljoen	
• de budgettaire effecten van de Begroting 2021	€	7,2 miljoen	
• de budgettaire effecten van de Monitor Overijssel 2021-II	€	4,4 miljoen	
• de budgettaire effecten van de Perspectiefnota 2022	€	23,4 miljoen	

De onttrekkingen gedurende 2021 bestonden uit:

• de budgettaire effecten van de Begroting 2021	€	3,9 miljoen	
---	---	-------------	--

• de budgettaire effecten van de Perspectiefnota 2022	€ 18,1 miljoen
• de budgettaire effecten van de Monitor Overijssel 2021-II	€ 3,0 miljoen
• de budgettaire effecten van de Herstelaanpak coronacrisis	€ 6,2 miljoen
• diverse verschuivingen over de jaren	€ 1,0 miljoen
<hr/>	
• eindstand per 31.12.2021	€ 74,8 miljoen
<hr/>	
Bestaat uit:	
• beklemming Statenperiode 2023-2027	€ 41,0 miljoen
• beklemming ICT investeringen (uitgaven)	€ 1,3 miljoen
• beklemming exploitatielasten RBT	€ 2,1 miljoen
• diverse verschuivingen over de jaren	€ 7,5 miljoen
• vrije ruimte (excl. resultaat en mutaties beklemmingen besluit resultaat JR2021)	€ 23,0 miljoen

De vrije ruimte eind 2021 in de reserve bedraagt daardoor € 23 miljoen. Dit is exclusief het resultaat over 2021 dat per 01.01.2022 aan de reserve zal worden toegevoegd en exclusief de mutaties van de beklemmingen (besluitvorming jaarstukken). Daarnaast zijn in dit bedrag de mutaties van de vrije ruimte in 2022 niet meegenomen; De stand van € 23 miljoen is de vrije ruimte eind 2021, voor een meerjarige beeld van de vrije ruimte verwijzen wij u naar het Budgettaire Perspectief in de Monitor Overijssel 2021-II. In de Perspectiefnota 2023 zal de vrije ruimte geactualiseerd worden.

Algemene reserve egalisatie plafond BCF

Soort

Algemene reserve.

Ingesteld op

Bij besluit PS/2014/714 van Provinciale Staten van Overijssel. Bij besluit van 18 februari 2015, kenmerk PS/2014/1051, is de naam van deze reserve gewijzigd van 'Egalisatiereserve BCF' in 'Algemene reserve egalisatie plafond BCF'.

Doel

Egalisatie van de mutaties in het provinciefonds als gevolg van het onder- of overschrijden van het plafond in het BTW-compensatiefonds.

Specifieke spelregels

De toevoegingen en onttrekkingen aan deze reserve volgen de mutaties van het betreffende onderdeel in de algemene uitkering in het provinciefonds.

Verwachte einddatum

Niet van toepassing.

Vrije ruimte

Nihil.

Onderdeel weerstandsvermogen

Niet van toepassing.

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De toevoeging aan de reserve in 2021 van € 3,1 miljoen bestaat uit 2 onderdelen. Het eerste is de afrekening van het uiteindelijke verschil tussen het plafond in het bcf en de gedeclareerde btw in 2020, wat voor Overijssel uitkwam op € 0,9 miljoen. Het tweede is de toevoeging van het voor 2021 geschatte verschil tussen het plafond en het gebruik van het btw-compensatiefonds, wat voor Overijssel uitkwam op € 2,2 miljoen.

*Algemene reserve Kwaliteit van Overijssel***Soort**

Algemene reserve.

Ingesteld op

Bij besluit PS/2011/426 van Provinciale Staten van Overijssel. Vervolgens is bij besluit PS/2014/1051 de naam van deze reserve gewijzigd van 'reserve Kracht van Overijssel' in 'algemene reserve Kracht van Overijssel'. Als laatste is bij besluit PS/2015/687 de naam van de reserve gewijzigd van 'algemene reserve Kracht van Overijssel' naar 'algemene reserve Kwaliteit van Overijssel'.

Doel

De middelen voor de investeringsimpuls als bepaald in het Hoofdlijnenakkoord 2011 - 2015, alsmede de aanvullende investeringsimpuls als bepaald in het Coalitieakkoord 'Overijssel werkt!', worden door Provinciale Staten gereserveerd in een algemene reserve 'Kwaliteit van Overijssel'. De reguliere bevoegdheden voor deze reserve liggen bij Provinciale Staten. Op basis van investeringsvoorstellen stellen Provinciale Staten budgetten beschikbaar voor de uitvoering. De betreffende middelen worden daartoe overgeheveld naar de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel.

Specifieke spelregels

De spelregels maken onderdeel uit van het begrotingswijzigingenbeleid.

Verwachte einddatum

Niet van toepassing.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De stand van de reserve begin 2021 bedroeg € 81,2 miljoen.

Hieronder ziet u de mutaties in 2021:

Programma	Stand 31-12-2020	Toevoegingen 2021	Onttrekkingen 2021	Stand 31-12-2021
Algemeen	€ 2,2 miljoen		2,0 miljoen	€ 0,2 miljoen
Aantrekkelijk wonen	€ 20,3 miljoen		20,3 miljoen	
Energietransitie	€ 7,3 miljoen		7,3 miljoen	
Goede bereikbaarheid	€ 21,7 miljoen		17,9 miljoen	€ 3,8 miljoen
Hitte, droogte, wateroverlast	€ 10,0 miljoen	€ 1,1 miljoen	11,1 miljoen	
Krachtige economie	€ 3,7 miljoen	9,1 miljoen	7,8 miljoen	€ 5,0 miljoen
Samenleven in Overijssel	€ 1,5 miljoen	3,8 miljoen	5,3 miljoen	
Vitaal landelijk gebied	€ 2,8 miljoen	1,0 miljoen	1,0 miljoen	€ 2,8 miljoen
Stimuleringsfonds	€ 11,7 miljoen		11,7 miljoen	
Totaal	€ 81,2 miljoen	15,1 miljoen	84,4 miljoen	€ 11,8 miljoen

De bijlage Kwaliteit van Overijssel vindt u onder de 'Bijlagen'-knop .

Algemene reserve grondzaken**Soort**

Algemene reserve.

Ingesteld op

Bij besluit PS/2012/275 van Provinciale Staten van Overijssel.

Doel

Afdekken van het risico dat gepaard gaat met grondbezit voor zover dit buiten de projectbegrenzing ligt. De risico's op gronden die binnen de projectbegrenzing liggen worden afgedekt via de betreffende projectbudgetten.

Specifieke spelregels

Door het instellen van een aparte reserve voor gronden worden de risico's van het grondbezit gescheiden van de financiële huishouding voor de overige provinciale taken. Met de algemene reserve grondzaken (ARG) worden de risico's die gerelateerd zijn aan grondbezit afgedekt. De volgende risico's zijn het meest bepalend:

- Risico waardeontwikkeling ten opzichte van inbrengwaarde;
- Risico tijdelijke exploitatie;
- Risico tijd (langer tijdelijk exploiteren en beheren).

Verwachte einddatum

Niet van toepassing.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De Algemene reserve grondzaken heeft per 31 december 2021 een omvang van € 76,3 miljoen. Dit bedrag is bestemd voor de volgende onderdelen.

- Grond voor Grond: € 70,8 miljoen
- Afdekking risico's grondbezit: € 0,9 miljoen
- Tijdelijk beheer: € 4,6 miljoen

Grond voor Grond

In het kader van de Ontwikkelopgave Natura 2000 zijn van het Rijk gronden verkregen. Deze gronden verkopen wij gedurende een reeks van jaren. Het verkoopresultaat op deze gronden wordt toegevoegd aan de ARG. Aan de ARG wordt vervolgens jaarlijks € 10 miljoen onttrokken. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland (uNNN). Deze jaarlijkse bijdragen vanuit de ARG vormen een dekkingsbron voor de kosten van Ontwikkelopgave Natura 2000. Wij noemen dit de Grond voor Grond middelen. In de ARG is op 31 december 2021 € 70,8 miljoen beschikbaar in het kader van Grond voor Grond.

Afdekking risico's grondbezit

De Algemene reserve grondzaken heeft als doel om de risico's af te dekken, die verbonden zijn aan het bezit van gronden. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening het benodigde bedrag voor afdekking van de risico's bepaald. In de Nota grondbeleid (PS/2018/984) is opgenomen dat deze omvang 10% van de boekwaarde van de restgronden bedraagt. Restgronden zijn gronden die niet meer nodig zijn voor projecten en die ook niet als ruilgrond worden ingezet. Per 31 december 2021 bedraagt dit deel van de Algemene reserve grondzaken € 0,92 miljoen.

De boekwaarde van de restgronden bedraagt € 8,2 miljoen. Bij deze jaarrekening stellen wij daarom voor € 0,1 miljoen van de Algemene reserve grondzaken vrij te laten vallen ten gunste van de Algemene reserve.

Tijdelijk beheer

Naast de risico's in verband met grondbezit worden ook de kosten en opbrengsten van het beheer van gronden en gebouwen die tijdelijk in ons bezit zijn verwerkt in de ARG. Het doel is deze bezittingen te verkopen. Gedurende de eerste jaren zijn de opbrengsten hoger dan de kosten. Na verloop van tijd zullen de kosten hoger zijn dan de opbrengsten, omdat de meest courante bezittingen verkocht zijn. Om die reden reserveren wij het jaarlijkse resultaat op tijdelijk beheer in de ARG. Deze reservering is dan beschikbaar als dekking voor nadelige resultaten van tijdelijk beheer in toekomstige jaren. De voorraad gronden en opstallen in tijdelijk beheer is al langere tijd groter dan verwacht. De omvang van dit deel van de Algemene reserve grondzaken is daarom al € 4,6 miljoen. Bovendien stellen wij u via deze jaarrekening voor om het voordeel van € 0,3 miljoen, dat in 2021 op tijdelijk beheer is gerealiseerd ten opzichte van de begroting, toe te voegen aan deze reserve.

Mutaties 2021

De toevoegingen aan deze reserve zijn € 0,4 miljoen lager dan begroot. Onderdeel van de begrote toevoegingen vormt het resultaat op de verkoop van Grond voor Grond gronden. Het gerealiseerde resultaat op deze verkopen was € 0,4 miljoen lager dan begroot.

De onttrekkingen aan deze reserve zijn in 2021 € 1,2 miljoen lager dan begroot. Door het positieve resultaat op de verkopen van overtollig bezit was het niet nodig dit bedrag aan de reserve te onttrekken.

Algemene financieringsreserve

Soort

Algemene Reserve

Ingesteld op

Bij besluit PS/2014/340 van Provinciale Staten van Overijssel.

Doel

- Zeker stellen van de financiering van daartoe aangewezen activa.
- Voorkomen van een noodzaak tot het aantrekken van vreemd vermogen voor deze activa en daarmee samenhangende structurele financieringslasten.

Specifieke spelregels

Toevoegingen worden gedekt uit onttrekkingen aan reserves, voorzieningen, bestaande budgetten, batige saldi in de begroting; dit alles ter afweging door Provinciale Staten. Onttrekkingen vinden alleen plaats voor duurzame waardeverminderingen of betreffen vrijval doordat het gefinancierde actief afgeschreven, afgelost of vervreemd is. Het plafond is het totaal van de voor financiële vaste activa maximaal beschikbaar gestelde kredieten.

Verwachte einddatum

Niet van toepassing.

Vrije ruimte

Niet van toepassing

Onderdeel weerstandsvermogen

Niet van toepassing.

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2021 was voorzien € 57,9 miljoen toe te voegen en € 53,6 miljoen te onttrekken, beide bedragen zijn nagenoeg volledig gerealiseerd (zie toelichting afzonderlijke activa). Ultimo 2021 bedraagt de stand van de reserve € 420,9 miljoen, die bedoeld is voor de volgende activa.

(bedragen x € 1.000,--)

Financieel actief	Omvang AFR	Boekwaarde	Saldo	Toelichting
Participatie Energiefonds	184.901	199.234	-/ 14.333	Het buiten de AFR gefinancierd bedrag mag maximaal € 80 miljoen bedragen. Dit als treasury-instrument ingezet bedrag zal in de komende jaren weer afnemen. In 2021 is € 0,8 miljoen vrijgevallen uit de voorziening, en we stellen via een resultaatbestemming voor dit bedrag, conform de huidige regelgeving, toe te voegen aan de AFR.
Deelneming Oost N.V.	17.455	17.455	-	
Lening voorfinanciering A1	19.161	19.552	-/-391	Tegelijk met deze lening hebben wij Rijkswaterstaat een subsidie verleend voor het realiseren van landschappelijke inpassingsmaatregelen. Voor deze subsidie hebben wij een voorziening getroffen, die op de boekwaarde van de lening in mindering is gebracht. In 2021 hebben wij de zelf gemaakte kosten uit de voorziening laten vrijvallen, waardoor de boekwaarde van de lening is toegenomen. Om weer geheel in de financiering binnen de AFR te voorzien is een resultaatbestemming voorgesteld.
Lening Breedbandfonds	16	15	1	Betreft een afrondingsverschil
Deelneming BNG Bank	199	199	-	Naast onze deelneming hebben wij BNG Bank een bedrag van € 74,5 miljoen beschikbaar gesteld aan hybride leningen. Omdat deze obligaties zijn aangekocht als treasury-instrument is financiering daarvan binnen de AFR niet aan de orde.

Deelneming Vitens	34.433	34.990	-/-557	Het gehele saldo dient binnen de AFR gefinancierd te worden. Dit vindt plaats via toevoegingen uit de aflossingen op de SVn-leningen en de daarmee samenhangende vrijval uit de AFR. Conform eerdere besluitvorming wordt een begrotingswijziging voorgesteld om een deel van de vrije ruimte binnen de AFR op SVn-leningen van € 557.000 toe te voegen, hiermee is bij deze jaarrekening volledige financiering bereikt.
Participatie Enexis	13.665	148.145	-/-134.480	Het saldo bestaat uit 2 delen: een bedrag van € 39,3 miljoen waarvoor geen financiering binnen de AFR wordt beoogd en een nog binnen de AFR te financieren bedrag van € 95,1 miljoen. Laatstgenoemd bedrag betreft het nog af te dekken deel op de verstrekte lening van € 101,8 miljoen dat in de komende jaren zal worden toegevoegd.
Deelneming PBE	19	19	-	
Deelneming CSV Amsterdam	47	47	-	
SVn startersleningen	7.331	5.773	1.558	Het saldo ad € 1,56 miljoen betreft vrije ruimte. Conform eerdere besluitvorming wordt een begrotingswijziging voorgesteld om de middelen binnen de AFR te houden voor afdekking van de deelneming Vitens. Na toevoeging van € 0,56 miljoen is de AFR voor de volledige financiering van de deelneming Vitens volgestort. We stellen voor om de resterende vrije ruimte van € 1 miljoen te laten vrijvallen naar de algemene middelen.
SVn duurzaamheids leningen	15.591	12.176	3.415	Het saldo betreft € 3,13 miljoen aan nog te investeren bedragen en € 0,29 miljoen aan vrije ruimte. We stellen voor om de resterende vrije ruimte van € 0,29 miljoen te laten vrijvallen naar de algemene middelen.
SVn MKB-duurzaamheids	2.218	659	1.559	Het saldo betreft € 1,65 miljoen aan nog te investeren bedragen en -/-€ 0,09 miljoen aan vrije ruimte. Deze negatieve vrije

leningen				ruimte is ontstaan door een te hoge vrijval in 2020. We stellen u voor de AFR op te hogen met € 0,09 miljoen vanuit de algemene middelen om zodoende aan te sluiten bij de stand van de uitstaande duurzaamheidsleningen.
Lening SPV Hengelo	17.950	17.950	-	
Participatie HMO	55.730	69.264	-/- 13.534	Op grond van uw besluit over het Statenvoorstel "Actieplan HMO" (2020/1102240) bedraagt het maximaal buiten de AFR gefinancierde bedrag € 12,9 miljoen. Bij deze jaarrekening wordt via een resultaatbestemming voorgesteld € 0,6 miljoen te storten in de AFR waarmee het buiten de AFR gefinancierde deel weer op € 12,9 miljoen uitkomt.
Leningen collectieven ANLb	1.305	1.305	-	
Leningen Photon Delta	10.000	1.500	8.500	Het saldo betreft in komende jaren nog te verstrekken leningen (investeringsruimte).
Lening 15e treinstel Zwolle - Emmen	3.294	5.147	-/-1.853	Overijssel heeft mede namens provincie Drenthe geld geleend aan de concessiehouder voor een extra trein. Het Overijsselse aandeel in de lening wordt gefinancierd vanuit de AFR. Het saldo betreft aldus het Drentse deel in de financiering van de lening, waarvoor Drenthe middelen overdraagt aan Overijssel.
Lening Wadinko	5.000	1.583	3.417	Hiervoor is afgesproken dat 50% via AFR afgedekt wordt. De maximale lening is € 10 miljoen. In 2021 is € 1,6 miljoen verstrekt.
Lening Slim Warmtenet Zandweerd	1.000	1.000	-	
Lening Sanering	500	-	500	Deze lening moet nog verstrekt worden.

asbestdaken				
Innovatiefonds I	28.887	14.636	14.251	Het saldo betreft voor € 14,6 miljoen investeringsruimte, die de komende jaren nog kan worden verstrekt. In 2021 is de voorziening verlaagd met € 0,3 miljoen, dit bedrag wordt via een resultaatbestemming gestort in de algemene financieringsreserve.
Innovatiefonds II	2.220	1.340	880	Het saldo van € 0,9 miljoen (toevoeging voorziening) wordt via een resultaatbestemming onttrokken aan de AFR zodat boekwaarde en AFR weer in evenwicht zijn.
Lening Kampen Koekoekspolder	0	1.000	-/-1.000	Er wordt via een resultaatbestemming € 1 miljoen toegevoegd aan de AFR.
Totaal	420.921	553.744	-/- 132.823	

Participaties betreffen zowel kapitaalverstrekkingen als leningen aan dezelfde entiteit. Deelnemingen bestaan alleen uit kapitaalverstrekkingen.

Ten opzichte van eind 2020 is de Lening voorfinanciering N35 uit dit overzicht verdwenen. Het saldo eind 2020 betrof vrije ruimte, dit is in 2021 uit de AFR vrijgevallen.

Reserve Europese programma's

Soort

Bestemmingsreserve

Ingesteld op

Bij besluit PS/1995/19 van Provinciale Staten van Overijssel.

Doel

Ingesteld ten behoeve van de uitvoering van Europese programma's voor economische structuurversterking. De voeding van deze egaliseringsreserve geschiedt met eigen middelen om fluctuaties in de uitvoering van de meerjarige deelprogramma's op te vangen. Op basis van diverse voorstellen hebben de Staten ingestemd met de uitvoering van Europese programma's de zogenoemde EPD's.

Specifieke spelregels

De spelregels van de reserve zijn bepaald bij instelling van de reserve (zie PS/2008/27). De reserve wordt gevoed met in de begroting beschikbaar gestelde middelen. Naast de cofinancieringsmiddelen, bevat de reserve ook een risicobuffer van € 4,6 miljoen.

Verwachte einddatum

Bij het Europese programma 2014 - 2020 is sprake van een verlengde programmaperiode. Het programma loopt af per eind 2025.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 4,6 miljoen

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Toevoegingen

Van de € 30 miljoen van het coalitieakkoord 2020-2023 is 3 miljoen in 2021 toegevoegd aan de reserve, 19,5 miljoen wordt in 2022 toegevoegd en 7,5 miljoen in 2023. Verder wordt de reserve jaarlijks gevoed met 4,3 miljoen op basis van het statenvoorstel 2020/1102399 (Overijsselse herstel- en transitieaanpak coronacrisis).

Onttrekkingen

Voor het Europese programma 2014-2020 is in 2021 een bedrag van € 3,81 miljoen besteed. Dit bedrag is onttrokken aan de reserve. Dit programma loopt door tot 2025 in verband met de verlengde programmaperiode.

Voor het Europese programma 2021-2027 is in 2021 geen besteding geweest en derhalve ook geen onttrekking.

*Reserve provinciale infrastructuur***Soort**

Bestemmingsreserve.

Ingesteld op

Bij besluit PS/2006/223 van Provinciale Staten van Overijssel.

Doel

Het doel waarvoor deze reserve oorspronkelijk is ingesteld, is gewijzigd in verband met wijziging in de regelgeving omtrent het activeren van investeringen op provinciale infrastructuur. Daarvoor is in 2017 de reserve dekking kapitaallasten ingesteld.

Specifieke spelregels

Geen einddatum bepaald.

Verwachte einddatum

Geen einddatum bepaald.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2021 hebben er geen mutaties plaatsgevonden. Ultimo 2021 bedraagt de reserve € 416.000. Zoals in de eerste monitor 2021 is voorgesteld, is dit bedrag gereserveerd om het financiële risico op het project de N348 Raalte - Ommen op te vangen.

Reserve waterwegen

Soort

Bestemmingsreserve

Ingesteld op

Bij besluit PS/2006/759 van Provinciale Staten van Overijssel en gewijzigd bij besluit PS/2020/1101455 van Provinciale Staten van Overijssel.

Doel

Deze middelen zullen, tezamen met de middelen in de 'Voorziening Kanaal Almelo de Haandrik schadeloosstelling', aangewend worden voor de uitvoering van de gepubliceerde 'Regeling aanpak schades kanaal Almelo-De Haandrik' en de planuitwerking van de voorgestelde gebiedsaanpak (tezamen 'eerste fase').

Specifieke spelregels

Gezien de beperkte doorlooptijd vindt geen jaarlijkse oprenting plaats .

Verwachte einddatum

Geen einddatum bepaald.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2021 is voor opdrachten € 4,8 miljoen onttrokken uit de Reserve Waterwegen. Binnen de reserve is nog € 4,1 miljoen beschikbaar voor opdrachten, hiervan is € 1,5 miljoen opgenomen in de begroting 2022. Onder prestatie 4.7.4 hebben wij eveneens het voorstel opgenomen om het restant budget, ad. € 0,3 miljoen, door te schuiven naar 2022.

Het budget en de gerealiseerde kosten voor schade- coulancevergoeding en subsidie voor herstel van schade zijn opgenomen in de voorziening Kanaal Almelo de Haandrik.

Reserve bodemsanering

Soort

Bestemmingsreserve.

Ingesteld op

Bij besluit PS/2010/521 van Provinciale Staten van Overijssel

Doel

In het kader van de Wet Bodembescherming vangt deze reserve faseverschillen op tussen inkomsten en uitgaven als gevolg van verschil in de tijd tussen bijdragen door het Rijk via het provinciefonds en de daadwerkelijke uitvoering van projecten.

Specifieke spelregels

Niet van toepassing.

Verwachte einddatum

Uit de reserve worden jaarlijks onder meer asbestsaneringen, langlopende grondwatersaneringen en de sanering van spoedeisende locaties, zoals de Blekerijweg in IJsselmuiden, gedekt. Een verwachte einddatum is dus nog niet te geven.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Bestuurlijke afspraken (toevoeging)

Voor het jaar 2021 hebben wij vanuit de bestuurlijke afspraken met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) een bedrag van € 402.532 ontvangen. Deze bijdrage vanuit het Provinciefonds is toegevoegd aan deze Reserve.

Asbestprogramma Twente 2016-2022 (SPUK)

Het Rijk heeft in totaal € 38 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het Asbestprogramma 2016-2022. In het verleden ontvingen wij de Rijksbijdragen in tranches via decentralisatieuitkeringen (DU). Deze middelen zijn destijds toegevoegd aan de Reserve Bodemsanering. De laatste tranche ad € 5,5 miljoen is in december 2020 beschikbaar gesteld via een specifieke uitkering (SPUK). Deze middelen zijn niet in de reserve gestort, maar als vreemd vermogen opgenomen op de balans.

Conform bestuurlijke afspraken hebben wij de SPUK-middelen als voorschot doorbeschikt aan de betreffende gemeenten en projectbureau BAS. Deze middelen worden niet aan deze Reserve onttrokken. De verantwoording en afrekening over de bestedingen in 2021 van de deelnemende gemeenten volgt in de loop van 2022.

Door informatieveiligheidsproblemen bij de gemeente Hof van Twente hebben de afrekeningen (beschikte voorschotbedragen minus de werkelijke bestedingen) over de jaren 2019 en 2020 langer geduurd dan voorzien. De afrekening 2019, ter hoogte van € 2,01 miljoen positief, hebben wij in 2021 ontvangen. Wij hebben dit bedrag gesaldeerd met de onttrekkingen, waardoor de onttrekkingen voor het asbestprogramma zijn verlaagd ten opzichte van hetgeen was begroot. De afrekening 2020 ontvangen wij spoedig en zal ook verrekend worden met de onttrekkingen.

Nu de informatieveiligheidsproblemen bij de gemeente Hof van Twente zijn opgelost, zal de afrekening over het jaar 2021 in de eerste helft van 2022 plaatsvinden.

Sanering Blekerijweg IJsselmuiden (SPUK)

Zoals in prestatie 2.2.1 is toegelicht hebben wij eind 2021 van het Rijk een specifieke uitkering (SPUK) ontvangen voor de sanering Blekerijweg ter hoogte van circa € 8,92 miljoen. Deze SPUK-middelen worden niet toegevoegd aan de Reserve, maar als vreemd vermogen opgenomen op de balans. De uitgaven voor de sanering worden ten laste van de SPUK gebracht (in plaats van deze Reserve). De monitoringsuitgaven vanaf 2025 worden niet gedekt vanuit de SPUK (circa € 3,08 miljoen). Deze kosten worden te zijner tijd gedekt vanuit deze reserve.

Uitvoering wettelijke taken (onttrekkingen)

Voor het uitvoeren van onze wettelijke taak hebben wij € 1,868.113 onttrokken aan deze Reserve.

Samenvattend leidt bovenstaande tot de volgende mutaties:

- Bestuurlijke afspraken + € 402.532
- Verrekening uitgaven Asbestprogramma Twente (SPUK en afrekening) + € 417.008
- Uitgaven wettelijke taken +-€ 1.868.113

Per saldo:

Toevoegingen: € 402.532

Onttrekkingen: - € 1.451.105

Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De meerjarige onttrekkingen van deze reserve worden toegevoegd aan de begroting. Bij de prestaties en de bijlage 'Kwaliteit van Overijssel' is inzichtelijk gemaakt in hoeverre de prestaties worden gevoed door middelen uit de Reserve uitvoering Kwaliteit van Overijssel en waar deze middelen aan worden besteed.

De bijlage Kwaliteit van Overijssel vindt u onder de 'Bijlagen'-knop rechts boven op de website.

Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland

Soort

Bestemmingsreserve.

Ingesteld op

Bij besluit PS/2012/275 van Provinciale Staten van Overijssel.

Doel

In het programma Aanpak Stikstof (PAS) zijn maatregelen opgenomen die noodzakelijk zijn om de neerslag van stikstof uit onder andere landbouw, verkeer en industrie te verminderen. Dat zijn vooral landelijke, generieke maatregelen. Daarnaast worden in het Programma Aanpak Stikstof maatregelen opgenomen die gebieden minder gevoelig maken voor de uitstoot van stikstof. Dat zijn vooral gebiedsspecifieke inrichtingsmaatregelen, zoals het verwijderen van de aanwezige stikstofvoorraad door maaien, plaggen, afgraven of het plaatselijk aanpassen van de waterstand. Het Programma Aanpak Stikstofreserve moet de juridische en financiële borging bieden om vergunningen te kunnen verlenen voor nieuwe economische activiteiten, voor zover deze tot extra uitstoot van stikstof leiden.

In deze reserve zijn nu de beschikbare middelen (rijksbijdragen, opbrengst grond-voor-grond, provinciale middelen) ondergebracht voor de realisatie van de gehele ecologische hoofdstructuur, inclusief de ontwikkelopgave Natura 2000 / Programma Aanpak Stikstof en het natuurbeheer.

Specifieke spelregels

Bij besluit PS/2014/62 zijn de spelregels voor de uitvoeringsreserve geactualiseerd:

- De beschikbare middelen binnen de uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland zijn bestemd voor het realiseren van de EHS inclusief de ontwikkelopgave Natura 2000 / PAS en het (agrarisch) natuurbeheer.
- Deze opgaven, zoals door Provinciale Staten gedefinieerd in de Omgevingsvisie, worden samen met de partners binnen de gestelde termijnen gerealiseerd; opgaven en middelen blijven daarbij duurzaam in balans.
- Gebiedsgewijze realisering van de Natuurnetwerk Nederland waar mogelijk met synergie door ontwikkelopgaven te combineren met versterking van de landbouw, de regionale economie en de wateropgave, met ruimte voor maatwerk.
- Provinciale Staten sturen via de documenten uit de planning en control cyclus, waaronder de kerntakenbegroting, op zowel de realisering van de EHS inclusief de ontwikkelopgave Natura 2000 als het (agrarisch) natuurbeheer.
- Gedeputeerde Staten nemen jaarlijks de daarvoor benodigde middelen (meerjarig) op in de kerntakenbegroting en koppelen deze dan aan de investeringsprestaties en kunnen het bestedingsritme aanpassen.

- Mits het totale budget in de uitvoeringsreserve niet wordt overschreden kunnen Gedeputeerde Staten, in afwijking van de financiële verordening, met de middelen schuiven tussen:
  - I. de prestaties binnen kerntaak 3 en prestatie 8.1.2, conform addendum begroting 2014.
  - II. de prestaties en beleidsdoelen binnen kerntaak 3 en prestatie 8.1.2, conform addendum begroting 2014, ook boven de grens van € 500.000. waarbij Provinciale Staten deze aanpassingen in de kerntakenbegroting periodiek autoriseren via de verantwoordingsdocumenten.
- Gedeputeerde Staten actualiseren jaarlijks de financiële prognose. Die actualisatie richt zich op het verwerken van de voortgang, actuele inhoudelijke uitgangspunten en prijspeileffecten, het toetsen van de inhoudelijke en financiële veronderstellingen, een actualisatie van het risicoprofiel en het opstellen van een financiële prognose voor de resterende uitvoeringsperiode.
- Eenmaal per vier jaar, voor het eerst in 2018, actualiseren Gedeputeerde Staten de financiële prognose voor de resterende uitvoeringsperiode om vast te kunnen stellen of de financiële uitvoerbaarheid van de dan nog resterende maatregelen nog steeds is gewaarborgd. Gedeputeerde Staten geven daarbij inzicht in de dan actuele risico's. De resultaten van die herziening leggen Gedeputeerde Staten, gekoppeld aan een regulier moment in de begrotingscyclus, ter besluitvorming voor aan Provinciale Staten.
- In het Jaarverslag worden de werkelijke bestedingen op de prestaties onttrokken aan deze reserve.
- Via de planning en control cyclus, waaronder de monitor Overijssel, worden Provinciale Staten geïnformeerd over de voortgang van de projecten en maatregelen in de gebieden, de geprognosticeerde bestedingen en de werkelijke bestedingen die ten laste van deze reserve hebben plaatsgevonden, en autoriseren zij deze bestedingen; ook geven Gedeputeerde staten indicatief aan wat het effect is en de risico's zijn voor de totale opgaven en de daarvoor beschikbare middelen.
- Er wordt geen rente toegevoegd aan de uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland.

Verwachte einddatum

31 december 2032

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Begin 2021 is het financiële prognosemodel voor de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland (NNN) opnieuw geactualiseerd. In de Perspectiefnota 2022 hebben wij Provinciale Staten geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de Uitvoeringsreserve U-NNN. De conclusies uit de actualisatie van 2019 en 2020 blijven staan: er blijft een noodzaak om strak te sturen op de uitgaven en risico's, doordat er op sommige onderdelen sprake is sprake van een hogere raming. Tegelijk hebben diverse acties om de risico's terug te dringen effect gesorteerd. Tot slot, in 2021 is de specifieke uitkering Programma Natuur 2021-2023 verleend naar aanleiding van het ingediende Provinciaal Uitvoeringsprogramma Overijssel. Hiermee worden deels aanvullende maatregelen bekostigd.

De begrote storting is gerealiseerd. Het betreft toevoeging van de rijksmiddelen die via het Provinciefonds worden ontvangen (€ 33,6 miljoen), toevoeging van autonome provinciale budgetten (€ 23,4 miljoen) en een bijdrage vanuit de Algemene reserve Grond (€ 10 miljoen).

De gerealiseerde onttrekking van € 52,4 miljoen in 2021 heeft grotendeels betrekking op het realiseren van de Ontwikkelopgave (inclusief de verbetervoorstellen). In de realisatie is hiervoor € 24,8 miljoen opgenomen voor verwerving, inrichting en algemene project- en proceskosten. Het overige deel van de realisatie van € 27,6 miljoen heeft betrekking op reguliere posten in de begroting zoals natuurbeheer in de NNN, agrarisch natuurbeheer en centrale uitvoeringskosten.

Reserve afrekening pMJP/ILG

Soort

Bestemmingsreserve

Ingesteld op

Bij besluit PS/2015/149 van Provinciale Staten van Overijssel is de reserve ingesteld. De reserve is bij de instelling voor € 12,4 miljoen gedekt uit de egalisatiereserve ILG en voor € 4,6 miljoen uit het rekeningresultaat 2014, totaal € 17 miljoen.

Doel

Deze reserve is bestemd voor de afronding van de pMJP / ILG projecten en overige risico's.

Specifieke spelregels

Bij besluit PS/2015/687 zijn de spelregels vastgesteld.

Verwachte einddatum

2023

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De beschikbare middelen in de reserve hebben betrekking op de afronding van de ILG / pMJP projecten. Dit conform het besluit PS/2014/764 (Financiële afronding ILG / pMJP) en PS/2015/150 (Jaarverslag 2014 Resultaatbestemmingen).

In 2021 is € 57.500 besteed aan de geschepende schaapskuddes en € 26.500 voor het afronden van (oude) landinrichtingsprojecten. Het restant in de reserve is beschikbaar voor de afronding van de conventantsleningen bij het Groenfonds (€ 1 miljoen) en de (lopende) landinrichtingsprojecten (€ 1 miljoen).

Reserve dekking kapitaallasten activa

Soort

Bestemmingsreserve.

Ingesteld op

Bij besluit van Provinciale Staten op 20 juni 2017 (PS/2017/494).

Doel

De reserve is ingesteld ter dekking van de kapitaallasten van investeringen in de provinciale infrastructuur.

Specifieke spelregels

De omvang bedraagt maximaal de som van de beschikbare investeringskredieten minus gerealiseerde afschrijvingen.

De onttrekkingen aan deze reserve bedragen de jaarlijkse kapitaallasten, voor zover daarvoor aan deze reserve middelen zijn toegevoegd.

Er wordt geen rente berekend over het saldo van deze reserve.

Verwachte einddatum

Geen einddatum.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 13,4 miljoen.

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Aan de reserve is in 2021 € 14,5 miljoen toegevoegd. De stortingen bestaan uit toegekende beschikbare middelen voor de verschillende vervangingsinvesteringen, Kanaal Almelo de Haandrik, N343 Rondweg Weerselo, N307 (Flevoland en Parallelweg), N351 Kuinre en N340 fietspad Oudleusen. Het totale bedrag aan onttrekkingen 2021 bedraagt € 1,1 miljoen. Dit heeft betrekking op de dekking van de afschrijvingslasten van diverse wegen, waaronder de N34 en N344.

De stand van de reserve bedraagt ultimo 2021 € 306 miljoen.

De toelichting op de realisatie van de beschikbare investeringskredieten voor het jaar 2021 is terug te vinden in de bijlage "investeringsprojecten (water) wegen en kunstwerken".

*Reserve mobiliteitsprogramma's verkeer en vervoer***Soort**

Bestemmingsreserve.

Ingesteld op

8 november 2017 bij besluit PS/2017/664 van Provinciale Staten van Overijssel.

Doel

De reserve heeft tot doel invulling te geven aan de gewenste samenwerking om met partners meerjarig te programmeren. De voor mobiliteitsprogramma's en bestuurlijke afspraken toegezegde middelen worden in de reserve bewaard gedurende de afgesproken looptijd van het specifieke programma. De mobiliteitsprogramma's zijn gericht op de realisering van regionale en bovenlokale mobiliteitsprojecten (infra en niet-infra). Daarnaast heeft deze reserve als doel om incidentele rijksuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (bijv. lenteakkoord, beter benutten, beter benutten regionaal spoor) meerjarig beschikbaar te houden gedurende de looptijd van het programma c.q. project.

Specifieke spelregels

Op het moment dat de looptijd van een mobiliteitsprogramma of bestuurlijke afspraak is afgelopen vallen de resterende middelen vrij naar de Reserve Openbaar vervoer. Als het plafond van de Reserve Openbaar vervoer is bereikt, dan valt het restant op jaareinde vrij naar de algemene middelen.

Verwachte einddatum

Geen einddatum.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

Niet van toepassing

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De reserve wordt gebruikt voor de financiering van mobiliteitsprogramma's in Overijssel en daarnaast voor bestedingen ten laste van rijksuitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (bijvoorbeeld de Decentralisatie-uitkering projecten verkeer en vervoer).

Per 1 januari 2021 bedroeg de stand van deze reserve € 51,0 miljoen. Deze middelen zijn opgebouwd uit de voormalige Brede Doeluitkering verkeer en vervoer van het Rijk. De bestedingen voor het mobiliteitsprogramma bedragen in 2021 € 2,1 miljoen en een toevoeging aan de reserve van € 0,6 miljoen maken dat de stand van de reserve ultimo 2021 € 49,5 miljoen bedraagt.

Reserve openbaar vervoer**Soort**

Bestemmingsreserve.

Ingesteld op

8 november 2017 bij besluit PS/2017/664 van Provinciale Staten van Overijssel.

Doel

De reserve is ingesteld met als doel om de fluctuerende inkomsten, uitgaven en risico's van het openbaar vervoer op te kunnen vangen. De reserve draagt bij aan de borging van de continuïteit van het vastgestelde beleid

Specifieke spelregels

- Aan de omvang van de reserve is een plafond gesteld van € 30 miljoen. Dit bedrag komt overeen met ongeveer 3% van de jaarlijkse exploitatiekosten van het OV (bruto € 100 miljoen) over een periode 10 jaar. De concessiecontracten hebben looptijden variërend van 8 tot 15 jaar.
- Wanneer de reserve de ondergrens van € 15 miljoen benadert, wordt bekeken welke maatregelen getroffen moeten worden om het structurele begrotingsevenwicht van de OV begroting te borgen.
- Een batig resultaat op de OV begroting via resultaatbestemming naar de reserve totdat het plafond is bereikt. Het meerdere vloeit naar de Algemene reserve.
- Een negatief resultaat op de OV begroting als gevolg van fluctuerende inkomsten, uitgaven en risico's van het openbaar vervoer worden ten laste van de reserve gebracht.

Verwachte einddatum

Geen einddatum.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

Naar zijn aard maakt de reserve in zijn geheel onderdeel uit van het weerstandsvermogen, thans € 30 miljoen.

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De omvang van bestemmingsreserve Openbaar Vervoer is gebaseerd op de volgende risico's:

1) Reizigersopbrengsten: Voor een deel van de concessies is provincie Overijssel verantwoordelijk voor de opbrengsten. Het risico bestaat dat de reizigersopbrengsten minder snel stijgen dan dat de contractuele te vergoeden kostprijs van de betreffende OV-concessies. Op grond van de ontwikkelingen in het OV als gevolg van de coronacrisis is de verwachting dat er in de komende jaren forse tekorten zullen ontstaan als gevolg van achterblijvende reizigersopbrengsten. In 2021 is grotendeels compensatie van het Rijk ontvangen voor de achterblijvende reizigersopbrengsten. Ook voor het jaar 2022 zal er een specifieke uitkering 2022 komen, deze is echter nog niet gepubliceerd. Na het overleggen van verantwoordingsinformatie aan het Rijk wordt er een aanvulling op het voorschot uitgekeerd.

2) Invoering ERTMS: Het European Rail Traffic Management System (ERTMS) is de nieuwe internationale standaard voor treinbesturing en -beveiliging. Dit systeem wordt voor 2028 ingevoerd. Vanwege de eisen aan het materieel betekent dit een risico voor een aantal van de Overijsselse treindiensten.

3) Gebruiksvergoeding spoor: De toerekeningssystematiek van de gebruiksvergoeding waarmee de gebruikscomponent wordt doorbelast aan vervoerders is gewijzigd. Provincie Overijssel vergoedt deze kosten via de exploitatiesubsidie aan vervoerders. Aanpassing van de gebruiksvergoeding is voor wat betreft afkoop Beheer en Onderhoud afgewikkeld. Over de component vervanging zijn we in gesprek met het Ministerie. Nadat dit is afgerond kan dit risico voor wat betreft het onderdeel vervanging beter worden bepaald.

4) Aanbestedingsrisico's: concessie Vechtdal (2025) wordt in de komende jaren aanbesteed.

5) Opvangen jaarlijkse indexverschillen: In de Perspectiefnota van 2018 is besloten om het OV-budget te laten stijgen met het vijfjaarsgemiddelde van de OV-index. Een groot deel van het indexatierisico wordt hiermee ondervangen. Niettemin was het indexatiepercentage de afgelopen jaren laag. Bij een aantrekkende conjunctuur kan hierdoor het indexeringspercentage sneller stijgen dan het vijfjaarsgemiddelde dat met vertraging volgt en later tot hoger kosten kan leiden. Dit vertragingseffect werkt overigens ook andersom.

Er heeft in 2021 geen onttrekking plaatsgevonden en er zijn geen middelen aan de reserve toegevoegd. de stand van de reserve bedraagt ultimo 2021 € 30 miljoen.

Reserve drinkwater

Soort

Bestemmingsreserve

Ingesteld op

Bij besluit PS/2018/278 van Provinciale Staten van Overijssel.

Doel

Als onderdeel van het 6e actieprogramma Nitraat zijn de afspraken, vastgelegd in een Bestuursovereenkomst tussen Rijk, provincies, LTO en de drinkwaterbedrijven over aanvullende (vrijwillige) maatregelen om te komen tot het verbeteren van de grondwaterkwaliteit in 40 grondwaterbeschermingsgebieden in Nederland. Hiervan liggen er 6 in Overijssel. Doel van deze gezamenlijke inzet is om agrariërs te begeleiden om door middel van bedrijfsgerichte maatregelen de nitraatbelasting van het grondwater in deze 6 gebieden te laten terugdringen én waar mogelijk een positief financieel bedrijfsresultaat te realiseren. De

kosten van de begeleiding en monitoring van resultaten worden gedragen door het Rijk, de provincie en het waterleidingbedrijf. Elk voor een derde deel. Voor de periode 2019-2021 is het provinciale aandeel € 1.072.000.

De reserve heeft tot doel om het de bijeengebrachte middelen voor het uitvoeringsprogramma meerjarig beschikbaar te houden voor de uitvoering.

Specifieke spelregels

Niet van toepassing.

Verwachte einddatum

Op basis van de financiële afspraken gemaakt in de uitvoeringsovereenkomst zal eindafrekening in 2023 plaatsvinden en is verwachte einddatum 31-12-2023.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De reserve Drinkwater is bij de P-nota 2019 ingesteld. Er is totaal € 2,3 miljoen (rijksmiddelen en bijdrage van de provincie Overijssel en Vitens) toegevoegd aan de reserve Drinkwater. De uitgaven voor voorbereiding en uitvoering van het 6e actieprogramma nitraatuitspoeling drinkwater bedroegen in 2021 € 0,4 miljoen en zijn ten laste van de reserve gebracht. De stand van de reserve ultimo 2021 is € 1,0 miljoen. In het Landelijk bestuurlijk overleg van de BO is afgesproken het project met een jaar te verlengen en in de eerste helft van 2022 een analyse uit te voeren van wat er aanvullend nodig is voor doelbereik. Op basis daarvan worden er afspraken gemaakt over de vorm en inhoud van een vervolg. De uitvoeringskosten voor dit extra jaar kunnen worden gedekt door de in de Reserve Drinkwater nog resterende middelen.

Reserve Zoetwatervoorziening Oost-Nederland

Soort

Bestemmingsreserve.

Ingesteld op

Bij de jaarrekening 2018 ingesteld(2019/1100258).

Doel

In het werkprogramma Zoetwatervoorziening Oost-Nederland spreken een groot aantal partijen (waterschappen, provincies, Rijk, gemeenten, terrein-beherende organisaties, waterleidingsector, landbouwsector) af om maatregelen uit te voeren om de huidige zoetwatervoorziening in Oost-Nederland klimaatbestendiger te maken. De beoogde maatregelen zijn opgenomen in het Werkprogramma Zoetwatervoorziening Hoge Zandgronden 2016-2021 "Wel goed water geven!".

Alle partijen leveren een financiële bijdrage. Totaal gaat het om een investering, van alle ZON-partners, van circa € 115 miljoen over de jaren 2016-2021. Het cofinancieringsdeel van de provincie bedraagt daarin € 18 miljoen. De totale rijksbijdrage, verdeeld over 2016-2021, voor alle organisaties in de provincie Overijssel bedraagt € 12,9 miljoen, waarvan € 5,4 miljoen voor provincie Overijssel. Provincie Overijssel ontvangt deze rijksmiddelen via het provinciefonds. De rijksbijdragen die bestemd zijn voor de waterschappen, gemeenten, terrein beherende organisaties (TBO's) en de landbouworganisaties worden via

subsidiereregelingen doorgezet naar de betreffende organisaties. Om tempoverschillen tussen ontvangsten en uitgaven te kunnen opvangen is bij de jaarrekening 2018 de reserve ingesteld.

Specifieke spelregels

- De reserve heeft betrekking op maatregelen van het onderdeel "water" in de uitvoering van het programma Zoetwatervoorziening Oost Nederland voor waterdeel; Het onderdeel "natuur/verbetervoorstellen" wordt verantwoord in de reserve Natuurnetwerk Nederland.
- Indien bij afronding van het ZON project nog middelen resterend die gevoed zijn vanuit de voorziening Besteding grondwaterheffing (grondwaterheffingen), dienen deze middelen terug te vloeien naar de voorziening Besteding Grondwaterheffing op grond van de bepalingen in de Waterwet.

Verwachte einddatum

Op basis van de financiële afspraken gemaakt in de bestuursovereenkomst ZON het werkprogramma ZON "Wel goed water geven" zal de eindafrekening in 2022 worden opgemaakt.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

Niet van toepassing.

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De stand van de reserve Zoetwatervoorziening Oost Nederland was per 01-01-2021 € 1,1 miljoen. Dit is het restant van niet bestede middelen uit voorgaande jaren

De uitgaven voor het uitvoeringsprogramma Zoetwater Oost Nederland voor subsidies en overige bijdragen aan terrein behorende organisaties en landbouworganisaties bedroegen in 2021 € 0,5 miljoen en zijn ten laste van de reserve gebracht.

Aan de reserve is € 1,9 miljoen toegevoegd waarvan € 0,8 miljoen uit de voorziening Grondwater en € 1,1 miljoen Rijksbijdragen. De stand van de reserve ultimo 2021 bedraagt € 2,5 miljoen.

Reserve Sporen en Wegen

Soort

Bestemmingsreserve.

Ingesteld op

De reserve is ingesteld bij de begroting 2020. Dit vloeit voort uit het coalitieakkoord 2019-2023, waarin de wens is uitgesproken om middelen te reserveren voor investeringen in spoor en (rijks)weginfra.

Doel

Onze ambities op infrastructuur vragen de komende jaren om forse investeringen (wegen en sporen). Met het oog hierop vormen we een bestemmingsreserve, die wordt gevoed door een structurele afdracht van € 15 miljoen per jaar. De reserve draagt bij aan de (co)financiering van grote infrastructurele projecten op weg en spoor waarmee knelpunten in de regionale bereikbaarheid en met name op de mobiliteitscorridor Zwolle-Enschede (wegen, spoor) kunnen worden opgelost. Met de beschikbare middelen in de reserve kan adequaat worden ingespeeld op ontwikkelingen, mogelijkheden en afspraken met derden zoals het Rijk en ProRail en gemeenten.

Specifieke spelregels

- Provinciale Staten stemmen vooraf in met een te verlenen bijdrage voor een project. Zij kunnen vooraf grenzen stellen aan de onderhandelingsruimte van Gedeputeerde Staten voor een project/maatregel.
- Uit de reserve kunnen bijdragen worden verleend aan derden (overheden/ProRail) voor weg- en spoorinfrastructuur.
- Mocht de reserve wordt ingezet om provinciale infrastructurele projecten te financieren (eigendom), dan zal het desbetreffende bedrag conform beleid worden overgeheveld naar de reserve Dekking Kapitaallasten Activa.

Verwachte einddatum

Geen

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Voor een goede bereikbaarheid is het belangrijk dat de infrastructuur op orde blijft. Daartoe is in het coalitieakkoord 2019-2023 besloten jaarlijks structureel € 15 miljoen te storten in een bestemmingsreserve. Bij de begroting 2020 is reserve Sporen en Wegen ingesteld en de jaarlijkse stortingen, € 5 miljoen voor spoorinfrastructuur en € 10 miljoen voor wegen, opgenomen. De stand van de reserve per 1 januari 2021 bedraagt € 12,0 miljoen. Er is in 2021 € 1,2 miljoen onttrokken voor onderzoekskosten voor de verduurzaming van de spoorlijnen Almelo-Mariënberg en Zutphen-Hengelo. Met de gerealiseerde toevoeging van € 15 miljoen geeft dit een saldo per ultimo 2021 van € 25,7 miljoen.

Reserve Verstrekte subsidies

Beleidsdoelen

Toelichting voorzieningen

Prestaties

Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur

Soort

Egalisatievoorziening.

Ingesteld op

Bij besluit PS/2012/832 van Provinciale Staten van Overijssel is de voorziening ingesteld. Bij besluit PS/2014/897 van Provinciale Staten van Overijssel is het beheerplan infrastructurele kapitaalgoederen provincie Overijssel 2016 - 2019 vastgesteld.

Doel

Het budget voor niet jaarlijks onderhoud wordt in de voorziening gestort. Dit geeft meer mogelijkheden om de noodzakelijke beheermaatregelen op het juiste moment uit te voeren, in plaats van in de vooraf aangegeven jaarschijf. De kosten worden zo gelijkmatig verdeeld over de meerjarenbegroting.

Specifieke spelregels

Niet van toepassing.

Verwachte einddatum

Geen einddatum bepaald.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2018 is het beheerplan infrastructurele kapitaalgoederen 2020 - 2023 (hierna BIK) vastgesteld (PS/2018/414) waarmee Provinciale Staten de uitgangspunten voor beheer, onderhoud en vervanging van de provinciale infrastructuur voor de periode 2020 t/m 2023 heeft vastgesteld. Tevens is daarin een doorkijk opgenomen voor de periode na 2023 t/m 2027. Eens per 4 jaar actualiseren wij het BIK. In 2022 bieden wij het geactualiseerde BIK over de jaren 2024 tm 2027 aan Provinciale Staten aan.

De jaarlijkse dotatie aan de voorziening is gebaseerd op het BIK 2020-2023, verhoogd met de jaarlijkse indexering. De onttrekkingen zijn gebaseerd op het meerjarig uitvoeringsprogramma (MUP) dat een afgeleide is van het BIK en wordt jaarlijks geactualiseerd. In 2021 is er in totaal € 20 miljoen ten laste van de voorziening gebracht die betrekking hebben op lasten groot onderhoud van wegen, kunstwerken en vaarwegen. De stand ultimo 2021 bedraagt € 5,9 miljoen .

Voorziening besteding grondwaterheffing

Soort

Egalisatievoorziening.

Ingesteld op

Bij besluit PS/2011/426 van Provinciale Staten van Overijssel. De reserve grondwaterbeheer is op dat moment omgezet in een voorziening. De tariefvaststelling geldt per 1-1-2016 (zie PS/2015/701).

Doel

Het doel is om fluctuaties tussen de inkomsten en de uitgaven te verevenen. Door het Rijk is expliciet aangegeven, dat de opbrengst uit heffingen alleen voor de genoemde wettelijke doeleinden mag worden aangewend. Bepaald is dat eventuele overschotten niet naar de algemene middelen mogen toevloeien, maar in de voorziening blijven. Hiermee worden fluctuaties in de heffingstarieven voorkomen.

Specifieke spelregels

Op grond van artikel 7.7, 1e lid van de Waterwet is de provincie Overijssel bevoegd een heffing in te stellen ter dekking van door de provincie te maken kosten voor het grondwaterbeleid. De tarifiering van de grondwaterheffing is vastgelegd in de provinciale Belastingverordening.

De opbrengsten van deze heffing dienen uitsluitend besteed te worden aan de in de wet genoemde doelen. Gelet op deze

verplichte bestedingsrichting en het beschikbaar moeten houden van de middelen voor het doel waarvoor de heffingen zijn opgelegd, is de reserve grondwaterbeheer in 2011 omgezet naar een voorziening. Op de grondwaterheffingen worden de kosten voor grondwaterbeheer, de personeelsgebonden kosten en de kapitaallasten van het grondwatermeetnet in mindering gebracht. Hetgeen daarna resteert wordt aan de voorziening gedoteerd. De overige uitvoeringsuitgaven komen vervolgens direct ten laste van de voorziening.

Verwachte einddatum

Niet van toepassing.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

De voorziening wordt gevoed door de grondwaterheffing en de Integrale overeenkomst Drinkwatervoorziening Overijssel. De voorziening wordt onder andere benut voor droogteschadeonderzoeken en voor projecten waarover afspraken zijn gemaakt in de Integrale overeenkomst Drinkwatervoorziening Overijssel met Vitens waarvan de provincie trekker is. De stand van de voorziening was per 1-1-2021 € 0,9 miljoen. Vanuit de grondwaterheffing is € 1,1 miljoen toegevoegd aan de voorziening. Het saldo van de voorziening is in 2021 inclusief een storting naar de reserve Zoetwater Oost Nederland en de onttrekking afgenomen met € 0,2 miljoen. Het saldo per ultimo 2021 bedraagt € 0,7 miljoen.

Voorziening deelneming HFO

Soort

Risicovoorziening.

Ingesteld op

Bij besluit PS/2016/182 van Provinciale Staten van Overijssel.

Doel

De voorziening was ingesteld om de waardedaling van onze deelneming in HFO af te dekken. In 2021 is deze voorziening opgeheven conform de besluitvorming van Provinciale Staten (2020/1101002).

Specifieke spelregels

Niet van toepassing.

Verwachte einddatum

De voorziening deelneming HFO is in 2021 opgeheven.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Provinciale Staten hebben in 2020 besloten om de Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) op te heffen, en haar onderliggende fondsen Innovatiefonds Overijssel I (IFO I), Innovatiefonds Overijssel II (IFO II) en SPV Hengelo rechtstreeks als

deelneming op de balans op te nemen. Hierdoor is in 2021 ook de voorziening deelneming HFO opgeheven (besluitvorming bij de Monitor 2021-II). Voor de deelnemingen IFO I en IFO II zijn aparte voorzieningen gevormd.

Voorziening Innovatiefonds I

Soort

Risicovoorziening

Ingesteld op

2 november 2021

Doel

De voorziening Innovatiefonds I is ingesteld om de waardedaling van onze deelneming in het Innovatiefonds Overijssel I af te dekken.

Specifieke spelregels

Niet van toepassing.

Verwachte einddatum

Gekoppeld aan het aandeelhouderschap van deelneming IFO I.

Vrije ruimte

Nee.

Onderdeel weerstandsvermogen

Nee.

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2021 is de deelneming Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) opgeheven (PS2020/1101002), waarmee het Innovatiefonds Overijssel I (IFO I) rechtstreeks onder de Provincie valt. Vervolgens is via de Monitor 2021-II de voorziening Innovatiefonds I ingericht.

Wij hebben IFO I op basis van de verstrekte middelen gewaardeerd op € 19,1 miljoen. Het eigen vermogen van IFO I bedraagt, op basis van de concept jaarrekening 2021, per 31-12-2021 € 14,6 miljoen. Dat betekent dat de voorziening IFO I € 4,5 miljoen moet bedragen. Aangezien er € 4,8 miljoen beschikbaar is in de voorziening, valt er € 0,3 miljoen vrij in 2021. Conform de afspraken verrekenen we de mutaties van de voorziening met de Algemene Financieringsreserve. Via een voorstel tot resultaatbestemming bij de jaarrekening stellen we daarom voor een bedrag van € 0,3 miljoen toe te voegen aan de Algemene financieringsreserve.

Voorziening Innovatiefonds II

Soort

Risicovoorziening

Ingesteld op

2 november 2021

Doel

De voorziening Innovatiefonds II is ingesteld om de waardedaling van onze deelneming in het Innovatiefonds Overijssel II af te dekken.

Specifieke spelregels

Niet van toepassing.

Verwachte einddatum

Gekoppeld aan het aandeelhouderschap van deelneming IFO II.

Vrije ruimte

Nee.

Onderdeel weerstandsvermogen

Nee.

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2021 is de deelneming Houdstermaatschappij Fondsen Overijssel (HFO) opgeheven (PS2020/1101002), waarmee het Innovatiefonds Overijssel II (IFO II) rechtstreeks onder de Provincie valt. Vervolgens is via de Monitor 2021-II de voorziening Innovatiefonds II ingericht.

Wij hebben IFO II op basis van de verstrekte middelen gewaardeerd op € 3,8 miljoen. Het eigen vermogen van IFO II bedraagt, op basis van de concept jaarrekening 2021, per 31-12-2021 € 1,3 miljoen. Dat betekent dat de voorziening IFO II € 2,5 miljoen moet bedragen. Aangezien er € 1,6 miljoen beschikbaar is in de voorziening, is er € 0,9 miljoen toegevoegd aan de voorziening. Conform de afspraken verrekenen we de mutaties van de voorziening met de Algemene Financieringsreserve. Via een voorstel tot resultaatbestemming bij de jaarrekening stellen we daarom voor een bedrag van € 0,9 miljoen te onttrekken aan de Algemene financieringsreserve.

Voorziening dubieuze vorderingen**Soort**

Risicovoorziening.

Ingesteld op

Bij besluit PS/2014/169 van Provinciale Staten van Overijssel.

Doel

De voorziening is bedoeld om openstaande vorderingen te dekken, waarvan twijfelachtig is of deze geïnd kunnen worden.

Specifieke spelregels

Niet van toepassing.

Verwachte einddatum

Niet van toepassing.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Op basis van individuele beoordeling van de openstaande debiteuren vinden toevoegingen plaats aan de voorziening dubieuze debiteuren. Verlaging van de voorziening dubieuze debiteuren gebeurt vanwege definitieve afboekingen en bereikte overeenstemming om te komen tot finale kwijting.

Voorziening Energiefonds Overijssel

Soort

Risicovoorziening.

Ingesteld op

Deze voorziening is ingesteld bij behandeling van de jaarstukken 2018.

Doel

De voorziening Energiefonds Overijssel is ingesteld om de waardedaling van onze deelneming in EFO af te dekken.

Specifieke spelregels

Op basis van de vereisten, die voortvloeien uit de Europese Markets in Financial Instruments Directive (MiFID2) en zijn geïmplementeerd in de Wet op het financieel toezicht (Wft), moet het eigen vermogen van Energiefonds Overijssel B.V. minimaal € 125.000 positief zijn. Als gevolg hiervan moeten de participaties van het Energiefonds, totdat haar minimale eigen vermogen van € 125.000 is bereikt, gefinancierd worden door middel van agiostortingen op aandelen Energiefonds Overijssel B.V. De provincie verricht indien nodig dergelijke bijstortingen.

Verwachte einddatum

Gekoppeld aan het aandeelhouderschap van deelneming EFO.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Tot en met 31 december 2021 hebben we in totaal € 15,849 miljoen kapitaal verstrekt aan onze deelneming EFO. De waarde (het eigen vermogen) van EFO bedraagt per 31 december 2021 € 1,504 miljoen.

Het verschil tussen het verstrekte kapitaal en de waarde verwerken wij via de voorziening EFO. De benodigde voorziening bedraagt daarmee € 14,344 miljoen. Aangezien er per 1 januari 2021 al € 15,1 miljoen in de voorziening aanwezig was, hebben we in 2021 € 755.000 in de voorziening vrij laten vallen.

Via een voorstel tot resultaatbestemming bij de jaarrekening stellen we voor om deze vrijval van € 755.000 te storten in de Algemene Financieringsreserve.

Voorziening grondbezit

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Deze voorziening is gevormd voor de dekking van mogelijk waardeverlies van gronden die wij in ons bezit hebben voor de realisatie van wegenprojecten. Het gaat daarbij om gronden die niet onder het tracé van de weg liggen. Gronden onder tracé waarderen wij direct af naar nul ten laste van het betreffende investeringsbudget.

De gronden die niet onder tracé liggen zijn gronden die wij hebben moeten mee kopen bij de aankoop van de tracégronden. Of het gaat om ruilgronden die wij aan kunnen bieden aan huidige eigenaren van tracégronden.

Deze voorziening bedraagt op 31 december 2021 € 141.000. De aanschafwaarde van de gronden in deze categorie bedraagt op die datum € 3,6 miljoen.

Voorziening lening A1

Soort

Risicovoorziening.

Ingesteld op

Bij besluit 2019/1100258 van Gedeputeerde Staten van Overijssel is de voorziening ingesteld.

Doel

Vanaf 2011 werken regionale partijen met het Rijk samen om de verkeersveiligheids-, doorstromings- en bereikbaarheidsproblemen op de A1 versneld op te lossen. In oktober 2013 heeft de Minister met de provincies Gelderland en Overijssel en Regio Twente daartoe een Bestuursovereenkomst gesloten (Staatscourant 2013/32967), waarin afspraken zijn gemaakt over onder andere de projectscope, realisatie, financiering en fasering van de capaciteitsuitbreiding A1 Apeldoorn - Azelo. Wij hebben op 15 oktober 2013 ingestemd met de bestuursovereenkomst (2013/0343304). Conform deze bestuursovereenkomst draagt de Provincie Overijssel € 62 miljoen bij in de financiering.

Verder heeft Overijssel voor versnelling van het project een voorfinanciering van € 28,4 miljoen verstrekt aan het Rijk en initieel afgedekt in de Algemene financieringsreserve (AFR). Met het Rijk is de afspraak gemaakt dat € 10,8 van de € 28,4 miljoen niet hoeft te worden terugbetaald als het Rijk hiervoor de landschappelijke inpassingsmaatregelen realiseert. De voorziening dekt dit scenario af. Wanneer wij zelf landschappelijke inpassingsmaatregelen treffen, dan houden wij hiervoor een vordering op het Rijk en wordt de voorziening verlaagd.

Specifieke spelregels

Er vindt geen indexering plaats.

Verwachte einddatum

31-12-2024

Vrije ruimte

Nihil.

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

In 2021 is voor een bedrag van € 0,39 miljoen aan kosten gemaakt voor aanvullende maatregelen, die daarmee in mindering worden gebracht op de bijdrage van de Provincie Overijssel aan het Rijk. Gelijktijdig laten wij het bedrag aan zelf gemaakte kosten uit de voorziening laten vrijvallen, waardoor de boekwaarde van de lening is toegenomen. Conform ons beleid met betrekking tot de financiële vaste activa, stellen wij u voor om dit bedrag middels resultaatbestemming toe te voegen aan de Algemene financieringsreserve.

Voorziening lening Stichting WMC

Voorziening participatie HMO

Soort

Risicovoorziening.

Ingesteld op

Bij besluit PS/2009/728 van Provinciale Staten van Overijssel.

Doel

De voorziening participatie HMO is ingesteld om de waardedaling van onze deelneming HMO af te dekken.

Specifieke spelregels

Niet van toepassing.

Verwachte einddatum

Gekoppeld aan het aandeelhouderschap van deelneming HMO.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Wij hebben HMO op basis van de verstrekte middelen gewaardeerd op € 55,9 miljoen. Het eigen vermogen van HMO bedraagt, op basis van de concept jaarrekening 2021, per 31-12-2021 € 52,1 miljoen. Dat betekent dat de voorziening HMO € 3,8 miljoen moet bedragen. Aangezien er € 4,4 miljoen beschikbaar is in de voorziening, valt er € 0,6 miljoen vrij in 2021. Conform de afspraken verrekenen we de mutaties van de voorziening met de Algemene Financieringsreserve. Via een voorstel tot resultaatbestemming bij de jaarrekening stellen we daarom voor een bedrag van € 0,6 miljoen toe te voegen aan de Algemene financieringsreserve.

*Voorziening revolving fund grondvoorraad***Soort**

Risicovoorziening.

Ingesteld op

Bij besluit PS/2015/149 van Provinciale Staten van Overijssel.

Doel

De middelen in deze voorziening dekken het risico van waardeverlies op gronden die wij in ons bezit hebben voor het Revolving Fund.

Specifieke spelregels

De voorziening is bij instelling gedekt uit het rekeningresultaat 2014. Jaarlijks wordt de hoogte bepaald op basis van de actuele voorraad en waardering.

Verwachte einddatum

Geen

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Het Revolving Fund is ingesteld voor anticiperende grondaankopen en wordt vooral ingezet voor landbouwstructuurversterking. Gronden worden aangekocht voor projecten die klaar zijn om in uitvoering te worden genomen en die binnen een termijn van 2 tot 3 jaar worden opgeleverd. De gronden worden na realisatie van het project doorgeleverd en zijn dus tijdelijk in bezit. Deze voorziening dekt het risico van waardeverlies op de aanwezige gronden. De voorziening bedraagt per 1 januari 2022 € 32.500. De aanschafwaarde van de gronden in deze categorie bedraagt per ultimo 2022 € 6,56 miljoen.

Voorziening waarderisico ILG opstallen en gronden

Soort

Risicovoorziening.

Ingesteld op

Bij besluit PS/2012/130 van Provinciale Staten van Overijssel. Bij besluit PS/2015/687 is de naam van deze voorziening gewijzigd van 'voorziening waarderisico grondvoorraad BBL' in 'voorziening waarderisico ILG opstallen en gronden'.

Doel

De middelen in deze voorziening dekken het risico van waardeverlies van gronden en opstallen die wij in ons bezit hebben voor de realisatie van de Ontwikkelopgave.

Specifieke spelregels

Geen.

Verwachte einddatum

Nog niet bekend.

Vrije ruimte

€ 0

Onderdeel weerstandsvermogen

€ 0

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Voor uitvoering van de Ontwikkelopgave hebben wij veel gronden en opstallen in ons bezit. Het gaat om gronden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. Maar ook om ruilgronden die wij aan kunnen bieden aan huidige eigenaren van gronden die van belang zijn voor het realiseren van de doelstellingen van de Ontwikkelopgave. Daarnaast gaat het om restgronden en opstallen die wij hebben mee gekocht bij de aanschaf van voor het project benodigde gronden.

Op deze bezittingen lopen wij het risico van waardeverlies. In deze voorziening zijn de middelen opgenomen ter afdekking van dat risico. De voorziening bedraagt per 31 december 2021 € 14,7 miljoen. De aanschafwaarde van de gronden en opstallen bedraagt op die datum 169,5 miljoen. Daarop hebben afwaarderingen plaatsgevonden ter grootte van € 50,9 miljoen.

Voorziening Kanaal Almelo de Haandrik schadeloosstelling

Soort

Voorziening

Ingesteld op

via Monitor 2020-II

Doel

Het gaat hier om een voorziening voor te verwachten verplichtingen op basis van de gepubliceerde 'Regeling aanpak schades kanaal Almelo-De Haandrik'. Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) artikel 44, moet een voorziening worden gevormd 'wegens op de balansdatum bestaande risico's terzake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten'.

Specifieke spelregels

Zie 'Regeling aanpak schades kanaal Almelo-De Haandrik'

(<http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Overijssel/CVDR647069.html>).

Gezien de beperkte doorlooptijd vindt geen jaarlijkse oprenting plaats .

Verwachte einddatum

31 december 2022

Vrije ruimte

Niet van toepassing

Onderdeel weerstandsvermogen

Niet van toepassing

Toelichting reserves/voorzieningen/doeluitkeringen

Deze voorziening is bij de Monitor 2020-II ingesteld. Bij het instellen is € 15,5 miljoen toegevoegd aan de voorziening, deze middelen zijn bestemd voor schades op basis van de gepubliceerde regeling. Van deze beschikbare middelen is in 2021 € 0,8 miljoen uitbetaald, de restant middelen blijven beschikbaar voor de gepubliceerde regeling.

Voorziening reorganisatie

Voorziening resultaten gebiedsexploitaties

Voorzieningen

Grondslagen

Voorzieningen worden gevormd voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde of het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De vorming van een voorziening of een toevoeging aan een reeds bestaande, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen van voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende (spaar)verlof- en jubileumaanspraken. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

De categorie 'gesaldeerde voorziening', betreft voorzieningen waarvan de waarden in mindering wordt gebracht op de activa waarop ze betrekking hebben. Deze komen daardoor niet tot uitdrukking in de totaalstelling aan de passivazijde van de balans, maar worden gesaldeerd met de desbetreffende activa. Zie de toelichtingen op de activa.

Het kader voor de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen van de provincie Overijssel wordt gevormd door de nota reserves, voorzieningen en doeluitkeringen provincie Overijssel 2017 (PS/2017/773). Dit kader bewerkstelligt een doelmatige en doeltreffende omgang met de betreffende onderdelen en zorgt ervoor dat de uitvoering van het provinciaal beleid adequaat wordt ondersteund. Ook zorgt een eenduidig kader voor inzicht in de vermogensopbouw en het weerstandsvermogen.

Eventuele specifieke spelregels worden per voorziening toegelicht.

Voorzieningen

Bedragen x €1.000

Voorzieningen	Stand 31-12-2020	Stand per 01-01-2021	Raming toevoeging 2021	Realisatie toevoeging 2021	Afwijking toevoeging 2021	Raming vrijval 2021	Realisatie vrijval 2021	Afwijking vrijval 2021	Raming besteding 2021	Realisatie besteding 2021	Afwijking besteding 2021	Raming afboeking 2021	Realisatie afboeking 2021	Afwijking afboeking 2021	Stand 31-12-2021
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan regulier															
Voorziening Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers	10.747	10.747	479	479	0	0	762	-762	420	392	28	0	0	0	10.072
Voorziening Kanaal Almelo de Haandrik schadeloosstelling	15.500	15.500	0	-65	65	0	0	0	5.500	696	4.804	0	0	0	14.739
Voorziening reorganisatie	524	524	0	151	-151	0	0	0	90	96	-6	0	0	0	579
Voorziening resultaten gebiedsexploitaties	10.043	10.043	201	201	0	0	1.138	-1.138	0	0	0	0	0	0	9.106
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan regulier	36.815	36.815	680	766	-86	0	1.900	-1.900	6.010	1.184	4.826	0	0	0	34.497
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan gesaldeerd															
Voorziening afwikkeling verkoop Attero ESCROW	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening deelneming HFO	10.827	10.827	1.945	1.754	191	6.348	6.348	0	0	0	0	6.425	6.233	192	0
Voorziening Innovatiefonds I	0	0	4.753	4.753	0	0	333	-333	0	0	0	0	0	0	4.420
Voorziening Innovatiefonds II	0	0	1.595	2.475	-880	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.475
Voorziening dubieuze vorderingen	4.475	4.475	0	45	-45	0	0	0	0	0	0	0	2.172	-2.172	2.348
Voorziening Energiefonds Overijssel	15.099	15.099	0	0	0	0	755	-755	0	0	0	0	0	0	14.344
Voorziening grondbezit	141	141	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	141

Voorzieningen	Stand 31-12-2020	Stand per 01-01-2021	Raming toevoeging 2021	Realisatie toevoeging 2021	Afwijking toevoeging 2021	Raming vrijval 2021	Realisatie vrijval 2021	Afwijking vrijval 2021	Raming besteding 2021	Realisatie besteding 2021	Afwijking besteding 2021	Raming afboeking 2021	Realisatie afboeking 2021	Afwijking afboeking 2021	Stand 31-12-2021
Voorziening lening A1	9.242	9.242	0	0	0	0	390	-390	0	0	0	0	0	0	8.852
Voorziening lening Stichting WMC	500	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	500
Voorziening participatie HMO	4.425	4.425	0	0	0	0	634	-634	0	0	0	0	0	0	3.791
Voorziening revolving fund grondvoorraad	560	560	0	0	0	0	525	-525	0	0	0	0	3	-3	32
Voorziening waarderisico ILG opstallen en gronden	14.871	14.871	0	1.433	-1.433	0	535	-535	0	0	0	0	1.084	-1.084	14.685
Voorziening waarderisico opstallen Kanaal Almelo de Haandrik	0	0	0	65	-65	0	0	0	0	0	0	0	0	0	65
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's: Waarvan gesaldeerd	60.142	60.142	8.293	10.525	-2.232	6.348	9.520	-3.172	0	0	0	6.425	9.492	-3.067	51.655
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden															
Voorziening besteding grondwaterheffing	957	957	934	1.114	-180	800	800	0	134	515	-381	0	0	0	756
Egalisatievoorziening															
Voorziening beheer en onderhoud provinciale infrastructuur	9.640	9.640	16.591	16.591	0	0	0	0	20.705	20.139	566	0	193	-193	5.899

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

Grondslagen

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

x €1.000	Balanswaarde 31-12-2020	Vermeerderingen	Aflossingen	Balanswaarde 31-12-2021
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer:	1.859	2		1.861
Obligatieleningen				
Onderhandse leningen van:	1.853			
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen				
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen				
Binnenlandse bedrijven				
Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	1.853			1.853
Overige binnenlandse sectoren				
Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren				
Door derden belegde gelden				
Waarborgsommen	6	2		8
Overige leningen				

Toelichting

Voor de financiering van de door ons aan Arriva verstrekte lening voor de herbouw van het 15e treinstel op de concessie Zwolle - Emmen heeft de provincie Drenthe ons een renteloze lening verstrekt naar rato van haar aandeel in deze concessie. In 2021 zijn hier geen mutaties op geweest.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

x €1.000	Stand per 31-12- 2020	Stand per 31-12- 2021
Netto-vlottende schulden	20.793	32.370
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden;		
Overige kasgeldleningen		
Banksaldi	1.000	1.400
Overige schulden	19.793	30.970

Toelichting

De banksaldi eind 2021 betreffen door het Nazorgfonds gesloten stortplaatsen Overijssel bij ons gestalde en direct opvraagbare middelen. De overige schulden ultimo 2021 bestaan geheel uit openstaande posten van crediteuren.

Overlopende passiva

Stelselwijziging lastneming subsidies

Tot en met boekjaar 2020 was het, uitzonderingen daargelaten, beleid om de lasten te verantwoorden in het jaar van toekennen van de subsidie. De commissie BBV heeft in januari 2020 een notitie uitgebracht waarin is uitgewerkt hoe de lastneming van subsidies verantwoord dient te worden met ingang van 2021. De last wordt verantwoord in het jaar waarin de subsidieontvanger start met de uitvoering van de activiteiten op basis van de startdatum van de projectperiode in de subsidieverleningsbeschikking, tenzij:

1. De verstrekte subsidie een boekjaar/exploitatiesubsidie betreft: uit de subsidiebeschikking blijkt onomstotelijk dat de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend in één of meerdere volgende jaren zal plaatsvinden.
2. De verstrekte subsidie een projectsubsidie betreft, het individuele subsidiebedrag het grensbedrag overschrijdt en die boekjaar overschrijdend is. Het grensbedrag is vastgesteld in onze financiële verordening vastgesteld op € 1,5 miljoen.

Voor de volledigheid merken wij op dat de lastneming met betrekking tot subsidieaanvragen die vóór 31 december zijn ingediend, maar pas in het volgende boekjaar worden beschikt, in beginsel niet op het jaar van indiening wordt verwerkt, ook al ligt de startdatum in dat jaar. Het uitgangspunt hierachter is primair dat er feitelijk in het nieuwe jaar wordt beschikt. Secundair, dat de realisatie overwegend in of na het jaar van beschikken zal plaatsvinden. Het cumulatieve effect van de stelselwijziging kan niet bepaald worden en derhalve is gekozen om deze stelselwijziging prospectief te verwerken. Dit ligt ook in lijn met de notitie BBV, waarin wordt toegelicht om de verwerkingswijze zonder terugwerkende kracht in te laten gaan.

x €1.000	Balanswaarde 31-12-2020	Balanswaarde 31- 12-2021
Overlopende passiva:	247.339	291.013
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	201.793	195.912
Van de Europese Unie ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.948	1.236
Van de Nederlandse Rijksoverheid ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	35.700	80.742
Van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	161	310
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	7.737	12.813

x €1.000	Balanswaarde 31-12-2020	Balanswaarde 31- 12-2021
Totaal verplichtingen:	201.793	195.912
2011 en eerder	6.099	6.036
2012	5.943	2.743
2013	2.939	2.915
2014	6.035	4.032
2015	16.655	9.146
2016	5.039	1.995
2017	8.007	5.653
2018	20.692	11.714
2019	38.705	27.965
2020	69.510	46.878
2021	22.169	76.835

Toelichting

Voor de toelichting op de (nog te besteden voorschotbedragen op) doeluitkeringen verwijzen wij u naar het onderdeel Doeluitkeringen, waar deze gezamenlijk met de nog te ontvangen voorschotbedragen op doeluitkeringen toegelicht zullen worden.

Het saldo op "Vooruitontvangen bedragen" bestaat, naast ontvangsten die betrekking hebben op het jaar 2022, uit nog te betalen bedragen. De grootste post betreft € 4,9 miljoen aan nog te betalen bedragen voor landinrichting.

Doel- en Specifieke uitkeringen

Grondslagen

Doeluitkeringen worden gevormd uit nog te besteden én nog te ontvangene middelen afkomstig van Europese en Nederlandse overheidslichamen. Het kader voor de reserves, voorzieningen en doeluitkeringen van de provincie Overijssel wordt gevormd door de nota reserves, voorzieningen en doeluitkeringen provincie Overijssel 2017 (PS/2017/773). Dit kader bewerkstelligt een doelmatige en doeltreffende omgang met de betreffende onderdelen en zorgt ervoor dat de uitvoering van het provinciaal beleid adequaat wordt ondersteund. Ook zorgt een eenduidig kader voor inzicht in de vermogensopbouw en het weerstandsvermogen.

Eventuele specifieke spelregels worden per doeluitkering toegelicht.

Doel- en Specifieke uitkeringen

Bedragen x €1.000

Doel- en specifieke uitkeringen	Stand 31-12-2020	Raming ontvangst 2021	Realisatie ontvangst 2021	Afwijking ontvangst 2021	Raming aanwending 2021	Realisatie aanwending 2021	Afwijking aanwending 2021	Stand 31-12-2021
Doeluitkeringen Europese Unie								
Doeluitkering ELENA	-123	0	0	0	0	202	-202	-325
Doeluitkering LIFE+	1.948	0	0	0	750	712	38	1.236
Doeluitkering Europese POP3-subsidies RvON / Kavelruil	0	2.310	1.310	1.000	2.310	1.310	1.000	0
Totaal Doeluitkeringen Europese Unie	1.825	2.310	1.310	1.000	3.060	2.224	836	911
Doeluitkeringen Rijk								
BZK C13 Specifieke uitkering Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed	667	1.046	1.206	-160	340	230	110	1.643
BZK C26 Specifieke uitkering Culturele voorzieningen provincies 2020	0	0	459	-459	0	459	-459	0
BZK C41 Specifieke uitkering Flexpools	906	420	420	0	906	800	106	526
BZK C59 Specifieke uitkering Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI-gebieden	0	0	227	-227	0	0	0	227
BZK C99 Specifieke uitkering Verzameluitkering BZK 2021	0	0	14	-14	0	0	0	14
OCW D13 Specifieke uitkering ter versterking van de regionale culturele infrastructuur; 'Verbreiding en vernieuwing'	0	333	333	0	333	159	174	174
IenW E1 /E52 Specifieke uitkering Beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven 2020/2021	-2.020	18.920	13.726	5.194	16.900	18.485	-1.585	-6.779
IenW E10 Specifieke uitkering Snelfietsroutes	59	981	461	520	520	520	0	0
IenW E12 Specifieke	2.125	0	0	0	0	1.872	-1.872	253

Doel- en specifieke uitkeringen	Stand 31-12-2020	Raming ontvangst 2021	Realisatie ontvangst 2021	Afwijking ontvangst 2021	Raming aanwending 2021	Realisatie aanwending 2021	Afwijking aanwending 2021	Stand 31-12-2021
uitkeringen Bermmaatregelen N-Wegen								
IenW E15B Specifieke uitkering Regionale aanpak laadinfrastructuur	901	0	0	0	0	189	-189	712
IenW E17 Specifieke uitkering MaaS pilots	-348	174	174	0	0	0	0	-174
IenW E20 Specifieke uitkering Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2020-2021	0	2.469	2.719	-250	275	152	123	2.567
IenW E31 Specifieke uitkering Meetstudie verwerking asbestdaken	54	0	131	-131	130	54	76	131
IenW E33 Specifieke uitkering MIRT 2017-2019 (Beter benutten)	96	0	0	0	0	0	0	96
IenW E38 Specifieke uitkering Stimuleren veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2020	430	0	0	0	410	414	-4	16
IenW E49 Specifieke uitkering Bodemsanering Asbest Overijssel	4.235	0	0	0	5.500	5.500	0	-1.265
IenW E56 Specifieke uitkering Doelmatig & duurzaam gebruik Verkeersinfrastructuur '21 (E56)	0	0	629	-629	0	392	-392	237
IenW E58 Specifieke uitkering tijdelijke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	0	0	1.286	-1.286	0	0	0	1.286
IenW E73 Specifieke uitkering Verkenningsstudie ZW-EN	0	375	375	0	375	281	94	94
IenW E74 Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen decentraal spoor	0	0	9.706	-9.706	0	9.706	-9.706	0
IenW E75 Incidentele specifieke uitkering Realisatie werkzaamheden perceel recreatieterreinen in het kader van IJsseldelta fase 2	-1.387	4.954	5.070	-116	1.873	1.912	-39	1.771
IenW E79 Specifieke uitkering	0	0	8.918	-8.918	0	0	0	8.918

Doel- en specifieke uitkeringen	Stand 31-12-2020	Raming ontvangst 2021	Realisatie ontvangst 2021	Afwijking ontvangst 2021	Raming aanwending 2021	Realisatie aanwending 2021	Afwijking aanwending 2021	Stand 31-12-2021
bodemsanering Blekerijweg 4 en 4-1								
EZK F11 Specifieke uitkering MKB Deals	252	0	0	0	252	31	221	221
EZK F12 Specifieke uitkering MIT-regeling 2018-2019-2020	-1.066	1.066	715	351	0	-51	51	-300
EZK F14 Specifieke uitkering MIT-regeling 2021	0	0	958	-958	0	2.345	-2.345	-1.387
LNV L1 Specifieke uitkering Jong leren eten	50	0	0	0	50	50	0	0
LNV L5 Specifieke uitkering Regiodeals	11.114	11.114	10.195	919	11.114	8.084	3.030	13.225
LNV L7 Specifieke uitkering IBP Twente	1.935	0	0	0	0	408	-408	1.527
LNV L7 Specifieke uitkering IBP Veenweide	4.251	0	0	0	3.170	1.794	1.376	2.457
LNV L8 Specifieke uitkering Opkoopregeling veehouderijen	0	7.720	7.720	0	0	0	0	7.720
LNV L10 Specifieke uitkering Impulsgelden Veenweide Klimaatakkoord	8.625	6.375	6.375	0	0	0	0	15.000
LNV L16 Specifieke uitkering Programma Natuur	0	1.530	22.419	-20.889	1.530	494	1.036	21.925
Totaal Doeluitkeringen Rijk	30.879	57.477	94.236	-36.759	43.678	54.280	-10.602	70.835
Doeluitkering overige overheden								
Doeluitkering Veilige vakantieparken Overijssel	161	200	200	0	361	51	310	310

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In de toelichting op de balans worden – op grond van artikel 53 BBV – de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen vermeld, waaraan wij voor toekomstige jaren zijn gebonden.

Deze niet in de balans opgenomen verplichtingen omvatten onder meer de in artikelen 50 en 57 BBV afzonderlijk benoemde borg- en garantstellingen.

I: Verstrekte borg- en garantstellingen

X € 1.000	Oorspronkelijke grondslag	Grondslag eind 2020	Grondslag eind 2021	Percentage eind 2020	Percentage eind 2021	Bedrag eind 2020	Bedrag eind 2021	Tot en met 2021 betaald
Totaal borg- en garantstellingen	261.222	114.135	112.583	63%	70%	71.745	78.297	0
Totaal borgstellingen	180.302	37.582	27.750	19%	20%	7.192	5.464	0
Totaal garantstellingen	80.920	76.553	84.833	84%	86%	64.553	72.833	0

Toelichting

De grondslag van geldleningen of kosten is ten opzichte van eind 2020 met per saldo € 1,5 miljoen gedaald, waarbij de grondslag van de borgstellingen is afgenomen met € 9,8 miljoen en de grondslag van de garantstellingen met € 8,3 miljoen is toegenomen. Zie verder de toelichting bij de afzonderlijke onderdelen.

Borgstellingen

X € 1.000	Jaar van afloop	Oorspronkelijk bedrag geborgde lening	Bedrag geborgde lening eind 2020	Bedrag geborgde lening eind 2021	Percentage borgstelling eind 2020	Percentage borgstelling eind 2021	Geborgd bedrag eind 2020	Geborgd bedrag eind 2021	Tot en met 2021 betaald
Borgstellingen op grond van en aan		180.302	37.582	27.750	19%	20%	7.192	5.464	
<i>Ouderenbeleid 1996 en eerder</i>		4.709	881	733	100%	100%	881	733	
Stichting Carinova Woonzorg	2028	1.876	375	328	100%	100%	375	328	
Stichting Dimence Groep	2025	2.833	506	405	100%	100%	506	405	
<i>Stimuleren van energiebesparende maatregelen en de opwekking van hernieuwbare energie (2.3.1)</i>		240	71		100%	0%	71	16	
Energie Coöperatie IJskoud U.A.	2021	240	71		100%	0%	71	16	
Afronding natuuropgave pMJP-projecten (3.5.3)		172.598	35.304	25.904	15%	15%	5.154	3.782	
Stichting Groenfonds convenantsleningen	2025	172.598	35.304	25.904	15%	15%	5.154	3.782	
Een leven lang lezen én leren (6.4.1)		1.555	846	753	100%	100%	846	753	
Rijnbrink Groep	2029	1.555	846	753	100%	100%	846	753	
Samenwerking met partners (7.3.1)		1.200	480	360	50%	50%	240	180	
IPO	2024	1.200	480	360	50%	50%	240	180	

Toelichting

Ten opzichte van de Jaarrekening 2020 zijn de geborgde leningen eind 2021 van Carinova Woonzorg, Dimence en Rijnbrink verlaagd met respectievelijk € 47.000, € 101.000 en € 60.000 voor een totaal van € 0,2 miljoen. Dit betreft reguliere aflossingen op hun leningen in 2020 waarvan de informatie pas beschikbaar werd na het opstellen van de jaarrekening. In 2021 zijn de geborgde leningen gedaald met € 1,7 miljoen. Deze daling bestaat uit de afwikkeling van de geborgde leningen van Energie coöperatie IJskoud U.A. (€ 16.000 miljoen) en verder uit reguliere aflossingen door de leningnemers op de overige geborgde leningen (€ 1,7 miljoen). De aflossingen op de convenantsleningen vormen hiervan met € 3,8 miljoen het grootste deel.

Garantstellingen

X € 1.000	Jaar van afloop	Oorspronkelijke grondslag garantie	Grondslag garantie eind 2020	Grondslag garantie eind 2021	Percentage garantstelling eind 2020	Percentage garantstelling eind 2021	Gegarandeerd bedrag eind 2020	Gegarandeerd bedrag eind 2021	Tot en met 2021 betaald
Garantstellingen op grond van en aan		80.920	76.553	84.833	84%	86%	64.553	72.833	
<i>Beheer natuurwaarden in agrarisch gebied (3.1.5)</i>		495	495	495	100%	100%	495	495	
Collectieven Agrarisch Natuurbeheer POP3-subsidie uitvoering maatregelen Actieplan Weide- en Akkervogels	2022	495	495	495	100%	100%	495	495	
<i>Landbouwstructuurversterking (3.4.3)</i>		207	207	207	100%	100%	207	207	
RVO.nl Overcomitering POP3 ELFPO maatregel M04j	2023	207	207	207	100%	100%	207	207	
<i>Realisatie Natuurnetwerk Nederland (3.5.1)</i>		747	5.547	5.547	100%	100%	5.547	5.547	
RVO.nl Overcomitering POP3 ELFPO maatregel 4n	2023	747	5.547	5.547	100%	100%	5.547	5.547	
<i>Concessie- en contractmanagement van bus en trein (4.2.3)</i>		50.000	50.000	50.000	100%	100%	50.000	50.000	
Crédit Agricole Treinmaterieel Zwolle - Kampen en Zwolle - Enschede	2032	50.000	50.000	50.000	100%	100%	50.000	50.000	
<i>Robuust goederenvervoernetwerk (4.4.4)</i>		13.500	13.500	13.500	15%	15%	2.000	2.000	
Fryslân Project vergroten sluis Kornwerderzand	2022	13.500	13.500	13.500	15%	15%	2.000	2.000	
<i>N35 - lopende projecten (4.6.3)</i>		1.000	1.000	1.000	50%	50%	500	500	
Ministerie van I&W Nijverdal - Wierden	n.n.b.	1.000	1.000	1.000	50%	50%	500	500	
<i>Europese programma's (5.5.3)</i>		14.971	5.804	14.084	100%	100%	5.804	14.084	
RVO.nl Overcomitering POP3 ELFPO maatregel M01d	2025	160	160	160	100%	100%	160	160	
RVO.nl Overcomitering POP3 ELFPO maatregel 4a	2021	219	145		100%	0%	145		
RVO.nl Overcomitering POP3 ELFPO	2025	811	587	811	100%	100%	587	811	

maatregel 4h									
RVO.nl Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4o	2025	6.000		6.000	0%	100%		6.000	
RVO.nl Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4p	2025	383		383	0%	100%		383	
RVO.nl Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 16c	2021	195	182		100%	0%	182		
RVO.nl Overcommitering POP3 ELFPO LEADER	2021	473			0%	100%			
Gelderland REACT-EU	2024	2.000		2.000	0%	100%		2.000	
Gelderland B55 OP Oost/EFRO	2024	4.730	4.730	4.730	100%	100%	4.730	4.730	

Toelichting

Ten opzichte van de Jaarrekening 2020 zijn de grondslagen eind 2021 met per saldo € 8,3 miljoen verhoogd, terwijl het door ons gegarandeerde bedrag eind 2021 met € 8,3 miljoen is toegenomen. Hierna volgt per garantstelling een toelichting op de aanpassing van de grondslag en het door ons gegarandeerde bedrag eind 2021.

Collectieven Agrarisch Natuurbeheer | POP3-subsidie uitvoering maatregelen Actieplan Weide- en Akkervogels

Begin 2019 hebben wij aan drie collectieven gezamenlijk een subsidie verleend in de vorm van een lening. Deze lening is opgenomen onder de financiële vaste activa, alwaar een nadere toelichting te vinden is. In een eerder stadium is onvoldoende onderkend dat met de subsidieverlening tevens een garantstelling gepaard is gegaan. De lening betreft namelijk voorfinanciering van een te verwachten Europese POP3-subsidie. Voor het geval dat deze Europese subsidie niet wordt toegekend, hebben wij ons garant gesteld voor een bedrag van € 0,5 miljoen. Deze garantstelling is een aanvulling op de lening die in 2019 is verstrekt. In 2021 hebben zich hier geen mutaties op voorgedaan. Voor de lening is in 2019 ten laste van de prestatie 3.1.4 Agrarisch natuurbeheer een toevoeging aan de AFR gedaan, waaruit een eventueel gebruik van de garantstelling bekostigd zou kunnen worden. De einddatum voor deze lening is in 2021 verlengd naar eind 2022.

RVO.nl | Overcommittering POP3 ELFPO maatregel M04j

Ter voorkoming van onderbesteding op Europese middelen worden meer subsidies beschikbaar gesteld dan dat er aan middelen beschikbaar zijn gesteld (overcommittering). Dit vindt plaats omdat er rekening gehouden wordt met reguliere mogelijke vrijval als gevolg van lagere subsidievaststellingen (door onder meer het niet tot uitvoering komen van projecten, lagere kosten of niet subsidiabele kosten). Voor de mogelijke overbesteding van Europees geld stellen wij ons richting RVO.nl garant, zodat toegezegde subsidies te allen tijde uitbetaald kunnen worden. Voor garantstellingen binnen de POP3-maatregelen is met RVO.nl een generieke einddatum van 31 december 2023 afgesproken.

In 2018 hebben wij ons voor een mogelijke overbesteding op maatregel M04j (investeringen in infrastructuur voor de ontwikkeling, modernisering of aanpassing van landbouwbedrijven) garant gesteld voor een bedrag van € 0,2 miljoen. In 2021 hebben zich hier geen verdere mutaties op voorgedaan. Voor een eventueel gebruik van de garantstelling is budget ruimte beschikbaar binnen de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland.

RVO.nl | Overcommittering POP3 ELFPO maatregel 4n

Ter voorkoming van onderbesteding op Europese middelen worden meer subsidies beschikbaar gesteld dan dat er aan middelen beschikbaar zijn gesteld (overcommittering). Dit vindt plaats omdat er rekening gehouden wordt met reguliere mogelijke vrijval als gevolg van lagere subsidievaststellingen (door onder meer het niet tot uitvoering komen van projecten, lagere kosten of niet subsidiabele kosten). Voor de mogelijke overbesteding van Europees geld stellen wij ons richting RVO.nl garant, zodat toegezegde subsidies te allen tijde uitbetaald kunnen worden. Voor garantstellingen binnen de POP3-maatregelen is met RVO.nl een generieke einddatum van 31 december 2023 afgesproken.

In 2019 hebben wij ons voor een mogelijke overbesteding op maatregel 4n (Regeling niet-productieve investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS) garant gesteld voor een bedrag van € 0,7 miljoen. Daarnaast hebben wij ons in 2020 aanvullend voor € 4,8 miljoen garant gesteld. In 2021 hebben zich hier geen verdere mutaties op voorgedaan. Voor een eventueel gebruik van de garantstelling is budget ruimte beschikbaar binnen de Uitvoeringsreserve Natuurnetwerk Nederland.

Concessie- en contractmanagement van bus en trein (4.2.3)

Crédit Agricole | Treinmaterieel Zwolle – Kampen en Zwolle – Enschede

Na een Europese aanbesteding is op 16 juni 2015 aan Keolis twee concessies gegund voor het rijden van de treindiensten Zwolle-Enschede en Zwolle-Kampen. Voor de uitvoering van deze concessie zijn 16 nieuwe treinstellen van het type FLIRT aangeschaft van de Zwitserse

treinproducent Stadler Rail. Onderdeel van de Concessiebeschikkingen is een overnameregeling met betrekking tot het treinmaterieel ("de Overnameregeling"). Deze overnameregeling is van toepassing op de financier Crédit Agricole Corporate and Investment Bank S.A. (Pandhouder), de leasemaatschappij Bakermaat SNC en de Concessiehouder (Keolis). Provincie Overijssel stelt zich garant voor een verplichte overname van het treinmaterieel aan een opvolgende concessiehouder. Indien er (theoretisch) op de einddatum van de concessie geen nieuwe concessiehouder kan dit ertoe leiden dat de provincie Overijssel het materieel zal overnemen en dat het de overdrachtswaarde aan de leasemaatschappij zal betalen. De weergegeven garantstelling van   50 miljoen betreft de overnamewaarde van het treinmaterieel aan het einde van de concessie in 2032.

Robuust goederenvervoernetwerk (4.4.4)

Fryslân | Project vergroten sluis Kornwerderzand

Het project Kornwerderzand bestaat uit vergroting van de Lorentzsluis in de Afsluitdijk (Friesland), vernieuwing van de verkeersbruggen en verdieping van de vaargeulen tot aan Urk, Lelystad en Kampen. De kosten van het project zijn geraamd op   199,5 miljoen. In juni 2019 heeft de provincie Fryslân namens de regio overeenstemming met het Rijk bereikt over de financiering, risico's en de uitvoering van het project. Het Rijk neemt hierbij   111 miljoen voor haar rekening. De regio   88,5 miljoen. Onderdeel van de regiobijdrage is een bijdrage uit het Waddenfonds waarover nog geen zekerheid bestaat of deze bijdrage wel wordt toegekend. De Provincie Overijssel heeft de garantie aan de Provincie Friesland afgegeven indien de bijdrage uit het Waddenfonds niet of niet geheel wordt toegekend maximaal   2 miljoen bij te dragen.

N35 - lopende projecten (4.6.3)

Ministerie van I&W | Nijverdal - Wierden

Bestuursovereenkomst Verbreding N35 Nijverdal – Wierden

Bovenop de bijdragen aan het taakstellend budget zijn er door provincie Overijssel en de gemeente Hellendoorn garantstellingen afgegeven onder de volgende voorwaarden:

a. Indien het totale budget van   121,5 miljoen na indexering niet voldoende blijkt te zijn, stelt de gemeente Hellendoorn zich garant voor een aanvullende bijdrage van maximaal   0,5 miljoen euro.

b. Indien ook dit budget niet voldoende blijkt te zijn, stellen de provincie Overijssel en de gemeente Hellendoorn zich beide aanvullend garant voor maximaal   0,5 miljoen euro per partij.

Europese programma's (5.5.3)

Ter voorkoming van onderbesteding op Europese middelen worden meer subsidies beschikbaar gesteld dan dat er aan middelen beschikbaar zijn gesteld (overcommitting). Dit vindt plaats omdat er rekening gehouden wordt met reguliere mogelijke vrijval als gevolg van lagere subsidievaststellingen (door onder meer het niet tot uitvoering komen van projecten, lagere kosten of niet subsidiabele kosten). Voor de mogelijke overbesteding van Europees geld stellen wij ons garant, zodat toegezegde subsidies te allen tijde uitbetaald kunnen worden. Voor een eventueel gebruik van de garantstelling is de risicobuffer binnen de Reserve Europese programma's beschikbaar.

Er zijn voor het POP3 programma garantstellingen verstrekt aan RVO.nl. Bij het programma POP3 (en de bijbehorende garantstellingen) is sprake van een verlengde programmaperiode met een einddatum van 2025.

Daarnaast zijn er garantstellingen verstrekt aan Managementautoriteit Oost Nederland. Managementautoriteit Oost Nederland maakt integraal onderdeel uit van de provincie Gelderland. Garantstellingen worden daarmee uiteindelijk aan hen verleend. Hieronder wordt kort ingegaan op de diverse garantstellingen binnen het Europese programma.

RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel M01d

In 2018 is in verband met overcommitering op Regeling Trainingen ter hoogte van € 0,16 miljoen een garantstelling afgegeven aan de Rijksdienst voor ondernemend Nederland.

RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4a

In de jaarrekening 2020 was opgenomen dat provincie zich garant had gesteld voor € 0,145 miljoen. Dit bedrag is sindsdien niet meer verplicht aan aanvragers. In 2021 is voor deze maatregel geen openstelling meer geweest, en deze is voor 2020 ook niet voorzien. Omdat deze middelen niet meer worden ingezet, is de garantstelling voor deze middelen vervallen. Daarmee is op deze maatregel geen garantstelling meer van kracht.

RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4h

In 2019 hebben wij ons op maatregel 4h (Regeling Fysieke investeringen in verduurzaming van agrarische ondernemingen van jonge landbouwers) wegens grote vraag om subsidie garant gesteld voor een bedrag van € 0,52 miljoen. Daarnaast hebben wij ons in 2020 aanvullend voor € 38.000 garant gesteld en voor € 0,25 miljoen. Dit laatste bedrag is een aanvulling op de jaarrekening 2020. In 2021 zijn op deze overcommitering en bijbehorende garantstellingen geen wijzigingen doorgevoerd.

RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4o

In 2019 is voor deze maatregel een garantstelling afgegeven voor € 6 miljoen vooruitlopend op het optreden van vrijval. Voor deze middelen hebben de waterschappen WDOD en WVS een garantstelling aan provincie Overijssel afgegeven. Deze garantstelling betreft een aanvulling op de jaarrekening 2019.

RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 4p

In 2021 is voor deze maatregel een garantstelling afgegeven voor € 0,38 miljoen vooruitlopend op het optreden van vrijval. Voor deze middelen hebben de waterschappen WDOD en WVS een garantstelling aan provincie Overijssel afgegeven.

RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO maatregel 16c

Deze garantstelling is in 2021 ingetrokken, waarmee op deze maatregel geen overcommitering en geen garantstelling meer van toepassing is. Dit omdat de middelen waarvoor provincie een garantstelling had afgegeven niet aan projecten konden worden verleend.

RVO.nl | Overcommitering POP3 ELFPO LEADER

In 2021 hebben we voor LEADER een garantstelling afgegeven voor € 0,47 miljoen vooruitlopend op de beschikbaarheid van nieuwe Europese middelen uit de nieuwe Europese begrotingsperiode voor de uitvoering van POP3+. Na het vrijkomen van deze Europese middelen, enkele weken later, is deze garantstelling ook weer ingetrokken. Momenteel is er geen overcommitering op deze maatregel, en dus ook geen garantstelling.

Gelderland | REACT-EU

In 2021 is besloten tot overcommitering van € 2 miljoen op het REACT-EU budget vooruitlopend op het optreden van vrijval. Voor deze maatregel is een garantstelling afgegeven aan Managementautoriteit Oost Nederland.

Gelderland | Overcommitering OP Oost/EFRO

In 2019 hebben wij ons voor een mogelijke overbesteding op projecten binnen het kader van het OP Oost programma (EFRO) garant gesteld voor een bedrag van € 4,7 miljoen. Deze garantstelling is afgegeven aan Managementautoriteit Oost Nederland.

*II: Meerjarige financiële verplichtingen voortvloeiend uit langlopende overeenkomsten***Huurverplichtingen**

Specificatie huurverplichtingen	X € 1.000
Huurovereenkomst Bergstraat en Bergsingel	167
Huur steunpunten	75

	242
--	------------

Leaseverplichtingen

Specificatie leaseverplichtingen	X € 1.000
Leaseverplichtingen dienstauto's	333
Lease GS voertuigen	229
Lease deelauto	127
Overig	214
	903

Investeringsverplichtingen

Investeringsverplichtingen	X € 1.000
Vechtdalverbinding (N340/N48/N377)	23.472
N307	4.331
Investering DRIS	2310
Investering vastgoed provinciehuis	735
N348	366
Overig	245
Investering waterwegen	189
F35	90
Wegen overig	89

Subsidieverplichtingen

Subsidieverplichtingen	X € 1.000
SKNL functieverandering	62.100
Agrarisch natuurbeheer	23.900
SNL Natuurbeheer	51.600
Overige (meerjarige) subsidieverplichtingen	79.382

In de periode tot en met 2015 zijn door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl; voorheen Dienst Regelingen), onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken, verplichtingen aangegaan naar particulieren en terreinbeherende organisaties voor de inrichting en beheer van nieuwe natuur. Daarnaast zijn verplichtingen voor functieverandering aangegaan, zodat agrarische grond kon worden omgezet naar natuur. Op basis van de ILG-afspraken is de verantwoordelijkheid voor de subsidieverlening, inclusief het uitfinancieren van voor 1-1-2007 aangegane verplichtingen, voor de bestuursperiode 2007-2013 overgenomen door de provincie. Via de ILG-doeluitkering zijn hiervoor middelen door het Rijk verstrekt. In de provinciale administratie zijn vanaf 2007 jaarlijks de gerealiseerde kasuitgaven verantwoord. Met het natuurakkoord is de verantwoordelijkheid voor beheer, inrichting en functieverandering volledig overgegaan naar de provincie. Met ingang van 2014 ontvangt de provincie hiervoor, via het Provinciefonds, middelen van het Rijk, waarmee een deel van de langlopende verplichtingen worden gedekt. Aanvullend stelt de provincie, conform het natuurakkoord, uit eigen middelen ook bedragen beschikbaar voor het beheer. Per einde 2021 bedroeg het totaal aan openstaande verplichtingen voor inrichting, beheer en functieverandering van nieuwe natuur volgens opgave van RVO.nl € 86 miljoen, waarvan € 23,9 miljoen betrekking heeft op Agrarisch natuurbeheer en € 62,1

miljoen op uitfinanciering van SKNL functieverandering. Daarnaast is voor de periode via eigen subsidie verlening voor SNL natuurbeheer € 51,6 miljoen verplicht voor de jaren 2022 t/m 2025.

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overige verplichtingen	X € 1.000
Concessies OV	39.232
ICT	9.801
Onderhoud kunstwerken	7.975
Onderhoud wegen	4.705
Gladheidsbestrijding	1.698
Brug- en sluisbediening	1.637
Onderhoud diversen	1.140
Onderhoud facilitaire zaken	1.093
Monitoring Natuur-Landschapbeleid	994
Kanaal Almelo de Haandrik	897
Licenties	864
Onderhoud VRI	684
ProRail	674
Onderhoud waterwegen	414

Landinrichting

De te verwachten uitbetalingen (nog te betalen bedragen landinrichting) en vorderingen (nog te vorderen bedragen landinrichting) zijn niet verwerkt in de projectadministratie. Per saldo is er € 50k meer gefactureerd (geïnd of nog te innen door provincie), dan is uitbetaald (betaald door provincie) in 2021. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door de verstuurd eindafrekening van de landinrichting Enschede zuid Boekelo-Twekkelo en verrekende voorschotten van de Landinrichting Staphorst.

In 2021 zijn er geen definitieve eindafrekeningen (correctiefactor) vastgesteld. Er is daarom geen te verwachten resultaat ingeboekt.

De balans sluit per 1-1-2021 op € 0,4 miljoen (negatief). Vanaf 2022 zal dit bedrag nog worden gefactureerd. Er kunnen nog wijzigingen komen op het te verwachten resultaat, omdat niet alle bedragen geïnd of uitbetaald kunnen worden.

III: Garanties ten behoeve van bestuurders en commissarissen

Garanties ten behoeve van bestuurders en commissarissen	
Wachtgelduitkeringen per jaar	370

Op dit moment krijgt 1 oud-gedeputeerde een wachtgelduitkering. Derhalve is het onzeker in hoeverre aanspraak zal worden gedaan op het budget wachtgelduitkeringen.

Personeelsgebonden lasten

Banenafpraak

Er zijn 25 medewerkers vanuit de Banenafpraak werkzaam bij de Provincie, waarvan 23 medewerkers met een dienstverband bij de provincie en twee detacheringen vanuit Tiem. Het quotumpercentage voor 2021 is 2,56% en loopt op tot 3,05% in 2024. Voor de Banenafpraak geldt dat 1 fte gelijk wordt gesteld met 25,5 uur. Dit betekent dat we in 2021 minimaal 29,9 omgerekende fte aan participatiebanen gerealiseerd moeten hebben. Op peildatum 31 december 2021 hebben we 29,45 fte aan omgerekende participatiebanen gerealiseerd. We hebben het quotum *nét* niet gehaald. Om het quotum in de komende jaren ook te behalen en behouden dienen we aandacht blijven te geven aan het werven, plaatsen en begeleiden van (nieuwe) medewerkers. In het 2e kwartaal 2022 voeren wij een evaluatie uit naar de kwaliteit van de uitvoering Banenafpraak om de uitvoering verder te ontwikkelen.

Salarissen en personeelsgebonden kosten

Het budget voor de personeelsgebonden kosten bedroeg in 2021 € 76,04 miljoen. In 2021 is een bedrag van € 74,57 miljoen gerealiseerd, waardoor een budget van € 1,54 miljoen niet tot besteding is gekomen. De budgetten voor personeelsgebonden kosten zijn in 2021 toegenomen ten opzichte van 2020. Dit wordt met name veroorzaakt door het creëren van 88 structurele formatieplaatsen. De dekking voor deze formatie is afkomstig uit verschillende bestaande programmabudgetten en op basis van de afspraken rond het traject 'van inhuur naar vast' (p-nota 2021) omgezet naar personele budgetten. De coronacrisis houdt langer aan dan voorzien. In 2022 is een incidentele voortzetting nodig ten aanzien van de thuiswerkmiddelen en nieuw beleid ten aanzien van de flexibiliteit van medewerkers. In de paragraaf bedrijfsvoering wordt om deze reden voorgesteld om € 200.000 van de onderuitputting op het onderdeel reis- en verblijfskosten te bestemmen voor het nieuwe thuiswerk- en flexibiliteitsbeleid en toe te voegen aan de jaarschijf 2022. De post "overige kosten" toont een tekort omdat hieronder de gerealiseerde kosten voor de thuiswerkmiddelen zijn verantwoord. Bij de jaarrekening 2020 heeft u hier de middelen voor beschikbaar gesteld, en de dekking voor deze kosten is toen opgenomen onder de post "Reis- en verblijfskosten".

Salarissen en personeelsgebonden kosten

x €
1.000

	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Begrotings wijziging 2021	Actuele begroting 2021	Rekening 2021	Verschil 2021
Totaal	65.667	67.935	8.108	76.043	74.499	1.544
Subtotaal	64.412	65.952	7.371	73.323	72.603	721
Salarislasten inclusief sociale lasten	61.234	63.655	7.603	71.258	67.531	3.726
Uitzendkrachten en externe deskundigheid	5.237	2.491	-232	2.259	7.227	-4.968
Overige gerelateerde personeelskosten*	-2.059	-194	0	-194	-2.156	1.962
Subtotaal	1.255	1.983	737	2.720	1.896	823
Reis- en verblijfskosten	293	813	512	1.325	234	1.091
Onkostenvergoedingen	73	6	0	6	72	-66
Opleiding, studie, cursus, congressen	596	999	225	1.224	638	586
Overige kosten	294	164	0	164	952	-788

* ontvangen uitkeringen en vergoedingen detacheringen

Bestuur en voormalig personeel

Op dit budget resteert een positief saldo van € 374.000. Dit wordt met name veroorzaakt door een positief saldo op het beschikbare budget voor wachtgeld voor oud-leden van GS.

Vergoedingen bestuursleden en voormalig personeel

x €
1.000

	Rekening 2020	Primitieve begroting 2021	Begrotings wijziging 2021	Actuele begroting 2021	Rekening 2021	Vershil 2021
Totaal	1.883	2.289	16	2.304	1.930	374
Vergoeding PS-leden	830	840	16	855	852	3
Vergoeding GS-leden, uitkeringen en pensioenen oud-leden	786	1.107		1.107	794	313
Jaarwedde CdK	207	213		213	212	2
Voormalig personeel/seniorenbeleid	14	24		24	16	8
Salaris stagiaires	31	52		52	43	8
Bedrijfshulpverlening	13	54		54	13	41

Personele inzet

Het CoalitieAkkoord is vol in uitvoering. Dit terug te zien in de personele inzet:

- Volgens de principes van inhuur naar vast (p-nota 2021) hebben we ingezet om op een flink aantal plekken waar sprake is van structureel inhuur, vaste medewerkers aan te trekken.
- Inhuur is in 2022 licht gestegen van € 33 miljoen naar € 35 miljoen met name door o.a. de inzet op (onvoorziene) inzet op grote dossiers zoals stikstof, kanaal, corona en intensivering op ICT. Ook huren wij voor een aantal dossiers waar we samen met andere overheden aan werken de externe medewerkers in.
- In de tweede helft van 2021 zijn nieuwe afspraken gemaakt over de inzet van inhuur en wordt in de sturing steeds scherper afgewogen of inhuur echt onvermijdelijk/noodzakelijk is.

Formatieontwikkeling

In het Coalitieakkoord 2019-2023 is met betrekking tot de inzet van personeel de volgende tekst opgenomen: 'Structurele opgaven vragen structurele middelen en structurele inzet van personeel. Om te anticiperen op veranderende opgaven, langlopende investeringen en de huidige arbeidsmarkt is er meer flexibiliteit nodig in de omvang van onze vast formatie. Op basis van strategische personeelsplanning, bedrijfseconomische afwegingen en goed werkgeverschap, wordt de balans tussen vaste, flexibele en ingehuurde formatie gezocht. Daarbij zijn we kritisch op externe inhuur.'

In lijn met de besluitvorming bij de Perspectiefnota 2021 hebben wij in 2021 verdere stappen gezet om tot een betere balans tussen vast, flexibele en ingehuurde medewerkers te komen. In november 2020 hebben Provinciale Staten de toelichting op artikel 6 van de financiële verordening aangepast (Statenvoorstel 2020/1102242) waardoor het voor Gedeputeerde Staten mogelijk is om op basis van bedrijfsmatige afweging het door Provinciale Staten vastgestelde personeelsgebonden budget aan te passen c.q. te verhogen onder de voorwaarde dat er alternatieve dekking wordt aangewezen vanuit exploitatie- en/of investeringsbudget. Conform het begrotingswijzigingenbeleid en al naar gelang de

dekkingsbron, zijn de programmabudgetten via (administratieve) begrotingswijzigingen omgezet naar personele budgetten.

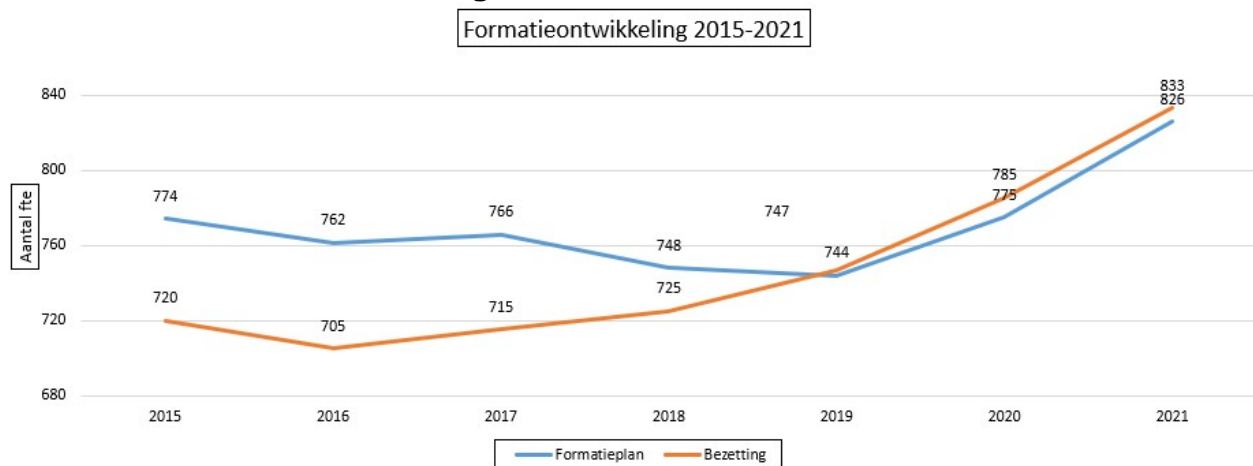
Vanaf de implementatie inhuur vast tot heden zijn de volgende omzettingen in het kader van Inhuur naar Vast gerealiseerd.

- 2020 59 fte
- 2021 29 fte

Door deze besluiten in het kader van een omzetting van Inhuur naar Vast, de beschikbaar gestelde vacatureruimte bij de Perspectiefnota en het actualiseren van de formatie van de eenheid bedraagt de formatie 826 fte per 31 december 2021. De werkelijke bezetting ligt iets hoger, op 833 fte, doordat een deel van de formatieplaatsen wordt gefinancierd met tijdelijke budgetten en er meer wordt ingezet op meester-gezel constructies.

Omdat er sprake is van vaste dienstverbanden wordt voor het incidenteel gedekte deel een werkgeversrisico gelopen met betrekking tot werkloosheidsuitkeringen. Dit risico beheersen wij door de inzet van Strategische Personeelsplanning. Als voorbeeld benoemen wij de medewerkers die wij in dienst hebben genomen voor de infrastructurele projecten waarvan de dekking naar de aard van het investeringsproject incidenteel is. De verwachting is dat er continuïteit aanwezig is in de infrastructurele projectenportefeuille. Dat medewerkers bij de afloop van de werkzaamheden voor het ene project, kunnen worden ingezet bij een volgend project. Hiermee wordt het risico beperkt.

Overzicht Formatie en bezetting

Inhuur personeel

Analoog aan de omzetting van flexibele formatie naar vaste formatie en de stijgende formatie sturen wij op een beperking van de inhuur. Desondanks is onze externe inhuur in 2021 licht gestegen van € 33 miljoen naar € 35 miljoen door met name:

- a) De grote opgaven. Ook in 2021 is de provincie geconfronteerd met diverse dossiers die onvoorziene extra en specialistische inzet met zich mee hebben gebracht, zoals het stikstofdossier, kanaal Almelo de Haandrik, de aanbestedingen van de concessies, DRIS en de laadinfrastructuur, informatiebeveiliging en de Coronacrisis zelf. Ondanks de Coronacrisis is (mede door de inhuur) de vaart in de uitvoering gehouden.
- b) Onze regie-rol. Een groot deel van de provinciale inhuur is gekoppeld aan de provinciale infrastructuurprojecten. Hierbij is relevant dat Overijssel een initiatiefrijke en regisserende rol heeft ingenomen bij een aantal grote infraprojecten waar meerdere overheden bij betrokken zijn. We ontvangen achteraf van mede-overheden een deel van van de inhuur terug, in de vorm van een financiële bijdrage aan het project. In 2021 ging dat bijvoorbeeld om de N307 (€1,5 miljoen), de N35 (€0,268 miljoen) en Technologie Base (€ 0,5 miljoen).
- c) Gewijzigde BBV voorschriften. De inhuur op de exploitatie is deels toegenomen door een wijziging in de administratieve voorschriften. Tot 2020 was het toegestaan de kosten voor

de inhuur van ICT-projecten te activeren en af te schrijven. Het Besluit Begroting en Verantwoording is op dit punt gewijzigd. De inhuur drukt nu rechtstreeks op de exploitatie.

d) De intensivering van de inzet op ICT voor onder andere Office 365, zaakgericht werken (zaakoplossing) en het Asset Managementsysteem. Deze kosten drukken nu in één keer op de exploitatie. In 2021 betreffen de kosten voor inhuur ICT t.b.v. de bedrijfsvoering ca. € 2,7 miljoen, met name omdat de uitvoering voor de programma's DAS en Stip op volle toeren draaien en vacaturevervulling op ICT-terrein stroef verloopt.

e) En tenslotte de arbeidsmarkt. Wij zien een stijging van de inhuurtarieven door o.a. de inflatie en een krappere arbeidsmarkt c.q. moeilijk vervulbare vacatures.

Onderstaande inhuur is inclusief het bedrag aan inhuur wegens vervanging ziekte etc. in de personeelsbudgetten.

Inhuur

x € 1.000

	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Rekening 2021
Totaal	27.238	29.565	33.431	35.025
inhuur ten laste van exploitatie	19.963	22.348	24.673	27.403
inhuur ten laste van investeringen	6.038	5.664	6.670	5.865
inhuur ten laste van voorzieningen	1.237	1.553	2.088	1.758

WNT-norm

De bezoldiging van de secretaris / algemeen directeur en de statengriffier blijven binnen de van toepassing zijnde WNT-norm.

Gegevens 2021		
bedragen x € 1	N. Versteeg	R. Wiggers
Functiegegevens	Strategisch leiden	Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,8
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	150.345	91.513
Beloningen betaalbaar op termijn	22.424	16.302
<i>Subtotaal</i>	<i>172.769</i>	<i>107.815</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	167.200
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	172.769	107.815
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020		
bedragen x € 1	N. Versteeg	R. Wiggers

Functiegegevens	Secretaris/Algemeen directeur	Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31-12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,8
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	138.183	89.303
Beloningen betaalbaar op termijn	20.930	15.989
<i>Subtotaal</i>	<i>159.113</i>	<i>105.292</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	160.800
Totale bezoldiging	159.113	105.292

Organisatie

Organisatie

Provinciale staten

Provinciale Statenverkiezingen worden één keer in de vier jaar gehouden, waarbij leden rechtstreeks door de stemgerechtigde inwoners van de provincie worden gekozen. In maart 2019 hebben de meest recente Provinciale Statenverkiezingen plaatsgevonden. Het aantal Statenleden van een provincie is afhankelijk van het aantal inwoners. Voor Overijssel is het aantal zetels vastgesteld op 47. De samenstelling van Provinciale Staten is als volgt:

Partij	Aantal Zetels
CDA	9 zetels
VVD	5 zetels
GroenLinks	5 zetels
PvdA	4 zetels
ChristenUnie	4 zetels
OCL	3 zetels
PVV	3 zetels

SP	3 zetels
D66	3 zetels
SGP	2 zetels
Fractie Mooi Overijssel	2 zetels
Forum voor Democratie	2 zetels
Partij voor de Dieren	1 zetel
Groep Schönbaum	1 zetel
Totaal	47 zetels

Statengriffie

De statengriffie heeft primair tot doel om de Provinciale Staten te ondersteunen in haar functioneren. De ondersteuning door de statengriffie behelst onder meer de secretariële ondersteuning van Provinciale Staten en Statencommissies. De taken zijn daarnaast aangevuld met taken op het gebied van communicatie, procesmatige advisering, voorlichting en controle. De griffier van de Provinciale Staten is mw. R. (Renée) Wiggers.

Gedeputeerde staten

Het College van Gedeputeerde Staten bestaat uit de volgende gedeputeerden (inclusief portefeuilleverdeling). Ook de Commissaris van de Koning heeft een portefeuille in dit college.

Y.J. (Eddy) van Hijum (CDA) - Portefeuille: Economie, Financiën en Europa

- Economie (inclusief evenementen)
- Financiën
- Deelnemingenbeleid
- Europa
- IPO-bestuur
- Eerste loco-commissaris

E. (Bert) Boerman (ChristenUnie) - Portefeuille: Mobiliteit, Water en Klimaatadaptie

- Mobiliteit
- Water
- Klimaatadaptie

R.H. (Roy) de Witte (CDA) – Portefeuille: Leefbaar Platteland, Cultuur en Sociale Kwaliteit

- Leefbaar platteland
- Cultuur en erfgoed
- Recreatie en toerisme
- Sociale Kwaliteit (inclusief sport en welzijn)
- Grensoverschrijdende samenwerking

M.T. (Monique) van Haaf (VVD) - Portefeuille: Wonen, Ruimte en Retail

- Ruimtelijke ontwikkeling (inclusief ondergrond)
- Wonen
- Stadsbeweging en retail
- Grondbeleid.
- Financieel toezicht

T.A. (Tijs) de Bree (PvdA) Portefeuille: Energie, Milieu en Arbeidsmarkt

- Energietransitie
- Milieu
- Arbeidsmarkt (inclusief Human Capital Agenda)
- Handhaving

G.H. (Gert Harm) ten Bolscher Portefeuille: Landbouw, Natuur en Facilitair

- Landbouw
- Natuur, Ontwikkelopgave Natuurnetwerk Nederland / Natura 2000
- Vergunningverlening
- Facilitair en huisvesting

A.P. (Andries) Heidema - Portefeuille: Kwaliteit openbaar bestuur

- Kwaliteit openbaar bestuur
- Ondermijning en integriteit
- Externe betrekkingen en lobby
- Personeel en organisatie

Ambtelijke organisatie

De provinciale organisatie wordt gevormd door een directie en acht eenheden. Elke eenheid bestaat uit meerdere teams.

Concern Management Team

In het Concern Managementteam vindt strategische sturing en besluitvorming plaats. Het Concern Managementteam vervult de voortrekkersrol in het voorbereiden van het strategisch beleid en de koersbepaling van de organisatie. Het heeft de verantwoordelijkheid voor provinciale opgaven en de concernresultaten. Het Concern Managementteam bestaat uit de directie en de hoofden van de eenheden. De directie is eindverantwoordelijk voor het functioneren van de hele ambtelijke organisatie en het realiseren van provinciale doelen.

De Directie bestaat uit:

- De heer N. (Nico) Versteeg, Provinciesecretaris / Algemeen Directeur
- De heer B.W.A.H. (Bart) Parmet, Directeur strategie

Project- en Programmamanagement

De eenheid Project- en Programmamanagement levert daadkrachtige programma- / projectorganisaties ten behoeve van de realisatie van de investeringsagenda, professionaliseert het ambtelijk opdrachtnemerschap en ambtelijk en bestuurlijk opdrachtgeverschap en levert daarbij procesexpertise. Hoofd van de eenheid is de heer C.J. (Cees) Timmer.

Ruimte en Bereikbaarheid

De eenheid Ruimte en Bereikbaarheid is verantwoordelijk voor de strategie, beleidsontwikkeling en beleidsrealisatie in het fysiek ruimtelijke domein met als structurerende elementen als water, ondergrond en infrastructuur. Hoofd van de eenheid is mevrouw M. (Marjolijn) Boot.

Economie en Cultuur

De eenheid Economie en Cultuur is verantwoordelijk voor de regionale economische strategie- en beleidsontwikkeling waaronder energie, innovatie, arbeidsmarkt, agro & food, biobased, vrijetijdseconomie, sociaal-cultureel vestigingsklimaat, expertisecentrum deelnemingen en expertisecentrum Europa (programma's en projecten). Hoofd van de eenheid is de heer A.J. (Alfred) Peterson.

Natuur en Milieu

De eenheid Natuur en Milieu is verantwoordelijk voor de strategie- en beleidsontwikkeling op

natuur- en landschapsbeleid en –beheer. Ook is de eenheid verantwoordelijk voor de milieu- en saneringsopgaven in de provincie. Hoofd van de eenheid is mevrouw N.F. (Nicole) Olland.

Wegen en Kanalen

De eenheid Wegen en Kanalen is verantwoordelijk voor de programmering en de uitvoering van beheer, onderhoud en nieuwbouwprojecten van de provinciale infrastructuur en verkeersmanagement (projecten). Hoofd van de eenheid is de heer E. (Erik) Jungerius.

Publieke Dienstverlening

De eenheid Publieke Dienstverlening verstrekt vergunningen, subsidies, beleidsinformatie en GIS-bestanden en is verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving van de door haar afgegeven vergunningen. Hoofd van de eenheid is de heer E. (Erik) Jungerius.

Bedrijfsvoering

De eenheid Bedrijfsvoering levert diensten en kaders passend bij provinciale opgaven op het brede terrein van de bedrijfsvoering voor bezoekers, medewerkers, management en bestuur. Hoofd van de eenheid is de heer C.J. (Cees) Timmer.

Bestuurs- en concernzaken

De eenheid Bestuurs- en concernzaken opereert op het snijvlak van het bestuurambtelijke management en bestuurlijke verhoudingen, faciliteert / ondersteunt besluitvorming voor het College en concernbrede overleggen, is verantwoordelijk voor strategische advisering op het gebied van kwaliteit openbaar bestuur en voor concerncontrol, en ondersteunt de CdK in haar Rijkstaken. Hoofd van de eenheid is mevrouw J.M. (Josée) Woertman.

Controleverklaring

Controleverklaring accountant

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan Provinciale Staten van Overijssel

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van de Provincie Overijssel te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de Provincie Overijssel op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door de Provinciale Staten op 15 december 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2021.
2. De balans per 31 december 2021.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
4. De SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
5. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het normenkader dat is vastgesteld door Provinciale Staten op 15 december 2021 en

de Regeling Controleprotocol WNT 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de provincie Overijssel, zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 7.980.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de Provinciale Staten overeengekomen dat wij aan Provinciale Staten tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 399.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening Verantwoordelijkheden van het college van Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten voor de jaarrekening

Het college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van Gedeputeerde Staten is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving

opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld op 15 december 2021.

In dit kader is het college van Gedeputeerde Staten tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van Gedeputeerde Staten noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van Gedeputeerde Staten afwegen of de financiële positie voldoende is om de provincie in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van Gedeputeerde Staten moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Provinciale Staten is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de provincie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het normenkader dat is vastgesteld door Provinciale Staten op 15 december 2021 en de Regeling Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's
- dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;

- dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de provincie.

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van Gedeputeerde Staten en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het vaststellen dat de door het college van Gedeputeerde Staten gehanteerde afweging dat de provincie in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te

vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de provincie haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de provincie de financiële risico's niet kan opvangen

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de provincie, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de provincie. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de Provinciale Staten onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 26 april 2022

Hofsteenge Zeeman Groep B.V.

Was getekend: drs. E. Vriesen RA

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant